10

מדינת ישראל

משרדי הממשלה

משרד

[redacted]

[redacted]

1945 [redacted]

[redacted]

10/69 [redacted]

מחלקה

מס' תיק משנה

מדינת ישראל
ארכיון המדינה

גל

מדינת ישראל
משרדי הממשלה

שם אדם (אגף מבצעים) - נימשל צבא

גל - 17005/6

מזהה פיזי 102.0/8 - 94
מזהה לוגי 02-113-04 02-01
כותבת

29/02/2004

1320

7002/1

1.10.63 -1

1945, שער ויכוח

מדינת ישראל
ארכיון המדינה

עיון מותנה עד [redacted]

לבדיקת נוספת בתאריך [redacted]

ס מ ו ר

מ ס ב " ל / א ג " מ
מח' ממשל צבאי ובטחון מרחבי
ענף פנים ארגון וחדרכה
טל' 2332
3803
מג-20(1)
חשון תש"ל
69 אוק'

לשכת יועץ ראש הממשלה לענייני ערבים, ירושלים/היועץ

הנדון: חוברת השחלטות על שטחים כבושים וממשל צבאי

1. מצ"ב חוברת בנושאי הממשל הצבאי המשמשת בסיס הוראתי לעוסקים בנושא.

2. חוברת זאת היא פרי נסיון שנרכש במשך תקופת ממשל צבאי ובסיס לצבי העתיד בנושאים בהם טרם נתנסינו.

3. החוברת היא תוצאה של מצוי הנסיון שנרכש ע"י אנשים רבים בשטחים שונים. נשמח לקבל את הערותיך לנאמר בה כדי לתקן את הדרוש תקון בעתיד.

שע/מג

עמנואל שבבו, סא"ל
קצין מפה
בשם רע"ן פנים ארגון והדרכה

ס מ ו ר

1-150
הספה הכללי • עקד כללי

השתלטות על שטחים כבושים וממשל צבאי

שמור

סיון - תשכ"ט
יוני - 1969

מספר קטלוגי אפסנאי
444 - 01 - 150

1-150 השתלטות על שטחים כבושים וממשל צבאי

ספר זה הוא רכוש צבא־הגנה לישראל

שמור

המחיר: —.2 ל"י

1-150

המטה הכללי • עקד כללי

השתלטות על שטחים כבושים וממשל צבאי

סמור

כל המוסר תוכן מסמך זה, כולו או קצתו, לידיעת אנשים שאינם מוסמכים לכך — עובר על חוק בטחון המדינה. כל המזיק מסמך זה נגדם לפקודו לחתכה הקרובה של משטרת ישראל או המשטרה הצבאית.

מספר קטלוגי אפסנאי
444 - 01 - 150

סיון - תשכ"ט
יוני - 1969

ספר זה כפוף לחוק צה"ל בהתאם
להוראות הפיקוד העליון 1.0105

התוכן

פרקי הספר

א	הממשל הצבאי	1
ב	השליטה בשטח כבוש	9
ג	משימות מיוחדות	15
ד	פעילות מבצעית לקיום הביטחון	21
ה	הטיפול בתחומי-הפעולה האזרחיים	31
ו	המגע עם האוכלוסיה ועם גורמי-חוץ	41

נספחות

1	מבנה טסה הממשל הצבאי במפקדת כוחות-צה"ל	3
2	מבנה מפקדה ייעודית	4
3	מבנה נפה-ממשל-צבאי	6

הקדמה

ספר זה מטרתו להורות עיקרי-דברים הכרוכים בהשתלטות על שטח כבוש בשלבים שונים - בתחומים של ביטחון ושליטה, מנהל אזרחי ויחסים עם האוכלוסיה - ולקבוע את דרכי-הפעולה שיינקטו.

ארגון הכוחות, השלטה ביטחון, סדר ציבורי ומנהל תקין בשטח כבוש ומוחזק - לפי פקודות-הצבא, המבוססות גם על אמנות בין-לאומיות, שישראל חתומה עליהן - אלה הם הנושאים העיקריים של חורת ההשתלטות על שטחים בבושים.

ספר זה נועד למפקדים בכל רמות-הפיקוד, ולקצינים ול-מש"קים המשרתים בתפקידי ממשל צבאי.

עם פרסום ספר זה מבוטל הספר "השתלטות על שטחים כבושים" ח 236-1 משנת 1960 (מס' קס' 236-01-446).

מבוא

1. מטרת ספר זה להבהיר עיקרי-דברים הכרוכים בהשתלטות על שטח כבוש בשלבים השונים – בתחומי הביטחון, המנהל האזרחי, המבנה והארגון, והיחסים עם האוכלוסיה.

2. <u>חובותיו של צבא-כיבוש</u>

צבא המכונן לכבוש שטח אויב חייב להיות מאורגן כך, שעם ההכרעה בזירה וכיבוש השטח יוכל להשליט בו ביטחון, סדר ציבורי ומנהל תקין, הן משום שזו חובתו של כל צבא כובש, על-פי כללי המשפט הבין-לאומי, והן כדי למנוע פעילות עוינת מצד האוכלוסיה ומצד שרידי הצבא המובס בשטח הכבוש. הכוח הכובש חייב לשמור על הנכסים שבשטח לצורכי האוכלוסיה האזרחית ולצרכיו-שלו.

3. <u>ביסוס משפטי לפעולות הצבא</u>

א. מרגע שהחל הכיבוש, אין השלטון החוקי הקודם מסוגל למלא את תפקידו. סמכויות הניהול של השטח, לרבות סמכויות החקיקה והמינוי, עוברות לידי הכובש. השטח מנוהל אמנם על-ידי הממשל הצבאי למען קידום מטרות המלחמה, אולם על דרכי-פעולתו חלות הגבלות הנובעות ממעמדו המשפטי המיוחד של הכובש. הגבלות אלה מפורטות בהוראות הכלולות באמנות בין-לאומיות והן מחייבות גם את מדינת-ישראל.

ב. מכללי המשפט הבין-לאומי נובע, כי החוק (של השלטון הקודם) בשטח הכבוש ממשיך להיות בר-תוקף גם לאחר הכיבוש, פרט לנסיבות שבהן בוטל, או הותלה זמנית, כדי להבטיח את ביטחון כוחות הצבא הכובש. כללי המשפט הבין-לאומי משפיעים גם על המותר והאסור בתחום החקיקה על-ידי הכובש.

ג. כללי המשפט הבין-לאומי בעניין החקיקה בשטח כבוש מצויים בעיקר בתקנה 43 לתקנות האג בדבר דיני מלחמה ומנהגיה ביבשה, ובסעיפים 64-66 לאמנת ג'נבה משנת 1949, בדבר הגנת אזרחים בזמן המלחמה.

ד. מכוח סמכותו כשלטון כובש רשאי הכובש להטיל על השטח הכבוש הוראות בנוגע תוקף חוקי ומחייב, אם זה הכרח, כדי:

1) לאפשר קיום התחייבויותיו לפי האמנות הבין-לאומיות.

2) לקיים ממשל תקין בשטח הכבוש.

3) לדאוג לביטחון המדינה הכובשת, לביטחון כוחות-הכיבוש ורכושם, ולביטחון המוסדות וקווי-התחבורה המשמשים את כוחות-הכיבוש.

ה. יצוין, שפקודות ה-מטכ"ל מבטאות את שאיפת צה"ל לכבד את האמנות הבין-לאומיות בזמן המלחמה:

1) פ"מ 33.0133 מחייבת כל חייל לכבד את אמנת ג'נבה משנת 1944 להגנת קרבנות המלחמה, ואת אמנת האג משנת 1949 להגנת נכסי תרבות בשעת סכסוך מזוין (תדפיס מאמנות אלה מובא בנספחים 61 ו-62 ל-פ"מ).

2) פ"מ 50.0308 ו-50.0309 מפרטות את כללי ההתנהגות המחייבים את צה"ל בנוגע לשלל ולאמסניה נטושה בזמן מלחמה.

3) פ"מ 50.0310 מפרטת את דרכי הפיסת-רכוש-האויב (מטלטלין ומקרקעין) בשטח כבוש.

ו. הפעולות המפורטות בספר זה באות להבטיח את קיום הביטחון, הסדר הציבורי והחיים התקינים בשטח הכבוש. מן-הראוי לזכור, שפעולות אלה שואבות את תוקפן מהדין המקומי או מצווי המפקד הצבאי, וכל מפרתן לוודא ביצועם של צווים אלה.

ז. יש לזכור, כי למרבית הפעולות בשטח הכבוש עלולות להיות גם השלכות משפטיות, וברוב המקרים יהיה צורך לתת להן תוקף חוקי על-ידי צו מטעם המפקד הצבאי.

פ ר ק א

הממשל הצבאי

ארגון השטח

1. כללי

א. השטח המוחזק יחולק חלוקת-משנה, בדרך-כלל על-פי חלוקתו המנהלית הקודמת, ויאורגן בהתאמה לכוונות צה"ל ולאפשרויותיו.

ב. מבחינה פיקודית יוכפף השטח הכבוש למפקדת הפיקוד הסמוך.

ג. מפקדות לשליטה בשטח המוחזק יאורגנו באחת מאפשרויות אלה:

1) מפקדה ייעודית שתוקם במיוחד לצורך זה במסגרת מפקדת העוצבה (פיקוד, אוגדה, חטיבה).

2) מפקדות אופרטיביות בחלוקה מרחבית כפי שיקבע. מפקדות אלה עשויות להיות מופקדות על הביטחון ועל הממשל הצבאי כאחד.

3) מפקדות שיעסקו בענייני הממשל הצבאי בלבד, בנוסף למפקדות המופקדות על הביטחון.

ד. שטח כבוש של מדינה אחת יחולק חלוקת משנה, מבחינת הממשל הצבאי, בהתאם לגודלו, לחלוקתו המנהלית הקודמת ולאפשרויות הפעלת הממשל הצבאי בו.

ה. שטח כבוש של מדינה אחת יהיה, בדרך-כלל, אזור ממשל צבאי אחד. האזור יחולק לנפות-ממשל-צבאי, לפי גודל האוכלוסיה, לפי חלוקתו המנהלית, העדתית, הדתית וכו'.

2. אזור

האזור יכלול נפות-מספר. מפקדת האזור תרכז את הטיפול ואת הפעילות בכל שטחי הפעולה של הממשל הצבאי.

3. נפה

נפה היא יחידה-משנה של האזור, מופקדת על משימות הממשל הצבאי - ביטחון שוטף, מנהל, כלכלה, שירותים וכו'.

4. צוות-פיקוח

צוות זה יופעל במסגרת נפת-ממשל-צבאי באותם חלקים של הנפה המרוחקים ממפקדת הנפה ואשר אין בהם ריכוזי-אוכלוסיה גדולים. צוותי-הפיקוח יהיו ניידים, יעברו ממקום למקום וישהו בכל-מקום כפי שיידרש כדי לקיים שליטה ופיקוח ומתן שירותים.

5. נציגות

נציגות הופעל במסגרת נפות-ממשל-צבאי, בריכוז-אוכלוסיה מרוחק ממפקדת הנפה.

מפקדות הממשל הצבאי וזמן הפעלתן

6. במסגרת מפקדת כוחות צה"ל (ר' סכמה 1)

לפי תפיסה זו תהא מפקדת כוחות-צה"ל בעלת סמכות מלאה ובלעדית על כל הכוחות והגורמים הפועלים בשטח בכל השלבים - לרבות שלב ההתבססות לאחר חום הקרבות. במקרה זה עדיף להפעיל גורם-מטה העוסק בממשל צבאי, במפקדת העוצבה וביחידות הכפופות לה, מוקדם ככל-האפשר. ההפעלה תיעשה בהדרגה ולפי האפשרויות בעת הלחימה.

7. מפקדה ייעודית של הממשל הצבאי (ר' סכמה 2 בעמ' 4)

לפי תפיסה זו מוטלים תפקידי הממשל הצבאי על מפקדות ייעודיות. במקרה זה עדיף לדחות כניסתן של מפקדות אלה עד לאחר סיום הלחימה. בכל-מקרה יש לצרף לעוצבה הכובשת חולית חלוץ של הממשל הצבאי, שתתוגבר על-ידי גורמים נוספים בהדרגה.

8. שיקולים רבים ושונים יקבעו בסופו-של-דבר איזו תפיסה תועדף. בכלל יעדיף צה"ל את ההפעלה במסגרת מפקדת העוצבה הכובשת, לפחות בשלבי הכיבוש וההתבססות (שלב א וב, ובתחילת שלב ג, כמתואר להלן). מפקדת העוצבה עשויה להיות מפקדה של-פיקוד, של-אוגדה, או של-חטיבה - לפי נחוצי השטח המוחזק.

מבנה ממה-הממשל-הצבאי - במפקדה כוחות-צה"ל

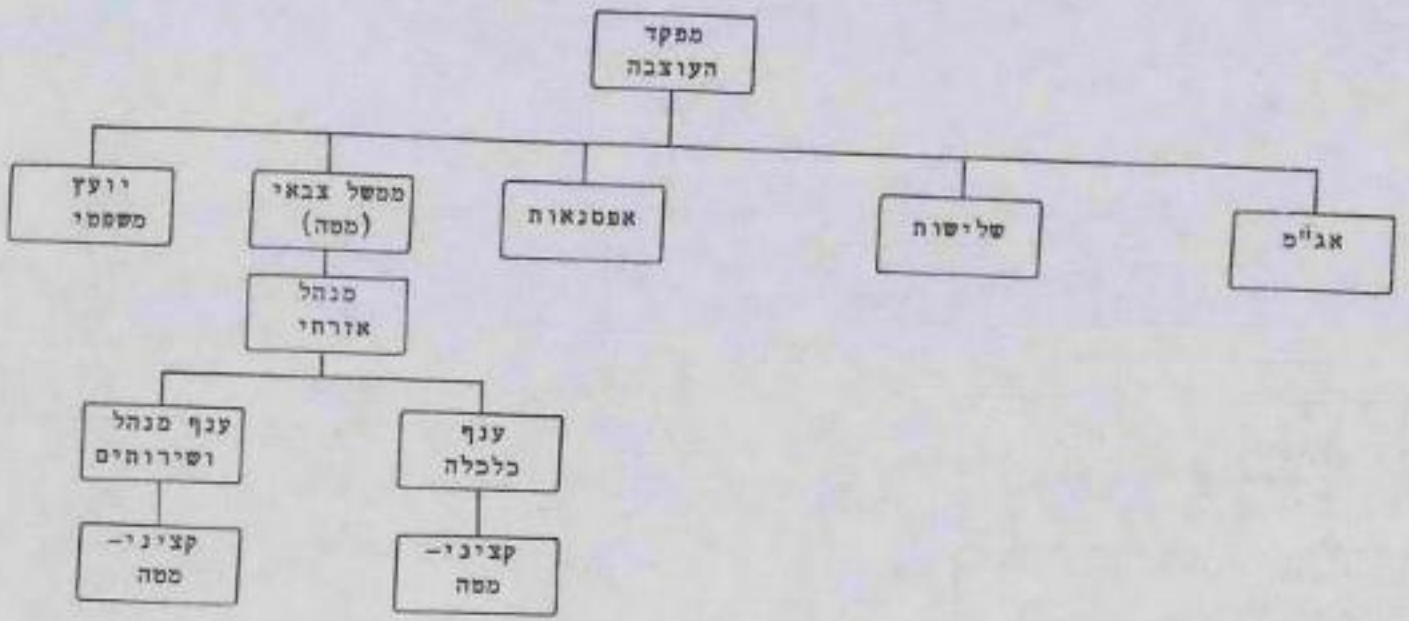

סכמה 1

מבנה מפקדה ייעודית

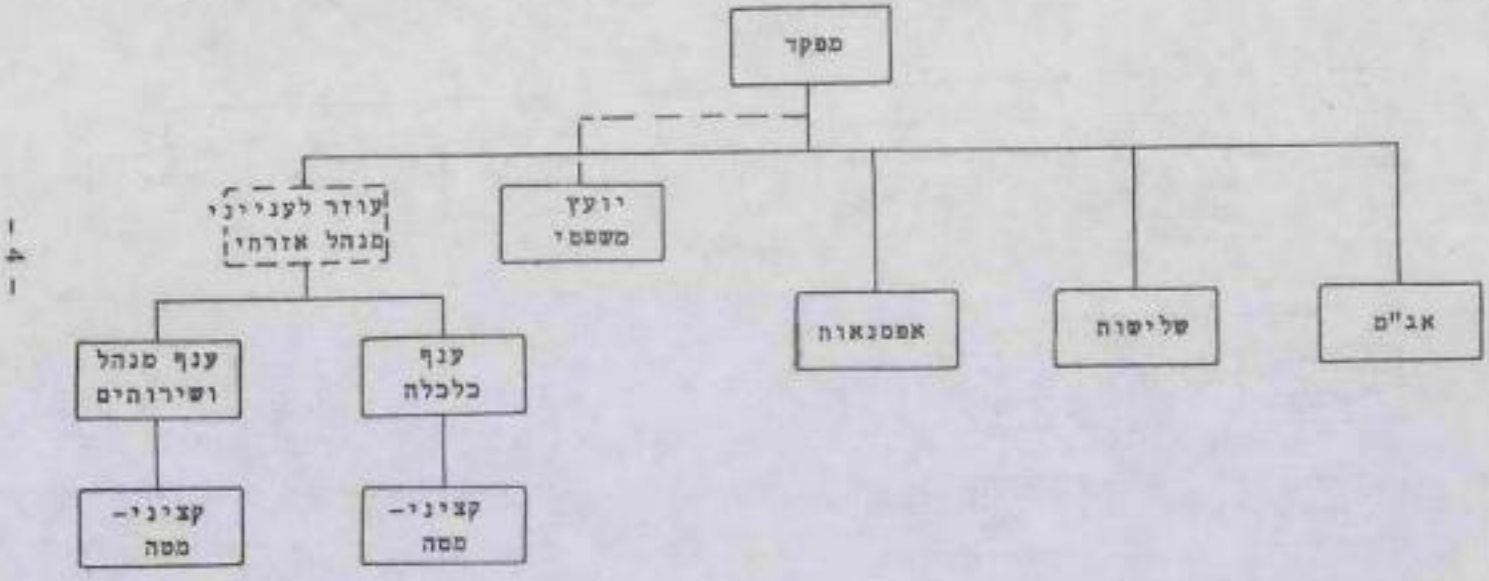

נכמה 2

9. מפקדות הממשל הצבאי תהיינה מאורגנות לפי אופי משימותיהן, מבנה המטה ושיטת פעולתו יהיו מושפעים מגודל השטח, מחלוקתו המנהלית, ממשימות הכוחות להבטחת סדר וביטחון ומהאחריות להבטחת שירותים ומִנהל תקין.

10. אם מפקדת-ממשל-צבאי תהיה מופקדת גם על ביטחון-שוטף בפרחבה, תכלול שתי זרועות עיקריות: זרוע צבאית רגילה (שכה אג"מ, מודיעין, אפסנאות ושלישות), וזרוע למנהל אזרחי; זו האחרונה תכלול את קציני-המטה, שיהיו מופקדים על ענייני כלכלה, מנהל ושירותים.

11. אם מפקדת-ממשל-צבאי תהיה מופקדה על ענייני הממשל הצבאי בלבד (ללא אחריות לביטחון-השוטף), יהיה המטה מבוסס בעיקרו על הזרוע האזרחית.

12. <u>מפקדת-אזור</u>

א. <u>ייעוד</u> - לקיים ממשל צבאי תקין בשטח מוחזק, עם או בלי אחריות לביטחון-השוטף.

ב. <u>כפיפות</u> - לאלוף הפיקוד. מפקדת-האזור מונחית מבחינה מקצועית על-ידי ממכ"ל/אג"מ/מצ"ב.

13. <u>מפקדת-נפה</u>

א. <u>ייעוד</u> - לקיים ממשל צבאי תקין ולהיות מופקדה על הביטחון השוטף ועל הסדר הציבורי בגזרת שטח מוחזק - כיחידת-משנה של האזור.

ב. <u>כפיפות</u> - למפקד האזור. אם מפקדת-האזור אינה מופקדת על הביטחון-השוטף - תהיה מפקדת הנפה כפופה גם למפקד הכוח שהופקד על משימה זו, בעניני הביטחון-השוטף בלבד.

ג. <u>מבנה (ר' סכמה 3)</u> - המפקדה תכלול אלמנט של אג"מ. באשר למנהל האזרחי - תכלול מפקדת הנפה, לפי-הצורך, קציני-מטה המופקדים על ששחי-פעולה שונים, או קציני מטה של מפקדת האזור לפעולה במפקדת הנפה ובמרחבה.

טבנה נפח-ממשל-צבאי

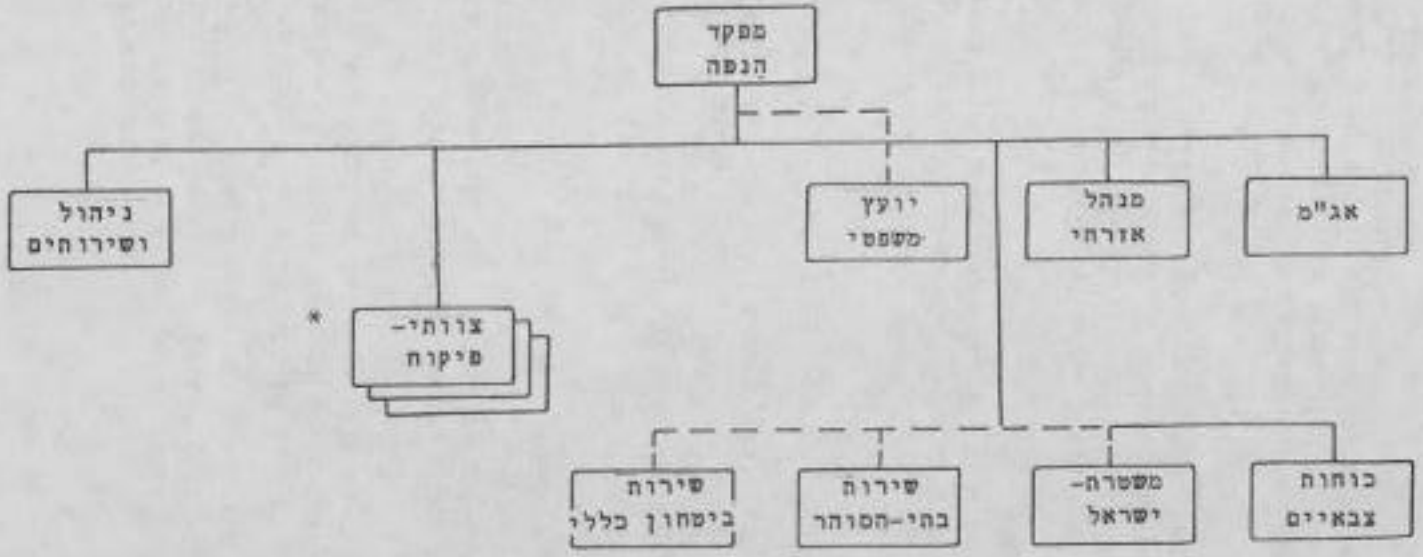

* לפי הצורך

סכמה 3

14. צוות-פיקוח

צוות זה הוא שלוחה של מטה נפה-ממשל-צבאי. הוא מורכב מבעלי-תפקידים העוסקים בטיפול באוכלוסיה האזרחית בשטח המוחזק, כגון: רופא, חובש וכו' - בנוסף לקצין-ממשל.

15. נציגות

הנציגות היא שלוחה של מטה נפה-ממשל-צבאי. משימותיה זהות לאלה של צוות פיקוח. הנציגות היא נייחת ופועלת בריכוז-אוכלוסיה אחד.

16. מנהל אזרחי

א. בכל השלבים שלאחר גמר הכיבוש וההתבססות יופעלו קציני-מטה מקצועיים, במסגרת מפקדת-ממשל-צבאי, בתפקידי מנהל אזרחי, כמייצגי המשרדים הממשלתיים, הנושאים באחריות באותם תחומים במדינת ישראל.

ב. קציני המטה של המנהל האזרחי, יהיו תחת פיקודו של מפקד הממשל הצבאי ויופעלו כקציני-מטה במפקדתו.

ג. עוזר מפקד הממשל הצבאי למנהל אזרחי והקצינים המתאמים יהיו קציני-צבא או אזרחים בשירות צה"ל, יתר קציני המטה האזרחי - נציגי המשרדים הממשלתיים - כפופים למפקד הצבאי, בהיותם עובדים מטעם הצבא. קציני-מטה אלה יקבלו הנחיות מקצועיות ממשרדיהם וילבשו מדים לפי הוראות מפקד הממשל-הצבאי.

ד. ארגון הפעולה במרחב הממשל הצבאי יתבסס בעיקר על רשת-המנהל שהיתה קיימת במרחב לפני הכיבוש, בעוד שבתחילה יעסוק מטה הממשל בעניינים חיוניים, תוך הפעלת הסגל האזרחי המקומי, יעביר במשך הזמן את עיקר המשימות לסגל המקומי ויעסוק בעיקר בהכוונה ובפיקוח, בעניינים מקצועיים מובהקים ובעניינים הקשורים במשרדי הממשלה.

17. נקודות להדגשה

א. מן-הרצוי להימנע מהנסיון לחלק את השטח הכבוש לפי הגדרות המבצעיות שהוקצו לעוצבות בזמן הלחימה. חלוקה זו מתאימה לשלבי הלחימה, אך לא תמיד לצורכי הממשל-הצבאי.

ב. מפקדות הממשל-הצבאי יבססו שליטתן בשטח מוחזק ככל-האפשר על-ידי המערכת הקיימת של המנהל האזרחי, ובכך יימנעו מהעסקת אנשי צבא ואזרחים ישראלים ככל-האפשר.

יחידות וקצינים-ממה לביצוע משימות הממשל הצבאי

18. מספר יחידות מקצועיות מיועדות לפעול במרחב הממשל הצבאי.

19. להלן פירוט היחידות וייעודן:

א. פלוגת-קשר - תופעל להקמת מערך הקשר והשליטה במרחב הממשל הצבאי.

ב. פלוגת-חמ"צ - תופעל בתפקידי שיטור ופיקוח במרחב הממשל הצבאי, לרבות חסימת דרכי הגישה אל המרחב.

ג. מחלקת-חר"פ - תופעל לסדן טיפול רפואי במפקדת הממשל, לפיקוח רפואי במרחב הממשל הצבאי ולפעולות רפואה מונעת.

ד. מחלקת ביטחון-שדה - תופעל בתפקידי ביטחון-שדה במרחב הממשל.

ה. מחלקת-פרקליטות - תופעל לסדן ייעוץ משפטי, לניסוח המנשרים והצווים, להקמתם ולניהולם של בתי-משפט צבאיים במרחב הממשל הצבאי. מחלקת הפרקליטות כפופה לפרקליט הצבאי הראשי ופועל בחלק ממפקדת הממשל הצבאי.

20. ארגון היחידות

א. היחידות שפורטו לעיל, פרט למחלקת-הפרקליטות, מונחות מבחינה מקצועית על-ידי הקצינים המקצועיים במפקדת הפיקוד.

ב. מפקדי יחידות אלה ישמשו כקציני-ממה מקצועיים במפקדות הממשל הצבאי בכל הרמות.

ג. מחלקת הפרקליטות כפופה לפרקליט צבאי ראשי והיא מוקצית על-ידו למפקדת ממשל צבאי.

ד. היועץ המשפטי העומד בראש מחלקת הפרקליטות יונתה על-ידי פרקליט-צבאי-ראשי וישמש יועץ משפטי של מפקד מרחב-הממשל-הצבאי.

השליטה בשטח כבוש

שלבי-השליטה

1. בשליטה בשטח כבוש מבחינים שלושה שלבי-יסוד:

שלב א - טיפול בענייני הממשל הצבאי תוך כדי עריכת ההתקפה וכחלק ממנה.
שלב ב - השלמת שלטון צה"ל בשטח הכבוש.
שלב ג - הפעלת ממשל צבאי תקין בשטח המוחזק.

2. שלב א - טיפול בענייני הממשל הצבאי תוך כדי עריכת ההתקפה וכחלק ממנה

א. מהות השלב

משימתם העיקרית של הגייסות המשתתפים בהתקפה, בשלב זה, היא להכריע את האויב, ואילו העניינים האזרחיים הם שוליים.

ב. משימות

משימותיו של הכוח הכובש בשלב זה הם:

1) לבצע את המשימה הקרביות תוך חיוב שמירה על פקודות ה-ממ"ל ועל כללי המשפט הבין-לאומי, שהם מגדירים את היחס לאוכלוסיה ולרכוש ומבטיחים הגנה על נכסי תרבות ודת.

2) לקיים מגע עם האוכלוסיה כדי למנוע הפרעות לביצוע המשימות וכדי להשיג כניעה מהירה (על-ידי הטלת עוצר ונקיטת אמצעי-ביטחון אחרים).

3) לנקוט אמצעים למניעה בזזה, שוד וכדומה.

4) לנקוט אמצעים למניעת פגיעה באחרים בעלי חשיבות מיוחדת (מקומות קדושים, נציגויות-חוץ וכד'), ולשמור על מתקנים אזרחיים חיוניים לצבא ולאוכלוסיה.

ג. גורם השליטה

מפקדת העוצבה הכובשת תהיה אחראית למילוין של משימות אלה, כשמצורפת אליה חוליה של ממשל צבאי, כגורם-משה מקצועי שישמש גרעין וחלוץ של מפקדת ממשל צבאי או של יחידת ממשל צבאי.

1) הרכב החוליה של הממשל הצבאי

החוליה של הממשל הצבאי תהיה מורכבת כדלקמן:

א) קצין ממשל צבאי בכיר - ראש-החוליה.
ב) קצין-ביטחון-שדה.
ג) קצין-משטרה-צבאית.
ד) צוות-הפצה לרבות מתורגמן ורמקולים. ברשות הצוות יהיו גם מנשרים, צווים ושלטים.
ה) יועץ משפטי.
ו) קצין-שירות-בתי-הסוהר (במידת-הצורך).

2) תפקיד החוליה

החוליה תודרך ותונחה על-ידי מפקדת הפיקוד. היא תשמש גורם-משה מקצועי במפקדת העוצבה לגבי משימות הממשל הצבאי. מלבד-זאת יוטלו עליה תפקידים אלה:

א) להנחות מפקדים וכוחות, לשם מתקנים חיוניים ואחרים אחרים ולדאוג לשמירתם, ולהפעיל צוותי-סיקות בפני ביזה או פגיעה ברכוש ובנכסי תרבות, דת וכדומה.

ב) לשמש חוליית קישור עם האוכלוסיה ונציגיה.

ג) לשמש "רגל על הקרקע", כשלוחה קדמית של משה הממשל הצבאי שנועד לשלוט במרחב, שבידיו יופקד הממשל הצבאי בשלב מאוחר יותר.

3) נקודות להדגשה

א) מן-החשוב שאנשי החלוץ יהיו מאנשי הסגל של המטה או יחידת-הממשל-הצבאי שנועדה לשלוט במרחב בשלב מאוחר יותר.

ב) יש לצייד את החוליה בחומר-מודיעין שוטף בתחומי הממשל, בתיקי-יעד מעודכנים, כשהם מאורגנים לפי משימות וקדימות, במנשרים, בצווים, בשלטים ובכל החומר הדרוש לפעולה הראשונית.

ג) יש להועיד את החוליה לשליטה במקומות מוגדרים, והיא תשמש גורם-משה במפקדה האחראית לאותם מקומות. החוליה תמשיך לשאת באחריות, גם אם יוחלפו העוצבות.

3. שלב ב - השלטת שלטון צה"ל בשטח הכבוש

א. מהות השלב

משנכבשו היעדים והוכרע האויב - משימת הכוח הכובש היא להבטיח את פרי ההכרעה הצבאית, ולמנוע את סיכול מטרותיה על-ידי גורמים עוינים באוכלוסיה ועל-ידי שרידים של כוחות האויב.

ב. משימות

משימתו העיקרית של הכוח הכובש בשלב זה היא להכריז על שלטון צה"ל ולהפעילו, כמפורט בזה:

1) להוציא צווים כדלקמן:

א) צו על השלת עוצר ופיקוח על ביצועו המלא.

ב) צו על סגירת אזורים ופירוק נשק והפעלתו.

ג) צו על התמסרות אנשי הכוחות המזוינים של האויב ועל הסגרת מסתתרים מביניהם בקרב התושבים.

ד) צו בדבר הוראות-ביטחון.

2) לעצור גורמים עוינים ושלילים בקרב התושבים:

א) אנשי ביטחון ומודיעין של האויב.

ב) חברי ארגוני-חבלה.

ג) מנהיגים של ארגונים פוליטיים עוינים.

ד) פושעים מועדים.

3) להחרים רכוש צבאי של האויב, העשוי לשמש את צה"ל בהמשך הלחימה, למנוע השחתת רכוש ציבורי ורכוש פרטי ולנקוט צעדים למניעת שוד ובזה על-ידי חיילי צה"ל, על-ידי תושבים מקומיים ועל-ידי תושבי ישראל.

4) לאבטח מתקנים חיוניים, מקומות קדושים ואחרים היסטוריים, נציגויות-חוץ ואחרים בעלי חשיבות מיוחדת.

5) להפעיל מתקנים ושירותים חיוניים - על-ידי תושבי השטח הכבוש או על-ידי חיילי צה"ל.

ג. גורם השליטה

משימתם העיקרית של העוצבה הכובשת או של כוחות ייעודיים אחרים היא להשתלט על השטח הכבוש. חולית החלוץ של הממשל הצבאי תחוגבר בסיוע-הצורך ותשמש גורם-משה מקצועי. מפקד העוצבה המופקדת על השטח הכבוש יכונה למפקד צבאי, לצורך הממשל הצבאי.

4. שלב ג – הפעלת ממשל צבאי תקין בשטח המוחזק

א. מהות השלב

1) המשימה העיקרית בשלב זה היא להשתלט על כל השטח המוחזק השתלטות מלאה – כדי להבטיח את פרי ההכרעה הצבאית, לסיפול בענייני המנהל האזרחי יש ליתן משקל רב.

2) לקראת שלב זה, או תוך-כדי סיומו של שלב ב, תועבר השליטה למושל הצבאי ולמפקדתו. ההחלטה בעניין זה נתונה בידי הרמה הגבוהה, כשהיא מוחנית בכמה גורמים:

א) מהלך הקרבות באותה זירה ובזירות אחרות.

ב) המשימות המוטלות על הכוח הכובש (שיקול זה עשוי להייב את הקדמה הפעלתן של משימות הממשל הצבאי בשטח שכבר נכבש).

(1) מידת ההתגברות על התנגדות מאורגנת בשטח הכבוש.

(2) שיקולים מדיניים.

3) שלב זה יימשך עד לגמר שלטון צה"ל בשטח המוחזק.

ב. משימות

המשימות העיקריות בשלב זה הן:

1) להבטיח את הביטחון ואת הסדר הציבורי בשטח המוחזק ולמנוע פעולה עוינת (בהסתייעות בגיוסות הפרוסים בשטח ובגורמי-ביטחון אחרים).

2) להחזיר את אורח החיים האזרחיים-כלכליים למסלולם התקין.

3) לבצע את המטרות המדיניות שיקבעו על-ידי הממשלה.

ג. גורם השליטה

משך-השליטה הצפוי, בעיות השטח המוחזק ותורת-הלחימה של צה"ל מחייבים הקמה מפקדות לשליטה בשטח המוחזק:

1) מפקדת אזור-ממשל-צבאי – כסמכות-העיקוד הגבוהה בשטח מוחזק.

2) מפקדת נפת-ממשל-צבאי – לשליטה בגזרה-משנה של האזור.

סיכום

5. השלבים א ו-ב אינם מוגדרים, והמעבר משלב לשלב ייעשה, בדרך-כלל, ברציפות.

6. שלב ג יָחֵל באורח ברור ומוגדר, ואפשר שיהיה קיים לאורך-ימים.

7. השליטה בשטח מוחזק על-ידי הממשל הצבאי היא משימה של כל שלבי-הלחימה. בשלבים הראשונים - חשיבותה שׂלית, בשלב האחרון - חשיבותה עיקרית.

8. הביטחון הוא גורם המנחה את הממשל הצבאי בכל השלבים, וכל יתר הגורמים יהיו תלויים בגורם מכריע זה.

9. החזרת החיים לסדרם התקין גם זה שיקול של-ביטחון - כדי לשחרר כוחות ולהימנע מטיפול בבעיות העלולות להתעורר במשטר צבאי מלא בשטח כבוש.

פ ר ק ג

משימות מיוחדות

כ ל ל י

1. במהלך המלחמה עשוי צה"ל להשתלט על שטחים ועל יעדים שטרם נתנסה בכיבושם ובהחזקתם.

2. מבין יעדים אלה בולטות בעיקר ערי-הבירה במדינות האויב. כיבוש ערי-בירה - עם או ללא שביתת של ראשי-שלטון ומנהיגים אחרים - עלול להביא את הפלת השלטון.

3. בפרק זה נדונים ההחומים העיקריים הכרוכים בהשתלטות על יעדים אלה ובהחזקתם, בלי להתייחס לדרכי-הפעולה המדיניות שיינקטו לאחר נפילת השלטון עקב מעשה הכיבוש.

השתלטות על ערי-בירה

4. ההשתלטות על ערי-בירה מעוררת כמה בעיות; העיקריות שבהן מפורטות להלן.

א. השתלטות על אוכלוסיה רבה בשטח קטן

1) לפי גודל השטח המאוכלס שייכבש ולפי מספר התושבים שיישארו בשטח שיוחזק יוחלט על שיטת ההחזקה בשטח הכבוש ועל שיטת אבטחתו.

2) ההחלטה אם להחזיק בעיר כולה או בחלקים ממנה, או רק בפאות-העיר - תוכרע לפי שיקולים מדיניים ולפי יכולת-השליטה; המשימה והשטחים החיוניים לשליטה ולהחזקה ייקבעו אפוא לפי שיקולים אלה.

ב. ריכוז התושבים

1) בעיר שחלק מתושביה ברחו ירוכזו הנותרים בחלקים מסוימים בעיר כדי להבטיח שליטה עליהם, ביטחון התושבים, ולאפשר מתן שירותים בדרך נוחה.

2) לעומת-זאת, העיר עלולה להיות מוצפה פליטים שנסו מדרך תנועתו של הכובש, ופליטים אלה עלולים להיות מעמסה נוספת על מערכת הספקת השירותים, בלי שיהיו מהוכננים להיקף כזה.

ג. כפעלים ומחקנים חיוניים

1) יש להקפיד שמחקנים חיוניים להספקה ולשירותים יוחזקו במצב תקין, כגון: מקורות-מים ומחקני-מים, מחקני-חשמל ועוד.

2) פגיעה במחקנים כאלה על-ידי הכוח הכובש, או על-ידי האויב הנסוג, או על-ידי האוכלוסיה המקומית - עלולה ליצור קשיים לכוח הכובש בהספקת השירותים לעצמו ובהספקת השירותים החיוניים לתושבים.

ד. הפעלת שירותים

1) יש לשקול מהם השירותים החיוניים שיסופקו ובאיזה היקף.

2) עלול להיווצר מצב, שהכוח הכובש והממשל הצבאי יידרשו להשקיע מאמצים ואמצעים גדולים מכפי-יכולתו של צה"ל במתן השירותים החיוניים.

3) מכל-מקום - הכוח הכובש יצטרך לתפוס את המחקנים החיוניים, כולם או חלקם, לשימושו-שלו.

5. הטיפול באישים

א. הכוחות הכובשים עיר-בירה יהיו מתודרכים מראש לתפוס אישים העומדים בראש השלטון הצבאי והאזרחי; אלה ומקומות-מגוריהם יהיו חלק מהיעדים החיוניים שייתפסו ראשונה.

ב. לצורך זה יינתנו לרשות הכוחות נתוני-מודיעין מדויקים ככל-האפשר.

ג. בעיר-בירה יימצאו, בדרך-כלל, גם לאחר מנוסת חלק מהתושבים, אישים שונים ההופסים מקום מרכזי בחיים המדיניים, בחברה, בכלכלה ועוד.

ד. הכרח הוא למצוא דרך להידבר עם אישים אלה ולהבטיח שיתוף-פעולה של נציגי-התושבים - כדי להבטיח שהחיים בשטח המוחזק יימשכו באורח תקין.

ה. אין להימנע ממעצר אישים כאלה במידת-הצורך.

6. שלימה

תוקם מפקדה מיוחדת לשלימה בעיר-בירה. תפקידיה העיקריים הם:-

א. להשתלט על העיר ועל המפקדות הצבאיות ומרכזי-השלטון של המדינה.

ב. לקיים מנהל אזרחי של השטח ולספק שירותים חיוניים לתושבים.

ג. לשמור על ביטחון התושבים והשטח המוחזק.

ד. לבצע את המשימות שייקבעו לפי המדיניות שתינקט.

השתלטות על מפקדות ומחנות צבאיים

7. מפקדות הכוחות המזוינים, סוכנויות ושירותי ביטחון ואמצעי-התקשורת שלהם יימצאו, בדרך-כלל, בערי-הבירה או בקרבתן.

8. השתלטות על מפקדות-צבא

א. חוליות ביטחון-שדה תהיינה אחראיות לתפיסת מפקדות של הכוחות המזוינים ושל סוכנויות ושירותי-ביטחון, לרבות חדרי-מלחמה, משרדים וכו'.

ב. מפקדות חיל-האוויר של האויב ייתפסו על-ידי אנשי אמ"ן בסיוע חוליות של אנשי חיל-האוויר.

ג. מפקדות חיל-הים של האויב ייתפסו על-ידי אנשי-אמ"ן בסיועם של אנשי חיל-הים.

9. מתקני קשר ושליטה

יחידות-חי"ק תהיינה אחראיות לתפיסת מתקנים אלה, עליהן להקפיד על שמירת אמצעי התקשורת במצב-תקין - כדי שאפשר יהיה להפעילם בעת-הצורך, או לפרקם ולפנותם.

10. מתקני-אלקטרוניקה

יחידות-חי"ק תהיינה אחראיות לתפיסת מתקנים אלה, ובמידת הצורך יסתייעו ביחידות העוסקות בתחום זה, הנתונות תחת פיקוד חיל-האוויר או חיל-הים.

11. מתקני שידור לאוכלוסיה

יחידות-חי"ק תהיינה אחראיות לתפיסת אולפנים ומשדרים של שירות רדיו וטלוויזיה. הפעלת שירותים אלה לצורך הסברה ולחמה פסיכולוגית תיעשה מוקדם ככל-האפשר - תוך-כדי ניהול פעולות הלחימה או סמוך עם סיומן.

מרכז-רשויות-השלטון

12. בערי-הבירה יימצאו מרכזי-רשויות-השלטון (המדיני והמנהלי), לרבות אמצעי-התקשורת שלהם וכל הכרוך בהפעלת המנגנון הממשלתי. בעת הכיבוש מן-ההכרח לחפוש מרכזים אלה ולהשתלט עליהם. יש למנוע השמדת מרכזים אלה על-ידי הצבא הנסוג ועל-ידי אנשי השלטון הקודם, וכן - למנוע ביזתם והשחתתם על-ידי הכוח הכובש.

13. בשלבים הראשונים של הלחימה ובעת הכיבוש - תפקידם של הגייסות, בסיוע חוליות ממשל-צבאי, להשתלט על מרכזי רשויות-השלטון; יש לראותם כמשימים חיוניים.

14. לקראת הכיבוש יש להפעיל אזרחים - נציגי משרדי ממשלה ומוסדות אחרים - לתפיסתם של משרדים, ארכיונים ומחקנים שונים. ככל שיארך הזמן שכוחותינו יחזיקו בבירה הכבושה, כן תיעשה פעולה יסודית יותר לניצול אוצרות החומר הגנוז בארכיונים, שיפול לידינו.

15. לגורמי הביטחון, בנוסף ל-צה"ל, תפקידים רבים וחיוניים הנוגעים להשתלטות על ערי-הבירה. אמנם, יש להניח שכל החושש מפני הכיבוש הישראלי ימצא דרך לברוח מהעיר לפני בוא צה"ל; אף-על-פי-כן - מחובתם של שירות הביטחון, משטרת ישראל ושירות-בתי-הסוהר לפעול ברחיפות כדי לתפוס אנשים, משרדים וארכיונים.

16. גם יחידות-איסוף של חיל-המודיעין יופעלו לתפקידי השתלטות אלה.

מוסדות פיננסיים

17. מוסדות פיננסיים ייתפסו מיד.

18. מוסדות כספיים ובנקאיים ייתפסו ויישמרו מפני כל פגיעה - בעיקר מפני שוד וביזה.

השתלטות על נמלי-אוויר ועל שדות-תעופה צבאיים

19. הכוחות הכובשים ישתלטו על נמלי-אוויר אזרחיים ומחקניהם ועל שדות-התעופה צבאיים.

20. האחריות למחקנים אלה תועבר בהקדם לידי חיל-האוויר, ח"א יופקד על אחזקתם התקינה או על טיפול אחר בהם.

21. בנמלי-אוויר אזרחיים יוקפד שלא לפגוע בכלי-טיס ובמתקנים של חברות-תעופה זרות (לרבות מדינות עוינות שאין מקיימות יחסים עם ישראל). כלי-טיס אלה יישטרו היטב ויימסרו בהקדם לידי נציגי החברות; הנציגים יתבקשו לפנות את כלי-הטיס במידה האפשר.

22. כלי-טיס ומתקנים של חברות-תעופה של אותה ארץ ושל חברות ערביות אחרות יופקדו בידי חיל-האוויר - לצורך שמירתם.

23. מתקני תעשייה אווירית יימסרו לידי חיל-אוויר - לצורך שמירתם.

24. כוחות לאבטחת שדות-התעופה ונמלי-אוויר

המפקדה המסונה על המרחב תהיה אחראית לאבטחתם של שדות-תעופה ונמלי-אוויר; לצורך זה תקצה את כוחות-האבטחה הדרושים.

השתלטות על נמלי-ים

25. הכוח הכובש ישתלט על נמלי-הים ומתקניהם - אם אזרחיים ואם צבאיים.

26. האחריות למתקנים אלה תועבר בהקדם לידי חיל-הים, ח"י יהיה מופקד על אחזקתם התקינה ועל טיפול בהם.

27. יוקפד שלא לפגוע בכלי-שיט אזרחיים ובמתקנים, בעיקר באלה השייכים לחברות של מדינות זרות (לרבות מדינות עוינות שאינן מקיימות יחסים עם ישראל). יש לשמור עליהם היטב ולמוסרם בהקדם לידי נציגי החברות. אפשר שכלי-שיט אלה יקבלו הוראות להתעלם אל מחוץ לשטח-השליטה של צה"ל.

28. כלי-שיט ומתקנים אחרים של חברות אזרחיות של אותה ארץ ושל חברות ערביות אחרות יופקדו בידי חיל-הים - לצורך שמירתם.

29. המטפנות יימסרו לידי חיל-הים - לצורך שמירתן.

30. המפקדה המסונה על המרחב תהיה אחראית לאבטחתם של נמלי-ים ומתקנים ימיים; לצורך זה תקצה את כוחות-האבטחה הדרושים.

השתלטות על מרכזי-תעשייה

31. יש להשתלט על אזורים תעשייתיים ועל מתקני-תעשייה כדי למנוע את השתתתם.

32. הכוח הכובש יקצה כוחות כדי לשמור על מרכזי-התעשייה ולאבטחם בפני משחיתים ובוזזים.

השתלטות על בתי-זיקוק ועל מתקני-דלק

33. הכוח הכובש יאבטח את כל מתקני-הדלק.

34. המשך הפעלת מתקני-הדלק וניצול מלאי הדלק במחסנים, ייעשו לפי הוראת ממב"ל/אב"א.

ס י כ ו ם

35. בשלב הראשון ישתלט הכוח הכובש על ה"שטחים החיוניים" בעיר-הבירה; בכלל זה - של שטחים חיוניים - ספקדות צבאיות, מרכזי-שלטון חיוניים, מרכזי-תעשייה, מתקני-דלק, מתקנים חיוניים להספקת שירותים ועוד, מלבד השטחים שההחזקה בהם היא הכרח מבחינה צבאית.

36. ההשתלטות בשלב הראשון תכלול שמירה מעולה בפני חבלה, בידה, גנבה והשתתה רכוש.

פ ר ק ד

פעילות מבצעית לקיום הביטחון

הפעלת יחידות-צבא

1. משימות

הממשל הצבאי ימלא את משימות הביטחון על-ידי הכוחות הפרוסים בשטח, שהוקצו לכך. המשימות הצפויות הן:

א. משימות ביטחון שוטף - כגון: סיכול פעולות עוינות וחיסול מבצעיהן, אבטחת מתקנים, אבטחת תנועה וצירים ועוד. למשימות אלה יוקצו כוחות-צבא, יחידות משטרה-צבאית ויחידות משטר-הגבול, ולפי-הצורך - גם יחידות סיור ושריון.

ב. הרחבה ומשימות מיוחדות - כגון: דיכוי מהומות, הפגנת כוח והדגשה נוכחות, שיטור ועוד. ביצוען של משימות אלה מצריך לעתים כוחות גדולים ובעלי אופי מרתיע וראוותני, לכן - היחידות המיועדות למשימות אלה (בעיקר של שריון) ימוקמו בסמוך למוקדי-ההפרעויות צפויים - כדי לדכא ההפרעויות והפרעות הסדר הציבורי, באורח החלטי ומהיר.

2. כפיפות

היחידות שיוקצו לצורכי ביטחון שוטף תהיינה ת"פ מפקדות הממשל הצבאי שבשטח או ת"פ המפקדה הממונה על הביטחון השוטף.

הפעלת גופי-ביטחון אחרים

3. כללי

מלבד כוחות צה"ל יפעלו בשטח המוחזק גם גופים נוספים של ביטחון ומודיעין. פעילותם של גופים אלה עלולה ליצור סבך של בעיות תיאום, כפיפות ועוד. כדי לקיים את השליטה יש צורך במקסימום של ריכוז ותיאום. לפיכך, ימונה אחד מקציני-הטה במפקדות הממשל הצבאי (בדרך-כלל ה-קמ"ן) לתיאום כל הגופים העוסקים בתחום זה.

להלן כמה נקודות הנוגעות לפעולת שירות-הביטחון-הכללי ולפעולת המשטרה.

4. שירות-ביטחון-כללי

א. משימות

מאחריותו של שירות הביטחון-הכללי למנוע, לגלות, לחקור, לנטרל ולחסל פעילות חשאית בשטח מוחזק. ואלה הם תחומי-פעולתו:

1) פעילות חשאית יזומה ומופעלה מתוך לשטח המוחזק.
2) פעילות התגוננית וכל פעילות חשאית אחרת בתוך השטח המוחזק.
3) עמידה על הלכי-הרוח בקרב האוכלוסיה ועל השפעתם.

ב. בסיפות

ראש שירות-הביטחון בשטח מוחזק יהיה מתואם על-ידי המפקד הצבאי; נוסף על פעילותו המקצועית הייעודית ישמש גם כיועץ למפקד הצבאי בבעיות ביטחון-פנים. הוא יהיה כפוף לראש שירות-הביטחון-הכללי ויונחה, מבחינה מקצועית, על-ידי מטהו.

5. משטרה

א. כללי

מבנה המשטרה בשטח מוחזק יהיה דומה למבנה המשטרה בישראל (חלוקה טריטוריאלית למחוזות, לנפות, למחנות ולנקודות, וחלוקה פונקציונלית מקבילה). בסמגרה חלוקה זו יאורגן כוח המשטרה כדלקמן:

1) סגל פיקוד ישראלי.
2) סגל ישראלי שלדי להפקידי ביצוע, להפקידים מיוחדים ועוד.
3) סגל משטרה מקומי (לרבות פיקוד ברמות נמוכות).

ב. משימות

משימותיה של המשטרה בשטח מוחזק הן:

1) לקיים את הסדר הציבורי.
2) לסייע ליחידות צה"ל בעריכת מעצרים, בפירוק נשק וכדומה.
3) להגן על חיי התושבים ורכושם.
4) לגלות, לתפוס, לחקור, להביא לדין עבריינים, לרבות אלה המבוקשים גם בישראל.
5) להפעיל הליכי-חקירה נגד עבריינים מכל הסוגים, לרבות אלה המואשמים בעברות ביטחוניות.
6) להקים רשת-מודיעין משטרתית.
7) לארגן סגל-משטרה מקומי ולהפעילו במשימות מוגדרות.

ג. כפיפות

המשטרה בשטח המוחזק תופעל בסיוע למפקדי הממשל הצבאי ותונחה על-ידי מטות המחוזות הנוגעים בדבר ועל-ידי המטה הארצי של משטרה ישראל.

6. בתי-סוהר

א. צבא בנסיגה עלול לפתוח את שערי בתי-הסוהר ולשחרר אסירים פוליטיים ופליליים. לכוח הכובש עניין להפוס את האסירים ולהבטיח את שמירת ארכיוני בתי-הסוהר; לפיכך יהיה פצוי קצין-שירות-בתי-הסוהר בחוליית החלוץ של ממשל צבאי.

ב. בשטח מוחזק יופעלו מתקני-כליאה. מן-הרצוי שמתקנים אלה יופעלו על-ידי שירות בתי-הסוהר; אם יופעלו בתחילה על-ידי המשטרה הצבאית, ישמש קצין-שירות-בתי-הסוהר כקצין קישור, ולאחר-מכן הועבר אליו האחריות בתחום זה.

ג. הקמת מתקני-כליאה הפורסם בצו מטעם מפקד אזור הממשל הצבאי.

ד. הסוהרים במתקני-כליאה יהיו, נדרך-כלל, אנשי שירות בתי-הסוהר - ויופעלו על-ידי נציב בתי-הסוהר. קמ"ט מקצועי של שירות-בתי-הסוהר יהיה בסמה אזור-ממשל-צבאי.

ה. ההכנות של שירות בתי-הסוהר לקבלת האחריות למתקני-הכליאה בשטח מוחזק ולהפעלת המתקנים ייעשו מראש; הן מקיפות ידיעות, ארגון ואמצעים וציוד להפעלת מתקני-הכליאה, לרבות הוראות מוקדמות לגופים ולכוחות העשויים לקחת חלק בנושא זה, והוראות והנחיות בדבר אבטחת המתקנים.

7. יחידות-צה"ל לרבות יח' סיור ומודיעין יפעלו בתפקידים של שירות ביטחון כללי, משטרה ישראל ושירות בתי-הסוהר, בשטחים המוחזקים שבהם לא יהיו מעילים גופים אלה.

ע ו צ ר

8. הטלת העוצר

א. אחת הפעולות שמפקד כוח חייב לעשות, מוקדם ככל-האפשר, בשטח כבוש מאוכלס, היא להודיע על נטילת השלטון ועל הטלת עוצר. צו בדבר נטילת השלטון יהיה מוכן מראש (בעברית ובערבית) - יפורסם ויופץ מיד עם הכיבוש.

ב. על הטלת העוצר יוכרז בשפה הערבית ובכל דרך אפשרית (רמקולים, מודעות, שידורים והודעות לנכבדי האוכלוסיה).

ג. העוצר יהיה מלא; ואלה הן סמכויותיו:

1) להם שהוה בידי השלטון הצבאי לכונן את משמרו ולבצע את הפעולות הביטחוניות ההכרחיות.

2) למנוע ביזה.

3) להבטיח את חיי התושבים ולמנוע היפגעותם של אזרחים שאינם מעורבים בלחימה.

4) למנוע מגע בין התושבים עצמם.

ד. לאחר הטלת עוצר יש לעשות סידורים להפוגה בעוצר - כדי לאפשר לתושבים להצטייד במזון, במים ובדלק. כן צריך להסדיר אפשרות למתן עזרה-ראשונה וסיפול רפואי במקרים דחופים.

ה. פרקי-ההפוגה בעוצר ייקבעו לפי מצב-הביטחון. כדי להקל על השליטה - ניתן יהיה להחיר הפוגה בעוצר ברובע אחד בכל-פעם.

9. <u>קיום העוצר</u>

אם המצב אינו מחייב לנהוג בחומרה, ניתן לצמצם בהדרגה את העוצר לשעות-הלילה בלבד. מן-הראוי לזכור, שבאזורים חקלאיים נוהגים האנשים לצאת את ביתם בשעות-הבוקר המוקדמות ולחזור לביתם בשעות-הערב המאוחרות, לפי עונות העיבוד החקלאי. יש לוודא, שאנשים אלה, אשר לעתים אינם יודעים על קיום העוצר ושעות-תוקפו, לא ייפגעו; כן יש להתחשב בעונות העיבוד החקלאי כגורם בקביעת שעות-העוצר.

10. <u>הפיקוח על העוצר</u>

א. יש להפעיל כוחות בעצמה מספקת כדי לוודא את ביצוע העוצר במלואו, באורח מוקפד.

ב. מפירי-עוצר ייעצרו ויובאו למשפט צבאי מהיר.

ג. במקרה של הפרת-עוצר חמורה יפוזר הקהל אגב שימוש באמצעים תקיפים, כגון: מכות, פצצות-עשן, גז מדמיע וסילוני מים, ובמידת-הצורך - אש. יש לנקוט אמצעי-הרתעה חמורים יותר, לרבות עתודת שריון להפגנת כוח - אם יש ידיעות או חשש סבירים להפרת העוצר בקנה-מידה גדול.

ד. ייקבע נוהל להוצאת רשיונות לתנועה בעת העוצר; יש להמעיט במספר הרשיונות - לתת אותם לבעלי תפקידים חיוניים בלבד.

11. הנחיות לביצוע העוצר

א. יש להוציא הוראות מפורטות להתנהגות הכוחות - הצבא, משמר-הגבול והמשטרה - המפקחים על העוצר - לגבי:

1) התנהגות כלפי מפירי-עוצר.
2) השימוש באמצעים שונים נגד מפירי-עוצר.
3) הוראות לפתיחה-באש.
4) רשות-בניסה לבתים לצורכי חיפוש וכיו"ב.

ב. יש לוודא שכל הכוחות יתודרכו היטב בעניינים אלה לפני הטלת המשימה; כן יש לקיים פיקוח הידי לביצוע ההוראות באורח מדוקדק.

אבטחת מתקנים

12. מתקנים חיוניים

המתקנים החיוניים שיש לאבטח מיד עם הכיבוש הם:-

א. מפקדות צבאיות, מרכזי מודיעין וביטחון.

ב. תחנות-משטרה ובתי-סוהר.

ג. תחנות שידור, רכזות (מרכזיות)-טלפון ומתקני-תקשורת, מרכזי-דואר, שדות-התעופה, נמלים ותחנות-רכבת.

ד. מתקני-חשמל, מקורות-מים, ומתקני-מים.

ה. מחסני-מזון, מחסני-דלק ומחסני-תרופות.

ו. בנקים.

ז. נציגויות-חוץ, מקומות קדושים, מוזיאונים ונכסי תרבות, ואתרים היסטוריים.

ח. משרדי-ממשלה שתפיסתם חשובה לקיום מנהל תקין של השטח המוחזק.

13. ידיעות וחכניות-אבטחה

א. המתקנים החיוניים יפורטו בחיקי-היעד של הממשל הצבאי. חיקים אלה יימצאו בידי חולית החלוץ - כבסיס לחכניות האבטחה.

ב. המתקנים החיוניים יאובטחו בשלבים א ו-ב, ועם הפעלת מפקדות הממשל הצבאי תועבר לידיהן האחריות המלאה למתקנים אלה.

14. כללי

א. האוכלוסיה הערבית נוהגת להחזיק נשק בכמויות מרובות - כי נשיאת נשק היא הוכחה על גבריותו של הערבי ואמצעי להעלאת כבודו.

ב. בשטח כבוש יימצאו נשק שהושאר על-ידי האויב בנסיגתו ונשק שחולק להגנה עצמית ולהתמרדות. יש לתת את הדעת על עניין זה - כי חשיבותו רבה.

15. שלבים בפירוק הנשק

א. מיד לאחר הכיבוש, בעוד האוכלוסיה נתונה בהלם ואינה יודעת מה צפוי לה מידי הצבא הכובש - ניתן לאסוף את הנשק באורח יעיל. לפיכך, יש לקבוע הכנית מפורטת לפירוק הנשק, כבר בשלב הראשון של השלטת הממשל הצבאי, בהכוונת חולית-החלוץ של הממשל הצבאי.

ברור, שתחילה ייאסף נשק רק במקומות שעל צירי-התנועה של כוחותינו, ובערים הכבושות - בחלקים שהחזקתם היא חיונית; ורק לאחר שתובטח שליטה מלאה בשטח יבוצע פירוק-נשק יסודי יותר, והיקפו ייקבע לפי סדר-הקדימות של העסוקת הכוחות.

ב. אחת מפעולותיה הראשונות של מפקדת ממשל צבאי בשטח מוחזק עם הפעלתה, היא פירוק הנשק. בד-בבד יש להמשיך באיסוף הנשק במקומות שכבר נעשתה שם פעולה ראשונה בעניין זה. הפעילות לאיסוף נשק תקוים כל משך שליטתו של צה"ל בשטח.

ג. את הנשק הנאסף יש לרשום ולהעביר לתעודתו - לפי מקודות-הצבא.

ח י פ ו ש י ם

16. חיפושים בשטח כבוש תכליתם -

א. לגלות נשק ולתופסו.
ב. להפוך גורמים עוינים בקרב האוכלוסיה.
ג. לגלות בתי-דפוס חשאיים, מחנות-רדיו וכדומה.

17. חיפושים יש לתכנן מראש באורח מרוקדק. יש להכיר היטב את השטח שנקבע לחיפושים ולהיעזר בידיעות מהימנות לצורך ההמצאות וזיהוי אנשים.

18. חיפושים אחרי נשק יש לערוך, כאשר יש ידיעות על מקומות מחבוא לנשק. חיפושים על-סמך ידיעות מקוטעות או ללא כל-ידיעות, לא יביאו, בדרך-כלל, תוצאות.

ס י ו ר י ם

19. סיורים בשטח כבוש תכליתם -

א. לפקח על ביצוע צווי הממשל-הצבאי, כגון: עוצר, איסור תנועה ברכב, איסור התקהלויות, נשיאת תעודות לשם זיהוי וכיו"ב.

ב. למנוע מעשים שיש בהם משום הפרת הביטחון או הסדר הציבורי, כגון: התפרעויות, ביזה.

ג. להפגין נוכחות ולטפח הרגשה בקרב האוכלוסיה שעין-צה"ל פקוחה וכוחותיו ערים לכל פגיעה בביטחון ובסדר הציבורי.

ד. לפקח על משמעת החיילים בזמן ההתנהגות בשטחים מוחזקים - לפי פקודות הצבא.

ה. לאסוף ידיעות על הנעשה בשטח.

20. סוגי הסיור

מבחינים שני סוגי-סיור: סיור ברגל וסיור ממונע. כל סיור יהיה מאובטח בכל-עת בפני אפשרות של פגיעה. גודל הסיור ומבנהו ייקבעו לפי משימתו, לפי נתוני-השטח ולפי האוכלוסיה. במידת-הצורך יוצבו מראש מזקפים לאורך מסלולי הסיורים, כדי לאבטחם.

21. סיורים ברגל עשויים להיות בעלי אופי משטרתי או צבאי.

22. סיורים ממונעים ייערכו בכלי-רכב, לפי המשימה ולפי הנתונים בעת ביצוע הסיור:

א. בשלב הראשון של הכיבוש ייערכו סיורים בעלי עצמה רבה ובכלי-רכב משוריינים - כדי להרתיע את האוכלוסיה וכדי לאבטח במידת-המקסימום את הכוחות.

ב. במרוצת הזמן מותר להפחית את כוח-ההרתעה של הסיורים ולעורכם בכלי-רכב "רכים".

ג. כאשר הכוונה היא לערוך הפגנת-כוח, צריך לעשות זאת באופן החלפי, ומן-הרצוי להקצות לכך כוחות רבים ככל-שאפשר, לרבות יחידות-שריון, ושכוחות אלה:

1) יהיו נראים במקומות המשמשים פוקד להתקהלויות, להפרעות בסדר ולהתפרעויות.

2) יהיו נראים במקומות רבים.

23. המפקדות הממונות על שמירת הביטחון יוציאו פקודות-קבע לעריכת הסיורים ולפירוט:

א. הניהול לתכנון הסיורים.
ב. הפקודות ונוהל-הקרב.
ג. רמות-הפיקוד.
ד. עצמה, חיפוש ועקר.
ה. התנהגות בעת הפרת הסדר על-ידי האוכלוסיה.

24. בזמן-רגיעה אפשר שיינקט קו ברור של הימנעות מעריכת סיורים בתוך השטח המוחזק ובמרכזי האוכלוסיה - כדי להקטין את אפשרויות ההיכוך ולמנוע פרובוקציות, ולא להבלים לראווה את עובדת הכיבוש.

מ ח ס ו מ י ם

25. מחסומים בשטח כבוש תכליתם -

א. לקיים פיקוח וביקורת על תנועה של אנשים, רכב ומטענים - מהשטח המוחזק ואליו, ובתוך השטח המוחזק.

ב. למנוע הוצאת שלל וביזה מהשטח המוחזק ולעצור את העוסקים בכך.

ג. לפקח על תנועת חיילים ולעצור חשודים בביצוע עבירות.

26. יש שני סוגי-מחסום: מחסום-קבע ומחסום-פתע.

27. למחסומים יוקצו כוחות המפיקים כדי:

א. אבטחה עצמית.
ב. בדיקה וזיהוי של אנשים.
ג. בדיקת רכב ומטענים.
ד. יכולת רדיפה אחרי רכב ואנשים נמלטים.

28. בבוא המאייש את המחסום יהיו דוברי-ערבית לצורך קיום מגע עם העוברים דרכו.

29. הכוח להפעלה מחסום יאומן ויתורגל מראש בשיטה ההצבה, ההפעלה והסרה של מחסום - בכלל זה:

א. תפיסת עמדות-ירי מוסתרות נגד רכב ואנשים העלולים למרוד להישמע להוראות המחסום ולהימלט.

ב. חיפוש ברכב וחיפוש על גוף אנשים.

ג. פעולות בזמן פתיחה באש.

ד. פעולה בזמן ניסיון להימלט.

30. המחסומים יהיו מאוישים על-ידי אנשי צבא, משמר הגבול, משטרה צבאית, משטרת ישראל, מוכסים - לפי-המשימה ולפי-הצורך.

31. לכל מחסום יוצאו פקודות מפורטות ומדויקות לפתיחה-באש - אם פקודות-קבע (יש לחזור עליהן ולשנן אותן לפני יציאת אנשי-המחסום לתפקידם) ואם פקודות מיוחדות.

<u>הפגנות, מרי והתקוממות</u>

32. <u>הפגנות</u>

א. בשטח מוחזק אין להתיר, בדרך-כלל, לערוך הפגנות. כל ניסיון להפגין באופן פרוע ואלים - ידוכא, ואפילו יחייב שימוש בכוח. הפגנות שקטות יותרו לפי שיקול מיוחד.

ב. הפגנות יפוזרו על-ידי הכוחות לפי הוראות מקדימות או לפי פקודה מיוחדת. בפקודות יפורטו שלבי פיזור-ההפגנה:

1) התראה בקול (ברמקולים, אם אפשר) והוראה למתקהלים ולצועדים - להתפזר.

2) שימוש במכות לפיזור ההפגנה, ומעצר המסיתים והמארגנים.

3) מתן הוראות לא לפגוע בנשים ובילדים.

4) מתן הוראות לפתיחה-באש לאחר התראה, אגב מתן הנחיות ברורות לא לפגוע בנשים ובילדים.

ג. יוצאו הוראות מיוחדות בדבר השימוש במכוניות-כיבוי-אש, בגז מדמיע ובמנקים - לפיזור הפגנות.

ד. התושבים עלולים לארגן הפגנות של נשים, ילדים או נערות. הוראות כיצד לנהוג כלפי הפגנות כאלה יוצאו בהתאם למדיניות הממשל. פיזור הפגנה כזאת בתקיפות עשוי להרתיע בפני הפגנות נוספות.

33. <u>מרי והתקוממות</u>

א. הפגנות הן ביטוי של התנגדות לשלטון. התמדתן, החמרתן ואי-ההשתלטות עליהן עלולות להביא גילויים נוספים של מרי והתקוממות.

ב. ביטויים גלויים של מרי והתקוממות ידוכאו בתקיפות, ובמידת הצורך גם על-ידי שימוש בכוח, מיד עם הופעת הסימנים הראשונים למרי.

ג. ההנחה היא שייעשו ניסיונות לארגן התקוממות. לפיכך צריך שמפקדות הממשל הצבאי יכינו מראש תכנית לדיכוי מרידות מזוינות.

ד. מרי אזרחי ניתן לארגן גם באורח סביל - לא לשחף פעולה עם הממשל הצבאי; להשביח את המסחר, התחבורה, בתי-הספר, השירותים הציבוריים; ועוד.

מפקדת הממשל הצבאי תפעל בתקיפות נגד השבתת המסחר, התחבורה והשירותים הציבוריים. מתן ההוראה מראש לראשי לשכות-המסחר, למנהלי חברות-התחבורה ולמנהלי השירותים הציבוריים, וכן איומים והטלה עונשים על אלה הם כמה מהאמצעים שבמקדת-הממשל הנקוט. הכנסת גורמים מחוץ בשטח התחבורה והמסחר, כדי לשבור שביתה מסוג זה, או איום בכך - הם אמצעים בעלי כוח-הרתעה רב.

אם יושבתו שירותים חיוניים, יש להפעילם על-ידי הושבים ממקומות אחרים או על-ידי אנשי-צבא - אם השביתה אינה פוגעת רק בהושבים עצמם.

ניתן להפעיל לחץ על-ידי מניעת הסבות שהממשל מעניק להושבים. כאמצעי-לחץ ישמשו בידוד האזור ומניעה כניסה אליו ויציאה ממנו, ביטול רשיונות-מסחר ורשיונות-תנועה, סגירת עסקים, קיום משטר צבאי חמור ועוד.

ה. כל-עוד פועל הפרי האזרחי בהושבים עצמם, ישקול הממשל אם לנקוט מדיניות של אי-התערבות בנעשה או להגיב (באחת הדרכים שנמנו לעיל).

ביטחון הבוחות וביטחון האוכלוסיה

34. לאחר גמר שלבי-הלחימה יישארו באזורי הקרבות ציוד מלחמתי רב, וכן כלי-נשק וחומרים אחרים שיש בהם משום סכנה לבוחות הפועלים בשטח ולאנשים אחרים.

35. מחובתו של המפקד הצבאי להורות על איתור החומרים ולהבטיח שמירתם באופן שאנשים שאינם מוסמכים לכך לא יוכלו לבוא אתם במגע ולגרום נפגעים ונזקים.

36. <u>שדות-מוקשים</u>

א. יש לאכן, לאתר ולשלט שדות-מוקשים ושטחים החשודים במיקוש.

ב. כדי למנוע סכנת פגיעה בנפש בקרב כוחות הביטחון, בקרב התושבים המקומיים ובקרב מסיילים המוקדים את השטחים המוחזקים, יגודרו ויסומנו שדות-המוקשים.

ג. שלטים לסימון שדות-מוקשים ייכתבו בשלוש שפות: עברית, ערבית ואנגלית. השילוש המקסי בלבד אינו מספיק.

פ ר ק ה

הטיפול בתחומי-הפעולה האזרחיים

כ ל ל י

1. מחובתו של צה"ל להשליט סדר בניהול השטח המוחזק ולהחזיר את חיי האזרחים למסלולם התקין. זו משימה בעלת אופי אזרחי שהוא והיא כרוכה בבעיות ביטחוניות ומדיניות. מצב הביטחון בשטח מוחזק והמדיניות שתיקבע לגביו יהיו הגורמים בקביעת היקף הפעלתם ומועד הפעלתם של שירותים אזרחיים שונים.

2. יש להביא בחשבון, כי עקב פעולות-האיבה שהתנהלו בשטח עלולות להיווצר בו בעיות מיוחדות, כגון: חוסר תעסוקה במקצועות מסוימים ובמקומות מסוימים, היפגעות חושבים, נזק לרכוש הפרט, למבנים ציבוריים, לשירותים וכו'. מלבד זאת, עשוי צה"ל גם להפקיע לצרכיו, מקרקעים ונכסים, שירותים שונים, רכב וכיו"ב.

3. המדיניות בהפעלת הממשל הצבאי בשטח כבוש היא, בדרך-כלל, לזכות בהסכמת האוכלוסיה ובשיתוף-הפעולה שלה, ואם-גם פסיבי. במידת האפשר יש להחזיר את החיים האזרחיים למסלולם התקין, תוך התערבות מינימלית של הממשל הצבאי בתחומי-המנהל השונים ורק במידת-ההכרח, וכן - הסלה הגבלות ביטחוניות מעט בכל-האפשר ובכל-הנדרש.

שלימה על האוכלוסיה

4. הממשל הצבאי ישאף לחת לאוכלוסיה אפשרות ליהנות מהקלות, כל-עוד אינן פוגעות בתחום-הביטחון.

5. מתן הקלות הוא לא רק סימן לליברליות השלטון אלא גם אמצעי של לחץ והשפעה על האוכלוסיה, על-ידי אפשרות מניעתן.

6. היתרים לבקר בשטחים המוחזקים או לצאת מהם לארצות אחרות, היתרים לבקר בשטח מדינת ישראל, או מניעתם - הם מכשיר-לחץ ממדרגה ראשונה ופרס לאוכלוסיה כולה או לחלקים מסנה.

7. הגבלות-תנועה אישיות, הגליה וגירוש הם אמצעי לחץ והרתעה על בודדים, בעיקר מנהיגים, מארגני מרי ומסיתים.

שלטון מקומי

8. הפעלה השירותים הציבוריים באופן יעיל היא דרך טובה להקל על האוכלוסיה, לפטור את צה"ל מלדאוג לצורכי האוכלוסיה ולהקל עליו במילוי משימותיו. לצורך זה יש להפעיל מחדש את הרשויות המקומיות.

9. הפעלה הרשויות המקומיות תקל גם על קיום המגע עם האוכלוסיה. למגע זה נודעה חשיבות רבה, כי יש בו כדי לקבוע במידה רבה את היחסים עם האוכלוסיה ולהשפיע על מידת-נכונותה לשתף פעולה עם הממשל הצבאי. הפעלתן של רשויות אלה באורח תקין ומהיר היא, למעשה, גם תחליף להעדרו של המערך הפוליטי הקודם, שהתמסל על-ידי הכיבוש.

10. הרשויות המקומיות יופעלו בפיקוחם הישיר של נציגי הממשל הצבאי. אם יש צורך להכניס שינויים בהרכבן של הרשויות המקומיות - יש לעשות זאת לאחר שיקול-דעת ובזהירות רבה; מינויים פוזיזים עלולים לשבש את מרותה של הרשות המקומית, לשתק אותה במילוי תפקידיה ולהטיל מעמסה נוספת על הצבא הכובש. במקומות שאין מועצות מקומיות ואין הכרח להקימן, יקוים הקשר עם האוכלוסיה על-ידי מוכתרים (אם אינם מצויים, יש למנותם).

11. הרשויות המקומיות צריך שייצגו את החוגים המהוגים של הציבור ואת שכבת-מנהיגיו. הבסיס לפעולתן צריך להיות הרצון לפעול לטובת התושבים, תוך קבלת מרות השלטון הכובש.

12. יעילות, החלטיות, תקיפות (במידת-הצורך) וסיפול נאות באישים שהם פעילים בשטח המוחזק - עשויים להחליש את הזרות ואת התשדנות כלפי מדינת-ישראל וליצור רקע ליחסים תקינים.

מרשם-תושבים ומפקד-תושבים

13. מיד עם הכיבוש יש להשתלט על כרטסת-מרשם-התושבים כדי להבטיח בסיס למנהל אזרחי מסודר.

14. מחלקת מרשם התושבים, מופעלה בפיקוח הממשל הצבאי, תמשיך בעבודתה השגרתית והעקוב במיוחד אחר שינויים שחלו בעקבות המלחמה וכיבוש השטח (נדידת תושבים, הגירה, לידות, פטירות וכו').

15. מעמים ביטחוניים, מדיניים ומנהליים עלולים לחייב עריכת מפקד-חוסבים, מפקד פליטים, או מפקדי-מדגם. עריכת מפקדים כאלה מחייבת שיתוף פעולה מצד האוכלוסיה.

16. לקראת מפקד יש להודיע לציבור על עריכתו, סמוך למועד המפקד, ולבצעו, באורח יעיל ומהיר, ואם יש צורך - תוך הטלת עונר.

ח י נ ו ך

17. שני גורמים עיקריים משפיעים על הצורך בפתיחת בתי-הספר:-

א. השאיפה להחזיר את החיים למסלולם התקין.

ב. המגמה לתת לתלמידים מסגרת פעילות הולמת ולהרחיקם מן הרחוב.

18. עם-זאת, יש לזכור שבתי-הספר עלולים לשמש מרכזים לפיזוח שנאה למדינת ישראל. לפיכך, צריך שפתיחת בתי-הספר תיעשה באורח מבוקר.

19. לפני פתיחת בתי-הספר יבדוק הממשל הצבאי את תכניות-הלימודים ואת ספרי-הלימוד מתוך מגמה שלא להכניס בהם שינויים. אם יהיה צורך להכניס שינויים, יש לעשותם תוך הסברה נאותה.

20. הממשל הצבאי לא יתיר, בשום-פנים-ואופן, לנהל הסתה נגד המדינה, או הסתה גזעית ודתית, באמצעות מערכת-החינוך.

21. מלבד ביקורת הומר-הליפוד חוקם מערכת-פיקוח ישראלית כדי לוודא שבתי-הספר לא ישמשו מרכזים לפיזוח חינוך עוין ולהסתה.

עבודות ציבוריות והעסוקה

22. ל-צה"ל יש עניין בהפעלת המתקנים הדרושים להספקה סדירה של שירותים ובשיקום דרכי-ההתבורה. משימות אלה עלולות לָפול על כתפי-הצבא, אם לא יינקטו אמצעים נאותים להפעלת מחלקת העבודות הציבוריות של המנהל הקודם. הממשל הצבאי יקבע סדר-קְדימות לביצוען של עבודות אלה - לפי צורכי הביטחון ולפי צורכי התושבים.

23. לאחר הכיבוש משתכשים בדרך-כלל מקורות-פרנסה רבים, ויש תוסר-עבודה. עבודות בנייה ואחזקה בשטח מוחזק עשויים לשמש אמצעי תעסוקה מוסח בידי הצבא. מתן עבודה למובטלים עדיפה על הענקת סעד, והיא עשויה לשמש מכשיר חשוב בידי הממשל הצבאי להרגעת הרוחות ולצמצום גורמי-הסחה.

24. עבודות יזומות הן אמצעי להוספת מקורות תעסוקה במרחב.

בריאות

25. לממשל הצבאי יש עניין בשמירה על רמת-בריאות נאותה ובמניעת מגפות ומחלות מדבקות בשטח המוחזק. הרעת תנאי-הבריאות עלולה לפגוע גם בצבא החונה בשטח המוחזק ולהכביד על מילוי משימותיו.

26. לאחר הקרבות עלול להיות מחסור בכוח-אדם רפואי מקצועי, בחומרי-רפואה, בציוד ובמזון למוסדות רפואיים. על הממשל הצבאי מוטלת האחריות להפוס את המוסדות הרפואיים ואת מחסני הציוד הרפואי ולהפעילם, באורח תקין, על-ידי סגל מקצועי וסגל-עזר מבין תושבי השטח המוחזק. אם אלה יצאו את השטח, יופעלו המוסדות הרפואיים על-ידי סגל צבאי או סגל אזרחי ישראלי.

27. הממשל הצבאי ידאג לטיפול במתקני-ההברואה ובשירותים שנפגעו בעת הקרבות (ביוב, סילוק אשפה, סילוק פגרי-בהמות וכו'), אגב הפעלת עובדים מקומיים. כן ייעשו פעולות-המנע, כגון: ריסוס נגד מזיקים, חיסונים, הסגר וכיו"ב.

28. בתחומי הבריאות וההברואה, כמו בתחומים אחרים, המגמה היא שלא להתערב בניהול המעשי של מערכות אלה.

29. הממשל הצבאי ישאף להעלות, ככל-האפשר, את רמת השירות הרפואי לאוכלוסיה.

ס ע ד

30. ליעילות הטיפול בענייני הסעד נודעת חשיבות רבה - מטעמים אלה:-

א. לעורר באוכלוסיה יחס חיובי לממשל על-ידי טיפול בנזקקים.

ב. אגודות שונות וארגונים זרים רבים פועלים, בדרך-כלל, בתחום הסעד, ואלה מרווחים למרכזיהם על הנעשה בשטח המוחזק; יש אפוא הד בין-לאומי לכל צעד של הממשל הצבאי בתחום זה.

31. הממשל הצבאי יפעיל את מערכת-שירותי-הסעד של המנהל הקודם, במגמה להחליף את פעולות הסעד בפעולות כלכליות פרודוקטיביות (כמו "מזון - תמורת עבודה").

32. אם יוכח, שמערכת הסעד של השלטון הקודם היתה נגועה בשחיתות, יש להפעיל מערכת-סעד חדשה או לטהר את מערכת-הסעד הקודמת באופן החלטי וללא פשרות.

33. יש לאמשר לגורמי-חוץ של-סעד להמשיך בפעולתם, בפיקוח הממשל הצבאי. כן תותר גם פעולתן של אגודות-צדקה מקומיות, בפיקוח הממשל הצבאי, כדי שלא תשמשנה בסיס להתארגנות פוליטית או להמיכה בגורמים עוינים לשלטון.

34. יש לעקוב ברציפות אחר פעולותיהם של כל ארגוני-הסעד - שלא ינוצלו להמיכה בגורמים עוינים ומסיתים.

ד ת

35. עניניי הדת השיבותם רבה מבחינת האוכלוסיה הרגישה מאוד לעניין זה ומבחינה בין-לאומית. כוחות-צה"ל יקבלו הוראות מפורטות כיצד להתנהג כלפי מקומות קדושים ואנשי-דת, וצריך שיקפידו על כילוין.

36. הצבא יאבטח את המקומות הקדושים של כל הדתות. הממשל הצבאי יקבע סידורים מיוחדים להקלת הגישה למקומות אלה ולקיום הפולחן בהם. בהתחשב במצב הצבאי ייעשו גם סידורים לאבטחת הגישה ולקיום הפולחן במקומות הקדושים לדת היהודית; בעניין זה נודעה חשיבות מכרעת לשיקולים מדיניים.

37. תישמר אוטונומיה מוחלטת של מוסדות הדת וסדרי הפולחן, ויובטח שאלה לא ישמשו אמצעי של הסתה ומרי נגד השלטון.

ק ב ו ר ה

38. לטיפול בחללי צבאות האויב ובטחים שבין האוכלוסיה רגישות בתחומים שונים, כגון בריאות, דת, השלכות מוראליות ועוד.

39. בתחום זה מגלים עניין גם גורמי סעד, צדקה, בריאות ודת בין-לאומיים, וכן כתבי עתונות, רדיו וטלוויזיה, צלמים וכיו"ב.

40. עניין זה יש להסדיר עוד בשלבים הראשונים של ההשתלטות על השטח. ההפסקות בעוצר הראשון, לצורכי הספקת מצרכים ושירותים חיוניים לתושבים, ינוצלו גם לקבירת החללים.

41. יש להפעיל את האוכלוסיה המקומית, בסיוע הממשל, בקבירת חלליה, תוך שימוש באמצעי-תובלה ובאמצעי-חפירה. במידת-האפשר יש לשלב טקס דתי בעת הקבורה ולהבטיח לפתוח נוכחותו של כוהן-דת.

42. יש להבטיח, כי ההלוויות לא ייהפכו להפגנות, וצריך למנוע את ניצול טקסי-הקבורה על-ידי גורמים עוינים ומסיתים. במידת הצורך יוטלו הגבלות על היקף ההלוויות והטקסים בלי למנוע בסדרי הפולחן הדתי.

43. יש לנהוג בחללים ובמחים כפי שאנו רוצים שינהגו בחלליגו, ולפי האמנות הבין-לאומיות המקובלות עלינו.

44. יש לערוך זיהוי ורישום של החללים לפני קבירתם, וכן - רישום וסימון של הקברים.

חוק ומשפט

45. במשך הראשון, שיוצא על-ידי המפקד הצבאי, ייקבע, כי צה"ל נטל לידיו את השלטון ואת האחריות לבימהון, וכי המשפט שהיה קיים בשטח הכבוש יעמוד בתוקפו, במידה שאין בו סתירה להוראות צה"ל ולשינויים הנובעים מכינון שלטון צה"ל באזור.

46. עם תחילת הכיבוש יוקמו בתי-משפט צבאיים, ופעולתם הראשונה תהיה לדון עברייגים שהפרו את צווי המפקד הצבאי.

47. שיקומה של מערכת-השיפוט המקומית אינו מהעניינים החיוניים הראשונים של הממשל הצבאי. מועד הפעלת בתי-המשפט המקומיים והיקפם ייקבעו לפי המצב הביטחוני ולפי הנחיות מדיניות. אם שיקומה של מערכת-השיפוט האזרחית מתעכב, ניתן להסמיך, בצו, את בתי-המשפט הצבאיים לדון גם בכל העבירות הפליליות המוגדרות בדין המקומי.

48. המפקד הצבאי רשאי לבטל או להתלות חוקים שיש בהם משום סכנה לשלטון הצבאי ולקבוע כי השיפוט בעבירות מסוימות ובסוגי-עבריינים מסוימים יהָנֶה לבתי-משפט צבאיים.

ד ו א ר

49. חשיבות רבה נודעת להפיסת מתקני הדואר, המברקה ורכזות (מרכזיות)-הטלפון בשלב הכיבוש - כדי למנוע כל חבלה בהם או השחתתם; שאם-לא-כן - יהיה צורך להשקיע מאמץ רב לשיקומם.

50. בהפעלה שירותי דואר, מברקה וטלפון, תינתן עֲדיפה לכתבי-חוץ ולמוסדות ציבוריים המופעלים על-ידי הממשל הצבאי. לפי המצב בשטח המוחזק יוחלט על היקף השירותים שיועמדו לרשות התושבים ולשימושם.

51. קשרי-חוץ של שירותי הדואר בשטח מוחזק ינוהלו על-ידי מנהלת הדואר של ישראל.

52. אמצעי-התקשורת יופעלו בתיאום מלא עם הצנזורה.

אוצר וכספים

53. עם כניסת מפקדות-הממשל-הצבאי לשטח מוחזק יש להשתלט על כספי המוסדות הממשלתיים והציבוריים ולרושמם. הבנקים והמוסדות הפיננסיים הממשלתיים ייסגרו, ייערך רישום מדוקדק של המצאי, וזה יאובטח בפני כל פגיעה שהיא.

54. ייקבע מטבע בהילך חוקי בשטח המוחזק (באחת מדרכים אלה או ביותר מאחת):

א. המטבע הקיים.
ב. מטבע ישראלי.
ג. המטבע הקיים, עם סימון מיוחד.
ד. מטבע מיוחד לשטח המוחזק.

55. הממשל הצבאי יחזיר בהדרגה את מערכת המוסדות הכספיים לפעולה ויקבע בנק מסוים (מן-הרצוי בנק בעל היקף-עסקים בין-לאומי, שיש לו סניף גם בישראל) דרכו ינהל את עסקותיו הכספיות.

56. במידה-האפשר יופעלו הבנקים מחדש, וחובתם החזרת הפקדונות למפקידים. כן תימשך גביית החובות.

57. הממשל הצבאי ימשיך בגביית מסים ובביצוע הפעולות הפיסקליות והמוניטריות בשטח המוחזק. הממשל הצבאי רשאי לגבות מסים שהגיעו לממשל הקודם, אף כי אינו חייב בחובותיו.

58. המפקד הצבאי ימנה אפוטרופוס כללי כאחראי לרכוש ולנכסים של ממשלת המדינה הנכבשת, לנכסי נפקדים ולנכסים שהיו מופקדים בידי האפוטרופוס המקומי.

ח ק ל א ו ת

59. במדינות שהחקלאות בהן היא ענף כלכלי מרכזי יש להשתדל שלא לפגוע בענף זה, לאפשר את המשך קיומה של הפעילות החקלאית ולעודדה לפי עונות העיבוד החקלאי.

60. על הממשל הצבאי להתחשב בצורכי החקלאות בעת הטלת עוצר וקביעת הגבלות-תנועה במרחב ובין אזורי ממשל-צבאי. ייעשו הסדרים מיוחדים כדי להקל על המשך השיווק של התוצרת החקלאית בשווקים המסורתיים.

61. הממשל הצבאי יתכנן את המשק החקלאי בשטח המוחזק ויתאימו לתנאי-השיווק החדשים שייווצרו עקב אבדן השווקים שהיו קיימים קודם הכיבוש.

62. הסדר בהספקת מצרכים הוא אחד התנאים הבסיסיים להרגעה התושבים ולשלימה בשטח. הממשל הצבאי ישאף לארגן את ההספקה, במידת האפשר, באמצעות משווקים מקומיים.

63. אוכלוסיה הנתונה במצב-מלחמה נוטה לאגור מצרכים חיוניים, ואילו הסוחרים מכוונים את פעולותיהם לעשיית רווחי-מלחמה. הממשל הצבאי יחפוש מחסני-סחורות בשטח המוחזק (גם מחסנים פרטיים וגם של מוסדות), יערוך מקרי מלאי ויסדיר מכירת מצרכים במחירים סבירים באמצעות מערכת צווים ופיקוח. בעת הצורך יומל קיצוב על מצרכים.

64. ייעשה מאמץ להפעלת התעשייה, המלאכה והמסחר.

65. עם התבססות הממשל יש לתת את הדעת על האפשרות של המשך קיומו של הסחר, כפי שהיה לפני הכיבוש.

פרק ז

המגע עם האוכלוסיה ועם גורמי-החוץ

הסברה בקרב האוכלוסיה

1. האוכלוסיה בשטחים המוחזקים חונכה על שנאה למדינת ישראל ולעם היהודי שנים רבות. אין ספק, כי אוכלוסיה זו נוטה להתנגד לממשל החדש, בעיקר לאחר חלוף ההלם הראשון. שידורים "לשטחים הכבושים" ופעולות הסחה של מדינות ערביות, להימנע מלשתף פעולה עם השלטון הצבאי ולמרוד בו - יעוררו תקוות לגירוש הכוח הכובש.

2. לפיכך, יש לקיים פעולות הסברה בקרב התושבים, בכל אמצעי-התקשורת המצויים, ולפי הקו המדיני שייקבע. בדרך-כלל יודגשו המגרעות שבשלטון הקודם, יוצג כוח הרב של צה"ל, שאין סיכוי להביסו, ויודגמו התמתחות מדינת ישראל והתקדמות האוכלוסיה הערבית בה. ההחלטה על צורת השלטון העתיד בשטח המוחזק תשפיע על מגמות ההסברה בתחום זה.

3. מן-הראוי לזכור, כי מעשים חיוביים בעצם הם אמצעי הסברה ושכנוע יעילים.

4. משרדי הממשל-הצבאי וכל הגורמים הממשלתיים, הפועלים מטעמו, הבאים במגע עם האוכלוסיה, יהיו מְשולטים תמיד גם בשפה הערבית.

קיום מגע עם האוכלוסיה

5. אמצעי-השליטה החזק ביותר הנתון בידי הממשל-הצבאי הוא הכוח הצבאי, אלא שהצלחת הממשל הצבאי נמדדה לא-מעט במידת השליטה בשטח ללא הפעלת כוח צבאי.

6. כדי לקיים שליטה כזאת יש לנקוט אמצעים נאותים, כגון:

א. מדיניות נבונה ונכונה של שכר-ועונש.

ב. העלאת מנהיגות מקובלת על התושבים ומשתפת פעולה באופן סביר ועידוד פעולותיה.

ג. היסנעות מפגיעה לא-הכרחית בתושבים.

ד. כיבוד אורח-החיים, המסורת והמנהגים של האוכלוסיה.

ה. קיום מגע הדוק עם אנשים בעלי השפעה בכל שכבות-האוכלוסיה.

ו. ניהול הממשל הצבאי אגב שיתוף מקסימום אנשי-מנהל מקומיים, ללא התערבות פעילה וללא נוכחות במידה-האפשר.

7. בנסיבות מסוימות, ובעיקר לגבי בני עדה, דת או כת דתית, יופיעו הבוח הכובש והממשל הצבאי כגורם משחרר מעול השלטון הקודם וינקטו קו אחר לגביהם; לגבי בני הדה הדרוזית, למשל - להם יינתן חופש רב יותר, יקוימו פעולות הסברה מיוחדות לנכבדים ולכלל האוכלוסיה, ויאפשרו להם לקיים פגישות עם אחיהם בשטח ישראל.

קשר בין יחידות-הצבא לאוכלוסיה

8. יש להוציא פקודה ברורות וחד-משמעיות לבוחות הפועלים בשטח בכוש ולכוחות החונים בו - שיאסרו עליהם לקיים מגע עם האוכלוסיה המקומית שלא במסגרת תפקיד. יש לוודא הבאת פקודה אלה לידיעה החיילים במרחב ולפקח על מילוין. אין להכניס כל שינוי במדיניות של מגע חברתי בין נציגי השלטון לבין התושבים אלא באישור המטה הכללי בלבד, שיוציא הוראת-נוהל מפורטות לביצוע.

9. יוצאו פקודות ברורות וחד-משמעיות על התנהגות החיילים במסגרת תפקידם במגעם עם האוכלוסיה.

10. הפקודות יחייבו את הקצינים ואת החיילים וכן את האזרחים המלאים תפקידים במסגרת הממשל הצבאי, במסגרת משרדי-הממשלה ובמסגרת מוסדות ממלכתיים אחרים.

11. חיילים ואזרחים בעלי-תפקידים בבואם במגע עם האוכלוסיה צריך שיהיו דבקים במטרה ונוהגים ביושר ובתקיפות, בלי להתנשא על התושבים ובלי לפגוע ברגשותיהם הדתיים והלאומיים.

12. יוקפד על כיבוד מנהגים דתיים ומנהגים אחרים של האוכלוסיה ועל ימי שבתון וחג דתיים ואחרים, שאין בהם פגיעה במדינת ישראל ובממשל הצבאי.

13. יקוים פיקוח נמרץ כדי למנוע מעשי שחיתות מצד גורמי הביטחון והממשל הצבאי. כל מעשה שחיתות ידוכא מיד, והמעורבים בו יישפטו לפי חוקי-הצבא.

14. ייאסר מגע בין חיילים לבין נשים מקומיות, וכן - בין חיילות לבין תושבים מקומיים.

15. ייאסרו כל עסקות מסחריות וכספיות בין החיילים לבין תושבי המקום, ולא יוחרו קניות בהקפה או במחירים מוזלים באורח לא-סביר.

קיום מגע בין חלקים שונים של האוכלוסיה

16. בתום הלחימה ולאחר ההתבססות יש נסייה בקרב תושבי-ישראל (יהודים וערבים) להרבות בביקורים בשטחים המוחזקים. אף תושבי השטחים המוחזקים עצמם נוטים לכך - לבקר בחוך השטח המוחזק עצמו ומחוצה לו, לרבות מדינת-ישראל.

17. הכללים בעניין זה ייקבעו על-ידי הרמה המדינית-הביטחונית. בדרך-כלל יינתנו היתרים באופן סלקטיבי ומודרג - בשלב הראשון יהיו אזורי הממשל-הצבאי סגורים, ולפי ההתפתחויות יצומצמו ההגבלות, ובשלבים מאוחרים יותר יינתנו היתרים.

18. בקדימה ראשונה יינתנו רשיונות לעוסקים בהספקת מצרכים ושירותים חיוניים לתושבים, ולאותם אנשים שתנועתם היא הכרח לכך. הרשיונות יינתנו בתיאום עם שירות הביטחון הכללי ועם משטרת-ישראל.

19. לעתים יהיה צורך לסגור מרחבי ממשל צבאי לא רק בפני תושבי ישראל אלא גם בפני תושבים בשטח המוחזק - כדי להפריד בין חלקים שונים של האוכלוסיה.

20. לביצוע ההגבלות והפעלת ההיתרים יוכנו רשיונות שונים, מותאמים לצרכים.

21. ייקבעו נֹהָלים להוצאת רשיונות (סמכויות אישור, בדיקת שירות הביטחון הכללי, המשטרה ועוד). יוצאו פקודות לכוחות, למחסומים, למשטרה וליחד הגורמים - בדבר הוכנו, סוגו, סיבו וצורתו של כל אחד מהרשיונות שבתוקף. במידת הצורך תשונה צורת הרשיון - כדי למנוע זיופים והעברת הרשיון לבלתי-מורשים לשאתו.

קיום מגע עם גורמי-חוץ

22. בשטח מוחזק יימצאו, בדרך-כלל, גורמי-חוץ ואלמנטים אחרים, כגון: נציגויות (דיפלומטיות וקונסולריות), מוסדות-או"ם ועובדי-או"ם, מוסדות צדקה ודת, עתונאים ועוד. כן יבואו עתונאים עם הצבא הכובש.

23. יש עניין חיוני, שנציגי-חוץ וכוהני-דת זרים לא רק שלא ייפגעו אלא יקבלו טיפול טוב ומיוחד, כדי שיעבירו לשולחיהם ולדעת-הקהל בעולם את הצדדים החיוביים שבמעשה הכיבוש ובפעולות צה"ל בשטח המוחזק.

24. עניין זה על ול לפגוע לעתים בצרכים הצבאיים, והמפקד יצטרך לשקול, לפי ההנחיות שבידו, כיצד לפעול כשיש סתירה בין אלה.

25. המפקד הצבאי וגורמי הממשל יבואו במגע עם גורמי-החוץ בשטח המוחזק, יראגו לביטחונם האישי, ידריכום, יארחום ויספקו להם חומר-הסברה בעל-פה ובכתב. בדרך-כלל יהיו במפקדות הממשל-הצבאי קציני-סמה לקישור עם עתונאים ועם גורמי-חוץ. קציני-סמה אלה בסיוע קצינים נוספים יופקדו על משימות אלה.

26. הצלב-האדום

א. נציגי הצלב-האדום יפעלו בשטח מוחזק בתוקף תפקידיהם, כמוגדר באמנות הבין-לאומיות, הנוגעות לחיילים ולאזרחים.

ב. מדינת ישראל לא ביקשה עד-כה מהצלב האדום לקבל תפקיד של מעצמה מגינה (כמוגדר באמנה); בפועל ממלא הצלב-האדום חלק מתפקידים אלה.

ג. לנציגי הצלב האדום יוענקו מקסימום ההקלות האפשריות בביצוע תפקידיהם ויינתן להם כל סיוע שבגדר-האפשר.

ד. במפקדות-אזור יסונו קציני-קישור שתפקידם יהיה לבוא במגע עם נציגי הצלב האדום ולכוון את פעולתם בתיאום עם כל הגורמים הנוגעים בדבר.

27. סוכנות הסעד והתעסוקה של או"ם (סטו"ת)

א. סוכנות זו פועלת באזורנו במתן סיוע וסעד לפליטים.

ב. לממשל הצבאי יש עניין בהמשך פעולתה של סוכנות זו, ולפיכך יסייע לה.

ג. במפקדות-האזורים יסונו קציני-קישור שתפקידם לבוא במגע עם נציגי סוכנות זו ולסייע לה להמשיך במילוי תפקידיהם.

נציגים רשמיים של מדינות-ערב ואישים אחרים

28. ייחפסו כל הנציגויות הרשמיות של מדינות-ערב: שגרירויות, קונסוליות, משרדי משלחות(פוליטיות, מסחריות, תרבותיות ואחרות).

29. ייחפסו משרדים של ארגונים בין-ערביים(לאומיים ואחרים).

30. סגל דיפלומטי וקונסולרי של מדינות ערב יושם במעצר נאות - עד שיוחזר לארצו או יוחלף הסורת ישראלים, או אחרים, הנמצאים בידי מדינות-ערב.

31. ייעשה מאמץ לשמור בשלמות ארכיונים של הנציגויות הערביות, עד שיילקחו לבדיקה על-ידי גורמים מוסמכים.

32. סגל דיפלומטי של מדינות שישראל אינה מקיימת אתן יחסים דיפלומטיים והן עוינות לישראל - ירותק למקומות מגוריו או למקומות עבודתו עד שיפונה מן השטח המוחזק.

33. יש להקפיד על יחס נאות ועל תנאי-מעצר-וריתוק נאותים לגבי כל גורמי-החוץ שבאים אתם במגע.

סיכום

34. השליטה בשטח מוחזק מושפעת משיקולים צבאיים ומנהליים ובעיקר משיקולים מדיניים. ניתן לקבוע מראש נורמות - מבחינה משפטית, מבחינה צבאית ומבחינה מנהלית - לגבי בעיות שונות. קשה לחזות מראש מה יהיה המצב המדיני ומה תהיה השפעתו על דרך-השליטה בשטח המוחזק.

35. מכל-מקום, כללי-היסוד שלפיהם פועל וימשל לא ישתנו:-

א. הצורך הצבאי והביטחוני הוא כלל-יסוד להנחיית פעולות צה"ל בשטחים המוחזקים.

ב. הפעלת כלל זה הונחה על-פי הנורמות האנושיות המקובלות אצל אומות בנות-תרבות, ועל-ידי שמירה על כללי המשפט הבין-לאומי.

סודי

המזכיר הארצי/אחי"ק
ת"א, אדר א' תשכ"ז
(15.3.67)

סה/ 06 - 6788

אל :- ראשי לשכות ערבים
מזכירי מועצות פועלים

הנדון:- הסתננות - סיכום חודשי

1. רצוף בזה סיכום ההסתננות בחודש פברואר 1967. המספרים הושוו עם הסיכום של חודש ינואר 1967 ובחלקם עם הסיכום של חודש פברואר 1966.

2. החומר הינו סודי ואין להשתמש בו לצורך פרסומים ללא אישור המוסדות הנוגעים.

לשכת היועץ לענייני ערביי
התקבל ביום
1 ב' אד. 1967

מ. חבור, רב-פקד
ראש מע"ס בהועל
ב/ר' המחלקה לתפקידים מיוחדים.

לוסה: 3
/אש.

סודי

הסתגנות - סקירה וסיכום חודשי - פברואר 1967

(ההשוואה עם ינואר 1967 - בסוגריים).

א. כללי

1. מספר המקרים עלה ב-14% (173 לעומת 81)
מספר התקריות העוינות ירד (18 לעומת 32)
מספר האירועים החמורים עלה (152 לעומת 49)
מספר מקרי ההסתגנות הסקסה עלה (3 לעומת 0).

בהשוואה עם פברואר 1966

מספר המקרים עלה ב-119%(173 לעומת 79)
מספר התקריות העוינות עלה(18 לעומת 15)
מספר האירועים החמורים עלה (152 לעומת 63)
מספר מקרי ההסתגנות הסקסה עלה (3 לעומת 1)

2. אבידותינו ואבידות האויב

אבידותינו : -הורגים (2)
-פצועים (7)
אבידות האויב : 1 הרוג (1)
-פצועים (אין).

3. רכוש גנוב, סוחזר וניזוק

ערך הרכוש הגנוב היה : 9995 ל"י -57% מכלל הנזק (15650 ל"י -23%)
ערך הרכוש שניזוק ע"י
פעולות חבלה היה : 7500 ל"י -43% מכלל הנזק (53600 ל"י -77%)

סה"כ : 17495 ל"י.

פירוט הרכוש הגנוב, הסוחזר והנשאר בידי האויב

הרכוש הגנוב	הערך בל"י	הוחזר	הערך בל"י	נשאר בידי האויב	הערך בל"י
3 ראשי בקר	4800	2	3000	1	1800
10 ראשי צאן	1500	10	1500	-	- -
252 מטר צנורות השקאה	2500	-	-	252	2500
מכשירים חקלאיים שונים	1100	-	-	-	1100
שונות	95	-	-	-	95
סה"כ	9995	-	4500	-	5495

4. רכוש שנתפס על ידינו

ערך הרכוש שנתפס על ידינו היה 8050 ל"י (7500 ל"י).

5. מסתננים שחוזרו

נודע על חזירתם ארצה של 451 מסתננים (125).

2/..

מארץ	נתפסו	לא נתפסו	סה"כ חדרו
לבנון	14	28	42
סוריה	1	367	368
ירדן	2	22	24
מצרים א. סיני	-	3	3
ב. רצועת עזה	1	13	14
סה"כ	18	433	451

18 המסתננים שנפלו לידינו נתפסו:

12 ע"י המשטרה
1 ע"י צה"ל (הרוג)
5 ע"י אחרים.

6. העמדה לדין

אין מה להודיע (אין).

7. מגורשים

15 מסתננים גורשו מהארץ (5)
8 ללבנון
6 לירדן (ביניהם ילד אחד)
1 לרצועת עזה.

8. מתן תעודות זהות

אין מה להודיע (אין).

ב. הפעילות לפי הגזרות

1. הגזרה הלבנונית

מספר המקרים עלה (9 לעומת 2)
מתוכם: 2 תקריות עוינות
6 אירועים חמורים
1 מקרה של הסתננות שקטה.

	תאריך ושעת האירוע	פרטי התבלות
1.	060810	בפתח הצריף המשמש כבית הספר של ערב עראמשה נ.צ. 175277 הבחין אחד התלמידים בחפץ חשוד. חבלן שהוזעק למקום קבע שזהו חומר נפץ מרסק מסוג גלינים, היה בצורת גליל עטוף בעטיפה פלסטית ובתוכו נפץ ופתיל. נמצאו עקבות של אדם אחד שהוליכו לכיוון הגבול הלבנוני.
2.	152130	צפונית למושב זרעית נ.צ. 177278 הבחין מארב צה"ל בארבע דמויות ופתח לעברן באש. הדמויות נמלטו בחזרה לכיוון צפון. בהליכה בעקבות נמצאו 4 תרמילי גב שהכילו 2 מיכלי פלסטיק מלאים חומר נפץ, תחמושת 9 מ"מ, דמונים, שמורי מזון וציוד רפואי. כ"כ נתגלה ב-נ.צ. 178278 מוקש נגד רכב מדגם מרק 5. העקבות הובילו לגבול הלבנוני.

הסתננות דרך הים

1. 021430 במרחק של 4 מיל מחוף הכרמל נתפסה ספינת מסחר לבנונית ועל ספונה מטען של 110 טון סחורות שונות המיועדות לסוחרים מרצועת עזה ו-7 אנשי צוות, 2 מהם מצריים והשאר לבנונים. המסתננים גורשו ללא העמדה לדין, יחד עם הספינה ומטענה אל מחוץ למים הריבוניים של ישראל.

2. 282045 באזור אכזיב במרחק ½ מיל מהחוף נתפסה סירת דייג לבנונית ובה 4 דייגים לבנונים, לאחר שפרשו את רשתותיהם בקרבת החוף.

נכוש גנוב, מוחזר וניזוק

ערך הרכוש הגנוב היה 1890 ל"י - 19% מכלל הרכוש הגנוב (אין)
לא הוחזר כל רכוש (אין).
ערך הרכוש שניזוק היה 500 ל"י - 7% מכלל הנזק (5150 ל"י - 10%).

2. הגזרה הסורית

מספר המקרים עלה (136 לעומת 56)

מהם:
7 תקריות עוינות
129 אירועים המוניים
כל התקריות העוינות היו התקפות ביריות.

תאריך ושעת האירוע	פרטי ההתקפות ביריות
131250	1. הסורים ירו מספר יריות לעבר סיור צה"ל שיצא לגרש 2 אנשים שנכנסו לשטחנו ועבדו בחלקת 60 באזור דן. לא היו נפגעים.
141015	2. ממוצב סורי נפתחה אש מנשק אוטומטי לעבר משק דן נ.צ. 210294. כתוצאה מכך נפגעו ונזוקו מספר מבנים.
151518	3. הסורים ירו מספר יריות לעבר טרקטור שעבד באזור מעיינות דרבשיה. לא היו נפגעים.
161550	4. ממוצב דרבשיה נורו 2 כדורים בודדים לעבר טרקטור שעבד ליד מעיינות דרבשיה. לא היו נפגעים.
161655	5. ממוצב עין סינה נורתה יריה בודדת לעבר סדרת מע"צ. לא היו נפגעים.
201815	6. ממוצב 7168 דרומית לדרבשיה נורו 2 צרורות לעבר דרך מע"צ. לא היו נפגעים.
211350	7. מהשטח הסורי נורתה יריה לכוון הסוסיתא. לא היו נפגעים.

אבידות האויב

182045 באזור דרבשיה נ.צ. 210278 הבחין מארב צה"ל בדמות מתקרבת ופתח לעברה באש. בסריקת השטח נמצאה גופה ועל ידה רובה אוטומטי "קרבינה" תוצרת סובייטית + 3 מחסניות.
המסתנן היה לבוש חולצה צבאית ללא סימני דרגה, עניבת צמר כפי שמקובל בצבא הסורי ומכנסי קרב חורפיות. הגופה נמסרה לסורים ב-19.2.67 בגשר בנות יעקב.

4/..

הגדרות טירות

במשך החודש חדרו 99 טירות דייג סוריות לים כנרת (16)

רכוש גנוב, מוחזר וניזוק

ערך הרכוש הגנוב היה 1100 ל"י - 11% מכלל הרכוש הגנוב (13280 ל"י- 85%)

לא הוחזר כל רכוש (אין).

ערך הרכוש שניזוק היה 7000 ל"י - 93% מכלל הרכוש הניזוק (48450 ל"י - 90%).

3. הגזרה הירדנית

מספר המקרים עלה (17 לעומת 15)

מהם:

8 תקריות עוינות (5)
7 אירועים חמורים (10)
2 מקרים של התנגדות מקומית (אין).

התקריות העוינות כוללות:

3 חבלות
1 נסיון לרצח
4 התקפות ביריות.

תאריך ושעת האירוע	פרטי החבלות
060745	1. ליד חרבת חזנה נ.צ. 141101 גילה כח צה"ל 3 מוקשים. אחד מהם שלם ומסמן באדמה והשניים האחרים מרוסקים ומפוזרים.
080840	2. ליד חרבת צנובר נ.צ. 145112 גילה סיור צה"ל מוקש מתוכחי בריטי מסוג "מרק 2" ולידו 2 כרוזים. נמצאו עקבות 3 אנשים שהוליכו לכוון הגבול הירדני.
190915	3. שומר חוות הנטיונות של קק"ל נ.צ. 166074 הודיע כי בשעות הלילה שמע פיצוץ חזק. בבדיקת השטח נמצא בור שנוצר כתוצאה מפצוץ חומר נפץ. בקרבת מקום נמצאו 2 כרוזים חתומים ע"י המפקדה הכללית של כוחות אל פאתח.

פרטי הנסיון לרצח

241150	מהשטח הירדני נפתחה אש לעבר חולית אבטחה של מג"ב שלוותה את עובדי קק"ל העסקו בסימון הדרך התדשה ע"י הגבול הירדני בכפר מרגה נ.צ. 154195. 2 סוטרי מג"ב נפצעו.

פרטי ההתקפות בירירות

011325	1. 6 חיילים ירדניים התקרבו לאבן הגבול 116 ליד טיבה ידו אבנים על העובדים ולאחר מכן ירו יריה בודדת לעבר האבטחה. לא היו נפגעים.
112140	2. 3 דמויות מחבו באש לעבר סיורי מע"צ בנחל שחורת נ.צ. 147890. השומרים השיבו אש והדמויות ברחו. לא היו נפגעים.
251130	3. 4 חיילים ירדניים שחררו לשטחנו בנ.צ. 183096 ירו 3-4 כדורים לעבר חצפית מעלה האירוס. לא היו נפגעים.
261720	4. מאיזור זיתא, נורתה יריה בודדת לעבר סיור מג"ב שעמד בתחנת האוטובוסים של מגל. לא היו נפגעים.

רכוש גנוב, מוחזר וניזוק

ערך הרכוש הגנוב היה 4500 ל"י - 45% מכלל הרכוש הגנוב (2250 ל"י - 14%).
ערך הרכוש שהוחזר היה 4500 ל"י - כל הרכוש המוחזר (690 ל"י - 100%).
רכוש ניזוק לא נרשם (אין).

4. הגזרה המצרית

א. סיני

במשך החודש אירעו 2 מקרים של אירועים חמורים (אין).

רכוש גנוב, מוחזר וניזוק

אין מה להודיע (אין).

ב. רצועת - עזה

מספר המקרים עלה (9 לעומת 8)

מהם:
1 תקרית עוינת
8 אירועים חמורים.

תאריך ושעת האירוע	פרטי ההתקפה בירויות
061030	2 יריות נורו לעבר סיור רגלי באיזור כרם-שלום. לא היו נפגעים.

חדירת טירוח

במשך החודש חדרו 4 טירוח דייג מצריות למים הריבוניים הישראלים מול חוף זיקים (3).

רכוש גנוב, מוחזר וניזוק

ערך הרכוש הגנוב היה 2506 ל"י - 25% מכלל הרכוש הגנוב (120 ל"י - 1%).

לא הוחזר כל רכוש (אין).
רכוש ניזוק לא נרשם (אין).

* * * * * * * *
* * * * * * *
* * * * * *
* * * * *
* * * *
* * *
* *
*

התנגדות עוינת כוללת	:	ריגול, חבלה, רצח, נסיון לרצח, התקפה בירויה, גניבת נשק ותחמושת, נסיאת נשק, גניבת חומר טלפון ותשמל, חטיפה.
התנגדות חמורה כוללת	:	שוד, גניבות למיניהן, פגיעות בגבול, הברחות.
התנגדות קשה כוללת	:	השתקעות, במעבר, חצייה גבול בטעות.

סמור

מ ט ב " ל / ז ג " מ
מז' ממשל צבאי ובטחון מחוזי
טל. 3059
מב- 510(2534) 3423
תוכי וט"ל
טפס' 69

3.IX

אל: _____

הנדון: התחמת דרכונים בהתנות המעבר על הירדן

1. לאור ההוראות הסותרות בענין זה ועיכוב המכוניות, להלן הצעה לפקודה בנוסח שתחייב את כל הגורמים.

2. המעבר יעשה בתעודת רשמים למעבר גבולות - דרכון (כולל דרכון דיפלומטי דרכון שרות) או תעודת מסע שהוצאה ע"י מדינה, או תעודת מסע שהוצאה ע"י או"ם לעובדי או"ם. לא ינתן מעבר ללא אחה מהתעודות ה-נ"ל בין אם תוחתמנה ובין אם לאו.

3. כעקרון לא יהיה הבדל בענין החתמת דרכון בין כניסה לשטחים המוחזקים לבין כניסה לשטח ישראל. במקרה שיהיו הבדלים יחיו אלה לחומרה לגבי הנכנסים לשטחים המוחזקים.

4. להלן ההצעה -

א. אזרחים של מדינות ערב הבאים לביקור למטרה כלשהי - יוחתם דרכון ללא יוצאים מן הכלל.

ב. תיירים באים אזרחי מדינות ערב:

1. המבקרים בשטחים המוחזקים - יוחתם דרכונם.

2. המבקרים בשטח ישראל - ההיה תוחתם על דף נפרד אם יביעו רצונם.

ג. סגל עובדי סוו"ת - עובדים זרים ואזרחי ארצות ערב - יוחתם התעודה מברקותם - דרכון לאומי או התעודת מסע של או"ם.

ד. סגל או"ם במנגנון חצפית העסקה האש - בינתיים לא יוחתם דרכונם.

ה. דיפלומטים וסגל קונסולרי - יוחתם הדרכון.

ו. אורחים מיוחדים - באים אזרחי מדינות ערב - לפי רצונם - על הדרכון או על דף נפרד.

ז. סגל הצלב האדום - יוחתם הדרכון לכולם פרט לנציג הבכיר בירדן.

ח. אנשי כמורה:

1. נוצרים ומוסלמים אזרחי/עובדי מדינות ערב - יוחתם הדרכון.

2. נוצרים ומוסלמים תושבי ירושלים המזרחית - יוחתם הדרכון/תעודת מסע.

5. בכל ה-נ"ל עלולים להיות יוצאים מן הכלל למי בקשו או מי מהגורמים ולאשר אישור.

6. הנושא ידון ביסיבה הקרובה של ועדת המשנה.

יוסף כלב, אל"מ
ראש המחלקה

יכ/רכ

סמור

שמור

מ ט כ"ל / א ג " ס
מו' ממשל צבאי ובטחון מרחבי
מדור נהול ורשוי
2462 טל.
3553 מנ- 43 -
כסלו תשכ"ח
67 רצמ'

לכב' היועץ לענייני ערבים
מטה ראש הממשלה, ירושלים

הנדון:- ענייני מס יתירתנן

אבקשכם לרשום לפניכם מדאר אשר הייתם עד כה נוהגים להעביר לאג"ס/
בטחון מרחבי יש להמנות להבא למטכ"ל/אג"ס, מח' ממשל צבאי ובטחון
מרחבי.

משה וזבורי, בח"ק
קצין משפ בכיר
בשם ראש המחלקה

מד/מס

שמור

סודי

מברבל

מפקדת פקוד הצפון/עמ"א
מפקדת פקוד הדרום/עמ"א
שב"כ [redacted]
לשכת היועץ לענייני ערבים, מש' רוה"מ, י-ם
לשכת היועץ לענייני ערבים-ח"א
לשכת היועץ לענייני ערבים, סניף ירושלים המזרחית.

מפקדת פקוד הגדה
עזר המפקד הב
סלמון 961343
מב-50
שבס תש
ינו' 26

הנדון: הוראת הקון-רשיון כניסה
ויציאת כללי(אזור פקוד המרכז)

1. מא"ב הוראתו של אלוף פקוד המרכז רמפקד צבאי לאזור פקוד המרכז, בדבר הוספה סעיף 3א' לרשיון הכניסה והיציאה הכללי (אזור פקוד המרכז) מט"ז-1967 אשר תוצא ב-20 יוני 67'.

2. מבמה מהקון-מניעה מעמקה מבורים אל ומאיזור המגור, בהשפה על שמיית ומגורים זמניים, הבאים מכוח רשיון הכניסה והיציאה הכללי.

3. לידיעתכם.

יא/עם

י' אלידע, בח"ק
קצין גזול
בשם עזר המפקד הב

לשכת היועץ לענייני ערבים
נתקבל ביום
28. 1. 1969

מברבל

תקנות ההגנה (שעת חירום) 1945

הוראה בדבר תקון רשיון יציאה וכניסה כללי

בתוקף סמכותי לפי תקנות 4(6), 9 (1) ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חירום) 1945, ויתר סמכויותי על פי התקנות האמורות, הנני מורה בזה כדלקמן:

הוספת סעיף 3 א' חדש

1. לרשיון יציאה וכניסה כללי (איזור פקוד מרכז) תשכ"ז-1967 יוסף סעיף 3 א חדש כדלקמן:

"3 א. אין רשיון זה מעניק רשות לצאת מאזור סגור או להכנס לתוכו במטרה להעתיק מקום מגורים מאזור סגור או לתוכו".

תחילת תוקף

2. תחילתו של סעיף 3 א' החדש מיום ... ב... תשכ"ט (... ב... 1969).

תשם

3. להוראה זו ייקרא "רשיון יציאה וכניסה כללי (איזור פיקוד מרכז) (תיקון מס' 1) תשכ"ט-1969".

תאריך כה ינו 69

רחבעם זאבי

רחבעם זאבי, אלוף
פקוד המרכז
ומפקד צבאי פקוד המרכז

ש מ ר

מטכ"ל אג"מ/מפקל צבאי
טל'
2332
1814 מב-510(1106)
אב השכ"ו
66 אוג' 15

היועץ לענייני ערבים/מר סולידנו
ממא"ר /אמ"מ/מח"ם /נצ"מ שלוש
ש.ב.כ. [redacted] / מר אהיטוב
חק-31(2)
מנ-20(2)

הנדון: סכום הועדה המרכזית מיום 11 אוג' 66 בענין פתיחת המשולש לתנועה לשני הכיוונים ללא צורך ברשיונות-11 אוג' 66

1. בסעיף 3 מהסכום הנ"ל נאמר שבישיבה הבאה מידון ההצעה לפנות במשותף לרמטכ"ל בענין פתיחת "המשולש" לתנועה חופשית בשני הכיוונים.

2. ממומת לבכם מופנת לזכרון דברים מהישיבה שנתקיימה בלשכת שר הבטחון ביום א' 3 אפר' 66 בהשתתפות מר איסר הראל. בסעיף 2 ב'(2) נאמר"כל הגורמים למעט מא"ל ליפניצקי, ממליצים לבטל לחקופת נסיון את הצורך ברשיונות כניסה לאזור צבאי חיכון. מא"ל ליפניצקי, שהודיע כי צה"ל מבקש להשאיר את משטר הרישוי בסמכותו הבלעדית, יעביר לרמטכ"ל את המלצת הגורמים.

צה"ל ישקול שנית אם יש עדיפה חמורה מטעמים צבאיים לבטל המלצת זו. קביעתו של צה"ל ביחס לצורך ברשיונות כניסה תהיה סופית אלא אם כן אחד הגורמים יערער על כך בפני שר הבטחון

בברכה,
בנימין גור אריה, רס"ן
קצין מטה בכיר
למען ראש אג"מ/מפקל צבאי

בגא/רם

ש מ ר

היועץ לענייני ע...
...בל ביום
3.VIII.1966

בסיון תשכ"ז
18 ביוני 1967
89/ו/1895

מתוך ישיבת הועדה המרכזית שהתקיימה
ביום כ"ו סיון תשכ"ז 1967

1. ביטול מבנהון הממשל הצבאי

סרכם להמליץ בפני צה"ל לבטל מיד את מבנהון הממשל הצבאי ולהחזיר את הסמכויות הכלליים לקדמותם פרט להיתר הכללי של הנדרשים אשר יצטמצם רק עד לבאר שבע ועד כנרת.

גנזך-המדינה

ירושלים, ד' סיון תשכ"ז
12 ביוני 1967

310.5

אל : המושל הצבאי בגדה המערבית
המושל הצבאי, עזה

מאת : המפונה על גנזך-המדינה

הנדון: חומר ארכיוני של המשטל הצבאי

התיקים בדבר המיגמל האזרחי בשטח המשטל הצבאי בעזה מלפני 10 שנים הופקדו בזמנו בגנזך-המדינה.

יתכן מאוד ותהיקים עשויים למיות, בחלקם, לחועלתכם באירגון המיגמל האזרחי, והגני מרגיש חובה להעביר אליכם העתק של רשימת התיקים. במידה ותהיו מעוניינים נשמח להעמיד לרשותכם את התיק הדרוש בהתאם לנוהלים מקובעים של הגנזך.

ועתה, בקשה לי אליכם:

גנזך-המדינה שומר באוספיו שני עותקים מכל מירסום של משרדי הממשלה ומוסדותיה. נודה לכם מאוד אם תתנו הוראה לשלוח אלינו בקביעות 2 עותקים מכל מירסום שתוצא או יוצא לאור על-ידכם, כולל צווים, מנשרים, תוזרים וכו'.

ב ב ר כ ה,

ד"ר א. אלסברג

העתק: ד"ר י. הרצוג, המנהל הכללי
✓ לשכת היועץ לענייני ערבים, משרד ראש הממשלה
מר מ. שילו, מנהל ארכיון צה"ל

ש מ ו ר

היועץ לענייני ערבים
במשרד ראש הממשלה
10 ינו' 1967

מ ס כ " ל / א ג " מ
ענף במחוז מרחבי
תל. 692482
מג - 43 87
שגמ חשכ"ז.
ינו' 13 67

לשכת היועץ לענייני ערבים
משרד ראש הממשלה, ירושלים
מב - 510 (1108)

הנדון: שנוי שם
מכתבנו: מג - 43 - 14 מיום 2 דצמ' 66
מכתבכם: 89/4/995 מיום 10 ינואר 1967

1. בהמשך למכתבנו ה-נ"ל וכן להודעתנו השלפונית בעבר הננו מבקשים ~~לרשום~~ לרשום לפניכם שבמקום המושלים הצבאיים קיימים המפקידיות הבאים:

א. מפקדת פקוד צפון/עוזר מפקד צבאי

ב. מפקדת פקוד מרכז/עוזר מפקד צבאי

ג. מפקדת פקוד דרום/עוזר מפקד צבאי

2. אנו מבקשים לפעול בהתאם ולא כפי שנרשם במכתבכם שבסמוכין.

ב ב ר כ ה

משה השקור, בת"ק
קצין משה
בשם ראש ענף במחוז מרחבי

מת/אג

ש ט ו ר

ירושלים, בסבת תשכ"ז
13 בינואר 1967

1320/4/

אל : מר נ. סוקמלי, לשכת הירדן, חיפה
מר י. גיבתי, " " ת"א

הנדון: הסדרים הנוגעים מבחול מנגנון
הטיפול החבאי
מכתבו של אל"ם ליף מ-3.1.66

ודאי תמצאו עניין בהעתק המכ"ב של
המכתב הנ"ל.

בברכה,

א. עמיר
לשכת הירדן לענייני ערבים

ס ו ד

מ מ כ " ל/א ג " מ
ענף כוחות מרחבי
אל.
2332
סג - 20 (2)
16
מבת
67 ינו' 3

מיועץ לענייני ערבים - משרד רוה"מ - מר ש. טוליבנו
מ.ב.כ./יח' [redacted] - מר א. אחיטוב

הנדון: הסדרים הנובעים מבטול מנגנון המשטל הצבאי

1. בהמשך לאינפורמציה שנמסרה לכם בישיבות הועדה המרכזית להלן עיקרי ההסדרים שסוכמו בנושאים הבאים:

א. דווח מצבת נפק (רשוי לפי חוק כלי ירייה תש"ט 1949)

1) כללי. המפונים על המחוזות ידווחו לעוזרי המטקדים הצבאיים דו"ח מצבת נפק חצי שנתי אשר יכלול בירוש הנשק האזרחי אשר בידי בני המיעוטים לפי מקומות ישוב (כפריות וסוגי נפק).

2) שם הדו"ח. הדו"ח ייקרא: "דו"ח מצבת נפק במרחב מקוד.....(רשוי לפי חוק כלי ירייה תש"ט 1949), נכון ל....." (כאן ירשם תאריך נכונות הדו"ח).

3) מועדי הדו"ח. הדו"ח יופק, כאמור, אחת ל-6 חדשים בתאריכים דלהלן:

א) 15 בינואר - נכון ל-1 בינואר.

ב) 15 ביולי - נכון ל-1 ביולי.

4) אחריות לדווח

א) מרחב מקוד צפון - המפונה על מחוז הצפון והמפונה על מחוז חיפה ידווחו לעוזר המ המטקד הצבאי מקוד צפון.

ב) מרחב מקוד מרכז - המפונה על מחוז המרכז, המפונה על מחוז תל-אביב, והמפונה על מחוז ירושלים ידווחו לעוזר המטקד הצבאי מקוד מרכז.

ג) מרחב מקוד דרום - המפונה על מחוז הדרום ידווח לעוזר המטקד הצבאי מקוד דרום.

5) מחולת ההסדר. דו"ח ראשון נכון ל-1 בינואר 67 יועבר כאמור לעיל ב-15 ינואר 67.

ב. העתקת מגורי קבע של בני המיעוטים.

1) כללי. ההסדר האקרוני שהיה קר עתה, ואשר לפי קויים מרווח זמן (20) יום שאיפשר בקיצה מעולה למניעת העתקת מגורי קבע של בני המיעוטים באזורים מסויימים - ימשך.

2) אחריות משטרת ישראל. עם בטול מנגנון המשטל הצבאי תהא משטרת ישראל אחראית לנושא.

3) הנחיות צה"ל. העברנו למטה הארצי של משטרת ישראל את הנחיתנו בנושא והיא: שיש למנוע ע"י העתקת מגורי קבע של בני מקומות לאזורים בעלי החשיבות הבטחונית דלהלן:

א) איזור הגליל: משתים מגורים א, ב, ג, ד, ז, ח.

ב) איזור המרכז:

1) שטח מגור א (גבול רצועת עזה).
2) איזור במחוז אשקלון.
3) איזור הנגב: דרומה מקו המשך לאורך קו רוחב 060 - וחגבול הדרומי של אזוק ב-2.

2. לידיעתכם.

אל/אב

אליעזר ליף, אל"מ
ראש ענף כוחות מרחבי

לא בטוח הדבר מעניין

לא בטוח הדבר הנשמע הקשה.

מספיק טוב

110

2

הקריה, ב' בטבת תשכ"ז
21 בדצמבר 1966

3351 /ק

מר ישראל קניג
שיך סאלח טלים טלימאן
אלוף-משנה יעקב קפלן

הנכם מוזמנים בזאת לשבת בוועדת הקצורות
למעלת המקנות החגגת (שמח-תורה), 1945 של אזור מקור הצפון.

אלוף-משנה יעקב קפלן ישמש יושב-ראש הוועדה.

סמכויות הועדה מפורטות בכללים למנוי ועדות
מלונות למעלת מקנות החגגת (שמח-תורה), 1945 ולפעולותיהן,
תשכ"ז-1966 המפרטות גם דרכי פעולת הועדה.

כתב מנוי זה מבטל את כתב המנוי הקודם של ועדת
מלונות לאזור מקור חצפון שניתן על ידי בתאריך י"ב בכסלו תשכ"ז
(25 בנובמבר 1966).

תוקף המנוי מיום כ' בטבת תשכ"ז (15 בדצמבר 1966).

לוי אשכול
שר הבטחון

סגן שר הבטחון
העתק: ראש אמה הכלל
ראש ענף במחון מרחבי מטכ"ל/אג"מ
יועץ לענייני ערבים

כללים למינוי ועדות לסמל המלונות המקומיות להפעלת תקנות ההגנה(שעת חירום) 1945 ולפעולותיהן

הגדרות	1.	בכללים אלה:
		"התקנות" - תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945;
		"מפקד צבאי" - מי שמונה כמפקד צבאי על ידי הרמטכ"ל, לפי תקנה 6(1) לתקנות;
		"אזור סגור" - אזור שנסגר ע"י מפקד צבאי בתוקף סמכותו על פי תקנה 125 לתקנות;
		ראש אג'מ - ראש אגף המטה הכללי של צבא הגנה לישראל
סמכויות הועדה האזורית	2.	א. תוקמנה ועדות תלונות אזוריות (להלן "הועדה") אשר בפניהן רשאי כל אדם להביא תלונה בעל אחת מן העילות הבאות הקשורות בהפעלתן של תקנות ההגנה;
		(א) סירוב להעניק רשיון יציאה מתוך האזור הסגור בו הוא גר;
		(ב) סירוב להעניק רשיון כניסה לתוך אזור סגור;
		(ג) הגבלה אישית שהוטלה עליו או על אחר מבני משפחתו ע"י הפעלת סמכויות עפ"י התקנות.
מנוי	3.	(א) הועדה תתמנה ע"י שר הבטחון;
		(ב) חברי הועדה יהיו:
		1. קצין צה"ל שיוצע ע"י הרמטכ"ל;
		2. ב"כ משרד האזרח שיוצע ע"י המשרד האמור;
		3. תושב מבני המקומות הגר בשטח שהוא בתחום שיפוטה של ה הועדה;
		(ג) בא כוח צה"ל ישמש יושב ראש הועדה;
		(ד) יו"ר הועדה יהנה מזכיר לועדה.
תחום פעולת הועדה	4.	לכל אחד מאזורי פיקוד הצפון, המרכז והדרום תתמנה ועדה נפרדת אשר תטפל בתלונותיהם של תושבי אותו אזור.
נוסח תלונה	5.	תלונה תוגש לועדה תיערך בכתב ותכיל את פרטי הענין עליו נסבה התלונה וכתידת האפשר גם שמות האנשים היכולים להעיד על הענין.
מען הועדה	6.	מענות לועדות תופנינה לפי המען הבא:
		(א) לועדה של אזור פקוד הצפון - "ועדת תלונות אזוריים" ת.ד. 1320 חיפה
		(ב) לועדה של אזור פקוד הדרום - "ועדת תלונות אזוריים" ת.ד. 173 באר-שבע
		(ג) לועדה של אזור פקוד המרכז - "ועדת התלונות האזוריים" ת.ד. 20240 תל-אביב

./.

תיוק מסמכים

7. עם קבלת תלונה ייפתח על ידי מזכיר הועדה תיק תלונה בו יתוייקו - מכתב התלונה ופרוטוקול דיונית של הועדה, כאמור בסעיף 9 (ד).

מגיע חוקי

8. יושב ראש הועדה וחבר נוסף יהוו מגיע חוקי, לצורך קיום דיונים וקבלת החלטותיה של הועדה.

סדרי הדיון

9. (א) הועדה לא תהיה כפופה לדיני הראיות ותפעל בדרך הנראית לה מועילה ביותר לבירור התלונה.

(ב) הועדה תקבע בעצמה סדרי דיונית במידה ולא נקבעו בכללים אלה.

(ג) הועדה תנהל פרוטוקול של דיונית, אשר יכיל תמצית העדויות שהושמעו בפניה וכן את הדו"ח המסכם של הועדה.

(ד) דיוני הועדה יהיו סודיים.

התלצות הועדה

10. (א) עם תום דיונית לגבי תלונה תלונים מכין הועדה דו"ח מסכם שיכיל ממצאיה והמלצותיה בקשר לתלונות.

(ב) ה-דו"ח המסכם המכיל המלצות הועדה יוגש לראש אג"מ.

בטול

11. כללים אלה מבטלים את הכללים למינוי ועדות תלונות לאזורי המשלחת הצבאי ולסדרי פעולתן שהוצאו ע"י שר הבטחון בתאריך י"ב אייר תשכ"ב 16 מאי 62.

מחילתם של כללים

12. תחילתם של כללים אלה מיום י"ב כסלו תשכ"ז (1 דצמ' 66)

שם

13. לכללים אלה יקרא "כללים למינוי ועדות תלונות לתפעלם תקנות ההגנה (שע"ת) 1945 ולפעולותיהן תשכ"ז-1966.

ש מ ו ר

מ ט כ " ל/א ג " מ
ענף במחון מרחבי
סל. 692482
מג - 43 14
כסלו תשכ"ז
צצמ' 66

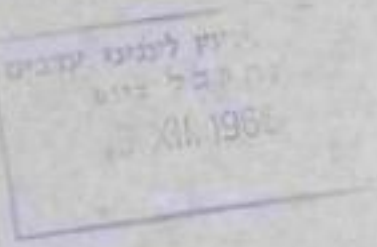

לשכת היועץ לענייני ערבים
משרד ראש הממשל, ירושלים

הנדון: <u>מינוי שם יחידתנו</u>

החל מיום 1 דצמ' 1966 נא לשנות השם אג"מ/ממשל צבאי ל-ממכ"ל/
אג"מ/ענף במחון מרחבי.

ב ב ר כ ה
משה חרמוך , בח"ק
קציץ ממה
בשם ראש ענף במחון מרחבי

מח/אג

ש מ ו ר

ירושלים, בכסלו תשכ"ז
1966 בנובמבר 09

1320/4/ 96

אל : אג"מ/ממשל צבאי

הנדון: קרבץ בוחלי תאום להפעלת
תקנות ההגנה (שעת חרום)1945

תודת רבה על הקרבץ הנ"ל.

בברכה,

בהירה משולם
לשכת היועץ לענייני ערבים

ס ו ד י

(ללא מצורף שמור)

מטכ"ל אג"מ/ממשל צבאי
של. 692482
סג - 5 - 2497
בטלו תשכ"ז 25
נוכ' 66
העתק מס'.....מתוך 3 העתקים
מסמך זה כולל.....1.....דפים
נספח קובץ מס' 31

תיעוץ לענייני ערבים
משרד ראש הממשלה
ירושלים

הנדון: קובץ נוהלי ואורם להשגלת תגבות
ההגנה (שעת חרום) 1945

1. מצורף בזה קובץ ה-נ"ל מספר 31.
2. לידיעתך
3. אשר נא הקבלה.

לושה : קובץ מס' 31

מח/אג

נמה תרגור צח"ק
קגין משה
בשם ראש אג"מ/ממשל צבאי

מחלקת

ס ו ד י

לשכת שר הבטחון

תקריה, בבטלו משכ"ז
בנובמבר 1966 27

ק/ 3063

ראש ממשל צבאי/ממשכ"ל אג"מ
לשכת הרמטכ"ל
יועץ לענייני ערבים, משרד ראש הממשלה

רצופים כתבי-המינוי של חברי ועדת
התלונות לאיזורי פיקוד הצפון, המרכז והדרום.

לשכת הרמטכ"ל ביקשה להעביר המינויים
לאחר חתימת שר-הבטחון, באמצעותך, לתעודתם.

ח. ישראלי

לשכת היועץ לענייני ערבים
משרד ראש הממשלה
2 XI. 1966

הקריה, יב' בכסלו תשכ'ז
25 בנובמבר 1966

ק/ 3065

מר יצחק ורדימון
סגן אלוף מנדי פורת
שיך חסן סאלם עייד אבו רביע

הנכם מתמנים בועדה לפעול בתלונות הקשורות להפעלת תקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945 של אזור פקוד הדרום.

סגן-אלוף מנדי פורת ישמש יושב-ראש הועדה.

סמכויות הועדה מפורטות בכללים למנוי ועדות תלונות להפעלת תקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945 ולפעולותיהן, תשכ"ז-1966 המפרטות גם דרכי פעולת הועדה. הכללים האמורים מצורפים לכתב מנוי זה.

תוקף המנוי מיום יח' בכסלו תשכ'ז (1 בדצמבר 66).

לוי אשכול
שר הבטחון

מדינת ישראל

הנני מתכבד

בזה

לשכת שר הבטחון

יחידת ערבים
יום

הקריה, יב' בכסלו תשכ'ז
25 בנובמבר 1966

ק/ 3066

מר אברהם חלפון
שיך סאלח סלים סלימאן
אלוף-משנה יעקב קפלן

הנכם מתמנים כועדה לטפול בתלונות הקשורות להפעלת תקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945 של אזור מקוד הצפון.

אלוף-משנה יעקב קפלן ישמש יושב-ראש הועדה.

סמכויות הועדה מפורטות בכללים למנוי ועדות תלונות להפעלת תקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945 ולפעולותיהן, תשכ'ז-1966 המפרטות גם דרכי פעולת הועדה.

הכללים האמורים מצורפים לכתב מנוי זה.

תוקף המנוי מיום יח' בכסלו תשכ"ז (1 בדצמבר 66).

לוי אשכול
שר הבטחון

הקריה, יב' בכסלו תשכ'ז
25 בנובמבר 1966

3064 /ק

מר אחמד עלי מצארווה
מר יהושע גוברניק
סגן-אלוף אליעזר רייז

הנכם מתבקשים כועדה לספול בתלונות הקשורות
להפעלת תקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945 של אזור מקוד המרכז.

סגן-אלוף אליעזר רייז ישמש יושב-ראש הועדה.

סמכויות הועדה מפורטות בכללים למנוי ועדות תלונות
להפעלת תקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945 ולפעולותיהן, תשכ'ז-1966
המפרטות גם דרכי פעולת הועדה.

הכללים האמורים מצורפים לכתב מנוי זה.

תוקף המנוי מיום י"א כסלו תשכ'ז (1 בדצמבר 66).

לוי אשכול
שר הבטחון

ראש ממשלה - ישיבת הועדה השרית לענייני ביטחון מיום 2. 66 ב

89/4/872
15 ב 66

א. בטחון ממשל צבאי:

אל"מ ליף פרפר על הסכום שנקבע בזמנו ע"י ועדת הכללי של רוה"מ בענין רמזי נפק ותגבע פצה"ל יהיה מרכז חוות דעת או לפחות גורם בשאל בנדון.

ס ו כ ם :

הועדה לא מקבלת את פרפורו של אל"מ ליף ומחליטה שהקונצפציה שנקבעה בזמנו הנה בתוקף.

קטורת קלה

כשהם מיד — קטרת

מלאתו

בדיוק — מעלה

ואחר כך מן — מעלה

קטרת

ביפול מנגנון הממשל הצבאי חותם פרק חשוב במערכת היחסים שבין המדינה לאזרחיה הערבים ופותח דף חדש בריקמת היחסים שבין האזרח היהודי לאזרח הערבי זאת אמר מר ש. מוליזאנו, יועץ ראש-הממשלה לענייני ערבים בתרצאתו היום בסועדון ההנדסי בת"א.

אנו מקוים ומאמינים, הוסיף מר מוליזאנו שהביפול יביא בעקבותיו להגברת האיפון והרצון הטוב בקרב האוכלוסיה הערבית ואלה יהוו תרומה כבדת משקל לסדיניות במחוזית ארוכת טווח.

בדברו על פעולות הפיתוח של הממשלה עם התקרב מועד סיומה של תכנית החומש לכפר הערבי והדרוזי מסר יועץ רוה"מ כי השקעות הממשלה, מוסדות ציבור ופרטיים בחמש השנים האחרונות הגיעו לכ- 84 מליון לירות. עד סוף שנת התקציב הנוכחית יתוברו 95% מהכפרים במדינה בכבישי גישה וחושג אספקה סדירה של מי-שתיה ומי-חצר לכל הכפרים. ראוי לציין הוסיף המרצה שעם קום המדינה לא חיה כמעט אף כפר ערבי מחובר לרשת המים. כ-85% מהאוכלוסיה בהנים משיעורי בריאות וכ-80% מהנשים הערביות יולדות בבתי-חולים ליולדות לעומת 4% ב-1950. בתקציאות גדל שמת השלחין מ- 8.000 דונם ל- 24.000 דונם ואילו מספר המכוגרת התקציאות הגיע ל- 450 לעומת 5 עם קום המדינה. בארבע השנים האחרונות נבנו ע"י משרד השיכון 2.000 יחידות דיור ועוד 800 חיבנה בשנת התקציב הנוכחית. כתוצאה מהשקעות הממשלה ומהגיאות הכלכלית עלתה ההכנסה של המשפחה הערבית בעיר ובכפר גם יחד. הכנסתה השנתית הממוצעת של משפחה ערבית בנצרת הגיעה ל- 7,000.- ל"י לשנה לעומת 7,360.- ל"י של משפחה עירונית יהודית. בשמח החינוך חלה הנופה עצומה ומספר התלמידים הגיע ל- 72 אלף לעומת 11 אלף עם קום המדינה. בדברו על יחסי יהודים וערבים במדינה אמר המרצה כי מי כמונו יודע כמה רגיש מיעום לאומי לכל אימרת וביטוי ומי כמונו חייב לעשות כמיטב יכולתו על מנת מיעום לאומי חחי בקרבו יחיה את חייו באווירה טובה ולא יחשוב שהוא מופלה לרעה. המגע בין יהודים לערבים הולך ומתרחב. בעיר ובכפר בסדנה ובחרושת במקומות הבידור והשעשועים עובדים וחיים זה בצד זה אזרחים יהודים וערבים. אם בשכיל עשות עשוי מגע זה לשמש מגוף עצום להתערותה והשתלבותה של האוכלוסיה הערבית בישראל בחיי המדינה.

המרצה סיים את דבריו בהבעת הקוה שערביי ישראל יעריכו את מאמצי תכנים של הממשלה העשוי כמיטב יכולתה בכל המישורים וכי יגלו ראייה והתבהגות נכונה עם ביטולו של הממשל בתקופה של התגרויות חמורות בגבולנו ואיום על בטחוננו.

1966

ירושלים, בכסלו תשכ"ז
6/בנובמבר 1966

1320/4/886

אל : ד"ר ר. מדזיבי, מנהל לשכת התעמולות

הודעה לעתונות

הואיל ובא לפרסם ידיעה זו:

בלשכת ראש הממשלה ובלשכת היועץ
לענייני ערבים נתקבלו בימים אלה מברקי ברכה
לרגל בטול מנגנון הממשל הצבאי ממועצות
מקומיות ערביות, מראשי עדות ומאנשי צבור
ערביים.

בברכה,

א. עמיר
לשכת היועץ לענייני ערבים

מ ש ר ד ה ח ו ץ

3813 ירושלים, י"ג בחשון תשכ"ז
27 באוקטובר 1966

אל : כל הבציגויות
: סנהלי המחלקות
: היועץ לעניינים ערביים
דובר צה"ל

מאת : סנהל הסברה

הנדון : לקראת ביטול הממשל הצבאי

מועד

1. רוה"מ עומד להודיע בכנסת, בשבוע הראשון של נובמבר, על ביטול הממשל הצבאי. הביטול ייכנס לתוקפו ב- 1.12.66.

משמעות

2. עם ביטול הממשל יפורק מנגנון הממשל הצבאי (כ-100 איש) ותריסר בציגויותיו בפריפריה ערבית תסגרנה. מתן רשיונות הכניסה לאזורים הסגורים יועבר לידי המשטרה.

3. גם לאחר ביטול הממשל יישארו בתוקפן תקנות הגנה לשעת חרום, 1945. סמכויות הפעלתן נשארות בידי הרמטכ"ל, אך בניגוד לעבר תועבר אחריות לביצוען מידי הצבא לידי המשטרה.

4. יישארו בעינם האזורים הסגורים הכוללים אזורי גבול ונקודות רגישות שיש צורך ברשיון כניסה אליהם (להלכה לכל אזרח, מעשית לקבוצה קטנה של ערבים מוגבלים בתנועתם). נקודות אלה כוללים ערי גבול כגון : טבריה, צפת, אילת ואשקלון.

קו ההסברה

5. יש להציג את ביטול הממשל, בחלק מהליך מתמיד ומבעי לנורמליזציה של מצב ערביי ישראל **ובמולן** /של ההגבלות מחלו עליהם בגלל המצב הבטחוני ולהדגיש שעיקר המיבוי הוא חיצוני - פסיכולוגי הנותן הרגשת שיחרור מלא עם עמיתו היהודי לאזרח הערבי, ע"י סגירת משרדי הממשל בכפרים והעברת כל הטיפול בערבים, כמו בכל יתר אזרחי המדינה, מידי הצבא למשרדי האזרחי. בכלל יפסק כעת הסגע של האזרח הערבי עם צה"ל. (ראה נספח א' "הקלות במערך הממשל הצבאי מאז 1949").

6. בישראל תצטמצם ההטברה להודעת רוה"מ בכנסת ומטיבת עתונאים עם כתבים לעניינים ערביים ויתכן גם כתבי חוץ.

7. בחו"ל אפשר בזידה רבה להיסגע מלהיכנס לאספקט ה"הליכי" (אך במלב זה חיובי מבחינה בטחונית) של המארתם בתוקף של תקנות הגנה לשעת חרום החריפות ולהתרכז אך ורק על האספקטים החיוביים.

2/

8. יש להדגיש את טיעוני ההבטחה שנתן רוה"מ לביטול הממשל תוך שנה.
להלן דברי רוה"מ בכנסת ב- 12.1.66 בעת הצגת הממשלה החדשה :
"כנסת נכבדה,
בדעתנו להעניק הקלות נוספות באיזורי הממשל הצבאי. הבדואים בנגב ישוחררו מהצורך בהיתרים ויהיו יכולים לנוע בארץ באופן חופשי. איזור הממשל הצבאי בצפון ייפתח, להוציא מספר שטחים סגורים לאורך הגבול, לתנועה חופשית בשעות הכיוונים . מגמתנו להגיע בתקופת שנה לביטול השלטון של הממשל הצבאי."

9. בעידה ותתקלר בשאלות בדבר תקנות ההגנה (בציגים ערביים טוענים שגם רב בתעסולתם על שצב ערביי ישראל) ותראו הכרח להתייחס לבעיה . להלן כמה דברי הסבר :
א. תקנות ההגנה לשעת חירום התקנות שבדר מתקופת המנדט. הן חלות על כל האזרחים , ערבים ויהודים כאחד. מגמת מדינת ישראל לשנות תקנות אלו ככל שהמצב הבטחוני יאפשר.(ראה נספח ב' דברי ח"כ הטרצשיט בכנסת ב- 13.6.66).

10. נשארו רק אזורים שגורים מעטים לאורך גבול ובנקודות רגישות-לכל שרכזי התעסוקה העיקריים כמו תל-אביב, חיפה וירושלים אפשר לבוא ללא הגבלות. גם לאזורים סגורים הכניסה לשעמה חופשית ליהודים וערבים כאחד פרט למספר מצומצם מאד של אנשים שהוגבלו בתנועותיהם בגלל מעשים או על בסיס ידיעות בדוקות שהם עלולים לסכן את בטחון המדינה.

11. הנני מצרפים תשובות לדוגמה לשטפר שאלות אשר שבקרים עלולים לשאול (נספח ג').
כפי שהוכנו ע"י לשכת היועץ לענייני ערביים גם לשמרות השגרה בארץ.

12. ביטול הממשל הוא הזדמנות לפרסם חומר חיובי על שצב ערביי ישראל ואנו מצרפים לכם חומר למטרה זו. במידת האפשר יש להעביר חומר זה לעתונאים שיש לכם קשר אתם בפגישה אישית. ורק אם אין אפשרות כזו שצורפים למכתב אישי.

חומר הסברה

13. שחומר הנמצא ברשותי בנציגותכם אפשר לנצל :
א. "The Arabs of Israel" Topics No. 15
אשר ערוכן באוגוסט 1966.
ב. בשנתון הממשלה תשכ"ז שצוי חומר על הערבים בפרק על שטרד רוה"מ, הפסקה על היועץ לענייני ערבים (עמודים 32 - 34).
ג. בהוצרת הסברה The Arabs in Israel היתנה ש- 1961 מצויים תמונות רבות המתאימות ללוות שאמר על הערבים. יש לנצל בשיתוף תצלומים הסראים את השוויון של האזרח הערבי(כמו חברי כנסת ערביים) ואת הפיתוח הכלכלי של ערביי ישראל (האיכר הערבי על שרקטור)[illegible]מציגים תמונות מתאימות לסעוניינים.

14. בי"ב 2163 נשטר על הכתבה על חיבוך הבדואים בישראל שהופיעה ב- LIFE 3.10.66.

15. אנו מצרפים (בעברית) :
א. סקירה על תוכנית החוסה לפיתוח הכפר הערבי 1962-1967 שהוכנה ע"י לשכת היועץ לענייני ערבים ב- 1966, זה חומר שרב להדריך ולשמוש לכתיבת שאמר על שצב ערביי ישראל.(נספח ד').
ב. שאמר בעברית על הערבים בישראל שאתם יכולים להציע לעתונאים לנצל כולו או בחלקו ללא הום התייחסות וכיצירתם.אנו שתכוננים להעביר לכם תרגום אנגלי או צרפתי. (השאמר נכתב ע"י לשכת היועץ לענייני ערביים) (נספח ה').

נספח א'

הקלות בעזרך המשפט הצבאי מאז 1949

שנה	ההקלות
1949	הערים יפו, רמלה, ו-לוד הוצאו מתחום השפט הצבאי.
1954	איזור משפט צבאי צפון שהיה מחולק עד אותו זמן ל- 45 מחוזים סגוריים צומצם ל- 16 איזוריים.
1957	התגוועה לעפולה ו- עכו בפתחה ללא צורך ברשיונות בשעת היום.
1957	ניתן פסור מגשיאת רשיון תנועה לכל אלה מבני המיעוטים הנמצאים בנקסי מילואים או פנקס יוצא צבא של צה"ל.
1959	פתיחת המרכזים השבהליים עכו, חיפה, חדרה, נתניה, פ"ת ת"א-יפו, לוד , ורמלה לתנועה בשעות היום לתושבי משפט צבאי צפון ותיכון ללא צורך ברשיונות.
1962	א. היתר כללי לבני העדה הדרוזית ו-צ'רקסית.
	ב. רשיונות מגוים לכל האוכלוסיה פרט לסוגבלים מבחינה בטחונית.
	ג. עוצר לילה במעולם בוטל.
	ד. ניתן לערער על פסק דין של מופט צבאי כדן יחיד.
	ה. צמצום איזור משפט צבאי צפון ל- 9 אזורים סגוריים.
	ו. הקטת ועדות תלונות אזוריות.
1963	רשיון יציאה כללי-אזור צפון, אזור תיכון.
1966	רשיון יציאה כללי אזור נגב.
1966	רשיון כניסה כללי אזור צפון.

נספח ב'

הכרזת שר המשפטים בכנסת ב- 13.6.66

"תקנות שעת חרום 1945 מקומם לא יכירן בספר החוקים שלנו. אין להשתמש במחיקות המחקבר בהן עד עתה. אני רואה את התקנות האלה מתוקבות לשלושה חלקים : חלק אחד מאחת דתו למחיקה. חלק שני אין צורך בו אלא ביסי שלחסה משפ, והחלק השלישי גיש בו צורניל גם עתה בתבאי עם הנתון במצור כסרנו. אני רואה חובה למחוק את החלק שהזכרתי בראשונה. אני רואה באפשרות למשוך ברזרבה , על כל צרה שלא תבוא, את החלק שהזכרתי בשניה. את החלק השלישי אפשר לנשח מחדש בשנויים נכרים ולחוקקו כחוק חדש על ידי הכנסת או להשאירו כמות שהוא בשנויים מתאימים. נסיון המעשה יראה באיזו משתי הדרכים נבור ללכת".

4/

נספח ג'

טו"ת לדוגמה

1. שאלה - האם עם בטול המשטר יוכל האזרח הערבי להגיע ללא רשיון לכל מקום בסריגה כמו האזרח היהודי ?

תשובה - לא יחול שינוי בנושא זה (החוק אינו מבדיל בין יהודי וערבי).

2. שאלה - האם לאחר בטול המשטר יוכל אזרח ערבי שלו לבקר ללא רשיון בסוריה ומצפת ?

תשובה - כל אזרח שלו ירצה, יקבל רשיון כניסה למקומות הללו.

3. שאלה - מה הנזק הבטחוני שיגרם למדינת ישראל על ידי בקורו של אזרח ערבי בצפת או על ידי כך שירחץ בים כנרת ?

תשובה - כאשר לעיל כל אזרח שלו יקבל רשיון ואין אנו רואים בכך סכנה בטחונית.

4. שאלה - האם עם בטול המשטר הבוטלנה גם כל הגבלות התנועה האחידות ?

תשובה - לא.

5. שאלה - האם עם בטול המשטר תבוטלנה גם תקנות ההגנה ?

תשובה - התקנות תשארנה בתוקפן. עם זאת הודיע שר המשפטים בכנסת שהוא בודק ענין זה.

6. שאלה - מי אחראי לתקנות ההגנה ?

תשובה - אחריות להפעלה נשארת בידי צה"ל. אחריות הבצוע עוברת למשטרה.

7. שאלה - לאחרונה נשמעו רבות על רשתות רגול בנתפסו. העובדה הזאת מוכיחה שערביי ישראל אינם באשמים לסדינה. האם כשרם לכך צריך לבטל את המשטר ולשמור עוד יותר בטחונו ?

תשובה - מי שדאג בעבר לעניית התארגנות עוינת ולתפיסת רשתות ריגול יעשה זאת גם בעתיד. רשתות רגול אינם הוכחה לאי באשמות כלל האוכלוסיה הערבית, כפי שאין ל אשים את הצבור היהודי בגלל המרגלים היהודיים שנתפסו לאחרונה.

8. שאלה - עם בטול המשטר ויציאת אנשיו מהכפרים יחסף הנשק ותשבר ההתארגנות העוינת נגד המדינה . מה עמדתם כדי להבטיח בעודה זו ?

תשובה - בנקטו כל הצעדים הדרושים בנשק זה.

9. שאלה - האם נכון הדבר שהוקצב סכום של מאות אלפי ל"י למשטרה שתחליף את שנשנון המשטר ?

תשובה - המשטרה תתוגבר, אך לא כדי להחליף את השגשון או את הפונקציות שהמשטר הצבאי מלא, פרט לבצוע משטר הרגיל העובר לאחריות ושפול המשטרה.

10. שאלה - אם תקנות ההגנה לא תבוטלנה, אז השטחים שסגורים יישארו כמות שהם, איזה תועלת תצמח לאזרח הערבי בישראל גם בטולו של שגשון המשטר הצבאי ?

תשובה - יש לדבר חשיבות-פסיכולוגית תשובה התגרום להרגשתו השובה של האזרח הערבי.

11. שאלה - הירם בטלתם את שגשון המשטר הצבאי, שתר תשבער לבטל את תקנות ההגנה ותכנצר גם כן, מחרתיים תתבעו לבטל את אזורי הבטחון והאזורים הסגורים ומוב תכנעו וכך יופקר במחוננו צעד אחרי צעד. האינך חושב שבטול שגשון המשטר פרושו עריצת הסכר לקראת החביעה לבטול תקנות ההגנה והשטחים הסגורים ?

תשובה - אין קשר בין ההחלטה לבטול שגשון המשטר הצבאי לבין החלטות שתתקבלנה לגבי תקנות ההגנה או שטחים סגורים, כל ענין נדון לגופו ולעיתים מזומנות, רגעשות בו ההקלות האפשריות מבלי שבטחוננו יפגע. לגבי תקנות ההגנה, יש בכוונת המשלה כפי שהודיע שר המשפטים בכנסת לבדוק אותן ולהסיר רק אותו חלק שיה בו סן התועלת בתצאי עם הנתון בשצור כסוגו.

12. שאלה - כמה בציגויות היו למשטר הצבאי בשטח הערבי וכמה מהן תבוטלנה ?

תשובה - היו למשטר 12 בציגויות וכולן תבוטלנה.

משרד החוץ

לשכת היועץ לענייני ערבים
נתקבל ביום
2 0. X. 1966

ירושלים, י' בחשון תשכ"ז
24 באוקטובר 1966

אל : מר ש. טולידנו, היועץ לענייני ערבים, משרד רוה"מ,י-ם
מר מ. גורוק, היועץ לענייני הסברה
מר ד. האריס, מז"ת
מר נ. סופר, הסברה

מאת : ש. רמתי, סגן מנהל מח' ההסברה

הנדון : קו הסברה לקראת ביטול הממשל הצבאי

פגישה ב- 23.10.66 בהשתתפות: מר ש. טולידנו - היועץ לענייני ערבים, מר מ. גורוק, היועץ לענייני הסברה, מר ד. האריס, מז"ת, נ. סופר , הסברה והח"מ.

1. תאריך

רוה"מ יודיע בכנסת על ביטול הממשל בשבוע הראשון של נובמבר. הביטול ייכנס לתוקף ב- 1.12.66.

2. משמעות הביטול

מר טולידנו הסביר שעם ביטול הממשל יפורק כל מנגנון הממשל הצבאי ותריסר בציבוריותיו תסגרנה. מתן רשיונות כניסה לאזורים סגורים יועבר לידי המשטרה. לאזרח הערבי לא יהיה יותר כל מגע עם צה"ל. יש ללאות בשינוי זה בעיקר עניין פסיכולוגי של מתן הרגשת שוויון לאזרח הערבי.

לעומת זאת, וזאת יש להדגיש, יישארו בתוקפן :

א. תקנות הגנה לשעת חרום, 1945; שמכוחות הפעלתן בידי הרמטכ"ל. אך בניגוד לעבר תבוצענה הסמכויות באמצעות המשטרה ולא באמצעות צה"ל. (למשל : סגירת כפר קאסם).

ב. האזורים הסגורים, הכוללים אזורי גבול ונקודות רגישות, כולל ירושלים - יישארו בתוקפם.

21

26/11/66

להיערך

תושבי נא לעמוד שלמה. ירושלים
אני בשם שלמה ושוא אינה
שמה

3. קו ההסברה

א. בארץ - מר סולידנו מסר שהוחלט, בגלל הנ"ל, שלא לערוך מערכת הסברה גדולה בארץ. מלבד הודעת רוה"מ בכנסת תיערך פגישה עם הכתבים לענייבים ערביים ואולי גם עם כתבי חוץ. צה"ל לא ייקח חלק בהסברה בנושא זה.

ב. בחו"ל - לגבי גורמי חוץ ניתן להבליט יותר את עניין ביטול הממשל הצבאי, הדגש יושם על מילוי ההבטחה שנתן רוה"מ לביטול הממשל תוך שנה. יש להציג את ביטול הממשל כחלק מתהליך מתמיד ושבעי לגורמליזציה של מצב הערביים בישראל; ולהסביר את השינוי שחל כשינוי חיצוני - פסיכולוגי על מתן הרגשת שוויון לאזרח הערבי מכל הבחינות עם האזרח היהודי ע"י ביטול משרדי הממשל הצבאי.

אפשר לנצל הזדמנות זו לפרסום מאמרים כלליים על הערביים בישראל והתפתחותם, שישמשו כחומר נגדי לתעמולה הערבית על דיכוי המיעוט הערבי בישראל.

4. חומר

לשכת היועץ תספק את החומר הבא :

א. סקירה על השלבים השונים שחלו בממשל הצבאי
ב. תשובות לשאלות העלולות להתעורר ביחס לביטול הממשל
ג. סקירה על תוכנית החומש לפיתוח הכפר הערבי בישראל
ד. מאמר כללי על ערביי ישראל הניתן לניצול הסברתי ולא כפרסום ישראלי

כן קיים פרסום מח' ההסברה
Topics No. 15: The Arabs in Israel, August 1966.

5. הבחירות לנציגויות

הבחירות ההסברה תשלחנה לנציגויות לפני הכרזת רוה"מ. החומר יכלול גם את הכרזת רוה"מ מלפני שנה בדבר הכוונה לביטול הממשל, ואת הכרזת שר המשפטים בדבר הכוונה להכניס שינויים יסודיים בתקנות ההגנה לשעת חרום.

בברכה,
שאול רמתי

העתק: מר מ. יובל, מנהל מח' ההסברה
דובר צה"ל

/רם

תאריך 25.10.66

מזכר

סוג

אל

מאת

הנדון:

לשכת היועץ לענייני ערבים
נתקבל ביום
20. X. 1966

7.66 2000/100

משטרת ישראל

המטה הארצי
אגף החקירות
ת"א, תשרי תשכ"ז
(21.10.66)

מש/ 01 כללי - 1013

לשכת היועץ לענייני ערבים
משרד החוץ
י ר ו ש ל י ם

הנדון:- בסול המשטל הצבאי - דירן

נבקש להעלות את הנושא לדירן בפגישה הקרובה,

ס. תבור, רב-פקר
ראש מע'ט בפועל
ב/ר' המחלקה לתפקידים מיוחדים.

/אס.

27/12
2.10.66
18/10/66
25/10/66

ירושלים, בתשרי תשכ"ז
26 בספטמבר 1966

122/4/767

אל : לשכת שר הבחוץ
— אל"מ מ. ליף
בצ"מ מ. שלוש

69233 2

הנדון: שאילתא 656
בנדון בטול חנקבנו המשטל הנבחי

במבקשנו ע"י לשכת ראש הממשלה להכין הצעת תשובה לשאילתא הנ"ל.

מצ"ב בוסח השאילתא ומילוסת הצעת תשובה.

הואילו נא להעביר לנו בהקדם האפשרי כשלם בנבנם את הצעת התשובה.

בברכה,

מ. עשיר
לשכת היועץ לענייני ערבים

1350

לא ידון בסקרם מבגרון המשפל הצבאי מבגרון אחר.

א - ב המקידי המשפל הצבאי ידובר למבגרים אחרהם הקיסים. חלק מבגרים מזרחים אלה יתרגבר בבסיס מבצעם בירתי של עבדים.

א. תסקידי המשפל ידובר לשמרה.

ב. המשמרת מתרגבר בבסיס מבצעם בירתר של עבדים למטרת זר.

ג. ראה דברי שר המשפטים בכנסת בנדון מיום 13 בדצמבר 1966.

ד. שאלת ~~[illegible]~~ ועדת פורת נדונה. אפי סיעת ~~[illegible]~~ ויש לה רוב לעיתים אפשרות שיעורן כשעל.

ה. ב 12.1.66 הודעתי על הקלות מבוקשת באזורך המשפל הצבאי. אזורך המשפל הצבאי בגליל, המרכיא שמחים מבורים לאורך הגבול מאיבם מוכלסים בפחת בשני תכונים. עד אז תיתה החברה הערבית רק לנושבים המבוררים עם ואילו תושבים מרצר להכנס לאזור בזקקו להשיבורת מיוחד. הבב מתחרר את הם מהמורך הרשיבורת מבוקם והם רגילים בזה לבוא בסרבה בתרן הרגיל.

לאור הניסיון שנצבר מאר השמחים המבוררים. ~~[illegible]~~ הם מסמכים שמחי מסרבים לב.ה.ל. ~~[illegible]~~ מתך השיבורת התבוקה את המחתים המבוררים הבוחרים מאלה ומהרכם יחיה בידי המשפרה.

זה יהיה שני. בזנה יהיה בין מבוא למשרה

ו. מאחר ולא ידוק מבבורן מדם מסילת לא תחיה זיקה ביבר לבין השלבורת הצבאיים. (תזיקה בין בסיר המשפרה בנוסח לבין שלבורת תבצא תוא תזיקה הרגילה המהוגה בין שבר בדסים אלה.)

1 א-ב - לא יבוא במקום מעלון במשפ בקשה, מעלון יוגש ערב לקראת ~~[illegible]~~ ועדת בניה ~~[illegible]~~ משפטים שלומים ותצוגה, במקום אשר יקבע ~~[illegible]~~ ע"י המשפרה ~~[illegible]~~ שאלת שתועבר למרכז כנ"ל. [במקום א' של משפטים.]

4 ד - שלוחה לפי שעה. לא יהיו שני. נשאר מסר ועדת הערעור על התלונות הנ"ל ומתדכם.

! שלב 1-9 ובכלל זה הקמת המשפט

ניתן בעדנה של הקמת המשפט.

לא יבוא בסקום מבגבון המשפל הצבאי מבגבון אחר.

א - 2 תפקידי המשפל הצבאי יועברו למבגבוים אשרהם הקיסים. חלק ממבגבוים אלה יתוגבר במספר מצומצם בירת של עובדים.

א. תפקידי המשפל יועברו למשפרה.

ב. המשפרה תתוגבר במספר מצומצם בירתר של [redacted] למשפרת זו.

ג. ראת דברי שר המשפטים בכנסת בגדון סיום 13 ביוני 1966.

ד. שאלה בסצאת עתת בדיון.

ה. ב 12.1.66 הודעתי על הקלות הבועה באזורי המשפל הצבאי. אזור המשפל הצבאי בגליל, להוציא שפחים סגורים לאורך הגבול שאינם מאוכלסים בפחת בשבי הכורבים. עד אז היתת התבועה חופשית רק לתושבים המתגוררים שם ואילו תושבים שרצו להכנס לאזור נזקקו לרשיונות.בדורי הנסב שוחררו אף הם מהצורך ברשיונות תבועה וחם יכולים עתה לבוע בצורבת באופן חופשי.
לאור הב"ל צומצמו מאד המשפחים הסגורים ובחלקם אף משפשים משפחי אסורים לצ.ה.ל. [redacted] מתן רשיונות התבועה אל המשפחים הסבורים הבותרים תאלה ומתוכם יחית בירי המשפרה.

ו. מאחר ולא יוקם מבגבון סדם ממילא לא תחית זיקת ביבו לבין המשלבות הצבאיים. הזיקה בין אנשי המשפרה בנושא לבין משלבות הצבא חיא הזיקה הרגילה הבחובת בין שבי בופים אלה.

מכתב אג"מ בנושא נדוני
טל. 692832
מב - 510 (1108) 1979
אב תשכ"ז
67 15 אוג'

לשכת היועץ לענייני ערבים
משרד ראש הממשלה, ירושלים
שב"כ [redacted] (2)
ממא"ר אח"מ קח"מ

לשכת היועץ לענייני ערבים
משרד ראש הממשלה, ת"א
מב- 510 - (1110)

הנדון: שם יתידתנו

נא לרשום לפניכם שאג"מ בממ"ר היא מחלקה ויש להפנות מכתביהם כמצוין לעיל.

ב ב ר כ ה ,

[redacted] בה"ק
קצין מטה בכיר
בשם ראש אג"מ במטה נדונבי

לענייני ער...
...
...

14/7/66

ירושלים, בתמוז תשכ"ו
6 ביולי 1966

1320 /4 /

אל: בצב סגנ א. שלמש, ראש מח"מ/ממא"ר/אח"ק

תגדון: שאילתא מס' 656

סצ"ב העתק שאילתא מס' 656 שהגיש חח"כ ס. דיין לראש הממשלה ושר הבטחון.

הואיל בא להביר אליבו הצעת התשובה על סעיפים א, ב, ד, ה, ו.

באשר לסעיף ג' מוסבית התוספת לבן לדברי שר המשפטים בגדון מיום 1.6.66 המצ"ב.

אבא ראה הדבר כדחוף.

בברכה,

א. עמיר
הלשכה לענייני ערביים

העתק: אל"מ ב. ליף, ראש אגם/ ממשל בבאי

122

משטרת ישראל

דחוף

המטה הארצי
אגף החקירות
ת"א, תמוז תשכ"ו
(17.7.66)
מי/0106 - 47828

לטכת היועץ לענייני ערבים
משרד ראש הממשלה
י ר ו ש ל י ם

אלמ' ליף
ראש אג"מ/ממשל-צבאי.

הנדון:- שאילתא מס' 656

חלקה של המשטרה בנושאי השאילתא הוא קטן ביותר ונוגע לרישוי בלבד. הפריסה העתידה של המשטרה בשטח אינה ענין לתשובה.

לפיכך יש לראות בהערותי הצעת תשובה בלבד, להוציא אותו חלק שעליו המשטרה חייבת ליתן תשובה.

לשאלה א' - המנגנון הדרוש לתפעלת תק' התגנה לשעת חירום (1945) יישאר בצה"ל, במטכל ובפיקודים. התפקידים האזרחיים שעסק בהם מנגנון הממשל יתחלקו בין זרועות השלטון האזרחי בשטח, כל אחד במתחום הפקידיו היעודיים.

מתן רשיונות כניסה לשטחים סגורים ואזורי בטחון ורשיונות יציאה מהם ייעשה ע"י המשטרה לפי הנחיות המפקדים הצבאיים.

לשאלה ב' - לגבי הרישוי, מדובר במספר פקידי רישוי בודדים בלבד.

לשאלה ב'1 - אני מציע שהתשובה תינתן ע"י אל"מ ליף ברוח הסיכומים שנעשו בזמנו.

לשאלה ה' - כן. הפונים יבשר לתחנת המשטרה.

לשאלה ו' - במה שנוגע למשטרה, ראה לעיל תשובה לשאלה א', סיפא.

פ. מזאה, פקד
ב/ר' המחלקה לתפקידים מיוחדים.

/אפ.

לשכת היועץ לענייני ערבים
נתקבל ביום
18.VII.66

1053 מ

- ה ע ת ק -

השאילתא נרשמה ביום 31.5.66

ד' בסיון תשכ"ו
23 במאי 1966

אל : ראש הממשלה ושר הבטחון

ש א י ל ת א 656

בהודעתך בכנסת ביום 18.5.66 אמרת כי תוך שנה זו תבוטל שאריות המנגנון של הממשל הצבאי.

אבקשך להשיב מעל דוכן הכנסת לשאילתא הבאה:

א. מה, לכן יהיה המנגנון שיבוא במקום המנגנון הקיים?

ב. מה יהיה גודלו, הרכבו והוצאותיו הכספיות?

ג. האם יחולו שינויים במקנות לשעת חרום?

ד. האם יחולו שנויים בגבולות האזורים הצבאיים?

ה. האם יחול שנוי בשיטת מתן רשיונות התנועה אל האזורים הצבאיים ומהוכם?

ו. מה תהיה הזיקה שבין המנגנון החדש שיקום לשלטונות הצבאיים?

כברכה,

(-)

משה דיין
חבר כנסת

סגן ראש אג"ם הודיע לי שהרמטכ"ל קיים
פגישה עם אלוף המיקוד וקציניו והגיעו שוב
לכלל החלטה שאין להם כל אפשרות לפתרון את
שמח ז' או ח' או חלקים מהם.

ש. סולימאני

בפגישה שקוימה ב- 23.10.66 אצל שר
המשפטים ובהשתתפות הפצ"ר סוכם שהודעת רות"מ
תקבע את עובדת ביטול מנגנון הממשל ותציין
שלגבי איזורי הבטחון והאיזורים לא חל שינוי
וזאת בגלל מצבה הבטחוני המיוחד של מדינת ישראל. -
היתר עניין חסברתי ולא משפטי.

ש. טולידאנו

הודעת ראש הממשלה בכנסת

1. התייחסות לשתי הודעותיו בכנסת בתן אמר שמבצען הממשל יבוטל תוך שנה וההודעה על הבטול ב-1.12.66.

2. כברת הדרך שעברנו עד כה בשטח התקלות (לפי רשימת של הממשל).

3. האמונה והתקוה לשפור היחסים כתוצאה מהבטול.
ביטול מבצען הממשל הצבאי חותם פרק חשוב בטערכת היחסים שבין המדינה לאזרחיה הערביים ופותח דף חדש ברקמת היחסים שבין האזרח היהודי לאזרח הערבי. אלת חטבורים שביטול הממשל עלול לפגוע בצורת כלשהיא בטחונבו אינם בקיאים בנושא. יותר מזאת חרגשתם חטובה של ערביי ישראל שהוות תרומת חטובת למדיניות במחוגית ארוכת טוות.

הודעת ראש הממשלה בכנסת

1. התייחסות לשתי הודעותיו בכנסת בתן אסר שמגמון הממשל יבוסל תוך שנה והתודעה על הבטול ב-1.12.66.

2. כברת הדרך שעברנו עד כה בשתת התקלות (לפי רשימת של הממשל).

3. האמונה והתקוה לשפור היחסים כתוצאת מהבטול.
ביטול מגמגון הממשל הצבאי חותם פרק חשוב במערכת יחסים שבין המדינה לאזרחיה הערביים ופותח דף חדש ברקמת היחסים שבין האזרח היהודי לאזרח הערבי. אלה הסבורים שביטול הממשל צלול לפגוע בצורה כלשהיא בבטחוננו אינם בקיאים בנושא. יותר מזאת הרגשתם הטובה של ערביי ישראל מהוות תרומה חשובה למדיניות בטחונית ארוכת טווח.

ממשל צבאי - ביטול - נקודות להסברה

1. ההקלות לגבי המעוטים עד לביטול הממשל.

2. ביטול סמכי ממשל צבאי ומנגנון הממשל הצבאי (כ-12 בציבורית). דיון בצרת יהיה כדיון חיפה.

3. תקנות ההגנה בשעת חירום בתוקפן לגבי כל תושבי ישראל ובכל שטח מדינת ישראל.

4. אחריות הפעלת תקנות ההגנה על המפקדים הצבאיים (אלופי הפקודים) כל אחד במרחבו.

5. אחריות בצוע תקנות ההגנה מועברת מצה"ל למשטרת ישראל.

6. המעבר בגשרים האזרחיים כבעבר ע"י התושבים ישירות עם משרדי הממשלה הנוגעים בדבר.

7. נקטים צעדים כדי שלא יהיה רפיון בגשרי בחון פנים.

ש מ ו ר

מסכ"ל אג"ם/ממשל צבאי
טל. 692482
מנ - (2)20 2226
חשון תשכ"ז
אוק' 66 83

לשכת הקשר לענייני ערבים
נתקבל ביום
20. X. 1966

קשר לעניני ערבים מרה"ם, ירושלים
סרוידאנו
רמ"ח אמ"נ/בה"ם אל"ם א' שלו

הנדון: חומר רקע להסברת בסול מנגנון הממשל

1. לפי המסוכם בפגישה אשר התקיימה במטרדו של אל"ם שלו, רצ"ב חומר רקע:
   א. טבלה המתארת את תהליך ההקלות בממשל הצבאי.
   ב. רשימה נציגויות הממשל הקיימות היום.
2. לטפולך.

רמה: טבלה + רשימה נציגויות

אל/נס

בברכה,
אליעזר ליון, אל"מ
ראש אג"מ/ממשל צבאי

ש מ ו ר

ממשל צבאי - בטול - נקודות להסברה

1. התקלות לגבי המעוטים עד לבטול הממשל.

2. בטול שמחי ממשל צבאי ומבגבון הממשל הצבאי (כ-12 גציגוירות). דיון בצרת יחיה כדיון חיפה.

3. תקנות ההגנה בשערות בתוקפן לגבי כל תושבי ישראל ובכל שטח מדינת ישראל.

4. אחרירת הפעלת תקנות ההגנה על המפקדים הצבאיים (אלופי המקודים) כל אחד במרחבו.

5. אחרירת בצוע תקנות ההגנה מועברת מצה"ל למשטרת ישראל.

6. המפרל בגרמאים האזרחיים כבעבר ע"י התושבים ישירות עם משרדי הממשלה הנוגעים בדבר.

7. נבקשים בעדים כדי שלא יהיה רפיון בנושאי בטחון פנים.

ממשל צבאי - בטול - נקודות להסברה

1. ההקלות לגבי הפעוטים עד לבטול הממשל.

2. בטול שטחי ממשל צבאי ומנגנון הממשל הצבאי (כ-12 נציגויות) דין נצרת יהיה כדין חיפה.

3. חקנות ההגנה נשארות בתוקפן לגבי כל תושבי ישראל ובכל שטח מדינת ישראל.

4. אחריות הפעלת חקנות ההגנה על הספקדים הצבאיים (אלופי הפקודים) כל אחד במרחבו.

5. אחריות בצוע חקנות ההגנה מועברת מצה"ל למשטרת ישראל.

6. הטפול בנושאים האזרחיים (בעבר ע"י התושבים ישירות עם משרדי הממשלה הנוגעים בדבר.

7. ננקטים צעדים כדי שלא יהיה רפיון בנושאי בטחון פנים.

תקלות בתקנון המשפט הצבאי משנת 1949

מס' סד'	שנת	התקלות
1.	1949	הערים יפו, רמלה, ולוד הוצאו מתחום המשפט הצבאי.
2	1954	איזור משפט צבאי צפון שהיה מחולק עד אותו זמן ל-45 שמחיב סגוריים צופצם ל-16 איזורים.
3	1957	התגוננה לעפולה ו-עכו נפתחת ללא צרך בתיקונים במשך שנות היום.
4	1957	ניתן סמור סנשיאת רשיון תגוענה לכל פלת סבני המיעוטים תגושאים פנקסי מילואים או פנקס יוצא צבא של צה"ל.
5	1959	פתיחת המרכזית התבתליים עכו, חיפה, חדרה נתניה, פ"ת ת"א-יפו, לוד, ורמלה לתגוענה בשעות היום להושבי משפל צבאי צפון ותיכון ללא צורך ברשיונות.
6	1962	א. חיתר כללי לבני העדה הדרוזית ו-צ'רקסית. ב. רשיונות שנתיים לכל האוכלוסיה פרט למוגבלים סבחיבה בסחוניות. ג. עוצר לילה בשעולם נוסל. ד. ניתן לערער על פסק דין של פופס צבאי כדן יחיד. ה. צסצום איזור משפל צבאי צפון ל-9 אזורים סגוריים. ו. חקפת ועדות תלונות אזוריות.
7	1963	רשיון יציאה כללי-אזור צפון, פזור בפה.
8	1966	רשיון יציאה כללי אזור נגב. רשיון כניסה כללי לאיזור ם בצפון.

ש מ ו ר

מסכ"ל אג"ם/ממשל צבאי
טל. 692482
מנ - (2)20 2226
חשון תשכ"ז
אוק' 66 83

לשכת הקשר לענייני ערבים
נתקבל ביום
20. X. 1966

קשר לעניני ערבים מרה"ם, ירושלים
סרוידאנו
רמ"ח אמ"נ/בה"ם אל"ם א' שלו

הנדון: חומר רקע להסברת בסול מנגנון הממשל

1. לפי המסוכם בפגישה אשר התקיימה במטרדו של אל"ם שלו, רצ"ב חומר רקע:
   א. טבלה המתארת את תהליך ההקלות בממשל הצבאי.
   ב. רשימה נציגויות הממשל הקיימות היום.
2. לטפולך.

רמה: טבלה + רשימה נציגויות

אל/נס

בברכה,
אליעזר ליון, אל"מ
ראש אג"מ/ממשל צבאי

ש מ ו ר

ממשל צבאי - בטול - נקודות להסברה

1. התקלות לגבי המעוטים עד לבטול הממשל.

2. בטול שמחי ממשל צבאי ומבגבון הממשל הצבאי (כ-12 גציגוירות). דיון בצרת יחיה כדיון חיפה.

3. תקנות ההגנה בשערות בתוקפן לגבי כל תושבי ישראל ובכל שטח מדינת ישראל.

4. אחרירת הפעלת תקנות ההגנה על המפקדים הצבאיים (אלופי המקודים) כל אחד במרחבו.

5. אחרירת בצוע תקנות ההגנה מועברת מצה"ל למשטרת ישראל.

6. המפרל בגרמאים האזרחיים כבעבר ע"י התושבים ישירות עם משרדי הממשלה הנוגעים בדבר.

7. נבקשים בעדים כדי שלא יהיה רפיון בנושאי בטחון פנים.

ממשל צבאי - בטול - נקודות להסברה

1. ההקלות לגבי הפעוטים עד לבטול הממשל.

2. בטול שטחי ממשל צבאי ומנגנון הממשל הצבאי (כ-12 נציגויות) דין נצרת יהיה כדין חיפה.

3. חקנות ההגנה נשארות בתוקפן לגבי כל תושבי ישראל ובכל שטח מדינת ישראל.

4. אחריות הפעלת חקנות ההגנה על הספקדים הצבאיים (אלופי הפקודים) כל אחד במרחבו.

5. אחריות בצוע חקנות ההגנה מועברת מצה"ל למשטרת ישראל.

6. הטפול בנושאים האזרחיים (בעבר ע"י התושבים ישירות עם משרדי הממשלה הנוגעים בדבר.

7. ננקטים צעדים כדי שלא יהיה רפיון בנושאי בטחון פנים.

תקלות בתקנון המשפט הצבאי משנת 1949

מס' סד'	שנת	התקלות
1.	1949	הערים יפו, רמלה, ולוד הוצאו מתחום המשפט הצבאי.
2	1954	איזור משפט צבאי צפון שהיה מחולק עד אותו זמן ל-45 שמחיב סגוריים צופצם ל-16 איזורים.
3	1957	התגוננה לעפולה ו-עכו נפתחת ללא צרך בתיקונים במשך שנות היום.
4	1957	ניתן סמור סנשיאת רשיון תגוענה לכל פלת סבני המיעוטים תגושאים פנקסי מילואים או פנקס יוצא צבא של צה"ל.
5	1959	פתיחת המרכזית התבתליים עכו, חיפה, חדרה נתניה, פ"ת ת"א-יפו, לוד, ורמלה לתגוענה בשעות היום להושבי משפל צבאי צפון ותיכון ללא צורך ברשיונות.
6	1962	א. חיתר כללי לבני העדה הדרוזית ו-צ'רקסית. ב. רשיונות שנתיים לכל האוכלוסיה פרט למוגבלים סבחיבה בסחוניות. ג. עוצר לילה בשעולם נוסל. ד. ניתן לערער על פסק דין של פופס צבאי כדן יחיד. ה. צסצום איזור משפל צבאי צפון ל-9 אזורים סגוריים. ו. חקפת ועדות תלונות אזוריות.
7	1963	רשיון יציאה כללי-אזור צפון, פזור בפה.
8	1966	רשיון יציאה כללי אזור נגב. רשיון כניסה כללי לאיזור ם בצפון.

ס ו ד

רשימת נציגויות הממשל הצבאי

1. להלן רשימת נציגויות הממשל הצבאי:

ממשל צפון

1. גליל מערבי
2. גליל מזרחי
3. נצרת
4. עמק חכרמים
5. שפרעם

ממשל תיכון

6. עזת
7. בקה אל-גרבית
8. טייבה

ממשל נגב

9. נציגות צפון הסיג
10. נציגות מרכז הסיג
11. נציגות דרום הסיג

2. ל-11 הנציגויות הנ"ל, שלוחות כפריות לקבלת קהל-מדי פעם בפעם ב-11 מכפרי הסיעופים.

ס ו ד

רשימת נציגויות הממשל הצבאי

1. להלן רשימת נציגויות הממשל הצבאי:

ממשל צפון

1. גליל מערבי
2. גליל מזרחי
3. נצרת
4. עמק חכרמים
5. שפרעם

ממשל תיכון

6. עזת
7. בקה אל-גרבית
8. טייבה

ממשל נגב

9. נציגות צפון הסיג
10. נציגות מרכז הסיג
11. נציגות דרום הסיג

2. ל-11 הנציגויות הנ"ל, שלוחות כפריות לקבלת קהל-מדי פעם בפעם ב-11 מכפרי הסיעופים.

הקלות בסדרך הממשל הצבאי מאז 1949

מס' סד'	שנת	ההקלות
1.	1949	הערים יפו, רמלה, ו-לוד הוצאו מתחום הממשל הצבאי.
2	1954	איזור ממשל צבאי צפון שהיה מחולק עד אותו זמן ל-45 ממחים סגוריים צומצם ל-16 איזורים.
3	1957	התנועה לעפולה ו-עכו בפתחת ללא צרך ברשיונות במשך שעות היום.
4	1957	ניתן ממור מבמיאה רשיון תנועה לכל פלח מבני המיעוטים התושאים מבקמי מילואים או מבקש יוצא צבא של צה"ל.
5	1959	פתיחת המרכזית המחליים עכו, חיפה, חדרה בתניה, פ"ת ת"א-יפו, לוד, ורמלה לתנועה בשעות היום לתושבי ממשל צבאי צפון ותיכון ללא צורך ברשיונות.
6	1962	א. חיתר כללי לבני העדה הדרוזית ו-צ'רקסית. ב. רשיונות שנתיים לכל האוכלוסיה פרט למוגבלים מבחינה בטחונית. ג. עוצר לילה בממולש בוסל. ד. ניתן לערער על פסק דין של מופט צבאי כדן יחיד. ה. צמצום איזור ממשל צבאי צפון ל-9 אזורים סגוריים. ו. חקמת ועדות תלונות אזוריות.
7	1963	רשיון יציאה כללי-אזור צפון, פזור בגב.
8	1966	רשיון יציאה כללי אזור נגב. רשיון כניסה כללי לאיזור ש בצפון.

ש ט ר

רשימת נציגויות הממשל הצבאי

1. להלן רשימת נציגויות הממשל הצבאי:

ממשל צפון

1. גליל מערבי
2. גליל מזרחי
3. נצרת
4. עמק חכרמים
5. שפרעם

ממשל תיכון

6. עזה
7. בקת אל-גרבית
8. מיבה

ממשל נגב

9. נציגות צפון הסיג
10. נציגות מרכז הסיג
11. נציגות דרום הסיג

2. ל-11 הנציגויות הנ"ל, שלוחות כפריות לקבלת קהל-סדי פעם בשבוע ב-11 מכפרי המיעוטים.

1. שאלה

האם עם ביטול הממשל יוכל האזרח הערבי להגיש ללא רשיון לכל מקום במדינה כמו האזרח היהודי?

תשובה

מחוק איבו מבדיל בין יהודי לערבי (לידיעת הסרטת בלבד - בביצועו הפועלי של החוק לא היתה בעבר הקפדה שורה).

2. שאלה

האם לאחר ביטול הממשל יוכל אזרח ערבי שלו לבקר ללא רשיון בירושלים, טבריה וצפת?

תשובה

כל אזרח שלו שיפנה יקבל רשיון כניסה למקומות הללו.

3. מה תגזק הממחוגי שייגרם למדינת-ישראל ע"י ביקורו של אזרח ערבי בסוריאון בירושלים או ע"י כך שירחץ בים כנרת?

תשובה

הסיכון הממחוגי קיים רק לגבי אנשים החשודים בכוונות עוייגות וכדי לאפשר מניעת כניסתם לאזורים רגישים אלה חייבים בנוחג של בקשת רשיונות. (לידיעת הסרטת בלבד - מספר חשודים אלה קטן ועם ביטול הממשל הצבאי הוא יקטן יותר).

4. שאלה

האם עם ביטול הכיבוש הבוטלנה גם כל הגבלות החנועה האישיות?

תשובה

לא.

5. שאלה

האם עם ביטול הממשל הצבאי בוטלנה גם הקנות החגנה?

תשובה

עניין זה נמצא עכשיו בבדיקה ושר המשפטים אף הודיע על כוונתו ב-13.6.66 לחפש דרך לשיבוי התקנות ולהקלתן.

6. שאלה

מי יפעיל את הקנות החגנה?

תשובה

צה"ל.

2/..

ש מ ו ר

מסכ"ל אג"ם/ממשל צבאי
טל. 692482
מנ - (2)20 2226
חשון תשכ"ז
אוק' 66 83

לשכת הקשר לענייני ערבים
נתקבל ביום
20. X. 1966

קשר לעניני ערבים מרה"ם, ירושלים
סרוידאנו
רמ"ח אמ"נ/בה"ם אל"ם א' שלו

הנדון: חומר רקע להסברת בסול מנגנון הממשל

1. לפי המסוכם בפגישה אשר התקיימה במטרדו של אל"ם שלו, רצ"ב חומר רקע:
   א. טבלה המתארת את תהליך ההקלות בממשל הצבאי.
   ב. רשימה נציגויות הממשל הקיימות היום.
2. לטפולך.

רמה: טבלה + רשימה נציגויות

אל/נס

בברכה,
אליעזר ליון, אל"מ
ראש אג"מ/ממשל צבאי

ש מ ו ר

ממשל צבאי - בטול - נקודות להסברה

1. התקלות לגבי המעוטים עד לבטול הממשל.

2. בטול שמחי ממשל צבאי ומבגבון הממשל הצבאי (כ-12 גציגוירות). דיון בצרת יחיה כדיון חיפה.

3. תקנות ההגנה בשערות בתוקפן לגבי כל תושבי ישראל ובכל שטח מדינת ישראל.

4. אחרירת הפעלת תקנות ההגנה על המפקדים הצבאיים (אלופי המקודים) כל אחד במרחבו.

5. אחרירת בצוע תקנות ההגנה מועברת מצה"ל למשטרת ישראל.

6. המפרל בגרמאים האזרחיים כבעבר ע"י התושבים ישירות עם משרדי הממשלה הנוגעים בדבר.

7. נבקשים בעדים כדי שלא יהיה רפיון בנושאי בטחון פנים.

ממשל צבאי - בטול - נקודות להסברה

1. ההקלות לגבי הפעוטים עד לבטול הממשל.

2. בטול שטחי ממשל צבאי ומנגנון הממשל הצבאי (כ-12 נציגויות) דין נצרת יהיה כדין חיפה.

3. חקנות ההגנה נשארות בתוקפן לגבי כל תושבי ישראל ובכל שטח מדינת ישראל.

4. אחריות הפעלת חקנות ההגנה על הספקדים הצבאיים (אלופי הפקודים) כל אחד במרחבו.

5. אחריות בצוע חקנות ההגנה מועברת מצה"ל למשטרת ישראל.

6. הטפול בנושאים האזרחיים (בעבר ע"י התושבים ישירות עם משרדי הממשלה הנוגעים בדבר.

7. ננקטים צעדים כדי שלא יהיה רפיון בנושאי בטחון פנים.

תקלות בתקנון המשפט הצבאי משנת 1949

מס' סד'	שנת	התקלות
1.	1949	הערים יפו, רמלה, ולוד הוצאו מתחום המשפט הצבאי.
2	1954	איזור משפט צבאי צפון שהיה מחולק עד אותו זמן ל-45 שמחיב סגוריים צופצם ל-16 איזורים.
3	1957	התגוננה לעפולה ו-עכו נפתחת ללא צרך בתיקונים במשך שנות היום.
4	1957	ניתן סמור סנשיאת רשיון תגוענה לכל פלת סבני המיעוטים תגושאים פנקסי מילואים או פנקס יוצא צבא של צה"ל.
5	1959	פתיחת המרכזיה תסבתליים עכו, חיפה, חדרה נתניה, פ"ת ת"א-יפו, לוד, ורמלה לתגוענה בשעות היום להושבי משפל צבאי צפון ותיכון ללא צורך ברשיונות.
6	1962	א. חיתר כללי לבני העדה תדרוזית ו-צ'רקסית. ב. רשיונות שנתיים לכל האוכלוסיה פרט למוגבלים סבחיבה בסחוניות. ג. עוצר לילה בשעולם נוסל. ד. ניתן לערער על פסק דין של פופס צבאי כדן יחיד. ה. צסצום איזור משפל צבאי צפון ל-9 אזורים סגוריים. ו. חקסת ועדות תלונות אזוריות.
7	1963	רשיון יציאה כללי-אזור צפון, פזור בשפ.
8	1966	רשיון יציאה כללי אזור נגב. רשיון כניסה כללי לאיזור ם בצפון.

ס ו ד

רשימת נציגויות הממשל הצבאי

1. להלן רשימת נציגויות הממשל הצבאי:

ממשל צפון

1. גליל מערבי
2. גליל מזרחי
3. נצרת
4. עמק חכרמים
5. שפרעם

ממשל תיכון

6. עזת
7. בקה אל-גרבית
8. טייבה

ממשל נגב

9. נציגות צפון הסיג
10. נציגות מרכז הסיג
11. נציגות דרום הסיג

2. ל-11 הנציגויות הנ"ל, שלוחות כפריות לקבלת קהל-מדי פעם בפעם ב-11 מכפרי הסיעופים.

ס ו ד

רשימת נציגויות הממשל הצבאי

1. להלן רשימת נציגויות הממשל הצבאי:

ממשל צפון

1. גליל מערבי
2. גליל מזרחי
3. נצרת
4. עמק חכרמים
5. שפרעם

ממשל תיכון

6. עזת
7. בקה אל-גרבית
8. טייבה

ממשל נגב

9. נציגות צפון הסיג
10. נציגות מרכז הסיג
11. נציגות דרום הסיג

2. ל-11 הנציגויות הנ"ל, שלוחות כפריות לקבלת קהל-מדי פעם בפעם ב-11 מכפרי הסיעופים.

הקלות בסדרך הממשל הצבאי מאז 1949

מס' סד'	שנת	ההקלות
1.	1949	הערים יפו, רמלה, ו-לוד הוצאו מתחום הממשל הצבאי.
2	1954	איזור ממשל צבאי צפון שהיה מחולק עד אותו זמן ל-45 ממחים סגוריים צומצם ל-16 איזורים.
3	1957	התנועה לעפולה ו-עכו בפתחת ללא צרך ברשיונות במשך שעות היום.
4	1957	ניתן ממור מבמיאה רשיון תנועה לכל פלח מבני המיעוטים התושאים מבקמי מילואים או מבקש יוצא צבא של צה"ל.
5	1959	פתיחת המרכזית המחליים עכו, חיפה, חדרה בתניה, פ"ת ת"א-יפו, לוד, ורמלה לתנועה בשעות היום לתושבי ממשל צבאי צפון ותיכון ללא צורך ברשיונות.
6	1962	א. חיתר כללי לבני העדה הדרוזית ו-צ'רקסית. ב. רשיונות שנתיים לכל האוכלוסיה פרט למוגבלים מבחינה בטחונית. ג. עוצר לילה במשולש בופל. ד. ניתן לערער על פסק דין של פופט צבאי כדן יחיד. ה. צמצום איזור ממשל צבאי צפון ל-9 אזורים סגוריים. ו. חקמת ועדות תלונות אזוריות.
7	1963	רשיון יציאה כללי-אזור צפון, פזור בגב.
8	1966	רשיון יציאה כללי אזור נגב. רשיון כניסה כללי לאיזור ם בצפון.

1. שאלה

האם עם ביטול הממשל יוכל האזרח הערבי להגיש ללא רשיון לכל מקום במדינה כמו האזרח היהודי?

תשובה

מחוק איבו מבדיל בין יהודי לערבי (לידיעת הסרטת בלבד - בביצועו הפועלי של החוק לא היתה בעבר הקפדה שורה).

2. שאלה

האם לאחר ביטול הממשל יוכל אזרח ערבי שלו לבקר ללא רשיון בירושלים, טבריה וצפת?

תשובה

כל אזרח שלו שיפנה יקבל רשיון כניסה למקומות הללו.

3. מה תגזק הממחוגי שייגרם למדינת-ישראל ע"י ביקורו של אזרח ערבי בסוריאון בירושלים או ע"י כך שירחץ בים כנרת?

תשובה

הסיכון הממחוגי קיים רק לגבי אנשים החשודים בכוונות עוייגות וכדי לאפשר מניעת כניסתם לאזורים רגישים אלה חייבים בנוחג של בקשת רשיונות. (לידיעת הסרטת בלבד - מספר חשודים אלה קטן ועם ביטול הממשל הצבאי הוא יקטן יותר).

4. שאלה

האם עם ביטול הכיבוש הבוטלנה גם כל הגבלות החנועה האישיות?

תשובה

לא.

5. שאלה

האם עם ביטול הממשל הצבאי בוטלנה גם הקנות החגנה?

תשובה

עניין זה נמצא עכשיו בבדיקה ושר המשפטים אף הודיע על כוונתו ב-13.6.66 לחפש דרך לשיבוי התקנות ולהקלתן.

6. שאלה

מי יפעיל את הקנות החגנה?

תשובה

צה"ל.

2/..

7. **שאלה**

לאחרונה שמענו רבות על רשמות ריגול שנתפסו. העובדה הזאת מוכיחה שערביי ישראל איגם באמצעים למדינה, האם כפרס לכך צריך לבטל את הממשל ולפגוע עוד יותר בבטחונגו?

תשובה

אין תפקידו של הממשל הצבאי למנוע ריגול במדינה, ולא הוא שהביא להפיסת רשמות הריגול. רשמות ריגול איגן הוכחה לאי נאמנות של כלל האוכלוסיה הערבית. כמי שאין להאשים את הציבור היהודי בגלל המרגלים היהודים שנתמנו לאחרונה.

8. **שאלה**

עם ביטול הממשל וויציאה אנשיו מהכפרים ייחשף חשש רחגבר התחארגנות העוייגת נגד המדינה. מה עשיתם כדי להבטיח בקודת זו?

תשובה

אין אגי מקבל את הנחת היסוד מהתארגנות העוייגת הגבר עם יציאת אנשי הממשל כי כפי שצייגתי לא חיה זת תפקידו של הממשל למנוע ריגול או התארגנות עוייגת.

9. **שאלה**

האם נכון הדבר שהוקצב סכום של מאות אלפי לירות למשפרת שתחליף את מנגנון הממשל?

תשובה

המשפרת תמוגבר אך לא כדי להחליף את המנגנון או את תפונקציות שהממשל הצבאי מילא, אלא כדי למנוע תפיסת קרקע שלא כחוק וכדי להבטיח יחסי שכנות שלווים בין העדות.

10. האם יש לדעתך מקום לתוצאה זו בתקופת סיתרף ובתקופה בה מגלים רשמות ריגול חמורות?

11. **שאלה**

אם תקנות התגנה תחפירות לא תבוטלנה, אם השטחים הסגורים ישארו כמו שהם, איזו תועלת תצמח לאזרח הערבי בישראל עם ביטולו של מנגנון הממשל הצבאי?

תשובה

ראה
יש לדבר חשיבות ~~פסיכולוגית שתתרום~~ פסיכולוגית שתתרום להרגשתו הטובה של האזרח הערבי (שלא יהא בתון לכפיפות הצבא וכפיפות זו תחיה כדוגמת האזרח היהודי למשטרה ולגורמים האזרחיים כל אחד בתחומו.) ?

3L..

12. תיזם בפלתם את סגנון המשפל הצבאי, סחר תתבעו לבטל את תקנות התגנת ותכנעו גם כן, סחרתיים תתבעו לגטל את איזורי הבטחון והאיזוריים תסגוריים ושוב תכנעו וכך יוסקר בסתוגבר צעד אחר צעד. האיגך תרשב שבימוך סגנון המשפל פירושו פריצת הסכר לקראת התביעת לביטול תקנות התגנת והשטחים הסגוריים?

<u>תשובת</u>

אין קשר בין ההחלטת לביטול סגנון המשפל הצבאי לבין ההלטות שתתקבלנה לגבי תקנות התגנה או השטחים הסגוריים. כל פנין גדון לגופו ולעיתים שוטנות ובעשות בו התקלות תאפשריות שבלי שבטוענבר יפגע. לגבי תקנות התגנת יש בכוונת המשלה כפי שהודיע שר המשפטים בכנסת, לבדוק אותם ולהשאיר רק אותו חלק שיש בו מן התועלת בתגאי עם חפתון בסצור כסונוץ

1. שאלה

האם עם ביטול הממשל יוכל האזרח הערבי להגיע ללא רשיון לכל מקום במדינת כפר האזרח היהודי?

תשובה

החוק איננו מבדיל בין יהודי לערבי (למדינת המרצה בלבד - בביצועו המעשי של החוק לא היתה בעבר הקפדה עודה).

2. שאלה

האם לאחר ביטול הממשל יוכל אזרח ערבי שלו לבקר ללא רשיון בירושלים, שבריה וצפת?

תשובה

כל אזרח שלו חיפנה יקבל רשיון כניסה למקומות הללו.

3. מה תגזק הבטחוני שייגרם למדינת-ישראל ע"י ביקורו של אזרח ערבי במוזיאון בירושלים או ע"י כך שיהיה בים כברה?

תשובה

הטיכון הבטחוני קיים רק לגבי אנשים החשודים בכוונות עוינות וכדי לאפשר מניעת כניסתם לאזורים רגישים אלה חייבים בנוחג של בקשת רשיונות. (למדינת המרצה בלבד - מספר חשודים אלה קטן ושם ביטול הממשל הצבאי הוא יקטן יותר).

4. שאלה

האם עם ביטול הממשל תבוטלנה גם כל הגבלות התנועה האישיות?

תשובה

לא.

5. שאלה

האם עם ביטול הממשל תבוטלנה גם תקנות ההגנה?

תשובה

עניין זה נמצא עכשיו בבדיקה ושר המשפטים אף הודיע על כוונתו ב-13.6.66 לחפש דרך לשינוי התקנות ולהקלתן.

6. שאלה

מי יפעיל את תקנות ההגנה?

תשובה

צה"ל.

2/..

7. שאלה

לאחרונה שמענו רבות על רשתות ריגול שבתפסו. העובדה חזאת מוכיחה שערביי ישראל איבם באמצעים למדינה, האם כמרס לכך צריך לבמל את המשטל ולפגוע עוד יותר בבטחונבו?

תשובה

אין תמקידו של המשטל הצבאי למגוע ריגול במדינה, ולא הוא שהביא לתפיסת רשתות חריגול. רשתות ריגול איבן הוכחה לאי באמצעות של כלל המרכלוסיה תערבית. כפי שאין לתאשים את הציבור היהודי בגלל המרגלים היהודים שנתפסו לאחרונה.

8. שאלה

עם ביטול המשטל ויציאת אנשיו מהכפרים ייחשף השטח ותגבר ההתארגנות העוייגת בגד המדינה. מה עשיתם כדי להבטיח נקודה זו?

תשובה

אין אני מקבל את הנחת היסוד שהתארגנות העוייגת תגבר עם יציאת אנשי המשטל כי כפי שציינתי לא היה זה מהמקידו של המשטל למגוע ריגול או התארגנות עוייגת.

9. שאלה

האם נכון הדבר שהוקצב סכום של מאות אלפי לירות למשטרה שתחליף את מגגנון המשטל?

תשובה

המשטרה תמוגבר אך לא כדי להחליף את המגגנון או את המוכנות שהמשטל הצבאי מיבה, אלא כדי למגוע הפיכת קרקע שלא כחוק וכדי להבטיח יחסי שכבות שלוים בין העדות.

10. האם יש לדעתך טעם להוצאת דו בהקופת מיתות ובהקופה בה מגלים רשתות ריגול חמורות?

11. שאלה

אם תקבות התגבה הסחפירות לא תבושלבה, אם השפחים הסבוריים ישארו כמו שהם, איזו תועלת תצפה לאזרח הערבי בישראל עם ביטולו של מגגנון המשטל הצבאי?

תשובה

יש לדבר חשיבות כפולה. האחת פסיכולוגית שתתרום להרגשתו החובה של האזרח הערבי שלא יהא בתון לכפיפות הצבא וכפיעות זו תהיה כדוגמת האזרח היהודי למשטרה ולגורמים האזרחיים כל אחד בתחומו.

3/..

12. הירם במלחם את מנגנון הממשל הצבאי, טרם תתבעו לבטל את תקנות ההגנה (שעת חירום) גם כן, מחרתיים תתבעו לבטל את איזורי הבטחון והאיזורים הסגורים ושוב תכבעו וכך ילפקר בטחונכו צעד אחר צעד. האיגך חושב שביטול מנגנון הממשל הירושו פריצת הסכר לקראת התביעה לביטול תקנות ההגנה (השעתיים הסגוריים?

<u>תשובה</u>

אין קשר בין ההחלטה לביטול מנגנון הממשל הצבאי לבין ההלטות מתקבלות לגבי תקנות ההגנה או השטחים הסגוריים. כל עניין בדון לגופו ולעיתים מדובות ובעשות בו התקלות האפשריות טבלי שבשחובבו יפגע. לגבי תקנות ההגנה יש בכוונת הממשלה כפי שהודיע שר המשפטים בכנסת, לבדוק אותם ולהמשיך רק אותו חלק שים בו מן התועלת בהצאי עם חגחון במצור כמובן

ירושלים, בניסן תשכ"ו
באפריל 1966

סודי ביותר

מעתק מס' 8 מתוך 10 העתקים
דף מס' 1 מתוך 1 דפים

אל : מר א. תראל, היועץ המשפטי לראש הממשלה
מר י. הרכבי, ראש ש.ב.כ.
מר ג. [redacted] ש.ב.כ.
בע"מ א. שלוח, ראש אמ"ן/אח"מ/במא"ר
אל"מ ס. שמגר, הפרקליט הצבאי הראשי, צה"ל
סא"ל א. לישניצקי, המשנ"ל, צה"ל

הנדון: זכרון דברים מישיבתנו
ביום ג' 3.4.66

רצ"ב זכרון דברים מהישיבה הנ"ל.

שים סודם באידה מדע יובהנו השיבויים
בשמר תרשמי ביתם לצמת ואזורים אחרים, במידת
וידושם עליהם.

בברכה,

א. לים
סגן היועץ לענייני ערבים

1. האם עם ביטול הממשל יוכל האזרח הערבי להגיע ללא רשיון לכל מקום במדינה כמו האזרח היהודי?

2. האם ב-שני לדצמבר דהייגו, יום לאחר ביטול הממשל יוכל אזרח ערבי שלו לבקר ללא רשיון בירושלים, סבריה, צפת, באר-שבע?

3. מה הנזק הבטחוני שיגרם למדינת-ישראל ע"י ביקורו של אזרח ערבי בסוריאון בירושלים או ע"י כך שירחץ בימה של הכנרת?

4. האם עם ביטול הממשל תבוטלנה גם כל ההגבלות התנועה האישיות?

5. האם עם ביטול הממשל יבוטלו תקנות ההגנה?

6. מי יפעיל את תקנות ההגנה?

7. לאחרונה שמענו רבות על רשתות ריגול שנתפסו. את העובדה הזאת סוכיחה שערביי ישראל איתם באמצים למדינה, האם כפרס לכך צריך לבטל את הממשל ולפגוע עוד יותר בבטחונו?

8. עם ביטול הממשל ויציאת אנשיו מהכפרים ייחוף השטח ותגבר ההתארגנות העוינת נגד המדינה. מה עשיתם כדי להבטיח בקודה זו?

9. האם נכון הדבר שהוקצב סכום של מאות אלפי לירות למשטרה שתחליף את מנגנון הממשל?

10. מה שם יש להוצאה זו בתקופת מיתון ובתקופה בה מגלים רשתות ריגול חמורות?

11. אם תקנות ההגנה המחפירות לא תבוטלנה, אם השטחים הסגורים ישארו כמו שהם, איזו תועלת תצמח לאזרח הערבי בישראל עם ביטולו של המנגנון הצבאי?

12. הידם בטלתם את מנגנון הממשל הצבאי, מחר תתבעו לבטל את תקנות ההגנה ותכבעו גם כן, מחרתיים תתבעו לבטל את איזורי הבטחון והאיזורים הסגורים ושוב תכבעו וכך יופקר בטחונו צעד אחר צעד. האיגך חושב שביטול מנגנון הממשל פירושו פוצצ הסכר לקראת התביעה לביטול תקנות ההגנה והשטחים הסגורים?

4.8.66 - 2 שנתן סכום ישיבה הועדה המרכזית שהתקיימה

89/4/587

7.8.66

8. <u>הערכות לאור ביטול מבצעון הסטל</u>

כל המסדרים שנקבעו בשעתו בפגישות עם מר הראל ובוועדת המרכזית ייכנסו למוקמם ב-1.12.66. אם אחד הגורמים ירצה לערער על סעיף זה או אחר ייערך דיון על אותו סעיף לפני המועד הנ"ל.

מ ו ג ב ל

נספח פרקליטות צבאי ראשי
לטכסה המוקדי
תל. 2885
תק-134 - 2162
חוב תטכ"ו
66 חוב' 17

מס. אלפרון
ועדת כהנא לדיון: מאולח
משרד ראש הממשלה - ירושלים

הנדון : פסקי דין של בית"ד הצבאי לשרעוריים
המצוי בשרשרת שיעור על בתי המשפט צבאיים.

... לזכה הנני מקביר לידך הוברה, בזכה שרשרנו קמה, המכילה את כל פסקי הדין של בית"ד לשרעוריים המצוי בשרשרת שיעור על ב ת י מ ש פ ט ה צ ב א י י ם ש כ ו נ נ ו ע מ " י ת ק נ ו ת ה ה ג נ ה (ש ע ת . - ת ר ו ם) 1945 , שנתנו מיום 18 יולי 63 עד סוף שנת תטכ"ה .

לשכת היועץ לענייני שרבים
נ ת ק ב ל ביום
2 1. VIII. 1966

פרקליט ראשי , תל"מ
פרקליטות צבאי ראשי

מ ו ג ב ל

18.5.66 - ב' בסיון תשכ"ו

חברי הכנסת,

אעבור עתה ברשותכם לנושא אחר, והוא העסקת השתלבותם של האזרחים הערבים והדרוזים בחיי המדינה.

../.

כזכור הצהירה הממשלה בהזדמנויות שונות על כוונתה לטייע לבדווים להתנחל ביישובי קבע בחבלי הארץ. יישוב בדוי חדש - ליד מבטחים - מתפתח יפה ושלושה יישובים נוספים - בכליל - נמצאים בחלבי תכנון.

הוקצו כבר השטחים הדרושים לשלושה יישובים חדשים של הבדווים בנגב. התכנון יסתיים בשבועות הקרובים ואנו מקוים להתחיל בבנייה עוד בשנה זו. יישוב הבדווים ייעשה תוך תאום עם הנוכעים כדבר בחבסי הבדווים.

בשיכת המגמה לעשות לקליטתם של ערבים ודרוזים בשירות המדינה. ביוזמתי ההתחדרות ולשכת היועץ לענייני ערבים עורכים בימים אלה כ-40 צעירים נוספים קורס מזורז למינהל. הכוונה שייבנסו לעבודה בשערי הממשלה ובמוסדות ציבור שונים.

בהציבי את הממשלה החדשה בכנסת, ב-12 בינואר 1966, הודעתי כי בדעתנו להנהיג הקלות נוספות באזורי הממשל הצבאי בנגב וברצפון. הקלות אלה הובהרו בינתיים בפלוגן: איזור הממשל הצבאי ברצפון, להוציא שטחים מבורים ובלתי מיושרים בחלקם הגדול לאורך הגבול, נפתח בליל לתנועה חופשית. הבדווים בנגב שוחררו מהצורך בהיתון תבועה והם יכולים לנוע בחופן חופשי.

באותה הזדמנות הודעתי כי בכוונתנו להגיע בתקופת בנה גם לביטול שארית הממשל הצבאי. ענין זה נמצאה עתה בטיפול מעשי, והתמועות באילו נרחה, אין להן על מה לסמוך.

ישתלבו-נא האזרחים הערביים והדרוזים בחיי המדינה. תעמיק-נא ותלך תחושת ההשתייכות ותגבר ותלך השתתפותם בבנין הכלכלי והחברתי של המדינה.

* * *

כנסת נכבדה,

בדעתנו להעניק הקלות נוספות באיזורי הממשל הצבאי. הבדואים בנגב יסוחררו מהצורך ברשיון תנועה והם יוכלו לנוע בארץ באופן חופשי. איזור הממשל הצבאי בצפון ייפתח, להוציא מספים סגורים לאורך הגבול, לתנועה חופשית בשני הכיוונים. מגמתנו להגיע בתקופת מנה לביטול המנגנון של הממשל הצבאי.

22/. [illegible]

12.1.66

לא אסנה את פרטי החקיקה השוטפת,
אף לא את אלה שהייתי יכול כבר עתה לציינם בוודאות. אזכיר
רק ארבעה עניינים, שאין לסווגם כנושאי חקיקה שוטפת רווקא:

(א) תוגש לכנסת הצעת חוק,
ברוח הדברים שהודעתי בכנסת בהזדמנות אחרת, להחלפתה של
פקודת ועדות החקירה הפנדסורית.

(ב) הוא הדין ביחס לחוק מקיף
לעניני בחירות, ארגונן וסיסונן. יתכן שהצעת החוק תובא
לכנסת על-ידי ראש הממשלה או שר אחר. על כל פנים יעשה
משרד המשפטים את המוטל עליו כדי שהצעת חוק זו תובא לכנסת
עד סוף 1968.

(ג) תקנות שעת חרום, 1948, מקוסן
לא יכירן בספר החוקים שלנו. אין להסתפק בסחיקות שסחקנו בהן
עד עתה. אני רואה את התקנות האלה מתוקנות לשלושה חלקים:
חלק אחד שאחת דתו לסחיקה; חלק שני שאין צורך בו אלא בימי
מלחמה ממש, והחלק השלישי שיש בו מועיל גם עתה בתנאי עם
הנתון במצור כמונו. אני רואה חובה לסחוק את החלק שהזכרתי
בראשונה; אני רואה אפשרות לשמור ברזרבה, על צרה שלא תבוא,
את החלק שהזכרתיו בשניה. את החלק השלישי אפשר לנסח מחדש
בשינויים ניכרים ולחקקו כחוק חדש על-ידי הכנסת או להשאירו
כמות שהוא בשנויים מתאימים. נסיון המעשה יראה באיזו משתי
הדרכים נבור ללכת.

(ד) פרק אחר הוא זה שיתן תרופה
לניזוקים מפשעים. סדינה כסדינתנו לא תוכל לראות בשוויון
נפש את אסונו של אדם שנפגע על-ידי פושע בלתי ידוע או פושע

שאין להיפרע ממנו. רבים המקרים שהפושעים פשעי אלימות הינם סחורת אמצעים לחלומין ואין כל תקווה לנפגע שיפוצה על נזקו, אלא אם תעמוד לו המדינה בעת צרתו.

ידוע ידעתי שכמעט ואפילו אסור לחשוב מחשבות כאלה כאשר תקציב המדינה הוא כה עמוס. לא נציע הצעות אפילו למחשלה לפני שתהיה לנו הערכה על גודל העול שעלול ליפול על צווארי האוצר ולא בלי המכמתו של שר האוצר. אולם רואה אני צורך להגיד לבית את אשר יש לומר בשאלה סוציאלית כאובה זו.

ועתה הרשו לי לפנות ולהעיר מספר הערות נוספות לאלו שבמקירתי ביחס לבתי המשפט.

למחרת היום שבו נכנסתי לתפקידי כיקרתי אצל נשיא בית המשפט העליון וחבריו שבאותו בית המשפט וכבר בביקורי זה שירטטתי את התוכנית להעברת מחכויות משר המשפטים לנשיא בית המשפט העליון, כפי שתוארה במקירתי לבית, ואני רוצה לציין שרעתי נתקבלה ברצון.

הגעתי למסקנות האלה זה מזמן. עקבתי במשך שנים אחרי עבודת בתי המשפט ואחרי ביצועם הלכה למעשה של חוק השופטים וחוק בתי המשפט. נתברר לי שהשיבושים שאני מציע לא זו בלבד שהם מוצדקים מבחינה עקרונית אלא אף זו שהם נחוצים ביותר מבחינה מעשית. טוב שיהיה בעל בית בר-הכי לבתי המשפט. שליטת שר המשפטים להלכה אינה מספיקה, ואילו שליטתו למעשה בבתי המשפט אינה רצויה מבחינת ערבוב התחומין בין הרשות המבצעת לבין הרשות השיפוטית. מוסד שעינו של

מתוך דברי שר המשפטים בכנסת ביום 13.6.66 (הסקירה על פעולות משרדו).

"אזכיר רק ארבעה עניינים, שאין לסווגם בנושאי חקיקה שוטפת דווקא:

(א) תוגש לכנסת הצעת חוק, ברוח הדברים שהודעתי בכנסת בהזדמנות אחרת, להחלפתה של פקודת הפרשנות המנדטורית.

(ב) הוא הדין ביחס לחוק סקיף לעניני בחירות, ארגונן ומימונן. מחכן שהצעת החוק תובא לכנסת על-ידי ראש הממשלה או שר אחר. על כל פנים יעשה משרד המשפטים את המוטל עליו כדי שהצעת חוק זה תובא לכנסת עד סוף 1968.

(ג) תקנות שעת חרום, 1945, מקומן לא יכירון בסמר החוקים שלנו. אין להסתפק במחיקות שמחקנו בהן עד כתה. אני רואה את התקנות הללו מחוקנות לשלושה חלקים: חלק אחד שאתם דנו למחיקה; חלק שני שאין צורך בו אלא בימי מלחמה ממש, והחלק השלישי שים בו מוציל גם עתה בחנאי עם תנמון במצור כמונו. אני רואה חובה למחוק את החלק שהזכרתי בראשונה; אני רואה אפשרות לשמור ברזרבה, על צרת שלא תבוא, את החלק שהזכרתיו בשנית. את החלק השלישי אשר לנשה מחדש בשינויים ניכרים ולחקקו כחוק חדש על-ידי הכנסת או להשאירו כמות שהוא בשינויים מתאימים. נסיון המעשה יראה באיזו משני הדרכים נבור ללכת."

מדינת ישראל

משרד החקלאות - היועץ לענייני מיעוטים

הקריה, תל-אביב, ד'בסיון תשכ"ו
23 במאי 1966

מס' _____

אל : לשכת היועץ לענינים ערביים, משרד ראש הממשלה.

מאת: ד. זכריה.

הנדון: עובדים אזרחיים בממשל הצבאי.

בהמשך למכתב אליכם בנדון, הריני מצרף בזאת העתק מכתב מנהל המנגנון במשרדנו, לידיעתכם.

ב ב ר כ ה,

דוד זכריה,
יועץ השר לענייני מיעוטים.

לשכת היועץ לענייני ערבים
נתקבל ביום
2 V. 1966

דז/אח.

תעתק

ירושלים, כ"ח באייר תשכ"ו
18 במאי 1966

אל : מר דוד זכריה - יועץ השר לענייני פתוח כפרי מיעוטים.

הנידון: עובדים אזרחיים במשטל הצבאי
מכתבך מיום 8.5.66.

בשל המדיניות הנוכחית לצמצום העסקת עובדים, איני רואה לצערי, כל אפשרות לקליטת העובדים שהזכרת במכתבך הנ"ל.

ב ב ר כ ה

(-)

אלחנן מרגליה
מנהל המנגנון

תעתק: מר חיים קלר עוזר מנכ"ל לאוכלוסין.

דס/שב

ה"קומדיה" של בטול הממשל הצבאי

לפני פתיחת מערכת הבחירות לכנסת השישית, הבטיח לוי אשכול לבטל את הממשל הצבאי הנהוג כלפי הערבים בארצנו הכבושה, אמרנו אז, שהבטחה זאת היא מעולה בחירות שמטרתה זכיה בקולות הערבים, לטובת מפא"י. לאחר הבחירות בתן זכתה מפא"י ברוב בכנסת ולאחר שהתבסס לוי אשכול על כס ראש הממשלה, חזר והבטיח לבטל את הממשל הצבאי. אמרנו שהבטחה זאת איבה אלא תמרון פוליטי שמטרתו להסיח את דעת הקהל הערבית בארץ ובעולם ולתת לה את האשליה שאכן הוא עומד לבטל את העול הגדול ביותר שנעשה כלפי הערבים מאז הירתם תחת שלטון היהודים.

היכינו, כמו שהיכו אחינו שעל ראשם רובץ סיוט הממשל הצבאי, זה 18 שנה, ואז הבחירה עליהו ישראל מחלומת חדשה כאשר מעגה שנעשים סידורים להעביר את סמכויות הממשל הצבאי למשטרת וכי משטרת ישראל תבצע את התכנית התרשה, סברנו עזה "הרע במיעוטו". במידה ויבוצע היכנו, לא חלף זמן רב עד שבאה המשטרה ובפיה תרוץ המכוער מעשע, היא מעגה שאין בידה התקציב הדרוש להעברת סמכויות הממשל הצבאי לידיה. אמרנו שזותי התחמקות ע"י תרוצים פאין להם שחר.

לא עבר זמן רב והמשטרה הציעה למשלה שתפגה לשירות במשטרה צעירים שחל עליהם חוק שירות חובה בצה"ל תפקידם יהיה לשמור על מה שמכנים שופרות התעמולה הישראליים "הבטחון" באיזורים הערביים וזאת משום שנבצר מן המשטרה לגייס מתוכה את הכח הדרוש. המזיפה היתה ברורה: להחליף חיילים בחיילים אחרים, למרות שרוב חיילי צה"ל הם משרתי שירות חובה. זוהי מעגה מתחרבלנו לשמוע מפי היהודים ואין אנו תמהים עוד על שקריהם או סחירות בטענותיהם.

ב-6.5.66 שם עתון "הארץ" קץ לכל הסחירות והתמרוגים הללו בכתבו ש:

"מפקדת הצבא מיגמת את סא"ל אליעזר ליף (ליפניצקי), בן 44 כמושל צבאי במקום אל"מ יהושע ורבין". העתון המשיך ואמר שמנוי מפקד חדש לאגף הממשל הצבאי לסרות ההחלטה על בטלו מוכיח שביצוע ההחלטה בתקל בקשיים. בטול הממשל, נדחה איפוא לזמן בלתי מוגבל.

כך הוסר המסך ה"קומדיה" של מקרים והבטחות על בטול הממשל הצבאי.

ה"קומדיה" של בטל המשפט הצבאי

לפני פתיחת מערכת הבחירות לכנסת השישית, הבטיח לוי אשכול לבטל את המשפט הצבאי הנהוג כלפי הערבים בארצנו הכבושה, אמרנו אז, שהבטחה זאת היא תעמולת בחירות שמטרתה זכיה בקולות הערבים, למובת מפא"י. לאחר הבחירות בהן זכתה מפא"י ברוב בכנסת ולאחר שהתבסס לוי אשכול על כס ראש הממשלה, חזר והבטיח לבטל את המשפט הצבאי. אמרנו שהבטחה זאת איננה אלא תמרון פוליטי שמטרתו להשענות את דעת הקהל הערבית בארץ ובעולם ולתת לה את האשליה שאכן הוא עומד לבטל את הערול הגדול ביותר שנעשה כלפי הערבים מאז הירתם תחת שלטון היהודים.

היכינו, כמו שהיכו אחינו מעל ראשם רובץ סיוט המשפט הצבאי, זה 18 שנה, ואז הבחינה צלינו ישראל מהלומה חדשה כאשר מעצה שבעתים סידורים להעביר את סמכויות המשפט הצבאי למשטרה וכי משטרת ישראל תבצע את התכנית החדשה, סברנו מיד "הרע במיעוטו". בסידה ויבוצע היכנו, לא חלף זמן רב עד שבאה המשטרה ובפיה תרוץ המכונה מפעל, היא מעצה שאין בידה ההקציב הדרוש להעברת סמכויות המשפט הצבאי לידיה. אמרנו שזוהי ההחסקות ע"י תרוצים שאין להם שחר.

לא עבר זמן רב והמשטרה הציעה למשלה עתמנה לשירות במשטרה צעירים שחל עליהם חוק שירות חובה בצה"ל תפקידם יהיה לשמור על מה שמכנים מופרות התעמולה הישראליים "הבטחון" באיזורים הערביים וזאת משום שנבצר מן המשטרה לגייס מחוכה את הכח הדרוש. המזימה היתה ברורה: להחליף חיילים בחיילים אחרים, למרות שרוב חיילי צה"ל הם משרתי שירות חובה. זוהי מעצה שהתרגלנו למנוע מפי היהודים ואין אנו תמהים עוד על שקרים או סתירות בפעולותיהם.

ב-6.5.66 שם עתון "הארץ" קץ לכל הסתירות והתמרונים הללו בכתבו ש:

"מפקדת הצבא מיגמת את סא"ל אליעזר ליף (ליפניצקי), בן 44 כמושל צבאי במקום אל"מ יהושע ורבין". תעתון מוסיף ואומר שמנוי מפקד חדש לאגף המשפט מצבאי, למרות ההחלטה על בטלה מרכיה מביצוע ההחלטה בתקל בקשיים. בטל המשפל, נדחה איפוא לזמן בלתי מוגבל.

כך הוסר המסך ה"קומדיה" של שקרים והבטחות על בטל המשפל הצבאי.

(לא נשלח 16/5/66)

ה"קומדיה" של בטול הממשל הצבאי

לפני פתיחת מערכת הבחירות לכנסת הששית, הבטיח לוי אשכול לבטל את הממשל הצבאי הנהוג כלפי הערבים בארצנו הכבושה, אמרנו אז, שהבטחה זאת היא מעמולת בחירות שמטרתה זכיה בקולות הערבים, לטובת מפא"י. לאחר הבחירות בתן זכתה מפא"י ברוב בכנסת ולאחר שהתבסס לוי אשכול על כס ראש הממשלה, חזר והבטיח לבטל את הממשל הצבאי. אמרנו שהבטחה זאת איננה אלא תמרון פוליטי מטרתו להסתות את דעת הקהל הערבית בארץ ובעולם ולתת לה את האשליה שאכן הוא עומד לבטל את העול הגדול ביותר שנעשה כלפי הערבים מאז הירתם תחת שלטון היהודים.

היכינו, כמו שהיכו אחינו שעל ראשם רובץ סירם הממשל הצבאי, זת 18 שנה, ואז הבחינה עליגו ישראל מהלומה חדשה כאשר מעצה שבעשים סידורים להעביר את סמכויות הממשל הצבאי למשטרת וכי משטרת ישראל תבצע את התכנית החדשה, סברנו שזה "הרע במיעוטו". במידה ויבוצע היכנו, לא חלף זמן רב עד שבאת המשטרה ובפיה תרוץ המכופר שפעם, היא מעצה שאין בידה האמצעים הדרושים להעברת סמכויות הממשל הצבאי לידיה. אמרנו שזוהי התחסקות ע"י תרוצים שאין להם שחר.

לא עבר זמן רב והמשטרה הציעה למשלה שתפנה לשירות במשטרה צעירים שחל עליהם חוק שירות חובה בצה"ל תפקידים יהיה לשמור על סה שמכנים שוערות התעמולה הישראליים "הבטחון" באיזורים הערביים וזאת משום שנבצר מן המשטרה לגייס מתוכה את הכוח הדרוש. המטרה היתה ברורה: להחליף חיילים בחיילים אחרים, למרות שרוב חיילי צה"ל הם משרתי שירות חובה. זוהי מעצה שהתרגלנו לשמוע מפי היהודים ואין אנו תמהים עוד על מקרים או סתירות בטעמותיהם.

ב-6.5.66 שם עתון "הארץ" קץ לכל הסתירות והתמרוגים תללו בכתבו ש:

"מפקדת הצבא מינתה את סא"ל אליעזר ליף (ליפניצקי), בן 44 כמושל צבאי במקום אל"מ יהושע ורבין". העתון המשיך ואמר שמנוי מפקד חדש לאגף הממשל הצבאי, למרות התחלפה על בסלו מוכיח שביצוע התחלפה נתקל בקשיים. בטול הממשל, נדחה איפוא לזמן בלתי מוגבל.

כך תוסר המסך מ"קומדיה" של שקרים והבטחות על בטול הממשל הצבאי.

مهزلة الغاء الحكم العسكري ...!

قبل ان يخوض ليفي اشكول معركة الانتخابات الاخيرة للكنيست السادسة وعد بالغاء الاحكام العسكرية عن المناطق العربية في بلادنا المحتلة ، وقلنا انها دعاية انتخابية القصد منها فوز حزب عمال اسرائيل «ماباي» باكبر عدد ممكن من الاصوات العربية . وبعد الانتخابات وفوز حزب «ماباي» باغلبية مقاعد الكنيست ، وبعد انتصار ليفي اشكول وتربعه على كرسي رئاسة الحكومة بصفته زعيم الحزب الفائز ، عاد وكرر نفس النغمة واعاد للاذهان بانه لم يزل عند وعده السابق وهو الغاء الحكم العسكري ، وقلنا انها مناورة سياسية القصد منها هذه المرة تضليل الرأي العام العربي في اسرائيل وخارجها وايهامه بان اشكول جاد بازالة اكبر حيف يلحق بالاقلية العربية منذ خضوعها لحكم اليهود .

وانتظرنا كما كان ينتظر اخوان لنا خيم على صدورهم كابوس الحكم العسكري الثقيل طيلة ثماني عشرة سنة ، واذ باسرائيل تطل علينا بضربة جديدة فتدعي ان الترتيبات تجري لنقل صلاحيات الاحكام العسكرية للشرطة المدنية وان قيادة الشرطة تعمل على تنفيذ البرنامج الجديد ، فقلنا هذا اهون الشرين اذا تحقق ، وانتظرنا ، وبعد مدة قصيرة اذ بقيادة الشرطة تجابهنا بعذر اقبح من ذنب وتدعي بان عملية نقل صلاحيات الحكم العسكري اليها يكلفها اموالا لا تتوافر في ميزانيتها وقلنا انها صياغة واختلاق اعذار واهية .

وبعد مدة اذ بقيادة الشرطة تقترح على الحكومة بان تجند الشباب الملزمين بالخدمة العسكرية الاجبارية ليقوموا في خدمة المحافظة على ما تصفه الابواق اليهودية بالامن في المناطق العربيه وذلك لعجز قيادة الشرطة عن تجنيد القوة اللازمة من الشرطه لهذه الغاية لانها لا تملك المال اللازم لذلك وكانت مناورة مكشوفة القصد منها استبدال جنود بجنود آخرين ، مع ان معظم جيش الدفاع الاسرائيلي من الشباب الذين يؤدون الخدمة الالزامية . انه منطق اعتدنا ان نسمعه بين الحين والاخر ولا نستغرب الكذب او التناقض في اقوال اليهود .

وفي يوم ٦-٥-٦٦ وضعت جريدة ها آرتس العبرية حداً لجميع هذه التناقضات والمناورات فقد كتبت تقول بالحرف الواحد:

لقد عينت قيادة الجيش المقدم اليعازر ليف (ليفنيتسكي) ٤٤ سنة رئيساً لقسم الحكم العسكري في القيادة العامة بدلا من العقيد المسرح يهوشع فوربن . وتستطرد الجريدة قولها ان تعيين قائد جديد لقسم الحكم العسكري ، بالرغم من القرار الذي اتخذ لالغاء الحكم العسكري يدل على ان تنفيذ القرار يصطدم بعقبات وقد تأجل الغاء الحكم العسكري الى اجل غير مسمى .

وهكذا اسدل الستار عن مهزلة الاباطيل والوعود المعسولة في الغاء الحكم العسكري .

...

الصين فجرت قنبلتها
النووية الثالثة بنجاح

بكين - رويتر - اعلنت وكالة انباء الصين الجديدة امس ان الصين اجرت تجربتها النووية الثالثة بنجاح في غرب الصين .

وجاء في البيان الذي اذاعته الوكالة ان الصين اجرت بنجاح في الساعة الرابعة من مساء التاسع من ايار عام ١٩٦٦ تفجيرا نوويا احتوى على مادة حرارية نووية في المنطقة الغربية . ويعتبر هذا التفجير النووي التجريبي انجازا مهما جديدا يسجل الشعب الصيني في جهوده الرامية الى تقوية دفاعه وحمايا بلده والسلام العالمي . وهذه هي التجربة النووية الثالثة التي تجريها الصين. وقالت الوكالة ان التجربة الجديدة كانت نجاحا عظيما وانتصارا عظيما للخط العام للحزب الخاص بالبناء الاشتراكي . وهنأت الوكالة الحزب الشيوعي ورجال الحرس الوطني والفنيين الذين اشتركوا في التجربة .

تقرير يضعه - بقية

كل شكوى وعرض للتحقيق الذي قام به مراقبو الهدنة لدى لبنون وملخص المواقف التي اتخذها رؤساء اربع لجان مشتركة للهدنة.

وبعد ان يلفت يوثانت الانظار الى ضخامة العمل في مثل هذا التقرير يلاحظ ان اسرائيل قدمت حتى تموز من عام ١٩٦٤ ستمئة وتسعا وسبعين شكوى ضد الاردن وقدم الاردن ٤٦٩ و ٤ شكوى ضد اسرائيل .

وقال الدكتور محمد الفرا مندوب الاردن في رسالته الى مجلس الامن ان السكرتير العام للامم المتحدة كان قد وافق على توفير تقرير كامل مفصل في ايلول من عام ١٩٦٣ بناء على طلب المغرب. واجاب السكرتير العام بانه عند الموافقة على الطلب يومذاك لم تكن ضخامة المشروع معروفة تماما. ولذلك اقترح تقريرا معدلا . وجاءت خطوة الدكتور الفرا في اعقاب شكوى اردنية من الغارات الاسرائيلية عبر الحدود في نهاية الشهر الماضي .

ويلسون يزور عدن و
لدراسة استراتيجية بريطانية

نيويورك - رويتر - ذكرت صحة فيلسون ويك وزراء بريطانيا قد يزور عدن والامارات الم

الدكتور كحالة
يبحث شئون سد الخيمة
اليوم بتعاقد العمل بمرقمه

عمان - صفر الدكتور صبحي كحالة مدير عام الجهاز المركزي لاستغلال مياه نهر الاردن ورؤساء اقسامه اجتماعا عقد صباح امس في مقر المؤسسة الاقليمية في عمان وحضره المهندس السيد محمد خلف مدير عام المؤسسة الاقليمية وعدد من خبرائها. ودار البحث خلاله حول بعض الامور المتعلقة بمشروع سد الخيمة .

وسيزور الدكتور كحالة اليوم موقع السد يرافقه المهندس ابراهيم عياش مهندس المكتب في المؤسسة الاقليمية في عمان وحضره المهندس السيد محمد خلف مدير عام المؤسسة الاقليمية وعدد من خبرائها ودار البحث خلاله حول بعض الامور المتعلقة بمشروع سد الخيمة .

وسيزور الدكتور كحالة اليوم موقع السد يرافقه المهندس ابراهيم عيا مهندس المكتب في المؤسسة الاقليمية [illegible] سير العمل في المشروع . كما يزور يوم غد الاربعاء منطقة لازوار ، وذلك لوضع تقرير عن سير العمل يرفعه الدكتور كحاله الى هيئة الوفاد عند اجتماعها في عمان في ٢٢ ايار الجاري .

المحادثات الاقتصادية بين
الاتفاق على قرض اكبر

بون - رويتر - تأمل اسرائيل ان يتم مساعدات مع المانيا الغربية بعد جولتين عقد مطلعة لرويتر امس ان يعقوب اروئون المدير في من كبار المسؤولين في وزارة الخارجية عادا امس يحملان قرارا بشأن عرض المانيا الغربية .

وقالت هذه المصادر في اجتماع امس الذي توصل الى اتفاق مع بون على شيء اكثر من المبا ومقداره ١٥٠ مليون مارك اي حوالي ٣٠٠ القرض خلال فترة تتراوح بين ٢٠ سنة و الاتفاق عليها على حدة بقيمة ثلاثة ملا ايضا الى حل وسط بشأن طلب بون ان تكون ويتم الاتفاق عليها كلا على حدة .

وهمست المصادر تقول ان المانيا الغربية قبل اسرائيل في مشاريع اسكان ذوي الدخل والاسلحة وخلاف مشاريع الانتاج التي يحب الاعمار الذي تملكه الدولة في المانيا الغربية وال

מדינת ישראל
היועץ לענייני מיעוטים

הקריה תל-אביב, יח' איירד תשכ"ו
8 במאי 1966

מס'

לשכת היועץ לענייני ערבים
נתקבל ביום
1. V. 1966

אל : מר א. ליש סגן היועץ לענייני ערבים, משרד ראש הממשלה ירושלים.

מאת: דוד זכריה, משרד החקלאות ת"א.

הנידון: עובדים אזרחיים במשל הצבאי.
סמוכין: מכתבכם מיום 7.4.66 מס' 1320/4/228.

במענה למכתבכם הנ"ל, הנני מצטער להודיעכם השנה כי לא יחפנו במשרדנו משרות לעובדים מינהליים, בשטח הלא יהודי.

העברתי את העתק מכתבכם אל סגן המנכ"ל ובקשתיו לבדוק אפשרות שבוצם במחלקות המטפלות במשק היהודי.

ב ב ר כ ה,

דוד זכריה,
יועץ לענייני פתוח כפרי מיעוטים.

דז/אח.

מרינת ישראל
מינהל מקרקעי ישראל

ירושלים, יב' אייר תשכ'
2.5.66

א י ש י

מס'

אל: סר א.ליס, סגן היועץ לענייני ערבים, משרד רה"מ, ירושלים.

הנדון: ערבים אזרחיים בשטחי צבאי
מכתבך: 1320/4/267 מיום 7.4.66

לצערי איני רואה אפשרות להעסיק בשירות המינהל את העובדים הנזכרים במכתבך הנ"ל.

בכבוד רב,

ד. אלזבי
סגן מנהל כללי

לשכת היועץ לענייני ערבים
נתקבל ביום
4. V. 1966

נתקבל ביום
8.V.1966

סגן-אלוף זאב שריר
מר יצחק וורדימון
עיר חסן סלאם עייד אבו רביע

ביטול כתב מנוי

הנני מבטל את מנויך כיושב ראש הועדה
אשר בענית רשאים הוסבי אזור הממשל הצבאי -
נגב להביא את חלונותיהם בענין הענקת או אי
הענקת רשיונות, מעבר מנהלתי ומגבלות אישיות.

תוקף הביטול מתאריך 20.3.66

לוי אשכול
שר הבטחון

.ת.ש.כ'ו .ב.ב.ג.ב.ב..ת.ש.כ'ו
1966 ...ת.ש.כ.ו.ל...

<u>סגן-שלוח מנדי עורת</u>
סר יצחק ורדימון
שיך חסן סאלם עייד אבו רביע

כ ת ב מ נ ו י

הנך ממנה בזה כיושב-ראש הועדה אשר כמניית יהיה רשאי תושב איזור הממשל הצבאי-נגב להביא תלונה בשל אחת או יותר מהעילות הבאות:

א. סירוב להעניק רשיון יציאה מתוך האיזור הסגור בו הוא גר;
ב. סירוב להעניק רשיון כניסה למוך איזור סגור אשר במוך איזור הממשל הצבאי בו הוא גר;
ג. מעצר מנהלתי שהוטל עליו או על אחד מבני משפחתו;
ד. תגבלה אישית שהוטלה עליו על ידי הפעלת סמכות עפ"י תקנות התגנת (שעת-חירום), 1945.

יתר חברי הועדה הם ח"כ יצחק ורדימון ושיך חסן סלאם עייד אבו רביע.

מצורפים כללים הכוללים הוראות בדבר סדרי עבודת הועדה וסמכויותיה.

תוקף המנוי מתאריך 20.3.66

לוי אשכול
שר הביטחון

ט"ז בניסן תשכ"ו
6 באפריל 1966

כללים למנוי ועדות הלוגנת לאזורי המשפל הצבאי דלסודי מעולתן

הגדרות 1. בכללים אלו
"התקנות" - תקנות התגנה(שעת חירום) 1945

"אזורי המשפל הצבאי" - תאזורים שלגביהם ניתנו ע"י הרשפ"ל, בתוקף הסמכותו לפי תקנה 6(1) לתקנות, הסמכויות הצבאיים של הצפון, התיכון והנגב.

"אזור סגור" - אזור שנסגר ע"י מפקד צבאי בתוקף סמכותו על פי תקנה 125 לתקנות.

הסמכויות הועדת האזוריות 2. תוקם ועדה אזורית (להלן "הועדה") אשר בסמכות רשאי מושב של אזור המשפל הצבאי להביע תלונה בפל עתת או יותר מן העילות הבאות:-

א. סרוב להעניק רשיון יציאה מתוך תאיזור המגור, בו הוא גר;

ב. סרוב להעניק רשיון כניסה לתוך אזור סגור, אחר, אשר בתוך אזור המשפל הצבאי בו הוא גר;

ג. מעצר סינגלתי שהוטל עליו או על אחד מבני משפחתו;

ד. הגבלה אישית שהוטלה עליו ע"י הפקלת הסכות עפ"י התקנות.

מנוי הועדה 3. א. הועדה תתמנה על ידי שר הבטחון;

ב. חברי הועדה יהיו:-

(1) קצין צה"ל שיונץ ע"י הרשפ"ל;

(2) בא כוח מערך המגים שיונץ ע"י המערך האזורי;

(3) נושב מבני המיעוטים של אזור המשפל הצבאי;

ג. בא כוח צה"ל יכשר יושב ראש הועדה;

ד. יו"ר הועדה יתמנה מזכיר לועדה.

תחום פעולת הועדה 4. לכל אחד מאזורי המשפל הצבאי בצפון, תיכון ונגב תתמנה ועדה אחת.

נסות התלונה 5. תלונה המוגשת לועדה תיערך בכתב ותכיל את מרשי העניין עליו נסבה התלונה ובמידת האפשר, גם שמות האנשים היכולים להעיד על העניין.

./.

מען הועדה 6. מניות לועדה תועברנה למי המען הבאז

א. לועדה של אזור הצפון "ועדת תלונות אזוריים" - ת.ד. 1320, חיפה;

ב. לועדה של אזור המרכז "ועדת התלונות האזוריים" - ת.ד. 20240, תל-אביב;

ג. לועדה של אזור הנגב "ועדת התלונות האזוריים" - ת.ד. 173 באר-שבע.

מיון מסמכים 7. עם קבלת תלונה יימסח על ידי מזכיר הועדה חלק תלונה אשר בו יסווקו מכתב התלונה ופרוטוקול דיוניה של הועדה כאמור בסעיף 9(ד).

מנין חוקי 8. יושב ראש הועדה וחבר נוסף של הועדה יהוו מנין חוקי, לצורך קיום דיוניה וקבלת החלטותיה של הועדה.

סדרי הדיון 9. א. הועדה לא תהיה כפופה לדיני הראיות ותפעל בדרך הנראית לה מועילה ביותר לבירור התלונה;

ב. הועדה תיקבע בעצמה סדרי דיוניה בפירוט ולא בקבעו בכללים אלה;

ג. הועדה תנהל פרוטוקול של דיוניה, אשר יכיל תמצית העדויות שהושמעו בפניה וכן דו"ח המסכם של הועדה;

ד. דיוני הועדה יהיו סודיים.

המלצות הועדה 10. א. עם גמר דיוניה לגבי תלונה פלונית תכין הועדה דו"ח מסכם שיכיל מסצאיה והמלצותיה בקשר לתלונה;

ב. הדו"ח המסכם תכיל המלצות הועדה יוגש להחלטת אלוף הפיקוד המרחבי אשר בתחום פקודו פנוי אזור השתל התבואי בו גר המתלונן.

תאריך _____ שר התחבורה

משרד ראש הממשלה

ארכיון המדינה

טופס_מראה מקום להוצאת תעודות יחידות*

חטיבה מסי: 102.0

מיכל מסי: 17005 - 52

תיק מסי: 6

תאריך התעודה: _____

שם מחבר התעודה: _____

שם הנמען: _____

סוג התעודה (סמן √ במקום המתאים):

- ☒ מכתב – X 7
- ☐ מברק
- ☐ תזכיר או מיזכר
- ☐ דין וחשבון או זכרון דברים משיחה או דיון
- ☐ פרוטוקול של שיח.ז, דיון או ישיבה

*הטופס ימולא בשני עותקים. העותק הירוק יוכנס לתיק במקום התעודה שהוצאה; העותק הלבן יצורף לתעודה שהוצאה.

סודי ביותר

העתק מס' 6 מתוך 10 העתיקים
דף מס' 1 מתוך 3 דפים

זכבון דברים מישיבה שהתקיימה בלשכת שר הבטחון
ביום א' 3.4.66

השתתפו: ח"ה א. הראל, ש. מולידאנו, א. ליש - משרד רוה"מ
י. הרמלין ג. [redacted], א. אחיטוב - ש.ב.כ.
נצ"מ א. שלוש - משטרה
אל"מ מ. שמגר, סא"ל א. ליפניצקי - צה"ל

ס ו כ ם

1. שטחים סגורים ורישוי

א. אזור ממשל צבאי צפון

(1) כל השטחים שנסגרו בשעתו ממעמים קרקעיים (למעט שעב) יפתחו. חלקם יפתח מיד וחלקם - לאחר שיתקיימו לגביהם תנאים ידועים (כגון הריסת המבנים בכפרים הנטושים, ייעור, הכרזה על שמורות טבע, גידור ושמירה). מועדי פתיחתם יימסור ע"י אלוף שמיר, ביחס לשעב יקיימו ה"ה הראל ומולידאנו דיון עם אלוף שמיר.

(2) צפת (כולל הר נכנען) תישאר שטח סגור אך יבוטל הצורך ברשיונות כניסה לתוכה ותאופשר גישה חפשית לאורך הכבישים המובילים אליה.

(3) כל הגורמים, לסכם סא"ל ליפניצקי, אינם רואים מניעה - כל אחד בתחום אחריותו - לבטל את הצורך ברשיונות כניסה לסבריה ולאפשר גישה חפשית לאורך הכבישים המובילים אלה, כאמור לגבי צפת.
צה"ל ישקול פען נוספת אם יש מניעה ממעמים צבאיים לבצע המלצה זו. החלטתו תיקבע סופית בנידון.

(4) אזור ממשל צבאי צפון בשינויים הנובעים מן האמור בסעיפים (1) - (3) ישאר סבור במתכונתו הנוכחית.

2. ב. אזור ממשל צבאי תיכון

(1) אזור ממשל צבאי תיכון ישאר שגור במתכונתו הנוכחית, למעט שטח סגור אחד בתוכו סא"ל ליפניצקי הודיע על כוונת צה"ל לפתחו.

(2) כל הגורמים, למעט סא"ל ליפנצקי, ממליצים לבטל לתקופת נסיון את הצורך ברשיונות כניסה לאזור ממשל צבאי תיכון. סא"ל ליפניצקי, שהודיע כי צה"ל מבקש להשאיר את משטר הרישוי במתכונתו הנוכחית, יעביר לרמטכ"ל את המלצת הגורמים. צה"ל ישקול שנית אם יש מגיעה חמורה ממעמים צבאיים לבצע המלצה זו. קביעתו של צה"ל ביחס לצורך ברשיונות כניסה תהיה סופית אלא אם כן אחד הגורמים יערער על כך בפני שר הבטחון.

ג. אזור ממשל צבאי נגב

(1) אזור ממשל צבאי נגב ישאר סגור במתכונתו הנוכחית (אזור הקטה נפתח לאחרונה).

(2) לבדוים באזור סיג ב(1) תאופשר תנועה חפשית ללא צורך ברשיונות לאזור סיב ב(2), אך לא כן בכוון הפוך.

3. הערכות הגורמים ולוח זמנים

א. לשכת היועץ

תיפתח לשכה מרחבית נוספת בבאר-שבע למיפול בענינים האזרחיים הנוגעים לבדוים. עד אז תטפל בענינים אלה לשכת היועץ בת"א. הלשכה מוכנה למלא את חלקה בהערכות במועד שיקבע.

./.

ב. ש.ב.כ.

ש.ב.כ. מוכן למלא את חלקו בהערכות במועד שיקבע.

ג. המשטרה

(1) נצ"מ שלום הודיע כי הופנו תקנים ומסגרות והצעה תקציבית, אך כל עוד לא תאושר הצעת התקציב לא יוחל באיוש התקנים. הזמן המינימלי הדרוש להתארגנות ולאיוש הוא חדשיים מיום אשור התקציב.

(2) נצ"מ שלום וסא"ל ליפניצקי יבדקו כיצד ניתן לצמצם ככל האפשר את הזמן הדרוש להתארגנות המשטרה.

(3) עד להתארגנות המשטרה במסגרות החדשות יקויים הפקוח על מניעת הכניסה לשטחים סגורים במתכונתו הנוכחית. בד בבד עם ההתארגנות תבחן המשטרה מחדש את הנושאים הטעונים פקוח ואת סדר עדיפותם.

(4) הפקרה על שטחים שנסגרו מטעמים של קרקעים (עד למועד פתיחתם) ייעשה ע"י מינהל מקרקעי ישראל, והמשטרה מצדה תפעל להענשת העבריינים (על כניסה לשטח סגור) עפ"י הודעת מפקחי המינהל. המינהל ייערך לשמירת על קרקעותיו ולמניעת מפקחי המינהל. המינהל ייערך לשמירה על קרקעותיו ולמניעת בניה בלתי חוקית. הגורמים מתבקשים לדווח למינהל על גילויים של בניה בלתי חוקית בשטח.

ד. צה"ל

(1) ההערכות בתקנים ובמסגרות לרבות בנגב, תושלם עד ראשית מאי. אלופי הפקוד יפונו כמפקדים צבאיים במובן תקנות ההגנה (שעת חרום), 1945.

(2) ההנחיות של הפרקליטות הצבאית ביחס לשפוט בבתי המשפט בצבאיים תישארנה בתוקפן ללא שינוי.

ה. בטול מנגנון הממשל הצבאי

מר הראל יודיע על מועד בטול מנגנון הממשל הצבאי לאחר שיושלמו המגעים עם ראש הממשלה ושר האוצר.

ירושלים, בניסן תשכ"ו
6 באפריל 1966

ד ו ח

סודי ביותר
תעתק מס' 9 מתוך 10 העתקים
דף מס' 1 מתוך 1 דפים

אל : מר א. הראל, היועץ הכללי לראש הממשלה
מר י. מרקלנד, ראש ש.ב.כ.
מר ג. [redacted] ש.ב.כ.
בע"מ א. שלום, ראש אח"מ/אח"ק/משא"ר
אל"מ כ. עמבר, המרקלים הצבאי הראשי, צה"ל
סא"ל ז. לידניצקי, המטכ"ל, צה"ל

הנדון: זכרון דברים מהישיבה

בדבר מ' 3.4.66

רצ"ב זכרון דברים מהישיבה הנ"ל.

ערם סוכם באידה מועד ליבחנת השיבויים
בכפוף להשגי בימם לצמת ואדוויים אחרים, בסידה
וירושלם עליהם.

בברכה,

א. לימ
סגן היועץ לענייני ערבים

סדרי בירור
הסעק סט' 9 מסדר/התפקיד
דף סט' /מסדר דפים

זכרון דברים מישיבה שהתקיימה בלשכת שר הבטחון
ביום א' 3.4.66

השתתפו: ח"כ מ. שרשל, שר התיירות, א. ליס - משרד רוה"מ
י. תרמלין, ב. [redacted], ח. אחיטוב - ע.ב.כ.
בע"מ מ. שלום - המטה
של"ט מ. מסגר, סא"ל א. לישנבסקי - צה"ל

ד ו ב ם :

1. עמדת סגנרים בדיוני

א. אזור מסחל צבאי צפוני

(1) כל המשתים שנסגרו במסגר משפטים קונקרטיים (למשל שעב) ימשחר. חלקם יצמח סיד וחלקם - לאחר שיתקיימו לגביהם תנאים ידועים (כגון הריסת הסבניס בכפרים הנטושים, ייעור, הכרזה על שמורת טבע, בידור וטמירה). סוגיי שיחסם יימסרך ע"י שלוף שמיר. ביחס לשעב יקיימו ח"כ תרשל וסולידאנו דיון עם שלוף שמיר.

(2) צמח (כולל הר כנען) ימשאר שמח סגור אך יבוטל הצורך ברשיונות כניסה למזכה ומאומצר ניתן תמשיך לאורך הכניסים הנוכחיים אליה.

(3) כל הגורמים, למעט סא"ל לישנבסקי, איבם רואים מניעה - כל אחד בתחום אחריותר - לבטל את הצורך ברשיונות כניסה לסבריה ולאחמר ניתן תמשיך לאורך הכניסים המובילים אליה, באמור לגבי בשם.
צה"ל יחקול שמח נוסף אם יש סניעה משפטים הנהירים לבטח תשלבה זו. תחלמד מיקבע סופית בבירור.

(4) אזור מסחל צבאי צפון בשינויים הנובעים מן האמור בסעיפים (1) - (3) ימאר סגור בהתכוננר הנוכחית.

2. ב. אזור מסחל צבאי תיכון

(1) אזור מסחל צבאי תיכון ימאר סגור בהתכוננר הנוכחית, למעט שמח סגור אחד בצומת שמא"ל לישנבסקי תודיע על כוונת צה"ל לשחרר.

(2) כל הגורמים, למעט סא"ל לישנבסקי, שמליצים לבטל לחלוטין בשלב זה את הצורך ברשיונות כניסה לאזור מסחל צבאי תיכון. סא"ל לישנבסקי, שהודיע כי צה"ל מבקש להשאיר את מסגר הריסודי בשהכוננר הנוכחית, יעביר לרמטכ"ל את השלבת הגורמים. צה"ל ישקול סניית אם יש סניה חמורה משפטית מבחינים לבטל חשלבה זו. קביעתר של צה"ל ביחס לצורך ברשיונות כניסה תהיה סופית אלא אם כן אחד הגורמים יערער על כך בפני שר הבטחון.

2/..

עודי בינתר
תעתק מס' 5 מתוך 10 עמקים
דף מס' כמתוך 5 דפים

ג. אזור מטעל צבאי נגב

(1) אזור מטעל צבאי נגב ישאר סגור בפסקנתו הנוכחית (אזור שקמה צמחה לאחרונה).

(2) לבדוים באזור סיג ב(1) מאושר שנוה הנמצים ללא צורך ברשיונות לאזור סיג ב(2), אך לא כן בגורן המלך.

2. הערכות הגורמים ולות זמנית

א. לשכת הרעץ

תימסח לשכת מרחביה נוספת בבאר-טוב לשיטול בעניינים המוזכרים הנוגעים לבדוים. על את השפעל בעניינים אלה לשכה הידוע בת"א. הלשכת מוכנה לשלח את חלקה בתערכות במועד שיקבע.

ב. ש.ג.ס.

ש.ג.ס. מוכן לשלח את חלקו בתערכות במועד שיקבע.

ג. המשטרה

(1) בג"ס שלום הודיע כי תוכנו מקנים ומשטרת דהצפה מקציבים, אך כל ערך לא תעשר הצעת המקציב לא יחול באיזה תמקנים. מזמן המיניסלי הדרוש להתארגנות ולאיזה הוא הדשיים מידה משור המקציב.

(2) בג"ס שלום ומש"ל לימביצקי יבוקו ביצר ניתן לעמעם כבל האפשר את הזמן הדרוש להתארגנות המשטרה.

(3) עד להתארגנות המשטרה בסגרום מחשרת יקויים המקום על מגיעת הכניסה לנמנים סגורים בשכונתנו הנוכחית. בד בבד עם התארגנות תבחן האפשרות משום את הנושאים המעוניים בקום דאת סדר צדיהנים.

(4) המקום על מסחים מסגרו משפטים קרקעיים (עד למועד סמיתתם) ידעמה ע"י מיבחל מקרקעי ישראל, והמשטרה מבדה מפעל להשגחת העבריינים (על כניסה לשטח סגור) עפ"י הודעת במקחי המיבחל. המיבחל יידרך למסירת על קרקעמסיר ולמניעת בניה בלתי חוקית, הנוהלים מתבקשים לדווח למיבחל על גילויים של בניה בלתי חוקית בשטח.

ד. צה"ל

(1) התערכות בתקנים ובמסגרות לדבות בנגב, הובלם כך דאמית שאי. אלרפי המקוד יהיבו כמקדים צבאיים בסדון מקבות התגבה (שנת תדרם), 1945.

3/..

קנדי וינוקר
הנסק סט' 9 מערך 10 המקיים
דף סט' 3 מערך 3 דפים

(2) התנחירות של הפרקליטות הצבאית בישם לשמוש בבתי המשפט הצבאיים מיוחדות במרקמן ללא שיבוי.

ח. בסול שפטיבי הטיפול הנפגעי

סר תראל יודיע על נודל בנדל שבנגדך הטיפול הנכוי לאחר סיושלמו הסנעים עם ראש הממשלה ושר החוצב.

משרד ראש הממשלה

ארכיון המדינה

טופס מראה מקום להוצאת תעודות יחידות*

חטיבה מסי: 102.0

מיכל מסי: 17005

תיק מסי: 6

תאריך התעודה: _____

שם מחבר התעודה: _____

שם הנמען: _____

סוג התעודה (סמן √ במקום המתאים):

- ☒ מכתב 5 x
- ☐ מברק
- ☐ תזכיר או מיזכר
- ☐ דין וחשבון או זכרון דברים משיחה או דיון
- ☐ פרוטוקול של שיחה, דיון או ישיבה

*הטופס ימולא בשני עותקים. העותק הירוק יוכנס לתיק במקום התעודה שהוצאה; העותק הלבן יצורף לתעודה שהוצאה.

ס ו ד

א י ש י

מסכ"ל אג"ש/ממשל צבאי
על. 602482
חק - 31 (ם) 679
ניסן תשכ"ו
מרס 29 66

היועץ לענייני ערבים
משרד ראש הממשלה, ירושלים
מר שמואל טולידאנו

הנדון: מסכויות מפקדים צבאיים

1. מצ"ב עותק מכתבו של מרקלים צבאי ראשי חק-21(1)-5456 מ-11 מרס 1966, בנושא.

2. לידיעתך.

לוטה: 2 דפים.

כמ/מק

ב ב ר כ ה
מאיר המשנה צת"ק
בשם ראש אג"מ/ממשל צבאי

ס ו ד

העתק

שמור
א י ש י

בנק' דקלים צבאי ראשי
לשכת המפקד
של. 2885
חק-21 (1) - 5456
אדר תשכ"ו
11 מרס 66

ר' אג"ם/מפל צבאי

הנדון: סמכויות מפקדים צבאיים

1. אלופי הפקודים המרחביים עומדים כידוע לחסמנות כמפקדים צבאיים לפי תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, על כל שטח הפקוד. מגמתה של חוות דעת זו להבהיר בהקשר זה את חשמעות המשפטית אשר בהענקת הסמכות האמורה ולהדגיש כי כאשר אלוף הפקוד יטעיל סמכות כלשהי של מפקד צבאי, מן המפורשות בתקנות, חרי הפעלה זו צריכה לנבוע מהחלטתו הוא ומשכנועו הוא, כי אכן מן הראוי והנכון להפעיל את סמכותו ולא משכנועו והחלטתו של מאן דהוא אחר.

נשביר כוונתנו להלן :-

2. עת באים לבחום אם פעולה של רשות, שסמכויותיה הוגדרו בחוק, נעשתה כדין, בוחנים שאלה זאה בראש וראשונה לפי שני המבחנים הבאים :-

(א) האם פעלה הרשות במסגרת הסמכויות שהוקנו לה בחוק;
(ב) האם הופעלה הסמכות, לפי התלשה של אותה רשות, שהוסמכה לכך עפ"י החוק!

3. אשר למבחן הראשון הרי השאלה אשר תעמוד להכרעה לגבי הפעלת סמכותו של המפקד הצבאי היא, האם עשה פעשה שהותר לו עפ"י התקנות ואם מעשהו זה נעשה לטען חאת מן המטרות שהוזכרו בתקנות (הגנתה של ישראל, בטחון הצבור או הסדר הצבורי). אם תתעורר שאלת השמוש בסמכויות בפני בית המשפט הגבוה לצדק לא יעה בית משפט זה בדרך כלל להתערב בשיקול הדעת של המפקד הצבאי אלא אם יוכח כי השמוש בשיקול הדעת נעשה תוך שרירות לב או תוך כוונה זדונית או שהמפקד הצבאי הפעיל סמכותו בגלל שקולים שאינם שייכים לענין; כלשון בית המשפט הגבוה לצדק בבג"צ 46/50 :

"סמכותו של בית משפט זה, בבואו לבקר את פעולת הרשות המוסמכת הפועלת בחוקף תקנות התגנה (שעת חירום) 1945, היא בעלה אופי מצומצם ביותר.. כאשר התקנה הנדונה מקנה סמכות בידי הרשות המוסמכת לפעול כלפי חפרט בכל עקרה בו היא"שבורת" או "נראה לה" הקיימים הנאים ידועים המציריכם זאת, חרי בדרך כלל הרשות המוסמכת בעצמה היא החופץ האחרון לגבי שאלת קיום התנאים האלה, במקרים כאלה תפקידו של בית המשפט זה הוא רק לברוק אם הרשות הנדונה לא חרגה מד' אמותיה של התקנה שסמכותה היא מחייסרת לפעול, אם היא נתנה את דעתה על הגורמים הקבועים בחוק, ואם אותה רשות פעלה בחום לבב.. "

4. אשר למבחן השני :-

א. כאשר החוק מעניק לרשות כלשהי סמכויות, חרי בהיעדר הוראות אחרות על כך בחוק, משר אשקול הדעת רים ואיפתי להפעיל סמכויותאא אלו, אך ורק בידי הרשות אשר לה הוענקו סמכויות אלו. הרשות נתונה במובן לבקורת צבורית וכן נחוק חשר, המטונה עליה, לבקורת פרלמנטרית כאשר לדרך הפעלת הסמכויות ע"י הרשות האמורה, אולם אף גורם ממונה (מרש לביהמ"ש במובן) ואף גורם אנטרשנאי אחר, אינם רשאים, בהאינה משפטית, לכפות דעתם על רשות שסמכויותיה הוגדרו בחוק. אם יוכח כי בי שהושכן עפ"י החוק לפעול פעולה מסויימת לא הפעיל שיקול דעתו הוא, אלא פעל אוטומטית לפי צוו של גורם אחר, חרי יפסול ביהמ"ש הגבות לצרק את הפעולה שנעשתה.
יוער כאן כי אמנם רשאי כל גוחם ללמוד, להועץ, לבקש תורכת והנחיה ולאפץ לעצמו דעת אחרים אחרי שמוכנק בצדקתם, אולם התחלטה הסופית צריכה להיות שלו.

2/..

ב. כדי להדגים משמעותו של כלל זה יהיה מן הענין להביא את שתי הדוגמאות הבאות:-
(1) בבג"צ 193/58 (פסקים(ע)פ"א, 348) נידונה בביהמ"ש העליון בקשה לצו על-
תנאי של פעל אשר היתה מכוונת נגד " הרופא הראשי" שנתמנה ע"י שר הבטחון לפי
תקנות הנכים(פיצול רפואי) , תשי"ר-1954.
תוך כדי כרור הבקשה הסתבר כי הרופא הראשי לא פעל לפי שיקול דעתו,אלא שההחלטה
ניתנה ע"י מנהל מחלקת השיקום באגף כח האדם של משרד הבטחון , נספונה מבחינה ההיראכית
המשרדית על הרופא הראשי. ביהמ"ש העליון אמר בקשר לכך:
" ההלכה הפסוקה בביהמ"ש זה היא שסעיד ציבורי שלו נסמרה סמכות עפ"י חוק יכול אצצא
אפנם להעזר בעצה והדרכה הנתונה לו ע"י אחרים, אבל ההחלטה הסופית בדבר השימוש בסמכותו
שמורה רק לו ואין הוא יכול להעבירה לאחרים...בזה בלבד יש טעם מספיק להשערותינו.."

(2) בג"צ 224/60(פסקים(ע')פ"ט 290) נסב על בקשה לצו על תנאי בקשר להענקת רשיון
אשר צריך היה להתאשר בין השאר, לפי הוראות החוק, ע"י רופא מחוזי תוך כדי ברור
המשפט התברר כי החלטה לסרב לתת את אישור, לא ניתנה לפי החלטתו של הרופא המחוזי
אלא לפי החלטת שר הבריאות, הממונה עליו. ביהמ"ש אמר בקשר לכך:
".... לבסוף לא פסק ד"ר דוך (הרופא המחוזי) בעינין,אלא פסק שר הבריאות.
ד"ר דוך אומר אמנם מבקש לקבל רק חוות דעתו של שר מאחר משיבותה הציבורית של השאלה
ואח"כ "אמץ לעצמו" חוות דעת זו. אילו באמת היה כך, הרי היה הכל בשורה.
אך המסמכים אינם מדברים בשפה של חוות דעת אלא של החלטה מחייבת...אולי מבעי
הוא מבעי הוא שסעיד הסר למשעותו הסר למסעותו המינהלית של השר ירצה להביא אילין
"כל הדבר הגדול" להכרעתו אך מקום שהחוק קבע לסעיד סמכות עצמאית,יש לשמור היטב
על האבחנה בין סמכות משפטית לבין זיקה מנהלית ואין לערבב בין השניים. יתכן
שזוהי בעיה כללית הדורשת את רשומה לבו של בסמוקק, לשם התאמת אותן סמכויות שעברו
לסעידים מסוימים מזמן הסנדט אל המסגרת המנהלית של ימנו."(ההדגשה שלי-מ.ש).

ג. הכללים המובאים לעיל יחולו על הסעקד הצבאי, בהותה מידתא בה הם חלים על כל רשות
אחרת שסמכויותיה הוגדרו בחוק. אם ביישם את האמור לעיל לנושא שבפנינו ניתן לסכם
ולומר כי:-
(א) התקנות העניקו סמכויות מסויסות ומגדרות לסעקד הצבאי:
(ב) ככל רשות אחרת ראשי גם הסעקד הצבאי להסיעץ, ללמוד בעיות ולבקש עיצה והדרכה
מן הממונים עליו,מן הכפופים לו ומגופים אחרים אצצצצצצא הנוגעים לענין(ש.ב.כ.
משפרה) ואם שוכנע -גם לאמץ לעצמו רעתם, אולם ההחלטה הסופית חייבת להיות
ההלטתו הוא.
(ג) ההוצאה החוקית אשר ראשי לתמור גורם בסחוגי מעונין (ש.ב.כ., משפרה)היא
שהסעקד הצבאי יאמץ לעצמו, לפני סתן החלטתו, את הגישה והדעה של הגורם האמור:
אולם אם יסתבר כי הסעקד הצבאי פעל לפי הוראה בלבד או שפעל רק סשום שגורם
בסחוגי מעונין ביקש זאת ללא שקול דעת עצמי או בניגוד לדעתו, הרי תפסל
הפעולה מבחינה משפטית.

(-)

מאיר שמגר , אל"מ
פרקליט צבאי ראשי

2. קביעת עקרונות ביחס להסדרת צרכי הגבלת אישיים שכנת מקנות התנגדת

א. תנאי הסנגלים (בסעיף תקנה 109) של ס.ג.ג.

(1) קיום קשר עם מדינות ערב

(א) שפורסם על מסירת ידיעות לאוייב;

(ב) אנשים שעברו למדינות ערב ושבו והסתננו לישראל, לרבות אלה שלא הוכח כי מסרו ידיעות לאוייב;

(ג) אנשים שנמשכו בכוונה לעזוב השרץ למדינה ערבית;

(ד) אנשים שלגביהם יש ידיעות שבכוונתם לעזוב את השרץ למדינה ערבית;

(ה) אנשים שלגביהם יש ידיעות כי שרותי מודיעין של מדינות ערביות מבקשים להתקשר עמהם;

ראה סעיף 3/.. בעניין הפעלת הצווים

ס/מ. (כללי שרות) מ-21.3.66

(ו) סבריחים מועדים שיש להם רקע לאומני.

מקומת התגבלה הנסיסית לגבי המוגבלים בקבוצה זו היא 3 שנים עם הקלות והחמרות לפי הנסיבות.

(2) לאזרחים קיצוניים

(א) לאומנים קיצוניים בזכות עצמם (שיש עליהם חומר פלילי בגלל פעולותיהם);

(ב) לשומנים המשתקפים בדעת הקהל הערבית כלאומנים קיצוניים.

(3) "אל-ארד"

(א) מנהיגי "אל-ארד" ומועמדי רשימתה לכנסת;

(ב) התומכים בל רשימת המועמדים של "אל-ארד" שסרבו לגשל את חתימתם, ואשר בשנך מחצית השנה האחרונה עסקו בפעילות לאומנית.

ב. סוגי המוגבלים (לפי כל צוי ההגבלה האישיים) של משטרת ישראל

(1) מאכסני מסתננים;

(2) אנשים שיש להם קשר עם מסתננים ואשר לא תועמדו לדין מחמת ראיות;

(3) סבריחים מועדים העוברים את הגבול או קשורים עם מסתננים הבאים מבחוץ;

(4) מחזיקים בנשק ובתחמושת באופן בלתי חוקי או חשודים בכך שאמתם לא הוכחה;

(5) ממירים את חסדר הציבורי במידה שיש בה כדי לסכן את בטחון הציבור (כגון בסקרת של כפר כנא).

(6) תיפקל האחסרות לכלול ברשימת המוגבלים גם אנשים לחפרת הסדר הציבורי.

משטרת ישראל לא תבקש להוציא צוי הגבלה אישיים כאמצעית נגד פושעים פליליים.

ג. המוגבלים של המשטל

(1) לאור המקורות דלעיל יבדקו ע.ב.כ. והמשטרת - כל אחד בתחום אחריותו הייחודיות - את רשימת המוגבלים שלהם ושל המשטל הנוכחי. לגבי אלה שיוחלט להוציאם מרשימת המוגבלים לא יחודשו צוי ההגבלה לאחר תיום תוקפם. ע.ב.כ. רשימת של 85 מוגבלים כיום ומשטרת יגדל לאחר בדיקת המוגבלים של המשטל ב-100 - 50. למשטרת 112 מוגבלים כיום. שאר המוגבלים של המשטל).

ערוך

תעתק מס' 7 מתוך 10 תעתקים
דף מס' 4 מתוך 5 דפים

(2) מישקל האפשרות להשתמש בצורי ההגבלה האישיים בבסיסות ולסרוגין, דהיינו לבטל ולאדש את הצוים מליפות לפי הבסיבות כדי להגביר את יעילותם לגבי המוגבלים. הדבר מחייב להתאים את הסכניזם של הועדה המייעצת שליד אלופי המיקוד לשיטה זו.

2. קביעת עקרונות ביחס להסדרת צרכי הגבלת אישיים שכנת מקנות התנגדת

א. תנאי הסנגלים (בסעיף תקנה 109) של ס.ג.ג.

(1) קיום קשר עם מדינות ערב

(א) שפורסם על מסירת ידיעות לאוייב;

(ב) אנשים שעברו למדינות ערב ושבו והסתננו לישראל, לרבות אלה שלא הוכח כי מסרו ידיעות לאוייב;

(ג) אנשים שנמשכו בכוונה לעזוב השרץ למדינה ערבית;

(ד) אנשים שלגביהם יש ידיעות שבכוונתם לעזוב את השרץ למדינה ערבית;

(ה) אנשים שלגביהם יש ידיעות כי שרותי מודיעין של מדינות ערביות מבקשים להתקשר עמהם;

ראה סעיף 3/.. בעניין הפעלת הצווים

ס/מ. (כללי שרות) מ-21.3.66

(ו) סבריחים מועדים שיש להם רקע לאומני.

מקומת התגבלה הנסיסית לגבי המוגבלים בקבוצה זו היא 3 שנים עם הקלות והחמרות לפי הנסיבות.

(2) לאזרחים קיצוניים

(א) לאומנים קיצוניים בזכות עצמם (שיש עליהם חומר פלילי בגלל פעולותיהם);

(ב) לשומנים המשתקפים בדעת הקהל הערבית כלאומנים קיצוניים.

(3) "אל-ארד"

(א) מנהיגי "אל-ארד" ומועמדי רשימתה לכנסת;

(ב) התומכים בל רשימת המועמדים של "אל-ארד" שסרבו לגשל את חתימתם, ואשר בשנך מחצית השנה האחרונה עסקו בפעילות לאומנית.

ב. סוגי המוגבלים (לפי כל צוי ההגבלה האישיים) של משטרת ישראל

(1) מאכסני מסתננים;

(2) אנשים שיש להם קשר עם מסתננים ואשר לא תועמדו לדין מחמת ראיות;

(3) סבריחים מועדים העוברים את הגבול או קשורים עם מסתננים הבאים מבחוץ;

(4) מחזיקים בנשק ובתחמושת באופן בלתי חוקי או חשודים בכך שאמתם לא הוכחה;

(5) ממירים את חסדר הציבורי במידה שיש בה כדי לסכן את בטחון הציבור (כגון בסקרת של כפר כנא).

(6) תיפקל האחסרות לכלול ברשימת המוגבלים גם אנשים לחפרת הסדר הציבורי.

משטרת ישראל לא תבקש להוציא צוי הגבלה אישיים כאמצעית נגד פושעים פליליים.

ג. המוגבלים של המשטל

(1) לאור המקורות דלעיל יבדקו ע.ב.כ. והמשטרת - כל אחד בתחום אחריותו הייחודיות - את רשימת המוגבלים שלהם ושל המשטל הנוכחי. לגבי אלה שיוחלט להוציאם מרשימת המוגבלים לא יחודשו צוי ההגבלה לאחר תיום תוקפם. ע.ב.כ. רשימת של 85 מוגבלים כיום ומשטרת יגדל לאחר בדיקת המוגבלים של המשטל ב-100 - 50. למשטרת 112 מוגבלים כיום. שאר המוגבלים של המשטל).

ערוך

תעתק מס' 7 מתוך 10 תעתקים
דף מס' 4 מתוך 5 דפים

(2) מישקל האפשרות להשתמש בצורי ההגבלה האישיים בבסיסות ולסרוגין, דהיינו לבטל ולאדש את הצוים מליפות לפי הבסיבות כדי להגביר את יעילותם לגבי המוגבלים. הדבר מחייב להתאים את הסכניזם של הרעדה המיועצת שליד אלופי המיקוד לשיטה זו.

שאלה 1

א. מהי משמעות שיעור
ההיוון?

ב. מהי משמעות ההבדל
בין שיעור היוון לשיעור
היוון אחר?

ג. מהו שיעור ההיוון
הסביר ביותר לדעתך?
נמק.

ד. מהי משמעות ההבדל
בין שיעור היוון
הסביר ביותר לשיעור
היוון הנמוך ביותר?
נמק.

ה. מהי משמעות ההבדל
בין שיעור היוון
הסביר ביותר לשיעור
היוון הגבוה ביותר?
נמק.

23/3/66

- 1 -

מ י ש י

משק' שרקלים צבאי ראשי
לשכה
תפקיד
סל.
תק-21(90)-
אדר משכ"ו
מרץ 66

לכב'
סר אלכס דראל
היועץ המשלי לראש הממשלה
משרד המשפטים

הנדון : תביעה לדין במני בימ"ש צבאי העועל
קמ"י תקנות ההגנה (שעת חרום) 1945 .

... בהתאם למסוכם בישיבה מיום 27 מבר'66 הנני מעביר לידך לוסה הצלום ההוראות הפנימיות של השרקליטות הצבאית הקובעות את הכללים המנחים על פיהם מחליטים על ההבאה לדין במני בימ"ש צבאי העועל לפי תקנות ההגנה (שעת חירום) , 1945 .

משיד שמגר , אל"מ
שרקליט צבאי ראשי

העתקים :
1. ר' אג"מ
2. ר' אג"מ/מחל צבאי
3. סר א. ליש , לשכת היועץ לענייני ערביים , משרד רוה"מ .

מ ו ג ב ל

ה. תקנה 131 - [illegible]
ישראל.

ו. תקנה 140 - כשההפרעה מכוונת נגד פעולות צה"ל.

ז. תקנה 143ב - סרוב להזדהות.

ח. הפרת צווים של מפקד צבאי שאינם כלולים באחת התקנות הנ"ל.

4. אזרח שאינו מחגורר באיזור הממשל הצבאי יובא בפני בית משפט צבאי (שיפוט מהיר) אם עבר על אחת משתי התקנות הבאות.

א. תקנה 9 - הפרת תנאי רשיון.

ב. תקנה 125 - כניסה לשטח סגור ללא רשיון.

5. נעברה עבירה לפי תקנות שעת חירום (אזורי במחוז) חש"מ 1949 והמעשה או אי המעשה מהווה גם עבירה לפי תקנה 9 או 125 מתקנות ההגנה (שעת חירום) 1945, יואשם העבריין בעבירה לפי התקנות משנת 1945, ויוצא לדין כמפורט בסעיפים 3 ו-4 לעיל.

6. בסקרים המפורטים להלן יש לקבל מראש אישור מאג"מ/ממשל צבאי להעמדת נאשמים לדין בפני בתי משפט צבאיים: -

א. עבירה על כל תקנה מתקנות ההגנה (שעת חירום) 1945, בסקרים שאינם כלולים בסעיפים 3 ו-4 דלעיל, ושלדעת המשטרה יש להביא את העבריין לדין בפני בית משפט צבאי (שיפוט מהיר).

ב. כל מקרה שבדעת המשטרה להביא את העבריין לדין בפני בימ"ש צבאי בהרכב מלא.

7. בכל מקרה מהמקרים המפורטים בסעיף הקודם, כאשר ראש ענף חקירות סבור שיש להביא את העבריין לדין בפני בימ"ש צבאי, יעביר את תיק החקירה עם המלצותיו למפ"ל לשם קבלת הסכמתו של ראש אג"מ/ממשל צבאי.

8. הוראה זו מבטלת מכתבנו מא/01 - 52661 מיום 5.11.61. ו-מי/55830-0103.

(-)

י. קרתי, סגן ניצב
ר' המחלקה לחקירות פליליות בפועל.

דעתה של המערכת

הממשל הצבאי: אותה הגברת בשינוי אדרת

הצהרתיו של יוצץ ראש הממשלה לענייני בטחון, אישר הראל, ביחס לביטול מנגנון הממשל הצבאי — הן ביטוי למשרה גרועה בין צרכי הבטחון לבין שיקולים קואליציוניים וצרכים בינמפלגתיים.

מן הראוי לשבל בבעיה זו, ולו רק מן הטעם הפשוט: היא מבדישה פעם נוספת את מעורפיה של רפיון כי רחמים את עניני הבטחון לצרכים משלנתיים. התחלה באה ה־ הבטחה של ראש הממשלה למפיס — לבטל את מנגנון הממשל הצבאי «תך שנתי», ללא התאם עם גורמי הבטחון ואך ורק מתוך כניעה ללחצים קואליציונים. הכרה לוי אש־ כול מעל במת הכנסת על שירה של הקלות בדרכי הפעלתו של הממשל הצבאי. רק ל־ אחר ההבטחות במישור המפלגתי, הושלמה הבדיקה במישור הבטחוני. באופן הפיפול של שר הבטחון בנישאים שונים כן גם ב־ ניסא זה של הממשל הצבאי, הוברר כי לוי אשכול נתן את הבטחותיו למפלגות הקיא־ ליציוניות מבלי שידע את הבעיה לאשורה ומבלי שיכין את מסמעות ההבטחות שנתן לגבי בעיית הבטחון הפנימי במדינה. מפ־ הושלמה בדיקת הנושא על ידי אישר הראל הוברר כי היה הברח לסמת מן ההבטחות אולם מבלי שהדבר יפגע ביוקרתו של ראש הממשלה. ההנוצאה היא איפוא יצירת מין «שעמנו» צבאי־משטרתי שלא נוצר אלא ל־ העמות אדרת הדשה על אותה הגברת.

אישר הראל הגיש את מסקנותיו לא בלי ויכוחים עם גורמי בטחון שונים. סוכם לי הוסיף ולקיים מהלקה מיוחדת במשכ"ל שי תנהה את הסושלים הצבאיים במלוא, בנגב, וכמשולש, אלה יהיו מוחה נסמוחים ללא כות אלוסי המקומות. המנגנון עצמו של הממשל הצבאי יפורר ובמקומו תקום יחידה משטרתית מיוחדת שתהיה גדולה פי כמה מהמנגנון המתפורר, כן יוקמו תחנות משטרה חדשות, בהוצאות כספיות ניכרות. במקום הציוויוזיה הקטנה שפעלה באזורי הממשל הצבאי ושלא הצריכו, בסעם, כל הוצאות.

יש להתייחס לקיימים והצפויים בהפעלת ה־ מנגנון החדש. אישר הראל ממליץ למעשה, להעביל כות משטרתי על פי הנחיות צבא־ יות ובמסגרת של תקנות החמה לשעת חרום שעל ביצוען מונה הצבא. לא היה עדיין הקרים לכך שבנה משטרתי הנתון למגבלות שונות והמופל במסגרות שונות מאלו של הצבא — יוכיח נתון למרות כמילה של הע־ בא והמשטרה (שלא בשעת חירום). סוגיה זו עשויה למתות, ללא צורך, את היחסים בין שני גופים במחנייס שתפקידיהם היו עד כה מוגדרים ויחסיתוף הפעולה ביניהם ם תמיד יציל.

פרם לקובה שהמלצותיו של אישר הראל להתאים את צורכי הבטחון להבטחותיו ה־ מפלגתיות של ראש הממשלה — קיים אס־ שקם אחר לבעיה של הממשל הצבאי: ספק אם המלצות אלו יולימי שולל את ה־ מיעוט הערבי בישראל שלמעגו ובעמנו נע־ שו «תקלתי» אלו, מאו ומחמיד ראו הערי־ בים בתקנות הגנה לשעת חרום את הבסיס להמבלות הבטחוניות שהושלו עליהם. כל עוד תקנות אלו הן בהוקף — והן הישאר־ נה בתוקפן כל עוד נמשך מצב הבטחון ה־ נוכחי של ישראל — אין לדיום הבדל רב מי יפעיל אותן: הצבא לבדו או הצבא ב־ שיתוף עם המשטרה.

עתה, לאחר שאשכול מאמין כי יצלה ב־ ידו «לפייס» כביכול את האופוזיסיה הער־ בית — הוא עמנה למבות את מוחר התער־ מה במישור הבינמפלגתי. על פי דרישת גור־ מי הבטחון, היה הברח להמעיל את ההסדר החדש כבר עתה. אולם ראש הממשלה הע־ דיף להמעילו בחודש מאי. הטעם לכך: המעלת ההסדר החדש עתה, היתה ניתנת בידי מפיס אפשרות לנצל את הזכר למיב־ חה בחניגות ה«אחד במאי», אשכול אישפר עד כה לאמות הנבונה לנצל את מפאי לסובתה. אולם עד מתן אפשרות כזו גם נמפיס, רחוקה, בנראה, הדרך עדיין...

משרד לתפוצות?

הבשורה שהתבשרנו לפני מספר חד־ שים בדבר הקמתו של «משרד לתפוצות לא היתה, חלילה, בשורת שוא. תקציבו של המוסד החדש, בראשיות של השר ישראל גלילי, יסתכם בשנת התקציב ה־ קרובה — שנת הוזתורים על הפרשי שכר ותוספות — בשישה מיליונים לירות. זהו סכום די נכבד, ואין להבין מדוע קופת השר גלילי ולא ניתנה לו האפשרות, כפי שניתנה ליתר השרים, להציע את תקציב משרדו בפני מליאת הכנסת, כנהוג וכמי קבל.

הקמתו של משרד זה אופיעית למשטר החדש בראשותם של אשכול־ספיר־גלילי.

הכל בוכים על ריבוי המוסדות הכפולים במדינה, השולים לאומה עשרות ומאות מיליונים, ותנה מתוסף למוסדות הכפו־ לים עוד מוסד כפול. תקציב של מאות מיליונים של ההסתדרות העיובית ומסוכ־ נות היהודית למגע עם התפוצות אינו מספיק, יש לחקים מוסד נוסף, בעורת ממשלת המערך. ומה הם בעיני המערך עשרי מיליונים ?... השר ספיר רמז כי עתיד הוא לבדוק את כפילות המוסדות על מנת לבטלם. אם יהיה נאמן לציפיון «אחרון נכנס — ראשון יצא» יצטרך לבטל חיש־מהר את המוסד החדש. אלא שלא צריך אדם להסתכן, אם יחבא כי מסר כפול זה לא יבוטל, המקומו תיא הלך מהתשלומים שקיבלה על עצמה מפאי לשלם לשותפתה למערך — לאח־ דות העבודה.

זאת ועוד: בימי ממשלת דוד בן־גוריון «יוזל הציונות» הגדע, לא הוקם שום גוף ממשלתי מהחרה עם ההסתדרות הציונית. אין להסיק מכך חלילה, שלא היה מקום להשוב על דרך חדשה בסנע בין ישראל לבין יהודי התפוצות, או שה־ הסתדרות הציונית היא הגוף האידיאלי לקיים קשרים אלה — שלא לדבר על השאלה, אם בכלל מצלאת עוד ההסתדרות הציונית את התפקיד שלמענה קמה.

יכול אדם לתאר לעצמו איזו צוחה היתה קמה בארצנו, אילו ניסה דוד בן־ גוריון לעקוף את ההסתדרות הציונית בק־ שריה עם התפוצות. איזו חוית היתה מתחילה, מוריר נחום גולדמן ועד חבר הכנסת מאיר ישרי וכנתם בגין, למען «הגנתה» של ההסתדרות הציונית, אמנם, בזיוודע דבר הקמתו של «משרד» הת־ פוצות, נשמעת הכרזה של נשיא ההסתד־ רות הציונית כמעם בנסת «על גופי הויי», אך חיש־מהר הושתק קולו של דיר גולדמן כפי הנראה אין חששו רב מן המוסד «המתחרה». דיר נחום גולדמן — אשפר לסמוך עליו שיודע הוא ממה וממי לח־ שוש, וממה לא לחשוש.

יודעי חין מהייבים לשמע המגעים העתידים עם התפוצות, שעתיד לעסל בהם המוסד החדש בראשותו של השר ישראל גלילי, נראה יש לו, למשרד החדש, תפקיד מאד מסויים במשק הפר־ ליטי של «אחדות העבודה». לתקציב של ששה מיליונים נודעת חשיבות לגמרי לא מבוטלת.

מי זה אמר שעומדים לצמצם את תקו־ פת הבחירות? בדמה שתקופת הבחירות לכנסת הבאה כבר החלה.

על ישראל לחפש אלטרנטיבה לכור ההתפלה

מערכת התפלת המים מורכבים משני חלקים: בכור היוצר את האנרגיה, ומע־ רכת המשאבות והציטרות שדרכם עוברת ההתפלה.

אין ספק טמיניכות התפלה תאמריי קניות הן מהמתקדמות ביותר בעולם, ויש טעם מלא להוסיף ולבדוק אפשרות רכישה מערכת התפלה כזו בארצות ה־ ברית.

מה שנוגע לכור, אין ספק שהכורים האמריקאיים הם מעולים, גרם מתקשרות עם הממשלה האמריקאית בענין הכור יביא בסופי של דבר לשיקום, שהיקפי יהיה גדול יותר משדרוש לכור אחד. אין זה חשוב כלל וכלל, אם ברגע זה תיבעת ממשלת אריהיב פיקוח מרחיק־לכת או לאו. על ישראל לדמיין לעצמה את המצב שבו היא תיטצא דה־פאקטו, בבא העת שחוזה עם ארצות הברית יהיה בתוקפו.

לארצות הברית יש בדרך כלל שתי גירסאות של הסכמים: גירסת מוגבלת (לשיתוף פעולת מדעי, כלומר, בקנת מידה מוגבל) וגירסה רחבה (לשיתוף פעו־ לה חרשתי, כלומר, בקנה מידה גרחב). כיום ישנו הסכם בינינו לבין האמריקנים בקנה מידה מוגבל (כולל הכור בנגב די־ מונה), ואין טעם להרחיבו, שכן אנו שואי פים להישאר מעינה שתפיקות עליה אינו גדול יותר מהפיקות על כל מדינה ריבו־ נית אחרת בעולם.

אם לא נלך לכור אמריקני, ייתכן שנצ־ טיד יתרונות כלכליים. ברם, נציל את עצ־ מאותה של ישראל בתחום חיוני בעתיד.

כי כורים להתפלה אפשר להשיג כבר היום, ואפשר יהיה להשיג בעתיד, מצר־ פת, בריטניה וקנדה.

מדינות אלו, על פי הקונצפציה שלהן, מוכנות להסתפק ב«פיקוח צמוד», כלומר, פיקוח שיופעל רק על המתקנים שהן בונות.

על בעיות מדיניות יש לחשוב בקורים

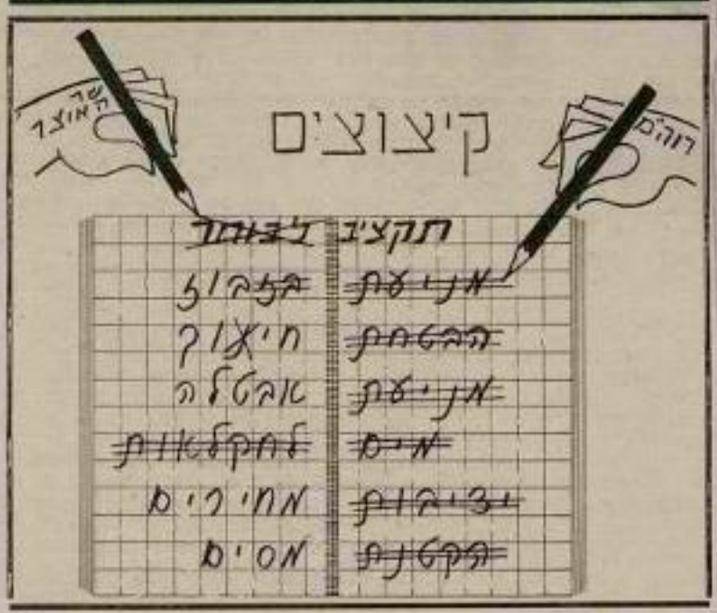

ארוכי־טווח. אי אפשר להקציב לפי שנות התקציב (ולשנותם כ„גאים לאומה") רצ־ ליגו להחליט, איפוא, על קו ברור — קו של עצמאות מדינית מלאה.

נגד קיצוץ אחד

איש לא יחשוד ב„מבט חדש", שהוא מתנגד לקיצוצים בתקציב המשלתי. במה הדברים אמורים? בפעולה עפיי סולם עדיפויות, ובמגמה לייעל, לקצץ במיותר, לא למגוע מהכרחי. ברם, כשם שעימה אותת בים מעידה על סיבו והרכבו התוצי של הים כולו — כך כל קיצוץ והתייק־ רות הנגזרים עיי התקציב החדש מעידים על טיבה של ההנהגה המדינית הנוכחית, על ה„חזיונ" של שיקולית המחשבתיים. דוגמא אחת לכך: ההתייקרות של שכר־ הלימוד התיכון, שנכפתה על העיריות עיי משרדי החינוך והאוצר; דוגמא נו־ סמת: המגמה לקצץ בשירותי „קול יש־ ראל" בשפת הצרפתית ובשפה האנגלית.

הקיצוץ הנגרם עיי התייקרות בתיכון התיכון פוגע בעתיד האומה, ובסכיי הדור הצעיר, משכבות דלות ומר־ לרבות לעצמו השכלה באותה. שרי־ שלה שהחלים על כך, התעלמו מן המ־ „היזהרו בבני־עניים, שמתם הצא תו־ גזירה זו אינה ניתנת, כנראה, לב־ אלא עיי הבוחר: אילו העלה הבוחר רעיי לשלטון, היה זוכה בחינוך ת־ חינם, כמובטח במצע רעיי לכנסת הש־ שית. מי שהעלה את „המערך" לשלטון — גזר על עצמו (ועל בוחרו) גם סבישה בחינוך התיכון וגם גל של התייקרויות והעלאות־מסים, אשר שרי־האוצר הבטיח הגיעית לפני הבחירות כי לא תתחוללנה (היזכור הציבור בבחירות הבאות מי הפר הבטחותיו לבוחריס? — בשאלה זו תלוי עתיד המשטר, ותלויות הכרעות גורליו למדינה).

שיטת הדבר לגבי הקיצוץ הצפוי ב־ דורי „קול ישראל". כאן יכולה דעת־ קהל לשפיל: סכנת דומה של קיצו־ נשקפה לשידורים אלה כבר לפני שי־ שנים, ורק דעת־הקהל שהתעוררה בע־ בות מאמרים חריפים בעיתונות, מלוו־ בשאילתות בכנסת, העבירה את רוע־ גזירה. הקיצוץ הצפוי שלוי לפגוע בכ־ אלף ישראליים דוברי צרפתית, מאזינים (לפי סקר רשמי) מדי יום ל־ חדרים הללו; בעשרות אלפי תיירים באים ארצה מדי שנה, שמרביתם דו־ צרפתית או אנגלית; באנשי המגל הד־ לומטי ואנשי הקהילה בישראל; ובמ־ נים בארצות־ערב (מצרים, לבנון ו־ מרבית בשידורים בצרפתית ובאנגלית).

לא זו אף זו: הסכמי־התרבות ש־ עם צרפת מחייבים אותנו להקדיש מ־ נראש לתרבות צרפת בשידורי קול יש־ אל. אל נעבור את הסיכמה „אסור ל־ להבטיח?" ליחסי־החוץ שלנו, ועל א־ כמה וכמה ליחסי ישראל־צרפת.

בחירות בבריטניה

אין אנו נביאים, ואין במחינתנו לנבא את תוצאות הבחירות הכמשמשות ובאות בכרי־ מיה. אנו יכולים לקנא במדינה זו והמציה בה. לציבות המשמשת כדוגמא לעולם.

תחיינה התוצאות אשר תהיינה, וברי־ אחדים בדורים: לא יהיה בזכות מושע ב־ טעם המפלגות. מאחר שקיים בבריטניה מ־ קות ציבורי בנושא זה. הבחירות לא תשנ־ נה יותר משלושה שבועות, בהתאם לחו־ ללא מרוסת עצבני של העם, וללא שיתו־ מדיות הממשל. תוך שבוע או שבועי־ לאחר קוום הבחירות תמונו ממשלה ציבו־ ללא סתרימבר, ללא קואליציות. ללא משרו־

יילטון, בנצלו את השעה, מגלה בעצם נ־ ספת את ביטחר המנהיגות שלו, ואת העובדה כי הוא משכמו ומעלה מעל לחבריו בפרל־ מנט. הוא התגלה כמדינאי חריף, מלכלן מדיני מחדיר, ומחזיק המטוכל להושיע בפר־ עמו, לשבענו, ולזכות בהערכת חבריו ויריר־ בית כאחד. מולו עומד יריב חריף, אף הוא מתמחה בשטח הכלכלי, מר היה, אשר אינר מיכר דיו בקרב העם, ברוך הוכר, שוויילסון דהר לבחירות מוקדמות, בין היתר, על מנת לנצל את הפיפולריות האישית שלו, ולסנ־ שיצליח היה להסביע את רישומו על העם. כאמור, האנגלים הינם עם מאושר. כי שי־ מת הבחירות שלהם מבטיחה הכרעה ברורה ומהירה, אשר תקנה לעם מנהיגות ויציבות במהלך שלושי אחד.

במערכה על עצמאות ישראל

(המשך מעמוד 2)

מכובדת של פרופסורים שבחיפה של ה. ממנקין. העיד על כך גם העובדה, ש־בזיהזדל קנו הם לעצמם את החילת של „החרגנית": במחיר של שמונה אחת מהאפרסים. וגם ויתור זה נעשה „על־ תנאי". התנאי האחד הישמע מפי הליבר־ לים העצמאיים: לבטל את העלאת מס־ ההכנסה לחברות ולבעלי הכנסות גבוהות. ושוב מופיעים „הגנרלים האוסטריים", ה־ שולפים את ת„מפה", עליה רשום בפורש, כי המנדיל את מס־ההכנסה מקטין את ה־ השקעות.

זהו ניסוח העשוי להספיק על כל בעל־ אמרות, באופן גלוי־תלוי בנישתו ה־ סוציאלית. אלא שת„מפה" הזאת אינה מתקפת כלל את „שדה־הקרב" המציאו־ תי במערכה על ההשקעות. הן עיבודה היא את המצוות של הסכון־למען־השקעה ריימים בישראל לא בעליי־המפעלים כי אם העובדים: ציי קיפות־התגמולים ה־ חברות סכומים עצומים, ומחתונים ה־ עמים מסחר כי שני שלישים של ההשקעות בארץ ממציאים הממשלה (ב־ אופן ישיר או ע„י הבנק לפיתוח התע־ שיה), הסוכנות, הרשויות המקומיות וקי־ פות־התגמולים. ורק עשרה אחוזים מהרווח העף של החברות והעצמאיים מושקעים במפעלים המקומיים. היתר הולא לדברי־ מורות, להרכישת נכסי־נילא־ניידי והש־ קעות בחוץ־לארץ (במפעלים או בעיקרון) שמי בבנק שוויצרי). הן גם זותי דרך ה„גיי־ דות" של ההון: החולרים מהמעטקים, ה־ מלוות והמקביות שבניו־יורק תופסים ל־ ליידות „ישראליות בתיא (כמלוואה או כ־ השקעה ממשלתית), כדי לייתפר לפרנסים שוויציים בציריך.

לא חציאת מס־ההכנסה בשני אחוזים תוכל לשנות את התמונה הזאת לרעה. כשם שהירידה המס לפני שנה לא שינתה אותה לטובה. ולא פחות מזה נכון הוא שהעלאה כזאת יש לה משמעות מבוהלת ם לגבי הרווחיות של המפעל. ופי־כמה כון הדבר במציאות הישראלית, שבה כל מאזן של רווח־והפסד הוא מושג מאוד ערבלימי, באשר ההלוואות הופכות למ־ ניות, והפסדים נמחקים במחי־יד של ממשלה מהיף של עשרות מליוני ליי־ רוב המפעלים נשארים סמוכים (במידה ובצורה זו או אחרת) על שולחנה של קופת־המדינה.

ג ואם לזה ייקרא „מדיניות־החשמקית", מה השעם לדבר על איוושתו מדיניות שכר? הן ממהלך כאן כל המאבק התקין בין הרוות והשכר, כאשר המקור של ה־ רווה נמצא לאו־דוקא במפעל, כי אם בארישהו מטרד כמשלתי, שיכול לתן את ה„משקיע" לשבם או לחבר, בשעה שמקורו של השכר אינו נתון בחסדי ה־ ממשלה כי אם בעבודה־ממש. ואם יש גבול לתביעתו־השכר במה שנקרא „יכו־ לת של המשק" (לפי ההנפקים או הטפ־ עולים), הרי בתנאינו־אנו הוסך עצם ה־ מושג של „יכולת" למשהו גמיש ביותר, אם לא למיזני בהחלט. האמנם קבעו ה־ פרופסורים שלנו את תביעות־השכר שלהם לפי ה„יכולת" של האוניברסיטה והסכנין או לפי עלית „התעשיה הלאומית הנקיה"?

הוא הדין אישוא לגבי יתר סוגי העוב־ דים. הנאבקים על רמת־החיים עם נותני־ העבודה שלהם. כאשר ה„יכולת" מתגלית במידה מסוימת הוך כדי מאבק זה. ויהיה זה מאבק יותר „מרוסן", גם לא פחות מוצדק ומוסרי, כשהוא מתנהל עם בעלי המיפעלים הפרטיים, מאשר מאבקם של הסרוסורים עם ה„מעביד" שלהם.

התוספת והיוקר

מובנת בהחלט העטיה מצד הממשלה לחסית את הדעה לשאלת השכר. כאילו המדיניות הכלכלית היא „בסדר גמור", ורק התביעות של הפועלים עלו־ לים ליציר אותה. אין זה אלא אליבי לכשלונה של המדיניות כולה, כי שום „ריסון" של התביעות לא היה מוען אות־ נו לקראת עצמאותנו הכלכלית, בהיעדר רביזיה במיבנה המשק מיסודו. אך ביני הים נמשכת התחת־תודעה באותו הכיוון גם לגבי התוספת־היוקר.

הסטה היא, כמובן, לבטל את התוספת ולא את היוקר. כי אם הישמק התחיקרות, הרי ממילא תבוטל גם התוספת. והדמה „העקבית־יותר" אומרת (או רומזת) ש־ יש לבטל את התוספת בדי שאפשר יהיה להעלות את היוקר ע„י בישול הסובסי־ דיות. כי על פני ה„מפה" שבאמתחתו של „הגנרל האוסטרי" רשום במפורש שעם בישול הסובסידיות משתעמים גם הוצ־ אות הממשלה וגם כוח־התקניה של האורת, של השובד. אלא שגם הפעם מתגלה ש־ ת„מפה" איני דומה כלל ל„עזרה־הקרב" הממשי אשר עליו מתבחלת המערכה ה־ כלכלית.

כי המושג כלכלה סוציאלית איננו אמ־ צאה אידיאולוגית שמאלית, אלא הוא אחד היסודות של המשטר הליברלי דווקא. ו־ של החברה ה„מודרנית". המעניקה סובסי־ דיות בששים צורות, כגון שירותי החיי־ נוך או הבריאות. ורק הקבוצה הרפובלי־ קנית הקיצונית של גולדווטר בארה„ב יכולה לתאר את ג'ונסון כ„קומוניסט" בשל „הסובסידיות הניתנות, בצורות שונות, לקשישים, לחולים, למובטלים וכד'. אפ־ שר, כמובן, לתת את הסובסידיה לכיס חלב ישר לילדי הפועל והפקיד. אלא ש־ פעולה זו שייכת, בעצם, למערך־הסער. בשעה שהסובסידיה לייצרן — לחקלאי מעניקה, אמנם, הטבת־מה גם לבעלי ה־ הכנסות הגבוהות, אלא שאת ההטבה ה־ זאת אפשר גם לספוג בדיוויזי מס־ההכנסה.

אך נניח שבישלנו (או קיצצנו במידה ניכרת) את הסובסידיה הזאת. כלום לא היה מוטרף הדבר בתביעות השכר? ו־ האמנם מעוניינים אנו שהתביעה הזאת תבוא על סיפוקה לא בתוספת־יוקר אלא דווקא בהעלאה ניסרת־יותר של שכר־ היסוד, על כל המשתמע מכך לגבי „מדי־ ניות־השכר" הכללית?

במקום תשובה ברורה על השאלה הזאת בא הגימגום של „רביזיה" בלבד בענין תוספת־היוקר. אחר הניירוים הוא השלום בתוספת פעם לשנה ולא פעמים. והניסוח הוא שבניכך היתה רק שנה אחת שתתג־ ספת שולמה פעמיים. אלא שדווקא הניסוח הזה בא לשרטט את כל ההבעיה. כי אם „בין כך" מחייבת ההתיקרות תשלום פעם בשנה, לשם מה כל ה„רביזיה" הזאת? האם אין בכך כדי לעורר את החשד, כי התתייקרות תוכל להשתלל לאורך שנה שלימה לקראת הפיצוי המאחר והמקיצץ שיינתן בתוספת־יוקר חד־שנתית? האם לא ברור כי בתוך זו מעריצים את עצם הבסיס של יחסי־העבודה? כי יחסים תקי־ נים אלה מתבססים על הסכמי־שכר דו־ שנתיים, כאשר מעל לתחסם מתנוססת ה־ „מטריה" של תוספת־היוקר להגנה בפני התיקרות יתירה. אם תתקפל ה„מטריה" הזאת, הרי כל המיים על הסכמי־השכר יתגלה בפתון של חשש חשד בפני גלי־ התתייקרות, העשויים לישטוף במשך שנה את כל התישגים והתסכמים. וכי מי מעי־ גין ב„אזהרה" שכזאת של יחסי־העבודה?

הוא הדין לגבי ה„רביזיה" האחרת: להוציא מהישובי תוספת־היוקר את הע־ מהיריים של מיצרי חיבוא. נשאיר לעומתי האוצר את הטרחה המסוקסקת לחשב את ה„מרכיב" של היבוא בעלויות תמחיריים המקומיים. בשביל האיש העובד קרים מניסע אחד ועובדה אחת: קניוק־ רות! הרי על אימת התתייקרות ביסמנו לא־במעט את השמעות שלנו נגד הגזי־ רות על התפורים שאנו מייצאים לארצות „השוק המשותף", גם זכינו להבטה ני־כ־ רת מצד הממשלה הבלגית, מאחר שבתי־ ספת־היוקר שהיא משלמת לעובדים שלה תופם מקום נכבד הוצאת של פרי־הדר. כלום אותו התעיון המפוזר איננו חל גם עלינו?

התשכבני בשאלה זו לא רק בשל חש־ ביות כוללניה לעצמה, אלא גם משום ש־ כאן מובלטת כל השישה הנספרת של תתמלות במקום מדיניות. כלום יש למי־ שהו עניין להוסיף טלאי על גבי טלאי ותחבולה על גבי תחבולה, במקום לחפוש את עיקרי המציאות והמדיניות הכלכלית?

פרשת „דך דך"

בין כל התמלצות להבראת המשק מז־ דקות אחת שמיעה טלאי ולא תח־ בילה, אלא מצטיינת היא באופיה התיבו־ שרשי. יש רק להצטער שניתן לה ניסוח אומלל כמיסמת ה„ניידות". תיאי שחייבים אנו „לנועי": מרצונות־שחוף אל הנגב ו־ הגליל, מענף משקי חסרי־סיכויים לענף ראוי לעיידוד. אך אם יש בכך משום פתיחת פתח בכיוון הנכון, הרי מחייב הדבר הכנית, כלים, אמצעים, מדיניות.

יש להודות שלגורם אחד דואגת כאן הממשלה ביד נדיבה: ל„ניידות" של בעל־המיפעל. הוא מקבל קרקע וולה ב־ שטח השולה בהרבה על צורכי המפעל וסיכויי התתחבותו. ניתן לו מעמד של „מפעל מאושר" וניכיון ממשלתי בשיעור גבוה. נוסף על התקלות במס־ההכנסה מדי צא הוא באיזורי־הפיתוח גם כוח־עבודה זול יותר (בעולים אתון בממוצע בתש־ וזאת לאותם העגפים שבמרכז הארץ). הפועלים המקומיים לא יצברו גם זכויות־ וחק ותבאים סוציאליים, בקיצור. בעלי־ המפעל ווכה כאן לעידוד קצת „בלתי־ רגיל".

נניח שאי־אפשר בהוג ביד יותר קמור צה. אבל אין גם השיעל ויאה את עצמו זכאי לשיעול קצת יותר מת„רגיל": תש־ לום פיצויים מקובלים או אטוראי רגיל לשיכון במקום החדש, וכד'. הן נאמר לו: לך לך ממקום־מבוחתך או ממקום־מגורך, מהסביבה החברתית והמשפחתית שבה נמ־ צאת עשרות בשנים. ייתכן שיעל שני „המפה תאוסטרית" זה הולך. אבל במצי־ את הממשית זה „לא הולך".

ואין זו תופעה מיוחדת למציאות היש־ ראלית. קרה כדבר לפני חודשים, כאשר עמדד לסגור מכתש־פוחם בצפון־בלגיה בשל הוסר רווחיות, ועם הפועלים ניסו לנהוג „סרגיל". אך הפועלים הכריזו שבי־ תם, שרכז הפנגות, הניעו להתנגדות עם המשפרה והצבא, והשאירו שני הללים ב־ חצית תעירה. היתה זו אחת משתי סיבות שבגללן התמוטטה הממשלה (הסיבה הש־ נית היתה: גורלה של קופת־חולים שב־ השותת של המפלגה הסוציאליסטית).

יש אומרים ש„הממשלה נכנעה". אך האמת היא שבמאחר הבינה הממשלה, כי עליה לבניס קרן מיוחדת של 15 מיליון דולר, כדי להבטיח הנאי „ניידות" הוגנים (פיצויים מוגדלים, לימוד מקצוע חדש בתשלום שכר־עבודה מלא וכד') לקראת תכנית נרחבת של שינוי המיבנה המשקי, וייתכן שהממשלה הבלגית נזכרה במקרה דומה שקרה לפני שנתיים, כאשר שרצת שביתה במכרה פחם גם בצרפת, והממש־ לה שיכנעה את הד־גול לתתים על צווי־ ריתוק. אבל הצוו הפך לפס־נייר, כאשר הפועלים התחילו את השביתה, שתקיפת גם את כל המהנדסים והפקידים, מהפי־ נת סולידריות מעמדית שהדהימה את צרי־ פת כולה. כתיצאה מכך הסיגו הפועלים את מרבית תביעותיהם, הד־גול נפגע קשה בידקתו, והפגיעה הזאת השתמשה גם בבחירות לנשיאות. כעת הכריזה הממשלה החדשה על „מדיניות סוציאלית" ייתכר דאגה לשכבות הרקיפות.

בהקשר זה כדאי, אולי, לעיין גם את תראיון של כתב „דבר" עם הפרופסור אבא לרנר, אשר נשאל מדוע לא הצעילה ה־ ממשלה את כוחה נגד עובדי התיבוריה האיבורית שבאחן בניו־יורק. על כך ניתנה התשובה (בספר־ביעונות, ספק־בלעגנות), כי „חומרת המצב לא הצדיקה זאת. רק מפני שלאנשים היה קצת קשה ללכת ב־ רגל, לא רצו להסעיל את הצבא ולא היה כל הכרח בדבר"...

בלניה, צרפת, ארה„ב, — אלה הם שלו־ שה סיפורים הבאים ללמד, כי „לא בחיל ולא בכוח" ניתן לשנות בעיות חברתיות חמורות, כפי שמדמים עוד בנפשם אי־ אלה „גנרלים אוסטריים", אלא יש ל־ דים את הדרושה למכת" ע„י מדיניות כו־ ללת ובטוחה, המשווה מלכתחילה לנגד עינה את „הנוף האנושי" בולו, על כל הגורמים הפועלים בתוכו. המדיניות של „ניידות" ודאי שמחייבת ראיה כוללת והכנית מיוסמת לביצועה, ללא אילתור כישל.

„קצת" — מדיניות

פ רשת ת„ניידות" באה להמחית, איך מתלשת גם התכנית התיובית ביותר בידי ממשלה המתנהגת ב„קצת־מדיניות": קצת קיצוץ (התפנתי) במנגנון יבהוצאות של הממשלה, קצת להגבירה את התיסכון (של מי?), קצת להגדיל את הפרמיות ליצוא (לקרא הפיותות?), קצת לתמוך במפעלים המתשלים (על חשבון העגפים הבראיים ותקציב־הפיתוח), קצת להמ־ שיך בהשיפת הייסיר המקומי. במיתון האשראי ובהאטת הפעילות הכלכלית (ללא אלטרנטיבה וסרספקטיבה של הקמת ענף פיוטשק חדישים), קצת ייתר הקיפות במי־ דיניות־השכר (יחד עם „רביזיה" בתוספת־ היוקר, אולי גם בתוספת „קצת" תוסף־ עבודה) וכו' וכו'.

בדרך זו אפשר ליצור רק שיווי־משק של כל המגרעות. אפשר, כמובן, להגיע בפני הציבור את ת„קצת" העלוב כ„צעד ראשון" בלבד. אך גם האזרח הפשוט מפו־ גל כבר לשאול: צעד לאיזה מיצעד? ובאיזה כיוון? וכלום אין זה אלא דחיפוש ויקשיפה בסבך של סתירות, תוך ביזבוז שאירית האמצעים שבידינו?

אין, כמובן, לספון שביובונו את כל הזמן היצום שנסל לידינו, בשביל זה צריך להיות גאון־תביובו. גאון כזה לא נמצא בתוכנו, אך מספיק היה לציין את דברי המאופקים של נגיד בנק־ישראל, כי „המסריע הוא לא מה עשינו באותם שישה מיליארד דולר שקבלנו מהון מאו קום המדינה, אלא מה שאפשר היה לעשות בהם..." ודברים יותר ברורים נאמרו ע„י הנגיד לפני כמה ימים (אשר „דבר" מעשט אותם, כנראה, בשגגה): „שלוש נשיות מסוכנות הן בעיקרי של המשק הישראלי: הנטיה להרחבה בכל מחיר, שאינה נעשית תמיד תוך התחשבות באפשרויות השיווק; התיקשות כספים בהרחבת מפעלים, בדי לחפות על בעיותיו; והנטיה המסוכנת השלילית: „התנפחות וחשבונית", כשאיפה למכות במקום לאיכות".

הן אזו כתב־האשמה, המתרכז סוף־סוף בעיקר: לא בעניני מטבע, אשראי, שכר־ עבודה וכד', כי אם ב„ניתוקו המסוכנת של המשק הישראלי", אך למם מת תדיבור תחתון של אילו שהן „נטיות", כאשר יש מישהו האחראי ל„נטיות" אלה? בצדק מוסיף הנגיד ומזכיר, כי „כולנו נמצאים

ביבין לשמאל: גוריונסן, דה־גול (כלפה פרציאלית), אשכול, מאיר (בישיון מאו 1967).

ירושלים, באדר תשכ"ו
1966 במרץ 7

סודי - דחוף ביותר

העתק מס' 6 מתוך 8 העתקים
דף מס' 1 מתוך 5 דפים

אל : מר ג. צור
אל"מ י. ורבין
נצ"מ ש. שלוש

הנדון: סיכום ישיבת הועדה המרכזית שנערכה
במשרד הממשל הח"מ ביום ו' 4.3.1966

נוכחו: ה"ה ש. מולידאנו, ג. [redacted] י. ורבין, א. שלוש,
צ. ליבוביצקי, א. אחיטוב, ש. ישראלי, ק. קדיש,
ש. פנס, גור אריה וא. לים

בעת תדיון בסעיף 1 נוכח גם אלוף ס. שמיר,
מבחל מיבחל מקרקעי ישראל.

ס ד ר ם :

1. בדיקת מחדש של השטחים המגודרים

בישיבה מיום 27.2.66 בראשותו של מר ג. הרשל, היועץ המשפטי לרשם הממשלה, בבקשה הועדה המרכזית לבדוק מחדש את השטחים המגודרים בסעיף סעיף 125 מפקודת התגבה (נוסח חידוש), 1945, מתוך מגמה לצמצם את מספרם ככל האפשר.

(1) ועדת מיבחל מקרקעי ישראל

א. אלוף שמיר יסביר לועדה המרכזית אלו שטחים מגודרים, מכלל השטחים המגודרים בידם בתחבי הארץ, שבקש מיבחל מקרקעי ישראל לתשיבם ולקיים בם בעצמו. מיבחל יובחה על ידי הסבמה לצמצם את מספרם של השטחים המגודרים ככל האפשר, וההסלבותיו ביחס לסגידת שטחים התבססות על שיקולים קרקעיים בלבד.

ב. אלוף שמיר יבחר את הסיבות הקונקרטיות להשלבת מיבחל ביחס לסגידת כל שטח ושטח ויסרט אלו הבאים מוקדמים יש לקיים ביחס לבל שטח סגור כדי שמבחינת מיבחל לא תהיה מגידה לשמירת השטחים. כן יציין את המועד המשוער לקיום הבאים אלה.

2/..

סודי - דחוף ביותר
העתק מס' 6 מתוך 13 העתקים
דף מס' 2 מתוך 5 דפים

ג. אלוף עמיר הודיע כי רק "שיבוא סובות" (ולא מעמי בוחרת ושיגרה) יבחן את המיבחל בהמלצותיו ביחס לסגירת משחים.

ד. אלוף עמיר יעביר לועדה את המלצותיו ביחס לסגירת משחים סבורים בכל הארץ, פרט לאזור חדרום והנגב, עד ליום ה' הבא, 10.3.66. ההמלצות ביחס לאזור הדרום והנגב מוגשבה בתאריך מאוחר יותר.

ה. בצ"מ שלום מסר כי חפיקדת על קרקעות הסריבה במשחים סבורים ייעשה בעתיד על ידי המיבחל, וכי המשטרה תפעל להעבשת העבריינים (על כביעה למשה סבור) על פי הודעת מפקחי המיבחל.

(2) **עמדת המשטרה**

א. לבטל את הצורך ברשיונות כניסה ויציאה לכל המשחים המבורים בכל הארץ, פרט לרצועת עזה.

ב. אם ההמלצה שבסעיף א' לא תתקבל, יש לבטל את המשחים המבורים בכל הארץ, פרט לרצועת עזה.

(3) **עמדת היועץ**

א. להשאיר את "המשולש" כמשה סבור, אך לבטל את הצורך ברשיונות כניסה לתוכו.

ב. להשאיר את צפת ושבריה כמשחים מבורים, אך לבטל את הצורך ברשיונות כניסה לתוכן ולאפשר גישה חפשית לשורך הכבישים המובילים אליהן.

ג. להשאיר את הנגב סבור במתכונתו הנוכחית. לגבי מבוקת תבדוים בין שני אזורי הסיג מיפטר עמדת היועץ ביישיבה הבאה.

(4) **עמדת ש.ב.מ. - ג.** [redacted]

לשרת נראה כי להשאיר שטר רשוי כלשהו, אך עמדה מבוטשת מיפטר ביישיבה הבאה.

3/..

תודיע בעניין הטפחים הסבוריים יסוכם ביישיבה הבאה לאחר שכל הנוגעים, לרבות מיבחל מקרקעי ישראל, יבטאו את עמדתם הסופית.

2. קבישת מקרובות ביחס להפעלת צוי הגבלה אישיים

בישיבת מיום 27.2.66 בראשותו של מר הראל, בהבקשת הועדה השרבזית לקבוע מקרובות ביחס להפעלת צוי הגבלה אישיים, למי מוגים מוגדרים. ושל יסוד מקרובות אלה לבדוק מחדש את רשימת המוגבלים.

(1) מוגי המוגבלים (בסובן חקנה 109) של ש.ב.ב.ו

א. קיום קשר עם מדיבות ערב

(א) מפורסם על מטירת ידיעות לאוייב;

(ב) אנשים שעברו למדיבות ערב ושבו והסתננו לישראל, לרבות אלה שלא הוכח כי מטרו ידיעות לאוייב;

(ג) אנשים שנתמנו בכוונה לעזוב הארץ למדיבה ערבית;

(ד) אנשים שלגביהם יש ידיעות שהכוונתם לעזוב את הארץ למדיבה ערבית;

(ה) אנשים שלגביהם יש ידיעות כי ערוכי מודיעין של מדיבות ערביות מבקשים להתקשר עמהם;

(ו) מבריחים מרגלים שיש להם רקע לאומני.

הקומת המגבלה הבסיסית לגבי המוגבלים בקבוצה זו היא 3 שנים עם הקלות והחמרות לפי הנסיבות.

ב. לאומנים קיצוניים

(א) לאומנים קיצוניים בזכות עצמם (שיש עליהם חומר שלילי בגלל פעילותיהם);

(ב) אנשים המשתקפים בדמת הקהל הערבית כלאומנים קיצוניים.

4/..

ג. "אל-ארד"

(א) מבחינת "אל-ארד" וסוכנויות רשימות לכבסתן;

(ב) החתומים על רשימת המועמדים של "אל-ארד" שסרבו לבטל את חתימתם, ואשר בשל מחצית השנה האחרונה עמקו בפעילות לאומנית.

(2) סוגי המועמדים (לפי כל צוי ההגבלה האישיים) של משטרת ישראל

(א) מאכסני מסתננים;

(ב) אנשים שיש להם מגע עם מסתננים ואשר לא הוצמדו לזיון מחוסר ראיות;

(ג) מבריחים מוצדים העוברים את הגבול או קשורים עם מסתננים הבאים מבחוץ;

(ד) מחזיקים בנשק ובמחסנות באופן בלתי חוקי או חשודים בכך שאמצעים לא הוכחת;

(ה) מפירים את הסדר הציבורי במידה שיש בה כדי לסכן את בטחון הציבור (כגון בסקרת של כשר כבא).

(ו) מישקל האפשרות לכלול ברשימת המועמדים גם מסיתים להפרת הסדר הציבורי.

משטרת ישראל לא תבקש להוציא צוי הגבלת אישיים כטבקציה נגד פושעים פליליים.

(3) המועמדים של המשטל

א. לאור השקרובות דלעיל לבדוק ש.ב.כ. והמשטרה - כל אחד בתחום סמכויותיו הייעודיות - את רשימת המועמדים שלהם ושל המשטל הצבאי. לגבי אלה שיוחלט להוציאם מרשימת המועמדים לא יהודשו צוי ההגבלה לאחר שיפוג תוקפם. (לש.ב.כ. רשימה של 65 מועמדים כיום ומשטרת יגדל לאחר בדיקת המועמדים של המשטל ב- 100 - 50. למשטרת 112 מועמדים כיום. שאר המועמדים של המשטל).

5/..

ב. מישקל האפשרות לחשחש בצורי ההגבלה הנ"ל בנמישרת ולטרונין, דהיינו לבטל ולהחזיר את הצוות חליקות לפי הנסיבות כדי להביא את יחידותם לגבי המוגבלים. יהיה מחיב להחאים את הסכנים של הועדה המיוצגת עליד אלופי המיקוד לשימה זו.

3. <u>בישיבת המקרישת הנוכחי ענבורת של הועדה המרכזית</u>

הדיון בסעיף זה נדחה לישיבה הבאה. לשכת הירוץ מכין מצע לדיון ולהפצתו לחברי הועדה לפני הישיבה.

בברכה,

ח. לים

סגן היועץ לענייני ערבים

בדואר - דחוף

ירושלים, באדר תשכ"ו
בפברואר 1966

תעמק מס' 9 מתוך 9 העתקים
דף מס' 1 מתוך 1 דפים

מר א. תראל, היועץ המכלי לרשם המשפלה
מר י. תרשלין, רשם ש.ב.כ.
מר ג. [redacted] ש.ב.כ.
גב"מ שלום, רשם מח"ב/אח"ק/ממא"ד
תל"מ מ. מטגר, המרקליט הצבאי הראשי, צה"ל
סא"ל א. לפביצקי, הממכ"ל, צה"ל

הנדון: זכרון דברים מישיבתנו
ביום 27.2.66

רצ"ב זכרון דברים מישיבה שהתקיימה בלשכת
ובשמו ביום ש' 27.2.66.

בודה לכם על הערותיכם ביחס לסיכום.

ישיבת הועדה המרכזית בועדה ליום ו' 4.3.66
ד' המטכל הצבאי בשעה 08.30. על סדר היום:

בדיקת מחדש של העתתים המגורים במרבן מקבה
125 מתקופת ההגבה (שנת מירום, 1945.

קביעת מקרובות ביחס להתעלת בזי תגבלת מישיים;

גישות המקידה ובהלי עבודתה של הועדה המרכזית.

בברכה,

ג. לש
סגן היועץ לענייני ערביים

סודי ביותר

העתק מס' [illegible] מתוך [illegible] העתקים

דף מס' [illegible] / מתוך [illegible] דפים

זכרון דברים מישיבה שהתקיימה בלשכת שר הבטחון

ביום א' - 27.2.66

השתתפו: ה"מ א. ישראל, מ. מולידאנו, א. לוי - מפרץ עקבה

י. תרמלין, ג. [redacted] א. אחיטוב - מ.ב.ל.

בצ"מ א. שלוש - מפקדה

אל"מ מ. שמגר, סא"ל אל לוסצקי - צה"ל

שר הראל פתר על ההצעות שביחנו ע"י ראש הממשלה ושר הבטחון בישיבה לבנבנון הסכסוך הצבאי, הקבוע ההגבה (שעת חירום), 1945 והמתרכות מחדשה של גורמי הבטחון בנושא. דיונו - לאחר דיון יסודי עם הרמטכ"ל ושר הראל, הינתן הכללי לראש הממשלה. ואלה הן ההחלטות:

1. מבנבנון הממשלת הצבאי יבוטל. צה"ל יבטיח את הצבאים הדרושים למקסת ממשל צבאי בשטחים של חירום ומלחמה.

2. מקבות ההגבה (שעת חירום), 1945 מוארבה במוקדם. לפי בקשתו של ראש הממשלה מיבחן עם שר המשפטים האפשרות להכניס תיקונים במקבות או להחליפן בחוק ישראלי.

3. האחריות למקבות ההגבה (שעת חירום), 1945 מיוחד בהסכמתו של צה"ל ובאחריותו הבלעדית של שר הבטחון. הרמטכ"ל יוסמך כ"ממקד הצבאי" במובן המקבות על כל המדיבה והחרבים שלו למשרת זו יחיה קבין משה בהסכ"ל (כמי שמוצב הוא כיום). מסכימות של "הממקד הצבאי" בתיקונים המוצעים מהוחלים הצבאיים לשלומי העיקוד והחרבים שלהם למשרת זו יחיו קבינו משה בתיקונים.

4. בקשר לתפעלת מקבות ההגבה לא יסכים צה"ל בנוסאים שיש להם בניעה לבטחון הפנימי ולשוחרים ערביים ולא יחיה לבניהן שום בסם.

5. המשרת תהיה אחראית על ההוצאה לפועל של מקבות ההגבה בכל התחומים: בתי הגבלת אסיפים, סגירת שטחים וכיו"ב. עם זאת, מישאר בידי צה"ל הסמכות להוציא לפועל מקבות שהפעלתן היתה יזומה על ידי לערכים בגוף שהוי אינטרס, הבאת מחבים צבאיים, ביחול פעולות בצבאיות ופעולות צבאיות בצד מסתבים. צה"ל יוכל לבקש מהמשרת להוציא לפועל את המקבות הנוגעות לבניהים אלה.

2/..

קדרי בירור
תשמ"ח מס' 9 מתוך 14 העמקים
דף מס' 2 מתוך 8 דפים

6. לשם מילוי המקידה כאמור על מסדר הציבורי בסקטור הערבי ועל הבטחת שלום האזרחים הערביים ביהודיתם וביישובים מעורבים (עם אוכלוסיה יהודית), רשאית ממשלת ישראל לידום הפעלת מקנות התגנה.

7. לשם מילוי המקידה כאמור על שמירת הבטחון הפנימי: מלחמת בריגול, פגיעה המרגלות עוינת, פעילות טרוריסטית וכיו"ב, רשאית ש.ב.כ. ל לידום הפעלת מקנות התגנה.

8. המפקדים הצבאיים יפעילו את מקנות התגנה (שעת חירום), 1945 - פלגד לצרכים של צה"ל - רק לצרכי ש.ב.כ. והמשטרה. הם לא יתערבו בשיקולים המקצועיים של גורמי בטחון אלה שמעמם בתביעה הפעלת המקנות. אך משום שהתחרות המשפטית והציבורית לגבי הפעלת המקנות פועלת על המפקדים הצבאיים, המשפטים אלה/הם רשאים להסבה מהפעלתן.

9. שתדלנו של מיועץ לענייני ערבים המרכז בשיפול בכל הענייבים האזרחיים הנוגעים לסקטור הערבי ובמיוחד מפרטי פעולה וגורמים ציבוריים בעניינים אלה. בעניינים אזרחיים שיש להם אספקטים בטחוניים יתועצו עם גורמי הבטחון, ולהיפך - בעניינים בטחוניים שיש להם אספקטים ציבוריים ופוליטיים יתועצו עם מיועץ לענייני ערבים.

10. לא ינתנו שטחים סגורים במרבן מקנה 125 מהקנות התגנה אלא בהסכמת הגורם שהנא את סגירתם.

11. ההתרכות חמורה של גורמי הבטחון בשטח תחול גם על ריכוזי הבדוים באזורי הסיג בורום. אולם שיחבי הנגב, דרושה מאזורי הסיג , יחיו סגורים בשכונת הנהלה כיום, והבטחון השוטף בהם, ובשיוחד המלחמה בסחנבים, ישארו באחריותו של צה"ל.

3/..

סודי ביותר
העתק מס' 9 מתוך 10 העתקים
דף מס' 3 מתוך 8 דפים

12. מיבחל מקרקעי ישראל ייערך בצורת שחבשיה עסירה סדירה, שוסמת ויצילה של הבבסים חקרקעיים. לצורך זה מוקם לחידת עסירה בעפון. לשם מלחסה בנגע של בניה בלחי חוקים על אדמות המיבחל בבדקה עמת התעסרות להסמיך מפקחים של מיבחל מקרקעי ישראל לחתום על צווי הפסקת בניה בלחי חוקית ומריסת מבנים בלחי חוקיים. במידת הצורך, תניע המשטרה למיבחל בל עזרה בביצוע פעולות אלה.

13. בוכחותה של משטרת ישראל בשטח תוגבר על ידי מריסת פלאת בשטח. לצורך זה תוקמנה תחנות משטרה ובקודות משטרה. לשם ביצוע יעיל של מפקידי המשטרה התלמים וכן לצורכי סביעת מוקם עמידה משטרתית מיוחדת. עמידה זו תופעל גם לשם השגרבות מהירה ויעילה באזורים של ישוב מעורב.

14. ש.ב.כ. יתגבר את כוחותיו בשטח.

15. להבגדון המשטל הצבאי היה בעיקר ערך מרתיע. כדי לשמור על גורם ההרתעה גם לאחר תוגבר בוכחותה של צה"ל בגליל על ידי הקמת מחנות צבא ומפקדים צבאיים ככל הצייתן וכן יוחאבו במידת האפשר איפוני הצבא באזור זה.

16. יזורז איכלוס הגליל ומיתון על ידי מיעוט, הרחבת המקלטים בכל האפשר, עידוד המיירות הכללית והאבישים וכיו"ב. מיבחן עדיפות למיזות בצרת עלית.

ב ר כ ה :

1. <u>מקבות החגבת (שעת חירום), 1945</u>

אל"מ שבבר יכין חוסר רקע על המקבות לקראת הדיון עם שר המשטרה.

2. <u>בחי המשטה הצבאיים</u>

א. בחי המשטה הצבאיים ישתיבו למפקדים ויוזדקקו להם בצורת סלקטיבית ביותר ורק לגבי עבירות על מקבות החגבת (שעת חירום), 1945.

4/..

קונד ברוחב
חמתק סט' 5 מתוך 5/ מתקים
דף סט' 1 מתוך 3 דפים

ב. אל"ם שמבר יעביר להברי הועדה המרכזית את מחבירות של מתריליסות מצבאית ביחס לשימוש בבתי משפט הצבאיים.

3. <u>בחדות מיוחדות ליד אלופי המיקוד</u>

א. מוקמות 3 יחידות מיוחדות ליד אלופי המיקוד בבסיס, במרכז ובדרום (בדומה לדרגה המיוחסת שליד הרמטכ"ל). דחות במטרה להבטיח שימוש טקטיבי ובטוח במקרה מחבה (שנת מידום), 1945.

ב. כל יחידה מחיה מורכבת מקצין חטמה המיקודי - כיו"ד, ומבצעי מ.ב.כ., חמשטרת ולשכת היועץ לעבירות ערבים בדרג מרחבי.

ג. מרוחות מיוחבות לאלופי המיקוד בעבירות המוגדרים להפעלת מקרות מחבה (שנת מידום), 1945. במידה שמדבר בימן מבחינת חסמן ואמי המטולה, מרבחת לדיון ברוחות אלה כל הבקשות מיוחמות ביחס לשמוש במקרות, לרבות מבקשת מבירוחם צה"ל לערבים בבאיים.

ד. מ.ב.כ. וחמשטרת מן הגורמים המכריעים ברוחת מחייבת ביחס לשימוש במקרות - כל אחת בתחום סמכותה ואחריותה היחודיים. אם הרוחה מחייבת איבה בוחה לחמליץ על שימוש במקרות מחבה רשאי הגורם מיוחס להביא את חעניין לדיון בדרג גבוה יותר.

ה. בעמות מידום רשאי הגורם חמבקש לדרום שימוש במקרה (מ.ב.כ. או חמשטרה), לחתקשר במישרין עם קצין חמטה שליד הרמטכ"ל או קצין חמטה המיקודי מתוך מיאום עם לשכת היועץ בדרג חמתאים. המבמה היא בכל מקום, שמרם לשקריט יובאים מן חכלל, הגורם חמבקש להטעיל בוחים חמוגבים להגבלת איחוות, צריך למידת מגאם עם כל הגורמים חמשתמשים בוחות המיוחבות.

3/..

קונד נרנה
הפנק שם' 9 סמדר/משקיפים
דף שם' 5 מפדר 8 דפים

1. קציני אסטת המיקודים יעדכנו ביום לסורגים בשקודי הערבי בנגמה לאפשר למם שיקול דעת אפנשם של דקע ערבדמי - לסקדים שיתעורר הצורך להשתמש בסמכות תהבאת אר לעברת חיזדם.

צורת השימוש ייקבע בשיתוף עם כל גורם וגורם שהשתתפים בדעדה חשיעצם.

4. ועדות סרחיבים

א. 3 חעדדות הסרחבידת לאזורי הצפון, המרכז והנגב תשכבה להסקיים. כל ועדת תהיה סורכבת סהבצג הסרחבי של הידוע לעניני ערבים - כיו"ר, הגזברים הסרחבידת של ס.ב.ס. ולהשפרת נקציו הסמת הסיקודי. ייקבע, ככל הצורך, זהות עיסוק בין סרכב הועדות הסרחבידת לבין הרכב הועדת הסיישבת שליד אלופי הסיקוד.

ב. מקיד מועדות חרם להחליף שיבורסציה בשידת מכשילות ולשמש בורג סרחבי את פעולת הועדות בכל הענייני הסזרחים הנוגעים לסקטור הערבי שיש להם השלכה בסחרבית, ולחיפך - בכל ענייני הצטרך הנוגעים לסקטור הערבי שיש להם השלכה בידדית.

ג. הועדת הסרחבידת תפעלנה לפי הנחיות הועדה הסרכזית ותן רשאות להסציר לועדה זו ענייגים הטענינים אכרשת עקרונית בוגע של מסת.

ד. הועדת הסרחבידת הכפופה לקצים סוסמנת ותפעלנה לפי בחלי עבודת שיקבע על ידן.

5. הועדה הסרכזית

א. הועדה הסרכזית שהת כורכבת סהיועץ לענייני ערבים - כיו"ר, ראש ש.ב.ס. [redacted] ראש שפ"ם/משפ"ר ונקציו הסמת שליד הרמטכ"ל לענין השיפוט בשקודי סתגבת (שנת חירום), 1945.

6/..

(1) בדיקה מחדש של הסמכים הסגוריים לפי הקנה 125 שמקנות מהגנה במכשה לצמצם את סמכות כבל האשר.
הדעדה המרכזית מסמ לתגת מכחובת לבדורים בשגין שמחיה סגורים. שמחים סגורים לא יסמאר אלא במסכמת אוסם הגורמים - כל אחד במחום אחריותר - שמבער את סביומם. במקרה של מילוקי דעות ידון תגושם בדרגים גבוהים יותר.
דשיונות כניסת לשמחים שנסגרו יבמגד עלידי המשטרה בדרג בפשי ובמיאום עם הגורם מביקש לסגור את המשה. במקרי חירום יפעל קצין תגמה למי שיקול דעתו.

(2) קביעת עקרונות ביחס להשעלת מקנות המפריחסות להגבלת אישיות, לפי סוגים סגורים. בהתאם לעקרונות אלה תיבדק שחדש רשימת המוגבלים על ידי צורות אישיות ושאיבת בהגיש מן המפור מרשיונות הגמה. ש.ב.כ. והמשטרה יבדקו עם המשפל הצבאי את רשימת האנשים שמוגבלו ביומת המשפל הצבאי. אם ידחלת על ביטול רשימות המוגבלים של המשפל או של צמצומן, ייעשה הדבר בהדרגה, ושכל שקום רצוי שעמדתם יקבע עוד לפני ביטול המגבלות של המשפל הצבאי.

(3) ביסוס המקידות הגהלי עבודתה של הועדת המרכזית, כאמור לעיל.

6. <u>התרכות ולוח זמנים</u>

א. בגלל הסצב שנוצר בשטח בעקבות האלימויות בדבר ביטול מגבלות המשפל הצבאי, בקש הרמטכ"ל לדרוש את התארכות מחדש של הגורמים בשטח, את הלוקח(שכרירות ביניהם וכיו"ב, במטרה לאפשר את ביטול מגבלות המשפל הצבאי בהקדם האפשרי.

ב. בישיבה הבאה שתתכנס בראשותו של היועץ המלי לראש הממשלה יסכרו כל הגורמים המקודים בהתרכות את הצעדים המעשיים הנדר - כל בודם בנזרתו - ואת אזמן הדרוש לכל שלבי ההתארגנות האדשה בשטח. המטרה היא להגיע בעת ובשעה אחת ובצורה אחידה בכל אזורי המשפל הצבאי, לדמות בפגם.

8/..

ג. מתוך שהמשטר הצבאי באזור הנגב טיפל, מלבד בבעיות של הבטחון הכלליות גם בבעיותיהם האזרחיים (בתמוך בהחלטת קבועה של ממשלת האזרחיים בקרב הבדוים בנגב) מן הראוי למצוא הסדר למיטול בעיותיהם האזרחיים כדי למנוע חיווצרות שלל ריק בשטח זה.
מר שלידאנד, בצ"מ שלום וסמ"ל לוינציקי יועמד בתקדם של מנת לקבוע את צורת העברת העניינים בנגב מן המשטל הצבאי למשרת ולגורמים אזרחים אחרים. אם יתעורר צורך בהחלטים נוספים עם המטכ"ל ישתתף בבירורים אלה גם מר שרת.

ד. ועדת השרים תטפל בכל השאלות שהועברו עד להתפטרות הממשלה הזמנית בפתח עם"י בוגלי עבודת סדירים.

בדחוף - דחוף

ירושלים, בשדר תשכ"ו
3 בפברואר 1966

תשמ"ק מס' 9 מתוך 9 תשמ"ק
דף מס' 1 מתוך 1 דפים

סר א. מראל, היועץ המשפטי לרמטכ"ל
סר ו. מרמלין, ראש א.ב.ס.
סר ג. [redacted] א.ב.ס.
גב"מ שלום, ראש מח"ם/אא"ק/מחא"ר
תל"מ מ. שמגר, הפרקליט הצבאי הראשי, צה"ל
סא"ל א. לישניצקי, המשכ"ל, צה"ל

הנדון: זכרון דברים מישיבתנו
ביום 27.2.66

רצ"ב זכרון דברים מישיבה שהתקיימה בלשכת
ובתאון ביום א' 27.2.66.

נודה לכם על הערותיכם ביחס לסיכום.

ישיבת הועדה המרכזית נועדה ליום ו' 4.3.66
ו' הטכסל הצבאי בשעה 08.30. על סדר היום:

בדיקת מעמד של האסירים המנויים במרגן מקנה
125 מאקורת המנגנת (שנת אירוע, 1945.

קביעת מקרקעות ביחס להמצלת כוי מנגלה אישיים
ביסוס המקידה ונגזרי עבודתה של הועדה המרכזית.

בברכה,

א. לים
סגן היועץ למבצעי ערבים

סודי ביותר

העתק מס' 5 מתוך 10 העתקים

דף מס' 1 / שמונה דפים

זכרון דברים משיבת ההקדמה בלשכת שר הביטחון

ביום ג' - 27.2.66

השתתפו: ח"כ א. תראל, ע. מוליזאבו, א. ליס - מטרד דת"ם

י. תרמלין, ג. [redacted] א. תחיבוב - צ.ג.ב.

בצ"ס א. שלוח - ממשרד

עו"ס ס. שמגר, סא"ל אל לוסצקי - צה"ל

שר הראל מסר על ההצעות שביסוד ע"י ראש הממשלה ושר הביטחון ביחס למבנהן הפסקל הצבאי, הקבוצת התגבות (שנת תירוס), 1945 והתערכות מחדשת של גורמי הביטחון בשטח. וזאת - לאחר דיון יסודי עם הרמטכ"ל ושר הראל, הירוץ הכללי לראש הממשלה. ראלה הן ההצעות:

1. מבנהן הפסקל הצבאי יבוטל. צה"ל יבצע את התפאים הדרושים למקסם הפסקל צבאי בתנאים של שירות רפלחה.

2. מקבוצת התגבה (שנת תירוס), 1945 תוארבה במוקדן. לפי בקשתו של ראש הממשלה מיבהן עם שר הפשפטים האפשרות להכניס שיקולים במקבוצת או למחליפן בחוק ישראלי.

3. התארידות למקבוצת התגבה (שנת תירוס), 1945 תיעשר בהשכותה של צה"ל ובאשרידור המרלמנטרים על שר הביטחון. הרמטכ"ל ישמש כ"מפקד צבאי" במהלך המקבוצת על כל הכדיבת והרפרנס שלו לשטרה זו יהיה קציץ משה בוטכ"ל (כפי שהפצב הוא כיום). הפסכויות של "המפקד הצבאי" בפיקודים בדפברנה מפרושלים תצבאיים לשלומי השיקוד והרפרנסים שלהם לשטרה זו יהיו קציצי משה בפיקודים.

4. בקשר להפעלת מקבוצת התגבה לא יעשוק צה"ל בבוהאות שיש להם כניעה לבשהון הפנימי ולשטרתים ערביים ולא יהיה לבציניו מבע עפהם.

5. הפשטרה תהיה אחראית על התרבאה למרפל של מקבוצת התגבה בכל התהדפיות: בוי הבבלת אישיים, טגידה שהשיש וכיו"ב. עם זאת, פישאר בידי צה"ל הפפכרת להדציא למרפל מקבוצת שהפעלתן היתה יזרתת על ידי לפרכים בגרף שהי הימגדים, התפתח פפקבים צבאיים, בימרל פעולות בצאידת ופעולות צבאיות נגד פהתגבים. צה"ל יוכל לבקש פהפשטרה להדציא למרפל את הפקבוצת הנרגעות לעבייניו פלה.

2/..

סודי ביותר
העתק מס' 8 מתוך 10 העתקים
דף מס' 2 מתוך 8 דפים

6. לשם מילוי המשימה כאחראית על המגזר הצבורי בסקטור הערבי ועל הבטחת שלום האזרחים הערביים בישוביהם ובישובים סמוכים (עם אוכלוסיה יהודית), רשאים משטרת ישראל ליזום הפעלת מקבות מחבלה.

7. לשם מילוי המשימה כאחראית על שמירת הבטחון הפנימית מלחמה בריגול, סביעם המאורגנות עוינות, עבילות מחרחרת וכיו"ב, רשאים ש.ב.כ. ל לידום הפעלת מקבות ההגנה.

8. המפקדים הצבאיים יפעילו את מקבות ההגנה (שעת חירום), 1945 - מלבד לצרכים של צה"ל - רק לצרכי ש.ב.כ. והמשטרה. הם לא יתערבו בשיקולים המקצועיים של גורמי בטחון אלה שמשמש בהבקשה הפעלת המקבות. אך מטוס שהשחרור המשמים והציבורים לצבי הפעלת המקבות מוטלת על המפקדים הצבאיים, (המשמים אלה הם רשאים) להמנע מהפעלתן.

9. אחריותו של מרוץ לענייני ערבים במרכז בטיפול בכל הענייבים האזרחיים הנוגעים לסקטור הערבי ובמיוחד מסדרי משפלה וגורמים ציבוריים בענייבים אלה. עבייבים אזרחיים שיש להם אספקטים בטחוניים יתואמו עם גורמי הבטחון, ולהיפך - עבייבים בטחוניים שיש להם אספקטים ציבוריים ומוליטיים יתואמו עם מרוץ לענייני ערבים.

10. לא יעמדו שמחים סגורים במובן מקבה 125 מהקבות ההגבה אלא בהסכמת הגורם שהבא את סגירתם.

11. התערבות חדשה של גורמי הבטחון בשטח מחול גם על ריכוזי חבורים באזורי הסיג בורום. אולם שלחבי הנגב, דרומה מאזורי הסיג , יחיו סגורים בהתכוננ הגהוגת כיום, והבטחון השוטף בהם, ובמיוחד השלחמה בהסתננים, ישארו באחריותו של צה"ל.

3/..

12. מיבחל מקרקעי ישראל ייערך בצורה שתבטיח מסירה סדירה, שוטפת וויעילה על הנכסים המקרקעיים. לצורך זה מוקם יחידת שמירה בנפרד. למח מלוטה בנגע של בניה בלתי חוקית על אדמות המיבחל נבדקת עמה האפשרות להטמיך משקיפים של מיבחל מקרקעי ישראל לחתום על צווי הפסקת בניה בלתי חוקים והריסת מבנים בלתי חוקיים. במידת הצורך, תניע המשטרה למיבחל כל עזרה בביצוע פעולות אלה.

13. הוכחזמת של משטרת ישראל במשמ מוגבר על ידי מריסה מלאה במשמ. לצורך זה הוקמנה תחנת משטרה ובקודות משטרה. למח ביצוע יעיל של משקידי המשטרה החדשים וכן לצרכי סביעת תוקם עתודה משטרתית מיוחדת. עתודה זו תופעל גם למח התערבות שוטרת ויעילה באזורים של ישוב מעורב.

14. ש.ב.כ. יתגבר את כוחותיו במשמ.

15. למבצען הפעול הצבאי היה בעיקר ערך מרתיע. כדי לשמור על גורם ההרתעה גם לתבא מוגבר נוכחותו של צה"ל בגליל על ידי הקמת מחנות צבא ומתקנים צבאיים ככל הניתן וכן לוודאו במידת האפשר איפוני הצבא באזור זה.

16. יזורז איכלוס הגליל ופיתוח על ידי מישוב, תרחבת התקלאות בכל האפשר, עידוד התיירות הכללית והמגיסית וכיו"ב. מיבחן עדיפות למיתום בצרת עליה.

ס ו ג י ה

1. <u>תקבות התגבה (שנת תירום), 1945</u>

אל"מ שמבר יכין תוסר רקע על התקבות לקראת הדיון עם שר המשפטה.

2. <u>בחי המשפט הצבאיים</u>

א. בחי המשפט הצבאיים ימשיכו להתקיים ויזוזקו להם בצורה שלקמיבית ביותר ורק לגבי עבירות של תקבות התגבה (שנת תירום), 1945.

4/..

ב. אל"מ שמגר יעביר לחברי הוועדה המרכזית את התצהירים של הפרקליטות הצבאית ביחס לשימוש בגזי המשחם הצבאיים.

3. <u>בעדות מייצגות לגד אלופי הפיקוד</u>

א. מוקמנה 3 ועדות מייצגות לגד אלופי הפיקוד בצפון, במרכז ובדרום (בדומה לוועדה המייצגת שליד הרמטכ"ל). ויאת במגמה להבטיח שימוש סלקטיבי ובאות במקבות התגבת (מעת לירות), 1945.

ב. כל ועדה מחית מורכבת מקצין המשפט המיקודי - כיו"ר, ומבציגי מ.ב.כ., המשפרת ולשכת היועץ לענייני ערבים בדרג מרחבי.

ג. הוועדות המייצגות לאלופי הפיקוד בענייבים הנוגעים להפעלת מקבות התגבת (מעת לירות), 1945. במידת שמדבר ביתן סבחיבת תלמן ואמי המעולה, מובאת לדיון בוועדות אלה כל הבקשות חיזומות ביחס לשימוש במקבות, לרבות הבקשות שבידומם צה"ל לצרכים צבאיים.

ד. מ.ב.כ. והמשפרת הן הגופים המכריעים בוועדה המייצגת ביחס לשימוש במקבות - כל אחת בתחום מסכומת ואחריותה הייחודית. אם הוועדה המייצגת תיגה בוסה להפליץ על שימוש במקבות התגבת רשאי הגופים חיוזים להביא את העבין לדיון בדרג גבוה יותר.

ה. בעלות לירות רשאי הגופים המבקש לזיום שימוש במקבת (מ.ב.כ. או משפרת), להתקשר במישרין עם קצין המשפט שליד הרמטכ"ל או קצין המשפט המיקודי מתוך מיאוס עם לשכת היועץ בדרג המתאים. המבמה היא שכל מקום, שמרם לשקריש יוצאים מן הכלל, הגופים המבקש להפעיל צוויים הנוגעים להבבלות אישיות, צריך להיות מתואם עם כל הגורמים המשפטיים בוועדה המייצגת.

5/..

סודי ביותר
העתק מס' 9 מתוך 10 העתקים
דף מס' 5 מתוך 8 דפים

ו. קציני ממת המקומיים ימונו בכפוף לאישור המשקוד הערבי בכפוף לאמור לעיל ישקול ראש המבלטש על רקע עובדתי - למקרים שיתעורר הצורך להתמנות במקומות התובנת אך לעונת חירום.

בדרך העברתך יקבע בנפרד עם כל גורם ובגורם מהמשתתפים בדרגת חשיבותם.

4. **הערות מרחביות**

א. 3 תועדות המרחביות לאזורי הכתון, המרכז והגבע תמוכבה להתקפים. כל ועדת ממת מורכבת מהגורמי המרחבי של הישוב לצבאי ערבים - כינ"ר, הגבאים המרחביים של ש.ב.כ. המשטרה וקציו ממת המקומי. קיבוץ, ככל הניתן, זהות מושג בין מרכב הועדות המרחביות לבין המרכב הועדות המיוצגות שליד מלוחי המקוד.

ב. תפקיד מזכירות הוא לתמליך וקבורמציה בשיטת מכשילות ולתמוך בדרג המרחבי את מעולות הגורמים בכל הצבאים המוזרחים הנוגעים למקוד הערבי שיש להם השלכת בתחומים, ולחיפך - בכל צבאי הנתחון הנוגעים למקוד הערבי שיש להם השלכת בתחומים.

ג. תועדות המרחביות ממעלות לפי הנחיות ועדת המרכזית וזאן רשאית לשנות זו עד שבאים המערבות מכרעת מקרבית בדרג של ממת.

ד. הועדות המרחביות הנכונות לכמים מיוחדים ממעלות לפי בחלי עבודת מיקבוץ של ידן.

5. **ועדת המרכזית**

א. ועדת המרכזים ממת מורכבת מוירוץ לצבאי ערבים - כינ"ר, ראש ש.ב.כ. [redacted], ראש אפ"ם/ממ"ר וקציו ממת שליד הממש"ל לעניין המיוחד במקומות התובנת (שעת חירום), 1945.

6/..

מנדר בירור
תעשק מס' 8 מתוך 10 מעמקים
דף מס' 6 מתוך 8 דפים

ב. מסקידי הועדה הם כדלקמן:

(1) להחליף סידור הייצוגיות בכל העבירות הנוגעות לעבירות ערבים שיש להם השלכת בטחונית או ציבורית.

(2) להפליץ על קוים ושקרונות שנחים לטיפול בסקטור הערבי בעבירות שיש להם השלכת בטחוניות או ציבוריות. לדיונים מסוג זה של הועדה יוזמנו, לפי הצורך, אנשים מחוץ לועדה - נציגי מחלקות לעבירות ערבים במשרדי משטרת ישראל וכיו"ב.

(3) להגדיל את הועדה המרחבית בעצלתן.

ג. הועדה המרכזית תשתף למעשה לידי מיכומים שיתקבלו על דעת כל חבריה, ומכל מקום, הועדה לא תקבל החלטות בניגוד לעמדתו של הגורם שהגישה הצידון במצב בשטריותו. במקרים של חילוקי דעות בין רוב חברי הועדה לבין הגורם האחראי לנושא הדיון, רשאית הועדה לפנות לדרג גבוה יותר במשרד של הגורם האחראי בנושא לשכנעו לקבל את עמדת רוב חברי הועדה.
חבר הועדה, שדעתו ביחס לנקיטת פעולה משוייכת בעבירות בתחום אחריותו לא נתקבלה על דעת רוב חברי הועדה, יפנה את הנושא לב השר הממונה עליו לעמדת רוב חברי הועדה המרכזית לפני נקיטת אותה פעולה.

ד. על יסוד הממור לעיל תנשה הועדה המרכזית באחת מישיבותיה הקרובות את מסקידיה, תגדיר על דרך החיוב את הנושאים שיש להחליף בהם מיכמורטציה ולמנם את עמדותיהם של הגורמים המשתתפים בועדה. כן תקבע הועדה נוהלי עבודה מפורטים שיכללו גם את תדירות הישיבותיה.

ה. הועדה המרכזית מתכנס בתקדם כדי לדון בנושאים אלה:

ז/..

(1) בדיקת מהות כל הטפסים המסווגים לפי סעיף 125 שסעדות
החוגבת בסמכות לצמצם את סיווגם ככל האפשר.
הועדה המרכזית מסמיך לתת הכתובת לבורריים בענין טפסים
מסווגים. טפסים מסווגים לא ישמרו אלא בהסכמת אותם הגורמים -
כל אחד בתחום אחריותו - שחבעו את סיווגם. בסקרת של
מילוקי דעות ידון הנושא בדרגים גבוהים יותר.
רשימות כניסת לטפסים שסיווגן יבוטל עליידי משטרת בדרג
בסתי ובתיאום עם הגורם שביקש לסווגו את הטפס. בסקרי
חידוש יעשל קבין הנסה לפי שיקול דעתו.

(2) קביעת עקרונות ביחס להשפעת שקלות הסמיכות לתגבלות
חישירת, לפי סוגים מוגדרים. בתחום לעקרונות אלה יבדק
מחדש רשימת המוגבלים על ידי בדיקת אישיים ושאיבת בחנים
מן השטר מרשימות הסווגה. ש.ג.כ. והמשטרת יבדקו עם
המשל המבואי את רשימת האנשים שהוגבלו בידיעת המשל
מבואי. אם ירחלש על ביטול רשימות המוגבלים של המשל
או על צמצומן, ייעשה הדבר בהדרגה, ומכל מקום רבדי
שמעמדם יקבע ערך לפני ביטול המוגבלות של המשל המבואי.

(3) ביטוח המקיפה ובוחלי עבודתה של הועדה המרכזית, כאמור
לעיל.

6. <u>התרכות ולוח זמנים</u>

א. בגלל חשיב שבדבר בטפח בעקבות המרשומים בדבר ביטול מוגבלות
המשל המבואי, בקש ארמטכ"ל לדרז את התערכות מחיש של הגורמים
בשטח, את אלוקת המכוניות ביניהם ובין"ב, בסגמה לאפשר את
ביטול מוגבלות המשל מבואי בחקדם האפשרי.

ב. בידיעה חבאה שהמכנס בראשותו של היועץ המלאי לראש הממשלה
יסדור כל הגורמים המקורים בהתרכות את הסגידים המוגדים
הסדר - כל גורם בגזרתו - ואת הזמן הדרוש לכל שלבי ההתארגנות
החדשה בטפח. הסגמה היא להעדך בפח ובעוגה אחת ובבורה אחידה
בכל אזורי המשל מבואי, לדבות בנגב.

סדר דיונך
העתק טס' 8 מתוך 0/תעתקים
דף טס' 8 מתוך 8 דפים

ג. מאחר שהמשטל הצבאי במדור הנגב מיפל, שלגד בבעיות של תבטחון התגיסי גם בעגייגים אזרחיים (במעדר בוכשדת קבועה של ממרדי המשטלת האזרחיים בקרב הבדוים בנגב) מן ההכרח למצוא המדר לטיפול בעגייגים האזרחיים כדי להבוע חיווצרות חלל ריק בעמה זה.
שר פולידאגר, בצ"מ שלום נסע"ל לייבוצקי יוועדו בהקדם על מנת לקבוע את צורת העברת העגייגים בנגב מן המשטל הצבאי למשרד לגלורמים אזרחים אחרים. גם יהעדר צורך בגרורים גרמיים עם המפכ"ל ישתמף בבידודים אלא גם עד הרגל.

ד. הרעדה המרכזית תשמל בכל השאלות שהתעוררגה עד להתגבשות התערכות חדשה בעמה עפ"י גואלי עבודה שדירים.

עודכן בינואר
תצוגה מס' 1/ מתוך 1/ תכתובים
דף מס' / מתוך דפים

זכרון דברים מישיבה שהתקיימה בלשכת שר הבטחון
ביום ג' - 27.2.66

השתתפו: ח"כ ז. הראל, ש. שלידהגר, א. ליש - מערך רפ"י
י. הרטליך, ג. [redacted], א. אחידוב - מ.ב.ס.
בצ"מ א. שלוש - מפלגת
אל"מ פ. שחגר, סא"ל אל' לישניצקי - צה"ל

שר הראל פתר על ההצעידה שניתנה ע"י ראש הממשלה ושר הבטחון ביחס למבנהן הממשל הצבאי, תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 והתערכות החדשה של גורמי הבטחון בשטח. וזאת - לאחר דיון יסודי עם הרמטכ"ל ושר הראל, תיובן הכללי לראש הממשלה. ואלה הן ההצעידות:

1. מבנהן הממשל הצבאי יבוטל. צה"ל יבטיח את ההגנים הדרושים למקסת ממשל צבאי בשטחים של חירום ומלחמה.

2. תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 תשארנה בתוקפן. לפי בקשתו של ראש הממשלה תיבחן עם שר המשפטים האפשרות להכניס תיקונים בתקנות או להחליפן בחוק ישראלי.

3. האחריות לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 תיאצר בהמכותו של צה"ל ובאחריותו הטריטוריאלית של שר הבטחון. הרמטכ"ל יעמוד כ"מפקד צבאי" במובן התקנות על כל הסמיכות והשרשרת שלו למשרת זו יהיה קבין מפת בהמכ"ל (כפי שהסבר הוא כיום). הסמכויות של "המפקד הצבאי" בסיקוריים הועברנה מהמועלים הצבאיים לשלופי המיקוד והשרשרתים שלהם למשרת זו יהיו קבינים מפת בסיקוריים.

4. בקשר להפעלת תקנות ההגנה לא יעמוד צה"ל בפרשנים עים לחם בניגוד לבטחון הפנימי ולשגרתים ערביים ולא יהיה לפניניו פנע עמהם.

5. המשטרה תהיה אחראית על הטיפול של תקנות ההגנה בכל התחומים; צוי הגבלה אישיים, סגירת שטחים וכיו"ב. עם זאת, תיאור ביוד צה"ל הסמכות להוציא לפועל תקנות שהפעלתן תיהה דומה על יוד לצרכים בגוון שהוי אישוניים, הבטחת מתקנים צבאיים, ניתול מעולות בצאיות ומעולות צבאיות נגד מסתננים. צה"ל יוכל לבקש מהמשטרה להוציא לפועל את התקנות הנוגעות לפניניים אלה.

2/..

סודי ביותר
הצמק מס' 10 מתוך 10 העתקים
דף מס' 2 מתוך 8 דפים

6. לשם מילוי המקידות כאמראית על הסדר הציבורי בסקטור הערבי ועל הבטחת שלום האזרחים השרביים ביישוביהם וביישובים סמוכים (עם אוכלוסיה יהודית), רשאית ממשלת ישראל לייעד הפעלת מקנות התגנה.

7. לשם מילוי המקידות כאמראית על שמירת הבטחון המבימתי מלחמה בריבול, מביעת התערבות עוייגת, עבילות מחתרתית וכיו"ב, רשאית צ.ב.כ. ל לייעד הפעלת מקנות התגנה.

8. המפקדים הצבאיים יפעילו את מקנות התגנה (שנת חירום), 1945 - פלבד לצורכים של צה"ל - רק לצרכי צ.ב.כ. והמשמרת. הם לא יתערבו באיקולים המקצועיים של גורמי בחוץ אלה שמשתמש בהבקשת הפעלת המקנות. אך השום שהאחריות המשפטית והציבורית לגבי הפעלת המקנות מוטלת על המפקדים הצבאיים, (המשפטים אלה/הם רשאים) להסבך מהפעלתן.

9. אחריותו של הירוץ לעבייני ערבים מתרכז בטיפול בכל העבייניים האזרחיים הנוגעים לסקטור הערבי ובמיאוש מחדלי משטלה וגורמים ציבוריים בעבייניים אלה. עבייניים אזרחיים שיש להם אספקטים בחוגיים יתואמו עם גורמי הבטחון, ולהיפך - עבייניים בחוגיים שיש להם אספקטים ציבוריים ומוליטיים יתואמו עם הירוץ לעבייני ערבים.

10. לא יעמתו שמחים סגורים במוגן מקנת 125 מתקנות התגנה אלא בהסכמת הגורם שהגע את סגירתם.

11. התערכות החדשה של גורמי הבטחון בשטח תמול גם על ריכוזי הצדוים באזורי חסיג בגרום. אולם מרחבי הנגב, דרומה מאזורי השיג , יהיו סגורים בהתכוגת הגהוגה כיום, והבטחון השוטף בהם, ובמיוחד תשלחת בשטחגים, יישאר באחריותו של צה"ל.

3/..

מנדי בדואר
חבסק סס' 10/ מאוך/ הבסקים
דף סס: 3 מאוך 8 דפים

12. סיבתל סקרקעי ישראל ייערך בצורת שתבסית סחירה סדירה, שושפת ויעילה על הבבסים הקרקעיים. לצורך זה סוקם יחידת סחירה בצפון. לשם פלחשת בבגע של בגית בלתי חוקית על אדפות הסיבתל בבוקת עפת האפשרות להסתיך הסקחים של סיבתל סקרקעי ישראל לחתום על חוזי הפסקת בניה בלתי חוקית והריסת הבניה בלתי חוקיים. בסידת הצורך, עניש השפשרת לסיבתל כל עזרת בסיבוע פעולות אלה.

13. בוכחותה של השפרת ישראל בשטח הוגבר על ידי הריסת שלוש בשטח. לצורך זה הוקצתה התבות השפרה ובקודות השפרה. לשם ביצוע יעיל של הפקידי השפרה החדשים וכן לצרכי סביצת הוקם עתדה השפרתית סיוחדת. עתדה זו הוסבל גם לשם התערבות סהירה ויעילה באזורים של יסוב השוב.

14. ש.ב.כ. יהגבר את כוחותיו בשטח.

15. להבבחון השפשל הצבאי היה בעיקר ערך הרתיע. כדי לשפור על הזה הוגבר בוכחותה של צה"ל בבלילי על ידי הקשת השדות צבא וסשקיפ צבאיים ככל הניתן וכן יוחבר בסידת האפשר סיפוני הצבא באזור זה.

16. יעורר איכלוס הבלילי ופיתוח על ידי סיעוש, הרחבת השקלאות בכל האפשר, עידוד התיירות הכללית והתבסיסית וכיו"ב. סיבתן עדיפות לסיתות בצרם עלית.

<u>ס ר כ ם :</u>

1. <u>שקבות התבה (שם סירבם), 1945</u>

אל"ם שבר יכין הוסר רקע על השקבות לקראת חדיון עם שר השפטים.

2. <u>בתי השפט הצבאיים</u>

א. בתי השפט הצבאיים לשיבו להשקיים ויזדקק לשם בצורת סלקטיבית ביותר ורק לבתי עבירות על השקבות השבה (שם סירום), 1945.

4/..

ג. אל"ם סמנר יעביר להנהלי הועדת המרכזית את ההצהרת של המרקליטות הצבאית ביחס לשימוש בנתוני משטרת הצבאיים.

3. ועדת סיוע ליד אלופי הפיקוד

א. מוקמת 3 ועדות סיוע ליד אלופי הפיקוד בצפון, במרכז ובדרום (בדומה לועדת הסיוע ליד הרמטכ"ל). וזאת במטרה להבטיח שימוש טלקטיבי ובאות בעקרות החברה (שנת תירום), 1945.

ב. כל ועדת תהיה מורכבת מקצין משטרה הפיקודי - כיו"ר, ומנציגי ש.ג.כ., המשטרה ולשכת היועץ לענייני ערבים בדרג שרחבי.

ג. הועדות סיוע לאלופי הפיקוד בענייניים הנדונים להעלת מקרות החברה (שנת תירום), 1945. בשידה שהדבר ניתן מבחינת הזמן ואפי המעולה, הובאה הועדה לדיון בועדה אלה כל הבקשות הידועות ביחס לשימוש בתקרות, לרבות הבקשות שבידיעת צ"ל לצרכים צבאיים.

ד. ש.ג.כ. והמשטרת הן הגורמים המכריעים בועדת הסיוע ביחס לשימוש בתקרות - כל אחת בתחום סמכותה ואחריותה הייחודית. אם הועדה הסיוע מוצא נחוץ להפליץ על שימוש בתקרות החברה רשאי הגורם הידוע להביא את העניין לדיון בדרג גבוה יותר.

ה. בעתות תירום רשאי הגורם המבקש לידוע שימוש בתקרת (ש.ג.כ. או המשטרת), להתקשר במישרין עם קצין המטה שליד הרמטכ"ל או קצין המטה הפיקודי המוסך תיאום עם לשכת היועץ בדרג המתאים. המבחה היא מכל מקום, שמרם למקרים יוצאים מן הכלל, הגורם המבקש להפעיל צוותים הנוגעים להתגלות אישיות, צריך לתיות מתואם עם כל הגורמים המשתתפים בועדת הסיוע.

5/..

סודי ביותר
העתק מס' 5/ מתוך 8/ העתקים
דף מס' 3 מתוך 8 דפים

ו. קציני המטה המיקודיים יצורכבו ביחס למטרתם במקסור הערבי בפגישה לאחר למה מיקול דעת המבדסם על רקע עבודתי - לסקריט מיתעורר הצורך למשתם במקבלת החבבת או לפתרת חירום.

צורת העדכון תיקבע בנפרד עם כל גורם וגורם מתשתתפים בועדת המייעצת.

4. <u>ועדת סרתבירת</u>

א. 3 תועדות סטרתבירת לאזורי הצפון, המרכז והנגב תשכבה למתקידה. כל ועדה תהיה מורכבת מהציג סטרתבי של תיועץ לענייני ערבים - כיו"ר, הנציגים סטרתביים של ש.ב.כ. והמשטרה וקציו המה המיקודי. מיקבע, ככל הצייתן, זהרת מיטיבת בין הרכב הועדה סטרתבירת לבין הרכב הועדה המייעצת פליד אלופי המיקוד.

ב. תפקיד הועדה הוא לתחליף איבחורהציה במידה מכסימלית ולתשם בורג סרתבי את העולות הגורמים בכל הענייניים האזרחיים הנוגעים לסקטור הערבי שיש להם השלכה בטוניה, ולהיפך - בכל ענייני הבטחון הנוגעים לסקטור הערבי שיש להם השלכה ביטורית.

ג. הועדות הסרתבירת תטעלנה לצד הבאיות תועדת המרכזית ותן רשאות להציע לועדה זו ענייניים הטעונים הכרעת מקרוביים בורג של המה.

ד. הועדות הסרתבירת תכונסנה לפחית מזומנות ותפעלנה לפי נוהלי עבודה מיקבעו על ידן.

5. <u>ועדה המרכזית</u>

א. הועדה המרכזית מהיה מורכבת מתיועץ לענייני ערבים - כיו"ר, ראש ש.ב.כ. [redacted], ראש אג"ם/מטה"ר ומקצין המה שליד הרמטכ"ל לענין השימוש במקבות התגבה (שעת חירום), 1945.

6/..

ב. תפקידי הועדה הם כדלקמן:

(1) להחליף מידע אינפורמציה בכל העניינים הנוגעים לענייני ערבים שיש להם השלכה בטחונית או ציבורית.

(2) להמליץ על קויים ומקרונות מנחים למימוש בסקטור הערבי בעניינים שיש להם השלכה בטחונית או ציבורית. לדיונים מסוג זה של הועדה יוזמנו, לפי הצורך, אנשים מחוץ לועדה - מנהלי מחלקות לענייני ערבים במשרדי ממשלה שונים וכיו"ב.

(3) להבחות את הועדות המרחביות במעולתן.

ג. הועדה המרכזית תשאף להגיע לידי סיכומים שיתקבלו על דעת כל חבריה, ומכל מקום, הועדה לא תקבל החלטות בניגוד לעמדתו של חבר שהנושא הנידון נמצא באחריותו. במקרים של חילוקי דעות בין רוב חברי הועדה לבין הנציג המתראי לנושא הנידון, רשאית הועדה לפנות לדרג גבוה יותר במשרדו של הנציג האחראי בבקשה לשכנעו לקבל את עמדת רוב חברי הועדה.
חבר הועדה, שדעתו ביחס לנקיטת פעולת מסויימת בענייניה בתחום אחריותו, לא נתקבלה על דעת רוב חברי הועדה, יסגה את הסוגיה לב חבר הממונה עליו לפסרת רוב חברי הועדה המרכזית לפני בקיאת אותה פעולה.

ד. על יסוד האסור לעיל תבסס הועדה המרכזית באחת מישיבותיה הקרובות את הפקידיה, מבדיר על דרך החיוב את הנושאים שיש להחליף בהם אינפורמציה ולמנם את עמדותיהם של הנציגים המשתתפים בועדה. כן תקבע הועדה בהחלי עבודה ספציפים שיכללו גם את הדיונים ישיבותיה.

ה. הועדה המרכזית תתכנס בתקדם כדי לדון בנושאים אלה:

7/..

(1) בדיקת מחדש של הטפחים המגורים לפי הקבוצה 125 מקבוצת החובה בסגסה לצמח את מספרם בכל האשכול.
הועדה המרכזית תמשיך להמציא הכרזה לבורות בעניין עמחים מגורים. שמחים מגורים לא ישחזר אלא בהסכמת אותם הגורמים - כל אחד בתחום אחריותו - שהציעו את סגירתם. במקרה של חילוקי דעות ידון הנושא בדרגים גבוהים יותר.
רשימות כניסת לשמחים שנסגרו יבוצעו על-ידי המשרת בדרג בסמי ובתיאום עם הגורם שביקש לסגור את העמח. במקרי חירום יפעל קצין הגפה לפי שיקול דעתו.

(2) קביעת עקרונות ביחס להמצלת מקבוצת המחיה/המוות להגבלת אישיות, לפי סוגים מוגדרים. בהתאם לעקרונות אלה מיבדק מחדש רשימת המוגבלים על ידי גורים אישיים ושיבוצם בהצי מן העמוד מרשימות הגפה. ש.ב.כ. והמשטרה יבדקו עם המשטל הצבאי את רשימת האנשים שהוגבלו ביוזמת המשטל הצבאי. אם יחלט על ביטול רשימות המוגבלים של המשטל או על צמצומן, יישמח מיבר בהדרגה, ובכל שלום רבוי שמחמדם יקבע ערך לצבי ביטול המגבלות של המשטל הצבאי.

(3) גיבוש המלידות ובוחלי עבודת של הועדת המרכזית, באשר לעיל.

6. הערכות ולחת זמנים

א. בגלל הסצב שנוצר בשטח בעקבות המרסומים בדבר ביטול שבגון המשטל הצבאי, בקש הרמטכ"ל לערך את התערכות מחדש של הגורמים בשטח, את הלוקח בחשבון ביניהם וכיו"ב, בהגפה לאשר את ביטול מבגון המשטל הצבאי בהקדם האפשרי.

ב. בישיבה הבאה שתתכנס בראשותו של היועץ הכללי לראש הממשלה יוסרו כל הגורמים הקשורים בהערכות את המניעים המעוגים הסדר - כל בורם בנזרתו - ושם תוחן תדרוש לכל שלבי ההתערבות הוחשת בשטח. המגפה היא להערך בעם ובעוצמה אחת ובבורת אחידה בכל אזורי המשטל הצבאי, לרבות בנגב.

0/..

ג. מאחר שהנושא הנבחר באדור הנגב שייפל, מלבד בנציגות על הבסתון הנבחרי גם בנציגים אזוריים (באמצעות קבוצת של חברי הממשלה האזוריים בקרב הבדוים בנגב) מן הראוי לקבוע מסדר לטיפול בנציגים האזוריים כדי למנוע חילוקדעות אלל ריק בשטח זה.
מר קולידאנד, נצ"מ שלום וסא"ל ליבוביצקי יוועדו בהקדם על מנת לקבוע את צורת העברת הנציגות בנגב בין הממשל הצבאי למשרד ולגורמים אזרחים אחרים. אם יתעורר צורך בברורים נוספים עם הממ"ל ישתתף בבירורים אלה גם מר הרמל.

ד. ועדת המרכזים תטפל בכל השאלות שתתעוררנה עד להתבטלות מחשרכות הוועדה בשטח ע"י גוהלי עבודת סדירים.

לשכת שר-הבטחון

הקריה, בשבט תשכ"ו
בפברואר 1966

0390/ק

ד ח ו ף

ראש לשכת הרמטכ"ל
סא"ל א. בן-יוסף, סגן מנכ"ל
משרד הבטחון, לשכת סגן השר.
היועץ לענייני ערבים, משרד ראש-הממשלה

ביום רביעי - כ"ו בשבט תשכ"ו (16.2.66)
מרון תכנסת בהצעתו לסדר-היום של חבר-הכנסת תופיק טובי
בדבר הצווים הסגביליים מנועתם של תושבים ערביים.

סגן שר-הבטחון ישיב על ההצעה.

אנא בקש להשציא התזכר הדרוש למשובת - ללשכת
סגן שר-הבטחון.

מ. שרלי

מ. ישראלי

העתק: אלוף הראל, יועץ בללי
לראש הממשלה.

משרד ראש הממשלה
ديوان رئيس الوزراء

לשכת היועץ לענייני ערבים
مكتب المستشار للشؤون العربية

חיפה, ז' בשבט תשכ"ו
28 בינואר 1966
1320 / 4/ח/676

מ ג ב ל

אל: היועץ לענייני ערבים, ירושלים.

הנדון: תגובות להקלות בממשל הצבאי.

מתוך כמה שיחות עם בני מיעוטים מכל העדות בגליל המערבי ובערים חיפה ועכו, נראה לי כי ההקלות שפורסמו לאחרונה לא עוררו הדים מיוחדים בקרב אוכלוסיה זו.

מרביתם סוענים כי תושבי מחוז הצפון (שמח ס') לא הרגישו בשנים האחרונות בחומרת ההגבלות שנבעו ממשטר הרישוי הקיים ועל כן אין בהקלות החדשות דבר ואפילו לא משום הקלה פורתא.

אחרים חזרו וציינו כי כל עוד אזורי מבריה וצפת סגורים בפניהם לא חל למעשה כל שינוי עובדתי במצב. הם הוסיפו כי להקלות בתנועת ערביי המשולש והנגב לאזור ס' אין כל ערך מבחינתם.

בדרך כלל ניתן אמנם להאמר כי ההקלות נתקבלו בהרגשה שהן מהוות צעד נוסף לבטול שיטת הממשל הצבאי בכללותו אם כי מבחינה מעשית אין להתפתחות האחרונה השלכה כיידית ומעשית.

מעטים הבחינו, וגם התבטאו בגלוי, כי עיקר הבעייה תלוי בעצם קיומן של התקנות לשעת חירום.

עלי להעיר כי כל חוות הדעת ששמעתי לא באו מאליהן, אלא, ניתנו כתשובות על שאלות יזומות שלנו.

בברכה,

נ. שוקמלי
מנהל לשכת היועץ לענייני
ערבים - חיפה.

לשכת היועץ לענייני ערבים
התקבל ביום
31.1.1966

הקריה, בשבט תשכ"ו
ינואר 1966

ק/ 0221

אביעד יפה, לשכת ראש הממשלה
עידו תראל, יועץ בללי לראש הממשלה

הנדון: הצעות חוק של חברי הכנסת
מיקונים וטובי לביטול הממשל
הצבאי

בהמשך למכתבנו ק/2708 מיום 26.12.65 -
להלן תזכורתו של גב' יהודית בנזן מלשכת שר המשפטים.

"אודה לך, אם תואיל להזכיר לשר המשפטים, כי
יש להודיע לשר המשפטים עמדתו ביחס להצעת חוק זו".

הודעתי לגב' בנזן, שתנושא יובא בפני שר
המשפטים לאחר שובו מחופשתו.

למשומת לבך.

ב ב ר כ ה,

ח. ישראלי

העתק: לשכת הרמטכ"ל
ראש ש.ב.כ.
יועץ לענייני ערבים, משרד ראש הממשלה

לשכת שר הבטחון

מקריה, בשבט תשכ"ו
24 בינואר 1966

0228 /ק

ר ח ו ף

ראש לשכת הרמטכ"ל
סגן שר הבטחון
יועץ כללי לראש הממשלה
ראש ממשל/אבאי, מטכ"ל/אג"מ
יועץ לענייני ערבים, מטה ראש הממשלה

רצוף העתק שיחלתא מס' 167 של
חבר הכנסת חופיק סובי אל שר הבטחון בעניין "הצווים
המיוחדים של הממשל הצבאי... וחוללים מדש התנועה
משוחחים ערביים רבים".

אנא הפצא הצעת תשובה בדרוך.

מ. ישראלי

היועץ לענייני ערביים
נתקבל ביום
25. 1. 1966

- ת ע ת ק -

השאילתא נרשמה ביום
20.1.66

ירושלים, 18.1.66

לכבוד שר הבטחון
מאת: ח"כ תופיק טובי

ש א י ל ת א 167

מאות אזרחים ערביים מרותקים למקומות מגוריהם על פי צווים מיוחדים של הממשל הצבאי, בהתאם לתקנות שעת-חירום הנדאטוריות.

זאת היא מגיעה חמורה מזכותם האלמנטארית של תושבים וכן מגיעה קשה בעצם קיומם וקיום משפחותיהם מבחינה כלכלית.

אי-לזאת הנני לשאול את כבוד השר:

לרגל התקלות שהטיל הודיע עליהם בפעילותו של הממשל הצבאי, האם מוכן כבוד השר להורות על ביטול הצווים השוללים חופש התנועה ממאות ערביים רבים ?

בכבוד רב,

(-) ח"כ תופיק טובי

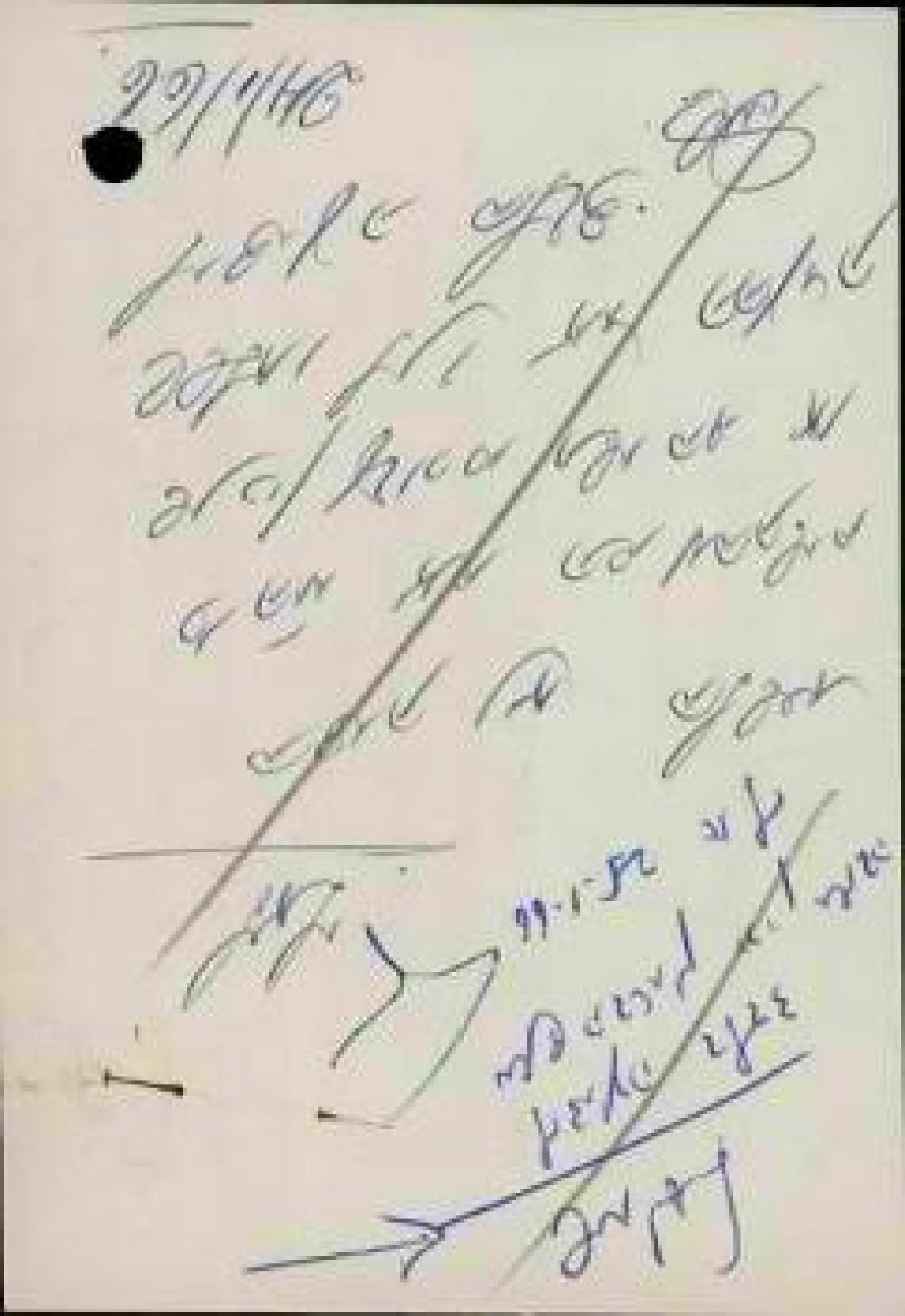

השאילתא נרשמה ביום
20.1.66

ירושלים, 18.1.66

לכבוד שר הבטחון

מאת: ח"כ תופיק טובי

ש א י ל ת א 167

מאות אזרחים ערביים מרוחקים למקומות מגוריהם על פי צווים מיוחדים של הממשל הצבאי, בהתאם לתקנות שעת-חירום המנדאטוריות.

זאת היא פגיעה חמורה בזכותם האלמנטאריה של תושבים וכן פגיעה קשה בעצם קיומם וקיום משפחותיהם מבחינה כלכלית.

אי-לזאת הנני לשאול את כבוד השר:

לרגל התקלות שהשר הודיע עליהם בפעילותו של הממשל הצבאי, האם מוכן כבוד השר להורות על ביטול הצווים השוללים חופש התנועה מאזרחים ערביים רבים?

בכבוד רב,

(-) ח"כ תופיק טובי

הלשכה הועתק לעניני עזרים
נתקבל ביום
24. 1. 1966

1. תקנות חירום, מנגנון המשפט ואזורים סגורים (הסבר בלווית ספה).

2. סוף תקופת הרציונליות (פרט למשולש ובגב) ממשל והאספק הפסיכולוגי - לאחר ביטולו אין מקום לשעבות בשמח הפוליטי.

3. רווחה כלכלית, תכנית החומש (אין תכנית חומש חדשה).

4. מעבר חג המולד (גידול במספר וסיפורי התוזרים), בוחרו מספר בעיות מקוריים לפתור אותן כסו תעסוקה לאינטליגנציה שכון לפרעלים וסטודנטים בעיות קרקעות.

5. הבעיה לעניים הבאות, חברתית סוציאלית כשהמשלה איבה יכולה להרום הרבה, תביעה לעזרת מסמית.

6. "מהשתלבות במשק ובכלכלה להשתלבות בצבור ובחברה" מבטול ההגבלות בתנועה לבטול ההיצרות בתנועה.

1. תקנות חירום, מבנהון הממשל ואזורים סגורים (חסבר בלוויית ממח).

2. סוף תקופת חרשיגנות (פרם למשולש ובגב) ממשל והאספק הפסיכולוגי - לאחר ביטולו אין מקום למעצרת בשטח הפוליטי.

3. רווחת כלכלית, תכנית החומש (אין תכנית חומש חדשה).

4. מעבר חג המולד (גידול במספר וסיפורי החוזרים), בותרו מספר בעיות שמקויים לפחור אותן כמו תעסוקת לאיבמליגנציה שכון למועלים וסטודנטים בעיות קרקעות.

5. תגעיה לשגים הבאות, חברתית סוציאלית כשהממשלה אינה יכולה לתרום חרבה, תביעה לעזרת ממשית.

6. מהשתלבות בשק ובכלכלה להשתלבות בצבור ובחברה מבטול תגבלות ותגועה לבטול מחיצות בתודעה.

1. תקנה ראשונה, שיבוץ הנושא ואזכור סמכותם
(הסכם בעלות מ"ה)

2. סעיף הקובע התחייבות (כגון שמירת ניקיון)
שעשוי להיות רלוונטי - למשל בבעלות
אין מקום לטענה בשאלה הנוכחית.

3. רוחות כלליות, תכליות הנושא (אין חובה חובה
חובה)

4. מעבר תיק המועדף (ישפוך בשפה וסיפורי הצלחות)
ניתנו שפה בעיה שיקוים לשמור שלטון כמו
מעשיקה מיוחסים, שהיו לשמוע יסוד ופקח
בעיות קרקעי.

5. הבעיה לשקיע הפגיעה, תפרוטה סולטנות
פשוטה משפחה איזה יכולה לשפוע הסבה, תפיעה
יעצרת מעשי.

6. מה שלגבי בוחן ובטלנות להשתכנע בשפור ובחסרה
מעטות הנפגעה ומנועה עבדות עמיכם בחלבה.

ירושלים, במבת תשכ"ו
ביבואר 1966

א י ש י

אל : מר א. הראל

הנדון: מפעל צבאי - יעוד ותפקידו (המפסך המצ"ב)

לסעיף 3 ה - הכוונת פעילותם של משרדי המפעלה השונים בהתאם לצרכי הבטחון מבוצעת כיום ע"י היועץ (ולא ע"י המפעל) במוקף היותו יו"ר הועדה המרכזית לבטחון ובמוקף התפקיד המוטל על הלשכה לתאם בין משרדי המפעלה השונים המועלים בשטח.

לסעיף 5 ג' - סגירת השטחים במועל בעשתת ע"י המפעלה אך מדיניות הסגירה נתונה בידי הועדה המרכזית. במידה שיבועל המפעל תעבור הסגירה במועל לגוף שיוחלט עליו ואילו מדיניות הסגירה, חייבת, להשאר לדעתי בידי הועדה המרכזית.

לסעיף 5 ו' ז - כנ"ל.

הועדה קובעת אם ואת מי לעצור או לחגלות. הגורם שיוסמך לחגלות ולעצור יבצע זאת בפועל.

לסעיף 5 ח' - מדיניות חגבלת עיסוק או הגועה בתוגת בידי הועדה המרחבית. הבצוע יעבור לידי הגורם שיוסמך לכך.

לסעיף 5 ח' - כנ"ל.

מדיניות הסגירה בידי הועדה המרחבית או המרכזית הבצוע לידי הגורם שיוסמך לכך.

לסעיף 6 א' - מדיניות כללית לגבי בני המעומים בקבעה בעבר ותקבע גם בעתיד ע"י לשכת היועץ.

לסעיף 6 יב' - רכוז הגושא בידי לשכת היועץ וזאת בתאום עם גורמי הבטחון.

לסעיף 6 טו' - קיימת ועדת לאחוד משמרות (ועדת ב') בראשות משרד המפגים בה יש למפעל בציב. את מקומך יתפוס עתה בציב היועץ.

לסעיף 7 א' (3) - רכוז הגושא חייב להיות בידי ש.ב.כ. או לשכת היועץ, הבדיקה ע"י ש.ב.כ..

2/..

לסעיף 7 א' (4) - רכוז הנושא ותסקול הפוליטי צבורי עם משרד הפנים חייב, לדעתי, לעבור ללשכת היועץ. תבדיקת ע"י ש.ב.כ. ותמשטרה.

לסעיף 7 א (10) - קיימת בנושא זה ועדה ביגמשרדית ברשות משרד הפנים. עם עזיבת נציג המשטל אין צורך בשום שיבוי, כי היועץ וצה"ל מיוצגים בה ממילא.

לסעיף 7 ב (3,2,1) - התכוונה ותתאום באשית על-ידנו ואין צורך בשום שיבוי.

לסעיף 7 ג' (1) - רכוז הנושא עד כה היה בידי המשטל לגבי אזורי משטל ובידי היועץ לגבי אזורים שמחוץ לאזור המשטל. צתה יש להעביר את כל הנושא ללשכת היועץ.

לסעיף 7 ה' (1,2) - רכוז הנושא חייב לעבור ללשכה.

לסעיף 7 ו' - הרכוז כיום הוא למעשה בידי הלשכה המתאמת את פעולתה עם גורמי הבטחון, אין צורך בשנוי.

לסעיף 7 ז' - הרכוז כיום הוא למעשה בידי הלשכה המתאמת את פעולתה עם גורמי הבטחון וגורמים אזרחיים.

ש. טולידאנו

ירושלים, בשבת תשכ"ו
ביגואר 1966

ז כ ר י

אל : סר א. חראל

הנדון: <u>ממשל צבאי - יעוד והפקידה"(תמסר תמצ"ב)</u>

לסעיף 3 ח - תכוונת פעילותם של משרדי הממשלה השונים בהתאם לצרכי הבטחון מבוצעת כיום ע"י הירעץ (ולא ע"י הממשל) בתוקף היותו יו"ר הועדה המרכזית לבטחון ובתוקף ההפקיד הסופל על הלשכה לתאם בין משרדי הממשלה השונים הפועלים בשטח.

לסעיף 5 ג' - סגירת השטחים בפועל בעשתה ע"י הממשלה אך סדיבויות הסגירה נתונה בידי הועדה המרכזית. במידה שיבוטל הממשל האבור הסגירה בפועל לגוף שיוחלט עליו ואילו סדיבויות הסגירה, חייבת, להשאר לדעתי בידי הועדה המרכזית.

לסעיף 5 ו' ז - כנ"ל.

הועדה קובעת אם ואת סי לעצור או להגלות. הגורם שיוסמך להגלות ולעצור יבצע זאת במועל.

לסעיף 5 ח' - סדיבויות הגבלת עיסוק או תנועה נתונה בידי הועדה המרחבית. הבצוע יעבור לידי הגורם שיוסמך לכך.

לסעיף 5 ח' - כנ"ל.

סדיבויות הסגירה בידי הועדה המרחבית או המרכזית הבצוע לידי הגורם שיוסמך לכך.

לסעיף 6 א' - סדיבויות כלליות לגבי בני המעומים בקבעה בעבר והקבע גם בעתיד ע"י לשכת הירעץ.

לסעיף 6 יב' - רכוז הנושא בידי לשכת הירעץ וזאת בתאום עם גורמי הבטחון.

לסעיף 6 טו' - קיימת ועדה לאחוד משפחות (ועדה ב') בראשות משרד המבים בה יש למשל בציג. את סקומו יתפוס עתה בציג הירעץ.

לסעיף 7 א' (3) - רכוז הנושא חייב להיות בידי ש.ב.כ. או לשכת הירעץ, הבדיקה ע"י ש.ב.כ..

2/..

לסעיף 7 א' (4) - רכוז הנושא והטיפול המוליטי צבורי עם משרד הפנים חייב, לדעתי, לעבור ללשכת היועץ. הבדיקה ע"י ש.ב.כ. והמשטרה.

לסעיף 7 א (10) - קיימת בנושא זה ועדה בינמשרדית ברשות משרד הפנים. עם עזיבת בציג המשפל אין צורך בשום שינוי, כי היועץ רצה"ל מיוצגים בה ממילא.

לסעיף 7 ב (3,2,1) - התכוונה והתאום באשית על-ידנו ואין צורך בשום שינוי.

לסעיף 7 ג' (1) - רכוז הנושא עד כה היה בידי המשפל לגבי אזורי ממשל ובידי היועץ לגבי אזורים שמחוץ לאזור המשפל. עתה יש להעביר את כל הנושא ללשכת היועץ.

לסעיף 7 ה' (1,2 - רכוז הנושא חייב לעבור ללשכה.

לסעיף 7 ו' - הרכוז כיום הוא למעשה בידי הלשכה המתאמת את פעולתה עם גורמי הבטחון, אין צורך בשנוי.

לסעיף 7 ז' - הרכוז כיום הוא למעשה בידי הלשכה המתאמת את פעולתה עם גורמי הבטחון וגורמים אזרחיים.

ש. פוליזאנו

ירושלים, בטבת תשכ"ו
ביגואר 1966

א י ש ר

אל : מר א. הראל

הנדון: ממשל צבאי - יעוד והפקידות (התספר הסצ"ב)

לסעיף 3 ח - הכוונת פעילותם של משרדי הממשלה השונים בתחום לצרכי הבטחון מבוצעת כיום ע"י היועץ (ולא ע"י הממשל) במסגרת חיוחו יו"ר הועדה המרכזית לבטחון ובמסגרת התפקיד המוטל על הלשכה לתאם בין משרדי הממשלה השונים הפועלים בשטח.

לסעיף 5 ג' - סגירת השטחים בפועל בעשחת ע"י הממשלה אך סדיגיות הסגירה נתונה בידי הועדה המרכזית. במידה שיבוטל הממשל תעבור הסגירה בפועל לגוף שיוחלט עליו ואילו סדיגיות הסגירה, חייבם, להשאר לדעתי בידי הועדה המרכזית.

לסעיף 5 ו' ז - כנ"ל.

הועדה קובעת אם ואת מי לעצור או להגלות. הגורם שיוסמך להגלות ולעצור יבצע זאת בפועל.

לסעיף 5 ח' - סדיגיות הנבלת עיסוק או הגועה נתונה בידי הועדה המרחבית. הבצוע יעבור לידי הגורם שיוסמך לכך.

לסעיף 5 ח' - כנ"ל.

סדיגיות הסגירה בידי הועדה המרחבית או המרכזית הבצוע לידי הגורם שיוסמך לכך.

לסעיף 6 א' - סדיגיות כללית לגבי בגי הסעופים בקבעה בעבר והקבע גם בעתיד ע"י לשכת היועץ.

לסעיף 6 יב' - רכוז הנושא בידי לשכת היועץ וזאת בתאום עם גורמי הבטחון.

לסעיף 6 טו' - קייסת ועדת לאחוד משפחות (ועדה ב') בראשות משרד הפנים בת יש לסמל בציב. את מקומו יתפוס עתה בציב היועץ.

לסעיף 7 א' (3) - רכוז הנושא חייב להיות בידי ש.ב.כ. או לשכת היועץ, הבדיקה ע"י ש.ב.כ..

2/..

לסעיף 7 א' (4) - רכוז הנושא והטיפול המוליטי בבורי עם משרד הפנים חייב, לדעתי, לעבור ללשכת היועץ. הבדיקה ע"י ש.ב.כ. והמשטרה.

לסעיף 7 א (10) - קיימת בנושא זה ועדת בינמשרדית ברשות משרד הפנים. עם עזיבת נציג המשפל אין צורך בשום שיבוי, כי היועץ וצה"ל מיוצגים בה מטילא.

לסעיף 7 ב (3,2,1) - ההכוונה והתאום בשטח על-ידנו ואין צורך בשום שיבוי.

לסעיף 7 ג' (1) - רכוז הנושא עד כה היה בידי המשפל לגבי אזורי משפל ובידי היועץ לגבי אזורים שמחוץ לאזור המשפל. עתה יש להעביר את כל הנושא ללשכת היועץ.

לסעיף 7 ה' (1,2) - רכוז הנושא חייב לעבור ללשכה.

לסעיף 7 ו' - תרכוז כיום הוא למעשה בידי הלשכה המתאמת את פעולות עם גורמי הביטחון, אין צורך בשבוי.

לסעיף 7 ז' - תרכוז כיום הוא למעשה בידי הלשכה המתאמת את פעולות עם גורמי הביטחון וגורמים אזרחיים.

ש. מולידאבר

מסכ"ל אג"ם/ממשל צבאי
סל. 69482
חק - 203 (8) 31
תבת חשכ"ו
66 ינו' 9

היועץ לענייני ערבים
משרד רהמ"ש, ירושלים

הנדון: הקלות בממשל הצבאי

1. מצ"ב עותקי :

רשיון כניסה כללי - לאיזור ש'
רשיון יציאה כללי - אזור חיכון
רשיון יציאה כללי - אזור נגב

2. תחילתם של הרשיונות הנ"ל מיום 19 ינואר 1966.

3. לידיעתך.

לשכת היועץ לענייני ערבים
משרד רהמ"ש
כל בירום
24.1.1966

לושה: 3

מת/מק

ב ב ר כ ה ,
משה תדמור , בת"ק
בשם ראש אג"ם/ממשל צבאי

תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945

רשיון כניסה כללי - אזור הצפון

בתוקף סמכויותי לפי תקנות 6(2), 19-125 לתקנות ההגנה (שעה חירום), 1945 (להלן - "התקנות") ויתר סמכויותי על-פי התקנות, ובתוקף סמכויותי לפי צו סגירת אזורים (אזור הצפון), תשכ"ד - 1963 (להלן - "צו הסגירה"), הנני מעניק בזה רשיון כניסה כללי כדלהלן :-

רשיון כניסה

1. מוענק בזה רשיון כניסה כללי לתוך א ז ו ר ס', כמשמעותו ע"פי סעיף 1 לצו הסגירה. כל המבקש להכנס לאזור האמור יוכל לעשות זאת מכוחו של רשיון זה וללא צורך ברשיון אישי.

שמירת דינים

2. לשם הסרת ספק מודגש בזה כי רשיון זה אינו סוכנה זכות כניסה לתוך שטחי אמונים של צה"ל ואזורים סגורים אחרים הנמצאים בתוך אזור ס'.

פרסום

3. א. רשיון זה יופקד בלשכת מפקד צבאי אזור הצפון.

ב. העתקים בדוקים של רשיון זה יופצו כדלהלן :-

(1) למפונים על המחוזות של משרד הפנים,

(2) למשה הארצי של משטרת ישראל ולכל התחנות משטרת ישראל בנפות צפת-כנרת, עכו, יזרעאל וחיפה,

(3) לנציגי המפקד הצבאי של אזור הצפון ולמפקדים הצבאיים של ההיכון והנגב ולנציגיהם,

(4) לראשי הרשויות המקומיות שבאזור הצפון,

כדי שיהיו פתוחים שם לעיונו של הקהל.

תחילת תוקף

4. תחילתו של רשיון זה ביום .....(.....)

שם

5. רשיון זה ייקרא "רשיון כניסה כללי (אזור הצפון) (מס' 1), תשכ"ו - 1966".

ת א ר י ך .....

בנימין לובסקין, סגן אלוף
מפקד צבאי אזור הצפון

רשיון יציאה כללי - אזור התיכון

בתוקף סמכויותי לפי תקנות 4(6), 6(2), 9 ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 (להלן - "התקנות") ויתר סמכויותי על-פי התקנות ובתוקף סמכויותי לפי צו סגירה (אזור התיכון) מס' 1(76), תשכ"א - 1961, הנני מתקן בזה את רשיון היציאה הכללי (אזור התיכון) (מס' 1), תשכ"ד - 1963 (להלן "הרשיון מתשכ"ד") כדלהלן:-

תקון הרשיון מתשכ"ד

1. במקום סעיף 2 לרשיון מתשכ"ד יבוא הסעיף הבא:

"שמירת דינים

2. לשם הסרת ספק מובהר כי רשיון זה אינו מקנה זכות כניסה לאזור שהכניסה אליו הוגבלה על פי כל דין, לרבות לתוך אזור סגור א ח ר, אלא אם ניתן רשיון כללי אחר המתיר זאת או אם התקבל רשיון אישי לכך".

פרשום

2. א. רשיון זה יופקד בלשכת מפקד צבאי אזור התיכון;

ב. העתקים בדוקים של רשיון זה יוצגו:

(1) למפונים על המחוזות במשרד הפנים,

(2) למשה הארצי למשטרת ישראל,

(3) למפקדים הצבאיים לאזורי הצפון והנגב ולנציגיהם ולנציגי מפקד צבאי תיכון,

(4) לראשי הרשויות המקומיות באזור התיכון,

כדי שיהיו פתוחים שם לעיונו של הקהל.

מחילת התוקף

3. תחילתו של רשיון זה מיום _____

שם

4. רשיון זה ייקרא "רשיון יציאה כללי (אזור התיכון) (תיקון) (מס' 2) תשכ"ו - 1966.

ת א ר י ך _____

_____

אימר וולפיש, סגן אלוף
מפקד צבאי אזור התיכון

תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945

רשיון יציאה כללי - אזור הנגב

בתוקף סמכויותי על-פי תקנות 6(2), 9 ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 (להלן - "התקנות") ויתר סמכויותי עפ"י התקנות ובתוקף סמכויותי לפי צו סגירת אזורים (נגב), תש"כ - 1960 (להלן - "צו הסגירה"), הנני מעניק בזה רשיון יציאה כללי כדלהלן :

רשיון יציאה 1. א. כל אדם שהוא תושב האזורים ב-1 או ב-2, כפי שנסגרו בצו הסגירה, רשאי ל צ א ת מתוך האזור הסגור ל ב א ר - ש ב ע ו ל כ ל מ ק ו ם ה נ מ צ א צ פ ו נ ה מאזור ב-1 ומן הקו ביה"קשה בית הגדי", מכוחו של רשיון כללי זה וללא צורך ברשיון אישי.

ב. ברשיון זה - " קו ביה"קשה - בית הגדי ", הקו העובר מהצפלבות הכביש ביה"קשה באר-שבע לאורך כביש ביה"קשה - מבועים עד לבית הגדי ומשם לגבול אזור סגור א'.

שמירת דינים 2. לשם הסרת ספק מובהר בזה כי מי שיוצא מתוך האזור הסגור מכוחו של רשיון זה אינו רשאי להכנס לאזור סגור א ח ר שנסגר לפי תקנה 125 לתקנות או לאזור בשחון כמשמעותו עפ"י תקנות שעת חירום (אזורי בשחון), תש"ט - 1949, אלא אם ניתן לכך הכנישה האמורה רשיון אישי או רשיון כללי אחר.

תרשום 3. א. רשיון זה יופקר בלשכת מפקד צבאי אזור הנגב ;

ב. העתקים בדוקים של רשיון זה יופצו כדלהלן :

(1) למפונים על המחוזות של משרד הפנים,

(2) למשה הארצי של משטרת ישראל,

(3) למפקדים הצבאיים של האזורים תיכון וצפון ולנציגיהם ולנציגי מפקד צבאי נגב,

(4) לראשי הרשויות המקומיות שבאזור הנגב,

כדי שיהיו מחוחים שם לעיונו של הקהל.

בטול 4. רשיון היציאה הכללי מיום י"ב שבט תשכ"ד (26 ינו' 64) - בטל.

תחילת תוקף 5. תחילתו של רשיון זה מיום _____ (_____).

שם 6. רשיון זה ייקרא "רשיון יציאה כללי (אזור הנגב) (מס' 1) תשכ"ו - 1966 ".

ת א ר י ך _____

שמון בר-צבי, סגן אלוף
מפקד צבאי אזור הנגב

משרד החינוך לענייני עובדים
נתקבל ביום
1966

כ"ו בטבת תשכ"ו
18 בינואר 1966

ראש הממשלה הכללי

הנדון : - הממשל הצבאי - הקלות.

בעקבות הודעתי בכנסת מיום 12.1.1966 -
אבקשך להורות על הנהגת ההקלות הבאות באזורי הממשל הצבאי : -

א. לפטור, ברשיון כללי, תושבים המתגוררים
מחוץ לאזור ממשל צבאי צפון והרוצים להכנס
לשטח פ' של אזור זה - מצורך ברשיון אישי ;

ב. לפטור, ברשיון כללי, את הבדואים הנמצאים
בשטחים סגורים בנגב והרוצים לנוע משטחים
אלה לבאר-שבע וצמודה - מצורך ברשיון אישי.

הקלות אלה תיכנסנה לתוקפן לא יאוחר מיום
15.2.1966.

לוי אשכול
ראש-הממשלה ושר-הבטחון

הקלות בשירות הצבאי

משעם לפעם בודקת הממשלה לצמצם את אמצעי הביטחון למניעים התכרחי. במהלך השנים הורחבו הקלות שונות שאלת עיקריתן:

1. בשנת 1954 - צומצמו ה-"שחרים הסגורים" של משטר צבאי צמון מ-54 ל-17.

2. בשנת 1957 - הערים עפולה ועכו נפתחו לתנועה חופשית ללא צורך ברשיונות לתושבי משטר צבאי צמון.

3. בשנת 1959 - א. הערים נהריה, עכו, חיפה, חדרה, נתניה, פתח-תקוה, תל-אביב, יפו, לוד, רמלה נפתחו בפני תושבי המשטר בצפון והממשלם לתנועה חופשית במשך כל שעות היום. תושבי אזורי המשטר קבלו לפי בקשתם רשיונות לשהיה ארוכת מועד כולל שהיות לילה למטרות עבודה ולמטרות אחרות בכל רחבי הארץ.

ב. לבדואי הנגב נקבע יום שוק שבועי נוסף בבאר-שבע.

4. בשנת 1961/62 - תורחבו ההקלות הבאות:

א. ניתנו רשיונות תנועה שנתיים למחודשים אוטומטית פרט לסקרים המחוים סכנה בטחונית.

ב. בוטל עוצר הלילה באזורי המשטר צבאי היכון. ומאז אין בכלל אזורים בהם קיים עוצר לילה.

ג. לכל שפוט בבית דין צבאי ניתנת זכות ערעור בפני בית דין צבאי לערעורים, בכל בית דין חייב לשבת לפחות משפטן אחד.

ד. בני העדה הדרוזית וחצ'רקסית משוחרים מהגבלות תנועה, עד תאריך זה חיו משוחרים רק מתגדבי צה"ל מקרב העדות הנ"ל.

ה. הוקטר ועדות צבוריות אזוריות אליהן מוגשות תלונות כל אדם המסבור כי בפגע ע"י המשטר הצבאי. המלצות הועדה בעניות לשר הבטחון.

5. בשנת 1963 - תורחבו ההקלות הבאות:

א. תושבי הגליל והמשולש - שבי האזורים העיקריים המתונים למשטר צבאי אינם נזקקים עוד לרשיונות תנועה אישיים כדי לצאת מכפריהם למקומות שמחוץ לאזורי המשטר הצבאי.

ב. תוצאו מכלל זה תושבי מספר קטן של כפרים המסוכנים לגבול מסש.

ג. תוצאו מכלל זה אנשים הנחשבים כאלמנטים מסוכנים מבחינה בטחונית וגם אלה מקבלים רשיונות תנועה לתקופות שונות.

2/..

ד. צומצם מספר השטחים הסגורים באזור ממשל צבאי צפון ס-19 ל-9. כתר השטחים מתוים מובלעות קטנות בעיקר לאורך הגבול. התגרות מסובלעות אלה אל המרכזים העירוניים אינה טעונה רשיונות תגרה.

6. בשנת 1965 - הונהגו התקלות הבאות:

א. אזור ממשל צבאי צפון נפתח בחלקו הגדול (מטה מ') לתגרת חפשית ללא צורך ברשיונות תגרה לתושבים מחוץ לאזור הממשל (מתערים הסעורבות, מ"הממולם" וכו'). עד כה הינה התגרה החפשית רק לתושבים הגרים בתוך אזור הממשלא.
התגרה למספר שטחים סגורים קטנים ובלתי מאוכלסים ברובם לאורך הגבול הצפוני טעונה עדין רשיונות תגרה.

ב. חבדוים בדרום אינם נזקקים יותר לרשיונות בתגרתם אל מחוץ לאזור ממשל צבאי בנגב. הם חושוו במובן זה לתושבים הנמצאים באיזורי ממשל אחרים.

ג. ראש הממשלה הבטיח בכנסת כי תוך שנה יבוטל כליל מבנינן הממשל הצבאי.

21.1.68

הקלות במשפל הצבאי

ממשם לפשם בבדקת האפשרות לצמצם את אמצעי הבמחון למניעים
התכרחי. במחלך השנים הוגחגו הקלות שונות שאלה עיקריתן:

1. בשנת 1954 - צומצמו ח-"שחים הסגורים" של משפל צבאי צפון
ס-54 ל-17.

2. בשנת 1957 - תערים עפולה ועכו נפתחו לתנועה חופשית ללא צורך
ברשיונות לתושבי משפל צבאי צפון.

3. בשנת 1959 - א. תערים בחריה, עכו, חיפה, חדרה, נתניה, פתח-תקוה,
תל-אביב, יפו, לוד, רמלה נפתחו בפני תושבי
המשפל בצפון והמשולם לתנועה חופשית במשך כל
שעות היום. תושבי אזורי המשפל קבלו לפי בקשתם
רשיונות לשהיה ארוכת מועד כולל שהיות לילה
למטרות עבודה ולמטרות אחרות בכל רחבי הארץ.

ב. לבדואי הנגב נקבע יום שוק שבועי נוסף בבאר-שבע.

4. בשנת 1961/62 - תוגחגו ההקלות הבאות:

א. ניתנו רשיונות תנועה שנתיים המחודשים אוטומטית
מרם למקרים המחויים סכנה במחונית.

ב. בוטל עוצר הלילה באזורי המשפל צבאי תיכון. ומאז
אין בכלל אזורים בהם קיים עוצר לילה.

ג. לכל שפוש בבית דין צבאי ניתנת זכות ערעור בפני
בית דין צבאי לערעורים, בכל בית דין חייב לשבת
למחות משמען אחד.

ד. בני העדה הדרוזית והצ'רקסית משוויים מהגבלות תנועה,
עד תאריך זה חיו פשורים רק מהגדבי צה"ל מקרב
העדות הנ"ל.

ה. הוקמו ועדות צבוריות אזוריות אליתן מובאות
תלונות כל אדם הסבור כי נפגע ע"י המשפל הצבאי.
המלצות הועדה במסרות לשר הבמחון.

5. בשנת 1963 - תוגחגו ההקלות הבאות:

א. תושבי הגליל והמשולש - שני האזורים העיקריים
הנתונים למשפל צבאי איגם בזקקים עוד לרשיונות
תנועה אישיים כדי לצאת מכפריהם למקומות שמחוץ
לאזורי המשפל הצבאי.

ב. תוצאו מכלל זה תושבי מספר קטן של כפרים המסוכים
לגבול מסש.

ג. תוצאו מכלל זה אנשים הנחשבים כאלמנטים מסוכנים
מבחינה בטחונית וגם אלה מקבלים רשיונות תנועה
לתקופות שונות.

2/..

ד. צומצם מספר השטחים הסגורים באזור מפתל צבאי צפון מ-19 ל-9. מתר השטחים מתוים סובלעות קטנות בעיקר לאורך הגבול. התנועה מסובלעות אלה אל המרכזים תעירוניים אינה מעוגת רשיונות תנועה.

6. בשנת 1965 - הונהגו התקלות תבאות:

א. אזור מפתל צבאי צפון נפתח בחלקו הגדול (שטח ס') לתנועת חפשית ללא צורך ברשיונות תנועה לתושבים מחוץ לאזור המפתל (מתערים התעורבות, מ"התפולש" וכו'). עד כה היתה התנועה התפשית רק לתושבים הגרים בתוך אזור המפתלא.
התנועה למטער שטחים סגורים קטנים ובלתי מאוכלסים ברובם לאורך הגבול התצפוני מעוגת עדין רשיונות תנועה.

ב. חבדוים בדרום אינם נזקקים יותר לרשיונות בתנועתם אל מחוץ לאזור מפתל צבאי בנגב. הם תושוו במובן זה לתושבים הנמצאים באיזורי מפתל אחרים.

ג. ראש התפתלת הבשית בכנסת כי תוך שנת יבוטל כליל מנגנון התפתל התצבאי.

21.1.66

הקלות במשק הצבאי

ממשם לפעם בבדקת האפשרות לצמצם את אמצעי הבטחון למניעים החכרחי. במהלך השנים הוגהגו הקלות שונות שאלת עיקריהן:

1. בשנת 1954 - צומצמו ה-"ששחים הסגורים" של משק צבאי צפון מ-54 ל-17.

2. בשנת 1957 - חערים עפולה ועכו נפתחו לתנועה חופשית ללא צורך ברשיונות לתושבי משק צבאי צפון.

3. בשנת 1959 - א. הערים בחריה, עכו, חיפה, חדרה, בתניה, פתח-תקוה, תל-אביב, יפו, לוד, רמלה נפתחו בפני תושבי המשק בצפון והמשולש לתנועה חופשית במשך כל שעות היום. תושבי אזורי המשק קבלו לפי בקשתם רשיונות לשהיה ארוכת מועד כולל שהיה לילה למטרות עבודה ולמטרות אחרות בכל רחבי הארץ.

ב. לבדואי הנגב נקבע יום שוק שבועי נוסף בבאר-שבע.

4. בשנת 1961/62 - הוגהגו החקלות הבאות:

א. ניתנו רשיונות תנועה שנתיים המחודשים אוטומטית פרט למקרים המתוים סכנה בטחונית.

ב. בוטל עוצר הלילה באזורי המשק צבאי תיכון. ומאז אין בכלל אזורים בהם קיים עוצר לילה.

ג. לכל שפוט בבית דין צבאי ניתנת זכות ערעור בפני בית דין צבאי לערעורים, בכל בית דין חייב לשבת לשחות משפטן אחד.

ד. בני העדה הדרוזית והצ'רקסית משוחרים מהגבלות התנועה, עד תאריך זה היו פטורים רק מהגדבי צה"ל מקרב העדות הנ"ל.

ה. הוקמו ועדות צבוריות אזוריות אליהן מובאות תלונות כל אדם הסבור כי נפגע ע"י המשק הצבאי. המלצות הועדה נמסרות לשר הבטחון.

5. בשנת 1963 - הוגהגו החקלות הבאות:

א. תושבי הגליל והמשולש - שני האזורים העיקריים הגהוגים למשק צבאי אינם נזקקים עוד לרשיונות תנועה אישיים כדי לצאת מכפריהם למקומות מחוץ לאזורי המשק הצבאי.

ב. הוצאו מכלל זה תושבי מספר קטן של כפרים המסוכים לגבול ממש.

ג. הוצאו מכלל זה אנשים הנחשבים כאלמנטים מסוכנים מבחינת בטחונית וגם אלה מקבלים רשיונות תנועה לתקופות שונות.

2/..

ד. צומצם מספר השמחים הסגורים באזור משטל צבאי צפון מ-19 ל-9. כתר חשמחים סחוים מובלעות קטנות בעיקר לאורך הגבול. התנועה מסובלעות אלה אל המרכזים העירוניים אינה מעוגת רשיונות תנועה.

6. בשנת 1965 - הובהגו ההקלות הבאות:

א. אזור משטל צבאי צפון נפתח בחלקו הגדול (שמח מ') לתנועת חשטית ללא צורך ברשיונות תנועה לתושבים מחוץ לאזור המשטל (מתערים המעורבות, מ"המשולש" וכו'). עד כה היתה התנועה התשטית רק לתושבים הגרים בתוך אזור המשטלא.
התנועה למספר שמחים סגורים קטנים ובלתי מאוכלסים ברובם לאורך הגבול הצפוני מעוגת עדין רשיונות תנועה.

ב. תבדוים בדרום אינם נזקקים יותר לרשיונות בתנועתם אל מחוץ לאזור משטל צבאי בגב. הם תופסו במובן זה לתושבים הנמצאים באיזורי משטל אחרים.

ג. ראש המשטלה הבטיח בכנסת כי הוך שנה יבוטל כליל סנגנון המשטל הצבאי.

21.1.66

לשכת היועץ לענייני ערבים

ירושלים, ז' סיון תשכ"ה
11 ביוני 1965

אל: לשכת ראש הממשלה

הקלות במשפט הצבאי

הנדון: הצעות חוק פרסיות בעניין הקבוצה ההגנת
(שעת חירום), 1945 והמשפט הצבאי של
חברי הקבוצה: י. ת'מים ו-ת. סוביי

~~להלן אי-הבהרתנו על הקבוצה והמשפט הצבאי:~~

מפעם לפעם בבדקת העתירות לצמצם את אמצעי הבטחון למניעתם ההכרחי. במהלך חשבים הרבתנו הקלות שרגות שאלה עיקריתן:

1. בשנת 1954 - צומצמו ה-"שחרור הסגורים" של מרחב שיקדי צפון מ-54 ל-17.

2. בשנת 1957 - נפתחו לתגרת חרטית ללא הרשיונות לבני המושבי המשפט העריים עמולה ועכו)

3. בשנת 1959 - א. הערים בחיפה, עכו, חיפה, חדרה, נתניה, פתח-תקוה, תל-אביב, יפו, לוד, רמלה נפתחו בפני תושבי המשפט בצפון והמשפלם לתגרת חרטית בשך כל שעות היום. תושבי אזורי המשפל קבלו לפי בקשתם רשיונות לשהות ארוכת מועד כולל שהיות לילה למטרות עבודה באחרות בכל רחבי הארץ. וזאת, למטרת שהיה בעריים אלה בלילה מעבר היתה רשיון מיוחד.

ב. לבדואי הנגב בקבע יום שוק בנסף בבאר-שבע.

4. בשנת 1961/62 - הרבתנו התקלות תבאות:

א. ניתנו רשיונות הגרעה שבתיים המתודשים אוטומטית פרט למקרים המהוים סכנה בטחונית.

ב. בוטל ערצר הלילה באזורי המשפל צבאי היכון. אין בכלל אזורים בהם קיים ערצר לילה.

ג. לכל שפוט בבית דין צבאי ניתנת זכות ערעור בפני בית דין צבאי לערעורים, בכל בית דין חייב לשבת למחרת המשפט אחד.

ד. בני העדה הדרוזית והצרקסית פטורים מהגבלות תנועה, עד תאריך זה חיו פטורים רק מתנדבי צה"ל מקרב העדות הנ"ל.

ה. הוקמו ועדות צבוריות אזוריות אליהן מוגשות תלונות כל אדם הסבור כי בפגע ע"י המשפל הצבאי. המלצות הועדה בעתירה לשר הבטחון.

2/...

6. בשנת 1961 הוקמה הסתדרות [illegible]:

10. שנה אחת לאחר [illegible] הקמת ההסתדרות
(בשנת 62') התקיימה [illegible] הראשונה
בנושא [illegible] (=הצעות [illegible] "אופוזיציה של").
אך כוחה של האופוזיציה היה קטן [illegible]
[illegible] בתוך [illegible].
האופוזיציה [illegible] מספרים [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

12. בבחירות [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

13. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

5. בשנת 1963 תורגמו התקלות הבאות:

א. תושבי הגליל והמשולש - שבי האזורים העיקריים הגבוהים למשל צבאי אינם נזקקים עוד לרשיונות תנועה אישיים כדי לצאת מכפריהם למקומות שמחוץ לאזורי המשטל הצבאי.

ב. הוצאו מכלל תושבי מספר קטן של כפרים המסוכים לגבול מסש.

ג. הוצאו מכלל זה אנשים הנחשבים כאלמנטים מסוכנים מבחינה בטחונית וגם אלה אשם מוגבלים בתנועה מקבלים רשיונות תנועה לתקופות שונות.

ד. צמצם מספר האזורי משטל צבאי צפון ס- 19 ל-9. יתר השטחים מהוים מובלעות קטנות בעיקר לאורך הגבול. התנועה ממובלעות אלה אל המרכזים העירוניים אינה מעוגנת רשיונות תנועה.

השרידים של ההגבלות שנותרו לאחר התקלות האחרונות אינם מהוים אימת הפרעה פיזית לחיים התקינים של התושבים.

<u>בקודרת לתגשת</u>

- המשטל הצבאי חל על אזורים רגישים מבחינה בטחונית ולא על אוכלוסיה.
- עיקר חשיבותם של המשטל הצבאי ותקנות ההגבה המהוים את בסיסו המשפטי הוא בכח ההרתעה הטמון בהם.
- משרדי ממשלה אחרתיים פועלים באזורי המשטל בשאר אזורי הארץ ואין המשטל מתערב בפעולותיהם.
- אפשר להבין שעצם קיומו של המשטל הצבאי אף שאינגו מהוה הפרעה מיזית בחיי יום יום יש בו כדי ליצור רגישות אמוציונאלית בקרב התושבים החיים בתוכו, עם זאת אין קיומו של המשטל הצבאי כדי להטיל כתם על האוכלוסיה הערבית אשר ברובה הסכירה רוצה להשתלב בכל תחומי המשק והחברה הישראלית.
- גם מדיגות מתוקנות נוקטות באמצעי בטחון מיוחדים לאורך הגבולות.
- מנגנון המשטל הצבאי מהוה צורת קטן של אנשים ואין לזהות אותו כלל עם משלים צבאיים שתוגבר במקומות שונים לאחר מלחמות.
- משטל צבאי חסור וקמדני קיים עד היום ברצועת עזה וסיני חשוש שם גם בכל מערכות החיים האזרחיים.
- הסיפא לצמצום המשטל הצבאי התרוקנת מתוכנה לאחר ההקלות האחרונות ואינה משמשת אלא שיגרת לשון.

6. <u>תערות פניגירות להצעת החוק</u>

- על הסבות העניגירות להתנגד לגופן של הצעות החוק עיין חוות הדעת של היצ'ר מ- 28.7.63 ושל היועץ המשפטי של משרד הבטחון מ- 11.8.63.

בברכה,

א. לים

16.1.66

מיוחסת

אל : ראש הממשלה

בעקבות הודעתי בכנסת מיום 12.1.66 הריני מבקש להורות למפקדים הצבאיים הנוגעים בדבר על הבהרת ההקלות הבאות:-

1. לפטור, ברשיון כללי, תושבים המתגוררים מחוץ לאזור ממשל צבאי צפון, הרוצים להכנס לשטח מ' של איזור זה, מהצורך ברשיון אישי.

2. לפטור, ברשיון כללי, את הבדוים הנמצאים בשטחים סגורים בנגב, הרוצים לצאת משטחים אלה, מהצורך ברשיון אישי.

3. הקלות אלה תיכנסנה לתוקפן לא יאוחר מיום 15.2.66.

לוי אשכול
שר הבטחון

הקלות מגוונת נוספות במשפל הצבאי

אזור המשפל הצבאי הגליל, להוציא מפחים סגורים לאורך הגבול שאינם מאוכלסים, יפתח למגוון חפשית במני הכוונים. עד היום היתה המגוון חפשית רק למושבים המתגוררים שם, ואילו מושבים שרצו לחכנס לאזור המשפל נזקקו לרשיונות. כן ישוחררו בדואי הנגב מחצורך ברשיונות מגוון ויוכלו מעתה לנוע בארץ באופן חפשי. הקלות אלה מיכנסנה למוקפן בימים _____

דובר לשכת ראש הממשלה שמסר על כך אמר כי על הקלות אלה מוחלם למני חדשים אחדים זמן קצר לאחר שהיועץ החדש לענייני ערבים, מר שמואל סלידאנו, יכנס למקידו, בדק את המגוון והמליץ עליהן במני ראש הממשלה. הדובר הוסיף ואמר כי מלבד הקלות אלה בודק עתה מר א. הראל, היועץ המכללי לראש הממשלה, את שאלת מכנגון המשפל הצבאי.

שאלה: ראש- הממשלה הכריז היום בכנסת על הקלות באיזורי הממשל הצבאי. התוכל למסור לנו פרטים על מהותן של הקלות אלה ?

תשובה: ההקלות הן שתיים : האחת קובעת שלא יהיה צורך ברשיון תגובה בשטח ממשל צבאי צפון פרס לרצועה לאורך הגבול. פירוש הדבר הוא,שכל אזרח במדינה יוכל להכנס לאיזור זה ולצאת ממנו באופן חופשי. תושב סייבה שבמשולש יוכל לנסוע לנצרת, תושב רמלה לשפרעם, תושב אבו-גוש לתרשיחה וכן הלאה. עד כה היה קיים חופש תנועה זה רק לתושבים המתגוררים באותו איזור. שטח זה הקרוי שטח ס' הוא בין 1500 קמ"ר לערך מספר תושביו הוא כ- 110 אלף נפש 40% מכלל האוכלוסיה הערבית בארץ.
ההקלה השניה נוגעת לבדוים שבנגב אשר עד כה היו נזקקים לרשיון תנועה שנתי כדי לצאת מאיזור מגוריהם ליתר חלקי הארץ. הצורך בקבלת רשיון זה יתבטל וכל בדוי יוכל לצאת מהנגב ולנוע באופן חופשי באיזוריה הפתוחים של הארץ. חופש תנועה זה אינו כולל את עדרי הבדוים או כל אינוונטר חי אחר.

שאלה: מהי המשמעות הפוליטית - ציבורית שיש להקלות ?

תשובה: אני רואה בכך משמעות כפולה. האחת היא ההוכחה הנוספת לרצונה של הממשלה לצמצם עד למינימום ההכרחי את ההגבלות הנובעות מצרכי הבטחון. ואילו המשמעות השניה היא רצונה הכנה של הממשלה להביא לשיוון מלא של כל אזרחיה. אני מעריך שלהקלות אלה תהיה השפעה חיובית כבדת משקל בקרב אזרחיה הערבים של המדינה.

שאלה: מתי הוחלט על ההקלות ומתי הן תכנסנה לתוקפן ?

תשובה: ההכרעה נפלה לטעשה בחודש אוגוסט של השנה החולפת. זה לגבי החלק הראשון של שאלתך, ואילו מועד כניסתן לתוקף טרם נקבע סופית אך אני מניח שהדבר יבוצע בזמן הקרוב.

שאלה: האם יבוטל גם מנגנון הממשל הצבאי ?

תשובה: כפי שפורסם לאחרונה הסיל ראש הממשלה על יועצו הכללי מר הראל לבדוק את אפשרות ביטול מנגנון הממשל. בדיקה זו מבוצעת עכשו במלוא הקצב.

שאלה: ומה ההערכה שלך לגבי התוצאות ?

תשובה: כדי לא להסגות עם השוטים, אני מעדיף שלא להסתכן בנבואה.

שאלה: ראש- הממשלה הכריז היום בכנסת על הקלות באיזורי הממשל הצבאי. התוכל למסור לנו פרטים על מהותן של הקלות אלה ?

תשובה: ההקלות הן שתיים : האחת קובעת שלא יהיה צורך ברשיון תגובה בפסח ממשל צבאי צפון פרט לרצועה לאורך הגבול. פירוש הדבר הוא שכל אזרח במדינה יוכל להכנס לאיזור זה ולצאת ממנו באופן חופשי. תושב סייבה שבממשלם יוכל לנסוע לנצרת, תושב רמלה לשפרעם, תושב אבו-גוש לתרשיחה וכן הלאה. עד כה היה קיים חופש תנועה זה רק לתושבים המתגוררים באותו איזור. ממח זה הקרוי ממח ס' הוא בין 1500 קמ"מר לערך מספר תושביו הוא כ- 110 אלף נפש 40% מכלל האוכלוסיה הערבית בארץ.
ההקלה השניה נוגעת לנדרים שבגבב אשר עד כה היו נזקקים לרשיון תנועה שנתי כדי לצאת מאיזור מגוריהם ליתר חלקי הארץ. הצורך בקבלת רשיון זה יתבטל וכל נדוי יוכל לצאת מהגבב ולנוע באופן חופשי באיזוריה הפתוחים של הארץ. חופש תנועה זה איבר כולל את ערבי הנדוים או כל איבובטר חי אחר.

שאלה: מהי המשמעות הפוליטית - ציבורית שיש להקלות ?

תשובה: אני רואה בכך משמעות כפולה. האחת היא ההוכחה הנוספת לרצונה של הממשלה לצמצם עד למינימום ההכרחי את ההגבלות הנובעות מצרכי הבטחון. ואילו המשמעות השניה היא רצונה הכנה של הממשלה להביא לשיון מלא של כל אזרחיה. אני מעריך שלהקלות אלה תהיה השפעה חיובית כבדת משקל בקרב אזרחיה הערבים של המדינה.

שאלה: מתי הוחלט על ההקלות ומתי הן תכנסנה לתוקפן ?

תשובה: ההכרעה נפלה לטעמה בחודש אוגוסט של השנה החולפת. זה לגבי החלק הראשון של שאלתך, ואילו מועד כניסתן לתוקף סרם נקבע סופית אך אני מניח שהדבר יבוצע בזמן הקרוב.

שאלה: האם יבוטל גם מנגנון הממשל הצבאי ?

תשובה: כפי שפורסם לאחרונה הסיל ראש הממשלה על יועצו הכללי מר הראל לבדוק את אפשרות ביטול מנגנון הממשל. בדיקה זו מבוצעת עכשו במלוא הקצב.

שאלה: ומה ההערכה שלך לגבי התוצאות ?

תשובה: כדי לא להסגות עם הסוסים, אני מעדיף שלא להסתכן בנבואה.

שאלה: ראש- הממשלה הכריז היום בכנסת על הקלות באיזורי הפסל הצבאי. התוכל לפרט לגבי פרטים על מהותן של הקלות אלה ?

תשובה: ההקלות הן שתיים : האחת קובעת שלא יהיה צורך ברשיון תגרוה בשטח פשול צבאי בצון פרט לרצועה לאורך הגבול. פירוש הדבר הוא שכל אזרח בטריבה יוכל להכנס לאיזור זה ולצאת ממנו באופן חופשי. תושב סייבה שבשטולש יוכל לנסוע לנצרת, תושב רשלה לשפרעם, תושב אבו-גוש לתרשיחה וכן הלאה. עד כה היה קיים חופש תנועה זה רק לתושבים המגוררים באותו איזור. שטח זה הקרוי שטח ס' הוא בין 1500 קמ"ר לערך מספר תושביו הוא כ- 110 אלף נפש 40% מכלל האוכלוסיה הערבית בארץ.
ההקלה השניה נוגעת לבדוים שבנגב אשר עד כה היו נזקקים לרשיון תנועה שנתי כדי לצאת מאיזור מגוריהם ליתר חלקי הארץ. הצורך בקבלת רשיון זה יתבטל וכל בדוי יוכל לצאת מהנגב ולנוע באופן חופשי באיזוריה הפתוחים של הארץ. חופש תנועה זה אינו כולל את עדרי הבדוים או כל אינוונטר חי אחר.

שאלה: מהי המשמעות הפוליטית - ציבורית שיש להקלות ?

תשובה: אני רואה בכך משמעות כפולה. האחת היא ההוכחה הנוספת לרצונה של הממשלה לצמצם עד למינימום ההכרחי את ההגבלות הנובעות מצרכי הבטחון. ואילו המשמעות השניה היא רצונה הכנה של הממשלה להביא לשיוון מלא של כל אזרחיה. אני מעריך שלהקלות אלה תהיה השפעה חיובית כבדת משקל בקרב אזרחיה הערבים של המדינה.

שאלה: מתי הוחלט על ההקלות ומתי הן תכנסנה לתוקפן ?

תשובה: ההכרעה נפלה לטעמה בחודש אוגוסט של השנה החולפת. זה לגבי החלק הראשון של שאלתך, ואילו מועד כניסתן לתוקף סרם נקבע סופית אך אני מניח שהדבר יבוצע בזמן הקרוב.

שאלה: האם יבוטל גם מנגנון הממשל הצבאי ?

תשובה: כפי שפורסם לאחרונה,הסיל ראש הממשלה על יועצו המשפטי מר הראל לבדוק את אפשרות ביטול מנגנון הממשל. בדיקה זו מבוצעת עכשיו בשלוא הקצב.

שאלה: ומה ההערכה שלך לגבי התוצאות ?

תשובה: כדי לא להסגות עם הנוסים, אני מעדיף שלא להסתכן בנבואה.

— פ׳ אלתיקוד, ג׳אאר אלמפרזאת פ׳ אלאיאם
אלחכים אלעסכרי בעדהא, מנהא
בלגה אכבר. פקד פחצ אלמשאיך — קיד
חיאתהם ולאכיר — אלמאכאת אלכיאנה
אלפרזאת פ׳ אלתיקוד. ולרשדי
אלמלאפה אלי, אוצדוב פתח מוגדף ולאלפרזאת
אלתי סאעדני עליהא רבי:—
אלוקי:— לך יבן חאגי לחצאנה מן אלחאכם
אלעסכרי פ׳ אלמנטקה לא בלד. אן
כאן לך בגאה אלשוראכם ולרפיד. אלי
מאדטו/ פ׳ אלוקוף וכטוף אלבוכרי אלי
כאפה. אלמלך אלמנטקה ולאלתיזה מנך בגאה/
מגדה. פאנהו/ וכטוף סעדאן/ אלמנטקה
פ׳ אלמוגוד אלחצה אלי אלשאגדה,
ולאסף/ אלכאלה אלי שפלוה ולוגאן/
אלחצה אלי אלשאגדה ולאלתיזה פ׳ אלמוגוד

ד"ר אלכסנדר פרידמן, מנהל המחלקה לרפואה פנימית

ב"ה, ירושלים, כ"ב בתמוז תשכ"ה

לכבוד
הרב יעקב שפירא
ראש ישיבת "בית יוסף"
רחוב הנביאים 14
ירושלים

כבוד הרב שפירא שליט"א,

בהמשך לשיחתנו מיום ג' בתמוז, הריני מתכבד לשלוח לכבוד הרב את
הצעת התקציב המפורטת לשיפוץ אגף הלומדים בישיבה.

כפי שהסברתי לכבוד הרב, מצבו של האגף הנוכחי הוא קשה מאוד.
הגגות דולפים בעשרות מקומות, מערכת החשמל ישנה ומסוכנת, והחדרים
הקטנים שבהם גרים הבחורים אינם עומדים בדרישות הבסיסיות של תברואה
ובריאות. ועד הבריאות העירוני כבר נתן התראה רשמית, ואם לא נבצע את
השיפוצים בקרוב, עלולים לסגור את האגף.

התקציב המצורף כולל את כל העבודות הנדרשות, כולל החלפת הגגות,
התקנת מערכת חשמל חדשה, שיפוץ החדרים והוספת מקלחות נוספות. סך
הכל מדובר בסכום של 340,000 לירות. אני מבין שזהו סכום גדול, אך
חשוב להדגיש שכל ניסיון לחסוך בעבודות אלו יהיה בבחינת קוצר רואי
ועלול לגרום להוצאות גדולות עוד יותר בעתיד.

בברכת התורה והיראה,

ד"ר אלכסנדר פרידמן

ווארט. אלע נוקה ביזע אלעמאנטן אלע
פ. אסכאר. לקאדונעד ווען פאס/ פאסט
אלפאבעט שרייב מען אין אייגן כפל ווי
אלמאנך פ. אלפאבעט.

— אין אפטער - ערפאר עקזעמפל מיין
אייגנטום - זכרד אלקוי אלע מיטפיינד
ווערט פון דעם קאנטינענט / פאסט
— 1965 — פרוטקאל, סטעל אומשטעל פ. אסאסיע אלגוין
— לא. אין עיסה רעזולטאט אלאקה הייב
באפוי אלפאבעטישן ווען סוף זעהר
קוראס צוגעפאסט אלפאבעט. תשמיש
באפאר אלפאבעט שלעכט אלקוי.

— אלמאנך, בוקין/ עיסה הקדוש.

© כתבה שמרת

BRIT IVRIT OLAMIT • ברית עברית עולמית
ירושלים · רחוב בצלאל 18 · ת.ד. 7111 · טל. 28608
Jerusalem · 18, Bezalel Street · P.O.B. 7111 · Tel. 28608
CABLES: BRITIV

Ref. No. מספר
כ"ם כסלו תשכ"ו
(23.12.65)

לכבוד
היועץ לענייני ערבים
משרד ראש הממשלה
הקריה
כ א ן

א.נ.,

הרינו מתכבדים לצרף בזאת 2 הרצאות פ"הטור העברי" – אשר יודפס על ידינו ב-52 עתונים יהודיים לועזיים בתפוצות, כשלצדו יופיע התרגום בשפת אותה מדינה בה מופיע העתון.

לשכת היועץ לענייני ערבים
נתקבל ביום
2 o. XII. 1965

בכל הכבוד

שמחה רז
מזכיר כללי

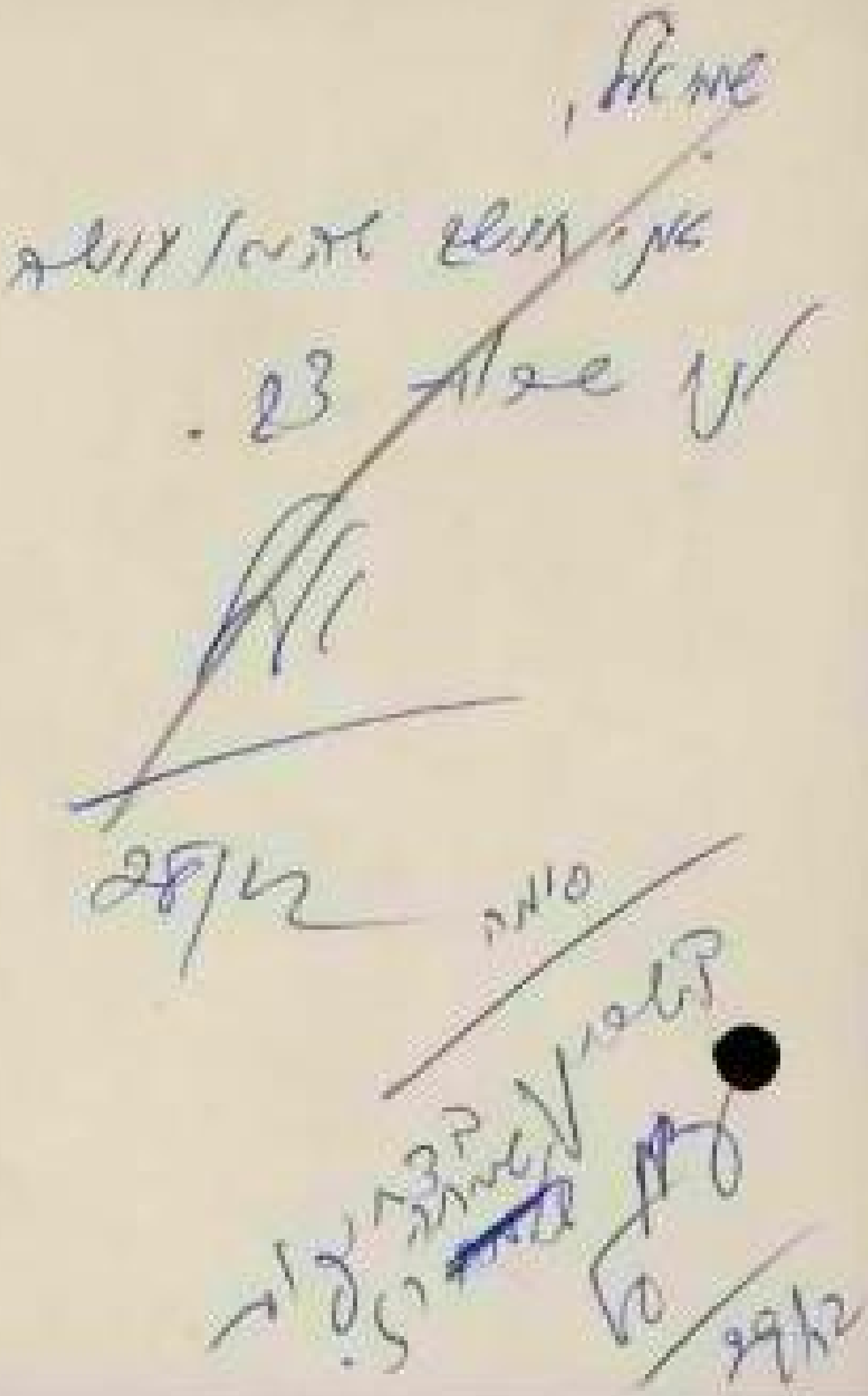

הַטּוּר הָעִבְרִי (103)

הַמֶּמְשָׁל הַצָּבָאִי

לָעֲרָבִים בְּיִשְׂרָאֵל יֵשׁ קֶשֶׁר לְאִמִּי וְדָתִי, קֶשֶׁר שֶׁל שָׂפָה וְקֶשֶׁר שֶׁל מִשְׁפָּחָה עִם הָעֲרָבִים שֶׁמֵּעֵבֶר לַגְּבוּל הַנִּמְצָאִים בְּאַרְצוֹת עֲרָב. קֶשֶׁר זֶה נַעֲשָׂה קַל וּפָשׁוּט כְּיַחַס שֶׂרֵב־הָעֲרָבִים בְּיִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים בְּאֵזוֹרֵי הַגְּבוּל הַמְּאֻכְלָסִים עֲרָבִים בִּלְבָד עִם יְשׁוּב יְהוּדִי קָטָן.

כְּדֵי לְהַבְטִיחַ פִּקּוּחַ בְּטָחוֹנִי עַל אֵזוֹרֵי גְּבוּל אֵלֶּה וְלִמְנֹעַ פְּעֻלּוֹת עוֹיְנוֹת – הוּקַם בָּהֶם מֶמְשָׁל צְבָאִי.

הַמֶּמְשָׁל הַצְּבָאִי יָכוֹל לְהַפְעִיל תַּקָּנוֹת הֶגֶנָּה (מַעֲצַר אַדְמִינִי־סְטְרָטִיבִי, רְתּוּק, הַגְלָיָה וְעוֹד). אֵךְ פְּעֻלּוֹתָיו נְתוּנוֹת לְבִקֹּרֶת תְּמִידִית שֶׁל בֵּית־הַדִּין הַגָּבוֹהַ לְצֶדֶק וְשֶׁל וַעֲדָה צִבּוּרִית בְּרֹאשׁוּת שׁוֹפֵט עֶלְיוֹן וְעַל־כֵּן הוּא זָהִיר מְאֹד בְּהַפְעָלַת הַתַּקָּנוֹת הָאֵלֶּה.

הַמֶּמְשָׁל־הַצְּבָאִי גּוֹרֵם אָמְנָם סֵבֶל לַתּוֹשָׁבִים הָעֲרָבִיִּים וְהוּא פּוֹגֵעַ בִּרְגִשׁוֹתֵיהֶם, אֵךְ הַדָּבָר הֶכְרֵחִי לְנוֹכַח הָאֵיּוּם הַמַּתְמִיד עַל גְּבוּלוֹת הַמְּדִינָה מִצַּד מְדִינוֹת עֲרָב.

עִם זֹאת נַעֲשׂוֹת הַקַּלּוֹת רַבּוֹת. הָחֵל מִשְּׁנַת 1959 בָּטְלוּ הַגְּבָלוֹת הַתְּנוּעָה עַל הַתּוֹשָׁבִים בָּאֵזוֹרֵי הַמֶּמְשָׁל הַצְּבָאִי וְהֵם יְכוֹלִים לִנְסֹעַ בְּכָל הָאָרֶץ מִלְּבַד לָאֵזוֹרֵי הַנֶּגֶב וִירוּשָׁלַיִם.

(בְּהוֹצָאַת בְּרִית עִבְרִית עוֹלָמִית וְקֶרֶן זִכְרוֹן לְתַרְבּוּת יְהוּדִית).

לשכת סר הבטחון

תקריית בפטולה עם סו"ז
26 בדצמבר 1965

2708 /ק

סודי-ביותר

אביעד יפה, לשכת ראש הממשלה
איסר הראל, יועץ כללי,
לראש הממשלה

לשכת ראש הממשלה לענייני ערבים
התקבל ביום
27. XII. 1965

הנדון: הצעת חוק של חברי הכנסת
מיקונים ומרגי לביטול
הממשל הצבאי

רצופים העתקים של 2 הצעות חוק שהוגשו ע"י ח"כ מיקונים ומרגי.

ביקשנו השרות ראש הממשלה הכללי ולהלן מכתבו של ראש לשכת הרמטכ"ל:

"עמדת הרמטכ"ל בנדון הנהרה בדיון אצל סר הבטחון: הוא מתנגד לבטול החוק והתקנות האילו הנותנים לממשר הקלות עליהן נשען הדיון אצל השר.

בנוסר לרמטכ"ל כי הדחל על סר הראל להגיש המלצתו בנדון זה והוא סבור כי בעידן והמלצתו אלה תהיינה שוגות מהנכונים שנתקבל בזמנו ודאי יישרך דיון על כך.

סר לנכונם ברואה, על כן, שרצוי להשתמש בזכות לשוב הדיון עליה מצביעה מזכירת הממשלה."

הרישום הסטנוגרפי של הדיון המוזכר בהשתתפות סר הבטחון - מצ"ב.

לתשומת לבך.

בברכה,

ח. ישראלי

העתק: ראש מ.ב.ל.
יועץ לענייני ערבים, משרד ראש הממשלה

חבר-הכנסת תופיק טובי

הצעת-חוק - יז

חוק לביטול המשטר הצבאי, תשכ"ו - 1965

1. ביטול תקנות:

תקנות ההגנה (שעת-חירום) 1945 [1], יתורקנו כך:

(א) תקנה 109 - בטלה

(ב) תקנה 110 - בטלה

(ג) תקנה 111 - בטלה

(ד) תקנה 112 - בטלה

(ה) תקנה 112(ב) - בטלה

(ו) תקנה 119 - בטלה

(ז) תקנה 120 - בטלה

(ח) תקנה 121 - בטלה

(ט) תקנה 124 - בטלה

(י) תקנה 125 - בטלה

2. הוראת מעבר:

כל חובה, ערבון או הגבלה שהוטלו בתקנות המתבטלות - בטלים.

- - - - - - - - - - -

(1) ע"ר תס' 1442 מיום 27.9.1945, תוספת 2, עמ' 855.

2/..

ד ב ר י ה ס ב ר

המשך קיומו של הממשל הצבאי בישראל, כמכשיר אפליית ודיכוי כלפי האוכלוסיה הערבית זה למעלה מ-17 שנה, (מאז קום המדינה) ממשיך לעורר מהומות וסערות בקרב האוכלוסים הערבית וחלקים דמוקרטיים רחבים של הציבוריות הישראלית.

הממשל הצבאי שולל חרפש החברה מהאזרחים הערביים, מבצע מעצרים, אדמיניסטראטיביים שרירותיים, הגלית הרחק ממקום המגורים, המייצרת במשפרה, וטקיים צורות אחרות שונות של פגיעה היסוד של המושבים הערביים.

הממשל הצבאי שהוות בסיס לאפליית ולדיכוי כלפי האוכלוסיה הערבית והוסה מפרידה בין יהודים וערבים בארץ.

הממשל הצבאי סרסר את עקרון השוויון האזרחי הלאומי ומשרער בכראת יסודות הדמוקרטיה במדינת ישראל בכלל.

הממשל הצבאי שהוות אחד המכשולים לשלום ישראלי-ערבי ואילו ביטולו גורם המקדם את עבין השלום.

הצעת-חוק זו אשר באה לבטל שורה של סעיפים בתקנות ההגנה (שעת-חירום) 1945 המנדטריות, מכוונת לבטל את הממשל הצבאי כמנגנון וכמשטר ולהעניק בכך לאחת הדרישות הציבוריות הרחבות ביותר בארץ ולחביעתה החוזרת ונשנית של כל האוכלוסים הערבית.

כשהצעת-חוק זו מציעה לבטל את הסעיפים בתקנות ההגנה (שעת-חירום) 1945, הנוגעים לממשל הצבאי אין פירוש הדבר הסכמה והשלמה עם יתר סעיפי התקנות האנטי-דמוקראטיות ואשר לא פעם הכנסת בעצמה קבעה שהם עומדים בניגוד ליסודות המשטר הדמוקראטי ויש לבטלם.

רוב הרשימות לבחירות לכנסת השישית הכלילו בסעיפ את התביעה והדרישה לבטל את הממשל הצבאי. הצעת-חוק זו באה לממש את התביעה הציבורית הדמוקראטית הזאת של ביטול הממשל הצבאי.

הוגשה ליושב-ראש הכנסת ביום ג',
י"ט בכסלו תשכ"ו - 13.12.1965

חוק לביטול תקנות ההגנה (שעת חירום) -
לביטול הממשלה הצבאי, תשכ"ו - 1965

1. תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 [1] בטלות.

---

1) ע"ר 1945, תוס' 2, מס' 1442, עמ' 855.

ד ב ר י ה ס ב ר

כוונת החוק המוצע, לבטל את הממשל הצבאי לאלתר השהות מכשיד להפלייה ולדיכוי כלפי המיעוט הלאומי הערבי וגורם של פירוד בין יהודים לערבים בארץ.

תקנות ההגנה המנדטוריות לשעת חירום - 1945 - מהוות היסוד החוקי לממשל הצבאי.

הכנסת תגה לא אחת על ביטול הממשל הצבאי, על ביטול תקנות ההגנה - 1945 מתקופת המנדט הבריטי.

הכנסת הראשונה קבעה בהחלטתה מ-22.5.51, כי תקנות אלה "עומדות בניגוד ליסודות של מדינה דמוקראטית".

הכנסת השלישית החליטה אף היא, בסיום כהונתה, (ב-5.8.59) לאחר בקריאה ראשונה הצעת-חוק לביטול תקנות ההגנה לשעת חירום - 1945, ועל-ידי כך לבטל את הממשל הצבאי.

בכנסת החמישית הרכיח הממשל קיומו של הממשל הצבאי ברוב של קול אחד בלבד. ארבע הצעות-חוק שהוגשו על-ידי סיעות מק"י, מפ"ם, אחה"ע ו"חירות", נתמכו על-ידי 56 קולות ונדחו על-ידי 57 קולות. (20.2.63).

הממשל הצבאי המושתת על "תקנות ההגנה" המנדטוריות, סותר את עקרון השיוויון האזרחי ופוגע בזכויות הלאומיות של האוכלוסיה הערבית, מערער את יסודות הדמוקראטיה בשדינה, ועל-כן יש לבטלו.

הוגשה לירושב-ראש הכנסת ביום ב',
י"ט בכסלו תשכ"ו - 13.12.1965

10.12.65 תרגום מתוך

ערב-ביטול הממשל הצבאי

בעיות ערביות מסוימות דורשות פתרון מהיר

מאת גדעון וויגרס

העתונות הישראלית הודיעה לאחרונה על מינויו של מר איסר הראל כיועץ מיוחד לראש הממשלה. זמן מועט לאחר מכן ביקש מר אשכול ממר הראל לבדוק את בעיית הממשל הצבאי, הקיימת מאז 1948 באיזורים בהם רוב האוכלוסיה המכריע הוא ערבי.

העתונות אף כתבה שמר הראל פתח כבר במו"מ עם המשרדים השונים הנוגעים בדבר, בעצמן אפשרות ביטול ממשל זה. מצפים ובכן, שתוצעה הצעות למר אשכול תוך זמן קצר, לחיסול הממשל הצבאי. מצד שני, ברור שהחוקים המיוחדים עליהם מתבסס ממשל זה, ישארו בקפיא, כדי שאפשר יהיה בזמן מלחמה (או שצרכי הביטחון ידרשו זאת) לכונן מחדש את הממכרת הצבאית באיזה חלק שלא יהיה של הארץ. איש איבו מכחיש שיש לברך את אלא ראש-הממשלה ליזמה זאת. אבל, הצופים במאורע ערבי זה, שואלים עצמם, באם לא יהיה זה בבחינת מחווה סבוכה? או שמא מסתן באמת מחווה זאת ראשית פורת פעילויות, הנועדות להסיר את אבני הנגף האחרונות מדרך האינטגרציה השלימה של 285.000 ערביי ישראל? מספר משקיפים מאמינים שביטול הממשל הצבאי יסמיע אך מעט באם לא ישפלו במקביל בעיות החמורות הסוציאליות, כלכליות, תרבותיות והשכלתיות - בעיות המפריעות לערביי ישראל לראות עצמם כאזרחים אנטגרליים באוכלוסיה הכללית. חבה נשקת לדוגמה את דוגמת 70,000 תושבי 5 הערים המעורבות ואת אלה של 20 כפרים דרוזים וצ'רקסים בכרמל ובגליל. חלק זה של אוכלוסיית המיעוטים חי מאז עשר שנים מחוץ לתחום הממשל הצבאי ובהנחה מחומם תנועה מלא. האם נוכל לומר שכל בעיות האיזור הג"ל מצאו כבר פתרון משביע-רצון?

ברור שצריך לראות דברים כהווייתם וללא התחסקות, בקחתנו את הצעד הראשון הזה כהתחלה בחוצה, בדרך הארוכה של האנטגרציה המלאה של המיעוט הערבי בישראל.

≠ (סודגם ע"י העתון) - מעודד הוא לציין שהיועץ החדש של מר אשכול כבר הבין כבראה את ההבחה הזאת. חבה בקוות שמר הראל ימשיך לעמוד על המשמר למען מציאת פתרון לבעיות היסוד של ערביי ישראל, במהירות האפשרות ≠

כל אלה שעקבו אחרי בעיה זאת, מסכימים שהעדר פקיד גבוה ליד רמ"ם, הנהנה מהסמכויות הדרושות למבוע את סיבוי הבירוקרטיה, הוות את אחת הסיבות העיקריות לאיטיות ביצוע מספלים ותכניות בעלי משמעות קונסטרוקטיבית.

≠ חבה נבחה בקצרה את הבעיות העקריות המחכות לפתרון מהיר והחלטי: ראשית, בעיית האנטלקטואלים ו - 260 הסטודנטים הערביים של האוניברסיטה העברית. האוניברסיטה לא חביבה עדיין את הצורך בסיבוי אחראי במגמה לעזור לסטודנטים האלה במציאת שכיון ועבודה, וארגון פעילויות חברתיות ותרבותיות למענם.

2/..

בקודת מבט אחרת: מספר הפקידים המשפלתיים ופקידי ההסתדרות, איבו עולה על 3500 איש מתוך כסעם 300,000 אזרחים ערבים ישראלים. דוגמא קונקרטית: במחלקה הערבית של ההסתדרות יש 40 פקידים, כסעם אין ערבים. תופעה אחרת: אין לבוער הערבי ארגון של ממש: כיום, מתוך 90 כפרים ערבים ודרוזים, רק עשרה מקיימים פעילות מועדונאי בוער בחדרכת מדריכים ערביים המוסטכים לכך.

בעית שיכון הפועלים בערים הגדולות היא מקור לא אכזב לקונפליקטים. חלפו ארבע שנים מאז הכרזת המשפלה בכנסת בעניין פתיחת מקומות מגורים לפועלים הערביים בערים הגדולות שאין יכולים לחזור מדי ערב לבתיהם. לסרות הרצון הטוב שהוכח, הבעיה עדיין שרירה וקיימת.

בעיות אחרות: החיילים הדרוזים המשוחררים, שבעצימם כבר כתבנו (ראה מתאריך ה- 5.11.65), וכן התגחלותם של 27.000 הבדואים של הנגב בערים הקפנות: המשרדים הנוגעים בדבר לא יצאו (בעניין העתרון) משלב ההכנון.

צריך לברך את השלטונות על יוזמתם בעומדם סול בעית ביסול המשפל הצבאי פנים אל פנים, אך על כך יש להוסיף, באסונתז הגיע הזמן לחפש במקביל פתרון לבעיות המחוות עדין מקור להעלבה ואפליה בין הערבים הישראלים. אם כל המשרדים הנוגעים בדבר ישקיעו מאמצים למיתוף פעולה בגרג הגבוה ביותר, לא תשארנה בעיות מסוג זה לקראת יום העצמאות ה-20 של מדינת ישראל ב-1968.

תרגום מתוך 10.12.65

ערב-ביטול הממשל הצבאי

בעיות ערביות מטרידות דורשות פתרון מהיר

מאת גדעון וויגרס

העתונות הישראלית הודיעה לאחרונה על סיבוביו של שר אוסר חראל כיועץ מיוחד לראש הממשלה. זמן קצר לאחר מכן ביקש שר אשכול מסר חראל לבדוק את בעיית הממשל הצבאי, הקיים מאז 1948 באיזורים בהם רוב האוכלוסיה הסכרים הוא ערבי.

העתונות אף כתבה שסר חראל פתח כבר במו"מ עם המשרדים השונים הנוגעים בדבר, בעניין אפשרות ביטול ממשל יוצא דופן זה. מצפים ובכון, שתוצעה הצעות לסר אשכול תוך חודש ימים, לחיסול הממשל הצבאי. מצד שני, ברור שהחוקים המיוחדים עליהם מתבסס ממשל זה, ישארו תקפים, כדי שאפשר יהיה בזמן מלחמה (או שברכי הבטחון ידרשו זאת) לכונן מחדש את הסמכות הצבאית באיזה חלק שלא יהיה של הארץ. איש אינו מכחיש שיש לברך את אשא וראש-הממשלה ליזמה זאת. אבל, מצופים במערב ערבי זה, שראליים עצמם, באם לא יהיה זה בבחינת מחווה מבורכת? או שמא תסתן באמת מחווה זאת ראשית פורת פסילורית, המועדות להסיר את אבני הנגף האחרונות מדרך האינטגרציה השלימה של 285.000 ערביי ישראל? מספר מסקרים מאשרים שביטול הממשל הצבאי ישפיע אך מעט באם לא יפעלו בסקביל בבעיות התסורות תסוציאליות, כלכליות, תרבותיות והשכלתיות - בעיות המפריעות לערביי ישראל לראות עצמם כאזרחים אינטגרליים באוכלוסיה הכללית. הבה נשקף לדוגמה את דוגמת 70,000 תושבי 5 הערים המעורבות ואת אלה של 20 כפרים דרוזיים וצ'רקסים בכרמל וגליל. חלק זה של אוכלוסית המיעוטים חי מאז עשר שנים מתחת לחוק הממשל הצבאי ונהנה מחופש הנועה מלא. האם נוכל לומר שכל בעיות האיזור הנ"ל מבאו כבר לפתרון משביע-רצון?

ברור שצריך לראות דברים כהווייתם וללא ההתמקות, בקחתנו את הצעד הראשון חזה כהתחלה נחושה, בדרך הארוכה של האינטגרציה המלאה של המיעוט הערבי בישראל.

≠ (מודגש ע"י העתון) - סעודד הוא לציין שהיועץ החדש של סר אשכול כבר חבין כבראה את ההכחה הזאת. הבה נקוות שסר חראל ימשיך לעמוד על המשמר למען מציאת פתרון לבעיות היסוד של ערביי ישראל, במהירות האפשרית ≠

כל אלה שעקבו אחרי בעיה זאת, מסכימים שתעדר פקיד גבוה ליד רהמ"ש, הנהנה מהסמכויות הדרושות למבוע את סיבוי הבירוקרטיה, הורה אם אחת הסיבות העיקריות לאיחידת ביצוע מספר מפעלים תכניות בעלי מטרה קונסטרוקטיבית.

≠ הבה נבחן בקצרה את הבעיות העקריות המחכות לפתרון מהיר והחלטי: ראשית, בעיית האינטלקטואלים ו - 260 הסטודנטים הערביים של האוניברסיטה העברית. האוניברסיטה לא הביעה עדיין את הצורך בסיבוי אחראי במטמת לעזור לסטודנטים האלה במציאת שכירן ועבודה, וארגון פעילויות חברתיות ותרבותיות למעגם.

2/..

בקודת מבט אחרת: מספר הפקידים הממשלתיים ופקידי ההסתדרות, איבו עולה על 3500 איש מתוך כמעט 300,000 אזרחים ערבים ישראלים. דוגמה קונקרטית: במחלקה הערבית של ההסתדרות ים 40 פקידים, כמעט אין ערבים. תופעה אחרת: אין לגדער הערבי ארגון של ממש: כיום, מתוך 90 כפרים ערבים ודרוזים, רק עשרת מקיימים פעילות מועדוני נוער בהדרכת מדריכים ערביים המוסמכים לכך.

בעית שיכון הפועלים בערים הגדולות היא מקור לא אכזב לקובלנות. חלפו ארבע שנים מאז הכרזת הממשלה בכנסת בענין מחיקת מקומות מגורים לפועלים הערביים בערים הגדולות שאין יכולים לחזור מדי ערב לבתיהם. למרות הרצון הטוב שהוכח, הבעיה עדיין שרירה וקיימת.

בעיות אחרות: החיילים הזרוזים המשוחררים, שבעניינם כבר כתבנו (ראה מתאריך ה- 5.11.65), וכן התגבלותם של 27.000 הבדואים של הנגב בערים הקטנות: המשרדים הנוגעים בדבר לא יצאו (בענין העתרון) משלב התכנון.

צריך לברך את השלטונות על יוזמתם בעומדם סוף בעית ביתול הממשל הצבאי מעיל אל פניה, אך על כך יש להוסיף, באמונתי הגיע הזמן לחפש בפקביל מתרון לבעיות התחורת עדין מקור להעלבה ושפלית ביד הערבים הישראלים. אם כל המשרדים הנוגעים בדבר ישקיעו מאמצים לשיתוף פעולת בצרג הגבוה היותר, לא השארנה בעידת מסוג זה לקראת יום העצמאות ה-20 של מדינת ישראל ב-1968.

הממשלה תחתרת להבהגת הקלות בכל שמחי החיים ולצמצום
מאמצעי הטחון עד למניעתם ההכרחי. באמנה למדיניותה זו,
ועל יסוד המלצותיו של היועץ לענייני ערבים, מלפני כמה
חדשים, החלטתי על הקלות נוספות באיזורי הממשל הצבאי
לפיהן ישוחררו הנדרשים בנגב מהצורך ברשיון תנועה והם
יוכלו לנוע בארץ באפן חפשי. כן החלטתי לפתוח את איזור
הממשל הצבאי בצפון, להוציא שמחים סגורים לאורך הגבול,
לתנועה חפשית בשני הכיוונים. עד כה היתה התנועה חפשית
רק להושבי איזור הממשל בצפון ואילו תושבים [illegible]
להכנס לאיזור זה נדרשו לרשיון.

[illegible]

[illegible]

19.12.65

לשכת שר הבטחון

הקריה, בכסלו תשכ"ו
בדצמבר 1965 17

משרד ראש הממשלה לענייני ערבים
בתאריך ביום
13 XII. 1965

ס/

2047

ראש לשכת הרמטכ"ל
יועץ לענייני ערבים, משרד ראש הממשלה

רצרף העתק הצעת חוק לביטול הממשל הצבאי, אשר הוצעה ע"י חבר הכנסת שמואל מיקיבוס.

הצעת החוק הוגשה לירושב-ראש הכנסת ביום 13.12.65.

מזכירת הממשלה כותבת אל שר הבטחון :

"לממשלה זכות לעכב דיון מוקדם בהצעת החוק למשך חודשיים מיום הגשתה.

אבקשך להודיע בהקדם לשר המשפטים (עם העתק אלי) עמדתך לגבי הצעת חוק זה".

אנא השרות ראש המטה הכללי בעבור שר הבטחון.

ח. ישראלי

העתק: סר איסר הראל, יועץ כללי לראש הממשלה
ראש ש.ב.כ.
סר אביעד יפה

חבר-הכנסת ש. מרקוניס

הצעת-חוק - סז

חוק לביטול תקנות ההגנה (שעת חירום) -

לביטול הממשל הצבאי, תשכ"ו - 1965

1. תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 [1] בטלות.

- - - - - - - - -

[1] ע"ר 1945, מס' 2, מס' 1442, עמ' 855.

דברי הסבר

כוונת תחוק המוצע, לבטל את הממשל הצבאי לאלתר התהווה שכשיר להפליה ולדיכוי כלפי המיעוט הלאומי הערבי וגורם של פירוד בין היהודים לערבים בארץ.

תקנות ההגנה העדתשרירות לשעת חירום - 1945 - משמשות היסוד התוקי לממשל הצבאי.

הכנסת מצה לא אחת על ביטול הממשל הצבאי, על ביטול תקנות ההגנה - 1945 מתקופת המנדט הבריטי.

הכנסת הראשונה קבעה בהחלטתה מ-22.5.51, כי תקנות אלה "עומדות בניגוד ליסודות של מדינה דמוקראטית."

הכנסת השלישית התליטה אף היא, בסיום כהונתה, (ב-5.8.59) לאשר בקריאה ראשונה הצעת-חוק לביטול תקנות ההגנה לשעת חירום - 1945, ועל-ידי כך לבטל את הממשל הצבאי.

בכנסת החמישית הונחה השוך קידמו של הממשל הצבאי ברוב של קול אחד בלבד. ארבע הצעות-חוק שהונשו על-ידי סיעות מק"י, מפ"ם, אחד"ע ו"חירות", בחסכו על-ידי 56 קולות ובדחו על-ידי 57 קולות. (20.2.63).

הממשל הצבאי הרשמת על "תקנות ההגנה" ממנדטוריות, סותר את עקרון השיוויון האזרחי ופוגע בזכויות הלאומיות של האוכלוסיה הערבית, משרש את יסודות הדמוקראטיה במדינה, ולפ-כן יש לבטלו.

הונחה ליושב-ראש הכנסת ביום ב',
י"ם בכסלו תשכ"ו - 13.12.1965

לשכת שר הבטחון

הקריה, בכסלו תשכ"ו
בדצמבר 1965

ק/

2648

לשכת היועץ לענייני ערבים
בתעבל ביום
13 XII. 1965

ראש לשכת הרמטכ"ל
יועץ לענייני ערבים, משרד ראש הממשלה

רצוף העתק הצעת חוק שהוגשה ע"י חבר הכנסת תופיק טובי ביום 13.12.65 ליושב-ראש הכנסת - בגדון בישול המשל הצבאי.

מזכירת הממשלה כותבת :

"לממשלה זכות לעכב דיון מוקדם בהצעת החוק, למשך חודשיים מיום הגשתה.

אבקשך להודיע בהקדם לשר המשפטים (עם העתק אלי) עמדתך לגבי הצעת חוק זה".

אנא הערות ראש המטה הכללי בעבור שר הבטחון.

ח. ישראלי

העתק: שר איסר הראל, יועץ כללי, לראש הממשלה
ראש ש.ב.כ.
שר אביש יפה

חוק לביטול הממשל הצבאי, תשכ"ו - 1965

1. ביטול תקנות:

תקנות ההגנה (שעת-חירום) 1945 [1], יתוקנו כך:

(א) תקנה 109 - בטלה

(ב) תקנה 110 - בטלה

(ג) תקנה 111 - בטלה

(ד) תקנה 112 - בטלה

(ה) תקנה 112(ב) - בטלה

(ו) תקנה 119 - בטלה

(ז) תקנה 120 - בטלה

(ח) תקנה 121 - בטלה

(ם) תקנה 124 - בטלה

(י) תקנה 125 - בטלה

2. הוראות מעבר:

כל חובה, עונש או הגבלה שהוטלו בעקבות התקנות המבוטלות - בטלים.

- - - - - - - - -

(1) ע"ר מס' 1442 מיום 27.9.1945, תוספת 2, עמ' 855.

ד ב ר י ה ס ב ר

המשך קיומו של הממשל הצבאי בישראל, כמכשיר אפליה ודיכוי כלפי האוכלוסיה הערבית זה למעלה מ-17 שנה, (מאז קום המדינה) ממשיך לערער תגובות חמורות בקרב האוכלוסיה הערבית וחלקים דמוקרטיים רחבים של הציבוריות הישראלית.

הממשל הצבאי שולל חופש התנועה מהאזרחים הערביים, מבצע מעצרים אדמיניסטרטיביים שרירותיים, הגלויות הרחק ממקום המגורים, התייצבות במשטרה, ומקיים צורות אחרות שונות של פגיעה בזכויות היסוד של התושבים הערביים.

הממשל הצבאי מהווה בסיס לאפליה ולדיכוי כלפי האוכלוסיה הערבית וחרמה ספיריה בין יהודים וערבים בארץ.

הממשל הצבאי סרתר את עקרון השוויון האזרחי הלאומי ומערער בכך את יסודות הדמוקרטיה במדינת ישראל בכלל.

הממשל הצבאי מהווה אחד המכשולים לשלום ישראלי-ערבי ואילו ביטולו גורם הסקדם את עניין השלום.

הצעת-חוק זה אשר באה לבטל שורה של סיעיפים בתקנות ההגנה (שעת-חירום) 1945 המנדטוריות, מתכוונת לבטל את הממשל הצבאי כמנגנון וכמשטר ולהעניק בכך לאחת הדרישות הציבוריות הרחבות ביותר בארץ ולתביעתה החוזרת ונשנית של כל האוכלוסיה הערבית.

כשהצעת-חוק זו מציעה לבטל את הסעיפים בתקנות ההגנה (שעת-חירום) 1945, הנוגעים לממשל הצבאי אין פירוש הדבר הסכמה והשלמה עם יתר סעיפי התקנות האנטי-דמוקראטיות ואשר לא פעם הכנסת בעצמה קבעה שהם עומדים בניגוד ליסודות המשטר הדמוקראטי ויש לבטלם.

רוב הרשימות לבחירות לכנסת השישית הכלילו במצעם את התביעה והדרישה לבטל את הממשל הצבאי. הצעת-חוק זו באה למסש את התביעה הציבורית הדמוקראטית הזאת של ביטול הממשל הצבאי.

הוגשה לישוב-ראש הכנסת בידם ב',
י"ט בכסלו תשכ"ו - 13.12.1965

לשכת היועץ לענייני ערבים

תל-אביב, ס' בכסלו תשכ"ה
9 בדצמבר 1965

אל: היועץ הכללי לראש הממשלה
מאת: היועץ לענייני ערבים

הנדון: הקלות תנועה לבני הצעופים

1. ב-13.8.64 זמן ר'הם בלשכתו בת"א ישיבה בה נוכחו: הרמטכ"ל, סגן ר' אג"ם, המושל הצבאי הראשי, הפרקליט הצבאי הראשי, ר' מ.ב.ב. והח"מ, כדי לדון בהצעות להקלות תנועה שהבאתי בפניו.

2. ההקלות שהוצעו ע"י היו:
א. העברת רשות תנועה חופשית לבדווים (פרט לאזורי בסחון ולאזורים סגורים).
ב. פתיחת אזור "ס" (בצרת המרכז הגליל) לתנועה חופשית - כניסה ויציאה גם יחד.

3.ג.פתיחת המושלם לתנועה חופשית -כניסה ויציאה גם יחד.

3. באותה ישיבה הובעה דעות בעד ונגד, אך הסכום הכולל היה שמקבלים את הצעות 3א, 3ב , ודוחים את הצעה 3ג.
כמו"כ סוכם שהדבר לא יובא אל הפועל לפני הבחירות וזאת כדי לא לתת פתחל למחשבה שכוונתים עניני בסחון בעניני בחירות (רב"ט השטבורגרשה של אותה ישיבה, בה סוכמו דברי הרמטכ"ל בעמוד 18,17 , אותם אבקש להחזיר לי לאחר העיון).

4. לפני חודש ימים פניתי לסא"ל רפי אפרת ר' לשכת הרמטכ"ל והודעתי לו שבדעתנו לבקש מחלם אשור לפרסום ההקלות בדבים, אך בטרם נעשה זאת נרצהנגר לדעת אם הרמטכ"ל מאשר זאת. הוא הודיעני שהוא רואה את אותה ישיבה כתחלשה בנדון, אך הוא עוד יאשר לי זאת סופית בעבור מספר ימים. בהודעתו השניה מסר, שהרמטכ"ל אומנם מאשר את סכומנו, אך מאחר שבודקים עתה את כל עניין המשטל הצבאי, אין הוא רואה שעם בפרסום ההקלות שסכמנו עליהן, עמה.

5. עם ר' מ.ב.ב. שוחחנו שניהנו בנושאף, ותגובתו ידועה לך.

6. לפי דעתי אנו חייבים לפרסם עתה את ההקלות הללו וזאת מכמה טעמים, שהחשובים שבהם הם:
א. אם המשטל לא יבוטל, אזי ברור הדבר שאנו יכולים לפרסם את ההקלות עתה. אם הוא יבוטל, אזי ברור הדבר שזה לא יעשה מיד אלא כעבור כמה חודשים, ולכן אין טעם לחכות עד אז.
ב. לא רצוי לדחות להודיע בעת הבעורה אחת, גם על בטול המשטל וגם על ההקלות בתנועה וזאת כדי לא ליצור רושם של "רפיון שתח" כללי.
נדמה לי שזו צריכה להיות גם דרישת הנוגעים הנשתרגיים.

../2..

7. לאור הב"ל אבי שליץ שתכנס עם הרמט"כל שהפרטים יפשה עתה, ולא יידחה. בשרה שהדבר ישתנה אחר, אזי אין צורך לא באזור הכנסת ולא באשור ועדת שרים. כמקובל בסקרים שעין אלה, ישלח ד'הם הודאה שתאיסה לרמט"כל באמצעות טליפון אל'ם בטיחה, וכן תשטר הודעה שרקשת לשרים ולגודטים אחרים הבדגעים בדבר ואלו ההודעה הרשמית תצא שלשכת ד'הם.
לכל הסרורים הללו אדאג אבי.

ב ב ר כ ה

ש. סולידאבר

לשכת היועץ לענייני ערבים

תל-אביב, ס' בכסלו תשכ"ה
9 בדצמבר 1965

אל: היועץ הכללי לראש הממשלה
מאת: היועץ לענייני ערבים

הנדון: הקלות תנועה לבני המעוטים

1. ב-13.8.64 זמן ר'הם בלשכתו בת"א ישיבה בה נוכחו: הרמט"כל, סגן ר' אג"מ, המחלקה הצבאי הראשי, הפרקליט הצבאי הראשי, ר' ש.ב.כ. והח"מ, כדי לדון בהצעות להקלות תנועה שהבאתי בפניו.

2. ההקלות שהוצעו ע"י היו:
א. הענקת רשות תנועה חופשית לבדויים (פרט לאזורי בסחון ולאזורים סגורים).
ב. פתיחת אזור "ס" (בצרת ומרכז הגליל) לתנועה חופשית - כניסה ויציאה גם יחד.
ג. פתיחת המשולש לתנועה חופשית - כניסה ויציאה גם יחד.

3. באותה ישיבה הובעו דעות בעד ונגד, אך הסכום הכולל היה שמקבלים את הצעות 3א, 3ב, ודוחים את הצעה 3ג.
כמר"כ סוכם שהדבר לא יוצע אל הפועל לפני הבחירות וזאת כדי לא לתת פתחל למחשבה שכוונתנו בניגוד בחירות (רצ"ב הסבגרסה של אותה ישיבה, בה סומנו דברי הרמט"כל בעמוד 18,17, אותם אבקשך להחזיר לי לאחר העיון).

4. לפני הנדם יומים פניתי לסא"ל רפי אפרת ר' לשכת הרמט"כל והודעתי לו שבדעתנו לבקש מחלם אשור לפרסום ההקלות ברבים, אך בטרם נעשה זאת ברצוננו לדעת אם הרמט"כל מאשר זאת. הוא הודיעני שהוא רואה את אותה ישיבה כהחלטה בנדון, אך הוא ערך יאשר לי זאת סופית כעבור מספר ימים. בהודעתו הנייה מסר, שהרמט"כל אומנם מאשר את סכומנו, אך מאחר שבודקים עתה את כל עניין המשפל הצבאי, אין הוא רואה עתה בפרסום ההקלות שמכוונו עליהן, עתה.

5. עם ר' ש.ב.כ. שוחחנו סביבו בפרטי, ותגובתו ידועה לך.

6. לפי דעתי אנו חייבים לפרסם עתה את ההקלות הללו וזאת מכמה טעמים, שהחשובים שבהם הם:
א. אם המשפל לא יבוטל, אזי ברור הדבר שאנו יכולים לפרסם את ההקלות עתה. אם הוא יבוטל, אזי ברור הדבר שזה לא יעשה מיד אלא כעבור כמה חודשים, ולכן אין טעם לחכות עד אז.
ב. לא רצוי לדעתי להודיע בעת ובעונה אחת, גם על ביטול המשפל וגם על ההקלות בתנועה וזאת כדי לא ליצור רושם של "רשיון פתח" כללי.
נדמה לי שזו צריכה להיות גם דרישת הגורמים המתחרבים.

../2..

7. לאור הג"ל אני מציע שהמכתב עם הרמטכ"ל שהפרסם יעשה עמה, ולא יהיה בשרה שהדבר יישכח אחר, אזי אין צורך לא באזור הבטחת ולא באשור ועדת שרים. במקרה בשקרים מעין אלה, יש לה ר'ם הזדמנות מתאימה לרמטכ"ל באמצעות מליאת אל'מ בסיהד, וכן תמסר הודעה מוקדמת לשרים ולגורמים אחרים הנוגעים בדבר ואלו ההודעה הרשמית תבוא מלשכת ר'הם.
לכל הסדורים הללו אדאג אני.

ב ב ר כ ה

ש. מולידאבר

לשכת היועץ לענייני ערבים
ת.ד. 81 נצרת

א' כסלו תשכ"ו
25 בנובמבר 1965
ג/276/א/1320/4

מרשל צבאי מפקד
היועץ לענייני ערבים, ירושלים

הנדון: ודיע קרואני - מגאר

1. הנ"ל בוצרי תרשב הכפר מגאר פנה למשרדנו בבקשה שנסייע בידו לקבל רשיון תנועה לצרכי עבודה לראש פנה רחצור. בטכתבנו צוין כי הנו עובד מזה שנים אחדות אצל קבלן של סוללת כבישים וכי יהודים בצבא המשטר להעניק לו הרשיון המבוקש מוגעת בפרנסתו.

2. הואילו נא לסייע בסידת יכולתכם ולהשיבנו דבר.

ב ב ר כ ה,

א. צוריר

22.51.65

הקלות תנועה נוספות בממשל הצבאי

אזור הממשל הצבאי הגליל, להוציא שטחים סגורים לאורך הגבול שאינם מאוכלסים, יפתח לתנועה חפשית בשבי הכוונים. עד היום היתה התנועה חפשית רק לתושבים המתגוררים שם, ואילו תושבים מרצו להכנס לאזור הממשל נזקקו לרשיונות. כן ישוחררו בדואי הנגב מהצורך ברשיונות תנועה ויוכלו מעתה לנוע בארץ באופן חפשי. הקלות אלה תיכנסנה לתוקפן ביום _____

דובר לשכת ראש הממשלה שמסר על כך אמר כי על הקלות אלה הוחלט לפני חדשים אחדים זמן קצר לאחר שחיזעץ החדש לענייני ערבים, מר שמואל טוליאנו, נכנס לתפקידו, בדק את הנושא והמליץ עליהן בפני ראש הממשלה. הדובר הוסיף ואמר כי סלבד הקלות אלה בודק עתה מר א. הראל, היועץ המכללי לראש הממשלה, את שאלת מבנהון הממשל הצבאי.

הקלות תגרמה נרטפות בממשל הצבאי

אזור הממשל הצבאי תגליל, להוציא שטחים סגורים לאורך הגבול שאינם מאוכלסים, יפתח לתנועה חפשית בפני תכורגים. עד היום היתה התנועה חפשית רק למושבים התגוררים שם, ואילו תושבים שרצו להכנס לאזור הממשל נזקקו לרשיונות. כן ישוחררו בדואי הנגב מהצורך ברשיונות תנועה ויוכלו שעתה לנוע בארץ באופן חפשי. תקלות אלה תיכנסנה לתוקפן ביום _____

דובר לשכת ראש הממשלה שמסר על כך אמר כי על תקלות אלה הוחלט לפני חדשים אחדים זמן קצר לאחר שהיועץ החדש לענייני ערבים, מר שמואל פלילאגו, נכנס לתפקידו, בדק את הנושא והמליץ עליהן בפני ראש הממשלה. הדובר הוסיף ואמר כי מלבד הקלות אלה בודק עתה מר א. הראל, היועץ תכללי לראש הממשלה, את שאלת מנגנון הממשל הצבאי.

הקלות חברתיות נוספות במשטר הצבאי

אזור משטר הצבאי הגלילי, להוציא שטחים סגורים לאורך הגבול מאיגם מארכלסים, יפתח לתנועה חפשית בשני הכיוונים. עד היום היתה התנועה חפשית רק לחוטבים המסוררים שם, ואילו תושבים מרצו לחכנס לאזור המשטל בזקקו לרשיונות. כך ישוחרר בדואי הנגב מהצורך ברשיונות הנועה ויוכלו מעתה לנוע בארץ באופן חפשי. הקלות אלה היכנסנה לתוקפן ביום _____

דובר לשכת ראש הממשלה מסר על כך אשר כי על הקלות אלה הוחלט לבני חדשים אחדים זמן קצר לאחר שהיועץ המשפטי לממשלה ערכים, מר שמואל טולידאנו, בכנס לתקידו, בדק את הנושא והמליץ ~~על הקלתה~~ עדין ~~הקלה~~ בפני ראש הממשלה. הדובר הוסיף ואמר כי מלבד הקלות אלה בודק ~~הממשלה~~ מר א. הראל, היועץ הכללי לראש הממשלה, את שאלת סנגורן המשטל הצבאי.

הקלות תנועה נוספות בממשל הצבאי

אזור הממשל הצבאי הגליל, להוציא שמחים סגורים לאורך חגבול שאיבם מאוכלסים, יפתח לתנועה חפשית בשני הכיוונים. עד היום היתה התנועה חפשית רק לתושבים המתגוררים שם, ואילו תושבים שרצו להכנס לאזור הממשל בזקקו לרשיונות. כן ישוחררו בדואי הנגב מהצורך ברשיונות תנועה ויוכלו עתה לנוע בארץ באופן חפשי. הקלות אלה תיכנסנה לתוקפן ביום_____

דובר לשכת ראש הממשלה מסר על כך אמר כי על הקלות אלה תוחלם לפני חדשים אחדים זמן קצר לאחר שהיועץ החדש לענייני ערבים, מר שמואל טולידאנו, נכנס לתפקידו, בדק את הנושא והמליץ על הקלות אלה בפני ראש הממשלה. הדובר הוסיף ואמר כי מלבד הקלות אלה בודק בימים אלה מר א. הראל, היועץ הכללי לראש הממשלה, את שאלת סנגורן הממשל הצבאי.

הקלות הנוגעה בוספות בממשל הצבאי

אזור הממשל הצבאי הגליל, להוציא שמחים סגורים לאזרך הגבול שאינם מאוכלסים, יפתח להנועה חפשית בשני הכוונים. עד היום היתה התנועה חפשית רק לתושבים המתגוררים שם, ואילו תושבים שרצו להכנס לאזור הממשל בזקקו לרשיונות. כן ישוחררו בדואי הנגב מהצורך ברשיונות הנועה ויוכלו נעתה לנוע בארץ באופן חפשי. הקלות אלה תיכנסנה לתוקפן ביום _____

דובר לשכת ראש הממשלה מסר על כך אמר כי על הקלות אלה תוחלם לפני חדשים אחדים זמן קצר לאחר שהיועץ החדש לענייני ערבים, מר שמואל טולידאנו, נכנס לתפקידו, בדק את הנושא והמליץ על הקלות אלה בפני ראש הממשלה. הדובר הוסיף ואמר כי מלבד הקלות אלה בודק בימים אלה מר א. הראל, היועץ הכללי לראש הממשלה, את שאלת מנגנון הממשל הצבאי.

הקלות הנוגעת בנוסעות במשפל הצבאי

אזור המשפל הצבאי הגליל, לחרבית שמחים סגורים לאורך הגבול שאינם מאוכלסים, יפתח לתנועת חפשית בשבי הכוונים. עד היום היתה התנועה חפשית רק למושבים המתגוררים שם, ואילו תושבים שרצו להכנס לאזור המשפל נזקקו לרשיונות. כן ישוחררו בדואי הנגב מהצורך ברשיונות הנועה ויוכלו נעמה לנוע בארץ בארפן חפשי. הקלות אלה מיכנסנה לתוקפן ביום_____

דובר לשכת ראש הממשלה שמסר על כך אמר כי על הקלות אלה הוחלט לפני חדשים אחדים זמן קצר לאחר שחיועץ החדש לענייני ערבים, מר שמואל טולידאנו, נכנס לתפקידו, בדק את הנושא להמליץ על הקלות אלה בפני ראש הממשלה. הדובר הוסיף ואמר כי מלבד הקלות אלה בודק בימים אלה מר ז. הרצל, היועץ הכללי לראש הממשלה, את שאלת מנגנון המשפל הצבאי.

הקלות הנוגעות בנוסעות במסחל הצבאי

אזור המסחל הצבאי הגליל, להוציא שמחים סגורים לאורך הגבול שאינם משוכלסים, יפתח למגרעת חפשית בשבי הכוונים. עד היום היתה המגרעת חפשית רק למושבים המגוררים שם, ואילו מושבים שרצו להכנס לאזור המסחל בזקקו לרשיונות. כן ישוחרדו בדואי הנגב מהצורך ברשיונות מגרעת ויוכלו מעתה לנוע בארץ באופן חפשי. הקלות אלה מיכנסנה למוקפן ביום_____

דובר לשכת ראש הממשלה מסר על כך אמר כי על הקלות אלה תוחלם לפני חדשים אחדים זמן קצר לאחר שהיועץ החדש לענייני ערבים, מר שמואל טולידאנו, נכנס לתפקידו, בדק את הנושא והמליץ על הקלות אלה בפני ראש הממשלה. הדובר הוסיף ואמר כי מלבד הקלות אלה בודק בימים אלה מר א. הרצל, היועץ הכללי לראש הממשלה, את שאלת מנגנון המסחל הצבאי.

תקלות תנועה בנוסעות במשטר הצבאי

אזור הממשל הצבאי הגליל, להוציא שטחים סגורים לאורך הגבול שאינם מאוכלסים, יפתח לתנועה חפשית בשני הכיוונים. עד היום היתה התנועה חפשית רק לתושבים המתגוררים שם, ואילו תושבים שרצו להכנס לאזור הממשל בזקקו לרשיונות. כן יסתדרו בדואי הנגב מחצורן ברשיונות תנועה ויוכלו מעתה לנוע בארץ באופן חפשי. תקלות אלה תיכנסנה לתוקפן בידם_____

דובר לשכת ראש הממשלה שמסר על כך אמר כי על תקלות אלה תוחלט לפני חדשים אחדים זמן קצר לאחר שתיופץ החדש לשביעי ערבים, סר שמואל טולידאנו, נכנס לתפקידו, בדק את הנושא להטליץ על תקלות אלה בפני ראש הממשלה. הדובר הוסיף ואמר כי מלבד תקלות אלה בודק בימים אלה סר א. הרצל, היועץ המשפטי לראש הממשלה, את שאלת סנגורן הממשל הצבאי.

ס ו ד י

סכום הישיבה בענין פתיחת שטחים סגורים

הישיבה התקיימה ביום ח' 18.11.65

השתתפו: מר ש. פולידאנו
אל"מ א. חדסיבה
מר ר. אלוני
מר א. ליש
רס"ן י. גורפינקל
מר ס. כהן

א. צנדלה - מרקיבלה: מר אלוני מסר שאין בעיות קרקעיות באזור זה.
אזור ד' סוכם:
1) לפתוח את אזור ד'
2) להכליל את אזור ד' באזור א'.
3) להכריז על רצועת סגורה בשטח של 10 ק"מ לפי תקנות שעת חרום (אזורי בטחון), 1949.

ב. צמרת- מר אלוני מסר שאין בעיות קרקעיות באזור זה.
אזור ו' - סוכם: לפתוח את האזור.

ג. שעב: מר אלוני מסר שישנן בעיות קרקעיות באזור זה.
אזור ה' סוכם: 1) אזור שעב ישאר סגור לפי תקנה 25 1.
2) תושבי שעב הפליטים שיסדירו את תביעותיהם לפיצויים על סגרש שיוקצה להם, יקבלו רשיון לחזור לשעב.

ד. סובה וזנגריה: מר אלוני מסר שישנן בעיות קרקעיות באזור זה.
אזור ג' סוכם: להקפיא את המצב לחצי שנה.

ה. אדמות עראסמה: מר אלוני מסר שאין בעיות קרקעיות
אזור ב' סוכם: כנ"ל בסעיף א' אזור ד'.

ו. רבסיה: ישאר סגור

ז. רואיס דמון: ישאר סגור.

ח. שאר הכפרים הנשארים הסגורים:
סוכם שלאחר הריסת המבנים, חלוקת קרקעות בשבצות קבועות, יעור השטחים הבנויים ופקוח בתחום לחוקי המדינה אין סניעה לפתוח אותם.

ט. השטחים הסגורים הגדולים:
סוכם לקבוע תקופים מתוך מגמה להרחיב את שטח ט'.

ס ו ד י

סכום הישיבה בענין פתיחת שטחים סגורים

הישיבה התקיימה ביום ה' 18.11.65

משתתפו: סר ש. סולידאנו
אל"מ א. חרסיבת
סר ר. אלוני
סר א. ליש
רס"ן י. גורפינקל
סר ס. כהן

א. **בנדלה - מרקיבלה:** סר אלוני מסר שאין בעיות קרקעיות באזור זה.
אזור ד' סוכם:
1) לסמוך את אזור ד'
2) להכליל את אזור ד' באזור א'.
3) להכריז על רצועת סגורת בשטח של 10 ק"מ לפי תקנות שעת חרום (אזורי בטחון), 1949.

ב. **צפורי-** סר אלוני מסר שאין בעיות קרקעיות באזור זה.
אזור ו' - סוכם: לסמוך את האזור.

ג. **שעב:** סר אלוני מסר שישנן בעיות קרקעיות באזור זה.
אזור ה' סוכם: 1) אזור שעב ישאר סגור לפי תקנה 25 1.
2) תושבי שעב המליצים שיסדירו את תביעותיהם לפיצויים על מגרש שיוקצה להם, יקבלו רשיון לאזור לשעב.

ד. **סרגת וצפצרית:** סר אלוני מסר שישנן בעיות קרקעיות באזור זה.
אזור ב' סוכם: להקפיא את המצב לחצי שנה.

ה. **אדמות עראמשה:** סר אלוני מסר שאין בעיות קרקעיות
אזור ב' סוכם: כנ"ל בסעיף א' אזור ד'.

ו. **רבסיה:** ישאר סגור

ז. **רוחים דמון:** ישאר סגור.

ח. **שאר הכפרים הנמצאים הסגורים:**
סוכם שלאחר הריסת המבנים, חלוקת קרקעות במשבצות קבועות, יעור השטחים הבנויים ופקעה בהתאם לחוקי המדינה אין מניעה לפתח אותם.

ט. **השטחים הסגורים הגדולים:**
סוכם לקבוע תקנים ממוך מגמה להרחיב את שטח ט'.

ס ו ד י

סכום הישיבה בענין תחיתת שטחים שגורים

תישיבת התקיימה ביום ח' 18.11.65

השתתפו: מר ש. שוליזאנר
אל"מ א. חרסיבה
מר ר. אלוני
מר א. ליס
רס"ן י. גורפינקל
מר ס. כהן

א. צנדלה - פרקיבלה: מר אלוני מסר שאין בעיות קרקעיות באזור זה.
אזור ד' סוכם:
1) לפנות את אזור ד'
2) להכליל את אזור ד' באזור א'.
3) להכריז על רצועת סגורת בשטח של 10 ק"מ לפי תקנות שעת חרום (אזורי בטחון), 1949.

ב. צפורי- מר אלוני מסר שאין בעיות קרקעיות באזור זה.
אזור ו' - סוכם: לפנות את האזור.

ג. שעב: מר אלוני מסר שישנן בעיות קרקעיות באזור זה.
אזור ה' סוכם: 1) אזור שעב ישאר סגור לפי תקנה 25 1.
2) מרשבי שעב הפלישתים שיסדירו את תביעותיהם לפיצויים על סגרש שיוקצה להם, יקבלו רשיון לחזור לשעב.

ד. סוכת וקבוצית: מר אלוני מסר שישנן בעיות קרקעיות באזור זה.
אזור ב' סוכם: להקפיא את המצב לחצי שנה.

ה. אדמות קראשמה: מר אלוני מסר שאין בעיות קרקעיות
אזור ב' סוכם: כנ"ל בסעיף א' אזור ד'.

ו. רנסית: ישאר סגור

ז. רוחים דמרו: ישאר סגור.

ח. שאר הכפרים הפלשתים מסגורים:
סוכם שלאחר הריסת המבנים, חלוקת קרקעות במשבצות קבועות, יעזר המשתים הבדויים ופקות בתחתם לתוקי המדינה אין מניעה לפתוח אותם.

ט. השטחים הסגורים הגדולים:
סוכם לקבוע מקובים מתוך מגמה להרחיב את שטח ט'.

ס ו ד י

<u>סכום הישיבה בענין פתיחת שפחית סגוריים</u>

<u>הישיבת התקיימה ביום ה' 18.11.65</u>

<u>השתתפו:</u> מר ש. טוליאנו
אל"מ א. חרסיגה
מר ר. אלוני
מר א. ליש
רס"ן י. גודפינקל
מר ס. כהן

א. <u>בגדלת - מרקיבלת:</u> מר אלוני מסר שאין בעיות קרקעיות באזור זה.
<u>אזור ד' סוכם:</u>
1) לפתוח את אזור ד'
2) להכליל את אזור ד' באזור א'.
3) להבריז על רצועת סגורת בשטח של 10 ק"מ לפי תקנות שעת חרום (אזורי בשתון), 1949.

ב. <u>צפורי-</u> מר אלוני מסר שאין בעיות קרקעיות באזור זה.
אזור ו' - סוכם: לפתוח את האזור.

ג. <u>שעב:</u> מר אלוני מסר פישנן בעיות קרקעיות באזור זה.
<u>אזור ח'</u>
סוכם: 1) אזור שעב ישאר סגור לפי תקנה 25 1.
2) תושבי שעב המליצים שיסדירו את תביעותיהם לפיצויים על מגרש שיוקצה להם, יקבלו רשיון לחזור לשעב.

ד. <u>מרגה ורגגריה:</u> מר אלוני מסר שישנן בעיות קרקעיות באזור זה.
<u>אזור ג'</u>
סוכם: להקפיא את המצב לתצי שנה.

ה. <u>אדמות קראסטה:</u> מר אלוני מסר שאין בעיות קרקעיות
<u>אזור ב'</u>
סוכם: כנ"ל בסעיף א' אזור ד'.

ו. <u>רבסיה:</u> ישאר סגור

ז. <u>רגאים דמון:</u> ישאר סגור.

ח. <u>שאר הכפרים הנפתחים מסגוריים:</u>
סוכם שלאחר הרישת המבנים, חלוקת קרקעות במשבצות קבועות, יעזר המפתים הבדויים ומקום בהתאם לחוקי המדינה אין מניעה לפתוח אותם.

ט. <u>תשתית הסגוריים הגדולים:</u>
סוכם לקבוע מקומים מתוך מגמה להרחיב את שפח ט'.

ס ו ד י

סכום הלבטים בענין שטחים פתוחים סגורים

ישיבת הממשלה ביום ת' 18.11.65

משתתפו: סר ס. סולידאנו
אל"מ א. חרסיגה
סר ר. אלוני
סר א. לוי
רס"ן י. גורפינקל
סר ס. כהן

א. **בנדלה - מרקיבלה:** סר אלוני מסר שאין בעיות קרקעות באזור זה.
אזור ד' סוכם:
1) לעמוד את אזור ד'
2) להכליל את אזור ד' באזור א'.
3) להכריז על רצועה סגורת בשטח של 10 ק"מ לפי תקנות שעת חרום (אזורי בטחון), 1949.

ב. **צפורי-** סר אלוני מסר שאין בעיות קרקעות באזור זה.
אזור ו' - סוכם: לפתוח את האזור.

ג. **עכו:** סר אלוני מסר שיטגן בעיות קרקעות באזור זה.
אזור ח' סוכם: 1) אזור עכו יישאר סגור לפי תקנה 25 1.
2) מושבי עכו המליצים שיסדירו את תביעותיהם לעיבויים על סגרם שוקצה להם, יקבלו רשיון לאזור לעכו.

ד. **חרבת וזנגריה:** סר אלוני מסר שיטגן בעיות קרקעות באזור זה.
אזור ג' סוכם: להקפיא את המצב לחצי שנה.

ה. **אדמות קראטמה:** סר אלוני מסר שאין בעיות קרקעות
אזור ב' סוכם: כנ"ל בסעיף א' אזור ד'.

ו. **רבטיה:** יישאר סגור

ז. **רוגאים דמנו:** יישאר סגור.

ח. **שאר הכפרים הנמצאים הסגורים:**
סוכם שלאחר הרישת המבנים, חלוקת קרקעות במסגרת קבוצתית, יפור העסתים הבדויים ומקות בהתאם לחוקי המדינה אין מניעה לפתוח אותם.

ט. **השטחים הסגורים הגדולים:**
סוכם לקבוע תקופת מעבר סבסה להרחיב את שטח ס'.

משרד ראש הממשלה

ארכיון המדינה

טופס מראה מקום להוצאת תעודות יחידות*

חטיבה מס': _____

מיכל מס': _____ תיק מס': _____

תאריך התעודה: _____

שם מחבר התעודה: _____ שם הנמען: _____

סוג התעודה (סמן √ במקום המתאים):

- ☐ מכתב
- ☐ מברק
- ☐ תזכיר או מיזכר
- ☐ דין וחשבון או זכרון דברים משיחה או דיון
- ☐ פרוטוקול של שיחה, דיון או ישיבה

*הטופס ימולא בשני עותקים. העותק הירוק יוכנס לתיק במקום התעודה שהוצאה; העותק הלבן יצורף לתעודה שהוצאה.

12/11/65

[illegible]

דגם אבטח

מחיר לפני מע"מ

מכל 40 ליטר	440
מכל 200 ליטר	360
מחיר ליחידה (מינ' הזמנה 10 יח')	65

לקביעת פגישה: 03-607-7090

שעות פעילות מחסן

ימים א' – ה'	7:30-16:00
יום ו'	8:00-11:30

משרד ראש הממשלה
ديوان رئيس الوزراء

לשכת היועץ לענייני ערבים
مكتب المستشار للشؤون العربية

קול העם

8 נוב' 1965

אשכול יבטל מנגנון הממשל וישאיר בתוקפם את חוקיו

תל־אביב, מאת שופרנו. — הקלות נוספות בממשל הצבאי, עד כדי ביטול המנגנון המיוחד של הממשל הצבאי" הבטיח ל. אשכול בשיחה עם סופר „דבר" על המצב שנוצר בעקבות הבחירות.

לדברי ראש הממשלה, הוא הטיל על עוזרו, איסר הראל, מי שהיה ה־מונה על שירותי הבטחון, לבחון את הבעייה, „במגמה למצות את כל ה־אפשרויות מבחינה בטחונית, כדי ל העניק הקלות נוספות, לרבות ביטול הממברת המנגנונית של הממשל הצ־באי". מניסוח זה של דברי אשכול מסתבר, כי הוא מוסיף להתנגד ל־ביטול הקנוי־החירום המנדאטוריות האנטי־דמוקראטיות, עליהם מבוסס קיומו של הממשל הצבאי.

אנשי רפ"י

ל. אשכול הבחיש, כי הקלות אלו באו נוכח הבטחותיו ערב־הבחירות, נודע, כי נטייתו של ראש הממשלה להמיר את מנגנון הממשל הצבאי ב־מכשיר־פיקוח אחר על האוכלוסייה הערבית נובעת מן העובדה, שאומתה בזמן מערכת הבחירות, כי מנגנון ה־ממשל הצבאי חדיר כולו אנשי־רפ"י.

דוברי מפא"י ו„המערך" מסיקים, כי אשכול שואף להקמת קואליציה, ש־תכלול, מלבד „המערך", את הדתיים. הליבראלים העצמאיים ומפ"ם וכי יש־תת כבר השבוע בשיחות־גישוש ב־עניין זה. במערך עצמו צפויה מחלוקת בעניין הביעתה של אחדי"ע להגברת נציגותה בממשלה, נוכח הפחתת מש־קלה של מפא"י (בבחירות הקודמות — 42 נציגי מפא"י, 8 אחדי"ע; עתה — 34 מפא"י, 9 אחדי"ע).

לחקל על מפ"ם

עוד בסוף השבוע שעבר קיים אש־כול מגעי־גישוש בלתי רשמיים עם ראשי הליבראלים העצמאיים (פ. רו־זן) ועם ראשי מפד"ל (מ. שפירא) ואילו אתמול נערכה בירושלים התיי־עצות בין ראשי ה„מערך" שהוקדשה לקביעת מהלכים למו"מ על כינון ה־קואליציה הממשלתית, אשר יתחיל לקראת סוף השבוע, לאחר חופשה קצרה של ל. אשכול, בהתייעצות זו בא לידי ביטוי רצונם של אנשי אח־דות־העבודה להקל עד כמה שאפשר על מפ"ם להצטרף לקואליציה הממ־שלתית.

נראה, כי במהלך המו"מ יגמור אש־כול את השיחות עם הליבראלים ה־עצמאיים ולאחר מכן תעמוד השאלה אם להשלים את המו"מ קודם עם מפ"ם או עם מפד"ל.

18. המסוי על מקלטי טלביזיה התיובאים מוא"ל הוא:
מכס - 60% על המחיר בי"ח + הוצאות היבוא.
מס-קניה - 100% על הנ"ל אך לא פחות מ-650 לי.

לפי הנ"ל, מקלט שמחירו בי"ח הוא 80 דולר או 240 לי נמכר לצרכן ב-1,500 לי בקירוב, מזה מכס ומס-קניה 800 לי.
מקלט שמחירו בי"ח הוא 140 דולר או 420 לי נמכר לצרכן ב-2,500 לי מזה מכס ומס-קניה 1,380 לי.

על מחיר מקלט מייצור מקומי, אין קריין נתונים מדויקים. לפי הומדן ראשון, יהיה מחיר המקלט היותר זול 1550 לי ומחיר המקלט היותר יקר כ-1,900 לי, לפי המסוי המקובל היום. יתכן, אפוא, שלגבי המקלט היותר זול אין ההגנה על הייצור המקומי מספקת.

כמו לגבי קביעת מחיר אגרת הטלביזיה, כן גם בקביעת המחיר המסוי של מקלט טלביזיה, ואולי ביתר שאת, רצוי שהממשלה תביא בחשבון את התפתחות הטכניקה 5 לעיל. המקלט יחדול להיות מכשיר של מותרות ויתמוך לכלי חינוכי, תרבותי ובעל ערך לאומי.

19. הכנסות הממשלה ממקלטי טלביזיה, אין לשכוח זותן, כי אי-אפשר לחזות מראש כמה מהמקלטים יהיו מתוצרת הארץ וכמה מיובאים, כמה מהסוג היקר יותר, כמה מהסוג הזול יותר, וכמה ייהנו מהנחות במכס או במסים.
אולם אפשר להניח שההכנסות יגיעו לעשרות מיליון לירות שנתיות כל זמן במשך מספר שנים, עד אשר תגיע נקודת הרוויה.
לעומת הכנסות אלה, יש לצפות לירידה בהכנסות הממשלה ממקורות אחרים, למשל ממוצרים בני קיימא אחרים.
בין ענפי הכלכלה העשויים להפגע מהטלביזיה, ובמוצאה מכך החול ירידה בהכנסות ממסים, יהיה ענף הבידור ובמיוחד הקולנוע.
ההכנסות ממסים מכרטיסי קולנוע בלבד היו משתוך, לדברי נציגי הגוף בעלי בתי-הקולנוע, 20 מיליון לירות.

20. נציגי הגוף בעלי בתי-הקולנוע חוזים עתיד קשור מאוד לקולנוע כמונופול הטלביזיה בארץ. הם מצביעים על ירידה של 50 אחוז כבר בעונה ובעכו בגלל הטלביזיה.
קשה לאמוד את מספר הירידה בבקורים בקולנוע או אם קיבה.
בין השאר יהיו אלה מליונים בהכנסות הטלביזיה, במספר שעות הפנאי ומועדי הבדורים. המכניות שניתנו בסעיף 10 לעיל כדוגמות לסניפי הרשתות, אינן מסוגלות למנוע ברצון הצבור לראות סרטי עלילה ארוכים בקולנוע. גם מספר שעות הבדור בסניפי הרשתות לא יגרע את המותים לטלביזיה בכל שעות הפנאי שלהם.
מן הצד הנגדי מתיר התגרה עשוי להתגבר על ההקציב לבידור. /12

משרד ראש הממשלה

ארכיון המדינה

טופס מראה מקום להוצאת תעודות יחידות*

חטיבה מס': 102.0

מיכל מס': 17005

תיק מס': 6

תאריך התעודה: _____

שם מחבר התעודה: _____

שם הנמען: _____

סוג התעודה (סמן √ במקום המתאים):

- ☒ מכתב
- ☐ מברק
- ☐ תזכיר או מיזכר
- ☐ דין וחשבון או זכרון דברים משיחה או דיון
- ☐ פרוטוקול של שיחה, דיון או ישיבה

*הטופס ימולא בשני עותקים. העותק הירוק יוכנס לתיק במקום התעודה שהוצאה; העותק הלבן יצורף לתעודה שהוצאה.

ירושלים, ו' אב תשכ"ה
1965 אוגוסט 4

1320/4/3375

אל: מפת תדמור, מפקד צבאי

מאשר בתודה קבלת מפת של האיזורים הסגורים
ואיזורי במחנן.

בברכה,

מ. מולידאבר
מרצז לענייני ערבים

לשכת ראש הממשלה

מדינת ישראל

התאריך: 30.2.65

תיק מס: ראש-ל(4)

אל: מר ש. טולקובסקי - היועץ המשפטי לממשלה

מאת: מזכיר הממשלה, משרד ראש הממשלה

הנדון: אשה נ.

על אשה זו הוגשו
כתבי-אישום
בשלושה
עבירות
של
מרמה.

[signature]

מזכיר

מדף 951

ש 2761 א

שר הבטחון

ירושלים, ז' כסלו תשכ"ו
19 ביולי 1965

לשכת השרים לענינים
התקבל ביום
20. X. 1965

סגן-אלוף חיים עינב
מר יהושע גוברניק
מר פאדי חמדאן אבו מוך

הנך מתבקש בזאת כיושב-ראש הועדה אשר במגילת רשאי תושב איזור הממשל הצבאי - מרכז להביא תלונה בשל אחת או יותר מן העילות הבאות :-

א. סירוב למעניק רשיון ליציאה מתוך האיזור הסגור בו הוא גרן;

ב. סירוב למעניק רשיון כניסה לתוך איזור סגור אשר בתוך איזור הממשל הצבאי בו הוא גרן;

ג. מעצר מינהלי שהוטל עליו או על אחד מבני משפחתן;

ד. הגבלה אישית שהוטלה עליו על-ידי הפעלת סמכות עפ"י תקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945.

יתר חברי הועדה הם מ"מ יהושע גוברניק ופאדי חמדאן אבו מוך.

מצורפים כללי ם הכוללים הוראות בדבר סדרי פעולת הועדה וסמכויותיה.

תוקף המינוי מיום פו' בתמוז תשכ"ה (15.7.65).

לוי אשכול
שר הבטחון

העתק: ראש-המטה-הכללי
ראש אג"מ/ממשל צבאי
יועץ לענייני ערבים, משרד ראש הממשלה

לשכת היועץ לענייני ערבים

ירושלים, ב' סיון תשכ"ה
11 ביוני 1965

ISA 04/8140

אל: לשכת ראש הממשלה

הנדון: הצעות חוק פרטיות בעניין מקורות ההגנה (שעת חירום), 1945 והמשפט הצבאי של חברי הכנסת: י. ח'מיס ו-ת. פורני

להלן אינפורמציה על מקורות ההגנה והמשפט הצבאי:

מטעם לפשט בבדיקת האפשרות לצמצם את אמצעי הבחינה למניעתם ההכרחי, במהלך השנים התגבשו הקלות שונות שאלת עיקריהן:

1. בשנת 1954 - צומצמו ת-"שטחים הסגורים" של מרחב פיקוד צפון מ-54 ל-17.

2. בשנת 1957 - בפתחו למגורה חופשית ללא רשיונות לגבי תושבי המשפט, העריים עפולה ונכר.

3. בשנת 1959 - א. העריים בחריה, עכו, חיפה, חדרה, נתניה, פתח-תקוה, תל-אביב, יפו, לוד, רמלה בפתחו בפני תושבי המשפט בצפון והמשולש למגורה חופשית במשך כל שעות היום. תושבי אזורי המשפט קבלו לפי בקשתם רשיונות לשהיה ארוכת מועד כולל שהיית לילה למטרות עבודה ואחרות בכל רחבי הארץ. יחד עם, למרות משהיה בעריים אלה בלילה מעובה היתה רשיון מיוחד.
ב. לבדואי הנגב בקבע יום שוק נוסף בבאר-שבע.

4. בשנת 1961/62 - תוגברו ההקלות הבאות:
א. ביתנים רשיונות תגועה שנתיים המחודשים אוטומטית גם למקרים המהוים סכנה בטחונית.
ב. בוטל עוצר הלילה באזורי משפל צבאי מיכון. עתה אין בכלל אזורים בהם קיים עוצר לילה.
ג. לכל שפוט בבית דין צבאי ניתנת זכות ערעור בפני בית דין צבאי לערעורים, בכל בית דין חייב לשבת למחות משפטן אחד.
ד. בני העדה הדרוזית והצרקסית משוחרים מהגבלות תגועה, עד מאריך זה היו משוחרים רק מתגדבי צה"ל מקרב העדות הנ"ל.
ה. תוקפו ועדות צבוריות אזוריות אליהן מוגשות תלונות כל אדם חשבור כי בעבע ע"י המשפל הצבאי. המלצות תועדה בפסרות לשר הבטחון.

2/...

5. בשנת 1963 הורחבו התקלות הבאות:

א. תושבי הגליל והמשולש - שני האזורים העיקריים המתוגבים למשל צבאי אינם נזקקים עוד לרשיונות תגועה אישיים כדי לצאת מכפריהם למקומות שמחוץ לאזורי המשטל הצבאי.

ב. הוצאו מכלל תושבי מספר קטן של כפרים המסוכים לגבול מצם.

ג. הוצאו מכלל זה אנשים הנחשבים כאלמנטים מסוכנים מבחינה בטחונית וגם אלה אשר סוגבלים במגוריהם ומקבלים רשיונות תגועה להקופות שונות.

ד. צמצם מספר אזורי משטל צבאי צפון מ- 19 ל-9. יתר השטחים מהוים מובלעות קטנות בעיקר לאורך הגבול. התגועה מסובלעות אלה אל המרכזים העירוניים אינה מעוגת רשיונות תגועה.

השרידים של התגבלות שנותרו לאחר התקלות האחרונות אינם מהוים אי־פוא תפרעה מיוזית לחיים התקיניים של התושבים.

<u>בקרוב לתגשת</u>

- המשטל הצבאי חל על אזורים רגישים מבחינה בטחונית ולא על אוכלוסיה.
- עיקר חשיבותם של המשטל הצבאי ותקנות התגבה המהוים את בסיס המשפטי תוא בכח התרחשת המשבן בהם.
- מסרדי משטלת אשרחיים עוסלים באזורי המשטל כבשאר אזורי הארץ ואין המשטל מתערב בפעולותיהם.
- אפשר להבין שצמצם קיומו של המשטל הצבאי אף שאינגר מהוה הפרעה מיוזית בחיי יום יום יש בו כדי ליצור רגישות אמוציונאלית בקרב התושבים החיים בתוכו, עם זאת אין קיומו של המשטל הצבאי כדי להטיל כתם על האוכלוסיה הערבית אשר ברובה המכריע רוצה להשתלב בכל תחומי המשק והחברה הישראלית.
- גם מדינות מתוקנות נוקטות באמצעי בטחון מיוחדים לאורך הגבולות.
- מבלבון המשטל הצבאי מהוה צורת קטן של אנשים ואין לזהות אותו כלל עם משטלים צבאיים שהובחנו בסקומות שונים לאחר מלחמת.
- משטל צבאי חמור וקפדני קיים עד היום ברצועת עזה וסיבי השולם שם גם בכל מערכות החיים האזרחיים.
- הסיסמא לצמצום המשטל הצבאי התרוקנת מתוכנה לאחר התקלות האחרונות ואינה משמשת אלא סיגרת לשון.

6. <u>השרות שגיגירת להצעת החוק</u>

- על הסבות השגיגירת להתבגד לנוסן של תצעות החוק עיין חורת הדעת של תצ'ר מ- 28.7.63 ושל היועץ המשפטי של משרד הבטחון מ- 11.8.63.

בברכת,

א. לים

לשכת שר הבטחון

הקריה, בסיון תשכ"ה
2 ביוני 1965

0963 /ק

מר ש. מולידבו, יועץ ראש הממשלה
לענייני מיעוטים, משרד ראש הממשלה

היועץ לענייני ערבים
התקבל ביום
2. VI. 1965

מצורפים בזאת :

א. הצעת חוק-קע של חבר הכנסת חופיק טובי בדבר ביטול תקנות ההגבה 109, 110, 111, 112, 112(ב), 119, 120, 121, 124 ו-125;

ב. הצעת חוק-קע"א של חבר הכנסת יוסף חמיס לתיקון תקנות ההגבה (שעת חירום);

ג. העתק תזכיר הפרקליט הצבאי הראשי מיום 17.12.62;

ד. העתק מכתב הפרקליט הצבאי הראשי מיום 28.7.63;

ה. העתק מכתבו של היועץ המשפטי למערכת הבטחון מיום 31.7.63 אל מנהל לשכת שר המשפטים;

ו. העתק תזכירו של היועץ המשפטי למערכת הבטחון מיום 11.8.63.

לטפולך המתאים.

בברכה,

י. נסיהו - אלוף-משנה
מזכיר צבאי לראש-הממשלה

חבר הכנסת תופיק טובי
הצעת חוק - קץ

חוק לביטול הממשל הצבאי, תשכ"ג-1963

1. ביטול תקנות:

תקנות ההגנה (שעת-חירום) 1945, [1] יתוקנו כך:

א. תקנה 109 - בטלה
ב. תקנה 110 - בטלה
ג. תקנה 111 - בטלה
ד. תקנה 112 - בטלה
ה. תקנה 112(ב) - בטלה
ו. תקנה 119 - בטלה
ז. תקנה 120 - בטלה
ח. תקנה 121 - בטלה
ט. תקנה 124 - בטלה
י. תקנה 125 - בטלה

2. הוראות מעבר:

כל חובה, עונש או הגבלה שהוטלו בעקבות התקנות המתבטלות - בטלים.

1) ע"ר מס' 1442 מיום 27.9.1945, תוספת 2, ע. 855.

ד ב ר י ה ס ב ר

הצבעת הכנסת מיום 20.2.63 על בעיית הממשל הצבאי וחלוקת קולות חברי הכנסת - 56 בעד ביטולהממשל הצבאי ו-57 נגד ביטולו הוכיחה שיותר ויותר חלקים בדעת הקהל הישראלי תובעים את ביטולו של הממשל הצבאי. מאז חלו תמורות המעידות על התרחבות התביעה הצודקת לבטל את הממשל הצבאי.

לכן באהצעת חוק זו לתת ביטוי לדרישה הצודקת של האוכלוסיה הערבית ושל חלקים רחבים וגדלים בקרב תושבי הארץ היהודים, לבטל את הממשל הצבאי המתנקש בזכויות התושבים הערבים לחיי סדרין וחופש.

הנימוקים היסודיים בעד ביטול הממשל הצבאי לא זו בלבד שהם עומדים בעינם, אלא הם אף קיבלו משנה תוקף לנוכח ההתפתחות המדינית הפנימית והחיצונית כאחת:

הממשל הצבאי מהווה בסיס לאפליה ולדיכוי כלפי האוכלוסיה הערבית ותומה מסריחה בין יהודים לערבים בארץ.

הממשל הצבאי כסותרו את עקרון השוויון האזרחי והלאומי, הריהו מערער את יסודות הדמוקרטיה במדינת ישראל בכלל.

הממשל הצבאי מהווה אחד המכשולים לשלום ישראלי-ערבי, ואילו ביטולו יהווה גורם המקדם את ענין השלום.

מס. הטופס 3e-2

הוגשה ליושב ראש הכנסת
ביום י"א בתמוז תשכ"ג-3.7.63

חוק לתיקון תקנות ההגנה (שעת חירום), תשכ"ג - 1963

הגדרה

1. בחוק זה, "תקנות" - תקנות ההגנה (שעת חירום)-(1) 1945

החלפת תקנה 46

2. במקום תקנה 46 לתקנות יבוא:

"ערעור על פסקי-דין של בתי-משפט צבאיים

46(א) פסק דין של בית משפט צבאי נתון לערעור, אם זוכה הנאשם על ידי היועץ המשפטי למשלה או בא-כחו בפני בית משפט מחוזי כאילו זוכה הנאשם על-ידי בית משפט שלום בהליך פלילי.

(ב) הורשע הנאשם ונגזר עליו מאסר שאינו עולה על 3 שנים או שאינו עולה על 1000 ל"י, בין בנוסף לעונש ובין בלעדיו, רשאי הנאשם לערער על פסק הדין בפני בית משפט המחוזי כאילו ניתן פסק הדין ע"י בית משפט שלום בהליך פלילי.

(ג) הורשע הנאשם ונגזר עליו עונש העולה על העונש המפורש בתקנת משנה ב' רשאי הנאשם לערער בפני בית המשפט העליון כאילו ניתן פסק הדין ע"י בית משפט מחוזי בהליך פלילי.

(ד) בתקנה זו, "בית משפט מחוזי - בית המשפט המחוזי אשר באזור שיפוטו יושב לדין בית המשפט הצבאי".

ביטול תקנות 48,47

3. תקנות 47 ו-48 לתקנות בטלות.

החלפת תקנה 50

4. במקום תקנה 50 לתקנות יבוא:

"קיום גזר דין"

50. "גזר דין של בית משפט צבאי - או, אם הוגש ערעור, גזר הדין כפי שנקבע בערעור - יקויים, כאילו היה זה גזר דין שניתן ע"י בית משפט מחוזי ואין עליו ערעור".

החלפת תקנות 111-109

5. במקום התקנות 109-111 יבוא:

"בקשה לסעד מסעמי בטחון

109 מפקד צבאי רשאי, מהטעמים המפורטים בתקנה 108, לבקש מבית משפט מחוזי בכתב צו מעצר לתקופה שלא תעלה על 6 חדשים על כל אדם אשר בטחו נקב המפקד הצבאי בבקשה.

110(א) נתקבלה בקשה כאמור בתקנה 109 יחליט נשיא בית המשפט המחוזי, או המשפט שקבע הנשיא, אם יש טעמים בטחוניים מספיקים לתת צו המעצר כמבוקש ואם מצא שיש ניסוקים בטחוניים לתת צו המעצר - יתן את הצו תוך ציון התקופה, בה ייעצר האדם והמקום בו יוחזק במעצר.

./.

(ב) לא ינתן צו מעצר טבלי שהודיעו לעציר ניסוקי הבקשה למתן צו ומבלי שניתנה לו הזדמנות סבירה לטעון, הוא עצמו או ע"י בא-כחו, טענותיו נגד מתן הצו.

(ג) לנטיא בית המשפט המחוזי, ולטופט של בית משפט מחוזי הדן בבקשה למי תקנה זו, יהיו כל הסמכויות בכל הנוגע לזימון עדים ולקבלת ראיות שיש לבית משפט מחוזי בהליך סלילי.

(ד) הגיש הטפקד הצבאי בקשה כאמור בתקנה 109 רשאי הוא, בצו חתום בידו, לעצור את האדם אשר לגביו ניקש מתן צו מעצר לתקופה שיפרט בצו ושלא תעלה על 72 טעות.

מתן מעצר-הוראות נוהל

111 (א) הטפקד הצבאי והאדם שלגביו נתבקש המעצר רשאים, תוך 30 יום מן היום שנטטרה להם החלטת בטיא בית המשפט המחוזי או שופט בית המשפט המחוזי, לפי העניין, לערער על ההחלטה לפני בית-המשפט העליון.

(ב) כל הליך לפי תקנה 110 או 111 יתנהל בדלתיים סגורות.

(ג) שר המשפטים יתקין התקנות לטידורי הדין בכל ההליכים המשפטיים על פי תקנה 110 ותקנה 111.

תיקון תקנה 124

6. תקנה 124 לתקנות תטמן בתקנת משנה (1) ואחריה יומף:

"(2) לא יפעיל טפקד צבאי את טמכותו לפי תקנת טנה (1), אלא בזמן של פעולות לחיטה בתוך שטח הסדינה או בטטח הסמוך לשטח הסדינה או בזמן של הסתננות סזויינת לסדינה או בפרוץ סהומות שיש בהם סכנה לנפש או לרכוש בשטח הסדינה."

ביטול תקנה 125

7. תקנה 125 לתקנות - נטלה.

הוראת מעבר

8. כל צו שניתן על ידי רשות הטומכת לכך לפי התקנות ועטר בתוקפו ערב תחילתו של חוק זה, ושלא היתה כדין אילו חוק זה היה בתוקף ביום נתינתו, יהא בטל בתום 10 ימים טיום תחילתו של חוק זה.

1. בחוגים רחבים מבין אזרחי המדינה, יהודים וערבים, התגברה ההכרה שמן הדין הוא לבטל את המשטר הצבאי, אשר מטיל הגבלות מהגבלות שונות על האזרחים הערביים של המדינה - וכל זה ללא צורך בטחוני אוביקטיבי, כבסיס משפטי למשטר הצבאי משמשות הוראות שונות של תקנות ההגנה (שעת חירום) 1945 והצעת חוק זו באה לבטל את המשטר הצבאי מבלי לפגוע בצרכי הבטחון המשטריים של המדינה.

2. ההוראות של החוק המוצע באות לאפשר ערעורים על פסקי דין של בתי המשפט הצבאיים, הפועלים על פי תקנות ההגנה (שעת חירום) - 1945 ואשר לפניהם מובאים לפי הפרקטיקה הנוכחית בעיקר נאשמים מבין האזרחים הערביים במדינה. התקנות 46, 47, 48 קובעות, שעל פסקי הדין של בתי המשפט הצבאיים אין ערעור, אלא שבידי השלטונות הצבאיים לאשר, להמתיק או אף לבטל פסקי דין, או להורות על עריכת המשפטים מחדש. במקום התקנות 46, 47, 48 ו-50 מוצע בחוק הנידון להנהיג אפשרות לערעור על פסקי דין של בתי הדין הצבאיים בפני בתי המשפט המחוזיים ובמקרים החמורים יותר - בפני בית המשפט העליון - הן ע"י הנאשם והן ע"י התביעה. אמנם, אם יתקבל החוק המוצע תצטמצם מילא מסכות פעולתם של בתי הדין הצבאיים, אך יהיה אשר יהיה מצב הדברים, נראה, שבמדינה הבנויה על ערכי המשפט, אין לשלול מנאשם כלשהו את הזכות האלמנטארית לערעור. החלפת תקנה 50 מהווה שינוי מכני, שנעשה דרוש נוכח מתן רשות הערעור המוצע.

3. החוק המוצע בא להחליף את התקנות 109, 110, 111, של תקנות ההגנה. התקנות 109, 110 מאפשרות למפקד צבאי להטיל על כל אדם לצרכי בטחון הגבלות לגבי מקום מגוריו, אם מקום היסצאו קבוע. כן נותנות התקנות האמורות למפקד צבאי מסכות לדרוש מכל אדם להודיע על תנועותיו, או לאסור עליו את חזקתו בחפצים כלשהם, או להגביל אותו בדבר עבודתו המקצועית או בדבר פעולותיו בהפצת ידיעות ודעות (פעולה עתונאית). כן מסמכותו של מפקד צבאי להורות על אדם להיסצא בדירתו או לעזוב אותה או אף לעזוב את מקום מגוריו, להתיצב בתחנות משטרה בזמנים קבועים או קצובים וכו'. הפרקטיקה הוכיחה, שהמסכות הזו נוצלה לא פעם שלא לצרכי בטחון והיא אף שימשה לא אחת לתכליות פוליטיות. תקנות 110, 109 גם שוללות את הסניה לבית המשפט והצווים יכולים להינתן ואף ניתנים ברוב המקרים ע"י קציני צבא, וזה בסקרים לא מעטים - מבלי לשמוע אפילו את הנוגע בדבר.

בפקודת מניעת פשעים קיים מכשיר חוקי המאפשר - בכל שהדבר דרוש לצרכי בטחון ושלום הציבור, להגלות אנשים או להגביל את חופש תנועתם, אם כי לא נתפשו בעשיית עבירה ואם כי, גם לפי פקודה זו - יכולים לקרות מקרים של טעויות או פגיעה בחופש הפרט ללא צורך אוביקטיבי. בכל זאת מבטיחה הפקודה למניעת פשעים, שמום הגליה ושם הגבלת חופש לא תוטל על אדם, אלא ע"י המסונה על המחוז וקופס מחוזי.

תקנה 111 מאפשרת הטלת מעצר אדמיניסטרטיבי. לפי הדין הקיים יכול מפקד צבאי לתת למעשה צו מעצר ללא כל הגבלה ולאדם שנעצר על פי צו כזה, אין כל סעד משפטי זולת פניה לוערה מייעצת הפועלת ברשותו של קופס עליון, אך אינה חייבת לאפשר לסתלונן לשמוע את ניסוקי המפקד הצבאי.

../.

החוק המוצע מציע להחליף את התקנות, 109, 111,110 ולהטיל בתקנות חדשות המאפשרות אכנם הטלת מעצר מנעמים בסחוניים, ואף מאשרים בידי שלטונות הצבא את היוזמה לכך, אך מעבירים את הסמכות לתתן צו המעצר לידי שופט. מכאן, שהחוק המוצע בא להחליף את הפרוצדורה הקיימת, הנראית כשלעצמה כהופעה בלתי-מתאימה לסדינת חוק ומשפט - בפרוצדורה אחרת. בהתאם לכך מוצע בזה, שאם צדכי בטחון חשובים מחייבים זאת, רשאי מפקד לבקש משופט בית משפט מחוזי מתן צו מעצר שלא יעלה על שמה חדשים לגבי כל אדם, אשר מעצרו נראה דרוש - להבטחת שלום של הצבור, הגנתה של ישראל, קיום הסדר הציבורי וכו' לפי הצעת החוק אפשר לערער על כל צו שניתן ע"י שופט מחוזי לבית המשפט העליון. כל הדיונים הקשורים בתתן צו מעצר כזה וערעור עליו, יתנהלו בצורה של הליך משפטי, אם כי בדלתיים סגורות. בדרך הטוצעת ניתנת לסופרות הבטחון אפשרות מצר אחד לבקש בתקדים מיוחדים את מעצרם של אנשים מסעמי בטחון, אך מצד שני יכול להינתן מעצר, בניגוד למצב הקיים, רק על פי צו של שופט ושתבטלת הסמכות של קציני צבא להוציא בעצמם צוי מעצר. נראה, ששופט מיסמך יותר מאשר קצין לדון בעניינים, הקשורים בחופש של אדם, ומה עוד, כשהוא בא לדון בענין שלאו דווקא קשור בביצוע של עבירה, אלא לפי סבע הדברים, בחשדות בסחוניים בלבד. ללא מצבה המיוחד של ישראל, לא היה גם מקום להוראה מסוג ההוראה המוצעת, אך בשים לב לצרכים הבטחוניים נראה בכל זאת, שיש לתת בידי שלטונות הבטחון את האפשרות לבקש מסופרות השיפוט מתן צוי מעצר, יהיו אשר יהיו הנפגעים, יהודים או ערבים. ההנחה היא, שבהפעלת הסמכות להוצאת צו מעצר מסעמי בטחון, לא יפעל שופט כשהוא, אלא מתוך שיקולים ענייניים בלבד (סעיף 5 של החוק המוצע).

4. לגבי הסמכות של מפקדים צבאיים להטיל עוצר, מוצע להגביל סמכות זו לזמן של התנגדות מסויימת או לזמן שמתנהלות פעולות לחיסה משט בתוך שטח המדינה או מחוץ לגבולותיה בשטח מסוך להם (סעיף 6 לחוק המוצע).

5. נראה, שמיתן ההיבר הכולל ביותר של הממשל הצבאי הוא ענין רשיונות התנועה, הדרושים לרוב רובם של אזרחי המדינה הערביים, כשברצונם לנסוע מיטובם לרוב המקומות בארץ. שלא בחוק, התמסרו מושלים צבאיים במקרים שונים ולא מעטים בממכות שניתנה בידיהם לפי תקנה 125, כדי לתת רשיונות ולסרב לתתם תוך שיקולים, שכלל לא היו קשורים בענייני בטחון. גם בדוחו"ת של סבקר המדינה על מערכת הבטחון (מס.9) נמצאים רמזים בכוון זה. החוק המוצע בא לבטל לגמרי את ענין הרשיונות ע"י ביטול תקנה 125 (סעיף 7 לחוק המוצע). התקנות לשעת חירום (איזורי בטחון) נותנות בידי שלטונות הצבא ומוסדות הבטחון ממכויות מספיקות לנקיטה באמצעים בסחוניים מיוחדים באיזורי גבול, וכן יש לזכור, שהתקנות 148 עד 162 של תקנות ההגנה (שעת חירום) 1945, נותנות לשלטונות ממכויות רחבות מאד לסגירת חלקים שונים של שטח המדינה. סעיף 7 של החוק המוצע המבטל אכנם את מסדר הרשיונות המסדיר והמרגיז, איננו שולל, איפוא, מרשויות המדינה את האפשרות לנקוט באמצעי בטחון מיוחדים באיזורים השונים של המדינה בשעת קיום צרכים בסחוניים מיוחדים.

6. החוק המוצע בא לבטל לגמרי את הממשל הצבאי. מגמתו היא, להבטיח מניעת כל קיפוח של אזרחי המדינה הערביים, מניעת אפליה בין אזרח לאזרח, מניעת העדפה של אזרח ערבי אחד על חברו, בקיצור - הוא בא לפגוע כל מטוא פנים, כל אפליה ואת כל ההופעות הטליליות שהיו קשורות קשר בל ינתק בפעולתם של מוסדות הממשל הצבאי.

הממשל הצבאי פוגם את אופיה הדמוקרטי של המדינה, מוציא שם רע עליה בחוגי העולם. ביטולו יהווה גורם להפגת המתיחות - שהיא אחת התנאים להשגת השלום.

לו היתה נערכת בבית הצבעה חפשית של חברי הכנסת בהתאם למצפונם, הרי ידוע, שהיה נוצר בכנסת כבר מזמן רוב מכריע לביטולו, ואין לדחות יותר שעת הכרעה זו.

הונחה ליושב ראש הכנסת ביום
י"ז בתמוז תשכ"ג (9.7.63).

מס. הטופס 3011

מדריך תכנית שנתית

[illegible]

8/6/65

ש מ ר ר

חברי הכנסת על ההקלות בממשל

להלן תגובותיהם של שלשת חברי הכנסת הערביים, השייכים למפא"י, ביחס להקלות שחלו בממשל הצבאי. (חבר הכנסת הרביעי רתוק למיטתו זה החודש השלישי ואין לגהל עמו שיחות. ידוע שחה"כ אחמד כאטל א-ד'אהר הצביע נגד הממשל הצבאי למרות הלחץ שהופעל עליו שלא יעשה כן.)

חה"כ ג'בר סעדי, הדרוזי, סבור כי הממשל הצבאי הוא חובת הסציאות, טוב לדרוזים משום שטבדילם לטובה, משמש חומת סגן למוסלמים ובוצרים המעיזים בגלוי, לשחף פעולה עם השלטון. בפגה האחרונה, לא הכביד הממשל הצבאי, הכבדה כלשהי, על האזרח הערבי לשמור על קיומו, הוא יודע שמעשים הערבים (ואולי גם הדרוזים) שיעיזו לומר זאת בגלוי. הוא עצמו הצביע בכנסת בעד הממשל.

חה"כ דיאב עוביד, מוסלמי, איש שיבה אשר במטולה, הצביע בכנסת לטעז קיום הממשל לטרות גילויי האיבה בכפר שהוסחר כלפיו. גם הוא סבור שרבים הערבים, בעיקר משתפי הפעולה, הזקוקים לממשל ואשר יהפוך מציתוך פעולה אם יחשוש ש"אין מי שיגן עליהם". אין לו ספק שהציבור בכללו נגד הממשל ואפילו איבדו מורגש כיום.

חה"כ אליאס נח'לה, נוצרי, איש הכפר ראמה בגליל, בזמן ההצבעה בכנסת הצביע פעם בעד ופעם נגד בהתאם לחלקי ההצבעה. דעתו הברורה היא נגד קיום הממשל הצבאי, אם כי יודע להעריך את העובדה שההקלות של השגה האחרונה הינן חשובות ביותר ונשלו את העוקץ העיקרי מן הממשל. בכוון הדבר שהוא עצמו נזקק לממשל, בהגה מקיומו ומכיר בנחיצותו אולם בכ"ד מעמדו הצבורי יחייבו גם בעתיד להופיע כמתנגד מוחלט לממשל.

ס ו ג ב ל

ממשל צבאי צפון
183 טל.
1154 - 31 - חק
ניסן תשכ"ה
65 אמר' 9

לשכת היועץ לענייני ערביים מהר"מ ירושלים(2)
נציג היועץ לענייני ערבים מהר"מ חיפה (2)
נציג היועץ לענייני ערבים מהר"מ נצרת (2)

טפסל אג"מ/ממשל צבאי
טב-5 (98)
טב-5 (61)
טב- 50

הנדון: תקון מס' 1 לרשיון יציאה כללי לאזור הצפון מס' 2.

1. רצ"ב מועבר אליכם התקון הנ"ל.

2. מהות התקון:-
א. הגדרה מדויקת של הדרך בה יכולים לנוע תושבי אזור ב' למשמרת יערה.
ב. לאפשר לתושבי אזור ב' להניע להצור ללא צורך הצטיידות ברשיונות.

יעקב בן-צבי - רס"ן
בשם מושל צבאי צפון

יב/סש

ס ו ג ב ל

תקנות ההגנה (שעת חרום), 1945

רשיון יציאה כללי – אזור הצפון (מס. 2) (תקון מס. 1) תשכ"ח – 1965

בתוקף סמכויותי לפי תקנות 6(2), 9(1) ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חרום) 1945, (להלן "התקנות") ויתר סמכויותי לפי התקנות ובתוקף סמכויותי לפי צו "סגירת אזורים (אזור הצפון) תשכ"ד – 1963 (להלן "צו הסגירה") הנני מורה לזמר :

תקון רשיון יציאה כללי אזור הצפון (מס. 2) תשכ"ד – 1963

1. סעיפים 1ג' ו-1ד' של רשיון יציאה כללי – אזור הצפון (מס. 2) תשכ"ד – 1963 שניתן על ידי מפקד צבאי אזור הצפון בתאריך 10 נוב 63 (להלן "הרשיון") מוחלפים בסעיפים הבאים :-

א. "1. ג' תושבי אזור ב' יהיו רשאים להכנס למשטרת יסראל ב י ע ר ה. לצורך זה יהיו רשאים לנוע, אך ורק, בדרך הסלולה המובילה מ א ד מ י ת ל כ ב י ש ה צ פ ו ן ומשם על גבי כביש הצפון עד לתחנת המשטרה ביערה".

ב. "1. ד' תושבי אזור ג' יהיו רשאים להכנס אל השטח הבנוי של המושבה ר א ש פ נ ה ושל היישוב ח צ ו ר ".

פרסום

2. סעיף 4(ב) לצו הסגירה יחול על דרכי הפרסום של רשיון זה.

החילת הוקף

3. תחילותו של רשיון זה מיום 11 אפריל 1965

ש ם

4. רשיון זה יקרא רשיון כללי (מס. 2) (תקון מס. 1) תשכ"ה-1965.

בנימין לובשקין, סגן – אלוף
מפקד צבאי לאזור הצפון

תאריך : ג' ניסן תשכ"ה
5 אפריל 1965

מ ו ג ב ל

משטל צבאי צפון
טל. 183
חן - 31 - 1154
ניסן תשכ"ח
אפר' 65

לשכת היועץ לענייני ערביים מחר"מ ירושלים(2)
נציג היועץ לענייני ערביה מחר"מ חיפה (2)
נציג היועץ לענייני ערביים מחר"מ נצרת (2)

משטל אג"מ/ממשל צבאי
מב-5 (98)
מב-5 (61)
מב- 50

הנדון: תיקון מס' 1 לרשיון יציאה בלתי לאזור יהודה מס' 2.

1. רצ"ב מועבר אליכם התקון הנ"ל.

2. מהות התקון:-
א. הגדרת מדויקת של הדרך בה יכולים לנוע תושבי אזור ב' למשטרת יקרה.
ב. לאפשר לתושבי אזור ג' לחציק לתחום ללא צורך בהצטיידות ברשיונות.

יעקב בן-צבי - רס"ן
בשם מושל צבאי צפון

יב/סס

מ ו ג ב ל

תקנות ההגנה (שעת חרום), 1945

רשיון יציאה כללי – אזור הצפון (מס. 2) (תקון מס. 1) תשכ"ה – 1965

בתוקף סמכויותי לפי תקנה 6(2), 9(1) ו–125 לתקנות ההגנה (שעת חרום) 1945, (להלן "התקנות") ויתר סמכויותי לפי התקנות ובתוקף סמכויותי לפי צו "סגירת אזורים (אזור הצפון) תשכ"ד – 1963 (להלן "צו הסגירה") הנני מורה לומר :

תקון רשיון יציאה כללי אזור הצפון (מס. 2) תשכ"ד – 1963

1. סעיפים 1ג' ו–1ד' של רשיון יציאה כללי – אזור הצפון (מס. 2) תשכ"ד – 1963 שניתן על ידי מפקד צבאי אזור הצפון בתאריך 10 נוב 63 (להלן "הרשיון") מוחלפים בסעיפים הבאים :–

א. "1. ג' תושבי אזור ב' יהיו רשאים להכנס למשטרת יטראל ב י ע ר ה. לצורך זה יהיו רשאים לנוע, אך ורק, בדרך הסלולה המובילה מ א ד מ י ת ל כ ב י ש ה צ פ ו ן ומשם על גבי כביש הצפון עד לתחנת המשטרה ביערה".

ב. "1. ד' תושבי אזור ג' יהיו רשאים להכנס אל השטח הבנוי של העיר ב ר ש פ נ ה וסל חישוב ח צ ו ר ".

פרסום 2. סעיף 4(ב) לצו הסגירה יחול על דרכי הפרסום של רשיון זה.

תחילת תוקף 3. תחילותו של רשיון זה מיום 11 אפריל 1965

ש ם 4. רשיון זה יקרא רשיון כללי (מס. 2) (תקון מס. 1) תשכ"ה–1965.

בנימין לובשקין, סגן – אלוף
מפקד צבאי לאזור הצפון

תאריך : ג' ניסן תשכ"ה
5 אפריל 1965

ההקלות במשפט הצבאי

1. עד 1961

א. בשנת 1954 צומצמו ה"שטחים הסגורים" של מרחב פיקוד צפון מ-54 ל-17.

ב. ב-1957 נפתחו למגורה חופשית ללא רשיונות לגבי תושבי המשפט, הערים עפולה ועכו.

ג. הערים בחריה, עכו, חיפה, חדרה, בתניה, פתח-תקוה, תל-אביב, יפו, לוד, רמלה נפתחו ב-1959 בפני תושבי המשפט הצפון ובמשולש למגורה חופשית במשך כל שעות היום.

תושבי אזורי המשפל קבלו לפי בקשתם רשיונות לשהיה ארוכת מועד כולל שהיית לילה למטרות עבודה ואחרות בכל רחבי הארץ. וזאת, למרות ששהיה בערים אלה בלילה מעוגנת תיתת רשיון מיוחד.

ד. לבדואי הנגב נקבע יום שוק נוסף בבאר-שבע.

2. תהקלות בין 1.2.61 - 1.9.63

בשנת 1962 הורחבו ההקלות הבאות:

א. ניתנים רשיונות מגורה מבתיים מסתודשים אוטומטית פרט למקרים המהוים סכנה במחוניה.

ב. בוטל עוצר הלילה באזור משפל צבאי תיכון. פתח אין בכלל אזורים בהם קיים עוצר לילה.

ג. לכל שפוט בבית דין צבאי ניתנת זכות ערעור בפני בית דין צבאי לערעורים. בכל בית דין חייב לשבת לפחות משפטן אחד.

ד. בני העדה הדרוזית והצ'רקסית פטורים מהגבלות הנוגעה. עד תאריך זה חיו פטורים רק מתגדבי צה"ל מקרב העדות הנ"ל.

ה. הוקמו ועדות צבוריות אזוריות אליהן פונאות תלונות כל כל אדם הסבור כי נפגע ע"י המשפל הצבאי. המלצות הועדה במסירות לשר הבטחון.

3. תקלות בתקופת משקיע (ספטמבר 1963)

א. תושבי הגליל והמשולש - שבי האזורים העיקריים הנתונים למשפל צבאי - איגם נזקקים עוד לרשיונות מגורה אישיים כדי לבוא מכפריהם למקומות שמחוץ לאזורי המשפל הצבאי.

2/..

ב. תוצאה מכלל זה תושבי מספר קטן של כפרים הסמוכים לגבול מצפון.

ג. הוצאה מכלל זה אנשים הנחשבים כאלמנטים מסוכנים מבחינה בטחונית. אנשים אלה נדקקים גם פחות לרשיונות תנועה הניתנים להם להקופות שונות.

ד. בזמנם מספר אזורי הכשל צבאי צפון מ-17 ל-9. יתר השטחים מחדים מובלעות קטנות בעיקר לאורך הגבול. התנועה ממובלעות אלה אל המרכזים העירוניים איבה מעוגה רשיונות הנועה.

4. <u>הערות כלליות על המשטר הצבאי</u>

א. המשטר הצבאי חל על אזורים רגישים מבחינה בטחונית ולא על אוכלוסיה.

ב. מבנהו המשטר הצבאי מחוה צורת קטן בן מאת איש בקרוב.

ג. עיקר חשיבותו של המשטר הצבאי להקנות התגנה (שעת חירום) 1945 היא בכוח החרתעה מעשוי להיות מופעל בעיקר בעתות חרום.

ד. משרדי המשטלת האזרחיים פועלים באזורי המשטר כבשאר אזורי הארץ ואין המשטר מתערב בפעולותיהם.

ה. עצם קיומו של המשטר הצבאי, אף שאינגר מחודה הפרעה פיזית בחיי היום, יש בו כדי ליצור רגישות אמוציונלית בקרב אוכלסיה המשטר על רקע עדתי ולאומי.

5. <u>זכויות פוליטיות</u>

א. מגילת העצמאות קובעת:

1. מדינת ישראל תקיים שויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע, מין; תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות; תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות; ומהיה נאמנה למגילת האומות המאוחדות.

2. אנו קוראים - גם בתוך התקפת הדמים הנערכת עליגו זה חדשיים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום ולישוב הלקם בבנין הארץ על יסוד אזרחות מלאה ושוה ועל יסוד נציגות מתאימה בכל מוסדותיה הזמניים והקבועים.

3/..

ב. כל אזרחי ישראל בהגיע סדבירות פוליסירת סלאות. זכות בחירת מעל לגיל 18 ללא הבדל דת, סין וגזע.

ג. ערבים ודרוזים חברי כנסת.

ד. ערבית שפת רשמית ושוה במעמדה לעברית. הדבר מתבטא הן בנאומים בערבית של חברי כנסת ערביים ודרוזים ובתרגום סימולטני לערבית של הנאומים הנשאים בעברית. התכתבות בערבית עם משרד ממשלה.

ו. אוטונומיה תרבותית ודתית. ערבית שפת לימוד ראשונה בבתי-ספר ערביים.
קיום המולחן הדתי, חגיו, ושכטיו ללא הפרעה.

xx ז. תוכנית החמש לפתוח הכפר הדרוזי והערבי. ביצוע התוכנית תחל בשנת התקציב 1962/63. נועדה להשקעות במספר תחומים עיקריים:

1. השלמת שירותי היסוד החיוניים - כבישי גישה, אספקת מים וחשמל לכפרים הערביים והדרוזים.

2. השקעות בשרותים אחרים - בריאות, חינוך, ושרותים סוניציפליים.

3. השקעות המכוונות ישירות להגדלת פקורות התעסוקה ולהעלאת רמת ההכנסה בחקלאות בפלאכה ובתעשיה.

אוגוסט 1965

ההקלות במשטר הצבאי

1. עד 1961

א. בשנת 1954 צומצמו ה"משחים הסגורים" של מרחב פיקוד צפון מ-54 ל-17.

ב. ב-1957 נפתחו לתנועה חופשית ללא רשיונות לגבי תושבי המשטר, השרים עפולה ועכו.

ג. השרים בחדרה, עכו, חיפה, חדרה, בתניה, פתח-תקוה, תל-אביב, יפו, לוד, רמלה נפתחו ב-1959 בפני תושבי המשטר הצפון ובמשולש למנועה חופשית במשך כל שעות היום.

תושבי אזורי המשטר קבלו לפי בקשתם רשיונות לשהיה ארוכת מועד בכלל מחיית לילה למטרות עבודה ואחרות בכל רחבי הארץ. וזאת, למרות משחיה בשרים אלה בלילה שעונת חיתה רשיון מיוחד.

ד. לבדואי חנגב בקבע יום שוק נוסף בבאר-שבע.

2. החקלות בין 1.2.61 - 1.9.63

בשנת 1962 חורחבו החקלות חבאות:

א. ניתנים רשיונות חנועה שבתיים המחודשים אוטומטית פרט לשקרים המהוים סכנת במחונית.

ב. בוטל עוצר חלילה באזור משטל צבאי תיכון. עתה אין בכלל אזורים בהם קיים עוצר לילה.

ג. לכל עטוף בבית דין צבאי ניתנת זכות ערעור בפני בית דין צבאי לערעורים. בכל בית דין חייב לשבת לפחות משפטן אחד.

ד. בני העדה הדרוזית והצ'רקסית עטורים מהגבלות הנועה. עד תאריך זה היה עטורים רק מהבדבי צה"ל מקרב העדות הנ"ל.

ה. חוקטו נעדות צבוריות אזוריות אליהן שובאות הלוגות כל כל אדם הסבור כי בשנע ע"י המשטל הצבאי. הסלצות הועדה נמסרות למר הבטחון.

3. הקלות בפקודת אשכול (ספטמבר 1963)

א. תושבי הגליל והמשולש - שני האזורים העיקריים הנתונים למשטל צבאי - איבם בזקקים עוד לרשיונות תנועה אישיים כדי לצאת מכמריהם לשקומות שמחוץ לאזורי המשטל הצבאי.

2/..

ב. הרצאו מכלל זת תושבי מספר קטן של כפרים הסמוכים לגבול מסס.

ג. הרצאו מכלל זת אנשים הנחשבים כאלמנטים מסוכנים מבחינת בטחונית. אנשים אלה נזקקים גם פתח לרשימונת תגועה הניתנים להם לתקופות שנתיות.

ד. צופצם מספר אזורי משטל צבאי צמון מ-17 ל-9. יתר תשטחים מהויים מובלעות קטנות בפיקר לאורך הגבול. התגועה מסובלעות אלה אל המרכזים העירוניים איבה מעבה רשימונת תגועה.

4. <u>תערות כלליות על המשטל הצבאי</u>

א. המשטל הצבאי הל על אזורים רגישים מבחינה בטחונית ולא על אוכלוסיה.

ב. מצגון המשטל הצבאי מתות צרות קטן בן מאת איש בקרוב.

ג. עיקר חשיבותו של המשטל הצבאי לתקופת החגנה (שנת חירום) 1945 היא בכוח ההרתעה שעשוי להיות מופעל בעיקר בעתות חרום.

ד. משרדי המשלה האזרחיים פועלים באזורי המשטל כבשאר אזורי הארץ ואין המשטל מתערב בפעולותיהם.

ה. עצם קיומו של המשטל הצבאי, אף שאיבנו מהוה הערמה פיזית בחירום, יש בו כדי ליצור רגישות אמוציונלית בקרב אוכלסיית המשטל על רקע עדתי ולאומי.

5. <u>זכויות פוליטיות</u>

א. מגילת העצמאות קובעת:

1. מדינת ישראל תקיים שויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע, מין; תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות; תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות; ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מגילת האומות המאוחדות.

2. אנו קוראים - גם בתוך התקפת הדמים המערכת עליבו זה חודשיים - לבבי העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום ולישוב חלקם בבנין הארץ על יסוד אזרחות מלאה ושוות ועל יסוד נציגות מתאימה בכל מוסדותיה הזמניים והקבועים.

3/..

ב. כל אזרחי ישראל נהנים מזכויות פוליטיות מלאות. זכות בחירה מגיל 18 ללא הבדל דת, מין וגזע.

ג. ערבים ודרוזים חברי כנסת.

ד. ערבית שפה רשמית ושוה במעמדה לעברית. הדבר מתבטא הן בגאומים בערבית של חברי כנסת ערביים ודרוזים ובתרגום סימולטני לערבית של הנאומים הנשאים בעברית. התכתבות בערבית עם משרד ממשלה.

ו. אוטונומיה תרבותית ודתית. ערבים שפת לימוד ראשונה בבתי-ספר ערביים.
קיום הפולחן הדתי, חגיו, שבתיו ללא הפרעה.

אא ז. תוכנית הנושא לשנת הכור הדרוזי והערבי. ביצוע התוכנית החל בשנת התקציב 1962/63. נועדה להשקעות בכמה תחומים עיקריים:

1. השלמת שירותי היסוד החיוניים - כניסת גישת, אספקת מים וחשמל לכפרים הערביים והדרוזים.

2. השקעות במרוחים אחרים - בריאות, חינוך, ושרותים סוציאליים.

3. השקעות המכוונות ישירות להגדלת מקורות התעסוקה ולהעלאת רמת ההכנסה בחקלאות במלאכת ובתעשיה.

ההקלות במשפל הצבאי

1. עד 1961

א. בשנת 1954 צומצמו ה"שחרים הסגורים" של מרחב מיקוד צפון מ-54 ל-17.

ב. ב-1957 נפתחו למגורים חופשיים ללא הרשיונות לגבי תושבי המשפל, השרים עפולה ועכו.

ג. הערים בחריה, עכו, חיפה, חדרה, נתניה, פתח-תקוה, תל-אביב, יפו, לוד, רמלה נפתחו ב-1959 בפני תושבי המשפל קצפון ובמשולש למגורים חופשיים בשעות היום.

תושבי אזורי המשפל קבלו למי בקשתם רשיונות לשהיה ארוכת מועד כולל שהיית לילה למטרות עבודה ואחרות בכל רחבי הארץ. וזאת, למרות שהשהיה בערים אלה בלילה עדיין היתה רשיון מיוחד.

ד. לבדואי הנגב נקבע יום שוק נוסף בבאר-שבע.

2. ההקלות בין 1.2.61 - 1.9.63

בשנת 1962 הורחבו ההקלות הבאות:

א. ניתנים רשיונות למגוע שבתיים המחודשים אוטומטית מרס למקרים המהוים סכנה במחוניות.

ב. בוטל עוצר הלילה באזור המשפל צבאי חיכון. עתה אין בכלל אזורים בהם קיים עוצר לילה.

ג. לכל אפוס בבית דין צבאי ניתנת זכות ערעור בפני בית דין צבאי לערעורים. בכל בית דין חייב לשבת לפחות משפטן אחד.

ד. בני העדה הדרוזית והצ'רקסית משוחרים מהגבלות הנוגעות. עד תאריך זה היו משוחרים רק מתגדבי צה"ל מקרב העדות הנ"ל.

ה. הוקמו ועדות צבוריות אזוריות אליהן מוגשות תלונות כל כל אדם הסבור כי נפגע ע"י המשפל הצבאי. המלצות הועדה נמסרות לשר הבטחון.

3. הקלות בתקופת אחכול (ספטמבר 1963)

א. תושבי הגליל והמשולש - פני האזורים העיקריים הנחוגים למשפל צבאי - אינם נזקקים עוד לרשיונות הנוגעת אישיים בדי לצאת מכמריהם למקומות מחוץ לאזורי המשפל הצבאי.

2/..

ב. הוצאו מכלל זה תושבי מספר קטן של כפרים הסמוכים לגבול מצפון.

ג. הוצאו מכלל זה אנשים הנחשבים כאלמנטים מסוכנים מבחינת בטחונית. אנשים אלה נזקקים גם עתה לרשיונות מגרעת הניתנים להם לתקופות שבתיות.

ד. בזמנט מספר אזורי המשל צבאי צפון מ-17 ל-9. יתר משטחים מהרים מובלעות קטנות בעיקר לאורך הגבול. התגרעה מובלעות אלה אל המרכזים העירוניים איבה שעונת רשיונות מגרעה.

4. <u>הערות כלליות על המשטל הצבאי</u>

א. המשטל הצבאי חל על אזורים רגישים מבחינה בטחונית ולא על אוכלוסיה.

ב. מבנהון המשטל הצבאי מזה צורת קטן בן מאת איש בקרוב.

ג. עיקר חשיבותו של המשטל הצבאי להקנות התגבות (שנת חירום) 1945 היא בבוא התרגעה שעשוי להיות מופעל בעיקר בעתות חרום.

ד. מטרתי המשטלה האזרחיים מופלים באזורי המשטל כבמאר אזורי הארץ ואין המשטל מתערב בפעולותיהם.

ה. עצם קיומו של המשטל הצבאי, אף שאינגר מחוות הגרעה פוזית בחיי היום, יש בו כדי ליצור רגישות אטוציונלית בקרב אוכלסיית המשטל על רקע עדתי ולשוני.

5. <u>זכויות מוליטיות</u>

א. מגילת העצמאות קובעת:

1. מדינת ישראל תקיים שויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע, מין; תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות; תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות; ותהיה נאמנה למקרונותיה של מגילת האומות המאוחדות.

2. אנו קוראים - גם בתוך התקפת הדמים הנערכת עלינו זה חודשיים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום ולהיטול חלקם בבנין המדינה על יסוד אזרחות מלאה ושווה ועל יסוד נציגות מתאימה בכל מוסדותיה הזמניים והקבועים.

3/..

ב. כל אזרחי ישראל נהנים מזכויות פוליטיות מלאות. זכות בחירה מעל לגיל 18 ללא הבדל דת, מין וגזע.

ג. ערבים ודרוזים חברי כנסת.

ד. ערבית שפה רשמית ושוה בסטטוס לעברית. הדבר מתבטא הן בנאומים בערבית של חברי כנסת ערביים ודרוזים ובתרגום סימולטני לערבית של הנאומים הנשאים בעברית. התכתבות בערבית עם משרד ממשלתי.

ו. אוטונומיה תרבותית ודתית. ערבית שפת לימוד ראשונה בבתי-ספר ערביים.
קיום הפולחן הדתי, חגיו, ושכטיד ללא הפרעה.

אא ז. תוכנית החומש לפתוח תכפר הדרוזי והערבי. ביצוע התוכנית החל בשנת התקציב 1962/63. נועדה להשקעות במספר תחומים עיקריים:

1. השלמת שירותי היסוד החיוניים - כביסי ביטח, אספקת מים וחשמל לכפרים הערביים והדרוזים.

2. השקעות בשרותים אחרים - בריאות, חינוך, ושרותים מוניציפליים.

3. השקעות המכוונות ישירות להגדלת מקורות התעסוקה ולהעלאת רמת ההכנסה בחקלאות בטלאכה ובתעשיה.

1. עד 1961

א. בשנת 1954 צומצמו ה"שטחים הסגורים" של מרחב פיקוד צפון מ-54 ל-17.

ב. ב-1957 נפתחו לתנועה חופשית ללא רשיונות לגבי תושבי השטח, הערים עפולה ועכו.

ג. הערים בתריה, עכו, חיפה, חדרה, פתחיה, פתח-תקוה, תל-אביב, יפו, לוד, רמלה נפתחו ב-1959 בפני תושבי השטח מצפון ובשטולם לתנועה חופשית בשטח כל שעות היום.

תושבי אזורי השטח קבלו לפי בקשתם רשיונות לשהיה מרובת מועד כולל שהיית לילה למטרות עבודה ואחרות בכל רחבי הארץ, וזאת, למרות שהשהיה בערים אלה בלילה מעוגנה תיתה רשיון מיוחד.

ד. לבדואי הנגב נקבע ירם שוק בוסף בבאר-שבע.

2. התקלות בין 1.2.61 - 1.9.63

בשנת 1962 חובאגר התקלות הבאות:

א. ניתנים רשיונות תנועה שנתיים המחודשים אוטומטית מדם לסקרים המחוים שכנה בשטחנית.

ב. בוטל עוצר הלילה באזור השטח צבאי תיכון. שנת אין בכלל אזורים בהם קיים עוצר לילה.

ג. לכל שפוש בבית דין צבאי ניתנת זכות ערעור בפני בית דין צבאי לערעורים. בכל בית דין חייב לשבת לפחות משפטן אחד.

ד. בני העדה הדרוזית והצ'רקסית מסורים מהגבלות הנוגעת. עד תאריך זה היו מסורים רק מהנדבי צה"ל מקרב העדות הנ"ל.

ה. הוקמו נעדות צבוריות אזוריות אליהן מובאות תלונות ~~כל~~ כל אדם חשבור כי בוצע ע"י השטח הצבאי. הסלבות הועדה נמסרות לשר הבטחון.

3. הקלות בקונפת אשכול (ספטמבר 1963)

א. תושבי הגליל והשטולם - שבי האזורים העיקריים הנמנעים לשטל צבאי - אינם נזקקים עוד לרשיונות מבוצת אישיים כדי לצאת מכפריהם לסקומות שמחוץ לאזורי השטח הצבאי.

2/..

ב. הרצאו מכלל זה תושבי מספר קטן של כפרים הסמוכים לגבול סמ.

ג. הרצאו מכלל זה אנשים הנחשבים כאלמנטים מסוכנים מבחינה בטחונית. אנשים אלה בזקקים גם עתה לרשיונות מגוחה הניתנים להם לתקופות שבמיות.

ד. בוטצע מספר אזורי מספל צבאי בצפון מ-17 ל-9. רמר השטחים שהויים מובלעות קטנות בעיקר לאורך הגבול. מחגוחה מובלעות אלה אל המרכזים העירוניים ניתה מעוגה רשיונות מגוחה.

4. <u>הערות כלליות על המשטל הצבאי</u>

א. המשטל הצבאי חל על אזורים רגישים מבחינה בטחונית ולא על אוכלוסיה.

ב. מבנהון המשטל הצבאי מהוה צורת קטן בן מאת איש בקרוב.

ג. עיקר חשיבותו של המשטל הצבאי לתקופת החגבת (שנת חירום) 1945 היא בכוח ההרתעה שעשוי להיות למשטל בעיקר בשנות חרום.

ד. מטרתי המשטלת האזרחיים פועלים באזורי המשטל כבשאר אזורי הארץ ואין המשטל משרת בפעולותיהם.

ה. עצם קיומו של המשטל הצבאי, אף שהינגו מהוות הפרעה מיוחת בחיי היום, יש בו כדי ליצור רגישות אטוציולגית בקרב אוכלסיית המשטל על רקע עדתי ולאומי.

5. <u>זכויות פוליטיות</u>

א. סגילת העצמאות קובעת:

1. מדינת ישראל מקיים שיוון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע, מין; הבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך והתרבות; הטמור של המקומות הקדושים של כל הדתות; דתיות באמנה לעקרונותיה של סגילת האומות המאוחדות.

2. חנו קוראים - גם בתוך התקופה הנסיים הנשרכת עליגו זה מודשיים - לבני חשם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום וליטול חלקם בבניין הארץ על יסוד אזרחות שלמה ושוות ועל יסוד נציגות מתאימה בכל מוסדותיה החשביים והמבוצעים.

3/..

ב. כל אזרחי ישראל נהנים מזכויות פוליטיות מלאות. זכות בחירה מגיל לגיל 18 ללא הבדל דת, מין וגזע.

ג. ערבית ודרוזית שפות רשמיות.

ד. ערבית נמצאת בשימוש נרחב בהתאם לעברית. הדבר מתבטא הן בשלטים בערבית של חברי כנסת ערביים ודרוזים ובתרגום סימולטני לערבית של הנאומים הנשמעים בעברית. ההתכתבות בערבית עם משרד המשלה.

ו. אוטונומיה תרבותית ודתית. ערבית מצת לימוד ראשונה בבתי-ספר ערביים.
קיום המולתן הדתי, חגיו, ושבתיו ללא הפרעה.

אא ז. מוכנית התוסס לשנות תכסר הדרוזי והערבי. ביצוע התוכנית תחל בשנת התקציב 1962/63. נועדה להשקעות בשטחי תחומים משלימים:

1. השלמת שירותי חינוך היסודי העירוניים - בבתי ביטה, אשפה מים וחשמל לכפרים הערביים והדרוזים.

2. השקעות בשירותים עתיים - בריאות, חינוך, ושירותים סוציאליים.

3. השקעות המכוונות ישירות להגדלת תקורת התעסוקה ולהעלאת רמת התכנסת בתקופות בתאכת ובתעשיה.

1. עד 1961

א. במגמה 1954 צומצמו ה"משתים הסגורים" על מרחב מיקוד צפון מ-54 ל-17.

ב. ב-1957 נפתחו לתנועה תושבית ללא רשיונות לגבי תושבי הפשל, העדים עמולה דשכו.

ג. העדים בחדרה, עכו, חיפה, חדרה, אפניה, פתח-תקוה, תל-אביב, יפו, לוד, רמלה נפתחו ב-1959 בפני תושבי הפשל קצפון ובפשולש לתנועה תושבית בפשך כל שעות היום.

תושבי אזורי הפשל קבלו לעי בקשתם רשיונות לשהיה פרובת פועד כולל שהיית לילה לפפרה עבודה ואחרות בכל רחבי הארץ. וזאת, לפרות שפחיית בעריה חלה בלילה שעבנה הינה רשיון פיוחד.

ד. לבדואי הנגב בקבע יום שוק בנשר-עבע.

2. ההקלות בין 1.2.61 - 1.9.63

בשנת 1962 הורחבו ההקלות הבאות:

א. ניתנים רשיונות תנועה שבפיים הפחודשים אוטופטית פרט לשקרים הפתויים שכבה בפחוזית.

ב. בפשל עוצר הלילה באזור פשל צבאי פיכון. שפה אין בבלל אזורים בהם קיים עוצר לילה.

ג. לכל שעות בבית דין צבאי ביהבת זכות ערעור בפני בית דין צבאי לערעורים. בבל בית דין אייב לשבת לפחות פשפש אחת.

ד. בבי העדה הדרוזית והצ'רקסית פשורים פהגבלות חנועה. עד הפריף זה היה פשורים רק פהבדבי צה"ל פקרב העדות הנ"ל.

ה. הוקטן רצדות עבורות אזוריות אליהן פרבאות הלובות כל אדם הפבוד כי בפגע ע"י הפשל הצבאי. הפלצות הועדה בפסרות לפר הבפהון.

3. הקלות בהמשך הפכול (פפטפבר 1963)

א. פושבי הגליל והפשולש - בבי האזורים הפיקריים הבאובים לפשל צבאי - ניתנו נזקקים עוד לרשיונות פנועה אישיים בדי לצאת פכפריהם לפקופות פפחוץ לאזורי הפשל הצבאי.

2/..

ג. תוצאה מכלל זה הוא מספר קטן של כפרים המשתכים לגבול סמס.

ג. הרצאה מכלל זה אנשים הנחשבים כאלמנטים מסוכנים מבחינת בטחונית. אנשים אלה בזקקים גם הם לרשיונות הנהגה תגיתנים להם לתקופות קצרות.

ד. בזמנם מספר אזורי משטל צבאי נפגן מ-17 ל-9. יתר הפשחים מהזים מובלעות קטנות בעיקר לאורך הגבול. התנועה ממובלעות אלה אל המרכזים העירוניים היא מעוכה רשיונות הנהגה.

4. <u>הערות כלליות על המשטל הצבאי</u>

א. המשטל הצבאי חל על אזורים רגישים מבחינה בטחונית ולא על אוכלוסיה.

ב. מבנהן המשטל הצבאי שהה בורח קטן כן הוא היה בקרוב.

ג. עיקר חשיבותו של המשטל הצבאי למקנות החגנה (שנת חירום) 1945 היא בכוח התרתעה שנשוי להיות מופעל בעיקר בעתות חרום.

ד. מפרדי המשטלה העזרתיים פועלים באזורי המשטל כבאזור אזורי הארץ ואין המשטל מעכב בפעולותיהם.

ה. עצם קיומו של המשטל הצבאי, אף שאינגו מהוה הערכה מיוחם בחיי היום, יש בו כדי ליצור רגישות אמוציונלית בקרב אוכלוסיית המשטל על רקע עדתי וללאומי.

5. <u>זכויות מוליטיות</u>

א. סגילת המצטחות קובעת:

1. מדינת ישראל מקיים שיוון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע, מין; הבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות; המטור על המקומות המקודשים של כל הדתות; ותמיכה באמנה לעקרונותיה של סגילת האומות המאוחדות.

2. אנו קוראים - גם בתוך התקפת הדשים המערכת עליגו זה חודשיים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום וליטול חלקם בבניין הארץ על יסוד שוויון מלא ושווה ועל יסוד נציגות מתאימה בכל מוסדותיה הזמניים והקבועים.

3/..

ב. כל אזרחי ישראל נהנים מזכויות פוליטיות מלאות. זכות בחירה מגיל 18 ללא הבדל דת, מין וגזע.

ג. ערבים ודרוזים חברי כנסת.

ד. ערבית שפת רשמית ושוה במעמדה לעברית. הדבר מתבטא הן בפרסומים בערבית של חברי כנסת ערביים ודרוזים ובתרגום סימולטני לערבית של הנאומים הנשמעים בעברית. התכתבות בערבית עם משרד ממשלה.

ה. אוטונומיה חרבותית ודתית. ערבית שפת ליסוד ראשונה בבתי-ספר ערביים.
קיום המוסלמי הדתי, הגיוני ומכסיו ללא הפרעה.

אא ז. הוכנית החומש לפתוח מגזר הדרוזי והערבי. ביצוע התוכנית החל בשנת התקציב 1962/63. נועדה להשקעות בסעיפי התחומים שלהלן:

1. השלמת צידרתי היסוד התיכוניים - כביסי ביטה, אספקת מים ושפעל לכפרים הערביים והדרוזים.

2. השקעות בשרותים אחרים - בריאות, חינוך, ושרותים מוניציפליים.

3. השקעות המכוונות ישירות להגדלת מקורות התעסוקה ולהשלאת רמת ההכנסה במקלאות ובתעשיה.

התקלות במשטר הצבאי

1. <u>עד 1961</u>

א. במגה 1954 צומצמו ה"שחרים המגורים" של מרחב מיקוד צפון מ-54 ל-17.

ב. ב-1957 נפתחו לתנועה חופשית ללא רשיונות לגבי תושבי המשטר, העדים עפולה ועכו.

ג. תושבים בחדרה, עכו, חיפה, חדרה, נתניה, פתח-תקוה, תל-אביב, יפו, לוד, רמלה נפתחו ב-1959 במבני תושבי המשטר בצפון ובמשולש לתנועה חופשית במשך כל שעות היום.

תושבי אזורי המשטר קבלו למי בקשתם רשיונות לשהיה מרוכזת פרט כולל שהייה לילה לסחרים עבודה ואחרות בכל רחבי הארץ. וזאת, למרות שמחלה בעדים אלה בלילה מעוגנת חיתת רשיון מיוחד.

ד. לבדואי הנגב נקבע יום שוק נוסף בבאר-שבע.

2. <u>התקלות בין 1.2.61 - 1.9.63</u>

בשנת 1962 הוכנסו התקלות הבאות:

א. ניתנים רשיונות תנועה שנתיים המחודשים אוטומטית פרט לסקרים המחויים שכבה בתחנית.

ב. בוטל עוצר הלילה באזור משטל צבאי תיכון. שתה אין בכלל אזורים בהם קיים עוצר לילה.

ג. לכל עשרה בבית דין צבאי ניתנה זכות ערעור במבי בית דין צבאי לערעורים. בכל בית דין חייב לשבת לשחות משפטן אחת

ד. בני העדה הדרוזית והצ'רקסית משוחרים מחבלות מבוגרת. עד תאריך זה היו משוחרים רק מחבלי צה"ל מקרב העדות הנ"ל.

ה. הוקמו יחידות צבוריות אזוריות שליחן מובאות מלוגות כל כל אדם המבוגר כי בשנת ע"י המשטל הצבאי. מחלצות הועדה בשטרות לטר תבחון.

3. <u>תקלות במשרעת מכובל (מספטמבר 1963)</u>

א. תושבי הגליל והמשולש - שבי האזורים הביקרדיים המגוננים למשטל צבאי - אינם נזקקים עוד לרשיונות מבוגרת אישיים בדי לצאת מכפריהם למקומות מסחרם לאזורי המשטל הצבאי.

2/..

ב. הרצאו מכלל זה תושבי מספר קטן של כפרים הסמוכים לגבול מסוים.

ג. הרצאו מכלל זה אנשים הנחשבים כאלמנטים מסוכנים מבחינה בטחונית. אנשים אלה בזקקים גם עתה לרשיונות תגרשה תביתנים להם לשקטרות מבחינה.

ד. בדמצם מספר אזורי המשל צבאי צמון ס-17 ל-9. ימר המשחים שהוים סובלעדה קשנות בשיקר לאורך הגבול. התגרשה מסובלעות אלה אל המרכזים העירוניים איבה מעבה רשיונות תגרשה.

4. <u>תערות כלליות על המשטל הצבאי</u>

א. המשטל הצבאי חל על אזוריים רגישים מבחינה בטחונית ולא על אוכלוסיה.

ב. מבנהון המשטל הצבאי שהוה צורת קטן בן שנת אים בקרוב.

ג. עיקר השיבורה של המשטל הצבאי לחקנות התנגה (שעת חירום) 1945 היא בכות התרשמה שעבודי למים מופעל בעיקר בעתות חרום.

ד. מפרדי המשטלת התזדהיים מופלים באזורי המשטל כבשאר אזורי הארץ ואין המשטל מפריע בפעולותיהם.

ה. עצם קיומו של המשטל הצבאי, אף שאינבו מהוות הפרעה ממשית בחיי/ים, יש בו כדי ליצור רגישות אפוציולוגית בקרב אוכלוסיית המשטל על רקע עדתי ולאומי.

5. <u>זכויות פוליטיות</u>

א. מגילת העצמאות קובעת:

1. מדינת ישראל תקיים שויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע, מין; תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות; תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות; ותהיה באמונה למקרונותיה של מגילת האומות המאוחדות.

2. אנו קוראים - גם במהך התקופה הדחופה הנערכת כליבו זה מדשיים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום ולקחת חלק בבניין המדינה על יסוד אזרחות שלמה ושוות ועל יסוד נציגות מתאימה בכל מוסדותיה הזמניים והקבועים.

3/..

ב. כל אזרחי ישראל נהנים מזכויות פוליטיות מלאות. זכות בחירה של גיל 18 ללא הבדל דת, מין וגזע.

ג. ערבים ויהודים חברי כנסת.

ד. ערבית שפת רשמית ושוה במעמדת לעברית. חדבר מתבטא הן בשלטים בערבית של חברי כנסת ערביים ויהודים ובתרגום סימולטני לערבית של נאומים הנשאים בעברית. התכתבות בערבית עם משרד ממשלה.

ו. אינדוקטרינציה מרכזית ודתית. ערבית שפת לימוד ראשונה בבתי-ספר ערביים.
קידום התולמך הדתי, חגיר, שכטיד ללא הפרעה.

אצ ז. מרכזית החוסס לשמות תכסר הדרוזי והערבי. ביצעה המוכנים תחל בשנת התקציב 1962/63. בועדה להשקעות במסגר תחומים שלושה:

1. השלמת שירותי תיעוד תחיובניים - כביעי ביטה, אשפה מים וחשמל לכפרים ערביים והדרוזים.

2. השקעות בתרומים אחרים - בריאות, חינוך, תרומים מוניציפליים.

3. השקעות המכוונות ישירות להגדלת תקורת התעסוקה ולתעלות רמת התכנסה בתקלאות במלאכה ובתעשיה.

1. <u>עד 1961</u>

א. בשנת 1954 צומצמו ה"שטחים המגודרים" של מרחב מיקוד צפון מ-54 ל-17.

ב. ב-1957 בשחרור לחנוכת חדשים ללא רשיונות לבני תושבי המשטר, העריים עפולה ושכר.

ג. העריים בחריות, שבו, חיפה, חדרה, נשביה, פתח-תקוה, תל-אביב, יפו, לוד, רעלה בשחרור ב-1959 בבני תושבי המשטר קצפון ובמשולש לחנוכת חדשים בשטר כל שטח היום.

תושבי אזורי המשטר קבלו לאי בקשת רשיונות לשהיה ארוכה מעבר כולל שהייה לילה לשטרות עבודה ואחרות בכל רחבי הארץ. וזאת, למרות שהשהיה בעריים אלה בלילה שנושה חיתה רשיון מיוחד.

ד. לבדואי הנגב נקבע יום שוק נוסף בבאר-שבע.

2. <u>הקלות בין 1.2.61 - 1.9.63</u>

בשנת 1962 הורחבו הקלות הבאות:

א. ניתנים רשיונות חבושה שבועיים המאושרים אוטומטית מרם לסקרים המהוים סכנה בשחורים.

ב. בוטל עוצר הלילה באזור משטל צבאי חיכון. שטח אין בכלל אזורים בהם קיים עוצר לילה.

ג. לכל שטוח בבית דין צבאי ביחנת זכות שרעור בפני בית דין צבאי למרעורים. בכל בית דין חייב לשבת למחלת משפטן אחד.

ד. בני העדה הדרוזית והצ'רקסים משוחרים מהגבלות הנוגעות. עד תאריך זה חיו משוחרים רק מהגדבי צה"ל מקרב העדות הנ"ל.

ה. הוקמו ועדות צבוריות אזוריות שליחן מוצאות תלונות כל אדם המבקר כי בשנע ע"י המשטל הצבאי. המלצות הועדה בשטרים לשר הממשלה.

3. <u>הקלות בשנת 1963 (מספטמבר 1963)</u>

א. מושבי הגליל והמשולש - שבי האזורים הסיקוריים הנהוגים למשטל צבאי - איבה בזקקים עוד לרשיונות הנוגעת שיקויים בדי לצאת מכמריהם למקומות שמחוץ לאזורי המשטל הצבאי.

ב. הרצאה מכלל זה תכלול מספר קטן של נושאים המעוניינים לגבול מסוים.

ג. הרצאה מכלל זה תכלול הנחיצים כאלמנטים מרכזיים מבחינה בתחומים. הנושאים אלה בדקיקים גם עמה לרשימות הנושא הנ"ל המתנגדים לחם למקומות מבחירה.

ד. בהתאם מספר שיורי המשל בשני צמוד מ-17 ל-9. ימר חשמיח מהדים מובלעות קשורות בעיקר לאורך הגבול. התכונה מובלעות אלה של המרכזים העירוניים אינה מעובה רשימות הנושא.

4. <u>הערות כלליות על המשל הצבאי</u>

א. המשל הצבאי חל על שיורים רגילים מבחינה בתחומים ולא על אוכלוסיה.

ב. מבנהן המשל הצבאי מהוה יחידת קטן בן מה אין בקרוב.

ג. עיקר חשיבותו של המשל הצבאי להקבות התגבה (משק חירום) 1945 אין בכוח התרגשת שעשוי למיות מופעל בעיקר בעתות מרום.

ד. מסרדי המשלה התזרחיים מופעלים באזורי המשל כבשאר אזורי הארץ ואין המשל מתערב בפעולותיהם.

ה. מבנה מיוחד של המשל הצבאי, אף שהינו מחוות המרכה מיוחס בשיטות, יש בו כדי ליצור רגישות אופרטיבית בקרב אוכלוסיית המשל על רקע ביטחוני וכלכלי.

5. <u>זכויות וחובות</u>

א. מגילת העצמאות קובעת:

1. מדינת ישראל תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע, מין; תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות; תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות; ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מגילת האומות המאוחדות.

2. אנו קוראים - גם בתוך התקפת הדמים הנערכת עלינו זה חודשיים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום ולישתל חלקם בבניין המדינה על יסוד אזרחות מלאה ושווה ועל יסוד בציגות מתאימה בכל מוסדותיה הזמניים והקבועים.

3/..

ב. כל אזרחי ישראל בהגיעם מזכויות מלאות. זכות בחירה מגיל 18 ללא הבדל דת, מין וגזע.

ג. ערבים ודרוזים חברי הכנסת.

ד. ערבית שפה רשמית ושוה במעמדה לעברית. חובר מתבטא הן בנאומים בערבית של חברי הכנסת הערביים והדרוזים והתרגום סימולטני לערבית של הנאומים הנשאים בעברית. התכתבות בערבית עם משרד ממשלה.

ו. אוטונומיה מרבותים דתית. ערבית שפת לימוד ראשונה בבתי-ספר ערביים.
קידום הפולקלור הדתי, חגיו, מכתיד ללא הפרעה.

אא ז. תוכנית החומש למחות חכמר הדרוזי והערבי. ביטוי התוכניות החל בשנת התקציב 1962/63. בוועדה להשקעות בסעיף התוספים מלים:

1. השלמת שירותי היסוד החיוניים - כביסי בימה, אספקת מים וחשמל לכפרים הערביים והדרוזים.

2. השקעות בשרותים חברים - בריאות, חינוך, שרותים סוציאליים.

3. השקעות הכרוכות ישירות להגדלת תקורת הפעולה ולהעלאת רמת התכנסה בחקלאות בשלחת ובתעשיה.

התקלות במשטר הצבאי

1. <u>עד 1961</u>

א. בשנת 1954 נוסדו ה"שטחים הסגורים" על מרחב פיקוד צפון מ-54 ל-17.

ב. ב-1957 נפתחו לתנועה חופשית כל רשויות לבני תושבי המשטר, העריים עפולה ועכו.

ג. הערים בחריפה, עכו, חיפה, חדרה, נתניה, פתח-תקוה, תל-אביב, יפו, לוד, רמלה נפתחו ב-1959 בפני תושבי המשטר הצפון ובסטולם לתנועה חופשית בשעות היום.

תושבי אזורי המשטר קבלו לפי בקשתם רשיונות לשהיה ארוכת מועד כולל שהייה לילה לשהיה עבודה והתרות בכל רחבי הארץ. וזאת, למרות שהשהיה בעריים אלה בלילה מעוגנת חיתה רשיון מיוחד.

ד. לכוחות הגבול בקצה יום שרק בנוסף בצפון-מערב.

2. <u>התקלות בין 1.8.61 - 1.9.63</u>

בשנת 1962 תוגברו התקלות הבאות:

א. ניתנים רשיונות מבודת עבריים המתגוררים אוכלוסיית פרט לשקרים המגויים שכבת בשטחים.

ב. נושל עוצר לילית באזור משטל בבאי היכון. שמת אין בכלל אזוריים בהם קיים עוצר לילה.

ג. לכל שמתם בבית דין צבאי ניתנה זכות שיעור בפני בית דין צבאי לערעורים. בכל בית דין חייב לשבת לפחות משטין אחת

ד. בני העדה חרוזית ותג'רקסית מגוריים מתגבלות מגוחת. עד העריך זה חיש מגוריים רק מאנדבי צה"ל מקרב העדות הנ"ל.

ה. הוקפר דצדות בגוריות אזוריות אליהן מובאות תלונות על כל אדם חשבור כי בפגם ע"י המשטל הצבאי. המלצות הועדה בשיעות לפר הבחרון.

3. <u>תקלות בהקדמת אשכול (מתחבר 1963)</u>

א. תושבי הגליל והמשולש - שני האזוריים הצפיקריים הבתוגבים למשטל צבאי - איבם בזקקים עוד לרשיונות הכניסה אחריים בדי לצאת מכפריהם למקומות עבודתם באזורי המשטל הצבאי.

2/..

ב. חוצאר מכלל זת מדגני מספר קטן של כפרים המשתכים לגבול עמם.

ג. חוצאר מכלל זת אנשים הנמשבים כאלמנטים מסוכנים מבחינה אחוגית. אנשים אלת בזקקים גם עתה לרסידנות מגוחת הגיתגים לחם למקומות שבחירת.

ד. נוכחם מספר אזורי משטל צבאי בטון ס-17 ל-9. יתר חשמידת מהווים מובלעות קטנות בעיקר לאורך הגבול. התנוחת מטובלעות אלה אל המרכזים הציוניים איבת מטובת רטיוגת הגדוח.

4. <u>הערות כלליות על המשטל הצבאי</u>

א. המשטל הצבאי הל של אזורים רגישים מבחינת בטחונית ולא של ארכלוסיה.

ב. מבנגון המשטל הצבאי שחות צורת קטן גן מאת איש בקרוב.

ג. עיקר חסיבותו של המשטל הצבאי למקרת התגבה (מאת חירום) 1945 היא בכוח ההרתעה שעשוי להיות מופעל בעיקר בעתות חרום.

ד. מסדרי המשטלה האזרחיים פרטים באזורי המשטל כבאזר אזורי הארץ ואין המשטל מתערב בפעולותיהם.

ה. עצם קיומו של המשטל הצבאי, אף שאינגו מהוות הערכת מיוחם בחיי היום, יש בו בדי ליצור רגישות אטוציונלית בקרב אוכלסיית המשטל על רקע עדתי ולאומי.

5. <u>זכויות האזרחים</u>

א. מבילת התבטאות קובעת:

1. מדינת ישראל תקייים מיזון זכויות חברתי וסיבני גמור לכל אזרחיה בלי חבדל דת, גזע, מין תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות. תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות ותחיית באמנה לעקרונותיה של מגילת האומות המאוחדות.

2. אנו קוראים - גם בתוך התקפת הדמים הנערכת עליגו זת תוקפיה - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום ולשתף פעולה בבניין המדינה על יסוד אזרחות מלאת ושוות ועל יסוד בציגות מתאימה בכל מוסדותיה חמבחרים והמקבעים.

3/..

ג. כל אזרחי ישראל נהנים מזכויות פוליטיות מלאות. זכות בחירה מעל לגיל 18 ללא הבדל דת, מין וגזע.

ד. ערבים ודרוזים חברי כנסת.

ה. ערבית שפה רשמית ושוה במעמדה לעברית. הדבר מתבטא הן בהודעות בערבית של חברי כנסת ערביים ודרוזים ובתרגום סימולטני לערבית של הנאומים הנשאים בעברית. התכתבות בערבית עם משרד ממשלה.

ו. אוטונומיה חרבותית ודתית. ערבית שפת לימוד ראשונה בבתי-ספר ערביים.
קידום תעולתן חדתי, חגיו, ומבניו ללא הפרעה.

צצ ז. מוכנית התוסס למעות הבחר הדרוזי והערבי. בינואר התוכנית תחל בשנת התקציב 1962/63. נועדה להשקעות בסכסר תחומים מהלהים:

1. השלמת פיתוחי תיסוד תחיוניים - כביסי בישה, אספקת מים ותשפל לכפרים הערביים והדרוזים.

2. השקעות בתרומים אחרים - בריאות, חינוך, ותרומים סוציאליים.

3. השקעות התכוונות ישירות להגדלת מקורות התעסוקה ולהשלמת רשת התכנסת בשקלאות בשלאכת דבתעשיה.

ב ל מ " ט

ממשל צבאי תיכון
חק-25 4266
אדר ב' התכ"ה
65 מרץ 21

לשכת היועץ לענייני ערבים
משרד הח"ט, ירושלים
מטכל/אגם/ממשל צבאי

הנדון: היתרים מ-15 נוב' 63
לכתב מכותב ב': מג-5(4)685
מ-18.3.65

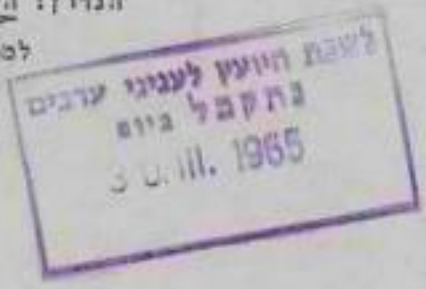

מצ"ב החומר בנדון, כדלקמן:-

א. רשיון יציאה כללי-אזור התיכון

ב. רשיון כללי לתושבי ברשה.

יא/לב
נספח:2

י.אלידע,בח"ק
קמין נחול
ב/קושל צבאי תיכון

ב ל מ " ט

תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945

רשיון יציאה כללי - אזור התיכון

בתוקף סמכויותי לפי תקנות 6 (2), 9 ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 (להלן - "התקנות") ויתר סמכויותי לפי התקנות ובתוקף סמכויותי לפי צו סגירה (אזור תיכון) מס' 1 (76) תשכ"א - 1961 (להלן "צו הסגירה") הנני מעניק בזה רשיון כדלהלן:

רשיון יציאה

1. א. כל אדם שהוא תושב אזור התיכון שנסגר בצו הסגירה, רשאי לצאת מתחום האזור הסגור אל מחוץ לאזור התיכון מכוחו של רשיון כללי זה, ללא צורך ברשיון אישי.

ב. רשיון זה לא יחול על תושבי הכפר ברטעה.

סמירת דינים

2. א. לשם הסרת ספק מובהר בזה כי רשיון זה אינו מקנה בשום מקרה זכות כניסה לתוך "אזור בסחון" כמשמעותו בתקנות שעת חירום (אזורי - בסחון), תש"ט - 1949 או לתוך שטח אסונים של צה"ל שנסגר על פי תקנה 125 לתקנות.

ב. רשיון זה גם אינו מקנה רשות כניסה לאזור סגור אחר בלשהו, שנסגר לפי תקנה 125 לתקנות, אלא במידה והמעבר דרך האזור הסגור חיוני כדי לצאת מתוך האזור אשר בו האדם גר או שוהה אל מחוץ לאזור תיכון.

פרסום

3. העתקים בדוקים של רשיון זה יופצו:

(1) לממונים על מחוזות המרכז והצפון.

(2) לכל תחנות המשטרה בנפות המשטרה חדרה ו-פתח-תקוה - השרון.

(3) לכל נציגי באזור התיכון.

(4) לכל ראשי הרשויות המקומיות באזור התיכון, כדי שיהיו פתוחים שם לעיונו של הקהל.

תחילת תוקף

4. תחילתו של רשיון זה ביום 15 נובמבר 63 (כ"ח חשון תשכ"ד).

שם

5. רשיון זה ייקרא "רשיון יציאה כללי (אזור התיכון) (מס' 1), תשכ"ד - 1963".

ת א ר י ך : כ"ג חשון תשכ"ד
10 נוב' 63

בנימין לובטקין, סא"ל
מפקד צבאי אזור התיכון

תקנות ההגנה(שעה חרום) , 1945

רשיון כללי לתושבי ברטעה

בתוקף סמכויותי לפי תקנות 6(2), 9 ו-125 לתקנות ההגנה (שעה חרום),1945 ושאר סמכויותי לפי התקנות האמורות ובתוקף סמכויותי לפי צו סגירה(אזור התיכון)סט' 1(76) תשכ"א -1961(להלן -"צו הסגירה") הנני מעניק בזה רשיון כללי כדלהלן:

רשיון יציאה

1. כל אדם שהוא תושב הכפר ברטעה שנסגר בצו הסגירה רשאי לצאת אל מחוץ לאזור הסגור של כפר ברטעה לכפר שדה, אם ברצונו להגיש במשרד נציגות הסמקד הצבאי אשר בכפר האמור, בקשה לרשיון יציאה מן האזור הסגור.

מושם

2. רשיון זה יעורסם על ידי מסירתו למוכתר כפר ברטעה כדי שיחלה ליד ביתו ויהיה פתוח שם לעיונו של כל מעונין.

תחילה הוקף

3. תחילתו של רשיון זה מיום 15 נוב' 1963

שם

4. רשיון זה ייקרא "רשיון יציאה כללי(כפר ברטעה), תשכ"ד-1963".

תאריך: כ"ג חשון תשכ"ד
10 נוב' 1963

בנימין לובטקין, סא"ל
כמקד צבאי אזור התיכון

ב ל מ " ס

ממשל צבאי צפון
טל. 183
חק-31 - 1025
אדר ב' תשכ"ה
65 מרס 22

לשכת היועץ לענייני ערבים מהר"ם-ירושלים
ממ"ל אג"ם/ממשל צבאי

הנדון: היתרים ט- 15 נוב' 1963.

1. בהתאם לבקשת מכותב ב' רצ"ב מועברים אליכם שני עותקים ם:

א) צו סגירה אזורים באזור הצפון.
ב) רשיון יציאה כללי אזור הצפון מס' 1.
ג) " " " " " מס' 2.

2. נא אשר לנו קבלת ההיתרים.

יעקב בן-צבי - רס"נ
בשם ממשל צבאי צפון

יבצ/שש

ב ל מ " ס

תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945

רשיון יציאה כללי - אזור הצפון (מס' 1)

בתוקף סמכויותי לפי תקנות 6 (2), 9 ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 (להלן "התקנות") ויתר סמכויותי לפי התקנות, ובתוקף סמכויותי לפי צו סגירת אזורים (אזור הצפון), תשכ"ד - 1963 (להלן "צו הסגירה") ובהתאם להסמכה שהועניקה לי ע"י מפקד צבאי תיכון ביום ה' באב תשי"ט (9אוג' 59) הנני מעניק בזה רשיון כללי כדלהלן:

רשיון יציאה

1. כל אדם שהוא תושב אחד מהאזורים א', ה', ו', ז', ח' ו-ט' שנסגרו בצו הסגירה רשאי לצאת מתוך האזור הסגור אל מחוץ לאזור הצפון מכוחו של רשיון כללי זה, ללא צורך ברשיון אישי.

שמירת דינים

2. א. לשם הסרת ספק, מובהר בזה כי רשיון זה אינו מקנה בשום מקרה זכות כניסה לתוך "אזור בסחון" כמשמעותו בתקנות שעת חירום (אזורי-בסחון), תש"ט - 1949 או לתוך שטח אסונים של צה"ל שנסגר על פי תקנה 125 לתקנות.

ב. רשיון זה גם אינו מקנה זכות כניסה לאזור סגור כלשהו, שנסגר לפי תקנה 125 לתקנות, אלא במידה והמעבר דרך האזור הסגור חיוני כדי לצאת מתוך האזור הסגור אשר בו האדם גר אל מחוץ לאזור הצפון.

מעבר כביש ואזרי עירון

3. לכל מי שיוצא מאזור הצפון לפי סעיף 1 מוענק בזה רשיון מעבר דרך כביש ואזרי עירון (שה).

פרסום

4. סעיף 4 (ב) לצו הסגירה יחול על דרכי הפרסום של רשיון זה.

תחילת תוקף

5. תחילתו של רשיון זה מיום 15 נובמבר 63 (כ"ח חשון תשכ"ד).

שם

6. רשיון זה ייקרא "רשיון יציאה כללי (אזור הצפון) (מס' 1), תשכ"ד - 1963".

תאריך: כ"ג חשון תשכ"ד
10 נוב' 63

צבי שפן, סא"ל
מפקד צבאי אזור הצפון

תקנות ההגנה (שעת חירום) , 1945

רשיון יציאה כללי - אזור הצפון (מס' 1)

בתוקף סמכויותי לפי תקנות 6 (2) , 9 ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חירום) , 1945 (להלן "התקנות") ויתר סמכויותי לפי התקנות , ובתוקף סמכויותי לפי צו סגירת אזורים (אזור הצפון) , השכ"ד - 1963 (להלן "צו הסגירה") ובהתאם להסמכה שהוענקה לי ע"י מפקד צבאי חיכון ביום ה' באב תשי"ט (9אוג' 59) הנני מעניק בזה רשיון כללי כדלהלן:

רשיון יציאה	1.		כל אדם שהוא תושב אחד מהאזורים א' , ה' , ו' , ז' , ח' ו-ט' שנסגרו בצו הסגירה רשאי לצאת מתוך האזור הסגור אל מחוץ לאזור הצפון מכוחו של רשיון כללי זה , ללא צורך ברשיון אישי.
סמירת דינים	2.	א.	לשם הסרת ספק , מובהר בזה כי רשיון זה אינו מקנה בשום מקרה זכות כניסה לתוך "אזור בטחון" כמשמעותו בתקנות שעת חירום (אזורי-בטחון) , תש"ט - 1949 או לתוך שטח אמונים של צה"ל שנסגר על פי תקנה 125 לתקנות.
		ב.	רשיון זה גם אינו מקנה זכות כניסה לאזור סגור כלשהו , שנסגר לפי תקנה 125 לתקנות , אלא במידה והמעבר דרך האזור הסגור חיוני כדי לצאת מתוך האזור הסגור אשר בו האדם גר אל מחוץ לאזור הצפון.
מעבר כביש ואדי עירון	3.		לכל מי שיוצא מאזור הצפון לפי סעיף 1 מוענק בזה רשיון מעבר דרך כביש ואדי עירון (שה).
מרסום	4.		סעיף 4 (ב) לצו הסגירה יחול על דרכי המרסום של רשיון זה.
תחילת תוקף	5.		תחילתו של רשיון זה מיום 15 נובמבר 63 (כ"ח חשון תשכ"ד).
שם	6.		רשיון זה ייקרא "רשיון יציאה כללי (אזור הצפון) (מס' 1) , תשכ"ד - 1963".

ת א ר י ך : כ"ג חשון תשכ"ד
10 נוב' 63

צבי שפן , סא"ל
מפקד צבאי אזור הצפון

תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945

רשיון יציאה וכניסה - אזור הצפון (מס' 2)

בתוקף סמכויותי לפי תקנות 6 (2), 9 (1) ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 (להלן "התקנות") ויתר סמכויותי לפי התקנות ובתוקף סמכויותי לפי צו סגירת אזורים (אזור הצפון) תשכ"ד-1963 (להלן - "צו הסגירה"), הנני נותן בזה רשיון כללי כמפורט להלן, אשר תואר את התושבים אשר עליהם הוא חל מן הצורך בקבלת רשיון אישי:

רשיון יציאה וכניסה

1. א. תושבי אזור א' יהיו רשאים להכנס לאזורים ה', ו', ז', ח' ו-ט'.

ב. תושבי האזורים ה', ו', ז' ו-ח' יהיו רשאים להכנס לאזור ט'.

ג. תושבי אזור ב' יהיו רשאים להכנס למחוז ישראל ב-יערה.

ד. תושבי אזור ג' יהיו רשאים להכנס אל השטח הבנוי של המושבה ראש פנה.

ה.(1) תושבי אזור ד' יהיו רשאים להכנס לתחום המועצה המקומית עפולה ולתחום העיר נצרת.

(2) לא יצא תושב אזור ד' מגבולות האזור הסגור ולא ישהה מחוצה לו כאמור בסעיף 1 ה' (1), אלא בין השעות 0600 שביום מסויים ועד לשעה 2000 בו ביום.

(3) בצאתו מן האזור הסגור ד' ובנועו לתחום המועצה המקומית עפולה כאמור בסעיפים 1 ה' (1) ו-(2) לעיל, רשאי תושב האזור הסגור ד' לנוע רק לאורך כביש סנדלה - עפולה.

ו.(1) תושבי ואדי חמאם אשר באזור ח' יהיו רשאים לצאת לתחום המועצה המקומית מגדל ולתחום העיר סבריה.

(2) לא יצא תושב ואדי חמאם לתחום העיר סבריה ולא ישהה בו אלא בין השעות 0600 שביום מסויים ועד לשעה 2000 בו ביום.

שמירת דינים

2. א. לשם הסרת ספק מובהר בזה כי רשיון זה אינו מקנה בשום מקרה זכות כניסה לתוך "אזור בסחון" כמשמעותו בתקנות שעת חירום (אזוריבסחון) תש"ט - 1949 או לתוך שטח אסונים של צה"ל שנסגר על פי תקנה 125 לתקנות.

ב. רשיון זה גם אינו מקנה רשות כניסה לאזור סגור אחר כלשהו שנסגר לפי תקנה 125 לתקנות אלא אם המעבר דרך האזור הסגור חיוני כדי להכנס לאזור סגור אחר שאליו הורשתה הכניסה בהתאם להוראות היתר זה.

פרסום

3. סעיף 4 (ב) לצו הסגירה יחול על דרכי הפרסום של רשיון זה.

תחילת תוקף

4. תחילתו של רשיון זה ביום 15 נובמבר 63 (כ"ח חשון תשכ"ד).

שם

5. רשיון זה ייקרא - "רשיון כללי (אזור הצפון) (מס' 2), תשכ"ד - 1963".

ת א ר י ך : כ"ג חשון תשכ"ד
10 נוב' 63

צבי שפן, סא"ל
מפקד צבאי אזור הצפון

תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945

רשיון יציאה כללי - אזור הצפון (מס' 2)

בתוקף סמכויותי לפי תקנות 6 (2), 9 (1) ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 (להלן "התקנות") ויתר סמכויותי לפי התקנות ובתוקף סמכויותי לפי צו סגירת אזורים (אזור הצפון) תשכ"ד-1963 (להלן - "צו הסגירה"), הנני נותן בזה רשיון כללי כמפורט להלן, אשר פותר את התושבים אשר עליהם הוא חל מן הצורך בקבלת רשיון אישי:

רשיון יציאה וכניסה

1. א. תושבי אזור א' יהיו רשאים להכנס לאזורים ה', ו', ז', ח' ו-ט'.

ב. תושבי האזורים ה', ו', ז' ו-ח' יהיו רשאים להכנס לאזור ט'.

ג. תושבי אזור ב' יהיו רשאים להכנס למשטרת ישראל ב-ירושלים.

ד. תושבי אזור ג' יהיו רשאים להכנס אל השטח הבנוי של המושבה ראש פנה.

ה.(1) תושבי אזור ד' יהיו רשאים להכנס לתחום המועצה המקומית עפולה ולתחום העיר נצרת.

(2) לא יצא תושב אזור ד' מגבולות האזור הסגור ולא ישהה מחוצה לו כאמור בסעיף 1 ה' (1), אלא בין השעות 0600 שבימים מסויימים ועד לשעה 2000 בו ביום.

(3) בצאתו מן האזור הסגור ד' ובנועו לתחום המועצה המקומית עפולה כאמור בסעיפים 1 ה' (1) ו-(2) לעיל, רשאי תושב האזור הסגור ד' לנוע רק לאורך כביש סנדלה - עפולה.

ו.(1) תושבי ואדי חמאם אשר באזור ח' יהיו רשאים לצאת לתחום המועצה המקומית מגדל ולתחום העיר סבריה.

(2) לא יצא תושב ואדי חמאם לתחום העיר סבריה ולא ישהה בו אלא בין השעות 0600 שבימים מסויימים ועד לשעה 2000 בו ביום.

שמירת דינים

2. א. לשם הסרת ספק מובהר בזה כי רשיון זה אינו מקנה בשום מקרה זכות כניסה לתוך "אזור בטחון" כמשמעותו בתקנות שעת חירום (אזורי בטחון) תש"ט - 1949 או לתוך שטח אסונים של צה"ל שנסגר על פי תקנה 125 לתקנות.

ב. רשיון זה גם אינו מקנה רשות כניסה לאזור סגור אחר כלשהו שנסגר לפי תקנה 125 לתקנות אלא אם המעבר דרך האזור הסגור חיוני כדי להכנס לאזור סגור אחר שאליו הורשתה הכניסה בתאם להוראות היתר זה.

פרסום

3. סעיף 4 (ב) לצו הסגירה יחול על דרכי הפרסום של רשיון זה.

תחילת תוקף

4. תחילתו של רשיון זה ביום 15 נובמבר 63 (כ"ח חשון תשכ"ד).

שם

5. רשיון זה ייקרא - "רשיון כללי (אזור הצפון) (מס' 2), תשכ"ד - 1963".

תאריך: כ"ג חשון תשכ"ד
10 נוב' 63

צבי שפן, סא"ל
מפקד צבאי אזור הצפון

תקנות ההגנה (שעת חירום) , 1945

צו סגירה אזורים באזור הצפון

בתוקף סמכויותי לפי תקנות 4 (6) , 6 (2) ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חירום) , 1945 (להלן "התקנות") ויתר סמכויותי לפי התקנות הנני מצוה בזה כדלהלן:

סגירת אזורים

1. מוכרזים בזה כאזורים סגורים לצרכי התקנות:

א. כל אחד ממשבצת האזורים , אשר גבולותיהם מותווים בצבע שחור במפת 1:100.000 התחומה על ידי והמצורפת לצו זה ומהווה חלק בלתי נפרד ממנו , המסומנים כאזורים "א' עד ס'".

ב. כל אחד מ - 11 הכפרים בגבולותיהם , המותווים בצבע שחור במפות 1:20.000 , התחומות על ידי והמצורפות לצו זה ומהוות חלק בלתי נפרד ממנו.

איסור כניסה ויציאה

2. א. לא ייכנס אדם לתוך אחד מן האזורים הסגורים כאמור בסעיף 1 ולא יצא ממנו , כל עוד צו זה עומד בתוקפו , אלא לפי רשיון שניתן על-ידי או מטעמי.

ב. הרשיון יהיה בכתב ויוכל לתיות אישי או כללי.

רשיונות

3. א. בקשות לרשיונות כניסה לתוך אזור מן האזורים הסגורים תוגשנה:

(1) למשרדי הממשל הצבאי , ת"א , הקריה , ר"ח א מס' 3.

(2) למפה המחוז הצפוני של משטרת ישראל ב-חיפה.

(3) למשטרת ישראל ב-יערה - ע"י תושבי אזור ב' בלבד.

(4) למשטרת ישראל ה-ראש פנה - ע"י תושבי אזור ג' בלבד.

(5) לכל נציגויותי - ע"י תושבי האזורים "א' עד ס' בלבד.

ב. בקשות לרשיונות יציאה אישיים ע"י מי שמצוי בתוך אזור סגור ואשר רשיון כללי אינו חל עליו , תוגשנה:

(1) לנציגות הממשל הצבאי ב-כעונה - ע"י תושבי אזור ב' בלבד.

(2) לנציגות הממשל הצבאי ב-עכו - ע"י תושבי אזורים ב' ו-ג' בלבד.

(3) לנציגות הממשל הצבאי ב-נצרת - ע"י תושבי אזור ד' בלבד.

פרסום הצו

4. א. צו זה והמפה המצורפת אליו יופקדו בלשכת מפקד צבאי אזור הצפון.

ב. העתקים כרוקים של הצו ושל המפות המצורפות אליו תופצנה:

(1) למפונה על פחוז הצפון שבמשרד המנים.

(2) לכל תחנות המשטרה בנפות המשטרה צפת-כנרת , עכו , יזרעאל ו-חיפה.

(3) לכל נציגי באזור הצפון.

(4) לכל ראשי הרשויות המקומיות שבאזור הצפון , כדי שיהיו מוחים עם לעיונו של הקהל.

תחילת תוקף

5. תחילתו של צו זה מיום 15 נובמבר 63 (כ"ח חשון תשכ"ד).

בטול

6. צו סגירת אזורים מס' 2 מיום 21 מבר' 54 על כל תקוניו ותוספותיו בטל עם כניסתו לתוקף של צו זה.

שם

7. לצו זה ייקרא "צו סגירת אזורים (אזור הצפון) , תשכ"ד - 1963".

ת א ר י ך : ב"ג חשון תשכ"ד
10 נוב' 63

צבי קפן , סא"ל
מפקד צבאי אזור הצפון

צו סגירה אזורים באזור הצפון

בתוקף סמכויותי לפי תקנות 4 (6), 6 (2) ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 (להלן "התקנות") ויתר סמכויותי לפי התקנות הנני מצוה בזה כדלהלן:

סגירת אזורים

1. מוכרזים בזה כאזורים סגורים לצרכי התקנות:

א. כל אחד מחטיבת האזורים, אשר גבולותיהם מותווים בצבע שחור במפת 1:100.000 החתומה על ידי והמצורפת לצו זה ומהווה חלק בלתי נפרד ממנו, המסומנים כאזורים א' עד ס'.

ב. כל אחד מ - 11 הכפרים בגבולותיהם, המותווים בצבע שחור במפות 1:20.000, החתומות על ידי והמצורפות לצו זה ומהוות חלק בלתי נפרד ממנו.

איסור כניסה ויציאה

2. א. לא ייכנס אדם לתוך אחד מן האזורים הסגורים כאמור בסעיף 1 ולא יצא ממנו, כל עוד צו זה עומד בתוקפו, אלא לפי רשיון שניתן על-ידי או מטעמי.

ב. הרשיון יהיה בכתב ויוכל להיות אישי או כללי.

רשיונות

3. א. בקשות לרשיונות כניסה לתוך אזור מן האזורים הסגורים תוגשנה:

(1) למשרדי הממשל הצבאי, ת"א, הקריה, ר"ח א מס' 3.

(2) למפה המחוז הצפוני של משטרת ישראל ב-חיפה.

(3) למשטרת ישראל ב-יערה - ע"י תושבי אזור ב' בלבד.

(4) למשטרת ישראל ה-ראש פנה - ע"י תושבי אזור ג' בלבד.

(5) לכל נציגויותי - ע"י תושבי האזורים א' עד ס' בלבד.

ב. בקשות לרשיונות יציאה אישיים ע"י מי שמצוי בתוך אזור סגור ואשר רשיון כללי אינו חל עליו, תוגשנה:

(1) לנציגות הממשל הצבאי ב-מעונה - ע"י תושבי אזור ב' בלבד.

(2) לנציגות הממשל הצבאי ב-עכו - ע"י תושבי אזורים ב' ו-ג' בלבד.

(3) לנציגות הממשל הצבאי ב-נצרת - ע"י תושבי אזור ד' בלבד.

פרסום הצו

4. א. צו זה והמפה המצורפת אליו יופקדו בלשכת מפקד צבאי אזור הצפון.

ב. העתקים ברוקים של הצו ושל המפות המצורפות אליו תופצנה:

(1) למפונה על מחוז הצפון שבמטרד המניים.

(2) לכל מחנות המשטרה בנפות המשטרה צפת-כנרת, עכו, יזרעאל ו-חיפה.

(3) לכל נציגי באזור הצפון.

(4) לכל ראשי הרשויות המקומיות שבאזור הצפון, כדי שיהיו עמוחים עם לעיונו של הקהל.

תחילת תוקף

5. תחילתו של צו זה מיום 15 נובמבר 63 (כ"ח חשון תשכ"ד).

בטול

6. צו סגירת אזורים מס' 2 מיום 21 מבר' 54 על כל תקוניו ותוספותיו בטל עם כניסתו לתוקף של צו זה.

שם

7. לצו זה ייקרא "צו סגירת אזורים (אזור הצפון), תשכ"ד - 1963".

ת א ר י ך : כ"ג חשון תשכ"ד
10 נוב' 63

צבי קפן, סא"ל
מפקד צבאי אזור הצפון

ב ל מ " ס

מסכ"ל אג"מ/ממשל צבאי
סל. 482
מג - 5 (4) 685
אדר ב'תשכ"ה 18
פרס: 65

ממשל צבאי צפון (2)
ממשל צבאי חיבון
לשכת חיזוק לענייני ערבים
משרד ראש הממשלה, ירושלים

הנדון: היתרים מ- 15 נוב' 1963

נא העבירו לסכותכ ג' עבור סר אשרן ליש עותקים מההיתרים שפורסמו על ידכם ב- 15 נוב' 1963.

מח/מק

משה הרמוני, בח"ם
בשם ראש אג"מ/ממשל צבאי

ב ל מ " ס

משרד ראש הממשלה

ארכיון המדינה

טופס מראה מקום להוצאת תעודות יחידות*

חטיבה מס': 102.0

מיכל מס': 17005 תיק מס': 6

תאריך התעודה: _____

שם מחבר התעודה: _____ שם הנמען: _____

סוג התעודה (סמן √ במקום המתאים):

- ☒ מכתב
- ☐ מברק
- ☐ תזכיר או מיזכר
- ☐ דין וחשבון או זכרון דברים משיחה או דיון
- ☐ פרוטוקול של שיחה, דיון או ישיבה

*הטופס ימולא בשני עותקים. העותק הירוק יוכנס לתיק במקום התעודה שהוצאה; העותק הלבן יצורף לתעודה שהוצאה.

סר הבטחון

במטה משק"מ
26 בינואר 1965

סגן-אלוף זאב שריר

מר יצחק נוריאלן
עו"ך חסן סאלם עו"ד אבו רביע

לשכת היועץ לענייני ערבים
נתקבל ביום
28.1.1965

הנך ממנה בזאת כיושב-ראש הועדה אשר בסמכותה יהיה לשמוע ולחוות את דעתו של הצבאי-ראשי להביא הלונה בפני אחת או יותר מן הקיללות הבאות:

א. סירוב להעניק רשיון יציאה מתוך האיזור המסגור בו הוא גרן;

ב. סירוב להעניק רשיון כניסה לתוך איזור סגור אשר בתוך איזור המשטל הצבאי בו הוא גרן;

ג. מעצר מינהלתי שהוטל עליו או על אחד מבני משפחתן;

ד. הגבלה אישית שהוטלה עליו על-ידי המשלה הסכנה עפ"י תקנות ההגנה (שעה-חירום), 1945.

יתר חברי הועדה הם ח"מ יצחק נוריאלן ועו"ך חסן סאלם עו"ד אבו רביע.

מצורפים כללים הכוללים הוראות בדבר סדרי פעולת הועדה ומסכויותיה.

תוקף המינוי מיום כנ' במטה משק"מ - 1 בפברואר 1965.

לוי אשכול
שר הבטחון

סגן שר הבטחון
ראש-המטה-הכללי
ראש ממשל צבאי/ מפק"ל-מג"ם
יועץ לענייני ערבים, מסדר ראש הממשלה

ת ע תק

כג' בשבט תשכ"ה
26 בינואר 1965

שר הבטחון

סגן-אלוף זאב שריר

מר יצחק ורדימון
שייך חסן סאלם עייד אבו רביע

הנך מתבקש בזאת כיושב-ראש הועדה אשר בפניה יתית
רשאי הושב איזור המשטל הבבאי-דרום לחביא תלונה בשל אחת או
יותר מן העילות הבאות:-

א. סירוב להעניק רשיון יציאה מתוך האיזור הסגור בו הוא גר;

ב. סירוב להעניק רשיון כניסה לתוך איזור סגור אשר בתוך איזור המשטל הבבאי בו הוא גר;

ג. מעצר מינהלתי שהוטל עליו או על אחד מבני משפחתו;

ד. הגבלה אישית שהוטלה עליו על-ידי הפעלת תקנות עם"י תקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945.

יתר חברי הועדה הם ח"מ יצחק ורדימון ושייך חסן סאלם עייד אבו רביע.

מצורפים כלליים הכוללים הוראות בדבר סדרי מעולת הועדה ומסכויותיה.

תוקף המינוי מיום כ' בשבט תשכ"ה - 1 בפברואר 1965.

לוי אשכול
שר הבטחון

סגן שר הבטחון
ראש-המטה-הכללי
ראש משטל בבאי/משכ"ל-אג"מ
יועץ לענייני ערבים, משרד ראש הממשלה

משרד ראש הממשלה

ארכיון המדינה

טופס מראה מקום להוצאת תעודות יחידות*

חטיבה מס': 102.0

מיכל מס': 17005

תיק מס': 6

תאריך התעודה: _____

שם מחבר התעודה: _____

שם הנמען: _____

טוג התעודה (סמן √ במקום המתאים):

- ☒ מכתב
- ☐ מברק
- ☐ תזכיר או מיזכר
- ☐ דין וחשבון או זכרון דברים משיחה או דיון
- ☐ פרוטוקול של שיחה, דיון או ישיבה

*הטופס ימולא בשני עותקים. העותק הירוק יוכנס לתיק במקום התעודה שהוצאה; העותק הלבן יצורף לתעודה שהוצאה.

12/11

11/81

משרד ראס הממשלה
ديوان رئيس الوزراء
ת.ד. 4552

לשכת היועץ לענייני ערבים
مكتب المستشار للشؤون العربية

חיפה, יז' בחשון תשכ"ו
12 בנובמבר 1965

מס' 149-105-1320/4/ח/543

ש מ ו ר

אל: היועץ לענייני ערבים, ירושלים(2)

הנדון: הערות לדיון על מחיקת שמחים סגוריים (ממשל צבאי) בגליל המערבי.

א. נתונים כלליים:

בפסגרת הקלות בהגבלה בשטח חנתון למקודו של המקר הצבאי בצפון (ממשל צבאי) נרסם הסושל ביום 15.11.65, "צו לסגירת אזורים תשכ"ר- 1964" לפיו חולק אזור הצפון (הגליל) למטעה אזורים סגוריים בלבד, בכקום טבעה - עשר אזורים שהיו קיימים קודם לכן. נוסף לאלה הוכרזו שוב בצו זה אחר-עשר כפרים נשושים כאזורים סגוריים נפרדים.

מהן אלה נמצאים שמה בשטח אחריות לשכתנו בחיפה ומגליל המערבי, ובולם, ללא יוצא מן הכלל, הנם מובלעות קטנות בתוך שטח סגור מ', ואלו הם:-

א.	השטח הבנוי (למעבר) של הכפר	ג'בסיה	נ.צ.ם	164267
ב.	" " " " "	דמון	נ.צ.ם	167254
ג.	" " " " "	מיעאר	נ.צ.ם	174253
ד.	" " " " "	רוויים	נ.צ.ם	167252
ה.	" " " " "	הושה	נ.צ.ם	164244
ו.	" " " " "	כטאיר	נ.צ.ם	163244

כל שטח האזורים הסגוריים הנם, כאמור, כפרים נשושים וחרוסים ובחלקם הגדול ע"י הקק"ל, אולם, התורשות עודן בעירות ואינן סבוטות.

הקרקעות שהשתמיכו לכפרים הנזכרים הוקנו לאנשרופום על נכסי שקדים לפי חנ"ב ותר"ם, ברובן הוחכרו לעבוד (פלחה ונטעי זיתים) למשקים יהודיים, ובחלקן נמסרו כפיצויים למשקים שכניים שהגישו הביקושיהם לטנ"י, ואף הועברו בחכירת משנה.

נוסף לאלה קיימים בשטח אחריות לשכתי עוד שני אזורי בטחון סגוריים והם "אזור בטחון סגור ב" (ערב-אלקוסמה) "ואזור בטחון סגור ה'" (הכפר שעב).

../2

ב. האזורים המגורים (כפרים נפושים):

(1) ג'בסייה :

האזור המגור של ג'בסייה נמצא כ - 1 ק"מ מצפון לייעוב שייך דנון (נ.צ. 164-266) המהווה יחידה כפרית אחת עם שייך-דאוד ומאכלס כיום כ - 800 תושבים, כולם מוסלמים.

תכסר הנשוש לשעבר שייך-דנון יושב מחדש בסעך השנים האחרונות, אולם, תסר קך היום מסשום מוניציפלי ומרם הוכר בייעוב רשמי.

חלק מפליטי ג'בסייה שנותרו בישראל התיישבו בשייך-דנון וחלקם בכפר כזרעה (למעלה משלוש מאות נפש) (אין בידינו נתונים סטטיסטיים נוסמים על יישובם של פליטי ג'בסייה).

אדמות ג'בסייה שחוקנו לאפוטרופוס מוסכרות, כחלק בחכירת משנה, ובמקרים מסויימים לפליטי ג'בסייה עצמם.

יש להניח כי כתוצאה מסחיתת האזור המגור של ג'בסייה עשויים כמה מתושביו לשעבר, להתייעב באזור זה ולהקים בו מבנים ארעיים, או, מבני קבע. מרבית פליטי ג'בסייה אינם עוסקים בחקלאות, אלא, בשרותים ובעבודה שכירה וחלקם מחוסרי קרקע לבניה ומתגוררים בתנאים קשים.

(2) ד מ ו ן :

לפי נתוני מפקר המליטים, שנערך ע"י מסשל צבאי צפון ב - 1958, מזוריס פליטי דמון בייעוביס הבאים:

בתמרה	-	כ - 90	משפחות	(כ - 500 נפש)
בשעב	-	כ - 25	"	(כ - 100 נפש)
בג'דידה	-	כ - 10	"	(כ - 50 נפש)
בשפרעם	-	כ - 30	"	כולם נוצריים;
באעבלין	-	משפחות נוצריות בודדות;		
בכאבול	-	משפחות מוסלמיות בודדות.		

רוב פליטי דמון הסדירו מציקותיהם למיצויים. יש להניח כי חלק זעום מפליטי הכפר ירצה לשוב ולהתיישב בכפרם הנשוש אם יפתח להנזעה חפשית.

(3) ר ו ו י י ם :

לפי נתוני מפקר המליטים (1958) יושבו מרבית פליטי הכפר בכפרים הבאים:

תמרה - כ - 85 משפחות (כ 500 נפש)

שפרעם - משפחות בודדות (30 - 20 נפש)

רוב פליטי רוויים הסדירו תביעותיהם למיצויים.

נראה לגר כי רוב פליטי הכפר ימשיכו להתגורר במקומות מגוריהם הנוכחיים גם אם יפתח אזור כפרם הנשוש.

../3

(א) [illegible]:

לצרי בתורי המקרה יושבו עליהי הכפר בכפרים הבאים:

ב – 200 נפש כולם מוסלמים בשעב (הנמצאת באזור בתחום סגור "ב" וגובלת בשטח הסגור של הכפר הנסוח)

ב – 400 נפש בכאבול (כולם מוסלמים)

ב – 30-20 נפש בתמרה (כולם מוסלמים)

אין בידינו נתונים על מידת הסדר העיבודים להבעלות עליהי הכפר.

אין לנו ספק כי חלק מעליהי הכפר, בעיקר אלה היושבים כיום בשעב, יתקדו להתיישב בכפרם אם יעמה להתנדע.

(ב) [illegible]:

כל עליהי הכפר שנתהרו בישראל, המונים כיום ב – 150 נפש, יושבו בשפרעם. רובם הסדירו תביעותיהם לציבויים והתבססו במקום מושבם הנוכחי.

(ג) [illegible]:

ב – 30 מעליהי הכפר מתגוררים כיום בשפרעם. רובם הסדירו תביעותיהם לציבויים, ונקלטו במקום מגורם הנוכחי.

ג. אזורי ומשתן הסגורים:

(1) ערב אל-עראמשה: (אזור בתחום סגור "ב")

בהתאם לנו הנזכר של המשקר הצבאי מייבים תושבי ערמשה, שבגבול, לבקון להעתיק ברישיונות יציאה מאזור מגוריהם הסגור. אותם הם מקבלים בשטרה יקרה. אזור זה סגור גם בלבי כניסה שאר תושבי הארץ הזקוקים לרישיון כניסה לצורך זה.

מיעם אי[redacted] לגבול נודעו תושבי הכפר מפעולות הברחה, ובמקרים שונים, [redacted] במטרו אלותי מוריקין לאוייב וסיוע למתנגדים.

מטרו תושבי הכפר מגיע ל – 250 בערך והאוכלוסיה הבדואית עוברת בתדירות למסגרה אין קבע.

(2) [illegible]: (אזור בתחום סגור "ב")

בהתאם למפקד האוכלוסין (1961) בלל הכפר 1165 נפש, כולם מוסלמים.

תושבי הכפר נחלקים לארבע קבוצות מרכזיות/בלהלן:- (הנתונים לפי מפקר העליהים 1958).

(א) תושבי שעב שהוזרו לכפרם כפליטים	52	משפחות שהן	212 נפש
(ב) פליטי טיעאר (הגובלת בשעב)	47	"	242 "
(ג) פליטי רמון	26	"	140 "
(ד) תושבי אזור הגולה	58	"	321 "

../4

לפי מפקד זה יושבו 141 משפחות מפליטי שעב, שהן 670 נפש, רובם ככולם מהפוסרי רכוש, בכפרים הבאים:-

טב'ד - כרום	70	משפחות שהן	356	נפש
דיר אל-אסד	19	"	87	"
בענה	18	"	71	"
סכנין	11	"	42	"
נחף	5	"	27	"

כל השאר מפוזרים בכפרים תמרה, כפר-יסיף, ג'דיידה, כבול, עראבה ומזרעה. רכוז נכר של פליטי הכפר השתקע בעכו.

הלחץ האירידנטי של פליטי שעב קיים בהסידות ומהווה רקע לבעיות אנושיות ומשפחתיות קשות.

חלק גדול ממעשי הזיה ואדמות השלחה של נפקדי הכפר הנחכר ע"י קק"י למשקים יהודיים ולחוכרים שונים, כולל הושבי שעב, שמסרון בחכירה משנה.

הוועדה המיוחדת לבגוץ חר"ם ערכה בשנת 1958 סקר מקיף למיפוי מוצאי תושבי שעב הנוכחיים לסוג מובאם וקבעה עבורם מכסות קרקע. נתוני הקרקע סביב לכפר תוכננו למסירה לפליטי הכפר שנמצאו, אותה שעה, כמובטח לו.

בשעב שוררת מתיחות מתמדת בין תושבי הכפר המקוריים ואלה שחזרו כפליטים לבין מפוני החולה שהוקמו במקום ב - 1956 בבתיהם ועל חלק מקרקעותיהם של פליטי הכפר.

בשנת 1959 הקים משרד השכון 20 יחידות דיור עבור קבוצת הפליטי הזרים בהנחה כי אלה יפנו את הבתים שתפסו ויחזירום לתושבי שעב החוזרים, אולם, מרבית השכונים לא יושבו עד היום (ועל כן הם מוצעים כיום למפוני ערב-סואעד משפח 9).

אנו מניחים כי מחיחת אזור בשטח סגור ח' יגרום להמירה המונית של מרבית פליטי הכפר המפוזרים בכפרים הסמוכים.

חזרתם של אלה לשעב תחמיר את המתיחות בין תושבי הכפר המקוריים למפוני החולה ויש לצפות גם להתנגשויות אלימות. לא מן הנמנע כי יפרצו גם סכסוכים קשים בין תושבי שעב שלא נשתו כפרם לבין החוזרים על רקע של תפיסת מקרקעין, והחכרת מטעים וקרקעות לעבוד.

ד. <u>ב ס ה ו ן:</u>

בסקירה זו לא התייחסתי לבעיות בשטח מטציסיות לגבי האזורים הנזכרים בגון קרבתה של ג'בסיה למקנים רגישים, סמיכות קרבתן של שעב ומיקאר לקצהו של שטח אש 9 וכו' אשר עליהן יתנו את הדעת אלה הנוגעים בדבר.

ב ב ר כ ה,

ג. שוקטל
מנהל לשכת היועץ לענייני
ערבים - חיפה.

לשכת היועץ לענייני ערבים
נתקבל ביום
1. X. 1964

א. אלמן
ב. תיר

דחוף

ירושלים, כ"א בתשרי תשכ"ה
27 בספטמבר 1964

אל: אלוף משנה י. ורבין, ראש אג"מ/ממשל צבאי

מאת: לשכת היועץ המשפטי, משרד החוץ

הנדון: מגורי נציג דיפלומטי בשטחי ממשל

מכתב פצ"ר חק-21(90)-2215 מיום 10.8.64

1. העקרונות העולים מהכתבו שבסמוכין של הפצ"ר קבועים עתה בסעיף 26 של אמנת וינה בדבר יחסים דיפלומטיים משנת 1961 שלשונו כדלקמן:

Subject to its laws and regulations concerning zones entry into which is prohibited or regulated for reasons of national security, the receiving State shall ensure to all members of the mission freedom of movement and travel in its territory.

2. יצויין, כי בדיון שנתקיים באחת מועדותיה של ועידת וינה משנת 1961 לפני קבלתו של סעיף 26 (סעיף 24 של הצעת הועדה למשפט בינלאומי) היה נציג בריה"מ-המועצות בין התומכים הנלהבים של סעיף זה בנוסח שהוצע ע"י הועדה למשפט בינלאומי והוא נתקבל ע"י הוועידה פה אחד (ראה כרך ראשון של פרוטוקול הדיונים של ועידת וינה בדבר יחסים דיפלומטיים, עמודים 156-152 וע' 17).

3. כמו-כן רצוני לחשב שיהא לבן לכך, כי ההתאם לאמור בסעיף 9 של אמנת וינה האמורה הכרזתו של נציג דיפלומטי כאישיות בלתי רצויה נתונה לשיקולת הבלעדי של המדינה המקבלת שאינה חייבת כלל לנמק צעד כזה.

4. מדינת ישראל אמנם חתמה על אמנת וינה האמורה, אך טרם אשררה אותה, כך שמבחינה משפטית, אין תוראות אמנת זו מחייבות אותה לעי שעה. עם זאת יש לזכור, כי מרבית הוראותיה של אותה אמנה אינן אלא בגדר גיבוש קודיפיקטורי של נורמות מנהגיות מחייבות של המשפט הבינלאומי ולמעשה אנו נוהגים גם עתה לפיהן.

5. כל האמור במכתב זה מבוסס על ההנחה כי מהתכתבות שהתנהלה עד כה בנדון קיימת על מישור עקרוני גרידא. במקרה ומתעורר שאלת יישומם של עקרונות אלה הלכה למעשה לגבי מקרה קונקרטי מסויים, יהיה כמובן צורך בבחינה ובתיאום מוקדם בין הגורמים השונים הנוגעים לעניין.

בברכת חג שמח,

יהודה בלום

העתק: אל"מ מ. שמגר, מרקליט צבאי ראשי
מר ר. עמיר, היועץ לענייני ערביים,
משרד ראש הממשלה
מ"מ מנהל מז"ח (מזכרן מיום 13.9.64)
קב"ם
מנהל מדא"ר

שר הבטחון

תקריה, 56 באלול תשכ"ד
24 באבגוסט 1964

לשכת היועץ לענייני ערבים
נתקבל ביום
25.VIII.1964

סגן-אלוף נתן גרוסמן
מר יהושע גוברניק
מר פארס חמדאן אבו מוך

הנך מתמנה בזאת כיושב-ראש הוועדה אשר בפניה יהיה רשאי תושב איזור הממשל הצבאי-מרכז להביא תלונה בשל אחת או יותר מן העילות הבאות:-

א. סירוב להעניק רשיון יציאה ממוך האיזור הסגור בו הוא גר;

ב. סירוב להעניק רשיון כניסה להוך איזור סגור אשר בתוך איזור הממשל הצבאי בו הוא גר;

ג. מעצר מיגמלתי שהוטל עליו או על אחד מבני משפחתו;

ד. הגבלה אישית שהוטלה עליו על-ידי הפעלת סמכות עפ"י תקנות ההגנה (שעה-חירום), 1945.

יתר חברי הועדה הם מ"מ יהושע גוברניק ופארס חמדאן אבו מוך.

מצורפים כללים הכוללים הוראות בדבר סדרי פעולת הועדה וסמכויותיה.

תוקף המינוי מיום י"א בתמוז תשכ"ד (21.6.64).

לוי אשכול
שר הבטחון

העתק: סגן שר הבטחון
ראש-הממשלה-הכללי
ראש אג"מ/ממשל צבאי
יועץ לענייני ערבים, משרד ראש הממשלה ירושלים.

כללים למגוי ועדות וחלוקה לאזורי
המשטר הצבאי ולסדרי פעולתן

הגדרות 1. בכללים אלו

"התקנות" – תקנות ההגנה (שעת חירום)1945

"אזורי המשטר הצבאי" – האזורים שלגביהם מונו ע"י הרמטכ"ל, בתוקף סמכותו לפי תקנה 6(1) לתקנות, המפקדים הצבאיים של הצפון, המיכון וחצב

"אזור סגור" – אזור שנסגר ע"י מפקד צבאי בתוקף סמכותו על פי תקנה 125 לתקנות.

סמכויות
הועדה האזורית 2. תוקם ועדת אזורית (להלן "הועדה") אשר בסניף רשאי מושב של אזור המשטר הצבאי לחביא חלונה בשל אחת או יותר מן העילות הבאות: –

א. סרוב להעניק רשיון יציאה מתוך האיזור הסגור, בו הוא גר

ב. סרוב להעניק רשיון כניסה לתוך אזור סגור, אחר, אשר בתוך אזור המשטר הצבאי בו הוא גר;

ג. מעצר מינהלתי שהוטל עליו או על אחד מבני משפחתו;

ד. הגבלת אישית שהוטלה עליו ע"י הפעלת סמכות לפי התקנות.

מנוי הועדה 3. א. הועדה תתכנס על ידי שר הביטחון;

ב. חברי הועדה יהיו:–
(1) קצין צה"ל שיוצא ע"י הרמטכ"ל;
(2) בא כח משרד הפנים שיוצע ע"י המשרד האמור;
(3) חושב מבני המעוטים של אזור המשטר הצבאי.

ג. בא כוח צה"ל ישמש יושב ראש הועדה;

ד. יו"ר הועדה ימנה מזכיר לועדה.

./.

תחום פעולת הועדה

4. לכל אחד מאזורי הממשל הצבאי מכון, תיכון ונגיב התמנה ועדת אחת.

נוסח התלונה

5. תלונה המוגשת לועדה תיערך בכתב ותכיל את פרטי הענין עליו נסבה התלונה ובמידת האפשר, גם שמות האנשים היכולים להעיד על הענין.

מען הועדה

6. מניות לועדה תוקברנה לפי המען הבא:

א. לועדה של אזור הצפון "ועדת התלונות האזורית - ת.ד. 1320 חיפה;

ב. לועדה של אזור המיכון "ועדת התלונות האזורית" - ת.ד. 20240, תל-אביב;

ג. לועדה של אזור הנגב "ועדת התלונות האזורית" - ת.ד. 173, באר-שבע.

תיוק מסמכים

8. עם קבלת תלונה ירשם על ידי מזכיר הועדת מיק תלונה אשר בו יתוייקו מכתב התלונה ופרוטוקול דיוניה של הועדה, כאמור בסעיף 10 (ד).

מנין חוקי

9. יושב ראש הועדה וחבר נוסף של הועדת יהוו מנין חוקי, לצורך קיום דיוניה וקבלה החלטותיה של הועדה.

סדרי הדיון

10. א. הועדה לא תהיה כפופה לדיני הראיות ותפעל בדרך הנראית לה מועילה ביותר לבירור התלונה;

ב. הועדה תיקבע בעצמה סדרי דיוניה במידת ולא נקבעו בכללים אלה;

ג. הועדה תנהל פרוטוקולים של דיוניה, אשר יכיל תמצית העדויות שהושמעו בפניה וכן דו"ח המסכם של הועדה;

ד. דיוני הועדה יהיו סודיים.

החלטות הועדה

11. א. עם תום דיוניה לגבי תלונה כלשהי תכין הועדה דו"ח מסכם שיכיל ממצאיה והמלצותיה בקשר לתלונה;

ב. הדו"ח המסכם תכיל המלצות הועדה יוגש להחלטת אלוף הפקוד הפרחבי אשר בתחום פקודו מצוי אזור הממשל הצבאי בו חתם גר התלונן.

ת ע ת ק

מפק' פצ"ר
סל: 885
חק-2215-(90)21

אב תשכ"ד
10 באוג' 64

ש ם ו ר
א ר ש י

ראש אג"ם/ממשל צבאי

תבדון: סגורי בציג דפלומטי
ב ש ט ח י ס ם ש ל
ס-ד: מג-510(1700)-3258 מ-7 אוג' 64.

1. ההוראות בדבר סגירת אידור מסגי כניסת אנשים שאינם בעלי רשיון מיוחד חלות גם על בציג דפלומטי.

2. עם זאת, לא ניתן להביא לדין בציג דפלומטי של מעצמה זרה. הכלל של חסמפם הבינלאומי במקרה כזה מפורט בקצע חבא, חלקות מסמרד של אופנהיימר על המשפם הבינלאומי (הוצאת שטיבית, כרך ראשון, עמ' 790):-

387: As regards the exemption of diplomatic envoys from criminal jurisdiction, the doctrine and practice of International Law agree nowadays that the receiving States have no right, in any circumstances whatever, to prosecute and punish diplomatic envoys. For a diplomatic envoy must in no respect be considered to be under the jurisdiction of the receiving State. But this does not mean that a diplomatic envoy must have a right to do what he likes. The presupposition of the privileges he enjoys is that he acts and behaves in such a manner as harmonises with the internal order of the receiving State. He is therefore expected voluntarily to comply with all such commands and injunctions of the Municipal Law as do not restrict him in the effective exercise of his functions. In case he acts and behaves otherwise, and disturbs the internal order of the State, the latter will certainly request his recall, or send him back at once.

3. יוצא איפוא כי האיסור להכנס לשטח סגור חל על הבציג הדפלומטי, אולם אם הוא יפר אותו, ניתן יהיה רק להזהירו או להכריזו כאישיות בלתי רצויה ולדרוש את תחלפתו. אין אפשרות לעצרו ואף לא להעמידו לדין על עבירתו.

מאיר שמגר, אל"מ
פרקליט צבאי ראשי

ש ם ו ר

שמור

מדינת ישראל

שירות בטחון כללי

1603/644/490

3 אוג' 64

משרד ראש הממשלה
לשכת היועץ לענייני ערבים

הנושא: הצעת חוק פרשיות
בעניין ממשל צבאי
מכ-כם: 1320/4/9114 מ-14 יול 64.

מוחזר/בזה בתודה הצעת החוק שצורפו
למכתבכם הנ"ל.

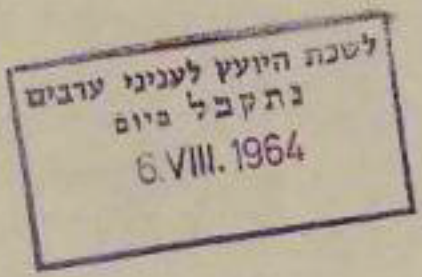

בברכה,

[redacted]
ב/ראש יחי

לוש:
יב/יב

שמור

חוק לתיקון תקנות ההגנה (שעת חירום), תשכ"ג-1962

(1)

הגדרה

1. בחוק זה, "תקנות" - תקנות ההגנה (שעת חירום) - 1945

החלפת תקנה 46

2. בסקום תקנה 46 לתקנות יבוא:

"ערעור על פסקי-דין של בתי-משפט צבאיים

46(א) פסק דין של בית משפט צבאי נתון לערעור, אם זוכה הנאשם על ידי היועץ המשפטי למשלה או בא-כוחו בפני בית משפט מחוזי כאילו זוכה הנאשם על-ידי בית משפט שלום בהליך פלילי.

(ב) הורשע הנאשם ונגזר עליו מאסר שאינו עולה על 3 שנים או שאינו עולה על 1000 ל"י, בין בנוסף לעונש המאסר ובין בלעדיו, רשאי הנאשם לערער על פסק הדין בפני בית משפט המחוזי כאילו ניתן פסק הדין ע"י בית משפט שלום בהליך פלילי.

(ג) הורשע הנאשם ונגזר עליו עונש העולה על העונש המפורט בתקנת משנה ב' רשאי הנאשם לערער. בפני בית המשפט העליון כאילו ניתן פסק הדין ע"י בית משפט מחוזי בהליך פלילי.

(ד) בתקנה זו, "בית משפט מחוזי - בית המשפט המחוזי אשר באזור שיפוטו יושב לדין בית המשפט הצבאי"

ביטול תקנות 48,47

3. תקנות 47 ו-48 לתקנות בטלות.

החלפת תקנה 50

4. בסקום תקנה 50 לתקנות יבוא:"

"סיום גזר דין"

50. "גזר דין של בית משפט צבאי - או, אם הונש ערעור, גזר הדין כפי שנקבע בערעור - יקויים, כאילו היה זה גזר דין שניתן ע"י בית משפט מחוזי ואין עליו ערעור".

החלפת תקנות 111-109

5. בסקום התקנות 109-111 יבוא:

"בקשה למעצר מעצרי בסחון"

109 מפקד צבאי רשאי, מהטעמים המפורטים בתקנה 108, לבקש מבית משפט מחוזי בכתב לתת צו מעצר לתקופה שלא תעלה על 6 חדשים על כך אדם אשר בשמו נקב המפקד הצבאי בבקשה.

110(א) נתקבלה בקשה כאמור בתקנה 109 יחליט נשיא בית המשפט המחוזי, או המשפט שקבע הנשיא, אם יש טעמים בסחוניים מספיקים לתת צו המעצר כמבוקש ואם מצא שיש נימוקים בסחוניים לתת צו המעצר - יתן את הצו תוך ציון התקופה, בה ייעצר האדם והמקום בו יוחזק במעצר.

(ב) לא ינתן צו מעצר מבלי שהודיעו לעציר ניסוקי הבקשה למתן צו ומבלי שניתנה לו הזדמנות סבירה לטעון, הוא עצמו או ע"י בא-כוחו טענותיו נגד מתן הצו.

(ג) לנשיא בית המשפט המחוזי, ולשופט של בית משפט מחוזי הדן בבקשה לפי תקנה זו, יהיו כל הסמכויות בכל הנוגע לזימון עדים ולקבלת ראיות שיש לבית משפט מחוזי בהליך פלילי.

(ד) הגיש הפקד הצבאי בקשה כאמור בתקנה 109 רשאי הוא, בצו החתום בידו, לעצור את האדם אשר לגביו ביקש מתן צו מעצר לתקופה שיורט בצו ושלא תעלה על 72 שעות.

מתן צווי מעצר-הוראות נוהל

111 (א) הפקד הצבאי והאדם שלגביו נתבקש המעצר רשאים, תוך 30 יום מן היום שנמסרה להם החלטת נשיא בית המשפט המחוזי או שופט בית המשפט המחוזי, לפי העניין, לערער על ההחלטה לפני בית המשפט העליון.

(ב) כל הליך לפי תקנה 110 או 111 יתנהל בדלתיים סגורות.

(ג) שר המשפטים יתקין תקנות לסידרי הדין בכל ההליכים המשפטיים על פי תקנה 110 ותקנה 111."

תיקון תקנה 124

6. תקנה 124 לתקנות תשמ"ן כתקנת משנה (1) ואחריה יוסף:

"(2) לא יפעיל הפקד צבאי את סמכותו לפי תקנת משנה (1), אלא בזמן של פעולות לחימה בתוך שטח המדינה או בשטח הסמוך לשטח המדינה או בזמן של התנגשות מזוינת למדינה או בפרוץ מאורעות שיש בהם סכנה לנפש או לרכוש בשטח המדינה."

ביטול תקנה 125

7. תקנה 125 לתקנות - בטלה.

הוראת מעבר

8. כל צו שניתן על ידי רשות המוסמכת לכך לפי התקנות ועמד בתוקפו ערב תחילתו של חוק זה, ושלא היתה כדין אילו חוק זה היה בתוקף ביום נתינתו, יהא בטל כתום 10 ימים מיום תחילתו של חוק זה.

ב ר י ה ס ב ר

1. בחוגים רחבים מבין אזרחי המדינה, יהודים וערבים, התגברה ההכרה שמן הדין הוא לבטל את המשפט הצבאי, אשר מטיל הגבלות מהגבלות שונות על האזרחים הערביים של המדינה - וכל זה ללא צורך בשום אובייקטיבי, כבסיס משפטי למשפט הצבאי משמשות הוראות שונות של תקנות ההגנה (שעת חירום) 1945 והצעת חוק זו באה לבטל את המשפט הצבאי מבלי לפגוע בצרכי הבטחון הממשיים של המדינה.

2. ההוראות של החוק המוצע באות לאפשר ערעורים על פסקי דין של בתי המשפט הצבאיים, המועלים על פי תקנות ההגנה (שעת חירום) - 1945 ואשר לפניהם מובאים לפי הפרקטיקה הנוכחית בעיקר נאשמים מבין האזרחים הערביים במדינה. התקנות 46, 47, 48 קובעות, שעל פסקי הדין של בתי המשפט הצבאיים אין ערעור, אלא שבידי השלטונות הצבאיים לאשר, להמתיק או אף לבטל פסקי דין, או להורות על עריכת המשפטים מחדש. במקום התקנות 46, 47, 48 ו-50 מוצע בחוק הנידון להנהיג אפשרות לערעור על פסקי דין של בתי הדין הצבאיים בפני בתי המשפט המחוזיים ובמקרים החמורים יותר - בפני בית המשפט העליון - הן ע"י הנאשם והן ע"י התביעה. אמנם, אם יתקבל החוק המוצע תצטמצם מטילא מסכות פעולתם של בתי הדין הצבאיים, אך יהיה אשר יהיה מצב הדברים, נראה, שבמדינה הבנויה על ערכי המשפט, אין לשלול מנאשם כלשהו את הזכות האלמנטארית לערעור. החלפת תקנה 50 מהווה שינוי מכני, שנעשה דרוש נוכח מתן רשות הערעור המוצע.

3. החוק המוצע בא להחליף את התקנות 109, 110, 111, של תקנות ההגנה. התקנות 109, 110 מאפשרות למפקד צבאי להטיל על כל אדם לצרכי בטחון הגבלות לגבי מקום מגוריו, אם מקום הימצאו קבוע. כן נותנות התקנות האמורות למפקד צבאי סמכות לדרוש מכל אדם להודיע על תנועותיו, או לאסור עליו את חזקתו בחפצים כלשהם, או להגביל אותו בדבר עבודתו המקצועית או בדבר פעולותיו בהפצת ידיעות ודעות (פעולה עתונאית). כן מסמכותו של מפקד צבאי להורות על אדם להימצא בדירתו או לעזוב אותה או אף לעזוב את מקום מגוריו, להתיצב בתחנת משטרה בזמנים קבועים או קצובים וכו'. הפרקטיקה הוכיחה, שהסמכות הזו נוצלה לא פעם שלא לצרכי בטחון והיא אף שימשה לא אחת לתכליות פוליטיות. תקנות 110, 109 גם שוללות „את הפניה לבית המשפט והצווים יכולים להינתן ואף ניתנים ברוב המקרים ע"י קציני צבא, וזה במקרים לא מעטים - מבלי לשמוע אפילו את הנוגע בדבר.

בפקודת מניעת מעשים קיים מכשיר חוקי המאפשר - ככל שהדבר דרוש לצרכי בטחון וסדר הציבור, להגלות אנשים או להגביל את חופש תנועתם, אם כי לא נתפשו בעשיית עבירה ואם כי, גם לפי פקודה זו - יכולים לקרות מקרים של מעוות או פגיעה בחופש הפרט ללא צורך אובייקטיבי. בכל זאת מבטיחה הפקודה למניעת פשעים, שסום הגליה וסם הגבלת חופש לא תוטל על אדם, אלא ע"י הסמונה על המחוז וחופש מחוזי.

תקנה 111 מאפשרת הטלת מעצר אדמיניסטרטיבי. לפי הדין הקיים יכול מפקד צבאי לתת למעשה צו מעצר ללא כל הגבלה ולאדם שנעצר על פי צו כזה, אין כל סעד משפטי זולת פניה לועדה מייעצת הפועלת ברשותו של שופט עליון, אך אינה חייבת לאפשר לסתלונן לשמוע את נימוקי המפקד הצבאי.

../.

החוק המוצע מציע להחליף את התקנות, 109, 110, 111 ולהסירן בתקנות חדשות המאפשרות אמנם הטלת מעצר מעמים בסחוניים, ואף מאשרים בידי שלטונות הצבא את היזמה לכך, אך מעבירים את הסמכות למתן צו המעצר לידי שופט. מכאן, שהחוק המוצע בא להחליף את הפרוצדורה הקיימת, הנראית כשלעצמה כהופעה בלתי-מתאימה למדינת חוק ומשפט - בפרוצדורה אחרת. בהתאם לכך מוצע בזה, שאם צרכי בטחון חשובים מחייבים זאת, רשאי מפקד לבקש משופט בית משפט מחוזי מתן צו מעצר שלא יעלה על ששה חדשים לגבי כל אדם, אשר מעצרו נראה דרוש - להבטחת דלומו של הציבור, הגנתה של ישראל, קיום הסדר הציבורי וכו' לפי הצעת החוק אשר לערער על כל צו שניתן ע"י שופט מחוזי לבית המשפט העליון. כל הדיונים הקשורים במתן צו מעצר כזה וערעור עליו, יתנהלו בצורה של הליך משפטי, אם כי בדלתיים סגורות. בדרך המוצעת ניתנת למוסדות הבטחון אפשרות מצד אחד לבקש במקרים מיוחדים את מעצרם של אנשים מסעמי בטחון, אך מצד שני יכול להינתן צו מעצר, בניגוד למצב הקיים, רק על פי צו של שופט ומתבטלת הסמכות של קציני צבא להוציא בעצמם צוי מעצר. נראה, ששופט מוסמך יותר מאשר קצין לדון בעניינים, הקשורים בחופש של אדם, ומה עוד, כשהוא בא לדון בענין שלאו דווקא קשור בביצוע של עבירה, אלא לפי מבע הדברים, בחשדות בסחוניים בלבד. ללא מסצבה המיוחד של ישראל, לא היה גם מקום להוראה מסוג ההוראה המוצעת, אך בשים לב לצרכים הבטחוניים נראה בכל זאת, שיש לתת בידי שלטונות הבטחון את האפשרות לבקש מפוסדות השיפוט מתן צוי מעצר, יהיו אשר יהיו הנפגעים, יהודים או ערבים. ההנחה היא, שבהפעלת הסמכות להוצאת צו מעצר מסעמי בטחון, לא יפעל שופט כלשהו, אלא מתוך שיקולים ענייניים בלבד (סעיף 5 של החוק המוצע).

4. לגבי הסמכות של מפקדים צבאיים להטיל עונר, מוצע להגביל סמכות זו לזמן של התנגדות מזוינת או לזמן שמתנהלות פעולות לחימה ממש בתוך שטח המדינה או מחוץ לגבולותיה בשטח שמוך להם (סעיף 6 לחוק המוצע).

5. נראה, שסימן ההיכר הבולט ביותר של המשפל הצבאי הוא ענין רשיונות התנועה, הדרושים לרוב רובם של אזרחי המדינה הערביים, כשברצונם לנסוע מישובם לרוב הסקומות בארץ. שלא כחוק, השתמשו שלטים צבאיים במקרים שונים ולא מעטים בסמכות שניתנה בידיהם לפי תקנה 125, כדי לתת רשיונות ולסרב לתתם תוך שיקולים, שכלל לא היו קשורים בענייני בטחון גם ברוחו"ת של מבקר המדינה על מערכת הבטחון (סס. 9) נמצאים רמזים בכיוון זה. החוק המוצע בא לבטל לגמרי את ענין הרשיונות ע"י ביטול תקנה 125 (סעיף 7 לחוק המוצע). התקנות לשעת חירום (איזורי בטחון) נותנות בידי שלטונות הצבא ומוסדות הבטחון סמכויות מסיקות לנקיטה באמצעים בסחוניים מיוחדים באיזורי גבול, וכן יש לזכור, שהתקנות 148 עד 162 של תקנות ההגנה (שעת חירום) 1945, נותנות לשלטונות סמכויות רחבות מאד לסגירת חלקים שונים של שטח המדינה. סעיף 7 של החוק המוצע המבטל אמנם את מספר הרשיונות המסריד והמרגיז, אינו שולל, איפוא, מרשויות המדינה את האפשרות לנקוט באמצעי בטחון מיוחדים באיזורים השונים של המדינה בשעת קיום צרכים בטחוניים מיוחדים.

../.

6. החוק המוצע בא לבטל לגמרי את הממשל הצבאי. מטרתו היא, להבטיח מניעת כל קיפוח של אזרחי המדינה הערביים, מניעת אפליה בין אזרח לאזרח, מניעת העדפה של אזרח ערבי אחד על חברו, בקיצור - הוא בא למנוע כל מעוז פנים, כל אפליה ואת כל ההוספות השליליות שהיו קשורות קשר בל ינתק בפעולתם של מוסדות הממשל הצבאי.

הממשל הצבאי פוגם את אופיה הדמוקרטי של המדינה, מוציא שם רע עליה בחוגי העולם. ביטולו יהווה גורם להפגת המתיחות - שהיא אחת התנאים להשגת השלום.

לג היתה נערכת בבית הצבעה חפשית של חברי הכנסת בהתאם למצפונם, הרי ידוע, שהיה נוצר בכנסת כבר מזמן רוב מכריע לביטולו. ואין לדחות יותר שעת הכרעה זו.

הוגשה ליושב ראש הכנסת ביום
כ"ג מרחשון תשכ"ג (20.11.62).

מס. הסופס 1820

חבר הכנסת יוסף ח'סין
הצעת-חוק - עז

חוק לתיקון התקנות הגנה (שעת חירום)
ולביטול צו בטחון הכנסת-ת"ש-1961

פירושים

1. "תקנות" בחוק זה - תקנות הגנה (שעת חירום) - 1945.+

2. בסעיף תקנה 46 בתקנות האמורות:

ערעור על פסקי דין של בתי דין צבאיים

46 (א) על פסק דין של בית דין צבאי רשאי לערער, אם זכה הנאשם, היועץ המשפטי לממשלת ישראל או בא כחו בפנקס בית משפט מחוזי כאילו הנאשם זוכה ע"י בית משפט השלום.

(ב) הורשע הנאשם וחויב בפסק-הדין לעונש מאסר שאינו עולה על 3 שנים או הוטל עליו קנס בין יחד עם עונש המאסר כין בלעדיו בסך של לא יותר מ-1000 לירות, רשאי הנאשם לערער על פסק-הדין בפנקס בית המשפט המחוזי כאילו פסק-הדין ניתן ע"י בית משפט השלום בהליך פלילי.

(ג) הורשע הנאשם והוטל עליו עונש חמור מהעונש המפורט בתקנת משנה (ב) רשאי הנאשם לערער על פסק-הדין בפנקס בית המשפט העליון, כאילו פסק הדין ניתן ע"י בית משפט מחוזי בהליך פלילי.

(ד) בית משפט מחוזי בתקנה זו- בית המשפט המחוזי אשר באיזור שיפוטו יש לדין בית הדין הצבאי.

ביטול התקנות 50,48,47

3. התקנות 47, 48, 50 מבוטלות בזה.

החלפת התקנות 110,109, 111

4. במקום התקנות 109, 110, 111 יבואו התקנות כדלקמן:-

מעצר לפי סעיפי כתב בטחון

109 רשאי מפקד צבאי לבקש בכתב מהמעמים המפורטים בתקנה 108 מבית משפט מחוזי לתת צו מעצר לתקופה של לא יותר משנה חדשים לגבי כל אדם אשר בשמו נקב המפקד הצבאי בבקשה.

מתן צוי מעצר ע"י בית משפט

110 (א) נתקבלה בקשה כאמור בתקנה 109 יחליט בית המשפט המחוזי או שופט אחר של בית המשפט המחוזי שייקבע ע"י נשיא בית המשפט המחוזי, אם יש מעמים בחומרים מספיקים למתן צו המעצר, ואם מצא שיש בחומרים מספיקים למתן צו מעצר, רשאי יתן את הצו תוך ציון התקופה, בה ייעצר האדם נתון ציון המקום בו יוחזק במעצר.

+ ע"ר תס' 1442 מיום 27.9.1945, הוס' 2, עמ' 865

../.

(ב) לא יינתן צו מעצר מבלי להשמיע בפני הנוגע בדבר את טיעוני הבקשה לפתן הצו, או המציתם, ומבלי שתינתן לו כזו בעצמו כזו ע"י באי-כוחו אפשרות באותה לטעון את טענותיו כנגד פתן הצו.

(ג) לנשיא בית המשפט המחוזי ולשופט של בית המשפט המחוזי פזן לפי תקנה זו יש כל הסמכויות לשמיעת עדים ולקבלת ראיות, שיש לבית משפט המחוזי היושב לדין בענין פלילי.

(ד) הגיש מפקר צבאי בקשה באפור בתקנה 109, רמאי הוא עפ"י צו שתום בידו לעצור את האדם אשר לגביו ביקש את פתן צו המעצר לתקופה של לא יותר מ-72 שעות.

פתן צוי מעצר-הוראות נוהל שונות

111 (א) על החלטה או צו שניתנו ע"י נשיא בית משפט המחוזי או ע"י שופט של בית משפט מחוזי לפי תקנה 110, רשאי לערער המפקר הצבאי או האדם אשר לגביו ניתנה ההחלטה בפוך 10 ימים לאחר מסירת ההחלטה; הערעור יוגש לבית המשפט העליון ויישמע ע"י שלושה שופטים.

(ב) דיונים לפי תקנות 110 ו-111 יתנהלו בדלתיים סגורות.

(ג) שר המשפטים יתקין תקנות לסידרי הדיון בכל ההליכים המשפטיים עפ"י תקנות 110 ו-111.

תיקון תקנה 124

5. התקנה 124 המוסיף בתקנה משנה 1 ותתווסף תקנת משנה 2 כדלקמן:-

לא יפעיל מפקר צבאי את סמכותו לפי תקנת משנה 1, אלא בזמן של התנגדות מזוינת או פעולות לחימה בתוך שטח המדינה או סמוך לגבולות המדינה בשטח שסוד להם.

הוראות מעבר

6. כל צו שניתן על פי התקנות, אשר לגוזנו לא היתה פסקת לתוקף, אילו חל חוק זה בזמן פתן אותו צו, יהא בטל עם תום 10 ימים לאחר יום תחילתו של חוק זה.

.../.

ד ב ר י ה ס ב ר

1. בחוגים רחבים מבין אזרחי המדינה, יהודים וערבים, התבטאה ההכרה, כמן הדין הוא לבטל את הממשל הצבאי, ר' מטילה מגבלות מהותיות רבות על האזרחים הערביים של המדינה. בבסיס מרבית לממשל הצבאי מימות הוראות רבות של תקנות ה גנה (שעת חירום) 1945 והצעת חוק זו באה לבטל את הממשל הצבא גבלי לפגוע בצרכי הביטחון הממשיים של המדינה.

2. ההוראות של החוק המוצע באות לאפשר ערעורים ע פיסקי דין של בתי הדין הצבאיים, הפועלים על פי תקנות ההג (שעת חירום) – 1945 ואשר לפניהם מובאים לפי הפרקטיקה נ חית בעקר בשטחים ממוצא ערבי. התקנות 46, 47, 48 קובעות, ש פסקי הדין של בתי הדין הצבאיים־אזורי ערעור, אלא בידי המלכותו צבאיים לאשר, להמתיק או אף לבטל פסקי דין, או להורות על עריכ משפטים מחדש. במקום התקנות 46, 47, 48, ו־50 מוצע בחוק הניזון ל היג אפשרות לערעור על פסקי דין של בתי הדין הצבאיים בפני בתי משפט המחוזיים (בקרים חמורים יותר – בפני בית משפט העל ין – הן ע"י הנאשם והן ע"י התביעה. אמנם, אם יתקבל החוק המוצע תצטמצם מסילא מסכות פעולתם של בתי הדין הצבאיים, (אך יהיה אסור יהיה מצב הדברים), נראה, שבסדינה הנבונה על עדבי המשפט, ראוי לשלול מנאשם בלשון את הזכות האלטרנטיבית לערעור (סעיף 2 של חוק המוצע).

3. החוק המוצע בא להחליף את התקנות 110, 109, ו של תקנות ההגנה. התקנות 110, 109, מאפשרות לפקר צבאי לזסיר על כל אדם לצרכי בטחון הגבולות לגבי מקום מגוריו, אם מקום הי או הקבוע. כן נותנות התקנות הנ"ל לפקר צבאי סמכות לדרו על אדם להודיע על תנועותיו, או לאסור עליו את חזקתו במפצי כלהם, או להגביל אותו בדבר עבודתו המקצועית או בדבר פעו זיו בהפצת ידיעות ודיעות (פעולה עתונאית). כן מסמכותו של מפ צבאי להורות על אדם להיעצר בדירתו או לעזוב אותה או אף לעזוב מקום מגוריו, להתייצב בתחנות משטרה בזמנים קבועים או קצובים תכ'. הפרקטיקה הוכיחה, שהסמכות הזו נוצלה לא פעם ולא לצרכי בטחון היה אף דימיה לא שחת לתכליות פוליטיות. תקנות 110, 109 ו מוללות את הפניה לבית המשפט והצורים כולים להינתן ואף נ נים ברוב המקרים ע"י קציני צבא, וזה במקרים לא פעמים – מבלי לעמוע שפילו את הנוגע בדבר.

בפקודת מניעת פעלים קיים מכשיר חוקי המאפשר – בכל שהדבר דרוש לצרכי בטחון ושלום הציבור – להגלות אנשים או להגביל את חופש תנועתם, אם כי לא בתפיסו בעייתית עכשיו ואם כי, גם לפי פקודה זו, יכולים לקרות מקרים של טעויות או מגיעה בחופש הפרט ללא צורך אובייקטיבי, בכל זאת מבטיחה הפקודה למניעת פעלים, שקום הגלית וחום הגבלת חופש לא תוטל על אדם, אלא ע"י המסונה על המחוז וחופש מחוזי.

.../.

תקנה 111 מאפשרת הטלת מעצר אדמיניסטרטיבי. לפי הדין הקיים יכול מפקד צבאי להת למעשה צו מעצר ללא כל הגבלה ולאדם שנעצר על פי צו כזה, אין כל טער משפטי זולת פנייה לוערה מייעצת הפועלת ברשותו של שופט עליון, אך אינה חייבת לאפשר לסהלונן לטעון את נימוקי המפקד הצבאי.

החוק המוצע מציע להחליף את התקנות 109, 110 ו-111 ולהמירן בתקנות חדשות המאפשרות אמנם הטלת מעצר משמים בסתוניים, ואף מאיירים בידי שלטונות הצבא את היוזמה לכך, אך מעבירים את הסמכות לסתן צו המעצר לידי שופט.

מכאן - שהחוק המוצע בא להחליף את הפרוצדורה הקיימת, הנראית כשלעצמה כהופעה כלחי-סתאימה לסדינת חוק ומשפט - בפרוצדורה אחרת. בהתאם לכך מוצע כזה, שאם צרכי בטחון חשובים מחייבים זאת, רשאי מפקד צבאי לבקש משופט בית משפט מחוזי סתן צו מעצר שלא יעלה על שנה חדשים לגבי כל אדם, אשר מעצרו נראה דרוש - להבטחת שלומו של הציבור, הגנתה של ישראל, קיום סדר הציבורי וכו'. לפי הצעת החוק אפשר לערער על כל צו שניתן ע"י שופט מחוזי לבית המשפט העליון. כל הדיונים הקשורים בסתן צו מעצר כזה וערעור עליו, יתנהלו בצורה של הליך משפטי, אם כי בולחיים סגורות. כדרך המוצעת ניתנה לסוסדות הבטחון אפשרות מצד אחד לבקש בסקרים סיוחדים את מעצרם של אנשים משמעי בטחון, אך מצד שני יכול להינתן צו מעצר, בניגוד לחצב הקיים, רק על פי צו של שופט ומתבטלת הסמכות של קציני צבא להוציא בעצמם צוי מעצר. נראה, שמופט מוסמך יותר מאשר קצין לזון בעניינים, הקשורים בחופש של אדם, ושה עוד בשהוא בא לדון בענין שלאו דווקא קשור בביצוע של עבירה, אלא לפי טבע הדברים, בחשדות במחוניים כלבד. ללא מצבה הסיוחד של ישראל, לא היה גם מקום להוראה מסוג ההוראה המוצעת, אך בשים לב לצרכים הבטחוניים נראה בכל זאת, שיש להת בידי שלטונות הבטחון את האפשרות לבקש מסוסדות השיפוט מתן צוי מעצר, יהיו אשר יהיו הנפגעים, יהודים או ערבים. ההנחה היא, שבהפעלת הסמכות להוצאת צו מעצר משמעי בטחון, לא יפעל שופט כלשהו, אלא מתוך שיקולים ענייניים בלבד (סעיף 4 של החוק המוצע).

4. לגבי הסמכות של מפקדים צבאיים להסיל עונש, מוצע להגביל סמכות זו לזמן של הסתנגות מזויינת או לזמן שהתנהלות פעולות לחימה מתם בתוך שטח המדינה או מחוץ לגבולותיה בשטח שמור להם (סעיף 5 לחוק המוצע).

5. נראה, שסיפן התיכר הבולט ביותר של המשפל הצבאי הוא ענין רשיונות התנועה, הדרושים לרוב רובם של אזרחי המדינה הערביים, כשברצונם לעשות נסיעה מיסובם לרוב השקומות בארץ. שלא כחוק, השתמשו סופלים צבאיים בסקרים שונים ולא מעשים בסמכות שניתנה בידיהם לפי תקנה 125, כדי להת רשיונות ולשרב להתם תוך שיקולים, שכלל לא היו קשורים בענייני בטחון. גם בדוחו ת של שבקר המדינה על מערכת הבטחון (מס' 9) נמצאים רמזים בכיוון זה. החוק המוצע בא לבטל לגמרי את ענין הרשיונות ע"י ביטול תקנה 125 (סעיף 5 של החוק המוצע). התקנות לשעת חירום (איזורי בטחון) נותנות בידי שלטונות הצבא ומוסדות הבטחון סמכויות מספיקות לנקיטה באמצעים בתוניים מיוחדים באיזורי-גבול, ויש לזכור, שהתקנות 148 עד 162 של תקנות ההגנה (שעת חירום) 1945 נותנות לשלטונות סמכויות רחבות מאד לסגירת חלקים שונים של שטח המדינה. סעיף 5 של החוק המוצע, המבטל אמנם את משטר הרשיונות המסדיר והמרגיז, אינו שולל איפוא, מרשויות המדינה את האפשרות לנקוט באמצעי בטחון מיוחדים באיזורים הסוסים של המדינה בשעת קיום צרכים בתוניים מיוחדים.

6. החוק המוצע בא לבטל לגמרי את הממשל הצבאי - כפי שמעיד
גם שמו. מגמתו היא, להבטיח מניעה כל קיפוח של אזרחי המדינה
הערביים, מניעת הפליה בין אזרח ואזרח, מניעת העדפה של אזרח
ערבי אחד על חברו, בקיצור - הוא בא למנוע כל מעשי מנים,
כל הפליה ואת כל ההופעות השליליות, שהיו קשורות קשר בלתי-ינתק
בפעולתם של מוסדות הממשל הצבאי.
יחד עם זה עונה ההצעה לצרכי הבטחון המוחשיים של המדינה.

ירושלים, י'א בניסן תשכ'א
28.3.61

1774 מס' הסופס

חבר הכנסת יצחק רפאל
הצעת-חוק -

חוק תכנות ההגנה (שעת חירום), 1945, (תיקון), תשכ"ב-1962

תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, רואים אותן כאילו הותקנו כתקנות שעת חירום עפ"י סעיף 9 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948, ע"י שר הבטחון ביום היכנס חוק זה לתוקפו.

ד ב ר י ה ס ב ר

מטרת החוק היא להעביר את תקנות ההגנה (שעת חירום) - 1945 שעליהן מופקדת המשטרה הצבאי, על כל סמכויותן תחת הבקורת של הכנסת שתשקול אם להאריך את תקפן מפעם לפעם, או לבטלן או לשנות אותן.

סס. הסופס

הוגשה ליו"ר-ראש הכנסת
ביום ט ז באדר א' תשכ"ב - 20.2.62

ירושלים, כ"ב באדר א' תשכ"ב
26 בפברואר 1962

הצעת חוק לביטול הממשל הצבאי, תשכ"א - 1961

1. ביטול תקנות

תקנות ההגנה (שעת חירום) 1945 (1) "תוקנו כך:

א) תקנה 109 בטלה

ב) תקנה 110 בטלה

ג) תקנה 111 בטלה

ד) תקנה 112 בטלה

ה) תקנה 112(ב) בטלה

ו) תקנה 119 בטלה

ז) תקנה 120 בטלה

ח) תקנה 121 בטלה

ט) תקנה 124 בטלה

י) תקנה 125 בטלה

2. תוראות מעבר

כל חובה, ערבון או הגבלה שהוטלה בעקבות התקנות המתבטלות - בטלים.

---

(1) ע"ר 1945, תוס' 2 מס. 1442 עמ' 865

ד ב ר י ה ס ב ר

כוונת תחות חזה היא לבטל את הממשל הצבאי ולשחרר את האוכלוסיה הערבית מההגבלות החמורות שהאפליה המתקיימת בהסתמך על התקנות המוזכרות לעיל, בתקנות ההגנה (שעת חירום) המנדטוריות משנת 1946, תקנות אשר חוק זה בא לבטלן.

ב-22 במאי 1951 החליטה הכנסת הראשונה כי: "תקנות ההגנה לשעת חירום הקיימות עדיין במדינה מאז השלטון הבריטי עומדות בניגוד ליסודות של מדינה דמוקרטית".

בחלק השני של ההחלטה הנ"ל נאמר: "הכנסת מטילה על ועדת החוקה,

חוק ומשפט להביא לכנסת חוק שבועיים, הצעה לביטול התקנות הנ"ל".

מאז עברו שנים מספר ויותר אנשים נוכחו לדעת שקיום תקנות אלה הוא סתירה סטוענת לדיסוקרטיה. שלטון הממשל הצבאי הוא פגיעה חסורה ביסודות הדסוקרטיה לא רק בקרב האוכלוסיה הערבית אלא בסדינה כולה.

- תקנה 126 הנותנת סמכות לשלטונות הצבא להכריז על אזורי סגורים ולהגביל את היציאה סהם והכניסה אליהם, היא הסמכות החוקית אשר לפיה ממילים שלטונות הצבא את חובת ההצטיידות ברשיונות יציאה משטחים סגורים אלה וכניסה אליהם, ולפיכך שוללים סהם את חופש התנועה.

- תקנות 109, 110 סקנות לשלטונות הצבא את הסמכות לצוות באופן אדסיניסטרטיבי על כל אדם להיות תחת השגחה תמידית; לאסור על אדם להיסצא בסקום זה או אחר; להודיע על תנועותיו למשטרה; לשלול סאדם את אחיזתו ברכושו ובחצריו או לאסור את השימוש בהם; למנוע ססנו לבוא בקשרים עם אדם אחר; לצוות עליו לגור באיזור בסקום מסויים ולא לצאת סשנו; לא להעתיק אתסקום סגוריו; לא לצאת סכפרו או מעירו; להודיע בכל זמן למשטרה על מקום היסצאו; להתיצב בכל זמן שידרש מסנו בתחנת המשטרה הקרובה ביותר; להישאר מאחורי דלתות ביתו למן שעה אחת לאחר שקיעת החמה ועד להבץ החמה והמשטרה תהיה רשאית לבקרו בסקום מושבו בכל זמן.

על פי תקנה זו הוגלו רבים מתושבי הארץ הערביים על פי צווי אדסיניסטרטיבי ונצטוו לגור רחוק מסקום סגוריהם בלי רשות כלשהי לקורת גג, לאמצעי קיום ולבני משפחתם, סבלי להאשים אותם בדבר חוץ מהאשמה הסתומה "סכנה לבטחון".

- תקנה 111 סקנה סמכות לשלטונות הצבא לצוות על סעצר אדסיניסטרטיבי בלפי כל אדם שסעם עה סחליטים עליו שלטונות הממשל הצבאי לעצור אותו לתקופה בלתי סוגבלת, בלי משפט, סבלי להאשים אותו בדבר.

- תקנה 112 סקנה לשלטונות הצבא את הסמכות לגרש כל אדם, על פי צוו, לחוץ לארץ, להגלותו ולאסור עליו חזרה לסולדתו, וכן לאסור על אדם הנסצא בחוץ לארץ לחזור אליה.

- תקנה 119 סקנה לשלטונות הצבא סמכות החרסה והריסה של רכוש אם לספקד צבאי יש היסור לחשוד שנודתה סשם ירייה או נזרקה פצצה.

- תקנה 120 סקנה לשלטונות הצבא את הסמכות להריסת רכושם של יחידים אם נוכח שר הבטחון שיחיד זה עבר עבירה על התקנות או עבירה שניידונים עליה בבית משפט צבאי.

- תקנה 121 נותנת לשלטונות הצבא סמכות לצוות על תושבי סקום מסויים או כפר מסוים לספק חיבם למשטרה שתשלח לשם לפעולה, מזון ואיכסון בשן תקדסה בהתאם לראות עיניהם של שלטונות הצבא.

- תקנה 124 סקנה לשלטונות הצבא סמכות להכריז על עוצר מלא או חלקי בכפר מסוים ובאיזור מסויים.

ביסולו של המסמל הצבאי - הוא תוכנו של חוק זה - יהווה תרומה חשובה מאד להיזוק הדמוקרטיה בסדינה. להבטחת שוויון זכויות לתושבים הערביים בישראל וישפיע לטובה לא רק על יחסי העמים בתוך המדינה אלא אף יקדם את הענין הגדול של השלום בין ישראל והארצות הערביות.

כ"ה באדר תשכ"א
13 במרס 1961

מס. הפרסם 1668

שר הבטחון

כ"ק באב תשכ"ד
31 ביולי 1964

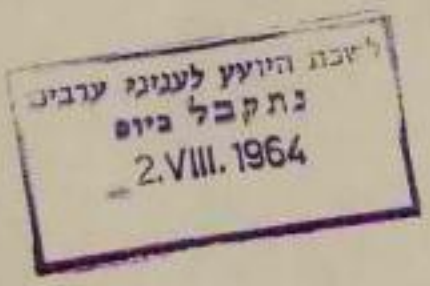

סגן-אלוף מאיר מרגלי
מר יצחק ורדימון
שיך חסן סאלם עייד אבו רביע

הנך מתבקש בזאת כיושב ראש הועדה אשר בסמכות יהיה משאי תושב איזור הממשל הצבאי-דרום להביא תלונה בשל אחת או יותר מן העילות הבאות: -

א. סירוב להעניק רשיון יציאה מתוך האיזור הסגור בו הוא גר;

ב. סירוב להעניק רשיון כניסה לתוך איזור סגור אשר בתוך איזור הממשל הצבאי בו הוא גר;

ג. מעצר מינהלתי שהוטל עליו או על אחד מבני משפחתו;

ד. הגבלת אישית שהוטלה עליו על-ידי המעלת סמכות עפ"י תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 .

יתר חברי הועדה הם מ"מ יצחק ורדימון ושיך חסן סאלם עייד אבו רביע.

מצורפים כללים הכוללים הוראות בדבר סדרי פעולת הועדה וסמכויותיה.

תוקף המינוי מיום כא' במתוז תשכ"ד - 1 ביולי 1964.

לוי אשכול
שר הבטחון

סגן שר הבטחון
ראש המטה הכללי
ראש ממשל צבאי/משכ"ל-אג"מ
יועץ לענייני ערבים, משרד ראש הממשלה

22 יולי 1964

שאבאבו נשאר שאבאבו

גיא עובר לידי ועוצר במרחק כמה מטרים. מתוכו אני שומע צעקה: "בוא הנה. רון מהר!" באתי במרוצה והנה אני עומד מול שאבאבו, המושל הצבאי במשרלים. "תן העודה זהרתי" אני מגיש את העודה. "בוא ביד למשרדי!" והגיים מת" חיל להתרחק.

דודי רץ אחרי ושואל: "מה קרה?" "מה שראית, דודי," אני עונה.

הייגו בדרכנו מערבה לערה, כדי להגיש מתנה לכלתו של דודי, כפי הנהוג בתג הקורבן. דודי מספר לי על אהבתו, ואני מחייך אליו וצוחק.

כך הפר מר שאבאבו, השולט על 20 אלף תושבי המשולש, את שמחת חגי.

הגעתי למשרד המושל. קהל של ובנים וצעירים המתינו מחוץ לדלת. איש איני יודע על מה נקרא לכאן. נכנסתי לחדר. שאבאבו מתהלך הלוך ושוב. אני מתקרב אליו. פתאום הוא מסתובב אלי וצועק: "עמוד שמה! אני הולך ועימד במקום המיועד. חלפות שלוש שניות. אני רעב ועייף ואיני יכול לזוז ממקומי, כי מדי זמן קצר שאבאבו ניגש להציץ לעברי. כעבור זמן מה שאבאבו יוצא, עולה על הגיים ונוסע. איש אינו יודע אם יחזור ובחי. המקיד יוצא אלינו והבילה ניירות בידו. הקהל מתעורר ומתקרב לעברו. המקיד קורא את שמות מקבלי הרשיונות. אשה אחת עם תינוק על זרועותיה מרצת בבכי: "מה אעשה עם התינוק שלי? הוא זקוק לרופא! מדוע אינני מקבלת רשיון?" "זה הבל להיום. תבואי ביום אחר." עונה המקיד. מי יודע מה קרה לתינוק. לא פעם מת תינוק במקרים דומים.

הקהל הסתלק. נגשתי אל המקיד ושאלתי אותו מה רוצים ממני. והמקיד השיב: "אתה יודע בעבור מה הוא מעניש אותך." אינני יודע. "באשר עברנו על־יד בניין חייכת. ויש לי סקודת־מעצר בשבילך עד שעה חמש."

ובכן, חיזך במדינה הזאת שהה חשע שעות מעצר בשמש, בעמידה על הרגליים, וברעב.

אם זה מה שהמדינה נוטעת בנו, בני הנוער, באמצעות נציגה, למה היא מצפה מאתנו?

אחמר מצאלווה, עזה

מי יצר את מיז שאבאבו את המצב בואדי ערה, או ואדי ערה יצרה את המצב לשבא־

(המשך בעמוד 6)

(המשך מעמוד 5)

בוז האם לא תסכימו עימי כי לירושת הנגדט הבריטי והעותומני חלק בזה? והאם אחיז הטוב של שאבאבו היה יכול לנהוג אחרת?

יצחק עזרא, בני־ברק

איפה הדמוקרטיה של הארץ? האם מכרו אותה לשאבאבו? אני בני הכפרים במשולש, חיים בתחום ממלכה גבולות שבראשה עימד שאבאבו, השכן של ממלכת חוסיין הרשע מיה. איפה הממונים עליו? האם אלה הן ההוראות שהוא מקבל?

המימשל הצבאי קיים, כפי שטוענים מנהיגי, כדי לשתור את בעיות הבטחון. אולם, האם תסקידו של המושל להתערב בעיניינים הפנימיים של המועצות המקומיות ושל הכפרים? שאבאבו בא לבלות בבתי נכבדי הכפרים התומכים בו, על מנת להיות נוכח בפכוכים המשפחתיים ההיסכים בידו לבוז, כדי לגנה בעודתו את אותם נכבדים עצמם ולהשתלט עליהם.

ביום 36.6.64 באתי למשרד המושל הצבאי כדי לבקש רשיון־עבודה. אחרי זמן ארוך, ושאלות רבות שלא ידעתי להשיב עליהן, נרשמני בבעם וסרב לתת לי את רשיון ה־ פרנסה לי ולמשפחתי. גורל דומה מחכה לכל אחד מצעיריני.

אני מזמה לכל אזרח ששורות אלו מדב־ רות ללבו, להרים את קולו נגד המימשל השחור.

מוחמד אבדישאם, מוסמוס

הבוקר

16 יולי 1964

הממשל הצבאי משכין שלום

תודות להתערבותו נמנעה גאולת־דם באום־אל־פחם

— מזות סופר „הבוקר" —

מרבים אנו לשבוע על שרידו חשלוליים של הממשל הצבאי, ער כי נעים, למעבים, לחרוג קצת מהסכמה ולחע־לות משהו חיובי לזכותו. השבוע נזדמן לנו לראות את חי „מטשו" בתפקיד חמלאך משכין השלום. תודות להתערבותו נמנעו שפיכות דמים ונקמה חוזרת, בין שתי משפחות מסוכסות.

כל העניין החל במשחקם של שני נערים. אך הוא עמד להסתיים בתגרת־דמים, שאחריתה מי ישורנה.

סמרם חבי יונים, בן 14, יצא לשחק עם חבריו מלואם אמארה, וכפי שקורה לילדים בגילות זה, הפך המשחק לתגרת ידים. מיכן שיוו של מלואם כן ה־13 חיתה על העליונה, ומאחר שהי מכות נאמנות, אף על פי כן, לא אחר הצעיר נואש, ומשעטכת שלא יוכל לחברו בידיו, שלף מכיסו את הסכין (אותו סכין שהעיד עדבי לא יזוז מלעזיו...) בהרף עין התחפך הגלגל לטובתו — יחד עם מלואם ש־נפל מתבוסס בדמו. הצעיר לא התבלבל, עכב את סכינו בנחת והלך לכפר לי הודיע על הסקירה לבני משפחתו.

הרבר אירע בכפר הערבי „אום־אל־פחם", שכשם לש. מאז חלפו כי שלושת חודשים.

חממשך נמנם ותכונה

מכאן ואילך נפנם הממשל הצבאי לתמונה. או נבון יותר, נפיגו: רב סרן עמנואל שבאבו.

„רק בדם נתן יהיה לנקום את ד' דם ו' .הכריזו בוגם בני משפחת הנ־דקר, ועל הכפר נפלה אימת גאולת הדם.

למולם של כל הגורמים, לא היה ב־פיעתו של הנרקר, בדי לגרום לי מות — אלא שבהראם למסורת ה־עתיקה, אין זה כולל משמה בשם הנר הנפגע מת, או החלים ממציעו — מסמיק בזריחת דמו, כדי להביא לי נקמת מחת, ודמו של מלואם נשפך בכמויות גדולות, והעמת נחנת להאמר, שאך גם היה, מה שהצלית להמחר ב־חיים.

שתי המשפחות החלו מתארגנות לי התקפה להגנה, והקול יצא ב„אום אל פחם", שכל ערב צפוי אחד ממשפחת הנרקר להצטרף אל אבותיו. המתי־חות גברה והלכה, ומי יודע לחיכן היו מני הדברים מגיעים, אלמלא אותו נציג של ה„ממשל".

אין זו הפעם הראשונה, שרב סרן שבאבו מונע תגריות דמים ונקמות מ־משפחות. הוא כבר הפך ל„בעל מקצוע" בדבר, מיד כגן סביבו את שתי ה־משפחות (כל אחת בנפרד, כמובן), ד־פתח בפסץ השכנת השלום, והדבר לא היה קל הפעם. אבי הנרקר סען, שאין זה כלל מקרה, שהתגלגל לבנו, ומשי פתחו הענפה הבריזה שאין לעבור על כך לסדר היום. מלבד זאת, הוא הבהיר, שכל עוד לא יחזיר בורל בנו, אין לדבר כלל על פשע ומתן. וחברת נקמת הדם הוסיפה לאיים על שלחת הכפר, אלא שה„ממשל הצבאי" גילה הבנה גדולה לבעיה זו ערנות: הוא שם עינו על שתי ה־משפחות יחחיר, בלשון שאינה מש־תמעת לשני פנים, שבמדינת ישראל קיים חוק, ואין להמשיך בחשבונות דם אישיים, והעושה זאת — יקנס בכל חומר הדין.

„הסנוחחת"

„הדמה ועה שבחתי", אמר לי רב סרן שבאבו, „כדי למנוע שפיכת דם מיותרת — ולכמוך, עמה הנבר ביני ; שני העדרים השתכנעו, ונקבע תאריך ל„סולחה".

נוכחנו באותה „סולחה", שתי ה־משפחות נפגשו לידי פתחו של בית הנרקר. משפחת אמארה התחדרה ב־שתי שורות, ומשפחת חבי יונים, ש־דיעה מניד שני כפרים בסביבה — עברה בסך, איש אחר רעהו, וכל אחד לחץ יד לכל משפחת היריב, כשהיא מבקש סחילה. נענה במלת הקסמים : „סולחה... סולחה..."

לאחר חסקם הארוך, נשא מרחתי הכפר נאום קצר על ערך המחילה וה־סליחה, כתחליף לנקמת הדם, ובי אחת הזמנות הדבה במלים חמות לי נציג הממשל הצבאי, רב־סרן עמנואל שבאבו, על מאמציו המושבים להשכין שלום בין הנפים. עם תום הנאומים, עברו שתי המשפחות לבית הנרקר, ר' אבי הנרקר קבל את „דמי הכופר" בסך 3600 ל"י. „אין זה אלא סכום סמלי לגבי הנזק והנפגעות שגרמנו לכסף, אמר זקן משפחת הנרקר, כי שהוא מושיט את הכסף לאב. „זה האחרון נטל את הסכום, מהבעת פנים חמוצה, כאילו בו הוא לבקף ולוקחו בעל כורחו... אף על פי כן, הוא מנה באזניו ומהקפדה את הסכום...

ואז בא הזר הקטן השתור והסר, כשהוא משולב בשיחת רעים על זא ועל הא, כאילו לא אירע דבר. אילם יבלת לראות על פני הנאספים, שהכל נושמים לרחחה, מאחר שסוף־סוף נקמת הדם טר עזה בעליהם.

ומשנוכחנו כיצד כל הנאספים לוח־צים ידים במים לנציג הממשל הצבאי במקום, יחודים בפה מלא, שאלמלא התערבותו, מי יחדע כיצד היד העניינים מתהיימים —לא יכולת שלא לקרהר, שלאחר רבי — קיימים גם צדדים חיוביים לא רק „שדי", הנקרא „ממשל", אלא שמשים מה אין הצבור יודע עלי־הם..

הכבוד אינו לשבוע על שרידו חשלוליים של הממשל הצבאי, ער כי נעים, למעבים, לחרוג קצת מהסכמה ולחע־לות משהו חיובי לזכותו. השבוע נזדמן לנו לראות את חי „מטשו" בתפקיד חמלאך משכין השלום. תודות להתערבותו נמנעו שפיכות דמים ונקמה חוזרת, בין שתי משפחות מסוכסות.

כל העניין החל במשחקם של שני נערים. אך הוא עמד להסתיים בתגרת־דמים, שאחריתה מי ישורנה.

סמרם חבי יונים, בן 14, יצא לשחק עם חבריו מלואם אמארה. וכפי שקורה לילדים בגילות זה, הפך המשחק לתגרת ידים. מיכן שיוו של מלואם כן ה־13 חיתה על העליונה, ומאחר שהי מכות נאמנות, אף על פי כן, לא אחר הצעיר נואש, ומשעטכת שלא יוכל לחברו בידיו, שלף מכיסו את הסכין (אותו סכין שהעיד עדבי לא יזוז מלעזיו...) בהרף עין התחפך הגלגל לטובתו — יחד עם מלואם ש־נפל מתבוסס בדמו. הצעיר לא התבלבל, עכב את סכינו בנחת והלך לכפר לי הודיע על הסקירה לבני משפחתו.

הרבר אירע בכפר הערבי „אום־אל־פחם", שכשם לש. מאז חלפו כי שלושת חודשים.

חממשך נמנם ותכונה

מכאן ואילך נפנם הממשל הצבאי לתמונה. או נבון יותר, נפיגו: רב סרן עמנואל שבאבו.

„רק בדם נתן יהיה לנקום את ד' דם ו' .הכריזו בוגם בני משפחת הנ־דקר, ועל הכפר נפלה אימת גאולת הדם.

למולם של כל הגורמים, לא היה ב־פיעתו של הנרקר, בדי לגרום לי מות — אלא שבהראם למסורת ה־עתיקה, אין זה כלל משמה בשם הנר הנפגע מת, או החלים ממציעו — מסמיק בזריחת דמו, כדי להביא לי נקמת מחת, ודמו של מלואם נשפך בכמויות גדולות, והעמת נחנת להאמר, שאך גם היה, מה שהצלית להמחר ב־חיים.

שתי המשפחות החלו מתארגנות לי התקפה להגנה, והקול יצא ב„אום אל פחם", שכל ערב צפוי אחד ממשפחת הנרקר להצטרף אל אבותיו. המתי־חות גברה והלכה, ומי יודע לחיכן היו מני הדברים מגיעים, אלמלא אותו נציג של ה„ממשל".

אין זו הפעם הראשונה, שרב סרן שבאבו מונע תגריות דמים ונקמות מ־משפחות. הוא כבר הפך ל„בעל מקצוע" בדבר, מיד כגן סביבו את שתי ה־משפחות (כל אחת בנפרד, כמובן), ד־פתח בפסץ השכנת השלום, והדבר לא היה קל הפעם. אבי הנרקר סען, שאין זה כלל מקרה, שהתגלגל לבנו, ומשי פתחו הענפה הבריזה שאין לעבור על כך לסדר היום. מלבד זאת, הוא הבהיר, שכל עוד לא יחזיר בורל בנו, אין לדבר כלל על פשע ומתן. וחברת נקמת הדם הוסיפה לאיים על שלחת הכפר, אלא שה„ממשל הצבאי" גילה

15 יוני 1964

„עבירות" בשל מגע עם יהודים

כא רבים מאלה העושים דרכם לעפולה בכביש ואדי־עֲרה יודעים על קיומו של בית־משפט צבאי לבני האיזור הערבי, מצידה השמאלי של דרך־המלך, ובתוך־תוכו של מרכז המשטרה, המוקף עצי ברוש צעירים ואלונים עתיקים. בבנין זה, הבנוי מאבן חצובה בסלע והמשקיף על הוואדי נערך בכל יום חמישי בשבוע משפט צבאי „לשיפוט מהיר" לכמה עשרות, מאלה שעברו על תקנות החגנה 125 ונכנסו לאזורים בלי שיהיו מצויידים ברשיונות־כניסה.

רבים מהאזרחים היהודים אינם רוצים לשמוע עוד על המימשל־הצבאי, מאחר שהתקלות „ריקנו" איתו מתוכנו. ייתכן שזאת היא אחת הסיבות להתרופפות המאבק נגד המימשל־הצבאי, והתתריפות היא אולי הוצאה ישירה של התקלות דווקא.

בעזרת אנשי המימשל עצמם ניתן לנו השבוע לבחון את סיב התקלות.

כתבה שחרגה

קוראי „על־המשמר" זוכרים בוודאי את כתבתו של רומאן פריסמר „שירים בבקשתך" בכפר התצוי ברשה. כתבה זו הרגיזה, כנראה, את שלטונות המימשל־הצבאי בוואדי־ערה ומיד הודו למשטרה לאתר שמותיהם של כל משתתפי התהונה שנערכה בכפר ללא היתרים מיוחדים.

כפר זה הוא כידוע, אחד מחמשת הכפרים הערבים, שהתקלות במשפר הרשיונות הביאו להן התפרסמות.

כאחד מרבים שהשתתפו בשמחת הכפר ללא רשיונות, הוזמנתי לתחקורה במשטרת עֲרה ישחוררתי בעוד רבות, כ־40 בחודש זה נצטוויתי להופיע למני השופט הצבאי בעירה. השעה שנקבעה בהזמנה היתה 9 בבוקר.

כשלושים צעירים, ביניהם כמה מבוגרים הסתובבו בעצבנות מחוץ למשטרה. רק לאחר ציפיה מייגעת החלו הנוכחים להתרכז בצילו של האלון העבות שבחצר. אחדים התחילו לגולל את „מניפיסט" לעבירה שעברו...

הנה, מוחמד ג'ברסון מאום אל־פחם. בחור כבן שלושים, גבה־קומה ישפטו מסיסת, מספר שלפני כחודשיים עבד בבניין בעפולה. „לו לא חשב כלל, שלמרות הרשיון שבידו — בו צויין בפירוש שכניסת מחזיק־הרשיון מוחרמת לעפולה — יואשם בכניסה לשטח סגור ללא רשיון. „מזלו הרע" זימן לו קבלן לעבודות בניין ווה הציע לו עבודה בסביבת עפולה, ואף הסיע אותו למקום העבודה „כדי להראות לו", בדרכו חזרה, בהסתיבו לאוטיבוס, שיסיע אותו למקום־עבודתו, נעצר על־ידי ג'יפ של המשטרה הצבאית ונסיעו ביקשותו להזדהות...

„רשיון זה אינו סותיר לך לחיות שם" הודיעו לו קצרות והסיעו אותו למשטרה, שם שוחרר בערבות.

„לא מהנדס מדידות"

סיפורו של מוכתר חרבת־ביראת שליד עֲרה היה דומה. גם הוא קיבל רשיון שנתי ורשיון הודשי מהמושל הצבאי כדי לחפש מרעה לצאנו בסביבת ביקעת־בית־נטופה. תאיש חיפש ומצא. אחדי חיפושים מייגעים והליכה ממושכת לתחנת האוטובוס כדי לשוב הביתה, החליט האיש קצת לנוח בצל האקליפטוסים. והנה נעצר על ידו קומנדר צבאי וביקש להזדהות. רשיונותיו ומעמדו לא עזרו לו. „אסור לך לרדת מהכביש" — הסבירו לו ושיחררוהו בערבות. צעיר שעקב אחרי הסיפור שאל בתמהון: הן „מוכתר" אתה ?- איך לא תדע מה מותר ומה אסור ?!

„אינני מהנדס מדידות" — ענה לו זה בכעס. „רק מהנדס מסוגל להבין היכן מותר והיכן אסור"...

„רחמי רוח חיים"!

באולם בית־המשפט התנהל הבוקר בהחירות מסחררת. על ספסלי העץ המחוקים ישבו הנאשמים. בחזית המסדרון הארוך ישב השופט מאחורי שולחן, מכוסה שמיכה, וסקר את הנוכחים. מאחורי שולחו שמיניה יושב חייל, עוזי־עתה נשבע כי יקרא גם „לפי מיטב יכולתו".

ראשון הנשפטים היה חוסני לחאם (מכפר באקה אל־גרבייה): הוא האשים בכך שלפני כשלושה חודשים עזר לבחורה מחדרה למצוא מקום־לינה בבקה. אותה בחורה שבבניסתה לכפר בקה עברה על התקנה 125 לא הוגבה לבית־הדין, אך חוסני, שחודה בפרטים, הואשם בחזיק־יד! איך קרה הדבר?

סיפר חוסני לבית־המשפט:

פגשתי באותה בחורה ב־10.30 ב־ערב ברחוב. הכרתיה לפני־כן באוסף מקרי. היא ביקשה ממני לאפשר לה ללון בבית, הואיל ואין תחבורה לחדרה. לא היה לי מיטם בבית.

מאת
מוחמד ותר

לקחתי אותה לנציגות המימשל בקפר וביקשתי את החיילים שיעזרו לה. הם העבירוה למשטרה. כעבור זמן־מה יוחסה לי ההאשמה הנ"ל...

עד התביעה, החייל התל־אביבי שקיבל לידיו את הטיפול בבחורה החדרתית, העיד עדות זיהה עם זו של חוסני.

„מה אתם רוצים ממני" — שאל השופט...

„אנחנו מאשימים איתו בחוזק־יד, עזרה להשהייה; הוא סייע לבחורה לעבור על החוק"...

הנאשם נראה נמחד, ושאלני אם יכניסוהו לבית־הסוהר. שופר שהבחין בכך דיבק ממקומו והסיח בכעס: „השתגעתם. תפסיקו לחפרייע!"

השופט, שהיה עסוק בכתיבה, הרים ראשו ושאל בשנית:

מה אתם רוצים ממני? סעיף 125 מדבר על כניסה לשטח סגור ולא על שהייה או עזרה לשהייה".

התובע: „אבל אדוני, החוק הובש הזה... אתה יודע... צריך להפית בו רוח־חיים..."

השופט משלים את כתיבת פסק־הדין, ולבסוף מכריז על זיכויו של ה„נאשם".

„בזיון בית־המשפט"

הנוכחים באולם נשמו לרווחה. מחיאת־כף בודדת נשמעה בקרבי באולם. אך אזהרת השרות של השופט קלטי אותה. „מי עשה זאת? — קרא — קום! אני מאשים אותך בבזיון בית־המשפט"...

„אני מוכן להסביר את עצמי, אדוני — קרא האיש — לפי גירסת התובע אני צריך לסגור את בית־בפני אורחים יהודים; הרבה יהודים מבקרים אצלי בבית. לא נעים לי לחקור אותם, אם יש להם רשיון או לא. לא נעים לומר להם שלא...

השופט מפסיק את שטף־דבריו. „לא מעניין אותי מה אתה עושה ומי הם האורחים שלך! אני דן איתך לעשר לי" קנסי".

האיש פסע לעבר הקופאית, השופט עצר בו. „אני מייעץ לך — אמר — לסובב האורחים היהודים שלך להסביר להם, שעליהם להצטייד ברשיונות".

רשיון קוזקטיבי

הבחור מאום אל־פחם נקנס ב־10 לי"ט.

„לא הרבה — אני מנסה לנחם אותו. האיש ווריק מבט זועם לאולם בית־המשפט ומסתלק.

המוכתר מחרבת־בירה היה ב־טוח שייצא וכאי.

„יא־סידי", פנה אל השופט, אני מוכתר ומבקש שתעזור לי. המישל באום אל־פחם המליץ בפניכם עלי, לא כן, כבוד התובע יי?

השופט קורא את פסק־הדין — 30 לי"י קנס...

אנו, נאשמי ברשעה, עמדנו ביום רה אחת:

מוחמד אברהים יחד מכפר ג'ת; עבדלגני אברהים אבו עלק, בן 65, מכפר ערערה; רובין מוסא מוחמד מרעי, בן 31, מכפר ערה.

גלזון האישום: „הנאשמים הניל תישבו איזור התיכון; בתאריך 14 במארס או סמוך לזה, נכנסו לכפר ברעשה ללא היתר בכתב מאת הפקד הצבאי, או מטעמו".

בא־כוח התביעה מרים משה רוזי אזולה „ברעשה כפר השני הנ' ביקיאל, תבי בוידן הכפר ד'. אזור מנין אזור סגור; לא

ניתן לבקר שם בלי ליווי משטרתי; בלתי־אפשרי כמעט למנוע מגע בין התושבים משני הצדדים שהם תמולה אחת. הנאשמים האלה ביצעו עבירה, שעשים קנס לא יהלום אותם. אני מבקש להאשים כל אחד מהם בשני חידשי מאסר, לשהות"...

„מה יש לכם לומר?" — שואל השופט, נוטל את השם ומתחיל לכתוב.

„אדוני" — אמר עבדאלגני — קיבלתי הזמנה להתונה בכפר הזה, הכפר שכן; אין זה יפה שיזמינים אותך ולא הולכים. שאלתי גם אם יש רשיון ואמרו לי שיש רשיון קולקטיבי, כמו תמיד. אדוני, אני עצמי הוצאתי כמה פעמים בהזמנה־נויות דומות רשיון קולקטיבי, רשום שם רק את מיספר האנשים שביקרו. התרגלנו שבשמחות מרשים לנסוע בלי רשיון. בחג־העצמאות באר־שבע נסעני בלי רשיונות, נכון גם זה איזור סגור"...

השופט השסיק לכתוב והתחיל מעשיע את גזר־הדין: 60 לי"י קנס וחודשיים מאסר על־תנאי, אם תיכנסי תוך שנה לכפר הזה"...

סיהרתי לבין להכין את החברים לפגישה הסרוכבת בית־גן־שמואל־כקה—חדרה, שעמדה להתקיים למחרת בערב בבקה. ואכן, הפגישה והתקיימה והיתה מוצלחת. האם יוסדו האורחים מבן־שמואל ומחדרה ומארחנו בבקה למשפט צבאי? ר־בר אחד, לפחות, אנחנו יודעים: הרצון של צעירינו, היהודים והערבים, להכיר זה־את־זה, למרות המחיצות של המימשל הצבאי, טכה שורשים, כמו שמוסיפים להכות שורשים האלונים של ערה...

לשכת היועץ לענייני ערבים

ירושלים, ה' באב תשכ"ד
14 ביולי 1964

1300/4/9114

אל : מר ג. צור

הנדון: <u>הצעות חוק פרטיות בעניין ממשל צבאי</u>

לפי בקשתך הנני שולח אליך את חרצ"ב.

1. הצעת חוק לביטול הממשל הצבאי, תשכ"ג - 1961 מיום 13.3.61 של חת"כ סובי.

2. הצעת חוק לתיקון תקנות הגנה (שעת חירום) ולביטול הממשל הצבאי, תשכ"ג - 1961 מיום 28.3.61 של חת"כ ח'מיס.

3. הצעת חוק הממשל הצבאי (הוראות שונות) תשכ"ב - 1962 מיום 16.2.62 של חת"כ דאהר, עבייד, בחלה ומועדי.

4. חוק תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, (תיקון), תשכ"ב - 1962 מיום 26.2.62 של חת"כ פ. רוזן.

5. חוק לתיקון תקנות ההגנה (שעת חירום), תשכ"ג 1962, מיום 20.11.62 של חת"כ י. ח'מיס.

אבקשך להחזיר את הצעות החוק הנ"ל לאחר השימוש בהן.

בברכה,

א. לישנ

לשכת היועץ לענייני ערבים

ירושלים, י"ב בתמוז תשכ"ד
22 ביוני 1964

1320/4/ 9024

ס ו ד

אל : אל"מ י. וורבין, ראש אג"ם/ממשל צבאי

הנדון: השתלטויות בסמכות הממשל הצבאי

בהתאם לסיכומנו מיום 18.6.64 הנני מולת אליך ד"צ"ב הצעה לענין יחסי השתלטויות בסמכות הממשל הצבאי.

אם ההצעה נראית לך בקווים כלליים נוכל לשרטט על הרכב מעבירי הדיונים, ביתן להשתמש בטבל המדריכים של קורס ערביי ישראל ובאנשים אחרים שהעבירו דיונים בבית-הספר למדעי המדינה.

לקראת השתלטויות אלה תידרי לשלוח למשתתפים חומר לעיון. בבית-הספר למדעי המדינה הצטבר חומר רב שעשוי להביא הועלת.

בברכה,

א. לוין

העתק: סא"ל א. וורון, מפקד בית-הספר למדעי המדינה.

13 מאי 1964

המימשל הצבאי

עניין של בסיס

הנאשם: עלי ראמץ, סטודנט ערבי, מתגורר בקבוצת אל־אחד.

(המשך בעמוד 18)

(המשך מעמוד 16)

האשמה: הימצאות בירושלים לרגל לימודיו, למרות שקובל מטעם המושל הצבאי צו־איסור לכסרו, דיר אל־אסד.

המקום: סרן של חיל־הים, בתור בית־משפט צבאי לשימוש מהיר, נצרת.

המגיבור: דיר יעקוב ירדור, חבר הסגל ההוראה־ערבי לבימול המימשל הצבאי.

המשנה: בית־המשפט אינו חוקי, כי תקנות־ההגירום 1945 אינן חוקיות.

פניית הסגיר. השופט נדהם, טענה כזאת שמע ושמעה בבית־משפט ישראלי, אחרי אי צבאי.

מען ירדור: לנציב העליון הבריטי לא היתה כלל סמכות להתקין את תקנות־ההגירום, מאחר שבריטניה קיבלה על עצמה בסידוש, בוסח המנדאט של חבר־הלאומים, לחימנע מכל סגולה של הפלייה נגד תושבי ארץ־ישראל הלא־יהודים.

יתר על כן: מדינת ישראל לא היתה רשאית לקיים תקנות אלה, כי מגילת־העצמאות שלה מסתמכת בסידוש על שני סיסמכים: המנדאט הבריטי והחלטת החלוקה של האו"ם. בסיסמכים אלה נקבע בסידוש כי לא ייעשה דבר שיש בו כדי להפלות את התושבים הלא־יהודים לעומת היהודים.

ואילו מגילת־העצמאות עצמה קבעה שלא יהיו בסדינת שום הפלייות מטעמי דת או גוע — וכי הדבר ייאסר בסידוש בחוקה שתתקבל עד יום האחד באוקטובר, 1948. עד אותו יום לא נתקבלה שום חוקה — והיא לא נתקבלה עד היום.

הסניגור המסתשקף, כי שהיה מראשי לחי"י: בקיומה את תקנות־ההגירום שוברת הממשלה את הבטים שעליו חוקמה המדינה מבחינת המשפט הבינלאומי.

התלטת השופט הצבאי, שעצם סמכותו מבוססת על תקנות־ההגירום: למענה אין בסיס.

הנדון:

יחי שאבאבו

ל חי שאבאבו! איך הוא רסק אותם, המזר! איך הוא סידר אותם, הה־חה־חה! איך הוא אסר את המישחק, וכלא את כל השחקנים, ואחר כך הלך והכניס להם גול, האלה!

מה, אינך יודע מי זה שאבאבו הגדול? בוזיה, התבייש לך.

בשביל אלפי אזרחים בישראל, שאבאבו חשוב יותר מאלוהים.

מה אני אומר אלוהים? חשוב יותר מלוי אשכול ובן־גוריון והרמטכ"ל ועבד אל־נאצר. כי כל אלה רחוקים, ואילו שאבאבו הגדול קרוב מאד־מאד.

כי שאבאבו הגדול הוא הקיסר של אום אל־פאחם, גאפוליון של המשולש הצפוני, עוזן פרס של כפר־קרע. הוא רב־סוראג' (אילי כבר סמל, אינשאללה!) של המיפקד העבאני.

שאבאבו הוא האיש שמנע את קיום יום־הספורט הערבי.

הוא שאסר את מי שאסר, וכלא את מי שכלא, ושיחרר את מי שיחרר, והאשים את מי שהאשים. כי הדבר של שאבאבו במיעצתו — הוק עליון הוא בממלכת אום אל־פאחם והסביבה.

שאבאבו הציל את המדינה.

שאבאבו מנע, במעשה נאצי אחד, את "התארגנות הלאומנית של הערבים".

★ ★ ★

ל א, אינני צוחק. באמת שלא. שאבאבו הוא איש אמיתי, ושמו רחוק מלהצחיק את אותם הנותנים לחסותו. לי שבט או לחסד, ומם ניבצעו עיזור־ההחילה נגד יום־הספורט הערבי בכפר־קרע אינני מצחיק כלל — למרות שהוא נראה כך.

נכון, יום־הספורט האסור היה חוקי בי החלט. במרכזו עמד נביע שנתרם על־ידי אישיות ממשלתית בכירה. המועדונים, שי ייזדו להשתתף בו, קיימים כחוק, ואילו לגלותיו של שאבאבו נגדם היו בלתי־חו קיות בהחלט — לולא היו קיימים בישראל חוקי־התירום של הנציב העליון.

נכון גם שאילו ביצע שאבאבו מיבצע כזה נגד מיועדוני־ספורט עיבריים, היתה המדינה מתעוררת מועם, ולראיה: כאשר כבל שוסר מיסכן את ידיו של עסקן־ספורט עיברי, שנאשם בזיוף, נרעשה הממשלה, ונעשה הכנסת, והמפקח־הכללי בכבודו ובעצמו נח־ מז לשגר מכתב־התנצלות.

אבל שאבאבו לא סעל בהיסח־הדעת, או בהתקפה של מירוץ. הוא לא עשה מה שעשה על דעת עצמו. הוא סעל על מי הנחיות מלמעלה. הנחיות של מי?

הנחיות של אותה ממשלה סו־ ריה, של אותו שלטון סמוי, החולש על כל הנעשה במדינה בששה חי עיבי.

שלטון חשאי זה, שאינו קיים כחוק, הוא האח הגדול של ערביי ישראל, שעינו פקוחה.

הוא מחליט מתי להרכיב מועצה מקומית ומתי לפרקה; את מי לבחור ואת מי לא־ סורי; למי לתת מראקטור ואת בנו של מי לשלוח לאוניברסיטה; מי מורה מוסמך ומי לא; מי יהיה כתב חעריב לעניינים ערביים ומה יכתוב כתב כל העמסון; את אומתי של מי להבריז כ„אזור סגור" ערב הקציר ואת ביתו הבלתי־חוקי של מי להרוס כ־ בולדוזר; איזה כפר לחבר לרשת־החשמל ואיזה לא.

וחוא שקבע את החנחיה: לי מנע בכל מחיר את התארגנות חימודות חלאומנים בקרב ערי כיי ישראל.

לאסור, לכלוא, לרחק, להגלות, לשחר, לקנות — ובלבד שלא יתארגנו באמדה חוקית, שלא יוציאו את במאנם אל־אר („האומה"), שלא ישמיעו את קולם בגלוי.

כי התארגנות זו — מכנה חיא למטחן המדינה.

★ ★ ★

ע ? הנחה זו אני מתכבד בזה לציין. עם כל הכבוד לשאבאבו הגדול, ולכל השאבאבואים הנדולים ממנו, וגם לאותה ממשלת־שאבאבו הסמויה — הריני מאמין כי הנחה זו מבוססת על טעות תהומית.

אני מאמין כי התארגנות חי גלויה וחחוקית של היסודות חי

ראשי „אל־ארד" מנצור קרדוש וצאלח בראנסי: מדוע לא?

לאומניים בקרב ערביי ישראל — מובה חיא.

אני מאמין שהיא דרושה לבריאות המיש־ טר בישראל, שהיא תועיל למטחן המדינה, שמשמנה בה ברמה מדינה למזח ארוך.

בראש וראשונה — היא דרושה לבריאות הדמוקראסיה הישראלית. גם לולא היו קיימים כל שאר הנימוקים, היה נימוק זה לבדו מספיק לכל אדם שדמות המדינה יקרה לו.

כי: אחוזים מאזרחי ישראל הם ערבים. רוב רובם של ערבים אלה הם מקריצו של גמאל עבד אל־נאצר, במידה זו או אחרת. רוב רובם מוכן לחזור על המזמור: „אנו נבריך, יא אבו־חאלו!"

משמע שבמדינה זו יש יותר אוחדים המעריצים את אביו של חאלו, עבד אל־נאצר — מכפי שיש אזרחים המעריצים את אביו של יוסטלה מבנקין, למשל.

ואם מונעים את התארגנותם חי חוקית של הנאצריסטים — מניין לנו שלא יאפרו מתר את התאר־ גנותם החוקית של הקומוניסטים, או של הרביזיוניסטים?

המיבחן האמיתי לכל מישטר הוא מידת החופש המוענק כו לבעלי דיעות בלתי־ סופולאריות, שנואות ואף מסוכנות. כל עוד בעלי דעות אלה מסתפקים במעולות חו־ קיות, בתעמולה ובהסבה — אין להצר את צעידתם. ואם יעסקו במעולה בלתי־חוקית, או יסיתו למרד מזוין — די בהחלט בחוקים הקיימים ובסודות־המטחון המדיתים כדי ל הביאם בפני בית־משפט אזרחי ולהעניישם.

זוהי הגישה הדמוקראסית, ואין היא נותנת לחלוקה. מי שאינו מאמין בה וב־ יעילותה, אל יצמיד פנים שהוא דמוקראט. ואל יצמיד פנים כאילו הוא דוגל בחיסולה רק לגבי הערבים.

במוקדם או במאוחר יניע למס־ קנת שיש לחסלה גם לגבי חעיס־ ריס.

★ ★ ★

ג ם מי שאינו דמוקראט, אך גבל זאת אינני סיפס — חייב להגיע למסקנה כי התארגנותם הגלויה והחוקית של ה־ נאצריסטים בישראל רצויה.

רצויה — כי היא תועיל לבטחון המדינה.

חימתם של חמוני חחוק ב־ חלם, במרכזו עמד נביע שנתרם על־ידי אישיות ממשלתית בכירה. המועדונים, שי ייזדו להשתתף בו, קיימים כחוק, ואילו גלוליתיו של שאבאבו נגדם היו בלתי־חו קיות בהחלט — לולא היו קיימים בישראל חוקי־התירום של הנציב העליון.

נכון גם שאילו ביצע שאבאבו מיבצע כזה נגד מיועדוני־ספורט עיבריים, היתה המדינה מתעוררת מועם, ולראיה: כאשר כבל שוסר מיסכן את ידיו של עסקן־ספורט עיברי, שנאשם בזיוף, נרעשה הממשלה, ונעשה הכנסת, והמפקח־הכללי בכבודו ובעצמו נח־ מז לשגר מכתב־התנצלות.

אבל שאבאבו לא סעל בהיסח־הדעת, או בהתקפה של מירוץ. הוא לא עשה מה שעשה על דעת עצמו. הוא סעל על מי הנחיות מלמעלה. הנחיות של מי?

חנחיות של אותה ממשלה סו־ ריה, של אותו שלטון סמוי, החולש על כל הנעשה במדינה בששה חי עיבי.

שלטון חשאי זה, שאינו קיים כחוק, הוא האח הגדול של ערביי ישראל, שעינו פקוחה.

הוא מחליט מתי להרכיב מועצה מקומית ומתי לפרקה; את מי לבחור ואת מי לא־ סורי; למי לתת מראקטור ואת בנו של מי לשלוח לאוניברסיטה; מי מורה מוסמך ומי לא; מי יהיה כתב חעריב לעניינים ערביים ומה יכתוב כתב כל העמסון; את אומתי של מי להבריז כ„אזור סגור" ערב הקציר ואת ביתו הבלתי־חוקי של מי להרוס כ־ בולדוזר; איזה כפר לחבר לרשת־החשמל ואיזה לא.

וחוא שקבע את החנחיה: לי מנע בכל מחיר את התארגנות

חרבר חוכח אלף פעמים: נוף אופיזיציוני קיצוני מסוכן פחות בי שעת שחוא פועל בגלוי, במיסגרת החוק, מאשר בשעת שפעולה זו נמנעת ממנו בכוח. שחרי אז חוא נדחף לקראת פעולה מחתרתית.

היו ימים כאשר שרר מצב של פלחמה בין בריח־המועצות ומדינת־ישראל. בשנת 1952, בימי שמעוני האחרון של יוסף מכר־ לין, הוטרחה עלילת הרופאים וגאשם מרכזי אורן. בשנת 1956, כאשר הציקו כוחות צרפ־ל אל העלת־סואץ, אחים המרשאל בול־ גאנין לשלוח חיילים סוביאטים כ„מתנד־ בים" למלחמה ממשית בישראל.

באותם הימים נשמעו בישראל קולות (גם בין המומחים המדולים לבמחון) שדרשו להוציא את מקרי אל מחוץ לחוק. אולם קולות אלה לא ניצחו.

כי גם האמריקומוניסם חמרשיע ביותר בישראל, אם לא חיה כסיל, חבין כי מחתרת קומוניס־ מית גרועה יותר ממשלנה קומר ניסטית חוקית.

כי משלנה חוקית — ניתן לשקח עליה, ניתן ללחום בהשפעתה בדרך של ויכוח והסברה. מנהיגיה יודעים כי הציבור רואה אותם, ומכילא כשהים הם לשחות בעקיפין להשפעת דעת־הקהל. בהצעם את מועמדותם לבנסת, הם נאלצים להתחשב בדעת הבוח־ רים. הם יידחעו ממני פעיים בלתי־חוקיים, פחוך חשש שמא יאבד בגללם את דרכי ההשפעה והיציבנץ המחוחות לפניהם.

מי כמוני, אנשי מחתרת לשעבר, יודע עד כמה קל למחתרת ונידה להתמיד פני כוח ציבורי אדיר? מי כמוני יודע עד כמה קל גם לאדם ביניני להפוך ביבור לאומי, כשהוא מרשלך מטרות חזרות לכולם? מי כמוני יודע עד כמה קל לייצר במחתרת את הרומנטיקה הזוהרת, המושכת את לב הטובים בנוער? ואילו דרכה של מפלגה חוקית ובלחיית — אפורה ופרוזאית, היא נאלצת לאסוף כספים למימון פעולותיה, לגייס מועקצו־ נרים שאינם תמיד סימפאטיים, לשאת נאו־ מים משעממים בכנסת, לעסוק באלף „חוק שקולות שיגרתיות ובלתי־מושכות.

מי מסוכן יותר לבטחון המדינה — חמחתרת חרומנטית או חמפ־ נח חאפורה?

★ ★ ★

ל ש עוד צד לבעייה, שבדאי לתת ב את הדעת. הוא נוגע לעתיד.

פעם האמינו כי סמאלץ הוא ה פרשבץ ביותר של מדינת־ישראל. לין כת. בא כרושצ'וב. כיום רבים המעידים על אפשרות ש סוביטית־ישראלית רבת־משמעות מיבה זו יש ערך לעצם קיומה קומוניסטית ישראלית — אפילו צות מן בעיניהו מבחינות רבות מסיבולוגי, ואולי גם כנשר מעשי שמילאר תפקיד זה בדיוק בי הסי־ת.

מיזנאי ירושלים משוכנעים עתה כי עבד אל־נאצר הוא האויב הסכוכן ביותר של מדינת־ישראל. יש החולקים על כך — לא רק בממשלות מיזינגטון ומאריס, לא רק בקרב מיסב המומחים והסרשנים הזרים, אלא גם בישראל (ודי להזכיר כאן את שמו של הד"ר נחום גולדמן, שיש לו חסרונות רבים, אך שבודאי אינו מיפס.)

בעולם המדיני חכי אפשרי. קא נשיא מצריים עשוי לחתגל באחר חיכים, בסיוואציה מ מת, כשותף פוטנציאלי להסדר שחו ביחסי ישראל־ערב.

בפרספקטיבה זו יש ערך רב לקיומה מפלגה ערבית־לאומית, שתסמיע את רב בסיעה ישראלית בכנסת הישראלית. אפי לא יפצאו דבריה חן בעיניהו (ולי, כאר הרחל ברעיון האיחוד השמי, יש ויבות ס ואריף עם אנשי אל־ארד) — עצם השמ דבריה מעל במה זו, במסגרת זו, ע לחיות בעל פסעות פסיכולוגית רצה.

★ ★ ★

ב כן, קשה לדרוש פשאבאבו הגדול שיבין הגיון מדיני ופרספקטיבה ארוכת מחת, כשם שאין לדרוש במנו שיבין את מחות הדמוקראטיה ואת המרכיבים האמי־ מיים של במחן המדינה.

יתר על כן: לחבריו של שאבאבו הגדול יש אינטרס ממשי מאד למנוע את התאר־ גנותם הגלויה והחוקית של „היסודות הלאר־ מניסי", ולדחוף אותם לקראת קיום מחתרתי.

כי ככל שירבו אנשי־מחתרת, אמיתיים או דמיוניים, כך יגדל חצורך באנשי־המטחן. ככל שיי־ דחפו הערבים לקראת סעולה מלי־ תי־חוקית (ועדיין הם רחוקים מי־ כך) כן יקל לחצדיק את קיומו של חממשל חצמאי.

אבל הרי לא שאבאבו הגדול ניבחר לנחל את המדינה ולקבוע את מדיניותה. לצורך זה קיימות — לשחות להלכה — הממשלה והכנסת. להן הייתי מציע לשקול מחדש בעייה זו, בבובר־ראש ובצלילות־דעת.

מאת **אורי אבנרי**

אלקטרה אלוף בגדי־הים!

המבחר העשיר ביותר בתל־אביב
מתוצרת בתי אופנה מפורסמים

בגד ים „הלנקה"
אלגנטי, חלק, מחשוף־נב עמוק 19.90

בגד ים „הלנקה"
לאניגנות־טעם מעוטר 19.90

בגד ים „הלנקה"
דמוי־חצאית, חלק ודוגמאות, מחשוף־נב עמוק 22.95

בגד ים ריפס
שני חלקים, דוגמאות נפלאות 15.95

מכנסי ים לגברים „הלנקה"
דגם מודרני, כיס פנימי
חלק או צבעוני 9.95

בגד ים לגברים „סליפ"
משי־בלון, בטנה,
עם כיס 4.95

בגד ים לנערות „הלנקה" — שני צבעים, דגמים חדשים.
גוס' 6 — 8.50 כל מספר נוסף + 1.45

חליפות לשפת הים
שני חלקים, שוליים רחבים, בצבעים רבים

מעילי רחצה — מגבת
בצבעים זוהרים, כיס תיצוני, מבחר עצום

בקניה החל מ־
ל"י 25 ל"י
קופסת חומוס,
קופסת טחינה,
שקית מרק
ושקית פלאפל.
בולי דורון.

אלקטרה 30 שנה
אלנבי 85; פינת דיזנגוף—ריינס, תל־אביב.

ארצות הברית
איך לנחול ממלה

„אי־אפשר להבין את הסוליטיקה האמריקאית," נאנחו לא פעם משקיפים זרים, גם אותם שעקבו אחרי חזיון זה במשך שנים רבות. הקאריירה של בארי גולדוואטר מוכיחה זאת שוב.

לפני כמה חודשים היה נידמה כי בארי המוסיקן, שאביו היה ממוצא יהודי, הוא אליל ביחתי המפלגה הרפובליקאית.

אותה שעה קבעו כל המומחים: לנולד־ואטר אין כל סיכוי מעשי לזכות במועמדות מטעם מפלגתו לבחירות־הנשיאות.

בוטחים ירדה פופולאריותו של גולדוואטר פלאים. דיעותיו הריאקציוניות החלו משע־ממות את הקהל. מישאל־דעת־הקהל העכיחו כי מספר בוחריו הפוטנציאליים יורד בי־התמדה, וכי אין לו שמץ של סיכוי לזכות בבחירות לנשיאות. בשמי המפלגה הרפוב־ליקאית זרח כוכבו של הנרי קאבוט לודג', השגריר האמריקאי בויאט־נאם הדרומית, ש־הוא יפה (וחכם) כמו כוכב הוליבודי.

ודווקא בשעה זו מסתבר כי גברו סיכויין של בארי גולדוואטר לזכות במועמדות מט־לגתו לנשיאות. כי לערות „הבחירות ה־מוקדמיות", הנערכות בכמה מדינות ארצות־הברית, הרי ההברעה האמיתית בבחירת המועמד הסופי הוא בידי הפוליטיקאים המקצועיים, לא בידי הבוחרים ברחוב.

מי יתחנך לאשכול? מדוע מעדיפים הפוליטיקאים מועמד שאין לו שום סיכוי לנצח, ושישמו מעורר תלחלה אצל רוב בנות בריתה של ארצות־הברית בעולם החרביעי?

הסיבה העיקרית נעוצה בעובדה פשוטה: מפני שאותם פוליטיקאים לישוכנעים כי מ־מילא אין סיכוי לנצח את ג'ינסון.

כאשר בוחרים במועמד העתיד לנחול ממלה, שונים השיקולים מאשר לגבי בחירת מועמד העתיד לנצח. כי גם למועמד מנוצח יש הסקרד. למעשה (אם כי לא להלבה) הוא המנהיג הארצי של המפלגה עד לבחי־רות הבאות. ומשום מה נידמה לפוליטי־קאים המקצועיים כי בארי גולדוואטר, פולי־טיקאי מקצועי, בריא יותר לאנשי המנגנון מאשר מישהו כמו לודג', שאינו איש־מנגנון.

התוצאה: יתכן מאד כי בחודש נובמבר יתמודד ג'ינסון עם גולדוואטר. תוצאה שניה: בהתמודדות כזאת, מובטח לחלוטין נצחונו של ג'ינסון. תוצאה שלישית: ג'ינ־סון לא יזדקק בסיוחד לקולות היהודיים, ומכילא אין לו סיבה רבה להתנגד אל לוי אשכול או לחתר לו ויתורים מרחיקי־לכת, בעת ביקורו של אשכול בוושינגטון.

אפראסיה
החומה הסינית

„בנושות אסיה מסתערות על אירופה־לי־צחת ניוף גבוה מעל גלי האתר. „קלנסי סטאלין הם יורשי עצאותין של ג'ינגיס חאן," וכך, כדי „להציל את אירופה משני הנחשול האסיאתי העכורי", קראה התעמולה הנאצית לעמי המערב להתלכד מאחורי היטלר.

מאז עברו 24 שנים, וביום המצב הפוך בדיוק. השבוע לחמה ברית־המועצות בכל כוחה על ובותה להיחשב למדינה אסיאתית.

דם מונגולי. על גבי המסך, מרבית שטחה של ברית־המועצות נמצאת באסיה. אך רמותו של האדם הסובייטי, כפי שהיא מצטיירת לעיני העולם, היא לבנה ואירופית.

הדבר לא הפריע לקומוניזם הסובייטי מעולם לפנות אל עמי אפריקה ואסיה. לנין, אשר בעורקיו זרם דם מונגולי (דבר שגיכר היטב בחודי פניו), לא שכח מעולם להדגיש את הקשר ההיסטורי בין הקומוניזם והמלחמה בקולוניאליזם. סטאלין, בן העם הגיורג'י, שנהל בקחקז על הגבול בין אירופה ואסיה, הדגיש גם הוא קשר זה. הקריס בשנים הראשונות תשומת־לב רבה לפיתוח הקומוניזם בסין. מאז התרגלו הסובייטים לראות את עצמם כאסוציוסים של מלחמות־השיחרור באפרו־אסיה.

לובן חשוב. עד שהוסיע על הבמה הקומוניזם הסיני העצמאי, בהנהגת מאו טסה־טונג, כי סין היא בולה אסיאתית, ושבע העיר של מנהיגיה אינו מוביר את הלובן החשוב של בני־אירופה.

בשנות ההארמוניה של מיסקבה ופקינג נוצרה חלוקת־עבודה טבעית. המחסכות במורח אסיה נמסרו, בקבלנות, למנהיגים הסיניים. הרוסים לבני־העיר היו מוכנים בתחלה למסור את מרכז הבמה האסיאתית לאחיהם הצהובים.

אך ברגע שנפערה התהום בין שתי המע־צמות הקומוניסטיות, נזכרו הסובייטים כי אסור להם לחתר על הבמה האפרו־אסיאתית. הם נתקלו בחומה הסינית.

מארקס וקיסר סין. סיבה סקינגו ברית־המועצות היא בעיקרה מעצמה אירופית עשירה, ולא יבירנו מקומה בקרב הצבע־ניים, הכפחים לשיחרור ולקידמה. השיבה מוסקבה, השבוע: סין היא מעצמה גיונית, המבקשת להחליף את החלוקה המעמדית של מארקס בחלוקה הגזעית של קיסרי סין.

כמו מיבנים של כתי־מיסחר גדולים, המסיירים בכפרים הידחים כדי למכור את סחורתם, החלו מנהיגי שתי המדינות ה־

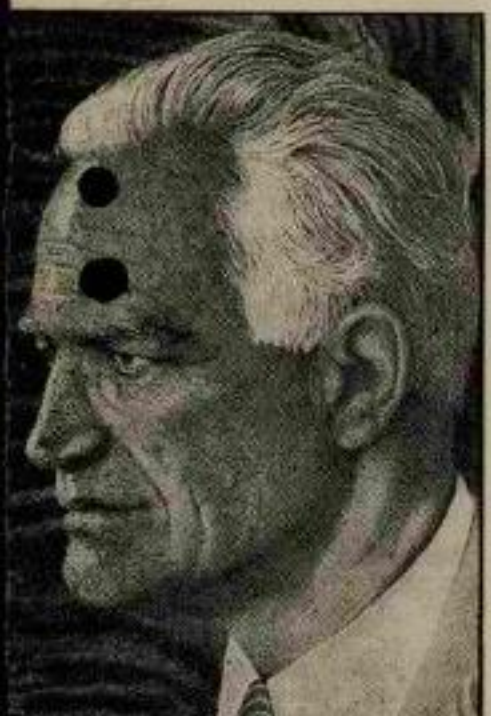

מועמד גולדוואטר
בארי בריא יותר

אדירות לחזור על מתחי המדינות הקטנות. ציו אילי הקדים את יריבו, ערך סיור מפושך ברחבי אפריקה. ניקיטה ברושצ'וב לא שקט על שמריו, קשר השבוע קשרי עזים עם אחמד בן־בלה האלגירי (לפרות שהונית את האלגירים בימי מלחמת־השיח־רור). למחרת היום יצא בורכו לקאהיר.

בכל רחבי שתי היבשות פועלים השליחים הסובייטים והסיניים זה כנגד זה, כשם שהם פועלים גבר שליחי ארצות־הברית. הדוגמה האחרונה: האי זאנזיבאר החל מת־קרב למעגל הסיני, עד שכושה — בעידוד הסובייטים — למאנאאיקה הסמוכה.

תכשירים קומפטיים. המיותר בתח־רות זו הוא ששני בתי־המיסחר אינם מציעים את אותה הסחורה.

הסחורה הסינית מושכת, אך איגה מזינה. אין כוח יכולה להעניק לאיש סיוע כלכלי רציני — וכל עמי אפרו־אסיה צמאים לכסף. לעומת זאת מציעים הסינים ערכים רוחניים ורעיונים: השוואה לגוע הלבן השגוא, הדיעה שיש לנהל מלחמות־שיחרור גזוזינות גם אם הדבר יביא לסיבוכים בינ־לאומיים רציניים.

הסחורה הסובייטית ממשית יותר. היא תוצג לעיני העולם כאשר יחגוך ניקיטה כרושצ'וב את הסכר הגבוה באסואן.

אך יתכן כי הקלף החשוב ביותר שבידי הסובייטים נושא את השם „שלום". רוב עמי אפראסיה רוצים למנוע שואה גרעי־נית. רואים בחיוב את הברית האמריקאית־סובייטית, ואת רעיון הדו־קיום בשלום.

קרוב לוודאי כי קלסים אלה יספיקו, כדי שעמי אפראסיה יעזיקו לשליח מוס־קבה את המעמד המבובד של אפרו־אסיאתים, גם מבלי שהללו יצטרכו להשתמש בתבשי־רים קומפטיים לשינוי צבע עורם. במיקרה זה יהיו הם המצחים בעדיפה הקרובה של מדינות באנדונג.

---

* בבחירות מוקדמות אלה בוחרים הברי־כך מפגנה את נציגיהם למשימת־המפלגה ה־ארצית, בה נבחר המועמד הסופי.

מכירת יוקל 30

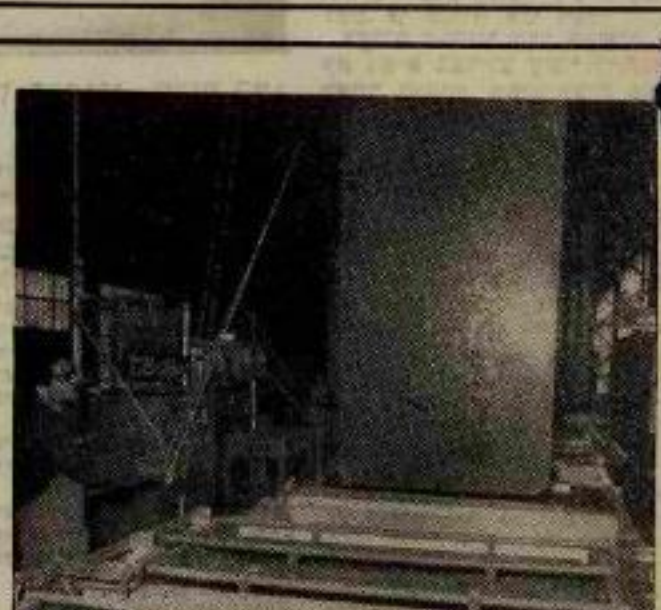

לוח העליסה של דוד השמש מירומית הוא היחידי העובר תהליך אלקטרוכימי מיוחד — השחרת טקסיבית. תהליך מדעי המייעל בהרבה את פעולתו ותקינותו של דוד השמש.

ירושלים, 18.2.1964

המכלל ח לבחון לאומי

תאריך	מס' השעות		נושא הדיון
יום ד'(4.3)	1	ר. עמיר -	סדיגרות שלוב הערבים והדרוזים בישראל, לחלכת ולמעמת
	1.	א. לים -	ההתפתחויות הדמוגרפיות של ערביי-ישראל.
	1	א. לים -	חמבנה החברתי והעדתי של הערבים והדרוזים בישראל.
	1	א. לים -	התמורות המתחוללות במסגרת החברתיות המסורתיות - החמולתית והעדתית - ומשמעותן.
יום ה'(5.3)	2	ב. שידלובסקי	הכלכלה של הערבים והדרוזים בישראל.
	2	י. גדיש -	בעיות החינוך לערבים ולדרוזים
	1	א. לים -	בעיות קרקעיות בכחרות.
יום א'(8.3)	3	ג. צור -	המערך הכפרני - ש.ב.כ., ממשל
		י. ורבין -	ומשפרה
		א. שלום	
		מ. אינגדע	
יום ד' (11.3)	2	-	סיכום מרגיל - אורבניזציה מסגחת א. לים.

לשכת היועץ לענייני ערבים

ירושלים, ד' בסיון תשכ"ד
14 ביוני 1964

1320/4/8992

אל : מ.ב.כ. [redacted]

הנדון: מסיבת תושבים מזרחית
בעניין רשיונות התגרנות

מצורף מעבירים לכם בזה את תסקור של המסיבה,
בעניין רשיונות התגרנות לנשיאות הכבסת ולראש
הממשלה.

בשם המתועמים מופיעים:

1. מוסיף סליבה
2. מיכל ג'ריס
3. עסאם עבאסי
4. שמיק סובי.

על העצמסת מרשימת כפה מאות חתימות.

בברכה,

עזריאל קרני

העתק: מטא"ר/אח"ק
מר בסים מרקסלי, חיפה

ס ו ד י

שאלון דיון לבוחן:

המבנה החברתי והעדתי של הסיעודים
בישראל, התפוררות ההתחוללות בו והשפעתן

1. מהן התפוררות ההתחוללות במבנה החברתי המסורתי של הסיעודים בישראל ומהן גורמיהן?
   ציין את ההבדלים באיכות של תפוררות אלה בעדות השונות (מוסלמים, דרוזים, יוונים-קתולים ויוונים-אורתודוכסים) והסבר את רקעם.

2. נתח את המשמעויות של התפוררות במבנה החברתי באופן כללי ולגבי כל עדה ועדה בנפרד!

3. הגיהן למזג ולשלב סיעוד לאומי במדיבה מודרנית?
   על איזו עקרונות יש להתבית את המדיניות ביחס לסיעוד הערבי בישראל?

הבסיס החוקי לממשל הצבאי ולפעולותיו

הבסיס שעליו מושתת קיומו של הממשל הצבאי הן תקנות ההגנה (שעת חירום) 1945 שנקבעו בתקופת המנדט הבריטי בארץ, ואשר תוקפן יפה בישראל כל עוד לא בוטלו כדין.

בתקנות תקנות אלה מוענקות לגורמים צבאיים סמכויות מיוחדות כדי שיהיו בידם אמצעים חוקיים לפעולה מהירה ויעילה למען שמירת בטחון הציבור.

בתוקף תקנות אלה מינה הרמטכ"ל, בהסכמת שר הבטחון, "מפקדים צבאיים" (המכונים בפעמים "מושלים צבאיים") לכמה איזורים בארץ. בידיהם של מפקדים אלה מסורות הסמכויות המוענקות לפי תקנות ההגנה הנ"ל, לגבי האיזורים שעליהם מוגו. (אותן סמכויות מסורות לרמטכ"ל לגבי כל הארץ).

מתוך הסמכויות שהוענקו להם משתמשו המפקדים הצבאיים בעיקר בסמכויות הבאות:

א.) הסמכות לסגור איזורים, לפי תקנה 125 מתקנות ההגנה הנ"ל. כתוצאת מהפעלת תקנה זו אסורה יציאת מאזור כזה, זה חל ע ל כ ל תושבי אותו איזור, וכן אסורה כניסה אליו על כ ל אדם חרוצה להיכנס אליו (אלא אם כן ניתן לאדם רשיון יציאה או כניסה).

ב. הסמכות לתת צו הגבלה אישי, לפי תקנה 109 מאותן התקנות. המפעלת צו הגבלה אישי גורסת לכך שאדם כלשהו שלגביו תוצא צו כזה לא יורשה לשהל לתכנס לאיזור מסויים (כמי שייאמר בצו).

לפי תקנה 110 מאותן תקנות יכול מפקד צבאי להתעסיר אדם כלשהו תחם פ י ק ו ח פ ם ם ר תי לפרק שנה. בתוך תקופה זו ייאסר שאותו אדם ייכנס לגור במקום שייקבע בצו, או לא יורשה לצאת ממקום זה בלי רשיון, או יהיה חייב להתייצב בתחנת משטרה בכל עת וכדומה.

לפי תקנה 111 מאותן תקנות יכול מפקד צבאי להורות על מ ע צ ר מ י ג ה ל י של אדם כלשהו במקום ולתקופת זמן כפי שייקבע בצו.

הבסיס החוקי למשפט הצבאי ולקונסולרית

הבסיס שעליו מושתת קיומו של המשפט הצבאי הוא תקנות ההגנה (שעת חירום) 1945 שנקבעו בתקופת המנדט הבריטי בארץ, ואשר תוקפן יפה בישראל כל עוד לא בוטלו כדין.

בתקנות אלה מוענקות לגורמים צבאיים סמכויות מיוחדות כדי שיהיו בידם אמצעים חוקיים לפעולה מהירה ויעילה למען שמירת בטחון הציבור.

בתוקף תקנות אלה מינה הרמטכ"ל, בהסכמת שר הבטחון, "מפקדים צבאיים" (המכונים בפועל "מושלים צבאיים") לכמה איזורים בארץ. בידיהם של מפקדים אלה מסורות הסמכויות המוענקות לפי תקנות ההגנה (ח"ל), לגבי האיזורים שעליהם סונו. (אותן סמכויות מסורות לרמט"כל לגבי כל הארץ).

בתוך הסמכויות שהוענקו להם המתמנו המפקדים הצבאיים בעיקר בסמכויות הבאות:

א.) הסמכות לסגור איזורים, לפי תקנה 125 מתקנות ההגנה (ח"ל). בהוצאת מהפעלת תקנה זו אסורה יציאה ממזרח כזה, זה חל ע ל כ ל תושבי אותו איזור, וכן אסורה כניסה אליו על ב ל אדם תרוצה להיכנס אליו (אלא אם כן ניתן לאדם רישיון יציאה או כניסה).

ב. הסמכות לתת צו הגבלה אישי, לפי תקנה 109 מאותן התקנות. המפלת צו הגבלה אישי גורסת לכך שאדם כלשהו שלגביו הוצא צו כזה לא יורשה למשל להיכנס לאיזור מסויים (מפי שייאמר בצו).

לפי תקנה 110 מאותן תקנות יכול מפקד צבאי להעמיד אדם כלשהו תחת פ י ק ו ח מ ש ט ר תי למשך שנה. במהך תקופה זו ייתכן שאותו אדם יידרש לגור במקום שייקבע בדו, או לא יורשה לצאת ממקום זה בלי רשיון, או יהיה חייב להתייצב בתחנת משטרה בכל עת וכדומה.

לפי תקנה 111 מאותן תקנות יכול מפקד צבאי להורות על מ ע צ ר מ י נ ה ל י של אדם כלשהו במקום ולתקופת זמן כפי שייקבע בצו.

משרד ראש הממשלה

ארכיון המדינה

טופס_מראה מקום להוצאת תעודות יחידות*

חטיבה מס': 102.0

מיכל מס': 17005

תיק מס': 6

תאריך התעודה: _____

שם מחבר התעודה: _____

שם הנמען: _____

סוג התעודה (סמן √ במקום המתאים):

- ☒ מכתב
- ☐ מברק
- ☐ תזכיר או מיזכר
- ☐ דין וחשבון או זכרון דברים משיחה או דיון
- ☐ פרוטוקול של שיחה, דיון או ישיבה

*הטופס ימולא בשני עותקים. העותק הירוק יוכנס לתיק במקום התעודה שהוצאה; העותק הלבן יצורף לתעודה שהוצאה.

אתק סטמ. שנה. הועדה הפרובינציאלית להתקיים 2 - 12564
89/4/8813
18.564

6. הרצאת צוותים מיוחדים עם"י מקצוע מחוצה (שפת חירות), 1945.

א. הועדות המחוזיות מבדוקנה מחדש, תוך חדש ימים, אם רשימות המוצבלים בצוותים מיוחדים עם"י מקצוע מחוצה (שפת חירות), 1945.

ב. לאחר בדיקה זו ייקויים ציון בועדה המרכזית לגבי צורת המיפול במוצבלים. (מתן רשיונות, צורת הפיקוח, אזור התצבלה וכו').

מדינת ישראל

התאריך 11-3-64

תיק מס' מג - 9 (319)

אל: ל"ז בילוי לאון ירושלים ו"ם.

מאת: אגף/מחלקת כבאות

הנדון: הרקיד

רבי הלמן מינסה מצפירות

רבול עין המפרץ.

[illegible]

מזכר

מדף 1258

1962 א

קיבוץ השומר הצעיר

עין המפרץ

קבוצת מפעלים והחיטבות שמופית בע"מ

עין המפרץ, 30.1.64

798/ר28/64

דאר נע, אשרת, טל. 910018

לכבוד

סא"ל שמון בר-צבי ומיקודיו

מושל צבאי

ז.ה.ל.

א.נ.!

בזה אנו מבקשים להביע את תודתנו והוקרתנו עבור היחס והעזרה, שהושפתם לנו בפרשת החיפושים המראגית אחרי ר ע י ה בחנו.

אנו יודעים כי יש מסלולי תעולה מקובלים, המוסדות נוהגים בהתאם - ואמנם זו חובתם.

אולם אתם נהגתם בנו מעבר לכל המקובל. מדת ההיענות, ההבנה ה י ח ס ה א נ ו ש י - חרגו מהמשמעות התקן והרשמיות.

תם היו לנו לסעד ונשענו את האמון בלב ההורים, המשפחה וחברי הקבוץ, כי אמנם נ ע ש ה ה כ ל ש א פ ש ר י למציאתה ולהצלתה של בחנו.

לראבון לבנו - לא ניצלה ר ע י ה.

ועם כל הכאב על אבדנה, חשובה מאד העובדה, כי נ מ צ א ה.

אנו יודעים להעריך את המאמצים העצומים, שהשקעתם במשך המסובך. ומענו על מדת ההיחלצות ללא גבול של זמן, של מאמץ פיזי ונפשי, ובתנאים אוביקטיביים קשים.

תודה לכם.

האסון הוא כבד וקשה להתנחם.

אך יש משום מחקלת מה באותו יחס וגילויי השתתפות, כפי שזכינו לכם.

בכבוד רב,

בשם המזכירות
עין המפרץ
(-)

משרד ראש הממשלה

ארכיון המדינה

טופס_מראה מקום להוצאת תעודות יחידות*

חטיבה מסי: 102.0

מיכל מסי: 17005

תיק מסי: 6

תאריך התעודה: _____

שם מחבר התעודה: _____

שם הנמען: _____

סוג התעודה (סמן √ במקום המתאים):

- ☒ מכתב
- ☐ מברק
- ☐ תזכיר או מיזכר
- ☐ דין וחשבון או זכרון דברים משיחה או דיון
- ☐ פרוטוקול של שיחה, דיון או ישיבה

*הטופס ימולא בשני עותקים. העותק הירוק יוכנס לתיק במקום התעודה שהוצאה; העותק הלבן יצורף לתעודה שהוצאה.

המשטר סגר מסטודנט המכה למוריו

"בצורה פרובוקטיבית ללא תקדים" סגר המשטר הצבאי בעד סטודנט ערבי מלהמשיך את למודיו באוניברסיטה עקב הכנסתו ל"רשימה החמורה". זאת מוסר העתון בהדגישו כי מאורע זה גרם לגל של מחאות מצד ערבי דיר אל-אסד - כפרו של הסטודנט - ומצד תלמידי האוניברסיטה היהודים והערבים.

(אל-אתחאד, 29 בנובמבר)

ארגון הסטודנטים הערביים סגנה

ארגון הסטודנטים הערביים באוניברסיטה העברית פרסם בחבוע שעבר גילוי דעת המגנה את הכללת הסטודנטים תחת אמון ושלי ראשם "ברשימה השחורה", דבר שימנע בעדם מלהמשיך את למודיהם באוניברסיטה.

(אל-אתחאד, 29 בנובמבר)

השטרה משמיכה ברדיפתה אחרי האזרחים

עקב ההקלות ההשיגו בתי"הד הצבאיים את ענייניהם והמשטרה הגבירה את רדיפתה אחר אזרחים ערבים שהפרו את ההסדרים התקפים. העתון הסוסר על כך משים כי ההקלות למעשה הפילו החשרות והגבלות. העתון מצביע על מקרה בו נאלץ ערבי שהפר את ההסדר החדש עוד לפני שנודע לו שהוא נכלל ברשימה השחורה.

(אל-אתחאד, 3 בדצמבר, קול-העם 5 בדצמבר)

הבראה בבית כלא

עלי מחמד מרעי מ'מאד מכפר ג'נין קבל אשור מסוגצת פועלי נהריה להבראה בזכרון יעקב. הוא פנה למשרד הסוכל הצבאי בעכו על-מנת לקבל רשיון תנועה אולם הסוכל לא היה והפקיד האחר סרב לתת את הרשיון. עלי עסק על באמנותו למדינה ונסע לבית ההבראה כדי לא להפסיד את זכותו. עוד באותו ערב נגש אליו בבית ההבראה סוכר, דרש את רשיונו וסלא היה לו הוגילהו לתחנת המשטרה שם תוחזק במשך יום וחצי ואח"כ הוחזר לביתו. מהי דעת המשטרה ובעלי ההקלות בענין זה? - מסיים הכותב בשאלה...

(אל-מרצאד, 29 בנובמבר)

שלטון מקומי

האם הכפר הערבי אינו רוצה במוסצות מקומיות?

עתונות השלטון גורסת כי הכפרים הערביים מסרבים להקים מועצות מקומיות כדי שלא למלם מסיה. סיפורו של הכפר מכר סותר גרסה זו, סוען "אבן אל-קרוה" תושב מכר.

בעקבות פצומות מנשלחו למשרד הפנים ע"י תושבי הכפר ובעקבות פאילתה פהוגשה לבר הפנים בראשית 1963, הוכשרה הקמת מועצה מקומית בכפר תוך חצי שנה. הכשרה זו לא בוצעה עד היום. יתר על כן, התושבים אשפו בידשם שם, תוך חדשיים, סך של 17,000 ל"י לשם תיקון הכבישים

בכפר, הקמת בי"ס ותחלום מכ"ד מבור התדרים המתמחים כיום כבי"ס.
האם יש אמת, אירפא, בטענת המלמוגרת? הואל הכותב. האם לאחר ספור
זה רשאי שר הפנים לטעון כי הכפר הערבי אינו רוצה במועצה מקומית?

(אל-אתחאד, 29 בנובמבר)

שר הפנים סבטיח כי בחנה הבאה תוקם מועצה מקומית בריבה

לנוכח הבטחתו הנ"ל של השר, מבאת לאחר האילתות של חה"כ חבריר,
קורא העתון לתושבי הכפר לאחד שורותיהם ולהקים מועצה מתשרת היטב
את האינטרסים החיוניים של הכפר.

(אל-אתחאד, 3 בדצמבר)

חקלאות

חרס החקלאות הערבית

"משרד החקלאות מודה בעובדות סביבות. הכפר הערבי חיבו מסוגל
לקיים את תושביו", תחת כותרת זו מביא בכל המאסר פרטים להוב
חלקותיים מהסקר החקלאי שנערך ע"י משרד החקלאות ב-104 כפרים ערביים.
בהסתמך על הנתונים קובע הכותב כי מדיניות המשלה המכוונת לניפול
הפלאחים מאדמותיהם הביאה להרס החקלאות הערבית.

(אל-אתחאד, 29 בנובמבר)

4 חדשי מאסר על תנאי לאכר העומד על זכותו לעבד את אדמתו

מחמד חסין אלח'ליל גדון ל-4 חדשי מאסר על תנאי באשמת "כניסה לאדמת
זר", לאחר שנסה לעבד את אדמתו המופקעה לצורך בנית כרמיאל. העתון
מטעים את התסרסרותם של תושבי המאזור אשר מחזיקים ומגינים על
אדמותיהם.

(אל-אתחאד, 3 בדצמבר)

תבוסל הפליתם לרעה של מגדלי הסבק הערביים

נעים מח'ול מעלה את דרישות מגדלי הסבק להעלות את התשלומים
אותם הם מקבלים עבור הסבק ולשלם להם פצויים על הפסדיהם כתוצאה
מהמחלה הפגעה בשדות הסבק. מגדלי הסבק רוצים לחזק ידם בלפיתם כמו
כלפי היהודים והם דורשים לבסל את "תופעות מדיניות התפליה והפרוד
בין התקלאים".

(אל-מרצאד, 29 בנובמבר)

העדה הדרוזית

מחאה על אופן מינוי בית"ד של העדה הדרוזית

המועצה הדתית בדלית אל-כרמל פרסמה גילוי דעת בו היא מודיעה
על אי הכרתה בבית"ד מדרגה ראשונה רבבית"ד לערעורים אשר מונו מטעם
השלטונות מבלי להתייעץ עם נציגי המשפחות והכפרים הגדולים. "האם
תושבי דלית אל-כרמל, בית ג'ן ומגאר הם אזרחים מדרגה שניה בסו
בדרום אפריקה"? גילוי הדעת מדגיש כי מינוי בית"ד הנ"ל נעשה עפ"י
שקולים של מדיניות מפלגתית. החותמים על גלוי הדעת מטעימים כי הם
מעבירים את כל טענותיהם לבית"ד הזדרזיים של המדינה, והיה אם יוכרחו
לעבור לשפוט בית"ד הדרוזים מבוי ומגאר יסם לעזוב את הארץ.

(אל-אתחאד, 3 בדצמבר)

משרד החוץ

ש ם ו ר

ירושלים, ח' ככסלו תשכ"ד
24 בנובמבר 1963

לשכת שר העבודה
נתקבל ביום
28.XI.1963

אל: סר ר, עפיר, היועץ לענייני ערבים, משרד רה"ם
ירושלים

מאת: אשר גורן, חקר

הנדון: אזורים סגורים בסדינות ערב

לשלך 1320/4/8340 מ-8.11.63

רצוף מה שהצלחנו לסצוא בחקר:-

א. לגבי רצועת עזה

ב. לגבי סיני.

בתקוה שתמצא בזה תועלת.

ב ב ר כ ה,

אשר גורן

משרד החוץ

21.11.63

סיווג

מ ז כ ר

אל :	אל :
מאת: ח. הררי, חקר	מאת:

הנדון: סיני - אזור סגור בסצרים

סיני הוא אזור סגור שהכניסה אליו דורשת רשיון מטלטונות הבטחון.

השיקולים שהניעו את המצרים להתייחס לאזור סיני כאזור סגור הם:-

1. הגבול המשותף של האזור עם ישראל.

2. אזור סיני נחשב לצומת הדרכים למעולות ההברחה בין ישראל למצרים.

שיקולים אלה הם המצדיקים את בדיקת כל נכנס לשטח ע"י שלטונות הבטחון.

בדיקה מדוקדקת נעשית לכל אדם הרוצה לבקר, לשהות לצורך עבודה או לגור שם, ולהלן הקבוצות השונות והיחס אליהן ע"י שלטונות הבטחון:-

1. לבני המקום מספיק להציג את תעודת הזהוי שלהם בפני בקורת הגבולות.

2. לאלה הגרים באזור התעלה, עליהם לבקש רשיון כניסה, שנתן לקבלו לאחר מספר ימים מטטרת הגבולות. רשיון נתן כסובן לאחר בדיקה בטחונית.

3. הרשיון נתן בדרך כלל לתקופה של שלושה חדשים ונתן להארכה, לאלה שעובדים באחת החברות שפועלות במדבר סיני, רשיונם בר-תוקף לששה חדשים.

4. לאלה שהרשעו בעבר באשמת הברחה, לא נתן להכנס לאזור. מעניין לציין, כי אחדים מאלה הורשו להכנס שוב לאזור, בגלל שהגישו עזרה לכוחות המזוייניים המצריים בזמן מבצע סיני.

5. למעלה ממאה שנה חיים באל-טור כ-300 יוונים שמקצועם לצור ספוג וכ-10 כמרים יוונים וקפריסאים הנמצאים במנזרים. לאלה נתן דרכון מיוחד ע"י משטרת הגבולות.

6. כאלף תיירים מורשים כל שנה לבקר במנזר סנט-קטרינה.

ב ב ר כ ה,

ח. הררי

לשימוש הרשויות בלבד

ד.ת. 100-250 5-63

משרד החוץ 21.11.63

אל : מר א. גורן, מ"מ מנהל המחקר

מאת: ח. תרמי, מחקר

הנדון: סיני - אזור סגור במצרים

סיני הוא אזור סגור שהכניסה אליו דורשת רשיון משלטונות המחוז.

השיקולים שהניעו את המצרים להחליט לאזור סיני כאזור סגור הם:-

1. הגבול המשותף של האזור עם ישראל.

2. אזור סיני נחשב לצומת הדרכים למעולות התבררות בין ישראל למצרים.

שיקולים אלה הם שהצדיקים את בדיקת כל נכנס למחוז מ"י מלטונות המחוז.

בדיקת מדוקדקת נעשית לכל אדם הרוצה לבקר, לשהות לצורך עבודה או לגור שם, ולהלן הקבוצות השונות והיחס אליהן מ"י מלטונות המחוז:-

1. לבני המקום מסמיך להציג את תעודת הזהות שלהם בפני בקורת הגבולות.

2. לאלה הגרים באזור התעלה, עליהם לבקש רשיון כניסה, שנתן לקבלו לאחר מספר ימים ממשרד הגבולות. רשיון נתן כמובן לאחר בדיקת בסחוגיה.

3. הרשיון נתן בדרך כלל לתקופה של שלושה חדשים ונתן להארכה, לאלה שעובדים באחת החברות שפועלות במדבר סיני, רשיונם בר-תוקף לשמה חדשים.

4. לאלה ~~[illegible]~~ שהרשעו בעבר באשמת הברחה, לא נתן להכנס לאזור. מעניין לציין, כי אחדים מאלה הורשו להכנס שוב לאזור, בגלל שהניעו עזרה לכוחות המזוינים המצריים בזמן מבצע סיני.

5. למעלה ממאת שבת חיים באל-טור כ-300 יהודים שמקצתם לצוד ספוג וכ-10 כמרים יהודים וקפריסאים הנמצאים במנזרים. לאלה נתן דרכון מיוחד מ"י ממשרד הגבולות.

6. כאלה חיירים מורשים כל שנה לבקר במנזר סנט-קטרינה.

בברכה,

ח. תרמי

משרד החוץ 21.11.63

אל : מר א. גורן, מ"מ מנהל המחקר

מאת: ת. הררי, חקר

הנדון: סיגי - אזור סגור במצרים

סיגי הוא אזור סגור שהכניסה אליו דורשת רשיון משלטונות הבטחון.

השיקולים שהניעו את המצרים להחליטם לאזור סיגי כאזור סגור הם:-

1. הגבול המשותף של האזור עם ישראל.

2. אזור סיגי נחשב לצומת הדרכים למעולות ההברחה בין ישראל למצרים.

שיקולים אלה הם המצדיקים את בדיקת כל נכנס לשטח ע"י שלטונות הבטחון.

בדיקה מדוקדקת נעשית לכל אדם הרוצה לבקר, לשהות לצורך עבודה או לגור שם, ולהלן הקבוצות העונות לחיתם אליהן ע"י שלטונות הבטחון:-

1. לבני המקום מספיק להציג את תעודת הזהוי שלהם בשני בקורת הגבולות.

2. לאלה הגרים באזור התעלה, עליהם לבקש רשיון כניסה, שנתן לקבלו לאחר מספר ימים ממשרת הגבולות. רשיון נתן כסובן לאחר בדיקת בסחורתו.

3. הרשיון נתן בדרך כלל למקומה של שלושה חדשים ונתן להתרכה, לאלה שעובדים באחת החברות שפועלות בסיגי, רשיונם בר-תוקף לשנת חדשים.

4. לאלה ~~שהגישו בקשה להשלמת~~ שהרשיון בעבר באשמת הברחה, לא נתן להכנס לאזור. מעניין לציין, כי אחדים מאלה הורשו להכנס שוב לאזור, בגלל שהניעו עזרה לכוחות המזוינים המצריים בזמן מבצע סיגי.

5. למעלה ממאה שנת חיים באל-טור כ-300 יוונים שמקצועם לצוד ספוג וכ-10 כמרים יוונים וקפריסאים הנמצאים במגזרים. לאלה נתן דרכון מיוחד ע"י משמרת הגבולות.

6. כאלה תיירים הורשים כל שנת לבקר במגזר סנט-קטרינה.

בברכה,

ת. הררי

As regards status, refugees in the Gaza Strip enjoy the same rights and suffer the same duties and restrictions applicable to the inhabitants of the area. Freedom of association and movement within the area have been curtailed for security reasons. Travel outside the area is restricted. Applications must be approved by the Military Governor, and only in few instances has permission been granted other than to UNRWA employees.

(מתוך דו"ח מסו"ת ל-1952, A/2171
בארצות המזרחות, עמוד 48)

על מעמד הפליטים

"To enter the Gaza Strip you require a military visa from the Egyptian government in Cairo. I had arrived in Cairo expecting to proceed like the wind directly from there to Gaza but was informed by the local UNRWA press officer, that this permit took two or three weeks to get, and sometimes your never got it.

The Gaza Strip... is a jail... The Egyptian government is the jailer. For reasons of its own, it does not allow the refugees to move from this narrow strip of land. The refugees might not want to leave at all, or they might not want to leave for good; but anyone would become claustrophobic if penned, for thirteen years, inside 248 square kilometers. A trickle of refugees, who can prove they have jobs elsewhere, are granted exit visas. The only official number of the departed is less than three hundred, out of 255,000 registered refugees. It seems incredible. Rumor says that more refugees do manage to go away illegally, by unknow methods.

(Cellhorn Martha - The Arabs of Palestine,
the Atlantic Monthly, October 1961)

COPY

As regards status, refugees in the Gaza Strip enjoy the same rights and suffer the same duties and restrictions applicable to the inhabitants of the area. Freedom of association and movement within the area have been curtailed for security reasons. Travel outside the area is restricted. Applications must be approved by the Military Governor, and only in few instances has permission been granted other than to UNRWA employees.

(דו"ח הסעד של A/3,171 1952 - 1 מתוך 100 עמ'
(48 עמ', הוצאת האו"ם, עמ' 48

"To enter the Gaza Strip you require a military visa from the Egyptian Government in Cairo. I had arrived in Cairo expecting to proceed like the wind directly from there to Gaza but was informed by the local UNRWA press officer, that this permit took two or three weeks to get, and sometimes your never got it.

The Gaza Strip ... is a jail... the Egyptian government is the jailer. For reasons of its own, it does not allow the refugees to move from this narrow strip of land. The refugees might not want to leave at all, or they might not want to leave for good; but anyone would become claustrophobic if penned, for thirteen years, inside 248 square kilometers. A trickle of refugees, who can prove they have jobs elsewhere, are granted exit visas. The only official number of the departed is less than three hundred, out of 255,000 registered refugees. It seems incredible. Rumor says that more refugees do manage to go away illegally, by unknow methods.

(Gellhorn Martha - The Arabs of Palestine, the Atlantic Monthly, October 1961).

COPY

As regards status, refugees in the Gaza Strip enjoy the same rights and suffer the same duties and restrictions applicable to the inhabitants of the area. Freedom of association and movement within the area have been curtailed for security reasons. Travel outside the area is restricted. Applications must be approved by the Military Governor, and only in few instances has permission been granted other than to UNRWA employees.

"To enter the Gaza Strip you require a military visa from the Egyptian Government in Cairo. I had arrived in Cairo expecting to proceed like the wind directly from there to Gaza but was informed by the local UNRWA press officer, that this permit took two or three weeks to get, and sometimes your never got it.

The Gaza Strip ... is a jail... The Egyptian government is the jailer. For reasons of its own, it does not allow the refugees to move from this narrow strip of land. The refugees might not want to leave at all, or they might not want to leave for good; but anyone would become claustrophobic if penned, for thirteen years, inside 248 square kilometers. A trickle of refugees, who can prove they have jobs elsewhere, are granted exit visas. The only official number of the departed is less than three hundred, out of 255,000 registered refugees. It seems incredible. Rumor says that more refugees do manage to go away illegally, by unknow methods.

(Gellhorn Martha - The Arabs of Palestine, the Atlantic Monthly, October 1961).

COPY

As regards status, refugees in the Gaza Strip enjoy the same rights and suffer the same duties and restrictions applicable to the inhabitants of the area. Freedom of association and movement within the area have been curtailed for security reasons. Travel outside the area is restricted. Applications must be approved by the Military Governor, and only in few instances has permission been granted other than to UNRWA employees.

"To enter the Gaza Strip you require a military visa from the Egyptian Government in Cairo. I had arrived in Cairo expecting to proceed like the wind directly from there to Gaza but was informed by the local UNRWA press officer, that this permit took two or three weeks to get, and sometimes your never got it.

The Gaza Strip ... is a jail... The Egyptian government is the jailer. For reasons of its own, it does not allow the refugees to move from this narrow strip of land. The refugees might not want to leave at all, or they might not want to leave for good; but anyone would become claustrophobic if penned, for thirteen years, inside 248 square kilometers. A trickle of refugees, who can prove they have jobs elsewhere, are granted exit visas. The only official number of the departed is less than three hundred, out of 255,000 registered refugees. It seems incredible. Rumor says that more refugees do manage to go away illegally, by unknow methods.

(Gellhorn Martha - The Arabs of Palestine, the Atlantic Monthly, October 1961).

היועץ לענייני ערבים

ירושלים, 2 בכסלו תשכ"ד
28 בנובמבר 1965

1320/4/8416

אל : סר אסר גרן, מחלקת החקר, ספרד תחדץ

אסר היקר,

הריני מאשר בתודה מכתבך מ-24.11.63
על צרופיך המסמכים בעניין האזורים המגוריים
במדינות ערב.

תודה על המאמץ לך ולכל אלה שסייעו בזה.

שלך,

ר. שמיר

1. כל הגבלה או מקום מוגבר לא חל על אף יהוב מישובי ה-גליל או ה-כולש פרט לכפר אחד ויחיד הכפר ברשעם החצוי לשני חלקים חלק ישראלי וחלק ירדני ושאר גם הם צוידו ברשיונות שנתיים. מספר תושבי הכפר הנו 520.

2. אותם האנשים שהיו הכרח מסעמים במחוניים למקח על חנותם ושלגביהם הוצאו בווים המחייבם להצטיד ברשיונות חנות קבלו ומקבלים רשיונות בהתאם למצבם בעבר, ושום הרעה לא חלה בחנותם ובאחריות עבודתם.

3. לגבי מספר אנשים הוגבר המקום ויוגבר גם להבא באם כמחון המדינה ושלום הצבור יחייבו זאת.

כיצד עקי צורפת לדעתו לסכסוכים הפוליטיים על הטעם הלאומי של חופש התנועה.

ישראל - טענו הסתי על הגבול - עליונים שהדבר תבוע בזה כי הכוונה (ב-27.11.67) הסיור "הקלות" אופיינו לגבי הטעם הלאומי. ניתן לשחזר בסיוע עקי הדברים בלתי את המלה הבאה לפני היום אלה הפוליטיים אשר הוקנו על חופש התנועה על העיקרים הלאומיים בשני הטעמים הלאומי".

סיוע עקי מציע להבין הדבר צ' לאור שהפוליטיות הפוליטית שהיתה כי "הקלות" אם הכוונה פתח הפוליטיות חופשית אשר זהו היא קיומית קלה לבין ישראל, כי הפוליטיות הישראלים ניכר שהם כפי בהצהרה בעמדתם ולקבוצה שלו הם יהודים לחלוטין ולכן הקלות, ואף הם חייבים להקטין בפוליטיות.

כך אם הוא עקרון הפוליטיות שהיתה ארגונית הכוללת שהוא אפשרים אשר נישואים שהם חופש התנועה הזה הוא, ואף אחים לחלוטין בפוליטיות ניתן על שהוא לעקוף את כפרה אחד על הקשיים הפוליטיים.

(עם-אחד, 22.11.67)

(בקהל: הדבר אומר את שהוא שלו אשר הנעשה לגבולות הסיור
ענבי טיה. עמדת ו כפי הקו כפי-אחד. עמדת הזו).

צו סגירה אזורים באזור הצפון

בתוקף סמכויותי לפי תקנות 4 (6) , 6 (2) ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חירום) , 1945 (להלן "התקנות") ויתר סמכויותי לפי התקנות הנני מצוה בזה כדלהלן:

סגירת אזורים
1. מוכרזים בזה כאזורים סגורים לצרכי התקנות:

א. כל אחד מחמשת האזורים , אשר גבולותיהם מותווים בצבע שחור במפת 1:100.000 התחומה על ידי והמצורפת לצו זה ומהווה חלק בלתי נפרד ממנו , המסומנים כאזורים א' עד ה'.

ב. כל אחד מ - 11 הכפריט בגבולותיהם , המותווים בצבע שחור במפות 1:20.000 , התחומות על ידי והמצורפות לצו זה ומהוות חלק בלתי נפרד ממנו.

איסור כניסה ויציאה
2. א. לא ייכנס אדם לתוך אחד מן האזורים הסגורים כאמור בסעיף 1 ולא יצא ממנו , כל עוד צו זה עומד בתוקפו , אלא לפי רשיון שניתן על-ידי או מטעמי.

ב. הרשיון יהיה בכתב ויוכל להיות אישי או כללי.

רשיונות
3. א. בקשות לרשיונות כניסה לתוך אזור מן האזורים הסגורים תוגשנה:
(1) למשרדי הממשל הצבאי , ת"א , הקריה , ר"ח א מס' 3.
(2) למפה המחוז הצפוני של משטרת ישראל ב-חיפה.
(3) למשטרת ישראל ב-יערה - ע"י תושבי אזור ג' בלבד.
(4) למשטרת ישראל ב-ראש פנה - ע"י תושבי אזור ג' בלבד.
(5) לכל נציגויותי - ע"י תושבי האזורים א' עד ה' בלבד.

ב. בקשות לרשיונות יציאה אישיים ע"י מי שמצוי בתוך אזור סגור ואשר רשיון כללי אינו חל עליו , תוגשנה:
(1) לנציגות הממשל הצבאי ב-כעונה - ע"י תושבי אזור ב' בלבד.
(2) לנציגות הממשל הצבאי ב-עכו - ע"י תושבי אזורים ב' ו-ג' בלבד.
(3) לנציגות הממשל הצבאי ב-נצרת - ע"י תושבי אזור ד' בלבד.

פרסום הצו
4. א. צו זה והמפה המצורפת אליו יופקדו בלשכת מפקד צבאי אזור הצפון.

ב. העתקים כרוקים של הצו ושל המפות המצורפות אליו תופצנה:
(1) למפונה על מחוז הצפון שבמשרד הפנים.
(2) לכל מחנות המשטרה בנפות המשטרה צפת-כנרת , עכו , יזרעאל ו-חיפה.
(3) לכל נציגי באזור הצפון.
(4) לכל ראשי הרשויות המקומיות שבאזור הצפון ,
כדי שיהיו עתותים שם לעיונו של הקהל.

תחילת תוקף
5. תחילתו של צו זה מיום 15 נובמבר 63 (כ"ח חשון תשכ"ד).

בטול
6. צו סגירת אזורים מס' 2 מיום 21 פבר' 54 על כל תקוניו ותוספותיו בטל עם כניסתו לתוקף של צו זה.

שם
7. לצו זה ייקרא "צו סגירת אזורים (אזור הצפון) , תשכ"ד - 1963".

ת א ר י ך : כ"ג חשון תשכ"ד
10 נוב' 63

צבי קמן , סא"ל
מפקד צבאי אזור הצפון

תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945

רשיון יציאה וכניסה - אזור הצפון (מס' 2)

בתוקף סמכויותי לפי תקנות 6 (2), 9 (1) ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 (להלן "התקנות") ויתר סמכויותי לפי התקנות ובתוקף סמכויותי לפי צו סגירת אזורים (אזור הצפון) תשכ"ד-1963 (להלן - "צו הסגירה"), הנני נותן בזה רשיון כללי כמפורט להלן, אשר תואר את התושבים אשר עליהם הוא חל מן הצורך בקבלת רשיון אישי:

רשיון יציאה וכניסה

1. א. תושבי אזור א' יהיו רשאים להכנס לאזורים ה', ו', ז', ח' ו-ט'.

ב. תושבי האזורים ה', ו', ז' ו-ח' יהיו רשאים להכנס לאזור ט'.

ג. תושבי אזור ב' יהיו רשאים להכנס למפרצת ישראל ב-יערה.

ד. תושבי אזור ג' יהיו רשאים להכנס אל השטח הבנוי של המושבה ראש פנה.

ה.(1) תושבי אזור ד' יהיו רשאים להכנס לתחום המועצה המקומית עפולה ולתחום העיר נצרת.

(2) לא יצא תושב אזור ד' מגבולות האזור הסגור ולא ישהה מחוצה לו כאמור בסעיף 1 ה' (1), אלא בין השעות 0600 שביום מסויים ועד לשעה 2000 בו ביום.

(3) בצאתו מן האזור הסגור ד' ובנועו לתחום המועצה המקומית עפולה כאמור בסעיפים 1 ה' (1) ו-(2) לעיל, רשאי תושב האזור הסגור ד' לנוע רק לאורך כביש סנדלה - עפולה.

ו.(1) תושבי ואדי חמאם אשר באזור ח' יהיו רשאים לצאת לתחום המועצה המקומית מגדל ולתחום העיר טבריה.

(2) לא יצא תושב ואדי חמאם לתחום העיר טבריה ולא ישהה בו אלא בין השעות 0600 שביום מסויים ועד לשעה 2000 בו ביום.

שמירת דינים

2. א. לשם הסרת ספק מובהר בזה כי רשיון זה אינו מקנה בשום מקרה זכות כניסה לתוך "אזור במחון" כמשמעותו בתקנות שעת חירום (אזורי במחון) תש"ם - 1949 או לתוך שטח אסונים של צה"ל שנסגר על פי תקנה 125 לתקנות.

ב. רשיון זה גם אינו מקנה זכות כניסה לאזור סגור אחר כלשהו שנסגר לפי תקנה 125 לתקנות אלא אם המעבר דרך האזור הסגור תיועד כדי להכנס לאזור סגור אחר שאליו הורשתה הכניסה בהתאם להוראות היתר זה.

פרסום

3. סעיף 4 (ב) לצו הסגירה יחול על דרכי הפרסום של רשיון זה.

תחילת תוקף

4. תחילתו של רשיון זה ביום 15 נובמבר 63 (כ"ח חשון תשכ"ד).

שם

5. רשיון זה ייקרא - "רשיון כללי (אזור הצפון) (מס' 2), תשכ"ד - 1963".

תאריך: כ"ג חשון תשכ"ד
10 נוב' 63

צבי שפן, סא"ל
מפקד צבאי אזור הצפון

תקנות ההגנה (שעת חירום) , 1945

רשיון יציאה כללי - אזור הצפון (מס' 1)

בתוקף סמכויותי לפי תקנות 6 (2) , 9 ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חירום) , 1945 (להלן "התקנות") ויתר סמכויותי לפי התקנות , ובתוקף סמכויותי לפי צו סגירת אזורים (אזור הצפון) , התש"ד - 1963 (להלן "צו הסגירה") ובהתאם להסמכה שהוענקה לי ע"י מפקד צבאי חיכון ביום ח' באב תש"ט (9אוג' 59) הנני מעניק בזה רשיון כללי כדלהלן:

רשיון יציאה

1. כל אדם שהוא תושב אחד מהאזורים א' , ה' , ו' , ז' , ח' ו-ט' שנסגרו בצו הסגירה רשאי לצאת מתוך האזור הסגור אל מחוץ לאזור הצפון מכוחו של רשיון כללי זה , ללא צורך ברשיון אישי.

שמירת דינים

2. א. לשם הסרת ספק , מובהר בזה כי רשיון זה אינו מקנה בשום מקרה זכות כניסה לתוך "אזור בסחון" כמשמעותו בתקנות שעת חירום (אזורי-בסחון) , תש"ט - 1949 או לתוך שטח אמונים של צה"ל שנסגר על פי תקנה 125 לתקנות.

ב. רשיון זה גם אינו מקנה זכות כניסה לאזור סגור כלשהו , שנסגר לפי תקנה 125 לתקנות , אלא במידה והמעבר דרך האזור הסגור חיוני כדי לצאת מתוך האזור הסגור אשר בו האדם גר אל מחוץ לאזור הצפון.

מעבר כביש ואדי עירון

3. לכל מי שיוצא מאזור הצפון לפי סעיף 1 מותנה בזה רשיון מעבר דרך כביש ואדי עירון (עזה).

פרסום

4. סעיף 4 (ב) לצו הסגירה יחול על דרכי הפרסום של רשיון זה.

תחילת תוקף

5. תחילתו של רשיון זה מיום 15 נובמבר 63 (כ"ח חשון תשכ"ד).

שם

6. רשיון זה ייקרא "רשיון יציאה כללי (אזור הצפון) (מס' 1) , תשכ"ד - 1963".

ת א ר י ך : כ"ג חשון תשכ"ד
10 נוב' 63

צבי שפן , סא"ל
מפקד צבא' אזור הצפון

צו סגירה אזורים באזור הצפון

בתוקף סמכויותי לפי תקנה 4 (6), 6 (2) ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 (להלן "התקנות") ויתר סמכויותי לפי התקנות הנני מצוה בזה כדלהלן:

סגירת אזורים

1. מוכרזים בזה כאזורים סגורים לצרכי התקנות:

א. כל אחד מחמשת האזורים, אשר גבולותיהם מותווים בצבע שחור במפת 1:100.000 החתומה על ידי והמצורפת לצו זה ומהווה חלק בלתי נפרד ממנו, המסומנים כאזורים א' עד ס'.

ב. כל אחד מ - 11 הכפרים בגבולותיהם, המותווים בצבע שחור במפות 1:20.000, החתומות על ידי והמצורפות לצו זה ומהוות חלק בלתי נפרד ממנו.

איסור כניסה ויציאה

2. א. לא ייכנס אדם לתוך אחד מן האזורים הסגורים כאמור בסעיף 1 ולא יצא ממנו, כל עוד צו זה עומד בתוקפו, אלא לפי רשיון שניתן על-ידי או מטעמי.

ב. הרשיון יהיה בכתב ויוכל להיות אישי או כללי.

רשיונות

3. א. בקשות לרשיונות כניסה לתוך אזור מן האזורים הסגורים תוגשנה:

(1) למשרדי הממשל הצבאי, ת"א, הקריה, ר"ח א מס' 3.

(2) למפה המחוז הצפוני של משטרת ישראל ב-חיפה.

(3) למשטרת ישראל ב-יערה - ע"י תושבי אזור ב' בלבד.

(4) למשטרת ישראל ב-ראש פנה - ע"י תושבי אזור ג' בלבד.

(5) לכל נציגויותי - ע"י תושבי האזורים א' עד ס' בלבד.

ב. בקשות לרשיונות יציאה אישיים ע"י מי שמצוי בתוך אזור סגור ואשר רשיון כללי אינו חל עליו, תוגשנה:

(1) לנציגות הממשל הצבאי ב-מעונה - ע"י תושבי אזור ב' בלבד.

(2) לנציגות הממשל הצבאי ב-עכו - ע"י תושבי אזורים ב' ו-ג' בלבד.

(3) לנציגות הממשל הצבאי ב-נצרת - ע"י תושבי אזור ד' בלבד.

פרסום הצו

4. א. צו זה והמפה המצורפת אליו יופקדו בלשכת מפקד צבאי אזור הצפון.

ב. העתקים כרוכים של הצו ושל המפות המצורפות אליו תופצנה:

(1) למפונה על מחוז הצפון שבמשרד הפנים.

(2) לכל מחנות המשטרה בנפות המשטרה צפת-כנרת, עכו, יזרעאל ו-חיפה.

(3) לכל נציגי באזור הצפון.

(4) לכל ראשי הרשויות המקומיות שבאזור הצפון, כדי שיהיו פתוחים שם לעיונו של הקהל.

תחילת תוקף

5. התחילתו של צו זה ביום 15 נובמבר 63 (כ"ח חשון תשכ"ד).

בטול

6. צו סגירת אזורים מס' 2 מיום 21 מבר' 54 על כל תקוניו ותוספותיו בטל עם כניסתו לתוקף של צו זה.

שם

7. לצו זה ייקרא "צו סגירת אזורים (אזור הצפון), תשכ"ד - 1963".

ת א ר י ך: כ"ג חשון תשכ"ד
10 נוב' 63

צבי קמן, סא"ל
מפקד צבאי אזור הצפון

תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945

רשיון יציאה כללי - אזור הצפון (מס' 1)

בתוקף סמכויותי לפי תקנות 6 (2), 9 ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 (להלן "התקנות") ויתר סמכויותי לפי התקנות, ובתוקף סמכויותי לפי צו סגירת אזורים (אזור הצפון), התש"ך - 1963 (להלן "צו הסגירה") ובהתאם להסמכה שהוענקה לי ע"י מפקד צבאי חיכון ביום ה' באב תשי"ט (9אוג' 59) הנני מעניק בזה רשיון כללי כדלהלן:

רשיון יציאה	1.	כל אדם שהוא תושב אחד מהאזורים א', ה', ו', ז', ח' ו-ט' שנסגרו בצו הסגירה רשאי לצאת מתוך האזור הסגור אל מחוץ לאזור הצפון מכוחו של רשיון כללי זה, ללא צורך ברשיון אישי.
שמירת דינים	2.	א. לשם הסרת ספק, מובהר בזה כי רשיון זה אינו מקנה בשום מקרה זכות כניסה לתוך "אזור בטחון" כמשמעותו בתקנות שעת חירום (אזורי-בטחון), התש"ם - 1949 או לתוך שטח אסונים של צה"ל שנסגר על פי תקנה 125 לתקנות.
		ב. רשיון זה גם אינו מקנה זכות כניסה לאזור סגור כלשהו, שנסגר לפי תקנה 125 לתקנות, אלא בפירוד והמעבר דרך האזור הסגור חיוני כדי לצאת מתוך האזור הסגור אשר בו האדם גר אל מחוץ לאזור הצפון.
מעבר כביש ואזי עירון	3.	לכל מי שיוצא מאזור הצפון לפי סעיף 1 מוענק בזה רשיון מעבר דרך כביש ואזי עירון (שרה).
פרסום	4.	סעיף 4 (ב) לצו הסגירה יחול על דרכי הפרסום של רשיון זה.
תחילת תוקף	5.	תחילתו של רשיון זה מיום 15 נובמבר 63 (כ"ח חשון התש"ך).
שם	6.	רשיון זה ייקרא "רשיון יציאה כללי (אזור הצפון) (מס' 1), התש"ך - 1963".

תאריך: כ"ג חשון תשכ"ך
10 נוב' 63

צבי שפן, סא"ל
מפקד צבאי אזור הצפון

תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945

רשיון יציאה בלתי – אזור הצפון (מס' 2)

בתוקף סמכויותי לפי תקנות 6 (2), 9 (1) ו-125 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 (להלן "התקנות") ויתר סמכויותי לפי התקנות ובתוקף סמכויותי לפי צו סגירת אזורים (אזור הצפון) תשכ"ד-1963 (להלן – "צו הסגירה"), הנני נותן בזה רשיון כללי כמפורט להלן, אשר פוטר את התושבים אשר עליהם הוא חל מן הצורך בקבלת רשיון אישי:

רשיון יציאה וכניסה

1. א. תושבי אזור א' יהיו רשאים להכנס לאזורים ה', ו', ז', ח' ו-ט'.

ב. תושבי האזורים ה', ו', ז' ו-ח' יהיו רשאים להכנס לאזור ט'.

ג. תושבי אזור ב' יהיו רשאים להכנס למשמרת ישראל ב-יערה.

ד. תושבי אזור ג' יהיו רשאים להכנס אל השטח הבנוי של העושבה ראש פנה.

ה.(1) תושבי אזור ד' יהיו רשאים להכנס לתחום המועצה המקומית עפולה ולתחום העיר נצרת.

(2) לא יצא תושב אזור ד' מגבולות האזור הסגור ולא ישהה מחוצה לו כאמור בסעיף 1 ה' (1), אלא בין השעות 0600 שביום מסויים ועד לשעה 2000 בו ביום.

(3) בצאתו מן האזור הסגור ד' ובנועו לתחום המועצה המקומית עפולה כאמור בסעיפים 1 ה' (1) ו-(2) לעיל, רשאי תושב האזור הסגור ד' לנוע רק לאורך כביש סנדלה – עפולה.

ו.(1) תושבי ואדי חמאם אשר באזור ח' יהיו רשאים לצאת לתחום המועצה המקומית מגדל ולתחום העיר סכריה.

(2) לא יצא תושב ואדי חמאם לתחום העיר סכריה ולא ישהה בו אלא בין השעות 0600 שביום מסויים ועד לשעה 2000 בו ביום.

שמירת דינים

2. א. לשם הסרת ספק מובהר בזה כי רשיון זה אינו מקנה בשום מקרה זכות כניסה לתוך "אזור בסחון" כמשמעותו בתקנות שעת חירום (אזורי בסחון) תש"ט – 1949 או לתוך שטח אסונים של צה"ל שנסגר על פי תקנה 125 לתקנות.

ב. רשיון זה גם אינו מקנה רשות כניסה לאזור סגור אחר כלשהו שנסגר לפי תקנה 125 לתקנות אלא אם המעבר דרך האזור הסגור חיוני כדי להכנס לאזור סגור אחר שאליו הורשתה הכניסה בהתאם להוראות היתר זה.

פרסום

3. סעיף 4 (ב) לצו הסגירה יחול על דרכי הפרסום של רשיון זה.

תחילת תוקף

4. תחילתו של רשיון זה ביום 15 נובמבר 63 (כ"ח חשון תשכ"ד).

שם

5. רשיון זה ייקרא – "רשיון כללי (אזור הצפון) (מס' 2), תשכ"ד – 1963".

תאריך: כ"ג חשון תשכ"ד
10 נוב' 63

צבי שפן, סא"ל
מפקד צבאי אזור הצפון

היועץ לענייני ערבים
נתקבל ביום
12. XI. 1963

משרד החוץ

ש ט ר

ירושלים, כ' בחשון תשכ"ד
11 בנובמבר 1963

אל : היועץ לענייני ערבים, משרד ראש הממשלה,
ירושלים.

מאת: מ"מ מנהל חקר

הנדון: אזורים סגורים במדינות ערב
(לשלך 1320/4/8340 מ-8.11.63)

מר עמיר הנכבד,

1. נחפש חומר מתאים.

2. העברתי הבקשה גם למחקר/אס"ן ולנציגנו בצומת.

בברך ארץ,

אשר נורן

אנ/רק

היועץ לענייני ערבים

ירושלים, כ' בחשון תשכ"ד
8 בנובמבר 1963

1320/4/ 8334

אל : ראש יחידת [redacted] ם.נ. כ.

הנדון: הערבות לדברי רת"ם

סקירתך 2112/26/490 מ-3.11.63

תודה על הסקירת המעניינת.

בפיסקה השניה הסעיף ג' מזכרת הערבית שגם "במדינות ערב ישנם אזורים סגורים..."

האם לדעתך קיימות ערבדות היכולות להוכיח טענה כזאת? (אין כוונתי לאזורים בהם משוכנים פתקנים צבאיים - כי הרי אזורים סגורים כאלה קיימים בכל מדינות העולם).

פניתי בשאלה דומה גם למחלקת המחקר.

בברכה,

ר. עמיר

לשכת היועץ לענייני ערבים

ירושלים, 8 בחשון תשכ"ד
בנובמבר 1963

130/4/ 8340

ס ו ד ר

אל : מר אשר גורן, מנהל החקר, משרד החוץ

אשר היקר,

מפי ערבים שמענו ש"אזורים סגורים קיימים
גם במדינות ערב והגישה אליהם מחייבת חשבת
רשיון תגועה".

האם ידיעה זו נכונה? האם הכוונה רק לאזורים
בהם משוכנים מתקנים צבאיים או אזורים גרחביים?

אילו אפשר היה לקבל אינפורמציה מפורטת
על נושא זה היה הדבר חשוב מאד לעוסקים בהסברה.

בברכה,

ר. עמיר

יועץ לענייני ערבים
נתקבל ביום
12 XI. 1963

לשכת ראש המטה הכללי

סודי

חשון תשכ"ד
63 נוב'
כב -5 2605
העתק. מתוך 3 העתקים
דף אחד בלבד

לכב'
סר רחבעם אמיר
יועץ לענייני ערבים
<u>ליד משרד רוה"מ</u>

הנדון: <u>הפעלת הקלות בממשל הצבאי</u>

רצ"ב העתק מס' 21 של מכתבנו מב-5-2534 מ-3 נוב' בנדון,
אשר הועבר בהתאם להוראות ר' הממשלה ושר הבטחון.

מע/רש

משה עמיר, סא"ל
ראש לשכת ה-רמטכ"ל

סודי

לשכת הפרקליט למגזר הערבים

ירושלים, ה' בחשון תשכ"ה
11 בנובמבר 1964

1320/4/7428

אל : הלשכה, ת"א

הנדון: צווי הגבלת תנועה למבקשי
המעברים

רצ"ב לידיעתכם העתק מכתב ש.ב.כ. [redacted]
מיום 7.10.64, בנדון.

בברכה,

ג.ב.

בהירת תשובה

סודי

לישה ה-רמכ"ל
סל' 950
מב - 5 2534
חשון תשכד
3 נוב' 63
העתק מהנ"ל...העתקים
דף אחד בלבד

אלוף פקוד הצפון
אלוף פקוד הדרום
אלוף פקוד המרכז
ר' אג"ם/ממטל צבאי
ס-רמכ"ל (2)
ר' אמ"ן

הנדון: הפעלה הילות בממטל הצבאי

כללי

בהתאם להוראות ר' הממטלה ומר הפחון יונהגו השנויים הבאים בממטל הצבאי:-

1. אזור הצפון (הגליל) יחולק מחדש, מבמינה הלקהו לאזורים סגורים: במקום 17 האזורים הקיימים יחולק ה-גליל להשעה אזורים. כן יסגרו גם להבא 11 כפרים נפושים.

2. תושבי ה-גליל וה-חינון, פרט לתושבי הכפרים סנולה, מוקבלה, שב זל רובה - זנגריה, שב זל שמיה ו-ברכיה, המוכנים ליד הגבול, יהיו רשאים לצאת מתוך האזור הסגור בו הם גרים, ללא צורך ברשיון הנועה אישי.

3. יציאתם של אותם אנשים, שהנועתם ללא פקוח מהווה סיכון בטחוני, תוגבל על ידי צוות הגבלה אישיים.

בצוע

4. מפקד צבאי אזור הפחון יוציא:

(א) צו סגירה אזורים חדש לפיו יחולק הצפון להשעה אזורים סגורים א-ט' (השפה הועבר ע"י מכורב ד'), כן יסגרו 11 כפרים נפושים.

(ב) רשיון כללי הפאפשר לתושבי האזורים א,ה,ו,ז,ה, ו-כ' לצאת מן האזור הסגור, בו הם גרים, ללא צורך בבשיון הנועה אישי.

(ג) צוות הגבלה אישיים לגבי תושבי האזור, שאין להחיר להם הנועה ללא רשיון אישי, בהתאם לפקודות קבע למפקד צבאי (סעיף 13 ו').

5. מפקד צבאי אזור היכון יוציא:

(א) רשיון כללי המאפשר לתושבי אזור ההיכון, פרט לתושבי נרמש, לצאת מן האזור הסגור, בו הם גרים, ללא צורך ברשיון הנועה.

(ב) צוות הגבלה אישיים כנ"ל.

6. א. פקודה קבע למפקד צבאי והגדרת הפקידי הממטל הצבאי כמכורם בנספחים א' ו-ב', למכתב סגן ה-רמכ"ל מב-5-2016 מיום 6 אפר' 62, נשארות ללא שנוי.

ב. הוראה קבע אג"ם והוראות קבע אג"ם/מבצעים יתוקנו בהתאם לאמור לעיל

7. ר' זב"ם/ממטל צבאי

יעביר לפקדים הצבאיים של אזור הפחון ההיכון את נוסח צו הסגירה והרשיונות הכלליים.

8. התתוי החל ם-15 נוב' 63.

צבי זור, רב-אלוף
ראש הממה הכללי

צצ/רם

הערה: אר מחפש אחיך - שלח לענייני אבדן עזרה רבה.

סודי

מתוך סקירת ראש הממשלה
ל. אשכול [illegible]

ברצוני עכשיו, חברי הכנסת, בעסקי כבעיות סגים, לייחד
את הדיבור גם על כמה עניינים הנוגעים לאזרחים הערביים והדרוזיים במדינה.
בעיות אלו, כידוע, מעסיקות את סדרי הממשלה, ומהן נמצאות גם בדיון כעני ועדות
שונות של הכנסת. אבע היום רק באחדות מהן.

ראשונה - הפיצויים. מאז החלה פעולת תשלום הפיצויים בשנת
1954, לפי חוק נכסי נפקדים וחוק רכישת מקרקעין, חישלה הממשלה תביעותיהם
של קרוב לרבבה (9,600 בואולי בשתך היתים האחרונים כבר גדל המספר) של אזרחים
מקרב האוכלוסיה הערבית. שולמו כ-14 מיליון לירות, וכן העוברו לבעלותם של
שתובעים 37 אלף דונם קרקע ברחבי הארץ. כ-2500 תביעות נושות נמצאות בטיפול.
ברצוננו להסדיר סופית את בעיית הפיצויים. הממשלה מוכנה לקבוע סוף סופי
להגשת התביעות, ולהעסיד לרשות פעולה זו את התקציב והקרקע הדרושים לכך.

בעיה שניה: תכנון הבניה באזורים הערביים. השגשוג הכלכלי
במדינה, חברי הכנסת, ניכר בסקטור הערבי כמקסור היהודי, בדרך הטבע גרם
הדבר גם להרחבת הבניה בערבי הכפרים הערביים, ובערים. המצב הכלכלי המשיר
מאפשר בניית בתים חדשים והולכיסתוקים בעשרים ובעיירות הערביים. לצערנו,
אין הבונים מקפידים תמיד על תכנון ועל כללי מתאר, והדבר לא ייתכן. אמנם
ידעתי כי רק חלק מהישובים הערביים והדרוזיים זכה עד עכשיו לתכניות מתאר,
והעדר תכניות כאלו מקשה על קבלת תכניות. אני רוצה לאמר שאנו מחפשים - ואני
מקווה שנמצא - דרכים להחיש את הפעולות האדמיניסטרטיביות לרישוי בניה, ולהקל
על קבלת הרשיון. אבל מן הראוי ומן הדין הוא שאזרחים שומרי חוק ומדר יבינו
כי שמירה על חוקי הבניה היא קודם כל לטובתם הם ולטובת יושביהם, כמדיהם
או עיירותיהם. תכנון יעיל מאפשר אספקת שירותים נאים ונוחים הדרושים לכפר,
ואספקתם ביעילות ובתנאים חסכוניים. בניה בלתי-חוקית, על אדמות המדינה,
בשטחים יער ובשטחים שנועדו למטרות ציבור שונות אחרות כל אלה לא ייתכנו
ולא ייסבלו. דין אחד לרמת-גן ולחיפה, לכפר-סבא ולטירה, ללטיבה ולשפרעם.

עוד בעיה, מספר הזוכים בהשכלה תיכונית וגבוהה מקרב האוכלוסיה
הערבית והדרוזית, נמצאת בגידול מתמיד. בשנת 1953 סיימו 15 תלמידים לימודיהם
בבתי הספר תיכוניים, בעוד שבשנת 1963 עלה מספרם לקרוב ל-200 תלמידים.

כדי לעזור לסטודנטים מחומרי אמצעים בשנות לימודיהם האחרונות
שטודנטים לסיימם ולעבודתם בארץ, וכדי לעודד הכשרתם המקצועית של בוגרי
בתי ספר תיכוניים, תקים קרן כספית ציבורית מיוחדת להלוואות.

הקרן תנוהל בשיתוף עם הסתדרות הסטודנטים הכללית, ותעמוד
לרשות הנזקקים לה מקרב הסטודנטים: יהודים, ערבים ודרוזים, למען אשר להם
לסיים את חוק לימודיהם למען אשר לכל אלה הזקוקים לעזרה לקבל הלוואות
מקרן זו, מתוך הנחה כי לאחר גמר לימודיהם, יוכלו בשתך השנים להחזיר את
מכוסיההלוואות לקרן הזאת אשר תיהפך על ידי כך למסדת מתוכל לפעול עד
לקץ הימים, על עוד יהיה צורך בהלוואות ועזרה לסטודנטים.

ועוד על שיתוף הכפר הערבי והדרוזי. התוזינו תכנית חומס
לפיתוח האזור הערבי אשר בביצועה הוחל לפני כשנה, וכן השלימה הממשלה סקר
של אפס הכפרים הערביים והדרוזיים אשר יסייע בעבודת הפיתוח החקלאי. בשתדרת
תכנית החומס זכו מספר רב של ישובים ערביים לכבישים, לאספקת מים, לחשמל
ולשירותי כריאות ושפעלי תיכון. בקרוב תובא לדיון ולאישור הממשלה הצעתכים
תכנית להגדלת שטחי השלחין בכפרים בכ-30 אלף דונם, ושטחי המטעים בכ-10 אלפים
דונם.

./.

זה עתה הושלם תשלב הראשון של התכנית לאספקת מי שתיה ומצר לכפרים הערביים. עד סוף השנה הנוכחית יסופקו מים בספקת תכנית זו לעשרה כפרים נוספים באיזור הגליל, ובזאת נגיע לכך ש־70% של הכפרים הערביים תהיה אספקת מ שתיה ומצר סדירה. דהיינו כ־72 מתוך 104 כפרים שיש לנו, ובמלק ניכר מכפרים אלה יהיו גם מי השקאה.

בעקבות פעולות העיתות שנעשו מאז קום המדינה, גדלו בכפרים הערביי שטחי ההשקייה מ־ 4 ושטחי גידולי השדה / מ־ 3; שטחי הירקות - מ־ 7; ייצור החל מ־ 3; בשר בקר - מ־ 6; ובשר צאן - מ־ 9 לערך.

התקדמות ניכרת חלה גם בתחום הארגוני. נציגי החקלאים הערביים והדרוזים עולבו במועצות הייצור הושיווק העוסקות בשוצרתם. הוקמה מועצה לייצור ולשיווק טבק, בראשות נציג המגדלים הערביים והדרוזים. כן הוקם בקרוב מועצה לייצור ושיווק זיתים, בה יהיה רוב לנציגי המגדלים הערביים.

לפני כשנה הוקם בנצרת מרכז ארצי לחקלאות הערבית, שתרד זה מטפל בכל השאלות הקשורות בקידום ובפיתוח החקלאות בכפר הערבי. עם הקמת מרכז זה, הוגדל מספר הפקריכים המיועדים לכפרי הערבים והדרוזים מ־ 3, והוסל בארגון קואופרטיב של שיווק התוצרת החקלאית.

חברי הכנסת, אני סבור שאתם מסכים למספר מפי דברים הנוגעים למשטי הצבאי. הנני לשירותכם.

בקורי הדיון של המשלה נאמר: (אני מצטט). "אמצעי הבטחון באיזור הגבולות מחוייבי המציאות, עקב טירובן של המדינות הערביות המכונות לעשות שלום ישראל, יצומצמו אך ורק לצרכי בטחון מקומיים וחיוניים, ולא יפגעו ללא צורך והכרח בחופש התנועה של תושבי הגבולות". עד כאן הציטוט.

האיזורים הקרויים "איזור מפשל צבאי" - לידיעתכם, רזאת לדעת ולז - אינם נבדלים כיום מאשר חלקי הארץ מבחינת מעמדם המשפטי או מבחינת שעולות ג המשלה האזרחיים. על איזורים אלה חוגו אפנם מפקדים צבאיים, אמנם תקנות ההג אולם גם על יאר חלקי הארץ חוגו ומטוגים מפקדים כאלה. זה ענים שהמפקדים הצבא באיזורים הללו אינם מטפלים בעניינים הנוגעים לבעיות האזרחים, אלא בבעיות בט ניות בלבד. כדי להסיר ספק, רצוני להבהיר שהמפקדים הצבאיים באיזורי המפשל הז אינם מוציאים במפגרת עצמאית אלא נתונים לפיקודם ולפיקוחם המלאים של גורמי הם הצבאי לדרגותיו ולשלביו.

מה שמייחד את האיזורים הללו משאר חלקי הארץ, זוהי בעיקר סגירתג החלקית או המלאה, לפי הצורך, לתנועה חופשית מתוכם או לתוכם, רזאת לצרכי פיקוח בטחוני. כיום| כפי שידוע לכולכם, זקוק כל חוסב של האיזור לרשיון כדי לצאת מתוכו. והנה בעקבות בדיקה חוזרת ויסודית, כפי שאנו נוהגים לערוך מדי פעם, בכוונתי להורות על הנהגת שינוי מרחיק לכת בשדה זה. עקב שינוי זה, תשוו כל האוכלוסיה הערבית בגליל ובמשולש, פרט למספר קטן מאד - מספר אצבעות על י אחת לא תמסקנה - של יחובים המוכבים על הגבול מפש, מחוכת רשיון תנועה אישי.

מעתה יהיה רשאי כל חוסב של איזור הגליל והמשולש לצאת מתוכו ול לאיזורו ללא צורך ברשיון אישי. תוגבל רק בסידת הצורך תנועתם של אזרחים שמם בבחינת "סיכון בטחוני" - על ידי צווי הגבלה אישיים. רזאת במספר אפסי. אם אי טועה זה יקיף כ־200 אלף אזרחים בשבי האיזורים, ואם לצרף את רמלה ולוד הרי לי שמדובר בעניין זה את הביעה.

לראובני מחייבים יחסי האיבה ומעולות הסתה כלפי ישראל בארצות ע המשך קיומה של עין פקוחה בפקומות רגישים מבחינה בטחונית. לא נוכל לבטל את הפיקוח הצבאי, כל עוד לא חלו שינויים בסצב הבטחוני היסודי של ישראל ביחס לשכניה.

מתוך סקירת ראש הממשלה (תשובה)
ל. אשכול 23-10-63

הנה ניקח את הסעיף הראשון שהיה בו במדיה מסויימת סכום מידוש בדברי - עניין הממשל הצבאי. נדמה לי שכל המשתתפים בבירור ובוויכוח הזדו בעניין זה כחשיבות וכמעשה הטוב שנעשה. אבל היו שאלות, השגות וטענות. שאלה אחת היתה: אם עשיתם זאת עכשיו, או אם אתם עומדים זאת עכשיו, סדוע אי אפשר היה לעשות זאת לפני שנה או שנתיים? מה קרה?

טענות מסוגות מפי אנשים הנאבקים ונלחמים בביכול כדי להשיג איזה דבר. נכון שבעניין זה הלכנו ואנו הולכים בדרך אמפירית, בדרך בסיונית. אין השאלה פשוטה ושלמה. היא מבוכה ומסובכת והסבר מסוים בעניין גופו, במצב גופו. לא ישראל יצרה את המצב ואולי גם אל הערבים מישראל יצרו אותו, אלא היחסים שבין ישראל לבין שכניה. דהייבו, היחסים מעבר לגבולות. ואין לעבור על העניין בצורה גרציוזית, ואין אפשרות לפתור את הסבך הזה בפתרון המפורסם בשם "קציצת הקשר הגורדי". אם זה עולה בעיניים, בחוצה לכך שבלגות. ואגיד הלא הכנסת כולה, ברובה הגדול והמכריע, יחלה לכך שניים רבות. היו שנים שכולם הביעו שבחון איזה הסבר מיוחד, שים להשען על חוק מסויים, זה או אחר. הדבר נמשך שנים, ואז בהדרגתיות באו שינויים. אין זו הפעם הראשונה שאנו מביאים שינויים, הקלות והטבות - אתם בעצמכם אמרתם - מרחיקות לכת. אולם, בינתיים, נדמה לי כי נוספו לכמה מן המפלגות באופוזיציה ניסוקים נוספים, שהם כבר לא מסיין הטענה המשותפת היסודה. ישראל ואאזרחים הערביים הם בתוכה. אנו ממשלה דיסוקרטית, משטר דיסוקרטי, והיהודים אשבוים על חייהם דמוקרטיים אנו צריכים למשש אפשרויות כדי להסיר או להקטין עד כמה שאפשר, צל של אפליה, של הבדל וקיפוח.

כשאך השנים, עם ההשגות ועם הקלות, צירפתם כל מיני ניסוקים מפלגתיים למיכום שנדמה לכם שהקלות היו לטובת מפלגה זו ולרעת המפלגה שלכם.

נדמה לי שממשלה אינה יכולה - וכל ממשלה אינה יכולה - לפעול על פי הניסוקים הנוספים הללו. היא חייבת לראות להתמקל בעניין מפאת ערכו, מפאת הנחיצות או אי-הנחיצות. מפלגה שהיא באופוזיציה יכולה לטעון את טענותיה, אולם בסופו של דבר לא היא נתבעת לאחריות סופית, לא על ידי הכנסת ולא על-ידי העם כולו. אפשר להביע כל מיני דעותוגיסות, אבל מישהוא צריך לעשות באחריות ומישהוחייב בכל פעם וימים ימים לראות את העניין בהיקפו השלם, ואינו יכול לתת דעתו לניסוקים מפלגתיים. גם אם מפלגות אחרות מאשימות את הממשלה שגם לה יש ניסוקים וחשבונות מפלגתיים אין לה כריה. היא צריכה לראות ולהחזיק את הלמיד הזה ולברוק מפעמאמאמא

השכל הישר, לפי הרגשתנו ולפי תקותנו, פועל בקרב חלקים חשו-
של האוכלוסיה הערבית. אנחנו מאמינים שהמצב היום איננו כפי שהיה לפני 10
שנים או לפני 15 או 8 או 7 שנים. אולי פרסקת הציפיה, של מי שציפה שיבואו
לעזור ויבואו לגאול, לאט לאט ישנה ההתכנעות כי הדרך הנבונה היא אזרחות
נאמנה וכנה, השתלבות והשתזרות בפסקת חיי המדינה. משתכנעים יותר ויותר,
ויש לקוות ולהאמין שהפסקר הזה גדל ורב, כי בטוב למדינה - טוב לכל
האזרחים, גם לערביי בתוכם. אבל זה תהליך הדורש זמן. זה תלוי גם בכמה שנעשה
בעולם ובמה שנעשה סביב לנו. לא בין יום וזאת הבינונו כולנו. האם מישהוא
אמר: אם יש מדינה אין צורך בשום חוקים ובשום תקנות הגנה? כולכם הבינותם
זאת. אמרתי שזה תהליך ובוודאי היינו כולנו רוצים כי יום יבוא ולא יהיה צורך
בשום דבר נוסף, בשום דבר מיוחד השומר ומבטיח את הנשמון בטיוחד בחלק זה או
בשטח אחר, בגבול זה או בגוש אחר.

בינתיים נעשתה גם פעולת פיתוח רציונית בארץ כולה ובאיזורים הערביים
- בחקלאות, בחינוך, בתעסוקה, בשיווק, בשיכון, בדרכים, באספקת מים וחשמל,
בשיתוף עם מוסדות ציבור נרצר יותר ויותר מצע. עם זאת: יותר התנגשות ידידותית
ויותר חיכוך ידידותי בפקרים והזדמנויות רבים מאד.

שמום כך - שאלה זו היא אפילו, לא הייתי אומר באיבית אך יש בה,
איזו סיפה של רשעות. אם בדרך התפתחות אתה משנה, משפר ומשביב מפני שלפני
כולנו, לפני כל המטלות, עמדה כל הזמן השאלה איך להגיע למצב שלא יהיה צורך
ושלא יורגש שום הבדל בין אזרח לאזרח בארץ וכאשר עם כל שיפור באה השאלה
הזאת: אם כן - מדוע לא עשית זאת עד כה ואת הדבר שלו בפשך שנים, שללותו כולם
וגם היום כולם חשים שטרם הגיע הזמן לביטול נסור ואוכיח זאת אם כן יש בשאלות
הללו מן הטעם הסר.

היוק גם שאלות מסוג: מדוע לא ביטול נסור. נדמה לי שאף אחד,
לאמיתו של דבר, איננו מציע לא לקיים או לא להחזיק איזו שהיא מסגרת או איזה אמ
שהוא חוק או אילו שהם אמצעים כל עוד נראה הדבר הכרחי ונחוץ. כולנו אמונים
על הבטחון, כולנו רגישים ועריים לעניין ואיש איננו אומר: אין צורך בשום דבר.
שומרים: צריך. אמר מר בניין: מה אתה כביכול הוצאת? ראשית, אם "הוצאת" הרי
זה כבר טוב! והוא מרוצה "אתה מרציא את הכספים מהמד-חום". בזה הוא רוצה
להודות שכספם והוצאתו את כל התוכן שבגללו אשר היה לטעון: תגה, איש פרטי,
ערבי, מרגיש את עצמו באיזה מקום נפגע כל-ידי קיום המסגרת הזאת. והוא מפנה
לשאול: למה אתה משאיר את המד-חום? אבל סביה וביה אומר: צריך ליצור מד חום
אחר, - מד חום זה לא מוצא חן בעיניו, נחוץ מד חום אחר. למה הדבר דומה? -
לרוצה לשבור את החבית ולשמור על היין.

אני הלכתי בדרך שאפשר להשליף יין. סוף סוף, בכל שנה יש יבול ענבים,
בציר ויקב; ואם יש חבית הרי בשעת הצורך אפשר לאגור את היין אל תוך החבית.
אני סודה ואומר: הלכתי ואני הולך בדרך זו שאני מציע - לקיים את המסגרת
מתוך תפילה ותקווה שלא יהיה צורך להשתמש בה, תוך איזוא תקופה, תוך איזה טרר.
על מה שאפשר להוציא - נוציא. כל אחד מבין - והבינונו זאת כל השנים שזה
מכביד, בוודאי שיש בכך מגיעה והתנגשות| אבל הבינונושבמצב הפסובן וכתוצאה
מכל מה שעבר בפשך השנים, הכרחית איזו מסגרת, הכרחי חוק מסויים, הכרחי סדר
מסויים שלא כרגיל, שלא כמו אמא בתל-אביב וביירושלים. אמרתי קודם: לא באפשת
מישהוא, לא באפשת חלק זה או אחר ולא באפשת ממשלת ישראל - זה המצב.אולי
יבוא יום. כינתיים - מה שאפשר ניתן להוציא. מה שנדמה לך או נראה לך אמא
או שאתה מאמין כתוצאה מהתפתחות של 18 השנים הללו, גם כתוצאה מהכניות פיתוח
חדשות ונוספות, גם כתוצאה מפיתוח הגליל שאנחנו רוצים להתחיל בו כעת בצורה
אינטנסיבית. אני סודה ואומר: הלכתי בדרך של שמירת החבית גם אם בפשך תקופה
מסויפת היא לא תתמלא ביין, ותלוואי שהיא לא תתמלא, או שהיא תתמלא יין
מהמשובח ומהמקודש.

לי אין כל קדושה, ואני סבור שגם לכם לא. לקדש שום מסגרת ושום צורת חוק. לא לפסול את מה שיש, ולא לקדש צורה אחרת מסתמית לגמרי. אגב, דומני שהיו פעם או פעמיים בסיבובות לחדש את המסגרת הזאת. מעניין לו היה היסטוריון - אם כי לא צריך שיהיה דוקא היסטוריון - לו היה מתעמק בשאלה מדוע לא הגיעו לניסוח חדש, לשינוי חדש, היה אולי מגיע למסקנה שכולנו הרגשנו שאנחנועשויים להסתבך בניסוח החדש לא פחות מאשר בניסוח הקיים. אפרנו כל כך - מרוב לרחות זאת, על הסרינה לעשות עבודה עצומה ואדירה בשינוי ובחידוש תקיפתי, ועבודה זו הולכת ונעשית, יגיע גם היום לזה. אשר לטענה שאין זה יפה שאנו מקיימים עדיין חוק סנדאטורי, דומני כי זה החלק הפחות רציני בוויכוח הזה. אם המשלה מקבלת ומאמצת לה את החוק הרי שהוא חדל להיות חוק סנדאטורי, ונשם הזה "חוק סנדאטורי" שאיבנו אהוב ואיבנו אחוד עליבו, חדל בעצין זה להיות נורם. כשאנחנו מאמצים חוק ומקבלים אותו, כל זמן שהוא קיים, כל זמן שהוא מאמץ הוא איבנו חוק סנדאטורי.

אולם, עם כל מה שאמרתי כי צריך להכיר את נפש האומדזיציה, בכל זאת קיוויתי ורציתי כי הרבים שהודו בשינוי ובתיקון הזה ילכו את הברכה בפחות "אבלים". כל אחד הוסיף ואמר - אבל, אבל. מדוע קיוויתי ורציתי זאת? ודומני שאני רשאי לקוות ולרצות בזאת - לסובת הכוחות והיחסים שלנו בארץ וגם כלפי חוץ. כאשר אתם אומרים כי יש ברכה בשינוי הזה, וכאשר אתם אומרים שהנה כמעט הוצאתי את כל הנשמה מהסדרים הזה, על מה נשאר הוויכוח? למה אתם ואנחנו צריכים להוסיף, שלא ברצון ושלא בכוונה, לתת תוקף של טענות לאוייבי ישראל ומשמיציה? והם יש. דומני שלזאת הייתי רשאי לחכות ולקוות, ודומני שזאת החובה, דווקא בתקופת מעבר זו, כאשר אנחנו מגיעים לסידור כזה שכולכם ברכתם עליו.

הלכתי, כפי שאמרתי, בדרך של סמירה על המסגרת, גם אם תוכן המסגרת משתנה מעט לפעם לטובה, עד אשר הגדרתם אותו שכמעט אין כבר תוכן.

אמרתי כי מרכז הדברים בעניין זה, העיקר בשינוי, או העיקר בטאפציבו בסוגיה זאת הוא להסיר עד כמה שאפשר אשורות סגע, מגיעה ומגישה בלתי שווה המבדילה בפהוא, בין שומרי החוק ובין האזרח. בשיחות פרטיות עם אחדים מחברי המשלגות אמרתי כי בתקופה זאת הולך ונוצר מצב ביחס למשטל הצבאי של - רואה ואינו נראה, ולזה אני שואף בתקופה זו. אבל עדיין נחוצה אין מקוחה. ולא רק אני ולא רק רבים מחברי הכנסת יורעים זאת. גם רבים שאיבם יהודים יבינו לכם בחום לבב, שבחוץ בוראי להקל, להסיר ולבטוע ככל שאפשר הרגשת הבדל וקיפוח. אבל באיזה מקום שהוא בחוצה עין מקוחה, ובתפלל שלא יהיה אף פעם צורך להתמם בזאת.

Military Government

2

23.10.63

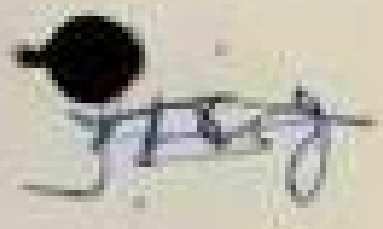

מדינת ישראל

התאריך _____

תיק מס' _____

אל: _____

מאת: _____

הנדון: _____

מזכר

מרכז 931

2704 ×

16/5

Dear

?

—

military government

מדינת ישראל

ירושלים, כ"ה בתשרי תשכ"ד
13 באוקטובר 1963

מס'

אל : סר רחבעם אמיר, היועץ לענייני ערבים,
משרד ראש הממשלה

מאת : ס. לוביש עורך פרסומים, לשכת העתונות

הנדון: תרגום המונח "ממשל צבאי"

הביטוי Military Government נראה לי בעבר בלתי מתאים למהותו של הממשל הצבאי. לפי דעתי יש לתרגם תוכנו של מונח ולא להיות צמוד לתרגום הניתן בסיליון לכל אחד מסיללון. לכן הנהגתי לפני זמן מה בפרסומי לשכת העתונות את המונח Military Administration.

עכשו נראה לי, בייחוד לאור ההקלות הנוספות העומדות על הפרק, שגם מונח זה אינו משקף את המציאות. מה שקיים אצלנו, עד כמה שהדברים ידועים לי, הוא Military Control ולא יותר. הנהגת מונח זה היה עוזר להפיג את הטעם הרע שהמונח הקודם משאיר בפי הבריות - בגיחוד בחוץ-לארץ.

אני מציע, איפוא, שתצא הוראה למשרדי הממשלה מטעם משרד ראש-הממשלה, שלהבא ישתמשו בכל פרסומיהם באנגלית אך ורק בביטוי Military Control, הוראה זו אפשר להביא גם לידיעת ה"ג'רוסלם פוסט" - אם כי אין אנו מוסמכים לתת הוראות למערכת העתון.

אולי אפשר, בהתיעצות עם אנשי משרד החוץ, לקבוע מונחים דומים גם בשפות אחרות.

לפי עניות דעתי, אפשר למצוא מענות דומות גם נגד המונח העברי "ממשל צבאי" - אבל שאלה זו אינה בגדר מסמכויותי.

בברכה,

ס. לוביש

מרקם 065

סודי

חק 21 (90) – 107
העתק מס' 2

תקנות ההגנה

(שעת חרום), 1945

הוראותיהן ותפקידן

מדינת ישראל
ארכיון המדינה
עיון מוגבל עד
לבדיקה נוספת בתאריך 2004

17004/82

מפקדת פרקליט צבאי ראשי

אדר תשכ"ג – מרץ 1963

סודי

עמוד 1 מתוך 63 עמודים
העתק 2 מתוך 30 העתקים

ס ו ד י

מפק' כנ"ר
885
ת ק -21(90)
ארד תסכ"ג
מרץ 63

ת ק נ ו ת ההגנה (ש ע ת מ י ר ו ם), 1945 ה ו ר א ו ת י ה ן ו ת פ ק י ד ן

ס ו ד י

ס ו ד י

כ ל ל י

מגמתה של חוברת זו כפולה :

היא מביאה סקירה חטציתית של הוראותיהן של התקנות ההגנה(שעת חירום),

1945 תוך שימת הדגש על אותן הוראות המופעלות הלכה למעשה.

כן כפרטה חוברת זו בסעיף 8 שבה את ערכן המעשי של התקנות האסורות ואת

המחרה אותן טורתה המעלתן המעשית או המתוכננת.

כמוט באמור בסעיף 8 למקירה ,כחוק למסגרת היחידה,

יעון אשור המפקדה.

כ. שטרנברג, ז ל "ם
פרקליט צבאי ראשי

ס ו ד י

נספח א'

פרק ראשון

הוראותיהן של תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945

1. חוקה וסבנה

א. סעיף 11 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948 (החוק הראשון שחוקק ע"י מועצת המדינה הזמנית) קובע כי המשפט שהיה קיים בא"י ביום ה' באייר תש"ח (14.5.48), יעמוד בתוקפו, עד כמה שאין בו משום סתירה לחוקים אשר יחוקקו במדינה ובמינויים הנובעים מתוך הקמת המדינה ורשויותיה.
סעיף זה, אשר מכוחו נמשך במדינה תוקפם של הדינים כפי שהיו בתוקף בזמן המנדט ערב הקמת המדינה, ממשיך גם בבסיס מתמיד להמשך תוקפן במדינת ת ל א ב י ב י ה ג נ ה (מ ע ת - ח י ר ו ם) 1945 שהותקנו בשעתו ע"י הנציב העליון ואשר עליהן מוטחות פעולותיו של הממשל הצבאי.
התקנות האמורות א י נ ן תקנות הארכה ע"י הכנסת והן תסארנה לכן בתוקף, כל עוד לא יבוטלו כדין (יצויין כי הוראות מסויימות מ ת ו ך תקנות ההגנה הנ"ל בוטלו כבר מאז יולי 1948 ואלו הן התקנות הדנות בענייני המלחמה בעליה ה"בלתי חוקית", בתפיסת מקרקעין וטלטלין, בעונש המלקות, בייצור חומר נפץ ובאסור יציאה מן הארץ.
סמכויותיו של הנציב העליון עפ"י התקנות הללו הועברו ע"י הממשלה לשר הבטחון (ע"ר מס. 5 מיום ט' בסיון תש"ח (16.6.48), עמ' 22).

ב. מגמתן העיקרית של תקנות שעת חירום הנ"ל היא להקנות לרשויות סנהלתיות ובעיקר לצבא, אמצעים חוקיים למעולה מהירה ויעילה למען הסירת בחוץ הציבור ולשם כך מוקנות סמכויות מיוחדות, כפי שיפורט להלן, לגורמים צבאיים וזרים.
הרמטכ"ל, בהסכמתו של שר הבטחון, רשאי למנות על מקום או איזור מסויימים "מפקד צבאי". סמכונה מפקד צבאי כאמור, הרי מסורות בידיו ל כ ל ה ס מ כ ו י ו ת , המוענקות עפ"י התקנות בידי מי שהינו או מנוי של מפקד צבאי ומוטלות עליו כל ה ח ו ב ו ת של מפקד צבאי, כפי ש פ ו ר ט ו ב ת ק נ ו ת . במקום או באיזור אשר עליו ל א מונה מפקד צבאי, מסורות כל הסמכויות והחובות הנ"ל בידי המונה על המחוז. כן מסורות, בכל עת, כ ל סמכויותיו של מפקד צבאי עפ"י התקנות, לגבי כ ל הארץ, בידי הרמטכ"ל וזאת ג ם לגבי האיזורים עליהם מונה מפקד צבאי. בכל מקום בו ידובר להלן על סמכויותיו של מפקד צבאי לגבי איזור - יש לכן לזכור כי אותה סמכות מצויה גם בידי הרמטכ"ל - לגבי כל הארץ. הקצינים הנושאים תנוי של "מפקד צבאי" לגבי האיזורים צפון, חיכון ונגב, הם המכונים כיום בפי הרבים "מושלים צבאיים" וזאת מתוך ביגרה אשר מקורה בכנויים של קודמיהם בתקופת המלחמת החתרור, אך המונח "מושל צבאי" א י נ ו מוכר כלל לתקנות ההגנה.
כיום ממונים כאמור לעיל מפקדים צבאיים לגבי האיזורים צפון, חיכון, נגב ואיזורים מסויימים בסביבות ירושלים (מירוש האיזורים ומפות תמחות גבולותיהם מוכאות בפקודת קבע אגם/מבצעים 82). כן מונו כל אלופי הפיקודים המרחביים כמפקדים צבאיים של אותם חלקים מהפיקוד, לגביהם ל א מונה מפקד צבאי א ח ר בנ"ל. אי לכך מחמת, לדוגמא, אלוף פיקוד הצפון, מפקד צבאי של אותם חלקים של הפיקוד אשר אינם כלולים בתחום מינויו של מפקד צבאי צפון. מפקד חיל הים מונה כמפקד צבאי של מחוז המים החופיים של ישראל וחל הנמלים.

ג. להלן תובא בסובן רק ת מ צ י ת הוראותיהן העיקריות של התקנות ואת אלו נחלק לצורך זה לשני חלקים הבאים:

(1) סמכויות בידי רשויות צבאיות;

(2) עבירות על התקנות ובתי-משפט צבאיים;

(3) צנזורה ;

(4) עונשים אדמיניסטרטיביים;

(5) חצב צבאי;

(6) הוראות שונות

2. <u>סמכויות בידי ר' ויזון צבאיות</u>

א. הסמכויות העיקריות אשר הוקנו למפקד צבאי עפ"י התקנות הן הסמכויות לסגור איזורים או מקומות, לתת הוראות בדבר איסור, הגבלה או הסדרת התימות בדרכים. להכריז עוצר, לסגור בתים או לאסור או להגביל את התימות בדרך מים, להורות על פתיחתם של עסקים או על סגירתם של חצרים, לחייב בעליו של מקום לתלות שלט "מחוץ למחום", לאסור, להגביל או להסדיר את המכירה או הקניה של כלי-יריה או אף לבטל רשיון להחזקת כלי-יריה שניתן עפ"י, חוק כלי יריה, תש"ט-1945, לדרוש כי תוסף לו אינפורמציה הדרושה מעצמי במחון, לתת צוו הגבלה אישי, צוו פיקוח מיוחדי או צוו מעצר מנהלתי ולהורות על הפקעתם של בית או מבנה מהם נורו יריות ולצוות על הריסתם.

ב. פרטים נוספים בדבר אי אלו מן הסמכויות הנ"ל יובאו להלן.

ג. (1) <u>הסמכות לסגור איזורים</u>: תקנה 125 לתקנות ההגנה(שעת חרום), 1945 קובעת כי מ פ ק ד צ ב א י מוסמך להורות בצוו על ס ג י ר ת ם של מקום או איזור המצויים בתחם שליו מונה כמפקד (לרמטכ"ל כמגואר סמכות לסגור איזורים ב כ ל מקום בארץ).
מסגרו מקום או איזור כאמור, הרי לא ייצא אדם מן המקום או האיזור ולא ייכנס אליהם, אלא אם מצוי בידיו רשיון בכתב שניתן ע"י המפקד הצבאי או מטעמו. ייצא או ייכנס אדם, ללא רשיון כנ"ל - ייראה בעבירה על תקנות ההגנה(שעת חירום),1945;

(2) תקנה 125 הנ"ל ה י א המאפשרת כיום ס ג י ר ת ם של האיזורים הקרויים בפי רבים " איזורי הסגר צבאי", והמניבה, כתוצאה מכך, א י ס ו ר התנועה מחוכם או אליהם ללא רשיון. סגירה זו ה י א למעשה המייחדת את אזורי "הממשל הצבאי" מיתר חלקי הארץ. המפקד הצבאי ממונה על האיזור- יהיה זה מפקד צבאי בפוע, מפקד צבאי תיכון, או ממפד צבאי נגב - הכריז בצו, בהסתמכו על תקנה 125 הנ"ל, על סגירתו של האיזור עליו נתמנה, כולו או חלקו, ומשת הסגירה אין מוחבי האיזור רשאים לצאת מתוכו ל מ ק ה א ו ל ע מ י ת ו ת אלא אם הוקנק להם רשיון יציאה. הוא הדין - לגבי הכניסה לאיזור הנסגר.
תקנה 125 הנ"ל מאפשרת כיום לא רק סגירתו ה כ ל י ת של איזור מסויים כולו, אלא גם סגירה פנימית של חלקים ב ת ו כ ו מפני תנועה אליהם או בתוכם. כך נסגרו לדוגמא, בגליל, כפרים נמוחים מסוייפים כדי למנוע כניסה לתוכם ונאסרה ע"י כך התנועה מאיזורים מסוייפים בגליל לאיזורים אחרים ח ב ו .
לשם הסרת ספק מן הראוי לחזור ולהבהיר כי צו הסגירה הנ"ל חל כמובן על כל חוחבי האיזור הנסגר ועל כ ל אדם הרוצה להכנס לשם ולא רק על אנשים אשר בהם דבק רבב בחוני בגדר וידוע. מגמתו של המחוקק בהחקינו את תקנה 125 היתה איפוא, לאפשר הגבלה כ ל ל י ת של תנועתם של חלקי ציבור ש ל מ י ם , כאשר אינה קיימת אפשרות או אין מקום למעולות סינון והפרדה א י ש י י ם של אנשים מ ס ו י י ע י ם , אשר רק עליהם יש לאסור את התנועה.

ס ו ד י

ג. החסום בדרכים : מפקד צבאי רשאי לאסור, להגביל ולהסדיר את התימות בדרכים בדרך כלל או על דרכים באיזור מוגדר או על דרכים מסויימות, או לקבוע מה הן הדרכים בהן ינועו כלי רכב או בעלי חי, או סוג של כלי-רכב או בעלי חי, או מה הדרכים בהן ינועו בני אדם בדרך כלל, סוג בני אדם או אנשים מסויימים. המפקד הצבאי רשאי לאסור, להגביל או להסדיר באיזור מסויים או בדרך כלל את נסיעתם של בני אדם באווירונים , רכבות, מכוניות, אוטובוסים וכו' וזאת בדרך כלל או של סוג בני אדם או של אנשים מסויימים (תקנות 122 ו-126).

ד. עוצר : תקנה 124 לתקנות היא הבסיס החוקתי למתן צו ע ו צ ר , על פיו ניתן לחייב אדם להשאר בתחומי ביתו בשעות שנקבעו בצו.

ה. פתיחת עסקים וסגירת חצרים : אם סבור המפקד הצבאי כי הדבר דרוש למען בטחון המדינה, בטחון הציבור, שמירת הסדר הציבורי או קיום התספקה והשירותים החיוניים, רשאי הוא עפ"י תקנה 129 לחייב בעליהם או מנהליהם של בתי עסק בדרך כלל, או של סוג בתי עסק, או של עסקים מסויימים, אשר לדעתו נסגרו בנסיבות סגירת עסקים כללית או מאורגנת, כי י פ ת ח ו עסקיהם וינהלום כרגיל. כן מסורה בידיו הסמכות לחייב את המחזיקים של חצרים (premises) מטוג מסויים או של חצרים מסויימים ל ס ג ו ר ם בשעה שתקופה כפי שהוא יקבע. הוראה זו כאשרת, לדוגמא, סגירתו של בית קפה אשר בו מתאספים לערוך אסיפה אשר עלולה לסכן שלום הציבור.

ו. דריסת אינפורמציה : מפקד צבאי רשאי להורות לאדם כי יסמך לפי שייקבע בהוראתו כל אינפורמציה או חפץ אשר ברשותו, כפי שיפרסם אם הוא סבור שהסגת או בדיקת האינפורמציה או החפץ דרושים למען בטחון הציבור, הגנת המדינה או שמירת הסדר הציבורי. סמכות זו, המצויה עפ"י התקנות בכל עת גם בידי המונה על המחוז, מאפשרת מתן הוראה, המחייבת אדם אשר בידיו ל ד ו ג מ א אינפורמציה בדבר עקורה של ידיעה סודית שהודלפה או בדבר מקום מחבואם של אנשים שנכנסו לארץ שלא כדין, לגלות אינפורמציה זאת (תקנה 144).

ז. צווי הגבלה אישיים : צו ההגבלה האישי אשר מסמכותו של המפקד הצבאי לתתו לפי תקנה 109 לתקנות, יכול לכלול את ההוראות הבאות, כולן או חלקן: אסור יהיה לאדם לגביו ניתן הצו להמצא באיזור מסויים במדינה, אשר יפורט בצו (היינו הוא יהיה רשאי להמצא בכל אותם חלקי המדינה אשר המחוץ בהם לא נאסרה עליו עפ"י הצו); הוא חייב יהיה להודיע על תנועותיו בצורה ובזמנים כפי שיפורטו בצו; תהיה אסורה עליו החזקת חפץ כפי שיפורט בצו (לדוגמא, ניתן לאסור על אדם את ההחזקה או השימוש במכונית); הקשקתו או עקירתו מבתו כפי שיפורט בצו; קשריו או התחברותו עם אנשים אחרים יוגבלו; ועוד תקנה 110 מסמיכה מפקד צבאי להעסיר אדם כלשהו תחת פ י ק ו ח מ ש ט ר ת י לתקופה שאינה עולה על שנה אחת. עם העמדתו תחת פיקוח משטרתי, יחולו על האדם ההגבלות הבאות, כולן או חלקן, כפי שיורה המפקד הצבאי :-

(1) הוא יידרש לגור בתחומי אותו איזור של ישראל כפי שיפורט בצו המפקד הצבאי (לאור הוראה זו, המאפשרת מתן הוראות לאדם לגור במקום מסויים אשר א י נ ו מקום מגוריו הרגיל דוקא, מכונה צו זה לעתים "צו גלות");

(2) הוא לא יורשה לעבור לגור לאיזור א ח ר בלי הסכמת המשטרה ולא יהיה רשאי לצאת מן העיר, הכפר או הנפה בלי הרשאה בכתב של מפקד המשטרה המחוזי;

(3) הוא יודיע למשטרה על המקום בו הוא גר, יהיה חייב להתייצב בתחנת משטרה בכל עת שיידרש לעשות זאת ולא ייצא מביתו בשעות החשיכה.

ס ו ד י

תקנה 111 הדנה ב ס ע צ ר ט נ ה ל ת י מסמיכה מפקד צבאי להורות בצו כי אדם יהיה ע צ ו ר במקום מעצר כפי סיפורם בצו ובמשך התקופה כפי שתקבע בצו. התקנות מורות כי תוקם ועדה מייעצת אשר בפניה יוכל עציר שנעצר במעצר מנהלתי לערער נגד מעצרו. לאחר דיון בהתנגדות למעצר רשאית הועדה להעביר לרשות ינתנה את הצו את המלצותיה בקשר למעצר, אך בהיותן ה מ ל צ ו ת בלבד, אין הוא ברור כוח מחייב לגבי הרשות שהורתה על המעצר (יצויין כי ל מ ע ש ה נוהגים לכבד תמיד את המלצותיה של הועדה המייעצת האמורה).

תקנה 112 מסמיכה את שר הבטחון להורות על ג ר ו ש ו של אדם ממדינת ישראל (אף אם האדם הוא אזרח ישראל). כן מוסמך שר הבטחון לתת " צ ו ה ו צ א ה" אשר בכוחו למנוע מאדם הנמצא מחוץ לישראל ל ה כ נ ס לישראל. צווים אלו חייבים להינתן על ידי שר הבטחון ומסמכות מתן הצו אינה ניתנת להעברה.

שר הבטחון, הרמטכ"ל או מפקד צבאי, המוסמכים לתת צווי מיקוח, מעצר, גירוש וכו' כנ"ל, רשאים להפעיל סמכותם האמורה א ך ו ר ק אם הם סבורים כי הכרחי או דרוש הדבר למען אחת או יותר מן המטרות הבאות מהן תמירת הסדר הציבורי, הגנת הסדינה, הבטחת שלום הציבור או דכוי מרידה, התקוממות או מהומות. אם אין הרשות המנהלתית מסוכנעת כי הוצאת הצו הכרחית למם הבטחת אחת מן המטרות הנ"ל, הרי פטול הצו מעיקרו.

הפעלת הסמכויות ע"י המפקדים הצבאיים ה ו ג ב ל ה ע"י הוראות צבאיות פ נ י מ י ו ת :-

(1) הפ"ע 5.0902 קובעת כי מפקד צבאי יוכל להורות על מעצר מנהלתי לחודש א ח ד בלבד; מתן צו מעצר לתקופה ארוכה יותר הוא בסמכותו של הרמטכ"ל ;

(2) במכתב סגן הרמטכ"ל מס-5-20165 מיום 6 אפר ' 62 הוסלו הגבלות פנימיות נוספות על הפעלת הסמכויות על ידי אלופי הפיקודים ויתר המפקדים הצבאיים המחייבות אותם בקבלה רשות לפעולה זו או אחרת מ פורש במכתב האמור.

ח. סמכויות מוסדרות לאנשי צבא : תקנות ההגנה הנ"ל מעניקות לחיילים סמכויות של מעצר חשודים, תפיסת חפצים, חיפוש ועצירת כלי רכב, כלי שיט, וכלי טיס בנסיבות מסויימות (תקנות 72 ו-74-77). עפ"י תקנה 143 ב' חייב כל אדם שנדרש לעשות כן למסור לחייל או סוטר במלוי תפקידם את שמו וכתובתו להציג את תעודת הזהות וסמכים אחרים המאשרים זהויו. כל אדם שהינו בעל רשיון, היתר וכד' עפ"י התקנות, חייב להציגו עפ"י דרישתו של כל ח י י ל או סוטר המועלים במלוי תפקידם.

3. <u>עבירות על התקנות ובתי משפט צבאיים</u>

א. חלק נכבד מן התקנות מוקדש להגדרתם של מעשים מסויימים כ ע ב י ר ו ת, היינו להוספת עבירות לאלו שנוצרו עפ"י הוראותיו של החוק הפלילי הכללי. לגבי חלקם של המעשים שהוגדרו כעבירות על תקנות ההגנה הנ"ל נקבע כי סיפוחם תהיה מסורה א ך ו ר ק בידי ב ת - מ ש פ ט צ ב א י המכונן עפ"י התקנות הללו. יתר העבירות מצויות, ב פ ק ב י ל הן בסמכותו של בימ"ש צבאי המכונן עפ"י התקנות אלו והן בסמכותו של בימ"ש אזרחי והחביעה הכללית היא הקובעת לאיזו ערכאה סיפוטית יוגש כתב-האישום. בעשותה כן פועלת היא ברוח הנחיות פנימיות שהוצאו בטעמו ע"י היועץ המשפטי למשלה.

ב. העבירות העיקריות בהן מוסמך לדון ר ק ב י ת-מ ש פ ט צ ב א י המכונן עפ"י תקנות ההגנה הן, בחמתית, העבירות הבאות:-

(1) יריה לעבר אנשים או מקום בו עלולים להמצא אנשים, השלת מצעות מתוך כוונה להרוג או לפגוע ברכוש וכד', נ ש י א ת נשק, תחמושת, מצעות וכד' ללא היתר וכן חברות בקבוצה אשר אחד או יותר ממנה ביצוע מעשה כנ"ל (תקנה 58).
העונש המירבי הצפוי לעובר עבירה זאת הוא עונש מ ו ו ת .

ס ו ד י

ס ו ד י

(2) ה ח ז ק ת כלי ירייה, תחמושת או פצצות וכד' ללא היתר, החזקת כלי נשק הגלול להמית או לגרום לחבלה חמורה, ייצור נזק או החמרה ללא היתר, החמדת או הריסת כלי חיים, כלי שיט, טיסה תעופה, כביש, מפעל"ם וכיו"ב, או כל רכוש ממשלתי או צבאי וכן חברות בקבוצה אחד או יותר שמטרה ביצוע עבירה כנ"ל (תקנה 59).
העונש המירבי הצפוי לעבריין הוא מאסר עולם.

(3) לביטחון מדינת צבאיים או ממשרתיים או מדינת של צבא של מדינה זרה, בלי להיות מוסמך לכך וכן לביטחון לבוש אחר שמויים לחשוף במעות למדינת זן הסוג הנ"ל, אלא אם הוכיח הנאשם להנחת דעת ביהמ"ש כי לא היתה לו כוונה לגרום למעות כנ"ל (תקנה 60);
העונש המירבי הצפוי לעבור עבירה זו הוא מאסר עולם;

(4) עריכת אימונים צבאיים או התחפות באימונים צבאיים או נוכחות באימונים צבאיים (תקנה 62).
העונש המירבי - שבע שנות מאסר.

(5) התחפשות במסיבות אשר בהן הציפור בהתחפשות שמוי לפגוע בבטחון הציבור, הגנת המדינה או שמירת הסדר הציבורי (תקנה63);
העונש המירבי הצפוי לעבריין - שלוש שנות מאסר.

(6) מתן מחסה או סיוע לאדם העוסק במעולה הפוגעת בבטחון הציבור, הגנת המדינה או שמירת הסדר הציבורי או אשר ביצע עבירה הנתונה באופן בלעדי לשיפוטם של בתי המשפט הצבאיים (תקנה 64). הסיוע יכול להתבצע בהסתקת אינפורמציה או במתן מחסה, אוכל, כסף, בגדים או בדרך אחרת.
העונש המירבי הצפוי לעבריין - חמש שנות מאסר.
עפ"י סעיף זה הואשמו לדוגמא נותני המחסה למסתננים לפני תיקון החוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), תשי"ו-1954; המסתנן ביצע על ידי כניסתו לישראל ע"י כניסתו לאיזור הסגור אשר עובר לאורך כל הגבול, מעשה הפוגע בבטחון הציבור ובהגנת המדינה ואכסונו היווה את הסיוע האסור עפ"י הסעיף.

(7) עדות שקר בפני בימ"ש צבאי או התנהגות רעה בפני בימ"ש צבאי.
העונש המירבי - חמש שנות מאסר.

העבירות מן הסוג ה ח נ י , היינו עבירות אשר בהן ניתן לדון בבימ"ש צ ב א י שכונן עפ"י תקנות ההגנה א ו בבימ"ש א ז ר ח י (בבימ"ש שלום או בבימ"ש מחוזי), מחייחסות לאי קיום צווי הספקרים הצבאיים, כגון כניסה לאזור סגור ללא רשיון, יציאה ממנו ללא רשיון, או אי קיום צווי עוצר, אי קיום צווי ההגבלה של תנועה ותעבורה וכן לכניסה ללא רשות לחצרים המשמשים לאחד משירותי הממשלה או להגנה או לקיום שירותים חיוניים, הפרעה לחייל או לשוטר במלוי תפקידם, בצוע מעשי הסעיה של הסלסונות, מסירת ידיעות בעלות ערך צבאי, הערעה לאנשי הצבא במילוי תפקידם, תעמולה אסורה, הדחת חייל, שוטר או אדם העוסק בשירות הציבורי ממלוי חובתם, איומים, החזקת רכוש צבאי או ממשלתי שלא כדין ועוד.
יודגש, כי בימ"ש צ ב א י מוסמך לדון ר ק בעבירות על תקנות ההגנה הנ"ל ולא בעבירות על חוק פלילי אחר כלשהו, אלא אם הוכרז "מצב צבאי" (ראה נא סעיף 6 להלן).

ג. בתי המשפט הצבאיים ניתן לכנותם עפ"י התקנות הם מסוגים סוגים:-

(1) בימ"ש צבאי בהרכב מלא (שלושה שופטים);

(2) בימ"ש צבאי לשופט יחיד (דן יחיד).

בימ"ש צבאי בהרכב מלא: מתמנה ע"י הרמטכ"ל והרכב מנציג אשר חייב להיות בדרגת רס"ן או מעלה ושני שופטים, אשר חייבים להיות קצינים. לחובע

ס ו ד י

מופיע הובע צבאי והנאשם רשאי להיות מיוצג ע"י עורך דין. אין לחייב נאשם בדינו אלא עפ"י פסק דין מניתן פ ה א ח ד . אם תלוקים השופטים בדעותיהם – מ ז ו כ ה הנאשם בדינו.
ביהמ"ש מוסמך להטיל על העבירות את העונשים שנקבעו לצדן בתקנות. פסק דין של חיוב שניתן ע"י בימ"ש צבאי בהרכב מלא טעון אישור הרמטכ"ל. פסק דין של זכוי א י נ ו טעון אישור.
כאשר מובא פסק דין לאישור הרמטכ"ל, מוסמך הוא לאשר את פסק הדין ואת העונש כפי שניתנו או לבטל אתההרשעה ולהורות על זכוי הנאשם או להורות על משפט חדש או לאשר את פסק הדין ולהקל בעונש. אף לאחר אישור פסק הדין מוסמך הרמטכ"ל להקל מדי פעם בעונש שנגזר לאדם עפ"י פסק דין מאושר.
א י ן ערעור על פסק דינו של בימ"ש צבאי.
התקנות מאפשרות גם כינון של בימ"ש צבאי לתיפוש מהיר המורכב משופט דן יחיד המתמנה אף הוא ע"י הרמטכ"ל. אף שופט דן יחיד מוסמך לדון ב כ ל העבירות על תקנות ההגנה אך הוא מוגבל בסידת העונש אותו רשאי הוא לגזור ; בימ"ש לתיפוש מהיר אינו מוסמך להטיל עונש מיתה ובכותו להטיל רק מאסר לתקופה שאינה עולה על שתי שנים או קנס 200 ל"י או שני העונשים גם יחד.
הדיון בבימ"ש צבאי (תיפוש מהיר) יתנהל לפי אותם העקרונות לפיהם מתנהל משפט לפני בימ"ש צבאי בהרכב מלא, אך התקנות מחידות צמצום הפרוסדורל לדיקומים חיוניים ממשיים המפורטים בתקנות ; בימ"ש צבאי (תיפוש מהיר) רשאי בכל שלב של דיונו לפני מתן פסק הדין להחליט על העברת דינו של הנאשם לבימ"ש צבאי בהרכב מלא. פסק דינו א י נ ו טעון אישור הרמטכ"ל ויהיה בר תוקף מיום נתינתו. הרמטכ"ל מוסמך אף כאן להורות על זכוי הנאשם ועל הקלה בעונש. א י ן ערעור על פסק דין של בימ"ש לתיפוש מהיר.
כיום פועלים באופן ק ב ו ע בתי משפט צבאיים (תיפוש מהיר) בנצרת, בזיכרון (בי"ד נייד) ובבאר-שבע (אחת לשבוע); בימ"ש צבאי בהרכב מלא מתמנה ע"י הרמטכ"ל מדי פעם, לפי הצורך.
הוגשה עתה לכנסת הצעת חוק (הצעת חוק התיפוש הצבאי (תיקון מס. 2), תשכ"ג-1963 לפיה תהיה אפשרות לערער על פסק דין של בימ"ש צבאי (בהרכב מלא או תיפוש מהיר) – אל בית"ד הצבאי לערעורים.

4. צנזורה

א. הבסיס המשפטי לפעולות הצנזורה הוא גם כן בתקנות אלה: סר הבסחון רשאי, עפ"י תקנה 86, למנות צ נ ז ו ר אשר מסמכותו לאסור, כללית או במקרה מסויים, פרסומו של דבר אשר פרסומו יהיה, או עלול להיות, לרעת הגנת המדינה, בסחון הציבור או הסדר הציבורי. אדם המפרסם דבר בניגוד להוראת צנזור וכן הבעל והעורך של הפרסום והאדם אשר נתן, הדפיס, צייר או קרסם את הדבר, ייאשמו בעבירה על תקנות ההגנה. במסגרת המתח "פרסום" אינה כלולה רק הדפסה בעתון ובמודעה, אלא גם הפצה, מיזור, חלוקה או הבאה לידיעה אנשים בצורה כלשהי. בתוקף סמכותו הנ"ל קבע הצנזור רשימת הנושאים אשר פרסום בעתונות יפגע לדעתו בבסחון המדינה ורשימה האיסורים האטורה של הצנזור הופצה לכל עורכי העתונים.

ב. הצנזור רשאי לדרוש מן הבעל, העורך, המדפיס או המו"ל של פרסום של בית דפוס או מן המחבר של דבר העומד להתפרסם, כי יגישו לו לבדיקה פ ו ק ד מ ת כל דבר העומד להתפרסם. הוראה כאמור יבולה להנתן באופן כללי או בקשר לנושא מסויים או סוג ענינים, או לגבי סופס מסויים של פרסום, בתוקף סמכותו זו דרש הצנזור לדוגמא מן העתונות הבסת ח ו ג מסויים של ידיעות לביקורת הצנזורה, ל פ נ י פרסומן.

ג. אסור, בלי הסכמתו בכתב של הצנזור, להדפיס הודעה כלשהי בנוגע לעצם איזה מהם מינויו ע"י הצנזור בתוקף תפקידו, וכן אסור להדפיס כל דבר בצורה אשר תתן מקום למסקנה כי הצנזורה מינתה דבר או אסרה את פרסומו. עפ"י הוראה זו אסורה לדוגמא המארת הקטעים הלבנים אותם משאירים עתונים לתעמים לאחר מחיקה קטע כלשהו ע"י הצנזורה.

ס ו ד י

ס ו ד י

ד. הצנזור מוסמך לאסור את היבוא או את היצוא, את ההדפסה או את המרסום של כל פרסום אחר יבואו, יוצאו, הדפסתו או מרסומו עלולים לדעתו לפגוע בהגנת המדינה, בבטחון הציבור או בסדר הציבורי.

ה. לצנזור סמכות לפתוח ולברוק כל דבר דואר וכן כל דבר מודפס או כתוב המובא לבקורת פלטונות המכס אשר עלול להכיל דבר מודפס או כתוב. הוא רשאי שלא לפטרו או להחמיד את דבר הדואר או את הדבר המודפס או הכתוב, אם הוא כולל דבר אשר עלול לפגוע בהגנת המדינה, בבטחון הציבור או בסדר הציבורי.
כל פקיד המוסמך לכך באופן כללי או באופן מיוחד ע"י מנהל הדואר, רשאי לדרוש מכל מי המחזיק דבר דואר, כי בזמן מסירת דבר הדואר יגלה תוכנו לפקיד ובי לאחר הבדיקה יסגור את דבר הדואר בנוכחות הפקיד וימסרנו לידיו.

ו. כל הבטחון או אדם אשר לו אצל כך הבטחון את סמכותו זו, מוסמך לצוות כי דברי דואר מסוג כפי שיתוארו בצו לא ישלחו דרך הדואר מישראל לכל מקום בחו"ל או לא יופצו במדינת ישראל (אם נשלחו במדינה), אלא בהתאם להוראות הצוו. הוראה זו מאפשרת הטלת הגבלות על התכתבות עם סוג מדינות או על התכתבות בסוג נושאים. כך מאפשרת ההוראה לדוגמא לחייב רישום בצורה מסוייפת על המעטפה (לדוגמא, ניתן לחייב את השולחים לרשום מהי הסמה חבה נכתב המכתב).
נוסף לנ"ל רשאי כל הבטחון או מי שהסר אצל לו סמכויותיו להורות בצוו כי לא יישלחו מישראל לחו"ל שום מסמכים, צלומים או חפץ אחר, א ל א
ב א מ צ ע ו ת ה ד ו א ר.

ז. אם לצנזור יסוד לחשוד כי מחזיקים במקום מסויים לשם הדפסת או פרסום בניגוד להוראות שנכתבו לעיל, או כדי להדפיס או לפרסם דבר אשר פרסומו עלול לפגוע בהגנת המדינה, בבטחון הציבור או בסדר הציבורי, או אם נמצאת במקום מסויים מכונת דפוס אותה מותר להפקיע עפ"י התקנות, הרי רשאי הוא להסמיך קצין משטרה מדרגת מפקח ראשון או פעלה להכנס ולקרוך חיפוש במקום האמור. ניתנה ההסמכה, רשאי קצין המשטרה וכל אדם הפועל לפי הוראותיו, להכנס ולחפש במקום, אם יהיה צורך אף בכוח, ולתפוס כל פרסום בלתי חוקי או כל פרסום העלול לפגוע בהגנת המדינה, בסדר הציבורי או בבטחון הציבור וכל מכונת דפוס אשר השתמשו בה לשם הדפסת פרסום כנ"ל.
נוסף לכך מוסמכים כל יותר או חייל וכל אדם המוסמך ע"י הצנזור לתפוס בכל עת כל פרסום בלתי חוקי כנ"ל שהגיע לידיהם.

5. <u>קונים אדמיניסטרטיביים</u>

א. מפקד צבאי מוסמך להפקיע בנין או קרקע אם יש לו יסוד לחשוד כי ירו מאותו בנין או זרקו מחובו פצצה, באופן בלתי חוקי. אותה סמכות נתונה לו אם לדעתו תושב מתושבי איזור, עיר, כפר, רובע או רחוב ביצע, נקו לבצע או סייעו בביצוע עבירה או היו נוהגים לאחר עשיה לביצוע עבירה נגד התקנות, הברוכה במעשה אלימות או המחדה או עבירה הנתונה לטיפולו הבלעדי של בימ"ש צבאי. סמכות ההפקעה אינה חלה רק על אותו בית אשר בו גרים התושבים שביצעו אתהעבירה ,אלא המפקד הצבאי רשאי, לפי שיקולו, להפקיע כל בית הנמצא ברחוב או ברובע, או אף בעיר בו גר התושב כאמור. אחר החרמת בנין רשאי המפקד הצבאי להורות על הריסת הבנין.

ב. כל הבטחון רשאי להורות על החרמת כל רכושו של אדם אשר לגביו הוא משוכנע כי ביצע עבירה, ניסה לבצע עבירה, סייע בביצוע עבירה או היה שותף לאחר עשיה לביצוע עבירה על התקנות, הברוכה במעשה אלימות או המחדה, או כל עבירה הנתונה באופן בלעדי לטיפולו של בימ"ש צבאי.

ג. כאשר תושבי איזור מסויים לא הגישו, לדעת המפקד הצבאי, סיוע אשר ביכולתם להגישו באופן סביר, לצבא או למשטרה בפעלם למניעת בטחון הציבור, מניעת הסדר העבורי וכיו"ב, רשאי הוא להורות על הליחת משטרה לאיזור ויכול הוא להדרוש בצו מתושבי האיזור לשפץ למשטרה שנשלחה כאמור, מגוריה ומזון, ללא תשלום, למשך הקופה שתקבע בצו. אדם אשר אינו מכלא אחרי צוו הנ"ל של המפקד הצבאי - ייאשם בעבירה על התקנות. כן ניתן לתפוס את רכושו, לפנות אותו ממנה, בלי תשלום וכל מזון אשר ייכנס בה יוחרם ללא תשלום.

התקנות המוזכרות בפרק זה לא הופעלו אף פעם מאז קום המדינה.

ס ו ד י

6. מצב צבאי

הפרק החמישי עיר לתקנות ההגנה מסמיך את שר הבטחון להכריז על איזור מסויים בארץ כעל איזור "תחת פיקוח", עם הכרזת האיזור כ"איזור תחת פיקוח" יחול מה שכונה בפי הרבים "מצב צבאי" אשר מטעמותו, לפי הוראות התקנות, כי יחולו באיזור ההגבלות הבאות, חלקן או כולן, כפי שיפורט בצווי:

א. סמכותי הממשלה ייסגרו ופקידי הממשלה לא יהיו חייבים בסירות המקובל לקהל;

ב. בתי המשפט ייסגרו;

ג. בתי המשפט הצבאיים שכוננו עפ"י התקנות יהיו מוסמכים לדון ב כ כ ל העבירות הפליליות על החוק הפלילי הכללי (היינו לא רק בעבירות על תקנות ההגנה), אף אם אלו נעברו לפני הכרזת האיזור כאיזור תחת פיקוח;

ד. המפקד הצבאי יוכל להורות על סגירת בנקים;

ה. ניתן יהיה להפסיק את שירותי הטלפון והדואר וכן לנתק מכשירי טלפון;

ו. אף אדם, כלי רכב, כלי שיט בעל חי או חפץ, לא יוכנסו לתוך האיזור ולא יוצאו ממנו, אלא עפ"י היתר המפקד הצבאי;

ז. ניתן יהיה להוציא כל אדם מתוך האיזור ולהעבירו עפ"י צוו המפקד הצבאי לאיזור אחר בארץ;

ח. למפקד הצבאי תהיינה סמכויות חפיסת מקרקעין עפ"י החוק להסדר חפיסת מקרקעין בשעת חירום, תש"ט-1949

ט. בידי כל חייל תהיינה הסמכויות אשר בידי סיור.
בידי שר הבטחון הסמכות להורות מדי פעם על ביטול חלק מן ההגבלות או על הוספות עליהן.

7. הוראות שונות

א. המטרה תמצא תחת פיקוחו המבצעי של הרמטכ"ל לצורך הבטחת שלום הציבור, הגנת המדינה, שמירת הסדר הציבורי או דבוי פרד, התקוממות או מהומה.

ב. מי שנתמנה ע"י שר התחבורה כרשות נמלים רשאי לאסור על כל כלי שיט את הכניסה לכל נמל, לכל חלק הימנו או לכל חלק מן המים התופיים. כן רשאית הרשות ב י ן ה ט א ר להורות לכל כלי שיט המצוי בתחומי המים התופיים לנוע לנמל או למקום עגינה בנמל ישראל או לצאת את המים התופיים.

ג. התקנות מאפשרות לטופס העורך חקירת מקרה מוות לוותר לפי שיקול דעתו על החקירה אם הנפטר הוא חייל או אם ההרוג נפטר כתוצאה מפעולות צבא או מטרה טמגמתן דבוי מהומות. כן מסמיכות התקנות רופאים צבאיים להוציא תעודות פטירה ותעודה כאמור ההתופה מטעם הרמטכ"ל התפס אסמכתא לקבורת החייל ואין צורך לפעול עפ"י פקודת בריאות העם, 1940 ולפנות לרשויות שרד הבריאות, על יסוד הוראות אלה בנוגעות ביום פקורה הרמטכ"ל הדנות בנוהלים בקשר לקבורת חיילים.

ד. אין להחזיק ב ס ו ד ר אלא עפ"י היתר מאת מפקד צבאי.

ה. א י ן חובת לפרסם צוו כלשהו עפ"י התקנות הנ"ל ברשומות.

ט ו ד י

עמוד..1..מתוך..3..סודים
העתק..2..מתוך..30..העתקים

הרמות הנוהגת צוו עפ"י התקנות רמאית לתתו אמילו בעל פה, אולם חייבת היא להורות על הבאה תוכן הצוו לתמומת לבם של אותם אנשים אשר לדעתה צריכים לדעתו ;
מאידך גיסא ל א יפסל הוקפו של צוו כנ"ל אך ורק מן הסיבה שהוכנו לא הובא לידיעתו של אדם כלשהו.
ל ד ו ג מ א , מענתו של אדם כלשהו כי צוו סגירת עסק לא הורסם ברשומות ואף לא הובא לידיעתו בצורה אחרת כלשהי, ל א תשמש לו כהגנה בטענתו שיסב על בניסתו למסח ללא רשיון.

ס ו ד י

ס ו ד י

פרק שני

ערכן ותפקידן של תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945

8. א. תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 הן מכשיר עזר ממשלתי בעל חיוניות ראשונה במעלה, לשם קיום המשטר הסדיר, לשם מיזוג לפעולות המודיעין - הן כ ל ולשם מניעת החארגנות עוינה (בין אירדנטית לבין חתרנית מסוג אחר). תקנת ההגנה הללו מכילות סורה של הוראות וסנקציות סורה של סמכויות, אשר א י ן להן תחליף בסוס חוק קיים והן נזקקו ומשמשות את צה"ל ואת גורמי הבטחון האחרים, ביעילות, בעת לחמה, בעת כוננות ערב לחימה ולצרכי בטחון סוסף. יש לזכור בהקשר זה כי גם אם אי אלו מן התקנות אינן במשמש יום-יומי או אם המשמש בחלק מן התקנות מוגבל כיום מבחינה טריטוריאלית, הרי מאפשר עצם קיומן את הפעלתן המהירה של הסמכויות המוענקות על פיהן, כל אימת שחלה תנורה במצב הכללי, המחייבת כוננות גבוהה יותר. למותר להדגיש, כי בעת תנודה לרעה במצב הבטחון הכללי לא יהיה אף פעם מיפק בידינו לנקוט בצעדים ה ח י ק ת י י ם כדי להטליט את החסר במשק האמצעים החוקיים הדרושים; ערכן של התקנות איפוא לא רק באותן מן הסמכויות המופעלות ל מ ע ש ה , אלא גם באפשרויות הפעולה בעת הצורך, הסמונות בהן.

ב. להלן יפורטו ההוראות העקריות מתוך תקנות ההגנה הנ"ל שאין להן תחליף בחוק אחר תוך ציון המטרות אותן הן מ ר ח ו ת ;

(1) סגירת אזורים (תקנה 125)

(א) בגליל ובנגב, בו פועלת יחידת אוכלוסיה בני המקומים באזורי הגבול, מונעת הסגירה כניסה והתנחלות של בני המקומים באזורים אלה;

(ב) אזורי הגבול, ה"אוכלסים בני מקומים (אזור החיבון) מהווים קרס קפיצה חבעי ונוח לגורמים עוינים מעבר לגבול. הסגירה, היינו התניית התנועה ברחיון, היא הסכמידה על מעבר המתנגנים ליחר חלקי הארץ.

(ג) הסגירה מונעת התנחלויות בני המקומים בכפרים נקומים (כידוע מצויים כפרים נקומים לא רק באזורי הגבול, אלא גם בפנים הארץ);

(ד) סגירת האזורים מונעת מבני המקומים הפיסת קרקעות המדינה, הבלתי מאוכלסות והבלתי מעובדות, המועדו להחיכבות במחונית.

(ה) הסגירה מונעת, למעשה, הקמת רחבת ממדים של מקומות מגורים של בני המקומים ממקומם הנוכחי לתוך אזורים בהם אינם כיום או בהם מספרם מועט.
גם מי שיוצא מן האזור על פי רחיון, אינו רשאי על פי תנאי הרחיון, להעתיק מקום מגוריו.

(ו) הסגירה מאפשרת פיקוח על היציאה מן האזור הסגור ועל הכניסה אליו. לכון אחרת, גם אם מוענק כיום לרבים רחיון לצאת מן האזור הסגור, הרי נעשה דבר זה תחת פיקוח על זהות היוצאים והמקום אליו יוצאים.

(ז) תקנה 125 מאפשרת את סגירתם של כל חלקי האימונים של צה"ל.

(ח) בזמן כוננות או לחימה מאפשרת הסגירה מניעת כניסה או תנועה כ ל א ד ם , לתוך אזורי פעילות או אזורי היערכות.

(ט) מניעת חנועת בני מקומים ע"י בטול זמני של תוקף רחיונות עשוי להדרים גם בעת המעלת כוחות למלחמה נגד פדאיונים.

(י) אין תחליף להסלת ההגבלות הנ"ל עפ"י תקנה 125 בדרך אחר. יודגש כי אין למצוא תחליף כזה גם בהוראותיהן של תקנות שעת חירום (אזורי בטחון), 1949 וזאת מהטעמים הבאים :-

(אא) הכרזתו של אזור בטחון מונעת רק את ה כ נ י ס ה להוכו ולא את ה י צ י א ה ממנו, כך שלדוגמא, באזור החיבון, רק הסגירה עפ"י תקנה 125 היא שיוצרת את הפיקוח על היציאה מתוך האזור או מחוצה לו.

(בב) אזור הבטחון, רוחבו המירבי הוא 10 ק"מ, בו בזמן שבמקומות לא מעטים בגליל רחבים בהרבה האזורים הסגורים לאורך הגבול, אליהם אין אוכלוסיה לב הגליל רשאית להכנס ללא רחיון. הוא הדין בנגב, אם כי בו רוחבו של אזור הבטחון דרומה מקו רוחב 31 מעלות הוא 25 ק"מ.

(גג) הכרזת אזור הבטחון אינה מונעת מן התושבים הקבועים של אזור הבטחון עצמו, את התנועה בתוכו.

ס ו ד י

(2) הכרזת עוצר (תקנה 124)

(1) סמכות זו חיונית כדי לאפשר בעת הצורך עריכה בלתי מופרעת של מארבי לילה בתוך אזורים מאוכלסים, נגד המתנגדים.

(2) העוצר משמש אמצעי עזר רב חשיבות להרגעת רוחות בעקבות מקרי התפרעות או הסתה.

(3) אנו עתידים להזדקק לסמכות זו בתקופה כוננות כדי לאפשר הערכות בלתי מופרעת של כוחות וכדי לאפשר בתקופה כאמור שליטה יעילה של כוחות הביטחון בעיקר באזור המאוכלס בני מעוטים.
למותר להדגיש, כי הצורך בהפעלה עוצר כמתואר לעיל עשוי להתעורר גם טלא בתקופת לחימה.

(2) סגירת הגבולות בכבישים (תקנות 122 ו-126)

סגירת דרכים וכבישים לצרכי אמונים, ניסויים או המונים. בעת כוננות עשויים כמובן מעמיד בתחומיים לחייב קטע תדיר עוד יותר בסגירת דרכים.

(4) מתן צווי פיקוח איטיים (תקנות 111,110,109).

הסמכויות המוקנות על פי התקנות מאפשרות ביצוע מעולות מנע למם נמרול מהיר ויעיל של אלמנטים עוינים, ומקילים על המלחמה בהתארגנותם ובפעילותם. המעצר המינהלתי מאפשר לדוגמא, מעצרם של מרכזי רכזות ריגול וסוכני אויב כאשר אין בידינו ראיות אותן ניתן להביא למשפט (לדוגמא, ידיעות מסקורן מעבר לגבול או ידיעות מפי גורמים מוחדרים).

(5) צנזורה

סמכות הצנזורה היא אמצעי חיוני למעולת המודיעין המסכל. ערכה רב למניעת דליפת ידיעות אל האויב וכדי למנוע מעולותיהם של מוכנים ומרגלים.

(6) פיקוח צבאי

המשוש הצבאי על עבירות על התקנות (בעיקר על עבירות של יציאה מאזור סגור ללא רשיון, הפרת תנאי רשיון וכיו"ב) מאפשר תגובה מהירה ויעילה על עבירות אלו.

(7) סמכויות מעצר וחפוש בידי חיילים לגבי אזרחים

סמכויות אלו חיוניות כדי לאפשר עריכת הסריקות והמיורים על ידי חיילים והקמת מחסומים לבקורת בעת הצורך. הפעלת סמכות זו היא אמצעי בעל חשיבות רבה לפעולות הבטחון השוטף, בעיקר למניעת הסתננות ומעולות פראיים ולקיומו של כוח מרתיע במקום.

ג. האספקט המצטבר: מבלול הסמכויות שפורט לעיל ובייחוד סמכות סגירת האזורים הינו בעל אספקט מצטבר נוסף, שחשיבותו ראשונה במעלה: המשך קיומן של התקנות והפעלתן בעתיכת הנוכחית הוא שמאפשר כינונה של מערכת שלטונית באזורים המאוכלסים מקומיים אשר מעולותיה וקיומה מרתיעות המרסנות. יעילותן של פעולות הרתעה או מנע אינן ניתנות לפי עצם טבען להוכחה בדרך מספרית כי לא ניתן להוכיח מה מספרן של מעשי חבלות, הסתה או ריגול אשר נמנעו בגלל עצם קיומה של מסגרת מרתיעה אולם ניתן ללמוד ולהעריך יעילותן וערכן של המעולות אם מביאים בחשבון את מלבי הרוח העוינים השוררים וקיימים בין אוכלוסיית המעוטים. אין יסוד להניח שכל עוד נעדר השלום בינינו לבין הארצות השכנות תפחת במידה ניכרת האיבה הקיימת אלא ביחוד לאי השלמת חלק משארתי המעוטים עם קיומה של המדינה ובטוי לקיר הנפשי עם הארצות השכנות. התקנות הנן חלק מאמצעי הריסון והחרתעה החיוניים לשור קיומה של האיבה המתוארת.